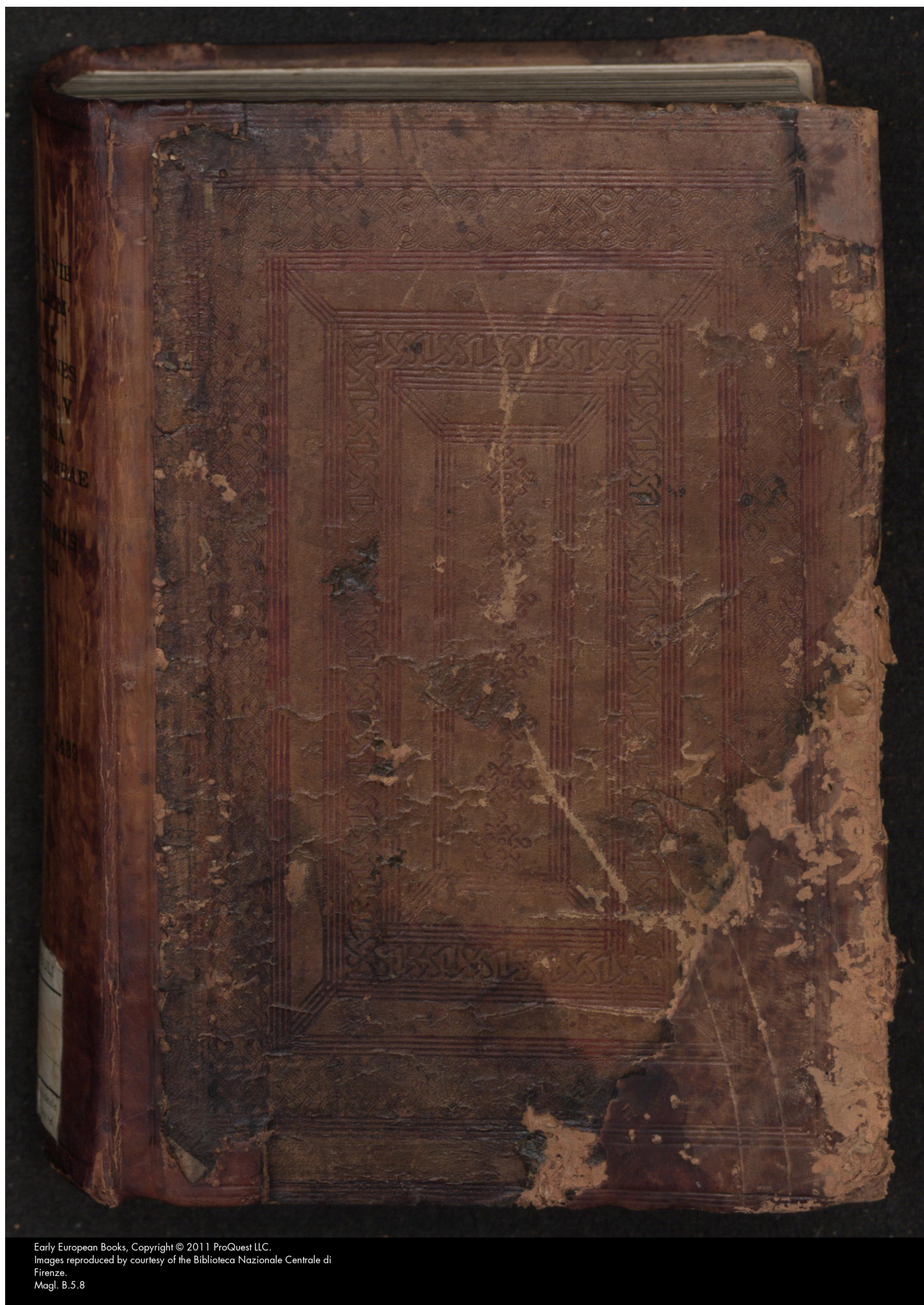
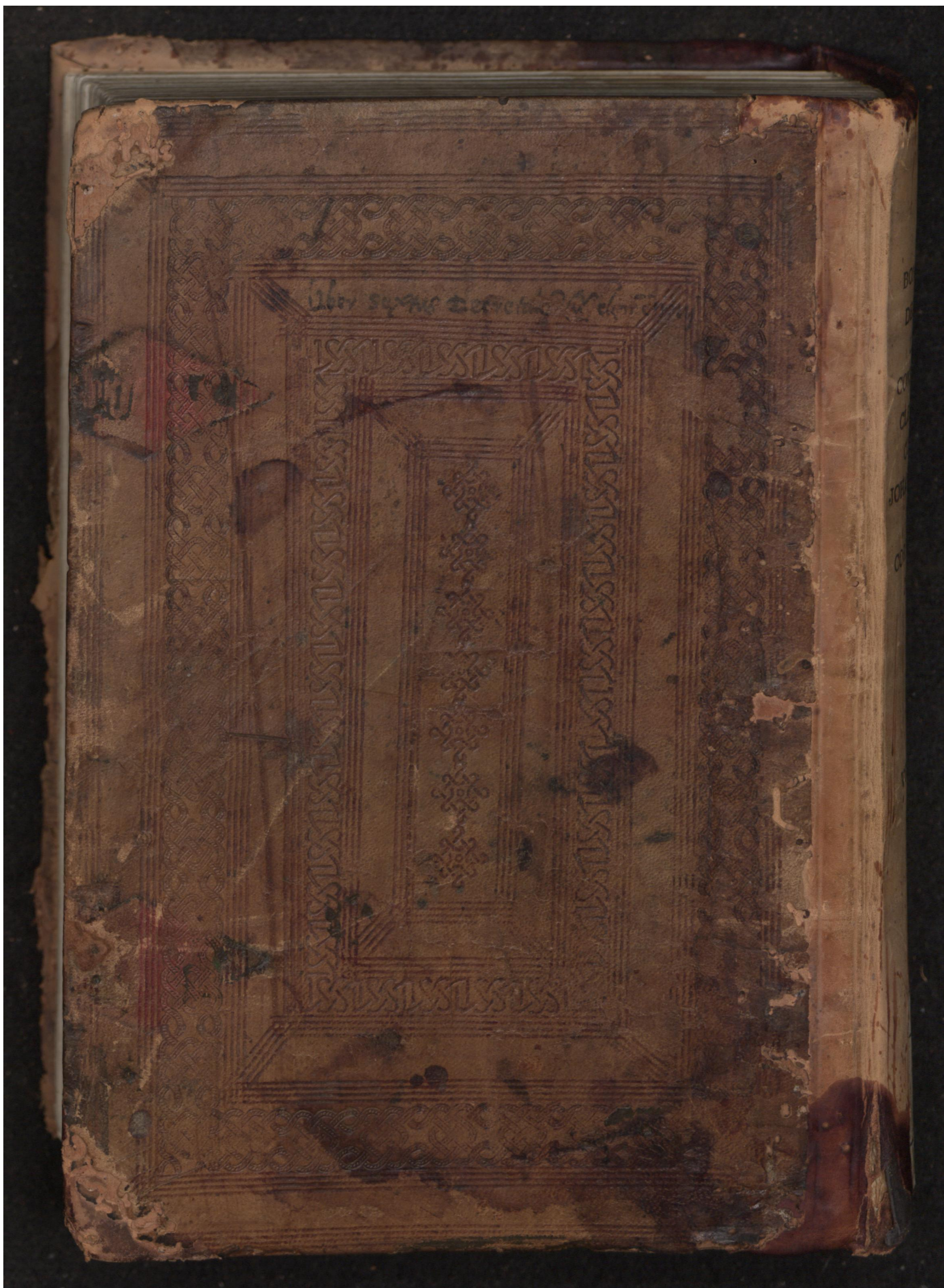

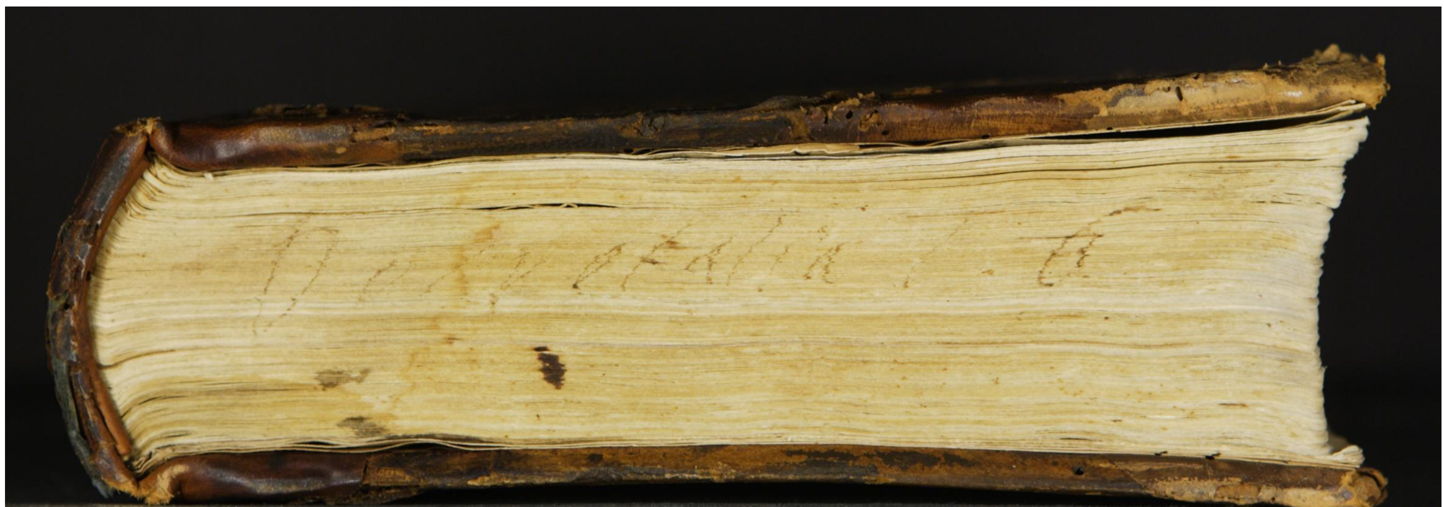
BONIFACII P. VIII
DECRETALIUM
LIBER VI.
CONSTITUTIONES
CLEMENTIS P. V
CUM GLOSSA
JOHANNIS ANDREAE

CORPUS JURIS
CANONICI
III.

VENETIIS 1489

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
Magl. B.5.8

Incipiūt cōstitutiōes clementis pape quinti vna cū apparatu domini Joānis andree.

JOANNES[a] episcopus seruus seruoruꝫ dei Dilectis filijs doctoribus ⁊ scholaribꝰ vniuersis Bononie cōmorātibus salutem ⁊ apostolicam benedictionem. ¶ Quoniaꝫ[b] nulla iuris[c] sanctio[d] quantūcunqꝫ perpenso[e] digesta[f] consilio ad humane nature varietateꝫ[g] ⁊ machinationes[h] eius iopinabiles sufficit: nec ad decisionem lucidā sue nodose[i] ambiguitatis[k] attingit: eo presertim ꝙ vix aliqd adeo certū clarūqꝫ statuit quin ex causis emergentibus quibꝰ iura iā posita mederi[m] nō possunt in dubiū reuocet. ¶ Qui[l] etiā ab adolescentia viri pcliuis[n] ad malū sensualitas[o] humana declinat p quā morū subuersio in clero ⁊ populo frequenter obrepit[p] necessaria est supioris auctas vt

a Joannes. gratiosum hoc nomen per interpretationes deriuationes vel etymologias extollere non est meum: suspitionis ratio pꝫ. Esset etiam hoc refricare notissima: in apostolatu tñ hoc nomen sup cetera viguit. xxij. Est cuꝫ ipse q loqtur cuꝫ tñ reliq romanoꝝ pontificum noia xi. nō trāscenderūt numerū: ad quē ēt solius bñdicti nomen ascendit. Inter canonistas ēt cōmētarios hoc nomē viguit. habuimus .n. ioānē theotonicū prefe rendū nō ex ordine: sed ex fructu: Joannem galeñ. vulteranū: Jo. hispanū: Jo. fauentinū: Jo. đ faucona: Jo. đ ancona Jo. đ deo etiā hispanū: Jo. de langucella cesenatē. Jo. monachū cardinalē. ego etiā q minor sum inter xij. doctores collegij bononiē. me quartū fuisse Joannem: nunc inter eos cōmentatores solus: sed inter cōmentatores decimus: ⁊ denigro forte papyrū: non dignum occupare membranam. Et qꝛ prout pꝫ hic in exordio etiam compositores iurium vix possunt tam clarum certūqꝫ statuere: quin dubia multa relinquāt excusabilis ero: ꝙ in hac prima lectione vel glosatōe singula non pfecte rimantur. Nā etiā in rebus experimur: que naturaliter generant: ꝙ in eis paulatim de impfecto ad pfectū venitur: sic ⁊ q de veritatis cognitione a principio parū attingunt: postea quasi pedetentim ad quandaꝫ pleniorē veritatis mensurā puenīunt. Igitur sub hoc excusatiōis clypeo: lꝫ varijs occupatꝰ p fiduciā clemētie diuine has clemētinas glosādas aggredior. Et aūt sciēdū ꝙ iste dñs ioānes pō tifex industriosus ⁊ mūdus simoniā fugās ⁊ iusticiā amās sciētia magnꝰ: statura pusillus: ɔceptu magnanimꝰ priꝰ iacobꝰ vocabat. De hac vero mutatiōe nominis ⁊ alijs q̄ ad salutationē hāc respiciūt: dic vt nō i salutatiōe glo. li. vj. Diuido aūt hoc pemiū pter datā in q̄tuor partes: aut i duas: ⁊ scđaꝫ in tres: vt ibi. In pma ponit salutatio vsqꝫ ibi: qm̄. ibi exordiū vsqꝫ ibi ħ sāe ibi nārratio vsqꝫ ibi: vniuersitati. ibi ɔclusio vsqꝫ i fi

b ¶ Quoniā n lla. exordiū. ē sciēdū ꝙ cle. suo exordio ad istar inocētij. iiij. ⁊ greg. x. narrabat qūo ɔstōes q̄s dā añ ɔciliū ⁊ i ɔcil. vieñ. ⁊ post ɔciliū pmulgauerat: qbꝰ pcipiebat vti i iudicijs ⁊ i scholis: Joānes aūt decisō sub bulla illo pemio clemētis ponit pemiū suuꝫ cū exordio. Sꝫ cū habeamus tria exordia: gregorii. ix. bonifaci. viij. io. xxij. i quo differāt videamꝰ. Et dico ꝙ greg. in suo exordio pncipaliter ondit q̄liter emanauerit ius positiuū ⁊ ipiꝰ iuris effectū: vt ibi plenius dixi. Bonifa. i suo exordio recognouit: ꝙ ex debito regiminis sibi ɔmissi hꝫ itēdere subiectoꝝ cōmodis: q dicit se sollicite facere noua iura ɔdēdo ⁊ antiqua declarādo: vt tollat ipoꝝ lites ⁊ scādala Jo. autē in hoc exordio volēs excusare multiplicationē ɔstitutionū ⁊ voluminū qbus puidit ecclesiastes vlti. c. sic dicēs faciēdi ɔstitutiōes ⁊ volumina ⁊ libros nullꝰ ē finis. ⁊ dic ꝙ pncipis auctoritas necessaria ē ppt duo. pmo qꝛ ius positiuū quātūcūqꝫ nature certe ⁊ clare ɔpositū nō sufficit ad cāus emergētes: ppt qđ opportūa ē ⁊ necessaria declaratio pncipis. scđo qꝛ hō pnus ad malū facile mores subuertit: ppt qđ ē necessaria pncipis ptās ad īserēdas vtutes ⁊ vitia extirpāda. Pꝫ ergo ꝙ i his tribꝰ exordijs nulla ē i culcatio supfluitas vl' repetitio. qūo aūt exordicātiū proposito predicta ɔueniant p seipsum pꝫ.

c ¶ Juris. humani positiui sit canonicū vl' ciuile synodale vel mūicipale naturale vero vel diuinum morale est immutabile. v. di. in prin. Et est perfectum: quia manauit ab illo qui non nouit imperfectum opus: de bap. maiores ṽ. sed adhuc.

d ¶ Sanctio. hic ⁊. j. ver. hec sane. late sumitur. nam ponitur stricte pro constitutione penali: vt nō. iij. di. in summa.

e ¶ Perpenso. quasi perfecte pensato ⁊ deliberato. hētur simile verbum de pac. c. vlt. circa medium. li. vi.

f ¶ Digesta alibi dicitur decocta. xxxv. q ix. aplice. ⁊ hec bene conueniunt de con. di. v. ne tales. ⁊. c. penul. Jo. an.

g ¶ Varietatem. sumi potuit de cor. auc̄. de re. ec. non alie. §. vt autem in prin. colla. ij. ⁊ de instru. caute. post prin. colla. vj.

h ¶ Machinationes. quasi astuta ingenia. quid est enim ꝙ homo semel deditus malicie non adinueniat: in auc̄. vt hi qui se ob. probi. post prin. colla. vi.

i ¶ Nodose. de ver. sig. cum olim. ⁊ de reliqui. c. vno. in prin. li. vi.

k ¶ Ambiguitatis. de triplici ambiguitate iuris facti ⁊ persone nō. xxxiij. di. e. si.

l ¶ Vix. innuit fieri posse: de cog. spi. c. ij.

m ¶ Mederi. facit in auc̄. hec constitutio inno. con. in prin. colla. viij.

n ¶ Procliuis. xx. q. iij. procliui. facit. xij. q. i. c. i. ⁊ in auc̄. de mo. §. siquis igitur ad fi. coll. i. ⁊ dicitur procliuis quasi preceps: prompta: facilis vel inclinabilis.

o ¶ Sensualitas. de hac de sacra vnc. c. vno. ṽ. in vtice. ⁊ per hanc appetimus delectabilia corpori ⁊ fugimus nociua: nec omnino pōt extingui: vt dicā. j. de here. ad nostrū. ṽ. ij.

p ¶ Obrepit. q̄si latēter subintrat: ⁊ idē vbū. lxi. di. nullus in uitis. ⁊ de cele. mis. cū creatura. ⁊. j. de sta. mo. ne i agro. i pn.

taz p determinationis[q] oppor tune suffragiū tollat ābigua: lites auferat: altercatiões[r] dirimat: et obscura succidat[s]: ꝙ p cultoris ꝓuidi sarculum[a] extirpet vita et virtutes iserat[b]: corrigat excessus: moresqȝ reformet[c]. ¶ Hec sane[d] felicis recordationis clemens papa[e] quitus predecessor noster prudenter attendens: et prouide cupiens deformatorum reformationem ꝓspicere: soluere difficilia: ac sanctiōe ꝗ cōnib[9] et negocijs iminētib[9] ꝯsonas[f] ꝓmulgare. Dudū nedū i ꝯcilio vienensi quin etiam añ[g] et post ipz cōciliū constitutiões plurimas edidit: i qbus multa vtilia statuit atqȝ salubria: et nōnulla dubia in iudicijs et extra frequentata decidit[h].

¶ Et lz eas collectas i vnuz[i] volumen et sub ꝯgruis titulis collocatas mittere decreuisset et dare[k] i cōmune subiectis: as fidua tamen occupatio circa magna: ac sortis[l] humāc ꝯditio ꝗ ipz de medio[m] sustulit in cā fuerunt: quare suū i hac pte propositum non impleuit[n].

¶ Nos etiā q sicut eidē lz immeriti i apostolat[9] officio dño ꝑmittente[o] successim[9]: sic et in affectus plenitudie i his ꝗ cōpēdiū[p] vniuersi ꝯcernūt[q]: succesisse debem[9][r]: tot gradib[9] agendis: et arduis fuim[9] a nre promotiōis exordio circunsepti[s] quod tā ex hoc ꝙ ex causis rationabilibus alijs quas sub silentio[t] prouidimus ꝯmittēdas: predictas vobis cōicare ꝯstitutiones fuimus hactenus ipediti. ¶ Nūc igit oppor tunitate[v] captata illas vobis sb bulla nra transmittimus.

¶ Uniuersitati[x] vre p aplica scripta mādātes: qtenus eas ꝓmpto affcū suscipiatis et studio alacri[y] eis sic[z] vobis māifestatis et cognitis vsuri deceto[a]

q Determinationis. facit. j. de elec. ne romani in prin.
r ¶ Altercationes. quo ad verborum certamina.
s ¶ Succidat. respicit quod prius dixerat vsqȝ ad. ꝟ. qr etiaz quod dicitur in ipso. ꝟ. quia.
a ¶ Sarculū. instrm quo euellunt male et inutiles herbe ꝗ nascuntur inter bonas: qd boñ. vocāt roncare: esaias. vij. i fi. Uepres et spine i vniuersa terra: et oēs mōtes sarculo sarciētur. et primo regū. iij. i fi. Descendit ois isrl: vt acueret vnusqsqȝ vomerē suū ligonez securiz et sarculū: dra iter fullonē et sarcinatorē: isti mā. i fi.
b ¶ Inserat. hiere. i. de ma. et obe. solite. ꝟ. potuisses.
c ¶ Reformet. de accu. sicut olim.
d ¶ Hec sane. narratio ponēs et ꝯmēdās actuz clemētis: illius etiaz propriā tarditatē excusans.
e ¶ Papa. i. admirabilis et dr a pape qd ē interiectio admirātis: et verē admirabil' qr vices di i tris gerit: ide dixit ille angelic[9] i poetā nona. Papa stupor mūdi. et circa finē Qui maria rex: nec de[9] es nec hō: qsi neut es int vtrūqȝ. Etymologia vero nois ē. i. pater patruz.
f ¶ Consonans. iiij. di. erit autem.
g ¶ Añ. iste sole emanauernnt añ cōcil' de iud. dudū. de imu. ec. qm̄ de se. ex. ex frequentibus. relique omnes in concilio vel post concilium vt in ipsarum subscriptionibus patebit.
h ¶ Decidit. concor. proemium greg. ix.
i ¶ In vnū volumē. nō tñ sub noie libri: vñ male dicūt q allegant septimuz librum. Nā si sub nomine libri ꝯposuiss; cōstitutiões que emanauerūt post ꝯpilationē sexti: iuxta morez iserte fuissent. Item hoc expressisset vt fecit in proemio sexti.
k ¶ Dare nō. pro eo quod in fine dicam.
l ¶ Sortis. sumit hic ꝓ fortuna vel euētu: sic. xxvi. q. ij. sors. alibi ꝓ sortilegio de sortil'. c. i. alibi ꝓ capitali. de vsuris. c. i. et ij. alibi ꝓ pte vel portiōe de pbē. cū bz. xxi. di. clericos i prin.
m ¶ De medio. i. de hac vita que quare dicatur mediuz habes. xxiij. q. iiij. hec autem vita.
n ¶ Non impleuit. concor. de pig. c. iij.
o ¶ Permittēte. et forsā agēte oia. n. ꝗ fiunt aut iusto iudicio fac aut suo pmissu ita fieri sinit. xxvi. q. v. nec mirū. ꝟ. nec iō.
p ¶ Compendium quod est breue et vtile: de h de rescri. dispendia. li. vi.
q ¶ Concernunt. quasi simul cernunt vel conspiciunt.
r ¶ Debem[9]. dz ḡ successor pficere factū pdecessoris. xij. q. v. qr ioā. lxiij. di. c. ij. de rescri. lris. vbi de h et. xi. q. iij si eps añ.
s ¶ Circunsepti. i. circundati vndiqȝ cincti.
t ¶ Silētio. sit rector discretus i silentio. xliij. di. sit rector in prin: contra illos qui dicunt tacēda. Ouidius sine titulo: Quis vnqȝ minor est qz tacuisse labor. et Cato: Uirtutem primam puto compescere liguā. Et seneca ait: Dixisse me qñqȝ penituit: tacuisse nunqȝ.
u ¶ Opportunitate. xxiij. q. iiij. nō pōt i fi. et de eo q cognouit consan. vxo. veniens. ij.
x ¶ Uniuersitati. conclusio.
y ¶ Alacri. ꝯcor. proē. insti. in fi.
z ¶ Sic. s. p missionē nraz sb bulla.
a ¶ Decetero. vider p hāc lrāz ꝙ hē ꝯstitutiões nō ligauerit tpe clemētis. Item nec tpe ioannis: nisi post hāc dataz et post duos mēses ab illa: et vide qd scripsi sup data. vi. li. hūc passum quē piculosū ē ōcidere: ꝓseqndo excludam[9] pmo cāus idubios. In dubitatū ē aūt ꝙ ꝯstitutiões ꝗ precesserūt ꝯcil'. de q b[9] dixi sup ꝟbo añ et tūc ligabāt. Itē idubitatū est ꝙ añ mortem clemētis ligabāt. j. e. c. vno. et. j. de elec. ne romani. de iureiu. romani. de re iudi. pastoralis. Cōstat. n. ꝙ papa clemēs solēnit illas publicauerat: et ꝙ statiz ligarēt mādauerat. Itē indubitatū ꝙ ꝯstōnes declaratorie ligabāt: et hoc siue pnceps i illis vtat ꝟbo declaratiōis: vt. j. de elec. qd circa. et. c. se. siue nō: vt. j. t. ij. gre et. j. t. iij. ꝯstitutionē. de of. dele. iudices. de testi. c. ij. et decr. ꝗ sūt sub ti. de pbē. et. iij. et vlteriores sub ti. de ap. et his siles. Itē sūt qdā ꝗ sine pene adiectiōe pcipiūt vetera iura seruari: vt. j. de etate et qli. c. i. de of. or. c. i. de cēsi. c. fi. et de relig. et ve. sāc. c. i. et de ill' nō expedit dubitare vel qrere. Idē dico de his q pulegiāt. j. de celeb. mis. dignū. de bap. c. vno de puil' archiepo. et facit ad hoc de ꝯces. pbē. c. i. post pn. li. vi. Hec ꝟa: nisi dicas aliud i puilegio simplr dato: et aliud i eo qd dat ꝯstitutio: quo casu imitari dz nāz ꝯstitutiōis: fac de of. dele. si sup grā. li. vi. i alijs ḡ remanet dubiū qd expedit examinari: et maxie i penalib[9] que sūt multe: et i his ꝗ decretū apponūt: de elec. c. iiij. et vlt. et. c. i plerisqȝ. vel ꝗ excludūt: de eta. et qli. vt hi q. de regl'. vt ꝓfessores. Circa hoc sciendū ē ꝙ ꝯstōnes ꝯcilij: lz nō oēs fuerit i ꝯcilio publicate: tñ postea de facto fuerūt publicate: et ipaz hita copia: et iā hēbatur ꝙ ligarēt: et qr patuit aliquas ex illis inepte: aliquas plixe: aliquas defectiue ꝯpositas. aliquas ēt nō expedire: noluit clemēs ꝙ compositio illa ꝓcederet ḡ

vt fertur sub excōicatōis pena mandauit: ꝙ illas hñ
tes īfra certos dies restituerent camere vel incēderent
vl' dilacerarēt easdē: demū p pitiores fecit illas recē
seri: q̄ aliq̄s ⁊ paucas i totū r̄seruauerūt: aliq̄s i totū re
secarūt: aliq̄s mutauerūt quo ad vba mēte suata i alig
b⁹ mēti' ⁊ vbis de
traxerunt ⁊ addi
derūt: ⁊ has: lz nō
sub his vbis i cō
cil'. publicata fuis
sēt voluit sb noie
ꝯcilij reseruari: ⁊
multas cōstōnes
vtiles addēs: de
q̄bus nō fuerat i
ꝯcilio tractatum
vt de rescrip. oēs
q̄ sūt post scdaz. ⁊
de electione post p̄mā cū sillib⁹ fecit illas vna cū q̄bu'
dā ꝯstōibus q̄s p̄us ediderat sub d̄bitis titulis ꝯpila
ri: ⁊ vt a dño attrebatē. audiui q̄ tūc erat ꝯdictorias
auditor: clemēs p̄cepit illas i audiētia publicari ⁊ ip̄e
dñs auditor: dixit ꝙ inchoauit ⁊ finiuit i audiētia publi
cationem illar: memini tunc audiuisse ꝙ clemens mā
dauerat ꝙ cōstitutiones p̄ter p̄dictas quatuor ligarēt
post quatuor mēses: aliq̄ dicebāt ꝙ ordinauerat eas
ligare post ꝙ̄ essent p studia publicate: mortuo cle. ista
rū ꝯstonū h̄ri copia d̄ cācellaria n̄ poterat: ⁊ sic tenue-
rūt curiales: ꝙ vltra illas q̄tuor nō ligarēt: creato. aūt
dño ioāne adhuc p̄mo āno sui pōtificat⁹ ⁊ vltra viguit
hoc dubiū. Sed q̄ q̄busdā petētib⁹ p ipsū auditores
varii causis bñficialib⁹ cū clausula simplr ⁊ d̄ plano ⁊
interduz sic r̄ndit ꝯstitutionē h̄ētis ceperūt dicer̄ audi
tores palatij: ⁊ ipse videbaf velle ꝙ ꝯstōnes ligarēt: ꝯ
riū videbāt: q̄ petiuerat ⁊ receperat ꝯstōnes ip̄as exa
minādas ⁊ corrigēdas ⁊ al'q̄s correxit ⁊ mutauit vt. j.
ti. c. vno Finalit d̄liberauerunt auditores illā h̄re p ꝯ
stōne d̄ q̄ papa sic dixēat reliq̄s p̄ori dubio relinq̄ndo.
Ex his ergo ꝯcludif p ⁊ ꝯ ꝙ ligauerit: facit p̄dicta as
sertio dñi auditoris: q̄ dicit se d̄ mādato clemēt̄ publi
catione in audientia finiuisse: ⁊ sic fuit ois actus legis
ꝯdende p̄fectus: de quo. C. de legi humanū. Itē ꝯriū
sonat i absurdū: ꝙ ꝯstōes q̄ attribuūt ꝯcilio ⁊ clemēti
a tpe finiti ꝯcilij nō ligent īfra q̄nquēniū: ⁊ a tpe cle. in
fra bienniū: ex quo ergo fuit ꝯstō ꝯcilij vel cle. ⁊ verbū
statuo designat rez p̄fectā: de v. si. in his. cū ꝯcor. ergo
ligabāt post tp̄s limitatum a iure Itē non apparet nec
fert: ꝙ dñs io. de his ꝯstōnibus fecerit aliā publicatio
nē i audientia. ergo initif iā facte: ꝯ d̄ dicer̄ multos il
laqueat: ⁊ marie pōderat ꝯstōnib⁹: d̄ vi. ⁊ ho. cle. qm̄.
de sepul. c. j. de sta. mo. c. j. d̄ reli. do. c. j. d̄ puil'. c. j. per q̄s
id tenēdo multi clerici. ⁊ īfiniti religiosi ligati dicent.
Itē sonat i absurdū dicere ꝙ ligarēt ꝯstōnes que oc-
cultabanf quare benignius videref id qd̄ i p̄n. glo. di
xi. Quasi his pplexitatibus pōderatis dñs io. hoc no-
luerit per hoc verbum decetero: ꝙ tempor̄ huius da
te sit iparū pblicatio facta. nec ob. publicatio facta tem
pore cle. quia lz illas publicare fecerit illas tamē non
dedit: quod patet: quia. s̄. dicitur quod dare decre
uerat ꝯ suum propositū nō impleuit: quod satisfac.
Hec sic dicta sumanf in modum collationis non diffi
nitiōis: quā hoc casu conditor facere posset n̄. glo sator.

a ¶ In scholis. d̄ his vb̄ dic vt. s̄. i p̄emio gre. i vlt. glo.

in iudicijs ⁊ i scholis[a] ¶ Data[b] auinion. viij. calendas nouembris[c] pontificat⁹[d] nr̄i anno ij. Clemens. v. in con. vienē.

De summa trinitate ⁊ fide catholica. Rubrica.

Idei[f] catholice fundamento[g] p̄ter qd̄ teste ap̄lo[h] nemo potest aliud ponere firmiter inherentes: aperte cum sancta matre ecclesia confitemur vnigenitum[i] dei filium[k] in his omnibus[l] in quibus deus p̄r existit[m]: vna cum patre eternaliter[n] subsistentem: partes nr̄e nature simul

b ¶ Data circa. hāc datā vide qd̄ nō. i. si. vj. li. super eius data
c ¶ Nouembris: quare mensis iste sic denominetur dicam. j.
de re. ⁊ vene. san. si dñm. v̄ lz igitur.
d ¶ Pontificatus. qui icepit nonas. i. v. die septembris anno
dñi. M. ccc. xvj. q̄ die ꝯsecratus fuit benedictus ⁊ coronatus
lz p̄us fuerit elect⁹ septi
ma augusti: ⁊ p hoc pz
qd̄ tardauerat mittere
ꝯstōnes has fer̄ per xiiij
menses post coronatio
nē: ⁊ hec ē cā quar̄ supi
us se excusauit. Io. an.
e ¶ De summa. tri. ⁊ fide
ca. Circa rubricas huius
volumis non ꝯtinuādas
repete quod nō. e. t. li. vj
quod etiā hic fortius lo
cū hz cū hoc volumē nō
emanauerit sub noie li. vt i proemio dixi. ⁊ lz hac rōne vide
rēt ꝯstōnes gre. cōpilatiōis et. v. allegande in hoc volumie
s̄m suas materias put. s̄. ⁊. j. oēs tn̄ allegabo: vt. s̄. ex quo in
altera illarum compilationum hec inseri non mandatur.
f Idei catholice: summa hui⁹ cōcilij hec est: fatetur cō
cilium vnicū dei filiū ⁊ eēntia dei eternaliter subsistē
tē verū corpus humanum assumpsisse de virgine: ⁊
i eo passū ⁊ iā mortuum lancea pforatum: approbās in hoc
ordinem quē tradidit euāgelista ioānes. Scd̄o reprobat et
hereticam iudicat doctrinam que hz: ꝙ suba aīe rōnalis seu
intellectiue vere ⁊ p se humani corporis nō sit forma. Tertio
asserēs ꝯfitēdū vnū baptisma sicut vnū deū ⁊ vnā fidē appro
bat opi. que hz per illud cōferri etiā paruulis quo ad hitū
informātē grām ⁊ virtutes. Partes patēt. scd̄a ib. ipo. tertia ibi: ad hoc. Itē hec p̄ma ps facit tria. Primo fater̄ eternā
diuinitatem xp̄i. Scd̄o veram humanitatem ipius: Tertio
ipsius passionem ⁊ mortem: ⁊ figuram inducens ordinem
approbat: quem de plagis ponit euangelista ioannes.
g ¶ Fundamento. quod est christus.
h ¶ Ap̄lo. j. ad cori. iij. ⁊ ꝯcor. j. q. j. cū paulus. d̄ p̄s. s̄ bap. c. si.
i ¶ Unigenitū. vt dic anselmus. in sancta trinitate q̄ntumlibz
paruum inconueniens est impossibile: ꝯ si p̄r alium filium
genuissz: ille per omnia similis eēt iā genito filio: cum iā ge
nit⁹ filius sit verbū: reliquus esset verbum: et si essēt in dei
tate duo verba: ꝯ cuz vno dei verbo omnia perfectissime di-
cantur: ⁊ creentur: aliud superfluū ⁊ nugatorium fuisset
nā duorū ad idē suffragātiū q̄n vnū sufficit: alterū supfluū
quod non ē in deitate possibile. ⁊ philosophus. j. physicorum
frustra fit p plura ꝙ pōt fieri p pauciora.
k ¶ Filiū. de spū scō ⁊ eius eterna ꝓcessione. s̄. e. fideli. li. vj.
l ¶ Omibus. per hoc ꝯphendit immensitatem: incommutabili
tatem: incomprehensibilitatem: omnipotentiam ⁊ ineffabili
tate Itē eēntia z substantiaz seu naturam. de his omnibus
s̄. e. firmiter. in p̄n. ⁊ in diuinis hec tria vltima repetimus ad
maiorē expssionē. Si n. ad diuinā essentiā habeaf respect⁹ q̄
si mathematice. i. abstracte n̄ reducta ꝯsideratiōe ad psonas
sic est essētia. si ꝯsiderer̄ ꝯcretebito r̄spectu ad psonas sic ē sb
stātia: q̄ i q̄libz psona sbstat ⁊ est tota. s̄. e. dānam⁹. v̄. nos aūt
si vtroq; mō q̄si i cōsideratiōe vli sic ē nā: q̄ nāle ē diuie eēn
tie ꝙ sit vna ⁊ ꝙ i ea sint psōe: sipler tn̄ ē iptialis ⁊ idiuisibilis
m ¶ Existit. dānati sunt ergo bonosiani: qui xp̄m dicebant
non propriū sed adoptiuum filiuz dei. xxiiij. q. iij. quidaz. v̄.
bonosiani. ⁊ de hoc de cele. mis. in quadam.
n ¶ Eternalit. arriāi negauerūt filiū coeternū p̄ri. xv. di. c. j. xx
iiij. q. iij. q̄dā. v̄. arriāi. ⁊ arguebāt sic: oē ꝙ natū ē p̄ncipiū hz

q filius q natus ē, pncipiū hūit et eē cepit. vñ dicebat arrianus si fi
lius ē: natus ē: si natus ē: g tps fuit qñ ñ erat filius. sz vt ꝯ eū dic am
bro. li. j. d t. c. v. Idē possz dicē d dō: q si cepit eē pr̄ g p fuit d⁹
qz pr̄: et fuit tps q ñ erat pr̄: sz cū ex h seqret eū mutabilē. i. gnā
tiōis accessiōe mutatū: h dicē amētia ē. sēp. n. fuit pr̄ et filius. nā
ex vi correlatiui posito v
no ponit et reliquū: dice
bat g aug. li. d fi. ad pe.
c. ij. si. di filius vt⁹ et sapia
di ē: nec vnqz fuit d⁹ siñ
vtute et sapia: ergo filius
coeternus ē deo pr̄i pmū
pbat apls. j. ad cō. j. et hē
tur. xxxvij. di. §. hinc etiā
ergo. dicit greg. et aug. q
sicut splēdor q gignit ab
igne coetern⁹ ē illi et eēt
coetn⁹ si ignis eēt etn⁹:
sic ē itelligēdū ex dō natū eē sempiternū vt sit pr̄i filius coetn⁹
et hoc psequtur magister sen. li. j. di. ix.

o ¶ Unitas. dicūt theologi q in istanti ꝯceptiōis pfectus fuit
hō et fuit aīa rōnalis infusa: tū ppt infinitā virtutez agentis
s. spūs sci tū qr iꝯgruū fuissz filiū di corp⁹ assūpsisse: nisi for
matū. In alijs aūt ñ ifūdit nisi orgāizato embriōe et plene ha
bilitato ad ipaz recipiendā: de hoc. xxxiij. q. ij. quod vo. qd
dicunt qdaz fieri p differentiā sexuū a. xl. vel. lxxx. die a ꝯcep
tōe embrionis. de hoc. v. di. §. j. d puri. post partum. c. vnico.

p ¶ Fieret. ꝯcor. s. e. firmiter. v. et tandē ibi verus hō fcūs est.
et ꝯsidera vba. nō. n. fuit xps ꝯpositus ex deitate et hūanitate.
nā simplicitas deitatis nullam recipit ꝯpōnem: vt ibi satis
nō. in pn. et q ibi dr xpm fuisse ꝯpositū: verū ē respectu huma
nitatis que fuit cōposita ex aia rōnali: et humana carne: vt ibi
et h. s. de here. cū xps et vide q nō. d ꝯse. di. ij. h ē qd dicimus.

q ¶ Passibile. itm qd vt dicit aug. oēs dfectus nros assūpsit
filius dei, preter ignorantiā et pctm. vel magister de hoc sentē.
iij. xv. di. lz igit i assumptiōe sui ipius caro fuerit a spū scō ab
oibus reliqis pcī mūdata: vnde angelus ad vgine luce. j. spūs
scūs supueniet i te: et virtus altissimi obūbrabit tibi: quod ex
te nascet scūz vocabit filius dei: tñ vt dicit ipe aug. si in cruce
mortu⁹ ñ fuisset. ad vltimū senio defecisset: frig⁹ g calorē famē
sitiz et alias hūanas pēalitates pati poterat: et sic hūit cōp⁹ pas
sibile Fuit aūt h cōgruū q nros dfect⁹ assumeret ppt iusticiā
satisfactōis: quā p nob faciēdā assūpseāt: vt p nob pfcē satisfa
cerz p pēalites cā nis nre. Itē pp fidē icarnatōis sīn hīs. n. pēa
litatib⁹ hūana nā hōib⁹ nō ñ fuisset Itē ppt exēplū patiētie
nobis pbēdū ad tolerādas pēalitates carnis hūane.

a ¶ Aiaz non spm vitalem tm: de cele. mis. i quadā vbi plibus
auctibus probatur. quod h de vera anima dicitur.

b ¶ Rationalē. nō dicit sensitiuā vl vegetabilē tm. de qb⁹. j

c ¶ Ex tēpore. qd tps satis notū ē: et ab hac parte, pxia dicet
icarnatione computant quidam ānos dñi. xxxiij. dis. in noie.
dñi in pn. alij a natiuitate: et de hoc i spe. de istru. edi. i prima
colū. Dubitari. posset de tpe icarnatōis qre tūc et nō pus vel
tardi⁹: canoniste dicūt satis est dicere cū paulo O altitudo di
uitiarū etc. ad ro. xj. i fi. de pe. di. iiij. si ex bono nā et in ptāte mi
serentis ē qñ et qztū misereri velit: facit de pe di. ij. si n. inquit
vltra medium. v. sicut et qd nō. g cle. vel vo. c. ij. Dicunt tamen
theologi q certū ē non fuisse ꝯueniēs añ pctm deū icarnari:
cū opus icarnatōis pncipaliter ordinetur ad abolitionē pcti: et
vt dr luce. v. nō sanis sz ifirmis op⁹ ē medico nec vēit vocare
iustos: sz peccatōes. ij. q. j. mlti. d pe. di. j. libenter. Itē nec fu
it ꝯueniēs stati p⁹ pcm deū icarnari: cū. n. ex supbia pctm pue
nisset: sic liband⁹ erat hō: vt hūiliat⁹ recogsceēt se libatorē idi
gē: qd mag ꝯgruo dilatū fuit: vt cognita sui ifirmitate
hō clamaret ad medicū: et gratie posceret auxiliū: ad
finē vo seculi nō debuit differri: vt de ipfectiōe huma
ne nature per icarnationē pueniret gradatim ad p
fectionē glie i fine seculi. Itē fuit equū post datā legē
mosaicā et pphicā
qz mlti spnebant:
iustificari deo ge
n⁹ hūanū p icar
natōez: et tpe gre
q si dilatū fuissz
ad finē seculi. fō
sā reuerētia et no
ticia di et moruz
hōestas i tris fuis
sz abolita. fuit et
h conueniēs ad
manifestandam
diuinā vtutē saluātē p fidē pterit i presentis et futuri:
vt nō. ber. s. e. ti. super Rubrica

d ¶ Uirgiali. qre d maria vgie et nō d alia voluit icānari: Dicūt sci q sic
ex supbissima nat⁹ ē mōb⁹: sic p ꝯriū ex humillima in
choari debuit medicina. vnde verso nomine eue: ipi
virgini dictuz ē: aue: luce. j. Itē ad sūmā hūilitatē dei
filius voluit icānari: sic sūme hūilē eligē voluit. i. q et a
q tāta dberet hūilitas ichoari. vñ ipa i cātico suo dixit
ibidē: respexit dñs hūilitatē ācille sue. fro qr vt qdā
refert historia pma ipa fuit q deo vgitatē obtulit: vñ
qr nouū doni gen⁹ obtulit: nouo et iaudito dono dbu
it honorari. In cōiugiū aūt ioseph ꝯsensit istictu spiri
tus sci ad celādū mysteriū: q dic vt. xxvij. q ij. §. ij. et c. in
uēta.

e ¶ Thalamo. i. cubiculo vel vtero.

f ¶ Hypostasis. greci eo mō vtūt h noie hypostasis q
nos vtimur h noie psona d h noie. j. sen. xxiij. et xxxv.
di. hypostasis aūt ꝯponit ab hypos q ē sb et stasis q ē
stat⁹ vl istās et dr hypostasis sba itellectiua sine fōma
s. pmordializmā et dr qsi sbstās: qa hz sbstare oib⁹ acce
dētib⁹: et oia accidētia adse recipiētia: nisso tñ ifōmat hz
hu.

g ¶ Natura. s. vera humana. Io. an.

h ¶ Piuz quo ad sufficentiā sz q ad efficatiā p prede
stinantis tantum: de hoc de cons. dis. ij. semel. ij.

i ¶ Cruci. i. h⁹ passionis memorā videm⁹ i singulis
ptic̄larib⁹ ecclīis dpictā crucē i altū erigi: et celebram⁹
ēt festū iuētōis ipi⁹ d cō. di. ij. crucis Dicit aug crux q
erat suppliciū latronū: nūc trāsit ad frōtes ipatorū si tā
tū honōē de⁹ cōtulit supplicio suo qztū ꝯferet huo suo
Inf als fui qdruplx cā qre xps crucis mōtē elegit pmo
vt i illa pēdēs i aere se it deū et hoiē mediatōē oñderz
et sic nō. j. ad ti ij. et. x. di. qm. ij. vt dāna qobuenerāt p li
gnū patris parētib⁹ vetitū p lignū crucis rstauāet. iij. vt
diabolū q p lignū vicebat: p lignū supāet: et h du o gr.
exprimit i pfatōe d cruce: q salutē hūani gñis etc. d q de
cō. di. j. inuenim⁹. et. j. d reli. et ve. sāc. si dñz añ mediū.
iiij. vt euidēt oñderet p qb⁹ restaurād patiebat. s. p su
peris āglorū ruinis replēdis: p iustis d libo educēdis
p amicis colligēdis et adiuuādis: p inimicis recōcili
andis: et i. dsignat p brachiū supi⁹. ij. p iferi⁹. iij. p dx
trū. iiij. p sinistrū. fert et crux iiij gña lignorū hūisse. s.
cedrū i stipite: palmā i palo p lōgū: cupssū i lig ex trās
uēso: oliuā i tabla sup crucē loco iiij brachij: et dat vs⁹
Lig crucis palma ced r⁹ cupss⁹ oliua. Et qūo ppetates
ligorū hū ꝯueniāt: istāt theologi qd omitto

k ¶ Ut dāi. d ꝯ. d. ij. timorē.

l ¶ Profluētib⁹. sepa. i: d h d ꝯ. d. ij. c. i

VNITAS ex quibus ipse in se verus deus existens fieret[p] verus hō humanum videlicet corpus passibile[q] et animam[a] intellectiuā seu rationalem[b] ipsum corpus vere per se et essentialiter informātē assumpsisse ex tpe[c] in virginali[d] talamo[e] ad vnitatem sue hypostasis[f] et persone: et q i hac assumpta nā[g] ipz dei verbum pro omnium[h] operanda salute nō soluz affigi cruci[i] et i ea mori voluit: sz et emisso iā spiritu pforari lācea sustinuit latus suū vt exinde pfluētibus[l] vndis aq et sāguinis formaretur vnica

et immaculata ac virgo scā
mr̄ ecclesia coniunx xp̄i: sicꝰ de
latē p̄mi hoīs soporati eua si
bi in coniugium est formata
vt sic certe figure primi ⁊ ve
tēis ade: q̄ s̄z ap̄lz est forma fu
turi i nr̄o nouissimo adā .i. xp̄o
v̄itas rn̄deret: hec iḡ veritas
illiꝰ p̄grādis aq̄le vallata testi
monio: quam propheta vidit
ezechiel aīalibus cel̄is euāge
licis trāsuolātē: bt̄i ioannis vz
ap̄li et euāgeliste: qui sacri hꝰ
rē gestam narrans: ⁊ ordinem
i euāgelio suo dixit: ad iesum
aūt cum venissent: vt viderūt
eum iā mortuum nō fregerūt
eius crura: sed vnus militum
lancea latus eius aperuit: et
continuo exiuit sanguis ⁊ aq̄:
⁊ qui vidit testimonium p̄hi
buit et verū est testimonium
eiꝰ ⁊ ille scit q̄r v̄a dic̄ vt ⁊ vos
credatis. Nos igitur ad tam
p̄clarū testimonium ac scōrū
patrū ⁊ doctorū cōem sniam
ap̄lice ꝯsiderationis ad quā
duntaxat hec declarare p̄tiet
aciez cōuertētes sacro appro
bāte ꝯci. declaramꝰ p̄dictum
ap̄lm ⁊ euāgelistā ioānē rectū
in premissis facte rei ordinem
tenuisse: narrando ꝙ christo
iam mortuo vnus militum lā
cealatꝰ eiꝰ apuit. ¶ Porro
doctrinā oēm seu p̄oēm temē
asserentē aut vertētē idubiū
ꝙ s̄ba aīe rōnalis seu itellecti
ue v̄e ac p̄ se humani corpis
nō sit forma: velut erroneā ac

l ¶ Aq̄. ⁊ fuit v̄a aq̄: ꝯ q̄ sāg̃ ꝯ cel. mis. i q̄dā. ⁊ fuit aq̄
regnātiōis ⁊ sāguis r̄dēptiōis: vt ibi. n ¶ Et ima
culata ad ephesi. v. añ. fi. o ¶ Sicut. pōit figurā
quā ēt iducebat hosti. de cele. mis. in quadā v̄s. p̄ hoc.
p ¶ Soporati. ergo dormitio ade ⁊ mors xp̄i conueni
unt in figura si
cut conueniūt in
figura vigilās ⁊
viuēs si de later̃
q̄ viuentis ꝯbuis
set formari con
iunx: econtra de
later̃ vigilātꝫ fuis
set eua formata.
q ¶ Fōata. geñ. ij.
r ¶ Apostolū ad
ro. v. post mediū
¶ Ezechieli. c. ⁊.
xvij. i p̄n. io. grē. i.
iiij. homel. super
ece. de visione q̄t
tuor aīaliū h̄ñtiū
facies diuersas. s
hoīs leōis bouis
⁊ aq̄le: dicit ꝙ in
re vel vere p̄ hoi
nē figuratur mat
theꝰ q̄r cepit ab
humana genera
tione. Marcus
p̄ leonē: q̄r cepit
a clamore in de
serto. Lucas p̄ vitulum: q̄r cepit a sacrificio. Jo. v̄o di
gne p̄ aq̄laz: q̄r cepit a diuinitate xp̄i. sic̄. n. aq̄la cūctꝫ
auibꝰ altiꝰ violat: ⁊ irreuerberatꝫ oclis. solis radios
ītuer̃: sic iste altiꝰ cet̄is ascēdit: q̄ dicens. In p̄ncipio
erat v̄bū ⁊ v̄bū erat apd̄ deū ⁊ deꝰ erat v̄bū. dū i ip̄az
diuinitatꝫ subaz iēdit q̄si more aq̄le oclōs fixit i solē.
t ¶ Dixit. xix. c. ad fi. ⁊ ad l̄ram iponitur textus euan
gelij quem glosare non est meum.
a ¶ Sanctorum. s. aug. sup̄ jo. s̄mone. c. xx. ⁊. xv. de ci.
di. c. xxvj ipe ⁊ ab. sup̄. ep̄la ad ro. ⁊ theophili sup̄ io.
b ¶ Doctorū. vt thome. iij. pte. q. lxj. arti. v. scoti super
iiij. sen. Fertur etiam tp̄e ꝯcilij congregati fuerunt ad
hoc theologi doctores p̄ clementez q̄ hoc tenuerunt.
c ¶ Duntaxat. de bap. maiores i p̄nci. cum suis ꝯcor.
nō. ob lxxx. di. c. ij. vt ibi nō.
d ¶ Apuit seq̄bat̃ i ꝯstitutiōe ꝯcilij etiaz correcta ⁊ in
audientia publicata: vt dixi i p̄emio ꝙ textꝰ matthei
q̄ dicebat̃ i q̄bu sdā libris antiquis sub alio ordine h̄
narrare p̄ anticipationē itelligi ⁊ exponi debebat. hoc
remouit io. forte ex eo ꝙ ille textus i mattheo cōitern̄
habet̃: ⁊ anticipatio d̄r ab añ ⁊ capio cū. s. añ capitur
vel ponit̃ postponendū. s̄. de rescrip. cām. Sed q̄ritur
q̄d vz ad fidez hoc disputasset: q̄d hic d̄r de hoc ordi
ne: sine dubio coniunx xp̄i ecclesia q̄ regenerat a deo
genitoris ita formari potuit p̄ plagā ⁊ vndas fluentes
xp̄o viuente sic̄ xp̄o mortuo. nec i hoc disputatio hec
recepit fidē: s̄z opi. hic dānata detrahit miraculo eun
demꝰ. n. fuit miraculū hoc de corpore mortuo q̄z de
viuo manasse. Itē detrahit̃ figure hic posite: vt. s̄. dixi.
Itē detrahit fidei io. euangelista q̄ vltimus euāgeliū
suum scribens nōbiliter xp̄i sit hūc ordinē ⁊ his respe

ctibus concilium hūc ordinē approbat.
e ¶ Porro. sed a p̄s que duo facit p̄mo quādā opinionem re
probat. secundo illā p̄tinaciter tenentes hereticos iudicat.
f ¶ Positionē. vtūtur theologi ⁊ artiste hec verbo quo etiam
nos vtimur. de cōfes. c. j. vbi de hoc satis li. vj. fatet̃ autē q̄s ⁊
credit id quod ponit de
iureiur. c. vl. e. li.
g ¶ In dubium. de he
ret. dubius.
h ¶ Intellectiue. de sensi
tiua. n. ⁊ de vegetiua nō
fuit opinio: sensitiua. n.
a qua sentimus p̄ sensus
corporeos certum ē q̄d
corrūpit̃ corpore corrup
to: sic nō pōt dubitari
q̄n sit ꝯ corporis forma.
Idē de vegetatiua qua
vegetamur nutrimur ⁊
augmētū sumimus in
p̄ma cōicamꝰ brutis: in
scd̄a etiā plātis. S̄z de
itellectiua vel rōnali fu
it ꝯ̄ria opinio q̄ p̄cipue
fundabat̃ sup̄ rōe predi
cta. Cū. n. vniri non di
co accn̄talr̄: s̄z p̄ se ⁊ eēn
tialr̄ sit separabilr̄ vniri:
ergo forma non potest
esse sine mā p̄pa sed aīa
intellectiua cū sit incor
ruptibilis r̄manet corru
pto corpore corpori non vnita: ergo nō vnitur corpori vt for
ma p̄ se eēntialr̄. Sed añq̄z huic inductioni rūdeaz est scien
dū: ꝙ opinio h̄ approbata p̄ qua facit de ce mis. i q̄ dā. sic p̄
bat̃ s̄z philosophū. viij. metaphy. Differentia sumit̃ a forma
rei: sed diferētia ꝯstitutiua hoīs est rōnale q̄d de hoīe dicit̃
rōe aīe intellectiue: ergo ip̄a ē hoīs forma. Item demonstrat̃
ex rōne sp̄ei humane. uā. n. re iondit̃ ex ipius opatiōe p̄pria
vero opatio hoīs inquātum hō est intelligere. oportz ergo ꝙ
sortiatur speciem s̄m illud q̄d ipsius opis est principiū: sorti
tur autē sp̄em vnūquodq̄ p̄ p̄pam formā: ex quo relinq̄tur
ꝙ p̄ncipiuz intellectiuuz vel aīa itellectiua sit p̄pa hoīs for
ma. Sed aduertenduz ꝙ quāto forma ē nobilior: tanto plus
dominabitur materie corporali ⁊ minus ei immergitur ⁊ plꝰ
eā excedit sui virtute. vnde aīa vegetabilis plus q̄z forma me
talli: sensibilis plꝰ q̄z vegetabilis. Intellectualis ergo i nobi
litate vltima intm̄ excedit in hoīe materiam corporalez: ꝙ h̄z
aliquam opationem ⁊ virtutem in qua corporalis materia
non cōicat: que virtus d̄r intellectiua. Demrat etiam id Ari.
ij. de aīa: quia idꝰ quo p̄mū aliq̄d opatur est forma illius cui
opatio attribuitur: sicut quo p̄mo sanatur corpus ē sanitatis:
q̄ p̄mo scit aīa ē scia: sanitas q̄ ē forma corpis: ⁊ scia forma ē aie
ad corporis vnionē. Secūdo iducebāt id ꝙ dicit phūs. ij. ꝯ
ria aīa q̄ ē forma corpis: ⁊ scia ē forma aīe. Certuz ē aūt ꝙ pri
mū q̄ viuit corpꝰ est anima. ⁊ cū vita manifestet̃ s̄m diuersas
operationes in diuersis gradibꝰ viuentiū: id quo primo opa
mur vnūquodq̄ illorū operū vite est animaz. Anima enim
ē primo nutrimur sentimus ⁊ mouemur secūdū locuz. q̄ simi
lit̃ id q̄ p̄mo itelligimꝰ: siue dicatur intellectus siue aīa itelle
ctiua fōma corporis ⁊ negans oportet ꝙ inueniat quomodo
ista actio ei conueniat experitur enim quisquis seipsum esse
qui intelligit. Attribuitur autem actio alicui tripliciter: vt

veritati catholice[a] inimicam fidei pdicto sacro approbante cōcilio reprobamus diffinientes: vt cunctis nota sit. fidei syncere veritas: ac precludatur vniuersis erroribus aditus ne subintrēt. ꝙ quisquis deinceps asserere defēdere seu tenere pertinaciter[b] presūpserit ꝙ anima rationalis seu intellectiua non sit forma corporis humani per se ⁊ essētialiter: tanq̄ hereticus sit censend⁹. ¶ Ad hoc[c] baptisma vnicu[d] baptizatos omnes in christo regenerans est sicut vnus[e] deus[f] ac fides vnica[g] ab oībus fideliter cōfitēdū[h]. qd celebratū in aqua[i] ī noīe[k] patris ⁊ filij ⁊ spūs sci: credim⁹ esse taꝫ adultis q̄ puulis cōiter perfectuꝫ[l] remedium[m] ad salutem. ¶ Veruꝫ quia quātum ad effectum baptismi in paruulis: reperiūtur doctores quidaꝫ theologi[n] opiniones[o]

pꝫ. v. phy. aut ꝯm se totū: sicut medicus sanat: aut ꝯm parteꝫ sicut homo videt p oculum: aut p accidens: sicut dicimus ꝙ albū edificat: q2 accidit edificatori eē albū. Cū ergo dicim⁹ andreā itelligere: certū nō ē hoc sibi attribui p accidēs: cū hoc inquātū ē homo de ipo essētialiter predicet: ergo aut oꝫ dicere ꝙ itelligat ꝯm se totū: ꝙ etiā posuit plato dicēs hominē eē aiaꝫ itellectiuam: aut dicere oportet ꝙ itellect⁹ sit aliqua ps ipius aie. primū stare nō pōt: q2 idē ipse homo est q pcipit se itelligere: ⁊ sētire. sētire vero nō pōt sine corpore: vñ oportet aiaꝫ sēsitiuā eē aliquā hominis ptē. Relinquit ergo ꝙ itellect⁹ quo andreas intelligit sit pars ipsius andree: ita ꝙ itellectus aliquo mō ipi corpori vniatur. Et lꝫ aliqui dixerit hāc vnionē p spēm esse itelligibilē que duplex hꝫ subiectū: itellectū possibilē ⁊ fantasmata. alij aūt ꝙ itellect⁹ vt motor vnit corpori. qd vanuꝫ esse patet multis ratiōibus ⁊ iste due sufficiāt. Intellect⁹ nō mouet corpus nisi p appetitū: cui⁹ motio nō psupponit operationem intellectus. Nō ergo ideo intelligit. a. q2 mouetur ab intellectu: ꝫ potius econtrario quia intelligit: ideo ab intellectu nō mouetur concluditur ergo ꝙ vnitur vt essentialis forma. Itē si anima itellectiua se hēt vt motor: certū ē ꝙ nauis potest esse sine nauta: q se hꝫ ad eaꝫ vt motor: ergo ēt posset esse ꝙ xp̄us corpus humanum sine anima sumpsisset: quod est ꝯ fidem. s. eo. c. ⁊ s. e. firmiter. Cum ergo principaliter incarnatio ordinetur ad salutem anime: inutilis fuisset incarnatio si anima nō esset essentialis corporis forma. ⁊ per hoc vides rationē quare opinio hic dānata iudicatur heretica: q2 est ꝯ fidē incarnationis: est etiam ꝯ fideꝫ resurrectionis: habet. n. fides ꝙ resurgemus cuꝫ corporibus que nunc gestamus: vt pꝫ. e. ti. c. firmiter in fi. prime partis. ꝫ si anima nō esset essentialis forma corporis: ad quid resurgerent corpora non videmus Tenentes opi. hic reprobatam primo inducebant quod in prin. dixi. Ad quod respōdetur: ꝙ ꝯm se cōuenit anime corpori vniri: sicut ꝯm se cōuenit corpori leui sursum esse. ⁊ sicut leue manet cū a loco pprio fuerit separatuꝫ cuꝫ aptitudine ⁊ iclinatione ad primū locuꝫ: ita anima humana manet i suo proprio esse cū fuerit a corpore separata hñs aptitudineꝫ ⁊ inclinationeꝫ naturalem ad corporis vnionē. Scđo inducebant qd dicit philosophus. iij. de aia: ꝙ intellectus est separatus: ⁊ ꝙ nullius corporis est actus: ergo nō vnitur corpori vt forma. Sed dic ꝙ phūs intelligit separatum: q2 intellectus nō est virtus alicuius organi corporalis: sicut virtus visiua oculi: constat etenim ꝙ intelligere non est actus qui posset exerceri per aliquod organū corporale sicut visio: sed est in materia: iquātū ipsa aīa cuius ē hec virtus: est hominis forma ⁊ terminus generationis humane. Et ꝙ sit in materia probatur scđo phy. q2 homo generat hominem. dicitur ergo anima intellectiua separata ꝯm virtutem intellectiuam que nō ē alicuius organi corporalis. Et sic etiam respondetur ad id quod tertio dicebāt: ꝙ si intellectus vniretur corpori vt forma: cuꝫ omne corpus habeat determinatā materiā: sequeretur ꝙ intellectus haberet

determinatā materiā: ⁊ sic nō esset cognitiuus oīum qd est ꝯ rationē itellectus. Sed dico ꝙ hoc pcederet si virtus itellectiua eēt actus organi corporalis. fatemur. n. ꝙ actus illos visus cū oculo: tactus cū manu ⁊ similes hñ oꝫ limitari ex-mā: ꝫ cū aia intellectiua hīs organis nō vtat limitatiōi nō subiacet. Dicebant quarto ꝙ cū aia sit qd subsistens ⁊ habeat esse ꝯꝫ se. ergo alterius forma eē nō pōt: q2 forma dat aliqd esse: ⁊ sic esse forme nō ē ipius forme ꝯm se: aia ergo intellectiua habēs esse suū ⁊ suum subsistens nō vnit corpi vt forma. Ad quod rñdetur: ꝙ aia intellectiua illud eē in quo subsistit cōicat corporali materie ex qua materia ⁊ aia intellectiua fit vnum: ita ꝙ illud esse qd ē totius cōpositi est etiā ipius aie: quod nō est in alijs formis que non sunt subsistentes: ⁊ propter hoc anima humana remanet i suo esse destructo corpore: nō aūt alie forme. Curiosus qui hoc plenius disquirere velet: videat in sum. thome parte prima: q. lxxvi. i prin.

a ¶ Catholice fidei. quod sequitur ⁊ postpositu fuit vt euitaretur hiatus quod proprie in rethorica dicit cum vocalis eadem sequitur vocalem.

b ¶ Pertinaciter. pertinatia in malo: perseuerantia i virtute. vnde pertinax valde vel imprudenter tenēs durus: irreuocabilis: indocilis obstinatus: ⁊ idem verbum. j. de vsuris ex graui. §. pe.

c ¶ Ad hoc. tertia pars: primo ponens de esse baptismi. scđo de ipsius effectu.

d ¶ Unicum quare sic dicatur habetur de con. di. iiij. aliud. Jo. an.

e ¶ Unus. ad ephe. iiij. habetur de hac triplici vnitate ⁊. j. de exces. prela. frequens ad fi. ⁊. j. de sen. ex. c. i. ⁊ vt dicit ambro. li. de tri. ⁊ exponit magister. i. sē. xxiiij. di. circa prin. cum vnum dicimus deum: vnitas excludit numerum deorum: nec quantitateꝫ in deo ponit: q2 nec numerus nec quantitas in deo est.

f ¶ Deus. in hoc v̄bo ponit cām efficientē baptismi.

g ¶ Unica licet specie differat: quod dic vt no. ber. s. eo. ti. super rubrica.

h ¶ Confitendum. vnde in symbolo dicitur cōfiteor vnum baptisma.

i ¶ In aqua. causa materialis.

k ¶ In nomine. causa formalis.

l ¶ Perfectū. sine pnia exteriori: s ꝯ se. di. iiij. sine pnia

m ¶ Remedium. causa finalis io. an.

n ¶ Theologi ⁊ canoniste: de hꝫ de conse. di. iiij. nihil ⁊. c. paruuli.

o ¶ Opiniones. Est sciendu ꝙ primo fuit opinio donatistarum: ꝙ paruuli inutiliter baptizabantur: que reprobata est: ⁊ ad ipoꝝ rōnes est responsuꝫ de bap. maiores. Sꝫ ibi dubiū ē relictū: an paruulis infūdan

tur virtutes ⁊ gratia: quod hic soluitur. Est ergo sciendũ ꝙ quorundam fuit opinio: ꝙ pueris nullo modo dantur virtutes in baptismo: sed solum ab originali mundantur: ꝫ postea qñ decedunt vel qñ perueniunt ad etatem adultam eis virtutes infunduntur si seruent innocẽtiam. Hanc communiter theologi reprobant per id quod habetur ecclesiastes. xi. quod sonat illud quod habetur. xxv. di. qualis in prin. quare si pueris añ mortem non fuerint concesse virtutes ⁊ gratia ĩformãs in morte non cõferentur: ⁊ sic non saluabuntur: quod est falsum. Error autem huius opinionis videtur fuisse ex ignorantia discernendi habitum ab actu. Alij dixerũt ꝙ pueris dantur virtutes ⁊ grã: nõ tñ in seipsis: sed in sua radice. s. charactere sacramenti: cuius virtute cuz venerint ad perfectam etatem ⁊ cum perfectis organis solute fuerint potentie consequentur gratiam ⁊ virtutes. Et hug. videbatur miscere hanc opinionem prime: de con se. di. iiij. nihil. Sed ꝙ hoc esse nõ possit pꝫ quia si puer verteretur in furiam añ perfectam etatẽ potentie in eo non soluerentur: ⁊ ita nunq̃ȝ haberet virtutes explicite. Item ꝙ potentie sint aliquo impedimento ligate nõ impedit habitum ꝫ actum: q: dormiẽtes ⁊ vinolenti hitus habẽt: ꝫ ligatos. Tertia fuit hˀ opinio approbata: vt virtutes ⁊ gratia dentur i habitu ligato propter pueritiam: sicut in dormiente propter somnuz: ꝫ discente pueritia inclinantur ad bene operãdũ nisi aliqd spiritui sancto resistat: ⁊ habet de hoc figura. i. regum. xvij. vbi dauid paruulus armatus armis saul regis nõ potuit eis vti contra goliaz: sic puer in baptismo armatus gratia ⁊ virtutibus propter imbecilitatẽ illis vti non potest quo ad actum. ⁊ ꝙ hoc si veruz pꝫ quia cuz pueri sicut adulti per baptismuz efficiantur membra xpi: necesse ẽ ꝙ a capite recipiant fluxum vel fructuz grãe ⁊ virtutis: cuius influxionis non est impedimentũ ex parte dei: qui oẽs vult saluos fieri: ⁊ ad agnitionez veritatis venire. i. ad timo. ij. ⁊ s̃. de bap. maiores. ꝟ. absit. nec ex parte gratie que ex vi sacramenti omnibus presto est: facit de con. di. iiij. sine pnia. nec ex parte sacramenti quod pro oĩbus institutum est: nec ab illo vllus excluditur vt in decre. maiores. ꝟ. cum ergo nec ex parte paruuli qui nec resistit nec resistere potest infusioni gratie. nec curamus ipsius reluctantiam vel genitum in baptismo: de conse. di. iiij. cum videmus. ⁊ c. seq. nec ex parte ecclesie in cuius fide saluatur: ⁊ que nulli claudit gremium: de here. super eo. li. vi. nec aliquez de ipit. xxvij. q. i. de viduis. de dona. per tuas. Huic autẽ opinioni approbate non obstat ꝙ habitus virtutũ habilitat ad actum: sed pueri non sunt habiles ad agendum que sm̃ virtutes sunt: ergo non recipiunt habitum virtutum in baptismo. Nam dico ꝙ habitus facit habilem ad actum tollendo inhabilitatem que est ex imperfectione potentie: non que est ex parte corporis: vt patet in dormiente. Nec obstat quod dicitur in noua influẽtia oportere: ꝙ recipiens vel influens aliter se habeat nunc q̃ȝ prius: sed anima pueri baptizati non alio modo se habet in instanti post baptismum q̃ȝ prius: quia caret vtroq̃ȝ tempore vsu liberi arbitrij. Item nec deus influens aliter se habet. Concluditur ergo ꝙ pueri etiaz baptizati gratiam ⁊ virtutes nõ recipiunt. Ad quod respondetur: ꝙ licet agens principale sit inmobile: agens instrumentale aliter se habet nunc q̃ȝ prius ad puerum: quia nunc ⁊ non priᵒ baptizatur. ex quo etiam sequitur ꝙ aliter se habet baptizatus: q: nunc ⁊ non prius impressus est charater in iplo. Item constat ꝙ sine aliqua sui mutabilitate deus sine sacramẽto posset gratiam conferre: vt patet in sanctificatis in vtero: de renuncia. nisi cum pridem in principio. Curiosus etiam videre posset in thoma quarto sententiarum di. iiij. ⁊ in. iij. parte summe. q. lxviij. ⁊. lxix.

contrarias habuisse: quibusdam ex ipsis dicentibus per virtutem baptismi paruulis quidem culpam remitti sed gratiam non conferri: alijs econtra asserentibus: ꝙ ⁊ culpa eisdem in baptismo remittitur: ⁊ virtutes[a] ac ĩformãs[b] gratia infunduntur quo ad habitum[c]: ⁊ si non pro illo tempore quo ad vsum. Nos autem attendentes generalem efficaciaz mortis christi: que per baptisma applicatur pariter omnibus[d] baptizatis: opinionem secundam que dicit tam paruulis q̃ adultis cõferri in baptismo informantẽ gratiam ⁊ virtutes: tãq̃ probabiliorem ⁊ de dictis scõrũ[e]

a Virtutes. de theologicis non est opinio inter modernos sed de moralibus sic: vt. j. dicam. dicuntur autez virtutes quasi virum tuentes ⁊ preseruantes a vitijs: de pe. di. ij. illa anima. ⁊ c. se Jo. an.

b Informans gratia. hanc multi theologi dicunt esse idez in re ꝙ habitus charitatis: tum quia charitas ⁊ gratia habent easdem operationes: tum quia dicit aug. xv. de tri. c. lxviij. loquens de charitate nullum est isto dono excellentius: Sed omni dono distincto a gratia ipsa gratia excellẽtior est: tum quia si sic distingueretur possent a dei virtute separari: ⁊ sic aliquis esset deo gratus sed non charus: ⁊ econuerso. Alij vero dicunt ꝙ gratia est habitus qui fundatur in essentia anime: charitas vero est alius habitus qui fundatur in voluntate.

c Ad habitum. d e similibus de bap. maiores. vers. q̃zuis. in i. glo.

d Omnibus. etiam ficte recipientibus quo ad characterẽ ⁊ gratiam gratis datam: sed non ad gratiam facientem gratum: nisi cum fictio illa recesserit: de con. di. iiij. tunc valere. ⁊ c. penul.

e Sanctorum doctorum modernorum. de sanctis habemus aug. cõtra iulianum li. i. de baptismo paruulorum. doctores habemus magistrũ. iiij. sen. iiij. di. in prin. ⁊ ibi alex. alber. ⁊ thomam apertius. ⁊ breuiter omnes theologi moderni in hoc concordant quo ad virtutes theologicas. s. fidem spem ⁊ charitatem sed de virtutibus moralibus: vt iusticia fortitudine temperantia prudentia ⁊ alijs de quibus. xxviij. q. i. §. ex his bene discordant moderni theologi. Thomas. enim ⁊ sui tenent etiam morales infundi nam vt dicunt morales acquisite non ordinant ex se in vltimum finem: nec inclinãt ꝙ homo sit bene mobilis a spiritu sancto ergo est fateri illas infusas. Sed qui tenent contrarium respondent ad hoc ꝙ morales acquisite coniuncte charitati que est forma virtutum vtrunq̃ȝ sufficienter peragunt: ⁊ sic nõ est necesse ponere eas infusas. Inducũt etiaz isti illud phi. ꝙ frustra fit p plura ⁊c. vt dixi in prin. c. sed per virtutes morales acquisitas potest homo cum theologicis finem suum acquirere sine morali

161

bus infusis proprium.n.est charitati nos deo vltimo fini cō iungere. Est.n. s3m aug. rectissima affectio que nos deo con/ iungit: ergo non requiritur infusis theologicis q alie virtutes morales infundantur. Item si paruulis infunderentur: ergo ⁊ adultis sed experimur q adultus non ficte baptiza/ tus non plus se sētit so/ brium prudentem tem/ peratum vel iustum q̄3 prius q si infunderen/ tur sentire deberet ex/ quo etas non impedit cum virtus moralis sit habitus inclinans per modum nature: quia s3 philosophū. scd̄o ethi. virtus est que hn̄te3 per ficit ⁊ opus eius bonu3 reddit: ergo cum sacra/ mentum baptismi sit cō mune omnia gratis do nans: videtur q non in fundatur adultis nec paruulis.

f Eligendam ergo il/ lam sequi tenentur: de hoc eo.ti.c.vno.li.vi. in.vi. glosa.

ac doctorum modernoꝝ theologie magis cōsonam ⁊ ꝯcordem sacro approbante concilio duximus eligendā[f]. Clemens.v.in concil.vieñ.

De rescriptis. Rubrica.

Abbates[g] aut alij[h] religiosi quibuslibet admistrationibus presidentes[i] occasione[k] prioratuu3 seu aliorū locorum subditorum eisdem nullu3 auctoritate litteraru3 apo.se. vel legatorum quomō libet valeant conuenire[m]: nisi vbi ⁊ coram[n] quibus prioratum ⁊ locorum ipsorum prioribus aut alijs gubernatoribus hoc liceret[o] nec occasiōe[a] locorum ad mensas pertinentiu3 eorūdē aliud ipsius sup[b] hoc liceat: q̄ si loca ipsa sic ꝑmissa spāles sub eis gubernatores haberent[c]. Siquis autem aliquem contra hec vexare[d] ꝑsūpsit: i expensis[e] sibi ⁊ iteresse ꝑ iudicē corā[f] q̄ vexatio fiet h9 ꝯdēnet: oīsq3 ꝓcessus[g] ꝯ premissa habitus sit irritus ipso iure[h]. Idem in eodem

Abbates. Casus. maior prelatus pro mēbris suis etiam si sunt de mensa reum conuenire nō potest per rescriptum apostolicum: nisi vbi possent ad/ ministratores membrorum: contrafaciens in ex/ pensis ⁊ interesse punitur ⁊ processus est irritus. Et sunt due partes: in prima duplex prohibitio: in secunda ibi si quis. duplex pena. s. iuris ⁊ hominis: causā dedit cōstitutioni fraus que sepe committebatur ad decre. statutum. s.eo.li.vi. quia si prior alicuius domus boñ. dio. contra me boñ. impetrare volebat: habebat necesse impetrare bononie sed si plus ex/ pediebat vel placebat ei me conuenire ferrarie impetraba/ tur ibi rescriptum sub nomine maioris: puta camalduleñ. ci/ stercien. carthusieñ. ⁊ similis cui suberat illa dom9: ⁊ sic quasi actor ⁊ reus essent diuersarum dio fiebat cōmissio in loco vicino dio. boñ. infra dietam: ⁊ constat q hoc multum fre/ quentabatur ad excludendam dio. rei. Eodem modo si domus erat ferrarie me bonoñ conueniebat ferrarie ipse maior quod prior loci non potuisset.

g Abbates. solēt isti vocari patres abbates. s. ð regula. c. si.

h Alij. hoc nomen non semper positionem significat: facit de hoc. s. eo.ti.c. sedes. i. iij. glo.

i Presidentes. vt magistri hospitalis cruciferorum ⁊ his similes idem si denominentur priores: vt camalduleñ. vel ministri: vt in ordine minorum. vel quodcunq3 sit nomē presi/ dentium tali loco vel ordini cui subsunt hec membra. Et late intelligas litteram: siue sint prelati ordinum vt predicti: siue sint prelati monasteriorum habentium membra: vt no/ uantulanum: pomposianum: fructuariensem ⁊ his similes. Et licet non intellexerit vt puto de presidentibus capitulis prouincialibus monachoru3: de quibus de sta.mo. in singu/ lis. ⁊.c. ea que illi n. non impetrant pro monasterijs prouincie: si tamē daretur q impetrare possent locum haberet qd̄ hic dicitur ex identitate rationis. ⁊ licet de religiosis loquatur: idem tamē de secularibus qui simili modo pessent: sed quia id rarum: hoc frequentatum: ideo de religiosis loquit.

k Occasiōe. si.n. cā3 ꝓpriā vl' capitis talis plat9 agere vellet ⁊ q illa ipetrare: tūc nō hēt ꝯsideratō loci vbi situ ē mēbrū.

l Legatorum. vel delegatorum. s.e. statutum. §. in nullo. li.vi. De inferioribus ordinarijs nō est dubiū: cū i eis locū nō habeat decre. statutū. s3 id qd̄ habet de of. or. cum episcopus. ⁊.c. vt litigātes. li.vi.

m Conuenire. in actore loquitur non in reo. hinc est q si ego boñ. pro mēbro boñ. volo conuenire ipsius mēbri maiore3 qui est dio. aretine non potero ipetrare boñ: sed aretij vel i loco vicino ifra dietā: s3m formā decre. statutum. §. cu3 autē. Identitas.n. q̄ h idē fungit admistrator mēbri ⁊ suus maior: i reoꝝ fauorē iducta i eorū grauamē retorq̄ri nō d3: ð re.iu. qd̄ ob grā3. li.vi. cū suis cōcor. Priorē autē illius membri bene conueniā boñ. vt ibi. §. cum vero: ⁊ quod prius dixi procedit hoc posito q etia3 in realibus consideratur locus domicilij3 vt nō. in preall'. §. cu3 vero. in glo. oli3 dicebamus.

n Coram quibus de loco erat dubiu3: de personis nō sed forsan hoc intendit q si is q ipetratus a priore loci poterat recusari: etiam recusari poterit ipetratus per maiorē ordinis: fac qd̄ scripsi de of. dele. insi/ nuante. Hoc scias q l3 prior domus propter excōe3 repelleretur ab agendo: iste maior nō repellitur qui excōicatus non est. solum.n. personas coram quibus ⁊ loca in quibus fit conuentio determinat hec lr̄a.

o Liceret. agere.n. possent ⁊ defendere q̄3diu admi nistrationes tenēt q̄3uis sint obedientiarij: de hoc satis ⁊ quis cui preferatur nō. post inno. ⁊ ho. de iudi. cu3 deputati. de re. spo. oli3. j. de testi. cu3 oli3. de re. do. cu3 venerabilis. vbi nō. inno. ad fi. q qñ in casu defē sionis iudex procedere deb3 ad missione3 in possessio ne3: hoc non faciet si vnus sit ꝯtumax: nisi omnes vocentur allega. ff. de cuic. emilius ⁊. §. ex. quibus causis in pos. l. hoc autem.

a Hec occasione. iste ver. nō fuit de prima compila/ tione concilij.

b Super hoc. s. super reconuentione reorum.

c Haberēt. iuit q loca q̄ sūt de mēsa iterdū nō hn̄t spāles gubernatores: ꝯcor. j. de sup. negli. p̄. c. vno. vñ l3 illorū fruct9 clicis ꝯcedāt ad firmā nō vacāt p mortē illoꝝ. j. de exces. p̄. frequēs. v̄. qdā ēt. ⁊ ibi dicā q loca proprie sint de mēsa: ⁊ aliquid nō. inno. ⁊ hosti. de re ec. non ali. vt super.

d Uexare. ex sola.n. ipetratione nō ueniunt expēse vel interesse: nisi sequeretur vexatio vel ꝯuētio io an.

e In expensis legitimis s. e. statutum. §. cū aūt in fi.

f Coram quo. cōcor. quod nō. s.e.c. fi. i vl. glo. ⁊ qd̄ illa decre. vocat damna hec vocat interesse.

g Processus circa principale.

h Ipso iure. id est sine ope exceptionis: concor. s.e. c. i. ⁊.c. statutum in fi. li. vi.

Et si principalis[k] officia/lis[l] episcopi[m] aut religio si conuentualē[n] obtinens prioratum: quanuis ad prioratuʒ eundem prior non consueue/rit per electionem[o] assumi: a se. ap. vel legato[p] eiusdem dari valeat delegatus[q]: in of/ficiali tamen foraneo[r] aut re ligioso monasterij sui priore claustrali[s] neq̈q̄ hoc volum⁹ obseruari[t] Idem in eodem

Auditor[u] in romana[x] curia deputat⁹[y] a nobis ꝺ

l Et si pncipalis. Casus. pncipalis officialis epi ⁊ por ꝯuētualis: lʒ obediētiari⁹ delegari pñt a pa pa: official' vō foraneus vel por claustral' n. ⁊ ptes pa tēt: q: pma duoꝝ pmissiua. scða duoꝝ phibitiua: ibi i officiali. ⁊ declarat iq̈ʒtū de religioso loq̄t: nō. xvi. q. i. de pfitium. de p uil'. cū olʒ. ij. per hosti. i sū. de of. ꝺ le. § cui possit. v. ẞ nūqd. ⁊ p gui. i spe. ti. i. § i. v. nū/ qd ergo mōacho ⁊. ff. de iudi. l. cuʒ ptor. ⁊ multū oli dubitabā de his casib⁹: ⁊ forte sui pars ipulsiue cāe cōstitutionis istius: ⁊ exponas ⁊ si pro quāuis. .

k Principalis Quid ergo si plēs officiales isolidū hʒ eps: innuit h lrā q̄ delegari possit is q ē pricipal'. Itē qd si simpliciter delegeť official's itelligiť de pncipali iuꝝ nō. de offi. ꝺle. qm̄ abbas. ⁊ si neuter pncipalior ẞ eque pricipalis vterqʒ: dic vt ibi. Sed qd si desijt esse officialis: vide qð nō. i spe. ti. i. § fi. v. qd si cā. Dico per pdictā decre. qm̄. q̄ si nō erat expssuʒ ppriū nomē de sijt eē iudex al's iudex remanet: nisi aliud canonicū eum impediat: ⁊ de hoc satis per archidi. i canonico qui desijt esse canonicus: de rescrip. statutum. § i.

l Officialis alibi dr̄ missus dñicus: de reg. c. ij. de frig. c. i. alibi vicarius: de off. vi. c. ij. li. vi. oli ēt delega bať official': de of. dele. insinuāte. de appel. dilect⁹ vlť. ⁊ per hoc verbū vr̄ vicariū ispūalib⁹ q al's officialis nō est delegari nō posse: ad hoc de tēp. or. cum nullus § i. ⁊. ij. li. vi. salua certa scia pncipis: vt dicā i vlti. gl.

m Episcopi. ğ secus i off ciali. archi. vel iferioris ab epo. Sʒ qd de officiali quē dat caplʒ epali sede vacā te: lʒ ille dici nō possit officialis epi q nō ē facit ꝺ ꝯsti. cū accessissēt. j. de pcur. c. fi. credo tñ q̄ hec ꝯstō etiā il lū itēdit icludere: cū sit official' iurisditiōis epalis. fac de ma. ⁊ obe. c. vno. li. vi. Et idē puto de officiali electi ꝯfirmati nōdū consecrati. s̄. de elec. transmissā. maxi/me q: quo ad offm̄ iuriditionis cōsecratio nihil ad/dit: fac de temp. or. cum nullus § i. in fi. li. vi.

n Cōuētualē. de istius etate. j. de sta. mo. ne i agro. § veteꝝ. Et q dicať ecclia ꝯuētualis plene scripsi de iure pa. nobis. vbi nō. hosti. ⁊ inno e. ti. postulasti. ⁊ de hoc de elec. c. i. ⁊ h pʒ approbatū quod nō. ab. de pbē. nisi. s. q̄ prioratus est dignitas si cōuētualis est alias nō.

o Electionē. ẞ p puisionē. ⁊ itelligo de obediētiario q recōueniri pōt ad nutū sui maioris: al's nulla fuisset dubitatio: de isto vero de officiali quē eps ad nutū re mouet merito dubitabať: q̄si isti nō sint i dignitate ex quo nō sūt ppetui: ẞ sat est q̄ pñt eē ppetui. s q̄ʒdiu vi uēt. ff. p so. l. i. fac de his que fi. a prela. cū apostolica. insti de auc. tu § neqʒ ff. de cōdi. inde. l. suffic. Itē per mortē vel remotionē taliuʒ prioꝝ lʒ sint obediētiarij: vacat prioratus: vt pʒ. j. de sup. neg pla: q: regulares. fac aūt hoc ad qōneʒ de claustrali an possit vicarius eē epi: vel coadiutor plati: de quo satis notaui de cle. egro. c. fi. in summa coadiutorum in. iiij. q. tertij mem bri: ⁊ ibi remissionē inuenies an possit esse delegatus ordinarij vel arbiter.

p Legato. vel delegato: vt dixi. s̄. c. proxi.

q Delegatus. Quid dices de cōseruatore pcedit dubiū in officiali nō in priore: per decre. vl. i. res. de of. del'. li. vi. que re quirit q̄ cōseruator sit eps vel prior vel abbas: vel hñs digni tatē vel personatum in ecclesia cathedrali vel collegiata sub quibus non videtur officialis icludi: quem tñ quo ad alios delegatos bene includit decre. statutū in prin. q̄ simpliciter reqrit q̄ sit dignitate pditus: perso/natum obtineat sic p h videť q̄ lʒ dignitate pre alijs dotatus possit esse delegatus: q: tñ non hʒ dignitateʒ in ecclesia ca thedrali vel collegiata nō possit esse conserua/tor. In cōtrariuʒ ex quo dignitatem damus non constat q̄ illa sit alterius ecclesie q̄ʒ carhedralis ex dignitate. n. episcopi descendit iure ꝯnexionis ergo idem ius: de consti. translato egeret declaratione.

r Foraneo. de quo de of. or. romana in prin. li. vi. vbi tenēt inno. ⁊ hosti q̄ tales officiales foranei q in certa pte dio. vel ad certos actus ꝯstituūť hñt delegatā: ⁊ q̄ ab eis appellať ad ꝯstituētē ⁊ q̄ dr̄ vnū ꝯsistoriū epi: ⁊ official' intell r de gnāli ⁊ pncipali: ad qð bñ fac hec decre. de ap. romana in pn. li. vi. ⁊ qð h dr̄ de officiali foraneo: itelligo ēt de decano rurali: q i pte dio. ad tps gerit vices epi de quo. s̄. de of. archi. ad hoc i fi. q etiā officialis foranens dici pot: ⁊ hec itelligo vera nisi tales officiales vel decani ex alio capite admittantur: vt q: ca nonici cathedralium ecclesiarum vel his similes.

s Claustrali. de q ꝺ sta. mo. cū ad mōasteriū. v. por. ⁊ idē dic gui. i p. v. qð tʒ curia ꝺ sacrista custode vl' camerario mōsterij. Sʒ ꝯ. s̄. ꝺ pbē. lʒ de ꝯces. pbē. ex tēore ex' q̄ꝝ subscriptiōib⁹ pʒ q̄ por claustral' ⁊ subpor ꝺlegať a papa. So. tpe illoꝝ iuriū ad huc nō erāt determiate q̄litates psoāꝝ qb⁹ debēt tales cāe de legari: ẞ postea fuerūt p decre. ino. iiij. quā hodie n̄ hēm⁹. e. t. pñti. ⁊ postea imutatū i pte p ꝺcre. boni. e. t. statutū i pn. li. vi.

t Obseruari. nisi id fieret ex certa scia pncipis h expsso: vt nōā p. dec. cū oli ꝺ puil' ⁊ fac qð nō. s̄. e. statutū. li. vi. i gl pōe. In legato sec⁹ quē artat cōstitutio maioris: facit j. de off. or. collatio. ⁊ quod nō de here. c. vl. li. vi. in magna glosa.

u Auditor. breue ē ⁊ nouū qð h statuiť determinās nō. p ꝯpo. e. ti. mādatū ad fi. ⁊ p guil. i spe. de act. ⁊ peti. § sup actiōib⁹. v. ẞ si ad ipaʒ pbēdā. ⁊. v. se. ⁊ pʒ h expeditū qð ibi nō. s q̄ corā auditore peti poterat bñficiū pnūciari debitū ⁊ ꝯferri. ⁊ sciať q̄ hodie ē tutū hoc i libello peti: puto tñ q̄ si nō petať i libello ꝯferri: ẞ solū debitū pnūciari: q̄ post pnūcia/tionē peti poterit ⁊ cōferri. sicut. n. confert lʒ nō fuerit cōmis sa collatio sic conferat lʒ nō fuerit ipmo libello petita. Itē sci as q̄ de auditore cōtradictarū ⁊ camere tenent gof. ⁊ host. i sū. de off. or. i pn. q̄ hñt ordinariam: de alijs auditorib⁹ cau/saꝝ nō. gui. i spe. ti. iij. § i. post prin. q̄ hñt ordinariam in co/gnoscendo. delegatam i diffiniendo: ẞ archi. xi. i. q. i. experiē/te. dicit bonifaciū. viij. interlocutū fuisse: q̄ in curia nullus hēat ordinariam nisi papa: ⁊ facit qð dicā. j. ti. i. nec rationi.

x Romana curia. in datos ergo extra curiam non habet hoc locum: nec in aliquo corrigitur decre. super eo de off. de lega. ⁊ est simile. j. de seque. pos. c. vno.

y Deputatus a nobis. ergo ab alio: puta legato ad quem etiam spectarʒ beneficij prouisio non poterit prouidere etiā si fuerit sibi cōmissa pnūciatio: q: nec alter auditor pnūciat: sed audit ⁊ refert: de of. de. sup qōnuʒ. facit ad pnūū. s̄ e. t. su per eo. ⁊ intelligo deputatū a papa illū q ꝺm morē curie p re

162

ferendarium vel officialem ad hoc datum ex auditoribus palatij deputatur ad talem beneficialem causam delatam ad curiam audiendam: ⁊ hoc in minoribus. cathedralium enim ⁊ regularium ecclesiarũ causas propria voce papa committit ⁊ vt plurimum cardinalibus.

a ¶ Beneficio. large sumitur vt ꝯphendat etiam dignitates: cũ eadem sit ratio: ꝯcor. de re. iu. c. j. li. vi. vbi de hoc.

b ¶ Pronũciabit. ⁊ sic videbatur functus offõ suo: de off. dele. i litteris

c ¶ Debitum. si ꝑnũciaret illud suũ: tũc cessaret ꝑuisio. Est ergo differẽtia inter suũ ⁊ debitum de prebẽ. si tibi absenti li. vj. sicut interius i bñficio ⁊ ad bñficium. e. ti. c. pe. de ꝯces. pbẽ. c. vlt. e. li. Quid de electo qui appellauit a denegatione cõfirmationis vel cassatione electionis: nũqd auditor qui ꝑnũciat bene appellatum vel reuocat cassationẽ electionis poterit ꝯfirmare: Videt̃ ꝙ non: qꝛ hic solum loqt̃ de ꝑuisione illius cui debitũ erat. In ꝯtrium videtur. nã hoc faceret delegatus. ꝺ excep. significauerũt. de re. iu. ad ꝑbandum. ex quo bñ. n. appellatum ẽ: facit quod facere debebat ꝑncipalis: de excep. dilecte. facit. qꝺ nõ. C. de ap. eos in ꝑn. ⁊ quod dixi de testa. rainaldus. ꝟ cõdẽnauitqꝫ. Itẽ de ꝯfirmatione non videbatur dubiũ: sed de ꝑuisione. Nam primam facit officialis ⁊ caplm vacante sede: qui non faciunt scꝺam vt de of. vi. c. vlt. ⁊ de insti. c. j. li. vi. quia ergo illud plus dubitabile. ideo concessum. Jo. an.

beneficio[a] quod ꝑnunciabit[b] alicui de iure fore debitum[c] de iure poterit[d] sibi absqꝫ commissiõe alia vt euitetur circuitus[e] ꝑuidere[f]. Idem.

Gratie[g] vt de dignitate vel bñficio curato tibi ꝑuideat̃ renũciat̃[h] videris: si añ adeptionem eiusdẽ aliud bñficium[k] pacifice assequaris: quod simul de iure[m] cũ dignitate vel bñficio ꝺ ꝟtute dicte gr̃e tibi debito retinere non[n] posses: lꝫ istud[o] resignaueris aut sis resignare parat[p]. Idem

Litteras[s] nr̃as[t] sup ꝯferẽdo tibi[u] bñficio vacaturo[x] directas ad bñfi.[y] p⁹ datã ipaꝝ creatũ[z]

beneficio: recepit scꝺm ꝙ cum primo tenere non possꝫ. s. ꝙ per hoc renunciat litt: hec nõ. s. e. in nostra vt ibi plenius scripsi ⁊ puto hanc decre. locum habere etiam si protestetur recipiendo scꝺm: ꝙ gr̃e renunciare nõ intendit: cum protestatio sit facto contraria: de consti. cum. m. nec defẽdat in his ꝑiudicialib⁹. s. ꝺ ele. vt qs duas. li. vi. facit qꝺ scripsi cũ inno. ꝯ ho. i ꝑdi. decre. in nostra.

i ¶ Eiusdem[l] dignitatis vel curati qꝺ expectas

k ¶ Beneficium curatum. s. vel dignitatem vel ꝑsonatum: ꝑ decre. de pbẽ. de multa ⁊ idẽ puto in casu decre. lr̃as. de conces. pben. vel cum scꝺꝫ de spãli iure reqrit continuam residentiam iuxta nõ. per inno. de cle. non resi. c. si.

l ¶ Pacifice. puto idem si acceptata collatiõe per eum staret quominus haberet pacificam: ad quos. s. de elec. commissa. §. j. de preben. lꝫ episcopus libro sexto.

m ¶ De iure de hoc. s. e. gratia libro sexto.

n ¶ Non posses. si ergo eẽt tale quod cum illo teneri possꝫ: non perit gratia. vt nõ. i. deĉ. si pauper. ⁊ hoc. etiam tenet io. de deo in questionibus suis. li. j. q. xxiij.

o ¶ Illud. quod adeptus es interim.

p ¶ Resignaueris. gratia ergo ꝑempta nõ reuiuiscit: lꝫ res reuertat̃ i ꝑmum statũ. ⁊ facit ad qõnem de clerico q ꝯxit matrimoniũ quod postea dissoluit̃ per professionem sponse non cognite: vel qꝛ reperit̃ consãguinea: de quo scripsi de cle. ꝯiu. c. j. in prin.

q ¶ Paratus. si tñ vellet dimittere scꝺꝫ bñficiũ possꝫ ꝑ collationem ordinarij ꝯseq ꝑmũ olim sibi debitum nõ. n. intẽdit ꝙ sit ĩhabilis ad illꝺ: ꝫ ꝙ ex vi gratie nõ ẽ sibi plus debitum: nec ꝑ executores gratie cõferendũ. ⁊ sic nota casum quo ex facto supuenienti parat̃ exceptio ꝯ gratiam que tenuit a ꝑn. Alios casus colligas ex nõ. de pben. quia sepe. li. vj. in vlt. glo. Jo. an.

r Litteras. breuis ⁊ fõtis ẽ ius nouũ idncẽs ꝙ fõsã pl⁹ ab extrinseca qꝫ itrinseca cã iustificat̃: vt. j. dicam.

s ¶ Nras. iꝺ l lr̃is rebuatõis legatoꝝ. cũ eadẽ ⁊ fõtiõ sit

t ¶ Tibi. idem puto vbi papa dedisset ꝑtãtem cõferẽdi primũ vacaturũ nõ expssã ꝑsona cui ꝯferri ꝺberet. Idẽ si contulissꝫ fruct⁹ bñficiorũ ꝑmi anni que vacare cõtingeret in dio. vel ꝑuincia: cum i his sit eadem ratio.

u ¶ Vacaturo. i vacãte nõ ꝑcedebat dubitatio: nec distinguo an debeat̃ simpliciter vacatuꝝ: an ꝺbeatur cũ beneficio acceptandi: cum eadem sit ratio.

x ¶ Post datam. ẽt si paulopost: ⁊ facit ꝙ nõ. ho. s. eo. c. si. Inspicim⁹ ergo an extaret bñficiũ tẽpore date: sic ispicim⁹ etatẽ impetrantis illo tempore. s. e. si eo tpe. li. vj ⁊ ꝯcor. s. e. eam te. de pben. dilectus. ij. vbi de hoc.

y ¶ Creatũ. pone ꝯstruit̃ noua ecclia: ꝺ ec. edi. ad audiẽtiã. creat̃ noua dignitas: ꝺ ꝯsue. cũ oli ꝯstituit̃ noua ꝑbẽda: ꝺ ꝑ. dilecto. ⁊. c. vacãte. Sꝫ qd dices ꝺ bñficio ⁊ oli creato: ꝫ tpe date suppresso: nũc: aũt renouato: pro ꝯ q nõ. s. e. ꝯuis. li. vi. Videret̃ ꝙ bñ extẽdat̃ ad illud ar. ei⁹ ꝙ nõ. ꝺ ꝯsti. cũ accessisset i fi. ⁊ fac. ꝙ scripsi p⁹ lꝫ.

g Gratie. Casus. expectans beneficium perdit gratiam si ꝯsequitur aliud: qꝺ cum illo qꝺ expectat de iure tenere non possꝫ: ⁊ approbat qꝺ notaui de prebẽ. si pauper. li. vi. in prima glo. ⁊ idem ibi archi. ⁊ per illam decre. determinatur quid iuris si consequitur beneficium is pro quo scriptum est in forma paupum: hic de illo pro quo scriptum est in forma gratie: ⁊ in illo casu non distinguitur qualitas beneficij adeptiisto sic ⁊ qꝛ gnãlr loquitur hoc ꝑncipium: generaliter intelligatur ꝺ cuiuscunqꝫ gratia pape vel alterius.

h ¶ Renũciare. Idem tenent inno. ⁊ cõ. illo qui litigabat sup

d ¶ Poterit. non quicquid iudicis potestati cõmittitur ⁊c. ff. de iudi. non quicquid de of. dele. cõsuluit. lꝫ ergo auditor hoc possꝫ: non tamen tenetur ad hoc.

e ¶ Circuitus. C. de arbi. l. ne in arbitris. in fi. de adop. l. fi. ff. de condi. idebi. dñs testõ. ⁊ ibi concor. de hoc in fi. vlt. glose. Esset autem circuitus si oporteret ad papã redire pro noua commissione vel pro collatione ad ipm vel ad executorem. Dicebant ergo q hoc tenebant: ꝙ auditor fungitur vice iudicis in sñiando: ⁊ vice executoris in conferendo: vt nõ. in glosa in prin. allegatis. Jo. an.

f ¶ Prouidere. itelligo ẽt si nõ ex facto pape ꝫ iferioris legati. vel delegati fuerit bñficium illi debitum: qꝺ esse posset iuxta nõ. de ꝯces. pbẽ. si soli. li. vi. huic tñ obstat rõ quã inducebant ꝯpo. ⁊ guil. s. ꝙ ꝑ talem collationẽ nulli fit ꝑiudicium: quia conferre spectat ad papã: nõ refert: an ꝑ auditorem an per executorem ꝯferat̃: ꝫ i decre. sup eo. nõ spectabat collatio ad papã fieret ergo ꝑiudicium ei ad quem spectat collatio vel instõ: sed cum ꝑtãs nedum delegati ꝫ etiam legati causetur a papa: nec ex fcõ alterius posset eẽ ꝺbitum vel affectum: satis conuenit illa ratio. io. an.

Statuimus[a] nō extendi. Clemens.v.i ↄci.vienēsi. **De electiōe ⁊ electi ptāte. Rubri.**

Uz rationi[b] nō congruat vt homines[c] disparis professionis vel habitus simul in eisdem monasterijs[d] socientur[e]: prohibemus: ne religiosus aliquis in abbatem vel prelatū[f]

de cēsi.significauit sup fi.pe.glo.⁊ B pcipue:q: hoc ius nouū ē:vt.j.dicet:⁊ de creato tm̄ loqtur non de renouato.Sz qd si dubitat an data pcedat creationē bñficij vel ecōtra:puta q: cadē die factū ē vtrūq3 nec apparet qd pri⁹ sit.s.e.ti.c.pe.li.vi.Cōtra ipetrātem fac q: ipe petit bñficiū:pbet ergo illud sibi debitū: ad qd vr necessarū q illud prius fuerit creatū.si g hoc nō pbat nō fiat executio:facit de sen.ex.venerabilib⁹ad fi.quod ibi nō.i glo.pe.⁊ in dubijs iudicam⁹ p reo:de pba.in pñtia.⁊.c.ex lris.de testi.cū tu.B3 vnā lecturā.succumbet ergo i dubio iste petēs.p ipetrāte facit:q: in tali dubio fauet ei q potiorē h3 grām vel h3 eā a maiore: vt i p.decre.pe.⁊ de pben.si a sede.li.vi.Itē i dubio i terptamur vt res valeat:d.v.si.abbate.Itē si ponim⁹ ipetrātē esse reū:planū ē q succūbit actor.Idem vr si ponim⁹ eū actorē.Nā aduersarius excipit:⁊ quo ad on⁹ pbādi reus i excipiēdo fit actor ff.de excep.l i.si ergo exceptionē nō pbat.s.q post datā creatū fuerit succūbet.Nec dicas q hec sit negatiua:q: ēt si p vba negatiua pponeret vt nego tūc extitisse:vl'dico q tūc nō extabat:h3 resolutā affirmatiuā:⁊ q pbari pōt:de renū.sup hoc.Itē multū facit p ipso q: hec decre.ponēs ius nouū parat exceptionē ↄ impetrātē.Obtinebit ergo vt olim ipetrans:nisi de illa fiat fides:⁊ hoc verum puto.non obstant prius allegata:q: hic de iure actoris constat facta fide de gratia ⁊ de vacatione

a ¶Statuim⁹.nō dicit declaram⁹.ponit g ius nouū qd videt iniquū:q: certū ē bñficiū nouiter creatum nōdū ordinatū vacare:qre ergo nō debet expectanti vacatur alteri nō debitū maxie cū fauorabilior sit expectatio vacatiōis p creationē q3 p mortē:facit de cōces.pbē.accedens.nec videt pōderādū tpus date q: si tūc extaret bñficiū qd debito mō ⁊ nō i fraudē expectātis suppressū eēt vel extictū nō deberet expectāti:de ↄsti.cū accessisset.Itē sequeret ex hoc:q si impetraui lras ad bñficiū cū cura:illd qd tpe date simplex erat:s3 nūc curatū nō deberet ⁊ idē eↄ i simplici.Itē q si ipetrarē ad collationē alicui⁹:⁊ bñficiū tpe date nō spectabat ad ipsi⁹ collationē l3 tpe vacatiōis spectet qd nō deberet:⁊ hec falsa:cū ispiciam⁹ i his tps vacatiōis ⁊ collatiōis:vt pbat.j.de pbē.si de bñficio.⁊.e.ti.ei cui li.vi.Plus q: p hoc vr q canonico expectāti pbēdā nō deberet pbēda ex superexcrescētib⁹: cū illud sit pbēdā de nouo creare:de consti.cū.m.de pben.dilecto.Itē q nō deberet pbēda vel portio i ecclesijs nō habētibus numerū eadē rōne ↄ id qd nō.de ↄces pbē.c.fi.li.vi Quare dico q hoc nouū inducit hec ↄstitutio q sicut rescripta ad lites nō extēdūtur ad lites post exortas:vt.s.e.c.fi.sic nec rescripta bñficialia ad bñficia post creata:cū illa ēt sint odiosa: de pbē.q3uis.li.vi.⁊ sic duo requirunt ↄiuncti:q bñficiū i rerū natura fuerit tpe date:⁊ q vacet tpe collationis:ad qd facit.ff.de ↄ.emp.l.ruptilia polla.⁊.l.in lege.⁊ cōcor.ad idē collige p nō.s.e c.fi.i.iiij.gl.⁊ fuit forte motiuū:q: forsā creatores bñficiorū retraherentur ab illis creandis:qñ viderēt illa stati3 ipetrātib⁹ deberi:sicut ergo voluit eqtas bñficiū pmutatiōe vacās expectāti nō deberi:de re.p mu.c.vno.li.vi.q: forsā al's vacaturū nō fuisset:ita noluit deberi bñficiū nouiter creatū l3 vacet:qd al's forte creatū nō fuiss3:⁊ tñ dico q hec decre.gnāliter loquēs locū h3 nō solū i pma ordinatiōe bñficij:s3 etiam in vlteriori:vt si calē.ianua.data fuit grā calen.febru.creat bñficiu3 qd ↄfert ticio:p cuius mortē nūc vacat:⁊ tñ tūc deficit illa rō:sed si ponis quē expectātē ex canōia nō ex reseruatione vacaturi tm̄ cu3 canonico nō debeat simplicit vacaturum:sed cum se facultas obtulerit:non puto decre.hanc locum habere:sed debebitur illi prebenda per augumentum creata:de preben.relatum.de conces.preben.cu3 super ⁊ in pre.decre.cum m.de consti.

b Uz rōni.Casus religiosus eligi nō pōt ad platurā nō epalē alterius religiōis vel habit⁹.si ↄtra fiat: est irritū.Et Primo phibitiōis causā ponit.Secūdo phibet.Tertio decernit.Quarto ptestatur ptes patēt.Prima pars corrigit cōe3 opinionē iure fulcitā ⁊ cōsuetudine approbatā:q habebat:q pfessus vnius religionis i platū alterius poss3 assumi.⁊ l3 qdam distinguerent religione3 maiorē a minori:ego putabā q satis esset eligēdū eē pfessu3 tria substantialia regule:vt maiori vel minori religioni pfici poss3:qd ēt placebat archi.xvi.q.i.q vere ⁊.e.ti.nullus.li.vi.p quā decre.aperte hoc pbabat ibi dū dicit vel alterius.Probaba3 ēt hoc ratiōe q: si pfici potest religiosus ecclesie seculari propter curam:vt probatur.xvi.q.i.doctos.⁊.c.sequentibus:de sta.mo.q dei.fortius ergo regulari licet minoris religionis:vt dicere.soleo in decre.cum ad monasterium e.ti.hic autem expediuntur ibi nō.⁊.xvi.q.vij.in noua.

c ¶Homines.hic ⁊ hec homo comprehendit etiam feminas vnde etiam in monasterio monialium quo ad suas prelatas habet hoc locum:nec impedit verbum religiosus quod sequitur:quia femininum sub illo masculino comprehenditur:de hoc eo.ti.generali.li.vi.in glo.ij.Sed dubitari posset an locum haberet in monasterio monialium que per mares reguntur.xviij.q.ij.qui religiosis.⁊ in.c.decima videtur q non:quia inter illos non est societas de qua sequitur nec esse debet:vt in.c.in decima.satis puto idem per verba generalia que sequuntur:⁊ similis questio nō e.ti.indēnitatibus §.sane in fi.magne glo.

d ¶Monasterijs.ecclesias ergo seculares non comprehendit:vt j.dicitur.Quid de ecclesia sancti ambrosij mediolan. vbi est duplex collegium.s.monachorum ⁊ regularium canonicorum:Dic q cum quodlibet collegium sit ibi diuisu3: quia monachi per abbatem reguntur:⁊ canonici per prepositum:locus erit huic constitutioni in illis prelatis assumendis.Joa.an.

e ¶Socientur.habebatur hoc.xvi.q.vij.in noua:⁊ fa.e.ti. cum causam.sed bm statum antiquum prouidebamus ad hoc:quia se conformabat prelatus habitui illorum quibus prefectus erat.s.de vi.⁊ ho.cle.deus qui.vbi de hoc.Ad.c. in noua respondebamus illud in vera disparitate qualis est secularis clerici vel laici ad professos:⁊ circa hoc vide qd scripsi de testa.ioannes.an.ij oppo.⁊ quod nō.e.ti.officij in glo.pe.

f ¶Prelatum.puta priorem.magistrum:ministrum:

alterius religiōis[g] vel habit⁹[b] decetero[a] eligatur[b]. Quod si secus actū extiterit: sit eoipso irritū ⁊ inane[c]. ¶ Per hoc aūt gn religiosus[d] i epz secularis[e] vel cuiuslibz[f] regularis eccl'ie licite possit eligi nō intēdim⁹ prohibere. Idem.

NE romani[g] electiōi pōtificis īdeterminata[h] opionū diuersitas aliqđ possit obstaculū vl dilationē[i] affere. ¶ Nos inter cetera[k] pcipue attēdētes q lex superioris p īferiorem[l] tolli[m] non potest[n]: opinionem astruere sic accepim⁹ satagentē: q ꝯstitutio felicis recordationis gregorij pape .x. predecessoris nr̄i circa electionē prefataz edita in concilio lugđ[o].

custodē: ppositū: archipsbyterū vl' qđcūqz sit nomē. Et nota q lz ratio superior sit generalis etiā quo ad socios: tñ nō prohibz eligi in sociuz ⁊ fratrem: quod intellige cū distinctione an sit minoris religionis paris vel maioris: vt nō. de prebē. cū singula. § penul. li. vi.

g ¶ Religiōis. s. dixit pfessōis ex quo ergo diuersa ē religio puta cisterciēsis ⁊ carthusiēsis: lz forsā idē pfiteaē: vtraqz cadit sub prohibitione.

b ¶ Vel habit⁹. nō dicit coloris. p qđ vr: q oēs regulares cāonici q pfitenē regulā augustini: lz varient i colore: q2 aliq habēt colorē nigrū: alij albuz: alij griseū: alij mixtū iuicē eligi possūt: qđ vr: marie q2 dr ipoꝝ habitum esse lineam togam quam sub capa deportant facit etiā. j. de statu. monachorum ne in agro post principium facit etiam quod nō. xvi. q. vij. in noua. Item in quibusdā religionibus est videre: q est etiam duplex color vnde videm⁹ q cistercienses ⁊ griseo ⁊ albo colore prout placet vtuntur: vbi vero color esset de habitu ⁊ ipsius substantia: diuersitas ipsius coloris induceret diuersitatem habitus: facit. j. de regula. eos qui.

a ¶ Decetero. electiones ergo prius factas non vitiat etiam si super illis constitutionis tempore lis penderet: facit quod nō. ⁊ dixi de postula. c. vno. li. vi.

b ¶ Eligaē. nō phibet postulari ex cā: sz puto q a papa ⁊ si. nō. de elec. idēnitatib⁹ p⁹ pn. li. vi. Sed nunqd p viā puisiōis talis pfici poterit? qđ vr cum ista sint diuersa de pbē. cū i illis li. vi. ⁊ hec cōstitutio ius vetus corrigit. i casu ergo n̄ expssō steē iuri antiquo. C. de ap. pcipim⁹ i fi. de testa. sācim⁹. ⁊ lz h possz defēdi: ꝯriū tñ esse vr de mēte ꝯstituēti s p rōnē h expssaz q cōis ē: ⁊ h saltē i eo q puidet ex iure ad ipz deuoluto pter delictum vel negligentiaz electoris: facit. j. de sup. ne. pla. c. i. ⁊ quod ibi dicam.

c ¶ Inane. confirmatio ergo secuta nihil operatur: cōcor. qđ nō. s. e. qz sit. li. vi. in fi. vl. glo.

d ¶ Religiosus. etiam nouitius. s. e. ti. nullus. li. vi. ⁊ vide quod ibi nō. in vlti. glo. etiam si sit mendicans: saluo quod habes eo. ti. quorundam. li. vi. ⁊ infra de regula. vt professores.

e ¶ Secularis. dicunē quidam q ex quo religiosus permittitur eligi in episcopum ecclesie secularis: in prelatum alterius secularis ecclesie non poterit eligi: sz hoc non credo per predictum vbū. s. in eisdem monasterijs ⁊ cum illud non sit expresse mutatum: in suo statu persistant antiqua iura q id permittunt. li. di. pscis vij. di. c. i. xi. q. i. doctos cum multis. c. se. de sta. mo. q dei. Incidenter ergo dictum est h de seculari: cum principaliter de regulari intenderet protestari vt sequitur: ⁊ satis placet hoc in secularibus ecclesijs non collegiatis sed de collegiatis maius est dubium: q ⁊ in illis ꝑos sit fa. quod no. ber. s. de sta. mo. c. ij. in fi. glo. ⁊. c. q dei timorem ⁊ no. io lxviij. di. c. ij. lxxiij. di. c. quorundam. xvi. q. vij. in noua. In contrarium fa. quod nō. host. in pre. decre. q dei. vbi tene monachum non posse habere prepositurā vel decanatum ecclesie secularis: nisi ex dispensatione hoc fiat ob necessitatem cure animarum. Item hic sola disparitas habitus īpedit: fortius ī impedire debz disparitas habitus ⁊ professionis vt in casu isto. s. cum religiosus preficitur collegio seculariū clericoꝝ: ⁊ hoc marie i simul viuētib⁹: q b⁹ plus artat pn. decre. q qñqz fungūē puilegijs religiosorū: đ vi. ⁊ ho. cle. qm̄. ⁊ nō. xvi. q. i. dcimas egeret hoc declaratōe: sed vt pdixi verbū in eisdē monasterijs. mltū facit q possit hodie sic oliz: nisi dicas q vbū mōsterijs ponaē p eccl'ijs. sic. xvi. q. vij. nemini. Posset ēt dici q clerici seculares n̄ hn̄t certū hitū: cū nō sit expssū i iure de colore vl' forma p q vl' quorū alterū oportet hituz discerni: vt pdixi: ⁊ lz fatear certas formas ⁊ colores eis esse phibitos. j. de vi. ⁊ ho. cle. qm̄. s. e. ti. clerici. nō ex hoc sequiē certū habitū eē pfixū: large tñ dicim⁹ habitū clericalem couenientē ⁊ nō prohibitū clericis: sicut ⁊ laicalem cōuenientē laicis: de sen. ex. si iudex. li. vi.

f ¶ Cuiuslibz. quasi diceret etiam si sit alterius religiōis vl' habitus.

g NE romani. Casus. cetus cardinaliū sede vacāte iurisditionē papalē nō exercet: nisi inquātū pmittit ꝯciliū lug. nec illđ. vel eius ptez alterare pōt. Scđo dicit q officiū camerarij vl' pniariorū pape durat eo mortuo q si deficiāt poterit cet⁹ p tēpore vacatiōis aliōs subrogare. Tertio determinās diocesim intelligi id qđ i ꝯcil. dr de territorio ⁊ districtu: statuit moriēte papa extra curiā ipius electionē fieri debere i loco vbi erat causarū ⁊ litterarū audiētia: lz suspēsa: nisi pus ordinatū eēt de curia trāsferēda. Quarto puidet casui q cōtigeret cardiales oēs exire ꝯclaue. Quito statuit cardinales p exceptionē excōmunicationis suspēsiōis vl' iterdicti ab electiōe nō repelli. Vltio electos ⁊ alios q mittere vl' ire teneē ad curiā astrigit ad id se. va. ⁊ pncipaliē determiat ⁊ supplet decre. vbi piculū. s. e. qs opiniōes autē approbet vel reprobz: dicta per ptes. ⁊ pma ps determiat qđ nō. lxxix. di. nullus. ij. ⁊ corrigit qđ nō. hosti. de pe. ⁊ re. cū ex eo. cuius opi. ratiōes scripsi de scisma. c. vno. li. vi. ⁊ approbat qđ ibi nō. ⁊ qđ tenet archi. in decre. pre. vbi piculū. §. ceterū i fi. qđ spālius cōtigit hūc cāuz Bar. etiā sequebaē hosti. e. ti. cupientes. § q si. vt etiam dicam. j. § fi.

h ¶ Indeterminata. habes igiē exēplū opportūe determiatōis: de q logē pmiū harū ꝯstitutionū.

i ¶ Dilationē. sūme piculosā: vt i eadē constitu. i pn. Io. an.

k ¶ Certa que patere pñt ex glo. predictis.

l ¶ Inferiorem. xxi. di. inferior. s. de ma. ⁊ obe. cum inferior. C. de legi. l. fi. ⁊ hoc maxime cum ille inferior ab illo superiore recipit potestatem vt in casu nostro cetus cardinalium a papa: per quod idem videtur de concil. s. e. ti. significasti. ix. q. iij. cuncta.

m ¶ Tolli. iuuari posset per pene adiectionē: de hoc dixi de offi. archipre. c. fi.

n ¶ Non potest. hoc etiaz fatebatur hosti. s. e. licet dicēs q cardinales illi constitutioni expresse renūciare non poterāt per hanc rationē: tacite sic: vt. j. dicam.

o ¶ Lugđ. s. e. vbi periculum. li. vi.

per cetum [p] cardinalium [q] ro. ec. ipa vacãte modificari [r] pos sit: corrigi vel immutari: aut qcquam ei detrahi siue addi vel dispensari [s] qũolibet circa ipsam seu aliquam eius partez [t]: aut eidem etiaz renunciari per eum tanquam veritati non consonam [v] de fratrum nostrorũ ꝯsilio reprobamus [a]: irritũ nihilominus ⁊ inane decernentes qcquid ptãtis [b] aut iurisditionis ad romanũ dũ viuit pontificẽ ptinẽtis [c]: nisi quatenus in ꝯstõne predicta pmittitur [d]: cetus ipe duxerit eadẽ vacãte ecclia exercẽdũ: eo tñ ꝓuiso: ꝙ si eiusdẽ ecclie camerariũ [e] aut maiorẽ [f] vł alios quos alios ex penitentiarijs quorꝫ [g] officiũ ꝑ obitũ eiusdez põtificis nolum⁹ expirare [h] ꝑ mõtẽ vł aľs deficeř quis mõ [i] ꝯtingat: valeat idẽ cetus [k] ad tp̃s vacationis h⁹i ꝓ numero deficiẽtiũ [l] vł ãpliori etiã quãtuz ad pniarios [m]: si h' [n] eidẽ cetui ꝯcorditer [o] expedire videbiť: alios subrogare. ¶ Sane cũ iuxta ꝯstitutionẽ p̃dictã [p] papa extra ciuitatẽ i qua cũ sua erat curia moriẽtẽ [q] i ciuitate i cuius districtu seu ťritorio moritur sit regulariter [r] successoris electio celebranda districtus seu teritorij nomine diocesim [s]

p ¶ Cetũ. collegiũ vocať: ꝺ scisma. c. j. li. vi. que satꝫ ťso nat i idez: vt pꝫ. xv. di. canones i fi. alibi dꝛ gremiũ. xxiij di. i nomine dñi añ mediũ. Quomõ vo cardinales hñt ius collegij vł capituli: nec cẽseť iuř singulorꝫ diuersis titulis locatorũ. satis tractauit hosti. de iude. ad liberandam.

q ¶ Cãdinaliuꝫ. vñ sic dicãť nõ ꝺ offi. arip̃sbr. c. ij. in prima glosa.

r ¶ Modificari. dimiutiõez ꝯtinꝫ ꝺ. v̄. si. c. fi. ⁊ mľta v̄ba h̄ ponit. vij. ſ. omnẽ modum p quẽ cõstitutio tãgi possꝫ icludat

s ¶ Dispẽsari. h̄ addit: q2 stante ꝯstõe maiorꝫ mi norꝫ qñqꝫ ꝯ illaz dispẽsat: de eta. ⁊ qli. c. j. li. vi. cũ si.

t ¶ Partẽ qd iurꝫ sit ꝺ toto ⁊c̃. ff. ꝺ rei vẽ. q̃ ꝺ tota. ⁊ ꝫ. de do. iter vi. ⁊ vx. nuper.

u ¶ Nõ ꝯsonã. qꝺ ergo dicebat hosti. ꝙ alia collegia hoc hñt ergo ⁊ collegiũ cardinaliũ. Rñdeť illis ꝑmissũ: huic expsse ꝓhibitũ: ⁊ si ꝑ antiqua iura ꝯcessũ p̃us erat ꝑ istã posteriorez ꝯstõez correctũ: de ꝯsti. i. c. j. li. vj. Et sic breuiť rñdeť ad q̃ꝫplures ex rõnib⁹ hosti. q tñ excusabilis ẽ: q2 nõ vidit ꝺcre. vbi periculũ. Ad id ꝙ dꝛ nõ eẽ verisile filiũ dei voluisse mortuo papa gregẽ fideliũ eẽ sine pastore: vł ecclesiaꝫ sine sp̃oso. Rñdeť ꝙ sp̃os⁹ rector ⁊ pastor ẽ xp̃s ⁊ caput ecclie q̃ ẽ ip̃ius cõp⁹: ꝓmũ patet lxxvi. d i. ieiuniũ. ij. i fi. scꝺꝫ. xcvij. di. c. ij. circa mediuꝫ ťtium de sacra vnc. c. j. ꝟ. sed vbi. iij. q. iiij. c. fi. Licet g̃ deficiat vicarius nõ deficiet ꝑncipalis: q vicariatus solum pero ⁊ succesoib⁹ aplicis dat⁹ fuit. Absurditas autẽ huius opinionis apparet: q2 ꝫm eã nõ eẽt necessariũ papã eligi: exq̃ cetus cãdinaliũ christi vicariaꝫ haberet. Item nec eẽt h̄ expediens ꝙ cuiqꝫ pꝫ: ⁊ fecit de ꝯces. p̃bẽ. q2 diuersitatẽ i ꝑn. ⁊ in decisa.

a ¶ Reprobam⁹ sed nũqd ꝑ hoc reprobať opi. gof. hosti. ⁊ cõpo. ⁊ guil. q̃ hꝫ cãdinales tolleť posse: ꝙ ꝺ nũero duarꝫ partiũ statuit ꝯciľ. lateraň. ꝫ. e. ti. lꝫ. ſ. cõdinãdo ꝙ noiatus a plurib⁹ i scrutinio sit papa: vt ibi scripsi. Dic ꝙ nõ: q2 illꝺ ꝯciľ. illã opinionẽ approbat dũ dic: nisi maiõ iteruenerit ꝯcõdia: exq̃ g̃ ꝯcõdant noiatuꝫ vł nomiãdũ a plib⁹ eẽ papa: vꝫ ille nomiat⁹ ab olb⁹: ⁊ fac ꝙ nõ. ꝫ. e. ti. ficui li. vi. i glo. nõ.

b ¶ Ptãtꝫ ťprobať g̃ qꝺ nõ. hug. lxxix. di. null⁹ j. cui⁹ dictũ ťcitat hosti. ꝫ. e. lꝫ. q dixerat cãdinales posse tũc cťař cãdinalẽ: cũ possint tũc cťař papã ꝙ plus ẽ: sed videm⁹ ꝙ capľꝫ creat epꝫ: nec tñ ꝯfert b̃ñficia ad illi⁹ soli⁹ collationẽ spectãtia: ne se. va. c. j. li. vj.

c ¶ Ptinẽtis. si g̃ aliqd diuisiꝫ ad collegiũ ptinꝫ: ꝙ sõte p̃orꝫ ipsorꝫ expẽdit vt ẽ moris: h̄ nõ ipedit: facit p̃. decre. vnica. ⁊ de rescrip. edoceri.

d ¶ Permittitur. in. §. idem quoqꝫ

e ¶ Camẽariũ. ad quẽ spectat tpalia paupib⁹ ẽogaf: vt nꝺ io. viij. q. i. c. j. hodie aũt magnũ ẽ officiũ: ⁊ iurisditionem exercet circa oẽs debẽtes cameř: ⁊ auditor ẽ hꝫ ẽt ad h̄: quez puto ꝙ hic possit sede vacãte ꝑ hãc lřaꝫ: ꝓuisione tñ pẽdẽte cãdinales nil ab ipso recipiẽt: vt i p̃di. decre. vbi. §. ꝓuisionis

f ¶ Maiorẽ. ex penitẽtiarijs: qꝺ sequitur: ⁊ ẽ sẽsus: ꝙ officiũ penitẽtiarij maioris q solet esse cardinalis vel aliorꝫ minorꝫ nõ expirat tpe tñ inclusionis maior penitẽtiarius si ẽ cãdinalis per se nõ p̃ot vti officio: si tñ nolet in clausura maneř: ẽt ꝑsonaliter vtetur officio: vt fecit. d. tusculanus.

g ¶ Quorꝫ. interpositio.

h ¶ Expirare. hoc de penitentiarijs tenebat hosti. de sen. ex. ꝙ de his in fi. vbi determinat quod nõ. i. spe. ti. iij. §. i. vbi defendit guil. quod camerarius mirascalchus ⁊ auditor camere habent ordinariaꝫ quod si verꝫ esset de iure cõmuni durarꝫ illorꝫ officium: mõtuo papa: de of. le. c. ij. li. vi. Sed hic de mariscalcho nil dicitur: ⁊ vide quod dixi supra eodem compil. ti. j. auditor. in prima glo. ꝫm quid. Si autem dicamus istos habere delegatam: speciale hic iducit ꝙ durat delegata post mortem delegantis: sicut ⁊ supra de here. in fidei. li. vi.

i ¶ Quouis modo. puta quia incidit in furorem vł ĩfirmitatẽ qui impedit executionem officij. Idem puto si recederet vel nollet officiũ exercere.

k ¶ Cetus p̃ot suppleri vel pars maior quia quod maior. ⁊ cetera. lvi. distinctione apostolica. de elec. cum inter cañ in prin. ff. ad muni. l. quod maior. ⁊ h̄ verum vbi solum pro numero deficientium subrogant: vbi vero pro ampliori necessaria sit plena concordia: ⁊ sic intelligo quod seqtur.

l ¶ Deficiẽtiũ. tolle quod est infra alios sbrogare.

m ¶ Penitẽtiarios. secus g̃ q̃ad camerariũ

n ¶ Si hoc. vꝫ ꝙ ꝓ ampliori numero subrogentur penitentiarij Sed nunqd nullo deficiente poterit cetus pro ampliori numero concorditer pniarios subrogare de verbis videť ꝙ nõ cum ꝯstõ sit prohibitoria preter casus permissos: ⁊ istꝺ non videtur permissũ: nisi cũ aliquis deficit.

o ¶ Cõcorditer. idem in decre. vbi periculum. §. nulli. ⁊. §. idem quoqꝫ. vnus ergo solus hoc impedire poterit: facit quod nota. eodẽ titulo quia propter. v̄. vel saltem in. §. porro

p ¶ Predictam. in. § . porro.

q ¶ Moriente. vel cedenre: quod esse potest vt de renun. c. j. libro sesto. Naꝫ tunc quo ad sedem cẽsetur mortu⁹ sexta questione prima. §. ecce in quibus. ⁊ cum hic sit eadem ratio ⁊ fauor prouisionis ecclesie ⁊ cesset ambitio: cesset etiam contrarium de decre. susceptum de rescriptis libro sexto.

r ¶ Regulariter hic dicit propter casus interdicti ⁊ rebellionis ibidem exceptos.

s ¶ Diocesim. iustum fuit hic plus ponderari diocesim q̃ꝫ districtum: sicut ⁊ i casu de rescrip. statutum. li. vi. maxime quia stante dio. districtus facile variantur: qñqꝫ per concessiones imperiales: qñqꝫ per occupationes principum vel ciuitatum ad tales autem mutabilitates ecclesiarum status non muta-

tur.x.di.c.j.ci.dist.c.i.z ꝺ relig.dō.c.j.Si ꝙ papa moꝛit apud
bazanum vel nouantulam:que loca sunt districtus boñ.quia
tamen loca ipsa sunt dio.mutiñ.in ciuitate mutiñ.conuenire
debent cardi.z ibidem includi:sed cum locus ille non distri
gatur per ciuitatem mutiñ. quomodo regens ciuitatem mu
tiñ.illos includet:quare
melius videbat accipe
territoꝛium vel districtū
sed foꝛte ponderauit ac
toꝛ:ꝙ multa sunt loca q̄
nō distringūt p ciuitates
aliquas:sed per singula
ria dominia:q dñi etiaz
ciuitatibus non respon
dent.Illi ergo non sunt
de districtu ciuitatis sūt
tamen de dio.Ad pri-
mum.dico ꝙ cardinales
se debēt offerre:z sperā
dum est ꝙ hoc facient:
quia non facile cōtinget
quin aliqui se offerant:
quos alij sequentur no
lentes perdere vocē suā
z de facto videmus.pos
set etiā esse locus remis
sioni:de qua.j.de re iu
di.pastoꝛal circa mediū.
t ¶ Hoc casu.alijs ergo
casibus sumitur:vt ha
betur.ff.de ꝟ.sig.pupil
lus.§.territoꝛium.tamen
alibi territoꝛium ponit
pꝛo dio.xvi.q.ij.c.siquis

**hoc casu intelligendā foꝛe cē
sem⁹:eo tñ adiecto:ꝙ si in cer
to loco cārum z lrārum apli
caꝝ audientia remanente pa
paz alibi[v] moꝛi cōtingat:nō[x]
ibi sed vbi pꝛedicta fuerit au
diētia memoꝛata electio cele
bꝛetur:etiam si eadem audiē
tia tpe moꝛtis h⁹ vacare[y] nos
catur:nisi foꝛsan añ moꝛtem
eandem oꝛdinatum[z] esset per
papā de curia transferenda[a]:
quo casu seruetur puisio[b] cō
stōnis pꝛedicte. ¶ Poꝛro[c] si
romano non electo pontifice
cardinales oēs[d] simul vel suc
cessiue:qꝺ absit:exire contin-
geret cōclaue ꝺputatū eisdē:
hi ad quos ptinet executio cō
stōnis p̄dicte[e] illos ex ipsis q
h⁹ īfirmitas coꝛpoꝛis aut nota
debilitas excusationez nō da
bit:idēm conclaue ꝙcito po-
terunt reintrare compellant[f]
penas in p̄dicta constitutione
ꝯtētas:[g] nisi h̄ fecerit incursu
ri[h].Cardinales aūt h⁹i cōcla
ue reintrantes ad electionem
iā dictā procedāt:z al's ꝯstitu
tionem pꝛefatā obseruent:ſm
statū i quo erant i eodē cōcla
ui:qñ ipm vt pꝛemittitur exi
uerūt. ¶ Ceterū[k] vt circa ele
ctionez pꝛedictā eo magis vi
tentur dissensiones:z scisma-
ta:quo minoꝛ eligentibus a
derit dissidēdi facultas decer
nim⁹[l] vt null⁹ cardīaliū cuius
libz[m] excōicatiōis suspēsionis
aut iterdicti pꝛetextu a dicta
valeat electiōe repelli:iurib⁹
alijs[n] circa electiōez eādē hac
tenus editis plene i suo robo
re duraturis. ¶ Uex[o] qz tā ex**

episcopoꝛum cui concoꝛ.de consti.c.ij.li.vi.Quandoqz etiam
parochia ponitur pꝛo dio.xij.q.ij.bone rei.de doñ.apostolice
in pn.qñqz ponitur p regione.ix.q.ij.episcopum.
v ¶ Alibi.i.in loco alterius dio.
x ¶ Non ibi.vbi moꝛitur.
y ¶ Uacare.lz.vacet.inspicimus pmum statū:ita mulier vi
dua vacās denominatur a dignitate poꝛis mariti.donec.al
teri nupserit:cōcoꝛ.in decre.de fo.cōpe.ex pte in fine vlt.glo.
Ponderamus igitur hic habitū siue actum:sic.s̄.eo.ti.c.j.i fi.
z ¶ Oꝛdinatum.ad idem de pꝛeben.si apostolica in fine li.vj.
a ¶ Transferenda.ad aliam dio.alias idem quod s̄.
b ¶ Prouisio.s.ꝙ fiat electio i loco vbi.pa.mōit:vt i dicto.§.
poꝛro. c ¶ Poꝛro.puidet casui nō determinato p.c.vbi
periculum.Nā lz ibi i.§.sane puiderit:qd iuris cū aliq ex car
dinalib⁹ exeūt ꝯclaue īpꝛouisū erat qd iuris qñ omēs exeūt:z
casus iste p⁹ moꝛtē clemētꝭ fuit de facto.
d ¶ Oēs bñ dicit:qz si aliq vel aliqs īmaneret:in illos vel illū
īsidet ius eligēdi:vt colligit ex p.decre.§.sane.z fac.qꝺ nō.ꝺ
postu.pꝛe.gratū cū suis cōcō.vbi vō oēs mōtui essēt:qd iuris
scripsi post ho.scripsi.s̄.e.licet.
e ¶ Pꝛedicte.de quibus habetur in.§.pꝛeterea.
f ¶ Cōpellāt.sed qd si aliqui tritoꝛiū illoꝝ exeāt faciāt ꝺ his q
īfra districtū ipoꝝ manēt.Sz nūqd illi soli poterūt eligere?
Itē qd si nlli īmanēt?vide ꝙ dixi.s̄.i glo.iustū.Itē qd si oēs
remanent z aliqui citius reintrant conclaue:nunquid illi po
terunt eligere:z si alij non haberent iustam causam:planum
esset.Sed quid si alij non intrantes habent iustum metum
moꝛtis:vt allegabatur post moꝛtem clementis.z dicatur do
minus tempoꝛalis non est potens ad securitatem ipsoꝛum:vt

etiam tunc dicebatur:quid fiet:z quis de iusta causa
metus cognoscet:ista non decisa nec tunc pꝛouisa ad
huc egebunt pꝛouisione.
g ¶ Contentas.in.§.ꝙ si pꝛemissa.
h ¶ Incursuri.quia pena ciuium z rectoꝛum est puni
tio ciuitatis vi-
detur etiaz inclu
di pene de qui
bus ibi in.§.ciui
tas.
i ¶ In quo erant
habita distinctio
ne an lapsi essent
tres dies tantuz:
an etiam.viij.vt
ibi in.§.cōclaue.
k ¶ Ceterū. Iste
§.appꝛobat qꝺ
notat ioānes.lx
xix.distinctione
caplo pmo.vbi
nota de vitio eli
gentium obijci
non posse:z pꝛo
rogat opinionez
compo.nota.s̄.e.
licet qui dixit cō
tra electionem
factam per duas
partes excipi nō
posse ꝺ excōmūi
catione vel suspē
sione eligentium
etiam si sit noto
ria.nec obstat ſm eum ꝙ peccant alij cōmunicando
talibus.faciunt.n.hoc auctoꝛitate illius iuris quod
omnem exceptionem remouet:all'.ff.de riuis.l.serui
tus.§.siquis riuum.Item ſz ipsum in casu necessitatꝭ
licite excommunicato cōmunicatur ꝭ maioꝛ necessitas
qꝫ carētia vicarij iesu xpi nō posset haberi.xxij.di.oēs
.ij.q.vi.ad romanā.z facit.s̄ ꝺ here.pꝛesidētes.li.vi.h̄
appꝛobat hec opinio ēt q̄ ad actū electionis faciēde.
l ¶ Facultas.facit.s̄.e.indēnitatibus.§.vt aūt.li.vi.
m ¶ Cuiuslbz.iuris vel hominis.Item qualiscunqz
sit suspensio vel interdictum.
n ¶ Alijs.lxxix.di.per totum.xxiij.di.i noīe dñi.s̄.e.lz
o ¶ Uex qz appꝛobat qꝺ nō.gar.z.omo.s̄.e.cupien
tes.j.Nñ.li.vj.super.v̄.cōparere.qui dicebant electuz
non venientem tunc infra tēpus illi⁹ ꝯstōis icurrere
penā:mouebantur illa ratione:quia iurisditio pape:
z ipsius exercitiuz remanet penes collegium cardina
lium quia ratio repꝛobatur.s̄.j.Nñ.Dicebant tñ ꝙ
papa deberet penā remittere:ex quo venit añ creatio
nē pape lz post tpa:alle.ff.siqs i ius vo.nō ie.l.ij.§.fi.
Arch.ibi.i.i fi.pme partꝭ ppt v̄bū coꝛā nobis tenebat
ꝯriū.s.ꝙ nō icideret penā tūc nō veniendo.cū scripsi
sup illa decre.hūc casum nō tetigi:qz mihi videbatur
ꝯ eqtatē ꝙ tūc icidēt:z p illō v̄.coꝛaz nobis ꝺ rigore
videbat ꝙ icideret.Quis.n.pōt diuinare astrict⁹ ad
veniēdū qñ sit papa creādus:cū ꝙ posset oi die creari:
ꝙ oi die par⁹ sit is q astrict⁹ ē ad cāz pseq̄ndā:z lz rigo
roꝛsum videat:respicit tñ expeditionē ecclīaꝝ:z foꝛte
pp hoc nō vtitur hoc v̄bo declaram⁹ ſz v̄bo statuimus.

prouiſis remedijs ꝙ ex oratio-
nibus[a] ad deum ſuper hꝰi ne-
gotio effundẽdis[z]: ꝙ breuiter
hꝰi celebretur electio preſu-
mendum ẽ probabiliter ⁊ ſpe-
randum: ſtatuimus vt electi ⁊
alij[r] qui ex quacũq; cauſa[n] ad
ſe. ap. venire vel mittere[u] ſunt
aſtricti: ad ipſam cum vacat
ac ſi non vacaret[x] venire vel
mittere teneãtur. Idẽ.

C Auſã[y] electiõis[z] poſtula-
tiõis ſeu ꝓuiſiõis[a] ꝑ appella-
tionem ab ipã vel occaſione[b]
ipſiꝰ ad ſe.[c] ap. emiſſaꝫ: tũc de-
mũ ad ſedem eandem deuo-
lui[a] cenſemus: cum in appel-
lati[b] aut procuratoris eiuſdeꝫ
in ipſa cã ſpãlr[c] conſtituti pre-
ſentia ĩterpoſita[d] fuerit: aut eo-
rũ alteri[e] ĩfra mẽſẽ ab ĩterpoſi-
tiõe[f] ipſiꝰ vel ſaltẽ poſt lapſuꝫ
eiuſdẽ mẽſis q̃cito cõmode[g]
fieri poſſit legitĩe ĩtiata porre-
cto[h] vꝫ ſibi ſb ſcriptura auctẽ-
tica[k] vl̃ plecto[l] illiꝰ tenore ⁊ co-
pia mõ cõſili[m]: ſi petita[n] fuerit
inde fcã. qꝺ ſi forſan appella-
tũ abeẽ: ⁊ ꝓcuratorẽ talẽ[o] nõ
ĩueniri ꝯtigatꝰ: in[q] domo quã
ipſe appellatus habitare cõi-
ter[r] ꝯſueuit: vl̃ ſi domꝰ eadẽ ĩ

p C Prouiſis. ꝑ decre. vbi. ⁊ iura que allegaui in fine pri. partis.
q C Orationibꝰ. q̃lis ꝺbeat eẽ oõ: vide ꝙ dicã. j. de reli. ⁊ vene. ſanc. ſi dñm ad fi. ⁊ quõ ĩ ea ſperãduꝫ eſt: ibi dixi ſatis in vltimo membro glo.
r C Effundẽdis. vt ĩ decre. vbi pi-
culuꝫ in fi. ⁊ ver-
bũ effuſionis lar-
gitatem ⁊ abun-
dantiam denotat
xvj. q. j. reuẽtimĩ
s C Alij pſone in-
ſtructe opponen-
tes ⁊ appellan-
tes
t C Quacũq; cã. ꝑ hoc vꝫ ꝙ citatꝰ q̃ tenet̃ ire vel mittere ad curiã mortuo papa te-
neatur ad idem: cuiꝰ ꝯriũ nõ. ho. de accu. lꝫ. vt ibi ſcripſi ſup verbo acceſſiſſes.
u C Mittere. ſic hi quos artat decre. j. s. e. li. vi. decre. j. de ap. ⁊ decre. q̃uis ꝺ off. or. e. li. Itẽ electi cathedraliũ vl̃ regulariũ eccliaꝝ quos artat ꝯſtitutio cupiẽtes. niſi ſint iuſte impediti: vt. e. c. §. qꝛ ſi Itẽ poſtulaſti: qꝛ ſũt ecclijs alli-
gati: vt ibi. §. dniq; vl̃ ſemine. s. e. idẽnitatibꝰ. §. ꝫ cuꝫ eas libro ſeſto.
x C Ac ſi nõ vacaret. ⁊ ſic pꝫ ꝙ ĩfra tempora ſtatuta.
y C Auſã. Caſus. ꝑmo ponit formã ꝫ quã appellãs appellationẽ ĩtimat appellato: vt ꝑ ipã cã bñfici-
alis ad curiã ꝺuoluat̃. ſecũdo ꝓuidet cũ appellatꝰ vl̃ ipius ſpãlis ꝓcurator neq̃t haberi. tertio. ꝓuidet cũ ꝑ metum appellati vl̃ ſuoꝝ intimatio fieri nõ põt. q̃rto. vitiat ĩtimatõeꝫ talit̃ factã. q̃nto. ꝓrogat hũc moduꝫ ĩtimãdi ad alios caſus. ꝺterminat. nõ. ꝑ ĩno. hoſti. io. mo. archi. e. t. c. i. li. vi. ſup. v. ĩfra mẽſẽ ꝑ ꝯpo. ibidẽ ⁊ guil. ĩ ſpe. ti. ꝺ citatio. §. ſeq̃t poſt pn. plenius ꝺ ap. §. q̃li-
ter. v. cautꝰ ẽt ſit. ⁊. v. qꝺ ſi ꝓcuratori. adhuc aptius ꝑ guil. mãdegoti ĩ libello electionũ ĩ fi. ꝑ ipũ io. mo. ꝺ reg. iu. ĩ gñali. li. vi. vltra mediũ: ⁊ quod nõ. s. e cupiẽ-
tes. j. Rñ. li. vi. ſuper. v. noticiam.
z C Electõis ẽt epal̃ l̃ cathedral̃ ecclie: vt dicã. j. § pe.
a C Prouiſionis. hec tria exꝑmit ꝺcre. j. e. ti. libro. vi.
b C Occaſiõe. i. ꝑꝑ cãꝫ electõis poſtulatõis l̃ ꝓuiſiõis: vt ſi appellet̃ a grauamĩe illato ĩ iudicio: q̃ caſu locũ hꝫ ꝺcre. j. s. e. li. vi. hꝫ ꝯpo. q pl̃ꝰ ibi nõ. ꝙ ſi ſup ꝑma ap-
pellatione ꝺet̃ iudices ex curiã: ⁊ ab illoꝝ grauamĩe appellet̃: locũ hꝫ ꝺcre: illa. ⁊ dicit ſic fuaſſe ĩno. lꝫ gdã ꝯ: ꝙ ſolũ ĩ cã ꝑme appellatiõis hꝫ locũ hec ꝺcre qꝺ ẽ ꝯ mẽteꝫ: qꝛ ꝑ ſcdaꝫ appellatõeꝫ ſic ꝑ ꝑmã poſſit ꝓtelãi vacatio. c Se. ap. In alijs eñi nõ hꝫ locũ ꝑdi. ꝺcre. j. s. eodem libro ſeſto vt ibi nõ.
a C Deuolui. q̃ ad ꝫ vt ꝑncipale negociũ ſit ĩ curia: vt dicam. j. § penultimo.
b C Appellati. ſi ꝯ caplꝫ vel collegiũ appellet̃: vide ꝙ nõ. s. e. bone. j. ĩ gl. i. ſoli ꝺ ꝯ. ꝑbẽ. ſi caplo. li. vi. ĩ glo. vi.
c C Spãliter. approbat opinionẽ ſpe. ĩ pn. ver. qd ſi ꝑ

curatori. vbi poſuiꝫ duabꝰ opinionibꝰ quaꝝ ꝑma hebat. ꝙ nõ ſuff̃ ẽ ĩtimare ꝓcuratori Secũda ꝙ ſufficit: dicebat ꝑmã vaꝫ ĩ gñali ꝓcuratore: ſcdaꝫ verã. ĩ ſpãli: allegabat ꝺ teſti. ꝑtitium §. ceteꝝ. li. vi. ff. de libe. cã. l. ĩmo. ff. de ꝯhẽ. emp. l. i. hꝰi. de ꝓcu-
ra. dilectꝰ. ⁊. c. nõ ĩniuſte. ĩ fi. ſicut aũt ſpãli ꝓcuratori appellatĩ fieri põt ĩtimatio: ita ẽt
põt fieri ꝑ ſpecialẽ ꝓcu-
ratorẽ appellãtis. Nam
⁊ tal̃ ĩ h ſ cauſij appellat
qꝺ dic vt. nõ. e. ti. ꝓcur.
li. vi. Quõ vo formetur
ꝓcuratoriũ ad ĩtimãdũ:
⁊ quõ ꝑ ꝓcuratorem fiat
intimatio: vide in ꝑ. li.
lectionum ĩ. fi. ⁊ quomo-
do de procuratorio ſuo
fiẽ ⁊ de appellatione. de-
bet fidem facere.
d C Inſpoſita. ⁊ tẽ ĩſpo-
nit̃ ſiml̃ ⁊ ĩtimat̃ q̃re cũ
ĩ ill̃ ꝯſtet illũ appll̃aſſe
alia ĩtimatio faciẽda ñẽ
e C Alteri. ſ. appellato l̃
ſpãli ꝓcuratori. g̃ fortiꝰ
ſi vtriq; ſit vel diuiſim:
⁊ tolle hic lr̃am legitime
ĩtimatam que ſequitur.
f C Inſpoſitione. ⁊ ſic currit de momẽto ad momentum: concor. s. de re iudi. ꝙ ad conſultationẽ. ibi a ꝓlatione: ⁊ q̃t dies habeat menſis nõui. ẽ. ti. q̃ꝫ ſit. libro ſexto.
g C Cõmode: ꝯcor. ꝑ. decre: q̃ꝫ ſit ĩ ꝑn. li. vi. ⁊ c. cupiẽtes. §. ce-
teꝝ veniet hoc ĩ arbitratũ boni viri ⁊ dat̃ hic tꝑs arbitrariũ ad purgãdã morã tꝑis deſminati. alibi ecõuerſo dat̃ tꝑs detẽ-
minatũ ad purgãdã morã tꝑis arbitrarij ĩ ꝑ. § ceteꝝ. ⁊ ꝑ ꝫ vi-
det̃ ꝙ poſt ꝫ tꝑs facta intimatio nõ deuoluat: vt dicam. in fi.
h C Porrecto. ꝑ ꝫ pꝫ ꝙ expẽſis intimantis hꝫ hoc fieri: ſicut de libello dicitur. iij. q. iij. offeratur.
i C Videlicet. declarat vbũ legitime quod ꝑmiſit.
k C Auctẽtica. ſ. ꝯfctã mãu publica vl̃ hñte ſigillũ auctẽticũ: ꝺ ſen. ex. cũ medicinal̃. li. vi. ⁊ ſatꝫ dixi ꝺ ꝓba. pꝰ ceſſiõeꝫ. vt. n. dicebat ſpe. ĩ v. ĩ. ꝑn. all̃ gue cẽt dicẽ ꝙ aduerſario meo dicẽti ſe appellaſſe ad curiã tenear credere: cũ appellatio hoc caſu habeat viꝫ citatiõis: vt j. dicã. ⁊ quõ apellato ĩterdũ expediat auctẽtica ſcriptura: pꝫ. j. c. prox. § pe.
l C Vel plecto pꝫ ꝙ ꝑmo caſu cũ porrigit̃ nõ ẽ legi nece: con-
cor. de ap. appellatio. li. vi. ⁊ iſtud ꝑ deſignat ĩtegrã lectionem ſilẽ. ff. de v. ſi. vrbana. § pernoctare.
m C Conſimili. ſ. ſub ſcriptura auctentica.
n C Si petita. ſi g̃ nõ petit̃ ſufficit legiſſe: ꝯcor. s. de ſepul. c. i. ĩ fi. li. vi. de ſẽ. ex. c. i. e. li. ꝑ qꝺ. c. pꝫ. ꝙ vtileꝫ cõſiliũ cẽt appella-
to ꝺ petitione ꝑdicta facere cõfici publicũ ĩſtrm: ſatꝫ tñ eſſet ꝺ hoc ꝑ teſtes fidem fieri poſſe: lꝫ ibi ſecus: vt ibi notaui.
o C Talem. ſpãlem de quo premiſit.
p C Contingat. collige lr̃am q̃ eſt. ĩ. volumꝰ appellationem huiuſmodi publicari. io. an.
q C In domo. i. añ domũ. eo. n. ĩuito nõ ꝺꝫ domũ ingredi: fa-
ceret n. ĩiuriã. ff. de in iuſ. vo. l. pleriq; ⁊. l ſẽ. ⁊ de ꝫ dixi de eo q mit. in poſ. c. fi.
r C Hitare ẽt ſi ſit iglinꝰ. ff. de dã. ĩfe. l. iiij. §. ſi domum.
ſ C Cõiter. lꝫ ergo ibi ñ hitet vltra dimidium ãni ꝫ minus ex quo tñ ibi habitat pluſquam alibi ibi poterit fieri intima-
tio ad hoc. ff. de v. ſig. maiore. c. ſed ſi qualiter habitaret in duobꝰ locis: in quolibet illoꝝ fieri poterit vbi elegẽit appellãs

remotis[r] existat i eccl'ia cathedrali[v]: i cui[9] citate vel diocesi ɔsistit bñficiũ: ꝛ nihilominus vtroqꝫ[x] cãu i eccl'a vl' bñficio[y] de q̃ agit volum[9] appellationẽ h[9] i publicari: ac de ipa qñ cũqꝫ petitũ fuerit: copiaꝫ modo premisso[z] fieri appellato. ¶ Vex si ꝓpt appellati aut suoꝝ metũ[a] vl' potẽtiã intimatio fieri neq̃at vt ꝑfert[b]: appellationem eãdem in loco aliq̃ publico[d] sic solẽniter[e] volum[9] publicari: q̄ ad appellati seu eius ꝓcuratoris[f] noticiã possit verisi l'it[g] ꝑuẽire. ¶ Intimatio vero aliter facta omni careat iuris effectu: nec causa tper appellationem eandẽ ad sedem censeatur devoluta[h] ꝑdictã: nisi ad appellatũ[a] eius plẽa[b] ꝛ certa[c] noticia ĩfra tp̃s[d]

ꝛ tutũ esset fieri ĩ vtroqꝫ: facit de sepul. cũ quis. §. j. libro sexto.

t ¶ Remotis. ex remotione ergo loci statuit ius diuersũ de sẽ. ex. relatũ. de tẽ. or. cũ nl'ls. §. ij. li. vi. ꝛ vt ibi notaui puto hoc arbitrariũ: de hoc. ṡ. de resti. in inte. tum ex l'ris. in glosa pe.

v ¶ Cathedrali. ɔcor. j. de fo. ɔpe. q̃ꝫuis.

x ¶ Vtroqꝫ. casu. s. cum publicatio fit ad domuꝫ vel in eccl'ia cathedrali ꝓpter domus distãtiaꝫ.

y ¶ Bñficio. ẽt si eẽt cãpestre vel rurale: ꝛ si nõ sit ibi nõrius nec pñtia testiũ illos aducat: ꝛ sic seruat ĩ hoc casu ꝛ ĩ cãu decre. vlti. e. ti. li. vi.

z ¶ Premisso. s. sub auctẽtica scriptura.

a ¶ Metum iustũ. ꝺ ap. si iustus.

b ¶ Vt ꝑfert. q: nec dño nec spãli ꝓcuratori nec ad domum hitationis ꝛ in bñficio nec ĩ eccl'ia cathedrali ꝛ bñficio. Si aũt dñs vel appellãs locũ adire non possit ꝑsonaliter: posset tñ adire ꝑ ꝓcuratorẽ vel eɔ̃ nõ ꝑ ꝓcuratorẽ: ſꝫ ꝑsonaliter põt adire: nec erit locus ei qꝺ dr̃: ſꝫ ĩtimationẽ ad domũ fieri oportebit: ꝛ h̄ vult littera ista vt prefertur.

c ¶ Aliquo. lꝫ ḡ sanũ sit ɔsiliũ qꝺ nõ. guil. mãde. ĩ libello ꝑdicto sup forma pe. s. q̄ ĩ plurib[9] locis fiat publicatõ q: tãto maiõ ꝑsumptio erit ɔ̃ appellatũ de scia: facit ꝺ po. ꝑla. c. j. q ma. ac. pos. cũ in tua. ꝑ hanc tñ l'ram pꝫ satis esse q̄ fiat in vno loco: dũmõ sit publicus ꝛc̃. vt hic dicit.

d ¶ Publico. ad tollẽdas illoꝝ fraudes: q captata opportunitate abñtis illoꝝ quos tãgit vl' ꝑ quos possit ĩsinuari faciunt tales ĩtimationes: facit ĩ auc̃. ꝺ litigi. §. omnẽ coll. viij. sil'r qꝺ nõ. ṡ. e. ti. c. vlti. li. vi.

e ¶ Solẽniter volumus publicari. ɔcor. e. ti. q: ꝓpt ĩ fi. fiet aũt ĩ loco viciniori. e. ti. vbi ꝑiculũ. §. porro. li. vi. ꝺ ꝑsũptio. q̃sdam. ꝛ. c. q̃ꝫto. ĩ publica missa populosa vl' ſmonibus vel nundinis. vel alio actu per populum frequentato.

f ¶ Procuratoris. spãlis de quo prius dixit.

g ¶ Verisil'r. fa. ex ua. boñ. rem nõ nouã. post pñ. Et nõ q̄ inspicit verisimilitudo: ɔcor. de ꝑsũ. q: verisimile. ꝛ. c. litteras de reg. iu. inspicimus. libro sexto.

h ¶ Devoluta. qꝺ ḡ nõ. ĩno. ꝛ ho. ĩ gl. ĩ pñ. all'. q̄ decre. e. ti. li. vj. artat etiam ignorãtes: ex q̃ appellatio publice fuit emissa: cũ ɔstitutio illa voluerit ꝓuidere ɔ̃ vacationes eccl'iaꝝ: vel est falsũ vel ĩtelligẽdũ nõ de appellato: ſꝫ ꝺ alijs quoꝝ ĩterest: vl' ĩtelligẽdũ. ẽ ꝑꝫ primũ dictũ qñ. s. ita publice factũ ẽ: q̄ verisimiliter potuit ad appellati vl' spãlis ꝓcuratoris noticiã ꝑuenire: ꝛ hoc tũc demũ qñ ꝓpter metũ vel potẽtiã ꝛc̃. vt ibi. cũ. n. tal' appellatio hẽat vĩ citationis ꝑemptorie vt ibi: ad idẽ ꝺ ap. sepe. ita q̄ nõ veniẽs ĩ t'mino iur' ꝫ habet ɔtumax ꝛ ꝓcedit ɔ̃ eũ vt ɔ̃ ɔtumacẽ ꝛ ĩ ꝑncipali: absurduꝫ eẽt ɔtumacem censeri ignorãtẽ cui appellatio ĩtimata nõ cẽt. ꝛ h̄ oĩa vera puto etiã ĩ electionib[9] cathedraliũ ꝛ regulariũ eccl'iaꝝ de qb[9] loqtur ꝺ cre. cupiẽtes. vt ex quo nõ aliter q̃ꝫ ꝑ appellationẽ devoluũt ad curiã: necesse sit ꝑ hũc modũ intimationẽ fieri. Fortius. n. punit ꝛ artat ɔstitutio cupientes. q̃ꝫ decre. j. ꝑuat eniꝫ iure q̃sito: ꝛ totali ꝑsecutione processus ꝛ ad ꝑsonalem artat cõparitionẽ. ſꝫ decre. j. punit soluꝫ ĩ ꝓcessu fiẽdo ĩ ꝑtis abñtia: ꝛ ꝑ eñꝫ satis ẽ ꝓcuratorẽ mittere: ḡ etiã fortius ibi faciẽda ẽ intimatio: ꝛ sic ab oliꝫ ſuauit curia. qñ tñ appellat[9] nõ poterat hẽ

ri: varie loqbãt: ꝺoc. qꝺ tñ h̄ expeditũ ẽ. Et no. q̄ licet hec littera vitiet intimationẽ ꝛ ĩpediat devolutioneꝫ: nõ vitiat appellationẽ quomin[9] sup ea posset extra curiã ĩpetrari: vñ ĩ talib[9] appellationibus nõ tria tꝑa. ꝑmũ quo ꝑscribit appellationi ne possit ĩterponi: ꝛ est dcẽ dieꝝ a noticia de ap. ɔcertatiõi. li. vj. secunduꝫ q̃ ꝑscribit devolutiõi ꝑncipal' negocij ad curiã si nõ fiat ĩtimatio: vl' fiat ſꝫ nõ debito tꝑe ꝛ debita forma: ꝛ de hoc h̄ tertiũ q̃ ꝑscribitur ꝓsecutioni: ꝛ dvolutis ſuãda sũt tꝑa decre. j. ꝛ decre. cupientes. in alijs dat annꝰ ꝛ ex causa biennium ꝛ vltra de ap. cũ sit. ꝛ. c. ex rõe. Predictoꝝ autẽ scꝺꝫ nõ põt esse sine ꝑmo. ĩ. devolutio sine appellatiõe: ſꝫ ꝑmũ bñ põt esse sine scꝺo: de ap. cordi. li. vi. vñ dicit ioan. mo. ĩ ꝑdicta regula ĩ generali. q̄ cũ negociũ tractari ĩ cõsistorio ꝑncipis sit hic spãle: hoc ius singulare facilius tollit q̃ꝫ cõe: al's. ff. de pac. si vnus. §. pact[9]. in auc̃. de nõ alie. §. q: vo. Audiui aliquos dicẽtes: q̄ mẽs ẽ huius l'ra: q̄ nõ valeat appellatio ꝑdicto mõ nõ intimata: ita q̄ non valeat impetratio sup ea facta etiã ex curiam. Mihi placet primum dictum: qꝺ etiam placet io. mo. vt predixi. Sed ob. q: ſm h̄ erit in ꝑtãte appellantis elludere decre. statuimus. ꝛ non deferre ꝑncipale negocium ad curiam. So. appellato ꝛ ignoranti nõ appellanti intendit hec cõstitutio prouidere: quare ɔsulo q̄ appellans vadat vel sufficientẽ mittat: vt si veniret appellatus forte sciens quẽ ignorare credebat: procedi possit: vel si papa ad curiam citare vellet appellatum: al's ex parte appellati nullo veniente planum est q̄ pena ꝓcessus de qua decre. j. loquitur locum habere non posset: sed pena decre. cupientes. ꝺ q̃ ꝑdixi bñ posset hẽe locũ ẽt appellato non veniente

a ¶ Appellatũ. nõ repetit ꝺ ꝓcuratore: ꝑ quod videt q̄ hoc casu. vbi non ꝑ modos ꝑdictos haberetur noticia: non sufficiat procuratorem sciuisse.

b ¶ Plena ꝛc̃. nõ q̄ nõ sufficit talis q̃lis sic ĩ cãu ꝺ cre. illud de cleri. ex. mi. cum similib[9]: ꝛ plena dicit vt toti[9] appellationĩ ꝛ omniũ obiectorũ ĩ illa noticiã hũerit sic ẽt testis dicit plenaꝫ veritatẽ: ꝺ accu. cũ dilecti.

c ¶ Certa. dicit indubitatum sibi sit vel esse dẽat: sic appellatum ex quo autem certus est certificari vlteri[9] non dꝫ: de reg. iur. eum qui certus. posset autem hoc ɔstare: quia super appellatione cõsuluit aduocatos amicos: vel simili modo forte per amicum proprium vel amicum appellantis sibi plene fuerat intimata.

d ¶ Tempus predictum. scilicet mensis vel postquã cito commode fieri posset. supra eodeꝫ capitulo ĩ prin. Et nota quia per hanc litteram puto. q̄ notificatio facta post tempus predictum non artat appellatum nec devoluit: al's sequeretur absurdum: quod si post annum vel quinquennium notificaret appellationem: artaret appellatum. ꝛ devolueret. Hec autem temporis

determinatio ꝓcedit ab hac ꝯstitutiõe: de q̄ p̄di. doc. nõ cogitauerũt. Int̄ alia q̄ s̄bstãtialia vt duoluat appel latio causas bñficiales ad curiaz: de qbus. s̄. e. c. j. ⁊ c. vt circa li. vj. requirit̄ d̄bita notificatio de q̄ h̄ loqt̄: ⁊ ꝙ fiat ĩfra tp̄s h̄ exp̄ssũ: his ⁊ alijs ꝯcurrẽtib⁹ sic duoluit: ꝙ ꝯstituit abn̄tez ꝯtumacez ⁊ ꝓce ditur ĩ ipi⁹ abñ tia in p̄ncipali ẽt ad diffinitiuam ex quo ñ vẽit ĩfra tp̄a. Sz an sic cõ stituat eũ ꝯtuma cez ꝙ non possit appellare a diffi nitiua ꝯ̄ se lata: dubitari solet: ⁊ cõpost. ĩ p̄di. d̄cr. j. e. ti. li. vj. ĩ glo. q̄liter ꝓbatiões. ĩ. v. q. tenet: ꝙ qñ cita tio vl' notificatio p̄sonal'r appr̄hẽdit: sit v̄e ꝯtumax nec appellet: qñ v̄o facta fuit ad domũ ecc̄liaz vl' locũ pu blicũ: tũc sit ficte ꝯtumax ⁊ appellare possit: ⁊ fertur hãc opinionẽ multi vigere ĩ curia. Aliq̄bus videt̄ ꝙ satis sit h̄ casu abñtẽ puniri ĩ ꝓcessu ⁊ diffinitiõe cau se: nõ est aũt p̄ hoc equũ appellatiõe p̄uari: cũz nõ sit exp̄ssũ ⁊ vide qd̄ dicã. j. de do. ⁊ ꝯtu. si añ sup̄dicta ꝓ cedũt ĩ his bñficialib⁹ de qb⁹ locũ h̄z p̄ d̄cr. j. In his v̄o quib⁹ locũ h̄z d̄cr. cupientes. planũ ẽ ꝙ ñ puit̄ ꝯtu mar solũ ĩ ꝓcessu: imo cadit ab oĩ suo iure: vt ibi. §. ꝙ

e Casib⁹. vt. j. d̄ ap. c. j. j. d̄ r̄nũ. c. vno. s̄. d̄ ꝓ(si p. xx. cu. mãdato ad idẽ. s̄. vt lit. ñ ꝯtes. qñ. In casib⁹ tenet̄ qs ñ solũ ĩtiare: s̄z regrere: xvj. q. iij. placuit. ij. s̄. d̄ emp. ⁊ ven. c. fi. s̄. d̄ of. or. si cãonici. ⁊ c. q̄zuis d̄ sen ex. c. j. de sepul. c. j. li. vj. ⁊. j. d̄ sepult. dudũ. ⁊. j. d̄ here. c. j. cũ filij bus. In qbus etiaz tutũ est hunc ordinem obseruari. Sũt etiã quedã intimatiões que fieri debẽt pape: in qb⁹ nõ puto qd̄ hic dicit̄ locũ habẽ: vt. s̄. d̄ p̄bẽ. q̄ue. ver. metropolitani. d̄ sta. mo. c. fi. ver. qd̄ si forsã d̄ cle. egro. c. vno. §. si autem li. vj. ⁊ in extrauagan. bonifa. cij sancta romana. ⁊. j. d̄ here. nolentes ad fi. io. an.

f Constitutiõez. Casus. l̄z bonifacius aliq̄ declara uerit d̄ qb⁹ tp̄e dubitabat̄ circa d̄cre vt circa. vt s̄. e. is qui. ⁊ c. q ꝯtra. ⁊ c. ꝓcurator. ⁊ c. ꝯstõ. li. vj. post eũ tamẽ noua dubia emerserũt q̄ clemẽs hac sua ꝯsti tutiõe d̄clarat: q̄ breuit̄ sũmari nõ põt. Sed h̄ dicit d̄ cre. vt circa. locũ nõ h̄z: cũ appellans ius suũ vl' ecclie directe ꝓseqtur: sed cũ ĩ formã vl' p̄sonas oppõit crĩa vel d̄fect⁹: q̄zũ circũstãtias si nõ specificat ñ sup̄ illis: nõ audit̄ etiã si iuret illas didicisse de nouo: nec ẽt in eadẽ cã sup̄ illis audit̄ alius nõ appellãs ⁊ ꝓseq̄ns cõ mune nõ ꝓp̄riũ interesse: põt tamẽ assistere apellanti appellãs: q nõ seruat formã: etiã si appellatiõi renun ciat p̄ viã q̄rele nõ ꝓseqt̄ obiecta: nec etiã alia. nisi ĩ ca sibus exceptis. Omisso forme l̄z appellãtez a ꝓba tiõe repellat: ñ tñ ĩfirmat ꝓbatiõem sup̄ his legitime factã aduẽsarij cõfessione vl' aliter. Aliquas opinio. determiat: de qbus dicã p̄ partes. Et p̄ncipal'r appro bat qd̄ obscure nõ. archi. ĩ d̄cr. vt circa dicens ibi: ꝙ electus non tenebatur seruare illam constitutionez: sed satis erat ꝙ ĩ sua appellatiõe seruaret antiq̄ iura.

g Ut circa. s̄. e. li. vj. ⁊ ita restrigas hãc d̄clarationem ad illã d̄cre. nã decre. j. ⁊ decr. cupientes. e. ti. ⁊ li. non contingit hec declaratio. nam ille locum habent. etiã

predictum aliter peruenisset. ¶ Idem quoqz in alijs casi bus[c] obseruari volum⁹: ĩ qui bus requiritur intimatio fa cienda. Idem.

Constitutionẽ[f] vt circa[g] editã ĩ ꝯcil. lugdu. locũ d̄cẽni m⁹ nõ h̄re: qñ q̄ opponũt dire cte[h] respiciunt ius ecclesie[i] vl' opponentis[a] p̄sone:[b] s̄z tñ vbi per competitorem[c]. vel oppo sitorẽ quẽlibet appellantẽ[d] in formaz aut p̄sonas[e] defectus[f] vel crimia opponunt̄[g]. ¶ Cete x cuz circa crimia vel defe ctus[h] debitã circunstantiaruz

si nõ appellet̄ ꝓpt̄ crĩa vel defectus: sed propter interesse pro prium appellãtis nec mireris: nã ille artãt ad veniendũz vel mittẽduz ĩfra certa tp̄a: d̄cr. vt circa. ad exp̄mẽdũ ⁊ iurãdũ.

h Directe semp̄ enim s̄cd̄ario vl' indirecte ꝯtigit ecc̄liam.

i Ecc̄lie. posset ꝯiũgi ⁊ nõ cõiũgi verbum opponẽtis quod sequit̄ ⁊ hoc intendit: ꝙ si ecclesia vel prelatus ip sius nomine se opponit: puta dicẽdo h̄ eẽ d̄ iure ecc̄lie illi⁹ ꝙ vocez h̄eat in electiõe. s̄. e. scriptuz. ⁊ c. cõstitutis. ⁊ c. cuma na de cã pos. cũ ecclesia. vel ꝙ de ipsius gremio debeat eligi: vl' ꝙ ad eaz spectat ꝓuisio: de cõsue. cũ dilectus. d̄ resti. in ĩte. c. ij. de v̄. sig. abbate. nõ erit locus forme d̄cre. vt circa. Idẽ si loqt̄ de ecclesia ad quã facta ẽ electio postulatio vel ꝓuisio: vt qr dicunt̄ facta predi cta. contra priuilegia ipsius ecclesie. s̄. de elec. cõsideramus. vel. opponitur de numero. s̄. de rescrip. constitut⁹.

a Opponẽtis. vt quia dicit bñficiũ ad se spectare vel sibi debitũ: vel ꝙ ip̄e h̄z prouidere forte iure ad ip̄m solũ deuo luto: vel ꝙ fuit ꝯtempt⁹: vel qr est canonice electus. his ⁊ si milibus casibus in appellatione nõ est necesse s̄uare ꝯstitu tionem vt circa. Percepi dubitatuz in curia ĩ hoc casu. scri pserat papa mihi ꝓuideri de beneficio in certa dioce. qd̄ nõ excedat valorẽ. l. florenorũ vl' si d̄ loco sim oriundus. ꝓ ticio scripsit simpl'r secũdo ꝙ sibi ꝓuideret̄ ĩ eadẽ dioc. d̄ vacãti vl' p̄mo vacaturo. post h̄ vacãte bñficio ĩ diocesi facio mihi p̄ meũ executorẽ. illd̄ ꝯferri: titius ẽt facit sibi idem bñficiũ p̄ suos executores ꝯferri: ⁊ appellat a ꝓuisione mihi facta ⁊ ꝓcessib⁹ executoꝝ meoꝝ dicẽs: ꝙ bñficiũ excedat sũmã taxa taz: vl' ꝙ ñ sũ d̄ dioc. oriũd⁹. dubitat̄ an d̄cr. vt circa. ĩ appel latione seruari debuerit: videtur ꝙ non per hoc principiuz: quasi appellatio fundetur sup̄ iure appellantis nõ super de fectibus vel criminibus. Contrariũ videtur: quia vtroqz ca su opponitur contra formam prouisionis: ⁊ non solum con tra electionez circa quã statute sunt forme conci. quia pro pter e. ti. sed etiam contra prouisionem cadit obiectus in for mam vt patet in littera ipsius decre. vt circa. Item secundus obiectus satis est in personam: vt defectiua dicatur ex loco originis quo ad illud bñficiuz: ⁊ l̄z illud ꝓcedat a rescripto: satis tamen conuenit iuri communi: facit quod nota. de re scrip. si proponente in glo. fi.

b Sed. repete decernimus locum habere tñ. ⁊c.

c Competitorem. eiusdem dignitatis vel beneficij cuius cunqz. ⁊ coniunge appellantem quod sequitur.

d Appellantem. non dicit ad sedem apostolicam vel ad nos: vt. s̄. c. proximo quod fa. pro opi. quam tenuit in decre. vt circa in glo. ad papam. tamen certum est ꝙ solum in extra iudicialibus appellationibus hoc locũ h̄z. s̄. e. ꝯstõ. li. vj.

e Personas. eligentium vel electi: prouidentium vel pro uisi: postulantium vel postulati ideo vtitur plurali: ad hoc j. §. fi. ⁊ que possint in his opponi notaui in decre. vt circa.

f Defectus. respicit formam ⁊ personas: sed quod sequi tur crimina respicit personas.

g Opponuntur. satis notabant hec verba ipsius constitu tionis ibi dum dicebatur: se opponunt proponendo aliqua ⁊c. vtilissimum tamen fuit hoc declarari.

h Circunstantiarum. approbat hec littera quod no. in d̄cr. vt circa in glo. qd ergo. ⁊ ĩ d̄cre. ꝓcurator. e. ti. li. vj. §. ꝙ si

166

sufficiat opponere piuriū vel homicidiū: nisi fiat illoꝝ expſ-
sio: sic ⁊ alibi ƌbēt expmi circūſtātie: ƌ cle. egro. c. vno. li. vj.
i ℂ Sup his. ſ. sup qb⁹ omiſit ƌbitā ſpecificatiōez: ac ſi dica-
tur ꝙ qdā plene ſpecificauit: qdā ñ: ⁊ legitie iurauit. ſuper
ſpecificat̄is audieť: ſup alijs non: ēt ſi vult ꝙ circunſtantias
ſeu ꝓbatiōes ipaꝝ de
nouo pcepit vt ſeqtur.

ſpecificationez p̄dictus omit-
tit appellās: nō eſt poſtmodū
i ꝓſecutiōe negocij ſuper his
audiēd⁹: etiā ſi circunſtātias
h⁹i vel probationes eaꝝ per
iuramentuz aſſerat ad ſe per-
uenisse de nouo[k]. ℂ Sane ſi-
quis cuius intereſt[m] ab elec-
tione poſtulatione vel proui-
ſione[n] duxerit appellandum
opponendo crimina vel defe-
ctus: forma[o] dictē conſtitutio-
nis omiſſa[p] eodem[q] poſtmodū
appellationē h⁹i ꝓſequente[r]
ali⁹ ſuperueniēs ñ appellās[ſ]
ꝯ appellatū in eadez[t] cā prin-
cipaliter admitti nō debet ꝓ
intereſſe cōi[v] eoſdē articulos[x]
ꝓſeqndo: lz appellanti poſſit
aſſiſtere ne[y] colludat: nō tñ ei
ꝑpt h̄ ꝓſecutiōez ꝓprij[z] inter-
eſſe denegamus. ℂ Inſup[a] ſi

k ℂ De nouo. vidbať ꝯ-
riū p ƌc. vt circa vbi ſup
nō oppoſitis audiť ap-
pellās cū iuramēto: ꝙ il-
la de nouo puenerit ad
ipſi⁹ noticiā. ergo idē vi-
debať ƌ circūſtātijs nō
ſufficienter expſſis. Si
ꝯriū h̄ ƌtermiať: qa vbi
ñ oppono qƌ ignoro vel
qƌ ſcio: ſʒ nō credo me
poſſe ꝓbare ꝙ h̄ nulluz
vitiū ē: iuſtū eſt ergo vt
poſtmodū admittar cuz
iuramēto vt ibi. ſed vbi
oppono ⁊ circūſtātias nō exprimo: h̄ vitiū ē: qr ñ ƌbite op-
pono. Itē qr ſi videť iuramētuz poſſe defēdi: quo iuraui me
poſſe credere probare: exquo nunc dico me nouiter circun-
ſtantias vel probationes percepiſſe: ergo merito hic aliud qꝫ
alibi: ⁊ ſic nota qƌ dicē ſoleo: ƌ ꝯſtr. vti vl' inuti. hōe ꝙ infdū
expediēti⁹ eſt i totū veritatē tacere: qꝫ non perfecte dicere.
l ℂ Sane ƌtermiat aliqliter. nota per cōpoſt. ſ. e. c. j. li. vj. in
gl. vnde merito. ver. ſed ad quid admittetur.
m ℂ Intereſt. de hoc intereſſe nota. in decre. vt circa.
n ℂ Prouiſiōe. facta vl' faciēda: qƌ dic vt. ſ. e. q ꝯ cētā. li. vj.
o ℂ Forma. ſpecificationis de qua premiſit.
p ℂ Omiſſa. in quibuſdam.
q ℂ Eodem. ſcilicet appellante ⁊ idem in adherēte: ꝑ decre.
vt circa. ver. alioquin.
r ℂ Proſeqnte. q̄ ad illa in qb⁹ ſuauit ꝯſtitutiōez vl' in qui-
bus ꝯſtitutio ñ artabat: vt. ſ. j. rñ. certū eſt eni ꝙ ſi aliq̄ ſuffi-
ciēter expreſſit: aliqua nō: quo ad expreſſa tenet appellatio:
dummodo in alijs conſtitutionem ſeruauerit.
ſ ℂ Nō appellās. nec ēt adherēs: vt ſit forti⁹ dubiū: ſʒ lr̄a ſe-
qns que dicit ꝙ pōt aſſiſtere videť ꝯria: ſʒ illƌ ꝑpt itereſſe.
t ℂ Eadē cā. ergo in alia poterit h̄ vez ꝑ viā actiōis: ⁊ ſi nō
fuit ƌ adherētib⁹ vt dicā. j. ꝓri. §. Et ſi dicas qd ꝓficit hec
appellatio: dic ꝙ multū: qr ſuccūbet appellās i inſtātia ⁊ pu-
nieť in expēſis ⁊ pēis decre. j. ſ. e. li. vj. ⁊ fiet executio ꝯ ipm.
Item forſan ille tertius poſtea non aget vel agens ex ali-
quo capite forſan repelletur. io. an.
v ℂ Cōmuni. ſ. qñ ⁊ i his ꝓſeqtur ius vel intereſſe eccleſie
vl' cōe ſui ⁊ appellātis: vt cū dicit crimīnoſ⁹ is qui ē electus
vel ꝓuiſ⁹ vl' defectuoſ⁹ vl' electio vl' ꝓuiſio facta ꝑ eū q ñ po-
tuit ꝑp cria l' ƌfect⁹: l' fcā ꝓuiſio ꝑ lr̄as ſurrepticias l' hiſ ſilia.
x ℂ Articulos. ſ. non ſpecificatos. ⁊ h̄ voluit ꝯ. alioquin in
decre. vt circa. quo ad appellātātē ⁊ adherētes: ſʒ iſta latius
loqť. Et lʒ pma facie videreť iniquū ꝙ vn⁹ proſequi nō poſ-
ſit id a q̄ repelliť alter propter ineptudinem ꝓpoſitiōis vel
defectū ꝓponētis: ⁊ facit. ij. q. i. ꝓhibēť. ⁊ q. vlt. libelloꝝ. in
fi. ſ. ƌ accu. veniēs. ff. ƌ accu. l. hi tñ. in fi. ⁊. l. iij. in fi. vbi nō:
de accuſatore repulſo ꝑpt ineptitudinē libelli: ⁊ bene facit.
ff. ƌ adul. ſi marit⁹. ij. i fi. ⁊ de li. ho. exhi. l. iij. § h̄ interdictū.
Itē lʒ graue videať ꝙ negligētia vel culpa vni⁹ male expri-
mētis noceat eccleſie ⁊ oib⁹ alijs habētib⁹ eq̄le intereſſe: de
re. iur. ƌlictū. ⁊ regula nō ƌbet aliqs. li. vj: tñ fateri oportet
equū: qr alr̄ inutilis fuiſſet quo ad h̄ ⁊ deriſoria pro-
uiſio decre. vt circa. ſi appellās poſſit ſubmittē peda-
gogūz q ſibi aſſiſtēs in eadē cā vt dicit tex. clare for-
maret ⁊ exprimeret ꝑ eū male formata ⁊ inſufficiēter
expſſa. Ad ꝯria rñdeť ꝙ loquūť i alia cauſa vl' iſtātia.
Itē imputet ſibi
q a pncipio nō
appellauit. Itez
quia via nullita-
tis illi ñ deficit-
de ap. concerta-
tiōi. li. vj. ⁊ proſe-
cutō proprij iter-
eſſe: vt ſequitur.
y ℂ Ne colludat
. ſ. ſuper expreſſis
i quibus fuit for-
ma ſeruata: ⁊ eſt
ſimile de procu.
c. ij. in fi. li. vj. Et
quod ꝓſit ſic ad-
eſſe ibi nota. in
vlti. glo. ⁊. ff. de inoſ. teſ. ſi ſuſpecta.
z ℂ Proprij. ſi dicat propter quod etiam fuit appella-
tum: planum eſt etiam ſi non fuerit forma ſeruata: vt
in. j. rñ. vel intelligitur de proſecutione quam facit ꝑ
querelam. Et nō. ꝙ etiam publica vel popularis actio
habet etiam quando qꝫ priuatum intereſſe. ff. de ſe-
pul. vio. l. iij § ſi. ad plures. de procu. licet in popula-
ribus in prin. cum ſuis concor.
a ℂ Inſuper. ad huius. §. intellectum ⁊ precedentis
⁊ ſequentis etiaz ſcire ƌbes ꝙ compoſt. no. ſ. e. c. j. li.
vj in glo. qualiter vtraqꝫ: ꝙ lapſis temporib⁹ illius
decr. j pars appellans que infra tempora illius decr.
non fuit appellationem proſecuta: poteſt electionem
vel prouiſionem impugnare per modum querele ex
eiſdem cauſis ex quibus appellauit vel ex alijs: quia
tempus illius conſtitutionis non ſtatuitur: vt poſt il-
lud ſuper illis vel alijs non audiatur appellans: ſicut
dicitur in iudicialibus appellationibus: de ap. cum
ſit romāna. ⁊ ſicut dicitur in decre. cupientes ⁊ vide
quod ibi nota in. §. ſi vero. in glo. infra idem ſed ſta-
tuitur ad hoc: vt poſt illud tempus procedi poſſit
partis abſentia non obſtante. Item ſcias ꝙ forma
decr. vt circa quo ad illa obiecta in quibus requi-
ritur ipſa forma duplex eſt vna ꝙ in appellatione
omnia ⁊ ſingula exprimantur in inſtrumento publi-
co ſeu litteris ⁊ cetera. Secunda ꝙ ſuper obiectis de-
bito modo iuretur. ſi prima forma ſeruetur ſed ſecū-
da non: quia non iuratur: vel non debito modo non
auditur appellans etiam ſuper expreſſis. ſ. e. ti. is
qui. li. vj. Si vero ſeruetur forma ſecūda: quia debi-
to modo iuratur: ſed non prima: quia non debito
modo exprimitur: tunc aut nihil exprimitur: aut ali-
quid exprimitur debito modo: aliquid non. Pri-
mo caſu non auditur appellans: niſi in caſibus ex-
ceptis in decre. vt circa. in. § . niſi. in fi. Secundo ca-
ſu auditur ſuper expreſſis. Item in predictis caſibus
exceptis ſed ſuper obiectis non ſpecificatis non: etiaz
ſi velit iurare ꝙ circunſtantias de nouo percepit: vt.
ſ. ij. rñ. hec vera quo ad illa obiecta in quibus for-
ma requiritur ⁊ artat conſtitutio. Si vero propter
aliqua appellat in quibus artat conſtitutio: ⁊ pro-

pter aliq̃ in q̃bus nõ artat:vt.s̃.j.rñ.tũc lʒ neutra for/
ma seruetur: auditur appellans illa prosequens que
constitutio nõ respicit. his visis prosequor litteram.
a ¶ Appellãs.vl' adherẽs:q: õ vtroqʒ loq̃f dcr.vt cir
ca.v̂.aliogn. Alter ĝ q nec appellãs cẽt nec aherens
bene admitteref:
cũ cesset in eo rõ
posita i fi.hui⁹.§
b ¶ Querele sim
plicis.nũq̃d ergo
reprobaf opi cõ/
post. de q̃ dixi in
pn.hui⁹ ptis:dic
q̃ nõ. ipe.n. non
fuit locut⁹ de pe
na decr.vt circa.
quã etiã ñ vidit:
ß de pena decre.
pme:q̃ hoc solũ
hʒ:q̃ post tps ibi
statutũ pcedif
in pñtis abñtia:
sed dcr. vt circa.
ponif penã non
seruanti formam
in iurãdo:q̃ nõ audif etiã sup expssis : nõ seruãti in
expmẽdo q̃ nõ põt obijcere nõ expssa . simplr ergo i
penã ab obijciẽdo repuls⁹:nec p viã q̃rele possit obij/
cere.⁊ ß vult iste. §.sed punif solũ in pcessu fiendo i
ei⁹ abñtia: ⁊ p appellatiõem psequi potest obiecta in
eo statu i quo causam inueñit:ĝ ⁊ per q̃relã:⁊ sic verũ
sit dictũ cõpost.cũ ergo diuerse sint culpe:nõ mirũ
si diuẽse sint pene:⁊ si.quod no s̃.e.cũana in vlti glo.
c ¶ Agat. fa. de ap.concertationi. li. vj. quod nota.
post innoc. ⁊ hosti.de ap.dilecto.
d ¶ Repellif.istãte appellato:vt dicã i fi. huius ptis.
e ¶ Expssis.si itelligaf singl'arif ⁊ clare tũc expõas q̃
sequitur formaʒ fuasse pdictã.s. in iurãdo cũ.n.non
iurans non audiatur etiam super expressis per viaʒ
appellatiõis:ĝ nec per viaʒ q̃rele: õ re.iu.cũ q̃d.li.vj.
f ¶ Alijs non expressis.
g ¶ Preterq̃ʒ excipit a ṽbo alijs:⁊ est sensus: appel/
lans q formã non seruauit in exprimendo auditur
super nouiter emergentibus vel ad noticiam perue/
nientibus vel super quibus superueñt pbãdi facul/
tas.illis ĝ casib⁹ ñ excludef etiam per viam querele.
h ¶ Nolle vti.vidẽs.n. appellãs q̃ fõmã ñ fuauẽat:
de ɔsilio aduocati celat appellatiõeʒ vl' dicit q̃ illa ñ
vult vti:vt cãm p viam q̃rele pseq possit. Et facit hec
littera ad questionem : an iuito ĩpetrante is ɔ̃ quem
impetratuʒ est possit vti rescripto:de qua satis scripsi
post inno.⁊ hosti.de resti. spo. ex cõquestione.io.an.
i ¶ De ipa.appllatiõe i q̃ ñ fuit fõma fuata l' illoꝝ ex
k ¶ Judice corã q̃ p viã q̃rele simplr agif cã.(pssio fcã
l ¶ Fides.plena nec sufficeret illa semiplena:õ qua
nõ .compost.c. j .s̃.e.li.vj. in glo. quid si papa vbi di
cit p vnum testẽ ⁊ lr̃as quas pcurator abñtis de cui⁹
pcuratorio ɔstat vult ĩpetrare sup appellatiõe pbari
appellatũ. Illud eni locuʒ habet quo ad processum i
partis absentia faciendũ:⁊ quo ad pbationeʒ deuo/
lutionis:sed hic loqf õ pena repulsionis vt statim se.
quif Itẽ illud corã iudice appellatiõis ß coraʒ iudice
q̃rele. Itẽ ibidẽ de pbatione appellatiõis hic necesse
est probare formaʒ appellatiõis. vides aũt p ß quõ expedit
appllato q̃ sibi i fõma publica appl'latio itimef.s̃ eo. c.pxi.
m ¶ Quesitũ.optime ɔcor.s̃.e. ab eo li.vj.⁊ cũ hoc respiciat
fauorẽ appellati:eo patiente bñ pcederet obiectio:ad ß.j.§.
pr.nõ sic i casu illius decre.ab eo.vt ibi nõ.i glo.vlti. io.an.

appellans[a] ab electione postu
latione vel prouisione per vi
am querele[b] simplicis causaʒ
agat[c]:vel eam appellato agẽ
te defendat:repellitur[d] ab ob
iectibus in appellatione sua
expressis[e] ⁊ alijs[f]: nisi constite
rit ipsuʒ formam seruasse pre/
dictam:preterq̃[g] in casibus i
constitutione premissa exce/
ptis : etiam si appellationem
suam non prosequatur nec
exhibeat: ⁊ illa se asserat nol/
le[h] vti:dum tamen de ipsa co
ram iudice[k] fiat fides[l] quia p
ipsã ius repellẽdi eũdẽ aduẽ
sario ẽ q̃sitũ[m]. ¶ Illi⁹ ṽo cõ
stitutiõis forme[n] omissio lʒ ap
pellãtem ab obiectibus i for
maʒ electiõis vel personis eli
gentiũ vl' electi propositis vl'
proponendis ⁊ coꝝ facienda
probatione repellat:pbatio/
nem tamẽ factã super his per
aduersarij ɔfessionẽ vl' aľs le
gitime[o] ñ ĩfirmat[p]. Idẽ.

In plerisq̃[q] ecclijs nedũ
quod dolentes[r] referimus pre
sidio[s] facultatum priuatis: sʒ
⁊ clero carentibus ⁊ populo[t]

n ¶ Forme:si ĩtelligaf õ
forma iuramẽti planũ
est: si de forma expssio/
nis idẽ cum distinctiõe
quam scripsi.s̃ § proxi.
in pñci. ß dico q̃ ad re/
pulsiõem õ qua seq̃tur.
o ¶ Legitime.si ergo in
uito appellato fieret p/
bationũ receptio super
articulis super quibus
recipi non debeat: hoc
sibi nõ nocet. consueue
rũt articuli admitti sal/
uo iure impertinentiũ
⁊ non admittendorum:
de quo scripsi de offi.de
le.cum contingat super
gl.penl'tia õ testi.ex pte.
p ¶ Nõ ĩfirmat.bene ɔ/
cor.õ accus.c.j.⁊.ß.li.vj.⁊ facit q̃ nõ.s̃.e si fõte.li.vj.i.v.glo.
q ¶ In plerisq̃ʒ. Casus. sine speciali licentia pape nullus
prouidere potest ecclesie cathedrali clero carenti ⁊
populo xpiano. Religiosus p plãtũ licentiari nõ debet:vt ta/
li prouisiõi ɔsentiat:ɔsentiẽs etiaʒ si fuerit cõsecratus priori
prelato sbiacet:nec in episcopũ recipif nec ad aliqueʒ hono
rem pmouef. que ɔ̃ fient irrita decernit . Et sunt tres ptes.
In pma ɔstitutiõis cã. In secũda ɔstõ . In tertia ptestatio.
Secunda ps quã sũmaui q̃ttuor facit. Primo phibet pmis/
sionẽ fieri. Secũdo licẽtiã dari. Tertio punit consentiẽteʒ.
Quarto õcernit.ptes patẽt:⁊ sũme fuit hõestũ q̃õ ß dicitur.
r ¶ Dolentes.ɔcor.s̃.õ cele.mis.dolentes.s̃.de sta.mo.reco/
lentes.j.e ti.attendentes.⁊ de censi.ad nostram.in prin.
s ¶ Presidio.i.sbsidio sine q̃ spũalia diu eẽ ñ possũt.j.q . iij.
t ¶ Et pplõ.certũ ẽ q̃ cler⁹ ⁊ ppl'us sũt di (sicq̃ obiecerit.
uersa õ priuile.ex parte.de sen.exc.si sententia.li.vj.quid si
habʒ alterum tantum.hic.⁊.j.e.c ponitur copula:per quod
videtur q̃ carere debeat vtroq̃ʒ: habens autem alterum
non caret vtroq̃ʒ:⁊ sic non videtur artare constitutio . vide
simile : habens codicem non includitur sub carentibus
decreto ⁊ codice:⁊ habens panem non includitur sub carẽ
tibus pane ⁊ vino:⁊ habens argentum non includitur sub
carentibus auro et argento : ita non includatur ecclesia
habens clerum vel populuʒ sub carentibus clero ⁊ populo:
alias non esset diuersum dicere clero ⁊ populo:⁊ dicere cle/
ro vel populo:⁊ esset hoc incidere in proprietatem locutio/
nis sumendo copulam pro disiuncta:que improprietates ex
cusande sunt non sequende : vt no.de ver.sig preterea pro
hoc facit : quia foret absurdum q̃ illi clero vel populo queʒ
habet ecclesia subtraheretur episcopus : ⁊ hoc multum v̓/
get. Contra carere est non habere: sed si dixisset si non ha/
beat vel nisi habeat clerum ⁊ populum propter copulam re
quiritur q̃ habeat vtrunq̃ʒ: ergo si habet alterum tantum:
artat constitutio: ⁊ idem in predictis exemplis:si dicatur si
non habeat vel nisi habeat decretum ⁊ codicem : requiri/
tur q̃ habeat vtrunq̃ʒ. Idem cum dicitur si non habeat pa
nem ⁊ vinum:argentum ⁊ aurum ⁊ in similibus:vt cum di
citur nullus eligatur nisi habeat vel si non habeat etatem

167

scientiam ꝛ mores singula requiruntur: vt. s. e. cum in cunctis. Idē si dicatur si careat sciētia moribus ꝛ etate: facit de eta. ꝛ quali. eam te Pro vtraqꝫ parte posset induci. ff. de re. iu. si is qui ducēta. §. vtrum. egeret declaratiōe: sed primū placet

a ¶ Christiano. talia loca q̄ sunt in potestate hostiū non desinunt esse sacra. Ad. l. cū loca. ff. de reli. ꝛ sum. fu. rñde vt no. vij. q. j. pastoralis. i fi. nō pntes tñ ꝙ sit necessariū ꝙ locus sit capt⁹ ab hostib⁹. satis enim est ꝙ clero careat ꝛ subditis christianis per verba hui⁹ decre. licet non sit in hostium potestate.

b ¶ Religiosos. q laborant ad h̄ et īterdū īportune ꝛ ꝑ corruptelas: vt dicere possint cum psalmista: Laqueus ꝯtritus ē ꝛc. ps. Nisi quia dñs erat. Vidi iam religiosū cōsecratū ad titulū qui nō erat i rex natura: nec fuerat quod patere posset per prouinciale.

c ¶ Superiorum. ad q̄s spectat quouis iure prouisio: ꝛ maxime quattuor pricipales patriarche ꝛ quidam archiepiscopi qui sub eis sūt cōsueuerant hoc facere.

xpiano[a] mltos freqnt ꝛ religiosos[b] ꝑꝑti īprouida supiorꝫ[c] ꝓuisio ad pōtificatus assūit honorē q̄ nec vt expedirꝫ ꝓdesse nec ꝑesse vt ꝺceret[d] valētes: i stabilitate vagatiōis[e] ꝛ mēdicitatꝫ opprobrio[f] serenitatem[g] pōtifical' obnubilāt[h] dignitatꝫ

¶ Volentes igitur contra temeritatem tam facientium q̄ vt frequentius recipientium Prouisiōes h⁹i ꝓuidere: de cōcilio frūm nr̄oꝝ statuim⁹: vt nll⁹ ꝺcēso q̄ꝺtacūqꝫ dignitate ꝑpollēs: nisi spāli[k] sup hoc auc̄te se. ap. fulciat: ꝺ pastore ꝓuideat cathedrali[m] eccl'e sibi q̄lrcūqꝫ[n] sbiecte: q cleō cāeat ꝛ sbditis xpiāis[o] nullusqꝫ religiosus a suo vnq̄ ꝙ ꝓuisiōi tali ꝯsētiat licētiet plato[p] ꝙ si li

d ¶ Deceret. viij. q. j. qui episcopum.

e ¶ Vagatiōis. cōsueuerunt tales discurrere ꝛ vicarios episcoporum querē maxime habentium dio. latas: interdum principibus adherere familiariter: qui causa honoris querunt habere capellanos episcopos.

f ¶ Opprobrio. nedum in episcopo sed in quolibet clerico. xciij. di. diaconi. vlt.

g ¶ Serenitatem. alias temeritatem: de qua. j. de penis si quis suadente. circa. fi. io an.

h ¶ Obnubilant. saltem quo ad vulgus: de hoc. xciij. di. legimus. facit. s. de priuile. c. j.

i ¶ Quātacunqꝫ ꝓpter patriarchas h̄ dicit vt ꝓdixi.

k ¶ Speciali. si ergo haberet generalē auctoritatem. prouidēdi epatib⁹ spectantibus ad prouisionē papalē n̄ sufficit

l ¶ De pastore. vtitur hic vocabulo generali: vt ꝑ hāc lr̄aꝫ. archiepiscopos epos ꝛ ēt patriachas cōprehēdat: alibi lati⁹ s. e. ne pro defectu. dere. iu. quamuis.

m ¶ Cathedrali. in alijs locum non habet vt in fi.

n ¶ Qualitercunqꝫ non distiguit: ergo siue plene subsit siue quo ad prouisionem tantum.

o ¶ Christianis. circa. iiij. patriarchales sedes principales q̄ꝫdiu sunt in potestate infideliū vel scismaticorum prouidit bonifa. in sua extraua. sancta romana.

p ¶ Prelato. q̄ ꝯ faciēs puniēd⁹ eēt pena arbitraria exquo circa ipsum certa hic non statuitur: de offi. dele. de cāis.

q ¶ Licētiatus etiā. ergo ꝛ habita licētia cōsentire nō potest concor. s. eo. quorūd. m. §. j. in fi. li. vj.

r ¶ Et in episcopum. nota ꝙ ex solo consensu non est locus penis inferioribus: sed tunc demum cum sequitur consecra

tio hoc probat hec copula.

s ¶ Permiserit. idest absolute coactō cessaret pena s. quod me. causa. sacris. nec imprimeretur character s. de bap. maiores.

t ¶ Honore. quia nec admittet ad executionem pōtificalis officij nec permittetur pontificalibus insignis vti: ꝛ sic minus poterit q̄ꝫ aliter episcop⁹ nullius ecclesie: ꝺ or. ab epi. c. j.

u ¶ Monasterij. includit etiam canoniam regularē: de eta. ꝛ quali intellerimus s priuil. cum olim. ij prin. ꝛ per hāc litteram patꝫ penam solum in religiosis locū h̄re

x ¶ Prelato. ergo per talem promotionem nō fuit soluta obedientia: secus si prouisio tenuisset. xvij. q. j. c. vno. xvj. q. j nec ꝑ cuiuslꝫ.

y ¶ Prostratus. concor. de deci. q̄ꝫuis sit in fine.

cēt iat⁹[q] ēt h⁹i ꝓuisiōi ꝯsēseit: ꝛ i epm̄[r] se fecēit aut ꝑmiserit[s] ꝯsecrāi: i epali nl'laten⁹ r̄cipiat hōre[t] sꝫ i tāte ābitiōis pēaꝫ sb r̄ligiōis ac mōstēij[u] sui plato[x] sp sic ꝺgat hūil' iaceatqꝫ ꝓstrat⁹[y]: ꝙ nll⁹ eidēꝫ i religiōe sua l' ex̄ ad ḡdū honōis vl' ad mistratiōis cuiuslꝫ[z] sit ascēs⁹.

¶ Nos. n. q̄cq̄d ꝯ ꝑmissa vel aliqd[&] ꝑmissoꝝ ꝯtigēit attētāi irritū eē ꝺcēnim⁹ ꝛ iane: ꝯria q̄cūqꝫ ꝯsuetudie n̄ obst[ꝯ].

¶ Sane circa ꝑfcās[ꝑ] eccl'ias ꝑmissa sic spāl'r ꝓuidēda ꝺcernim⁹: ꝙ circa ꝓuisionē q̄rūlꝫ aliaꝝ[ꝫ] facultatem superiorum nec coartare intendimus: nec vltra iuris communis limites ampliare[a]. Idem.

Quod circa[b] religiosorū

z ¶ Cumlibet. concor. j. de regu. c. j. §. vt professores. ꝛ per hoc excludit etiam temporales.

& ¶ Vel aliquod. igitur prouisio de tali ecclesia facta non valet: nec licentia consentiendi religioso data vl' ipsius consensus vel consecratio subsecuta quo ad ipsius executionem. non dico quo ad characterem. fa. quod nota. supra de constitu. distin. v. manus. in vlti. glo. ꝛ facit quod dixi supra de consue. quanto. sup prima glo. Item nec valet promotio facta de tali contra proxi. dictum.

ꝯ ¶ Non obstante. multa similia vide de consti. c. j. li. vi. in vl. glo. pe. ꝛ concor. j. e statutum.

ꝑ ¶ Prefatas. cathedrales clero carentes ꝛ populo christiano.

ꝫ ¶ Aliarum. non cathedralium vel etiam cathedralium habentium clerum ꝛ populum christianum.

a ¶ Ampliare. si de innouatione dicitur ꝙ ius vetus conseruat: nouum autem non creat. de priuile. ex parte. j. in fi. ꝛ. c. quia intentionis. ꝛ optime conuenit huic fini extrau. cle. que incipit meruit. io an.

b Quod circa. breue ꝛ vtile determinans decre. quorundam supra eo libro sexto. ꝛ approbans quod ibi no. Io. an. ꝛ Ho. ꝛ Archidi. ꝛ quod no. s. e. ti. indemnitatibus. § sane. in. iiij. glo.

c ¶ Electiones passiuas. nam cōstitutio hic ꝺclarata loquitur quando religiosi eliguntur quicūqꝫ sint eligentes religiosi vel alij. Et dic electiōes postulatiōes ꝓuisiones vel quaslibet vocatiōes: vt ibi

d ¶ Discordia. hoc quo ad mendicantes circa quos

p̄rouisū ē: q̄ ex electione in discordia facta de ipsis ex administrationes sui ordinis nullum ius eis acquiratur: nec audeant consentire.

e ¶ Minoritate. h̄ quo ad religiosos nō mendicātes circa quos statutū fuit idē circa electiones factas de ipsis ad quascūqʒ prelationes a minori parte numeri.

f ¶ Cōstitutiōe ē. e. quorūdaʒ. ⁊ pʒ p̄ singlare qd̄ nō loqt̄ d̄ decr. idē nitatib⁹. Itē illa n̄ tractat solū de discōdia ⁊ minoritate numeri: imo tractat in forma scrutinij ⁊ cōpromissi d̄ numero duplo maiorj. Itē maiori n̄ duplo maiori. Itē minori: sʒ illa q̄rūdā. ⁊ solū tractat d̄ electiōe discordi ⁊ facta p̄ minorē ptē nūero. fateor: tm̄ ab idētitate rōnis h̄ qd̄ h̄ dicit̄ ēt i nūero d̄ q̄ loqt̄ d̄cr. idēnitatib⁹. locum habere: ⁊ saltem quo ad. §. siqua vero.

electiones[a] super discordia[b] ⁊ minoritate[c] nūeri bonifacia na cōstōne[d] cauet̄: de discōdia ⁊ nūeri mioritate q̄ i facto[e] nō in fictione[f] vel in iuris effectu consistunt: debere intelligi declaramus[g]. Idem.

g ¶ Que i facto. n̄ i fictiōe. h̄ itendit. si ex. x. electoribus. viij. elegerūt mēdicātē: duo aliū l̄ p̄dicūt: sʒ p̄ istos duos aliqd oppōit̄ ,ppt̄ qd̄ negat̄ ipos vocē habuisse vt q: dicūt̄ excōicati suspensi irreglares: puati ea vice ptāte eligēndi vl̄ his silēs: ,ppt̄ qd̄ dicit totū caplum eligētiū i illis octo ɔsistē: ⁊ p̄ ɔseqns electionē fingi cōcodē: h̄ nō iuuat mēdicātē. Itē si ex. x. cāonicis vl̄ monachis q̄tuor tm̄ elegerūt r̄ligiosuʒ nō mendicantem qui dicit illos sex vel tres ex illis fuisse tales. vt. s. per qd̄ cōcludit fingi electionē suā factā a toto caplo vel a maiori pte h̄ eū n̄ iuuat: vide qd̄ nō. d̄ ɔcess. pbē. auctoritate. in fi. glo. Sʒ q̄ro si ita ē q̄ voces i iuris effectu al̄s n̄ valētes: vt excōicatoꝝ ⁊ his siliuʒ cōputāt̄ i nūero q̄ ad h̄ vt reliq̄ electio dicat̄ discors vl̄ facta per minorē ptē: an p̄dictorū voces augeāt ēt nūeꝝ ⁊ suffragiū. itm̄ q̄ ex illis vocib⁹ seq posset ɔfirmatio q̄ al̄s fieri n̄ posset illis exclusis vt patē pōt i p̄dictis termis d̄ electo p̄. vj. de. x. q. vj. oēs vel tres ex eis sūt excōicati vel silēs. Apte dico q̄ n̄ quo ad casus d̄cr. quorūdā. q: in q̄libet p̄dictorū casuū ɔstō solū nocet: q. s. ipedit mēdicātē ⁊ nō mēdicātē q̄libet suo cāu: sed collectū n̄ iuuat: nec h̄ colligi poteīt ex v̄bis vl̄ mēte ɔstitutiōis ipsi⁹. Nō eniʒ h̄ ipso q̄ n̄ valet electio mēdicātis facta in discordia vʒ electio coelecti: al̄s seq̄ret̄ q̄ si ex. xx. canon. xviij. elegerūt mēdicātē valēt electio fcā p̄ duos. Itē nec seqt̄ q̄ si ex. xx. electorib⁹. ix. elegerūt ,pfessū: q̄ p̄ h̄ valeat electio facta. p̄ xj. vt pʒ. s. e. scriptū ad fi. ⁊. c. indemnitatib⁹. §. si vero. ⁊. § siq̄ v̄o. qd̄ ergo non mutat̄. ⁊ C. de testa. sācimus. nec correctiōes iuriū dilatam⁹. s. e. cū expediat. li. vj. Sʒ i cāu d̄cr. idēnitatibus[i]. videt̄ sec⁹ quo ad electū p̄ scrutiniū a duplo maiori nūero a p̄ncipio vl̄ p̄ accessū d̄bito mō factū: vel p̄ cōpromissū cui minor ps se opponit: cui⁹ ɔfirmatōʒ exceptio ptis aduerse ipedire n̄ pōt. ⁊ sic erit in h̄ sile electiōi cādinaliū: vt vtrobiqʒ voces tales suffragiū afferant ⁊ computentur in numero duarum partiuʒ: vt in cōstitutione de. s. e. ne romanam. §. ceterum. ⁊ satis credo q̄ hoc fuit de mente. Sed tenens contrarium dicere potest q̄ illa decr. dicit etiam casu officiū ɔfirmatoris n̄ deficē: h̄ ergo venit i examie electiōis:

an ex vocib⁹ eligētiū sit canonica. Sʒ si hec v̄ba ibi l. § sane. q̄ dicit si al̄s inuēta fuerit. intelligat̄ al̄s. s. q̄ʒ cōsideratiōe numeri faciet ,p p̄mo dicto: q̄n v̄o electa est a maiori pte sed nō duplo maiori: tunc cum admittant̄ ptis minoris exceptiōes lʒ sūmarie cognoscēde: vl̄ q̄ōiibʒ nō quo ad administrationē ipediēdā: tū q̄ ad electō neʒ cassandā hec obijci poterūt: ⁊ in his ēt expediret d̄claratio: ⁊ ēt circa voces abñtiū n̄ vocādoꝝ vl̄ vocatoꝝ q̄ venir̄ noluerūt vl̄ expsse renūciauerūt: q̄s cōputari sonat in absurduʒ lʒ h̄ videat̄ ex fictione. Itē d̄ n̄ ɔstitutis in sacris i collegijs mariū cōiter tenetur p̄ d̄cr. q̄. j. d̄ eta. ⁊. q̄li.

Statutū sup bonis a prelatis cathderalium regulariuʒ ⁊ collegiatarū[h] ecclīaꝝ dimissis[i] aut obuenientibus tempore vacationis earum futuris successoribus fidel̄r res̄uādis[h] edituʒ locū declam⁹[l]

q̄ illoꝝ rō vl̄ cōputatio n̄ habet̄: sic nec haberet̄ illoꝝ q cāonici vel professi nō eēnt quasi sit mens huius: q̄ al̄s vocem habens ex fictiōe nō excludatur a numero: talis aūt vocem non habet lʒ iure nouo. Unde idem videtur de absente nō vocando vel vocato qui venire noluit: vt predixi. vnde nec in duabus partibus cardinalium eligentium papam cōputamus non exclusos: lʒ computemus excommunicatos: vt i p̄di. d̄cre. ne romāi. §. cētū. p̄mū pʒ e. ti. vbi piculuʒ. §. sane.

h Declaramus. idem fertur oliʒ bonifa. d̄clarasse(. li. vj. vt scripsi in decre. indemnitatibus. § sane.

i Statutū. Cas⁹. emolumētū ex iuriditiōe sigillo curie vl̄ al̄s ptinens ad prelatum cathedralis ecclesie vel collegiatē ea vacante: nō obstante ɔsuetudine deductis expēsis reseruandum est successori: nisi tunc certe dignitati competat iurisditio cum ipsius emolumento: reprobat qd̄ nō. s. e. q: sepe. li. vj. ⁊ ap,pbat qd̄ ibi nō archi. de q̄ statuto h̄ loqtur.

k ¶ Collegiatarum. in alijs. n. non habet locum quia decre. sepe. sʒ d̄cr. p̄sēti. de offi. or. e. li. d̄ qua fit extēsio. j. ti. ij. q: in fi.

l ¶ Dimissis. per hoc ,pbabat ibi archi. q̄ decre. loquitur d̄ bonis prelati distinctis non de communibus prelato ⁊ capitulo: all̄. xij. q. ij. hec huius. ⁊. c. non liceat. ⁊. c. charitatem. ⁊. c. illud ⁊. c. de laicis. ⁊. q. v. sicubi. fa. s. ne se. va. c. vno li. vj. d̄ regu. c. vlti. e li. sʒ litera alias vn̄cūqʒ que hic sequitur multū facit contra.

m ¶ Reseruandis. nec occupandis per collegia conuentus capitula singlares personas ipsorum: circa quod principaliter prouidet ista constitutio per queʒ auteʒ sint reseruanda ibi dixi: per economum vel per alium deputatum.

n ¶ Declaramus. hic patet q̄ reprobat non corrigit opinionem meam quia non statuit hoc esse de iure: sed declarat h̄ fuisse de veteri. ⁊ approbat opi archi. Sed videamus motiua. mihi prius videbatur q̄ ex quo iurisditio transfertur in capitulum iure communi: q̄ omnis fructus iurisditionis iure accessorij capitulo deberetur: sed archi. contra propter verbum ibi positum vacationis tempore obuenientia. Itēʒ vt dicebat capitulum habet custodiam: ⁊ administrat non suo sed alieno nomine. vsurpare igitur non debet quod hʒ custodire: vt dicebāt bonifa. sic declarasse. cum vltimo legi sextum: dixi q̄ recederem ab opinione mea: nisi declarationem viderem Ad verbum obuenientia respondebam per relatiuum que vt ibi nō. Ad id, quod dicit de custodia respondebam q̄ in iurisditione non succedat quo ad custodiam tantum immo quo ad exercitum alias sequeretur q̄ visitando non posset procurationem recipere de qua dicam j. de here. multoruʒ. Stem⁹ d̄clarationi que iustificari pōt

ex eo qd ibi notaui in .j.glo.cū enī canonici videntes fructus sibi deberi vacationē plitā forte pcurēt: difficultates igerāt et tardius eligāt: q2 ppter fructus iurisditiōis vl' sigilli si eos pciperēt h ɔtigere posset: merito et hi censeant esse phibiti.

a Emolumēto.idē vbū de simo.nemo i pn̄. ꝺ testi.c.i.li.vi.

b Ex iurisditiōe.ex q̄ soluuntur offō pene pecuniarie vel emēde: de offi.or. dilect⁹.facit de sen.ex.venerabilib⁹.§. deniqz.li vi.et qd no.de pen̄ lz forsā etiā loquit de quota litis q̄ de ɔsuetudie deberi pōt fz gul. g hoc no.i spe de sala.§. i.v̄.si vo ordiari⁹.et.§.se. qd nō placet p decre.cū ab ommi.de vi.et ho cle. vt ibi diri.

Hec in oi emolumēto[a] qd puenit ex iurisditiōe[b] et sigillo[c] curie ecclesiastice vel secularis[d] aut als vn̄cunqz qd ad prelatos ecclesijs nō vacātibus ptineret: ɔsuetudine[e] q̄libet ɔtria nō obstāte: ita tn̄ qp in istis et similib⁹ rōnabiles deducātur expēse[f]. Ceterū ad singulares psonas[g] ad q̄s rōne dignitatū[h] q̄s obtinēt: iurisditio cū ei⁹ emolumēto[i] deuoluit sede vacāte ꝺ ɔsuetudie puilegio vel iure alio spāli[k] volum⁹ pn̄tem ɔstitutionē extēdi[l]. dez.

Cum ɔcessa[m] religioso a superiore[n] suo lnia vt electioni vel prouisioni[o] si quaz[p] de ipso contigerit fieri: suum dare possit assēsum: ābitiōis[q] vitio viam paret: nullius[r] eaz existere volumus firmitatis[s].

Cle.v. i ɔ.vien.

De renunciatiōe.

Cum illusio[t] et vāiatio in personis ec/

c Sigillo.siue ad vsū causarū: vt cū sit lr̄a citatatoria vl' aliqd tale: siue ad ɔctus: puta q2 recognoscūt vel publicāt sb sigillo curie forte cū nō sit ibi vsus tabellionū: facit de fide instru.cum dilectus.de fo.compe romana.ad fi.li.vi.

d Vel secularis.vt q2 prelatus tēporalē iurisditionē habeat in loco.de ap.si duobus.de delic.pu.c.ij.io.an.

e Cōsuetudine.Nō q2 decre.q2 sepe.viciat nō solū ɔsuetudines: fz etiā puilegia et statuta: h vero solū ɔsuetudinē dico qp hoc ipso qp declarat istō statutū locū habere i casibus predictis cuius statuti pars est vitare priuilegia consuetudines et statuta: cōtraria ergo et illa quo ad hos casus sublata dicātur: sed puto qp cōsuetudinē que secuta esset ɔstitutionē ipaz q2 sepe.hec lr̄a tollere noluit: nec ob.decre.i.de cōsti.li.vi.

f Expense.hoc etiaz tenebat ibidē archi.vt q2 salaria dantur officiali qui iurisditionez exerceret vel qui sigillat: vel fiunt expense in ministris chartis cera et similibus: facit.ꝺ.eo. vt preterite.xij.q.ij.hec huius placiti.ff.de admini tu.cū plures.§.i.et.ij.ff.de tute.et ratio.distl j.§.sed nonnullos.ff.de pe.here.siquid.§.sicut.

g Singulares personas.salua pace cōponentis h remanet dubiū an hoc intelligatur de singularibus psonis etiā ipsoꝝ collegiorū: et videtur qp nō: q2 ɔstitutio expresse tollebat quo ad hos cōtraria priuilegia etc.Videt ɔ: quia als ista verba sūt superflua: cū certuz esset cōstitutionē ipaz extraneos non ligare: fz soluz capitula et psonas ipsorum: per quod puto qp etiā de singularibus personis collegioꝝ intelligat: et fm hoc dicā ibi sublata priuilegia etc.q̄ ad singulares psonas collegioꝝ que non iure dignitatū hoc vendicant: cum priuilegia dignitatum sibi sublata non essent.

h Dignitatuū.Quid sit ratiōe personatuū vel officiorū: videtur qp idē et intelligo hanc lr̄am siue dignitas sit in ipa ecclesia vacante siue i alia puta q2 archidiacono in ecclesia cathedrali hoc competit: vel in ecclesia collegiata hoc cōpetit archi.qui tamē ipsius est canonicus.

i Emolumento.ergo secus si iurisditio tm̄.

k Speciali.puta statuto facto inundatione dignitatis vel ecclesie.xviij.q.ij eleutherius.de cōsue.cuz dilect.vel re iudicata: de re iudi.cum inter.vel arbitrio: de prescrip.cum olim de arbi.cum olim.

l Extendi.si.de offi.or.presenti § porro.li.vi.

m Cum ɔcessa.se sūmat inducēs ius nouū et equissimum.

n Superiore.qui sine capitulo solus hoc potest.ꝺ.eo si religiosus.ij responso.

o Prouisioni.latum verbū quod cōprehēdere potest nominationē postulationē presētationē et collationē: et facit quod notatur.ꝺ.e.si cōpromissarius.§.idez. in fi.vlt.glo.li.i.

p Siquā.lz hic videatur reprobare lniam generalem: et merito quia forsan eligetur ad locū cui nō expediret illū prefici: et forsā prelatus licentiā specialem daturus non esset ad illum: tamen credo idem in spāli vel si exprimatur locus: puta qp cōsētire possit si eligatur ad talem prelaturam forte vacantez: cum ibi etiam subsit ratio ambitionis que sequitur.

q Ambitionis.que sepe religiosorum oculos excecat.ꝺ.e.quorundam.in princi.li.vi.

r Nullius.per hoc dico qp etiam electioni prius facte ipso ignorante consentire non posset: quasi super certo danda sit talis licentia: facit de concessi.prebē.c.i.li.vi.versi.subinnctum.in fi.

s Firmitatis si ergo ex tali licentia consentiret: consensus non valet: et priuatus esset omni iure sibi ex electione quesito.ꝺ.e.si religiosus.i.rn̄.li.vi.et satis videbatur hoc esse de mente veteris iuris inquantū predi.decre.i.et.ij.rn̄.loquitur de electione facta.et.e.ti.qz sit.tn̄ tenebamus ɔriuz dicētes: qp sicut malefacit abbas absoluens monachū ad aliud monasteriū: nisi illud habeat paratum: et constet qp illuz recipere velit: tamen valet si hoc facit: de hoc p inno.de renū.c.si.p hosti.de iureiur.sicut ex litteris.ita male faciebat prelatus talem dando licentiam: tamē data tenebat: per quod videret qp valeret talis licentia si daretur clerico seculari de consentiendo et transeundo: quia quo ad solum consensum non est necessaria.propter vim eniz professionis magis notatur ambitio in professo: et lz actiua potestas eligendi non detur ad beneficiuz nō vacans: de conces.prebē.costitutus: passiua benedatur de transla.c.si.de si.presby.c.i.et.ij li.vi.

t Cum illusio.Casus.renunciatio dignitatis vel beneficij facta per procuratorem ad h constitutum tenet: lz prius pcurator fuerit reuocatus: ipso tamē et superiore cui fiebat cessio ignorante: nisi per maliciam ipsorum vel aliorum reuocatio ipsis fuerit occultata.ponit dictū et exceptionez a dicto ibi nisi forte.et determinat nota.per inno.ꝺ.eo.veniens.que quasi ad litteram no.archi.supra.eo c.ij.li.vi.Item no.per gof.ino.et hosti.et egi.supra.eo quidam.

u Illusio.idem verbum de postu.bone.ij.ver.nec nocebat.de re iudi.cum olim.de ali.iudi.mu.cau.fa.c.i.de ap.suggestum de preben.dilectus.ff.de re iudi.

clesiastici[f] maxime[r] sint vitan de presenti constitutione san cimus: vt si quis ad cedendũ[s] pontificali aut alĳ cuilibet dignitati vel beneficio pro curatorem[a] sponte[b] ac libere constituerit: et ipsum ignoran tez[d] postmodũ duxerit quõlz[e] reuocandũ: teneat[f] cessio fcã p euz anteq̃ ad ipsius vel illi us ĩ cui[9] manibus[g] cessio fue rat faciẽda[h] noticiam reuoca tio h[9] ĩ sit deducta[i]: nisi forte p ipsos[k] aut alios maliciose factuz fuerit quomin[9] ad eos vl eoꝝ[m] alterũ ante cessionez[n] potuerit reuocatio peruẽisse

C lemens.v. in ꝯcilio vien.

De supplenda negligẽtia p latorum.

si pretor.de iudeis in nõnullis.ĳ.de re permu.c.vno. ⁊ ponit̃ pro deceptione vel derisione.

x C Ecclesiasticis.de iurepa.cuz autẽ.s̃.de elec.publi cato.⁊.e.ti.nulli.li.vi.viĳ.q.ĳ.dilectissimi.

y C Maxime.hoc dicit q: etiã laicis regulariter pro/hibetur variatio de quo satis nõ. de re.iu.ꝙ semel. li.vi.

z C Cedẽduz.qd de ꝓcuratore da to soluz ad peten dã licentiam ce/dendi ⁊ dicebat vin.de elec.cũ p[9] petitã p v̈.ibi ob tentã inno.in de cre.qdaz.per de cr.lecte.e.ti.ꝙ va let reuocatio etiã post petitionẽ pũtatã superiori. nec ob.qd dicit̃ de po stu.cuz ista nõ fiat ita publice:⁊ solẽniter vt illa:⁊ cuz hic nullius intersit:⁊ sic soluitur de postu.bone.ĳ.ver. nec nocebat.Sed si superior ignorãs:reuocationẽ de dit lnia3 t3 lnia h3 ino.q̃zuis h3 cũ distigui posset: an p procuratorẽ:an per nunciuz petierit cessionez vel con cessionẽ:ad quod facit lr̃a sequẽs ⁊ qd infra dicaz. Satis dici posset per hãc decre.ꝙ si ꝓcuratori ad hoc cõstituto ⁊ hoc petenti data sit licentia cedẽdi priusq̃z reuocatio peruenerit ad ꝓcuratorẽ vel superiorẽ ces/sante malicia cogatur cedere per decre.quidã de po/stulatiõe vero post reuocationẽ supiori pũtataz quid iuris:scripsi post hosti.in p̃di.decre.bone.v̈.nec noce bat super verbo videtur.

a C Procuratorẽ.non video ꝙ quo ad hoc sit ius di uersuz an constituat vnũ vel plures insolidũ vel con/iunctim:laicũ vel clericũ:de ꝓcura.c.i.li.vi. videt̃ tñ tutius constituere clericum:facit quod scripsi de pre ben.accedens.

b C Sponte.secus ergo si per iustum metum.

c C Et libere.potest respicere libertatem constituen/tis:⁊ facit.s̃.de procu.accedens.⁊ libertatem consti/tuti.s pure non in diem vel sub conditione: sed hoc casu putarez idem:si tamẽ ante cessionem ⁊ noticiam reuocationis dies vel conditio euenisset:cuz extunc censeatur pura.ff.qui po.i pig.habeãt.l.potior.ĳ.rñ.⁊ facit de rescrip.si pro te.li.vi.⁊ quod ibi no.

p C Ignorantem.planum est ergo ꝙ si reuocatio per uenisset ad procuratorez satis esset per hanc litteraz. ⁊ sit ratio:quia talis procurator censetur constitutus ad negocium:in quo sufficit ꝙ reuocatio ad ipsũ per uenerit.ff.mãda.si mãdassẽ.s̃.d rescrip.ex pte decãi.

e C Quomodolibet.puta expresse reuocãdo vel inhi/bendo vel aliũ ad illud cõstituendo nõ reseruato pri mo:de procu.nõ iniuste.Si vero mortuus fuisset ꝑus ipse constituens:planuz est mandatum tunc reuocatũ ⁊ dicetur beneficium vacare morte non renunciatio/ne:de preben.dudum. li.vi.

f C Teneat.Ain.primo videbat̃ hoc tenere in predi. decre.veniens sed subdebat postea:ꝙ si cõstituẽs pos sessioni incũbebat:⁊ publice reuocauerat mandatuz quod cõcedi poterat ꝙ renunciatio nõ tenebat:l3 te neatur ad expensas ⁊ interesse cuius interfuit:alĳ.ff.

si cer.pe.eius qui.⁊ qd habet̃ de prebẽ.dudũ.ĩ fi.li. vi. fa.ad idẽ de ꝓcu.l.vlt.l.vi.in fi.S3 illud spãlissimũ ĩ carnali mri monio ꝙhẽdo: vt ibi no. ꝯcor.ff.de manumis. vin.l.pater.in prin .pro ⁊ contra.ff.de diuor.l.si penituit.⁊vide q: quo ad casum istum tollitur opi.di.qui dicebat in ꝓcalle.l.si pater. ꝙ sufficiebat ꝓcuratorẽ reuocatũ l3 nõ certiora/tũ ad hoc vt ipediretur actus quẽ ꝓcurator ge/rebat:erquo ipsius mã datarĳ nõ intererat.Alĳ dicebãt semp ꝓcuratio/nẽ de expressa reuocatõ ne certificari deberi per p̃di.l.si mãdassẽ.ff.mã. secus in tacita:q̃ fit per mortẽ:⁊ sic rñdẽt ad.l. ci[9] q.sed ꝑmo dicto ꝯdi cit.l.ista si pater.q̃re di/cunt alĳ ꝙ aut mãdata/rius ĩteruenit vt nudus minister:aut vt procurator .Pri/mo casu reuocatio sine certioratione impedit actum geren/dum:⁊ sic loquitur lex illa si pater.vbi filius erat minister patris :quod probant:quia manumissus non est ipsius sed patris libertus .ff.de manumis.l.nepos.ff.de iurepa.filius.⁊ sic loquit̃ .l .predi.se penituit.⁊ pre.decre.vlt.de procu.Se/cundo casu cuz procurator verba contractus concipiat in su am personam. ff.de consti .pe. cum qui.§. sed si actori di/stinguunt si actus gerendus est talis ad cuius esse requiri/tur voluntas domini:tunc vt non valeat actus sufficit reuo catio sine certioratione:exemplum in translatione dominĳ rei mee.ff.de re.iu.id quod nostrum:sic loquitur.l.eius.qui.§ quas vero.ff.de dõa.l.ĳ.§.siquis donaturus.Fallit fauore li berationis.ff. de so.cum quis.§.i.⁊.l.qui hominem.§.si tici/um.Si vero ad esse contractus non requiritur consensus domini:vt si mãdauit librum vel equum emi: reuocatio sine certioratiõe nõ ipedit illuz actũ.vt in.l.si mandassem. Quic qd dicat̃ in alĳs casibus quo ad casũ istũ reuocatio sine cer/tioratione procuratoris vel superioris non impedit cess[9]onẽ licet mandatarĳ non intersit ⁊ tractetur de prebendo domi ni o ratio constitutionis ponitur in prin.⁊ concor. quod not. ff de contrahen.emp.l.i.in fi.

g C Manibus.s.pape si fuit dignitas episcopalis:de transla. c.i.⁊.ĳ.si inferior in manibus confirmatoris vel collatoris et si sit inferior episcopo:de h.s̃.e admonet ⁊:vĳ.q.i.episcopus de loco.Nõ.tñ inno.s̃.eo.ꝙ in dubĳs nõ improbabiliter di/ci in illius manibus quem renunciare deberet qui posset il/lum inuitum destituere.

h C Facienda.si persona cui facienda erat cessio fuit expressa in mandato:illi facienda erat notificatio. Si vero manda/tum erat generale puta ad cedendum in manibus eius qui recipere posset non videtur iuuare notificatio:nisi facta.sit il li qui recipit.imputet.n.sibi qui omnibus debuit iuuare:vel saltem procuratori.

i C Deducta.⁊ de h per ipsum fiat fides:si.s̃.e.cõpil.de elec. constitutionem.§.penul.

k C Per ipsos superiorem vel procuratorem.

l C Alios.resolue plãle in singulare:vt s̃.de priui. vt priuile gia.facit.ff.vi bo.rap.l.pretor ait.§.homines.

m C Eorum alterum.satis est ergo ꝙ impedita fuit notifica tio facienda etiam si alteri fieri potuisset.

n C Peruenisse.videtur ꝙ in hac intimatione seruanda sit forma dec.cle.de elec.causam.vt ibi dixi in fi.

Via regulares. Casus si prelati irregulares non cōferūt infra sex menses prioratus administratio nes ⁊ ecclesias vacātes que nō sūt de mēsa sed so lēt spāles lȝ obediētiarios rectores habere: dioce sani auctāte sua vel apostolica si sint exēpta cōferūt illa pso/ nis qbus p prelatos fue rāt cōferenda: nec per/ mittunt illa applicari, mē sis prelatorū vel pensio/ nibus grauari. Declarā tur etiā dec. de of. or. pū ti. ⁊ de pben. cuȝ singu- la. in talibus prioratibus ⁊ ecclesijs locū habere. Et sūt quattuor partes. Prima ponit de negligē tia regulariū in benefi/ cijs cōferendis p dioce sāos supplēda ⁊ q̃ modo supplēdi. Scđa ⁊ eccle sijs nō applicādis mēsis platorū: nec pēsionibus grauādis: ibi eadē. Ter tia determinat de qbus ecclesijs predicta intelli gantur: ibi pmissa. Qua ra declarat duas bonifacianas: ibi in quibus. ⁊ quas opi. de claret infra dicetur.

Via[a] regulares[b] pla ti[c] porat[d] ecclesias ad ministratōes aut que uis alia būficia[d] ad eorūȝ dis positionem[e] spectantia cuȝ va cant interduȝ committere[f] ne gligūt vel cōferre ifra tps in lateran.[g] cō. ɔstitutuȝ: diocesani locorū[h] nō in exēptis sua: in ex emptis[k] vo apostolica[l] aucto ritate negligētiā[m] sup hoc sup pleāt eorūdē porat[o] ecclesias administratiōes ⁊ būficia h[9]i illa vȝ q̄ ɔsueuerūt per secula res clericos gubnari seculari bus[n] clericis: alia vo q̄ religio sis[o] dūtaxat cōmitti sūt solita vel ɔferri religiosis monaste riorū[p] quorū plati h[9]i negligē tes fuerit ɔferēdo: Eadē[q] quoq; auctoritate[r] diocesani suffulti nullo modo permit/ tant: q eidem prelati porat[9] ecclas administrationes aut būficia huiusmodi applicēt[s] mensis suis: pensione sue[t] no uas[v] eis imponant[x]: aut vete/ res augeant: siue que ipsis de nouo imposite sunt sine aucto ritate soluant[a]. Premissa[b]

b Regulares. in secularibus ergo nō haberet locū hec cō stō inquātū ponit ius nouū ⁊ preiudicat puilegio exēptiōis.

c Prelati. si ad collegia regulariū siue platos spectaret colla tio quod eē pōt: de regu. c. fi. li. vi. prius ad prelatū ⁊ demum diocesanū deuoluetur potestas: fa. j. de preben. si de būficio.

d Būficia. ecclesiastica: ⁊ vide qđ dixi de cle. cōiu. ioānes.

e Dispositionē. i. collationē vł puisionē. hoc dico q2 si ad solā psentationē vel electionē ipoꝝ spectarēt: tūc ad ɔfirmā tē vł istituētē deuolueret potestas siue sit diocesan[9] siue ali[9].

f Cōmittere. vtit isto verbo: q2 se prelati excusabāt dicen/ tes: q illaꝝ ecclesiarū nō fiebat collatio vel prouisio: sed solū quedā cōmissio: quasi illi essēt castaldi ministri vł pedagogi.

g Lateran. de ɔces. pbē. c. ij. ⁊ si intelligim[9] de poribus etiā cōuentualibus: hic reprobat opi. q̄ habet: q tēpus generalis cōcilij .s. trium mensium locum habeat in prouisionibus ta/ lium sicut in electionibus nam vt dicebat inno. i decre. ne pro dectu. de elec. inter electionē ⁊ prouisioneȝ diuersitatis ratio nō apparet quod compost. verum esse dicebat in perpetuis: sed non in tpalibus. hoc autē certū ē q si prioratus est prin/ cipalis prelatura in ecclesia regulari collegiata: ⁊ ei prior per viam electionis prouidetur: locum habet. c. ne pro defectu.

h Locorum. ergo non personarum. si ergo prelatus alteri/ us dioc. habet prioratum quem confere negligit in dioc. bo/ non. episcopus bonon. supplebit: probat hoc decre. ij e. ti. ibi in tuo episcopatu. nec distinguit vn̄ sint collatores fa. quod d cam. j. glo. proxi.

i Sua auctoritat e. quod sequitur ⁊ procedit hoc in prio/ ratibus ecclesijs ⁊ administrationibus non exemptis: etiam si prelati ad quos prouisio pertinet sint exempti: de priuile. quoniā. ⁊ c. ex ore. fa de preben. c. i. lib. vi. Item procedit hic suppletio quam facit diocesanus suo iure infra scđȝ semestre quo lapso ad proximum superiorem siue sit metropolitanus vel papa collō deuoluetur. e. ti. c. vlt. Nō ob. littera que sequi tur lȝ circa exempta concedat papa ius suum circa non exē/ pta non. Item. concedat suppleri vice sua negligentiam alio/ rum non tm̄ cōcedit diocesanis vt suppleant suaȝ pro priaȝ. Sed modo remanet dubiū satis forte nunquid in exemptis deuolutis ad episcopū currat tempus se mestre epo: ⁊ si currit an ad metropolitanū deuolua/ tur potestas tēpore lapso an ad papaȝ ⁊ circa primū videt q non cur rat. j. de pbē. si de būficio. ⁊ qđ ibi no. in glo. sed nū quid circa scđm dato q currat: videtur q ad pa pā n̄ ad archiepis copum deuoluat ad h de cle. egro. c. vno. li. vi. ⁊ vi/ de quod dixi de here. ad abolen/ dam super gl. fi.

k In exemptis. olim secus. eo. ti. sicut. ⁊ de prebē. cuȝ singula in fi. li. vi. ⁊ sic in h ius nouum inducit.

l Apostolica cō concor. de of. or. irrefragabili. de here. ad abolendaȝ. de cle. egro. c. vno. li. vi. e. li. de sta. mo c. vno. ⁊. j. de sta. mo. attendentes de religi. do. quia contingit.

m Negligētiaȝ. inquantū hec decre. ponit ius nouū nec preiudicat priuilegijs exceptionis non puto q lo cū habeat qsi prelatus priuatus esset propter delictū cum hoc nō sit expressuȝ: facit de elec. quāq̄ȝ. i. respon so. li. vi. secus in non exemptis: vt. e. c. in fi.

n Secularibus. facit de preben. cū de būficio. li. vi. facit h lr̄a p eo qđ nō pe. ⁊ ab. ipdi dec. e. ti. sicut vbi dicūt q ad ecclaȝ q̄ consueuit regi p seculares clicos monachi regularē presētare nō possunt quod verum crederē i nō curatis: vel si presētant illū vt claustralē.

o Religio/s. concor. de re. ec. non alie. possessiones Dicebat ibi abbas q illud. c. non loquitur de cōuen/ tualibus ecclesijs monachorū: sed in alijs quibus mi nistrare consueuerūt: ⁊ quod si per negligentiaȝ mo/ nachoruȝ deuoluitur ius conferendi taleȝ ecclesiā ad episcopuȝ: nō ponet ibi clericū sed monachum: quod hic approbatur ⁊ limitatur pe litteram que sequitur.

p Monasterioꝝ. cōcor. de preben. cuȝ singula. §. p hibemus. li. vi. Et qd si non sit idoneus in monaste/ rio: ibi. no. ⁊ optime facit h littera cōiuncta cum illa ad questioneȝ quā oli disputaui. An is ad quē deuol/ uit eligēdi potestas teneatur eligere de illo collegio: de quo tenebat q negligit: quā vide in mercuria. sub hoc ti. ⁊ ē posita sub regula contra euȝ. Itē bū facit ad id quod scripsi. ȝ de ele publicato i vltima questione.

q Eadeȝ. iste. §. ⁊ sequens determinat no. per inno. ⁊ hosti. de preben. i lateranen. de priuile. pastoralis.

r Auctoritate. s. aplica etiaȝ in exemptis.

s Aplicēt. vide qđ dicā. j. de sta. re. ne i agro. §. ad h vbi patet q lȝ esset casus vniendi: p ordiarios fieri dȝ.

t Pensione. sue de pbē. auaritie. de cēsi. phibemus.

u Nouas q̄ dicantur noue no. de cen si. significauit.

x Imponāt. auctē sua: als ex cā posset noue pensio nes iponi vł antique augeri p epȝ de hoc de censi. p

vero de prioratibus ecclesijs administrationibus et benefi cijs ītelligimus: que nō sunt de mensa prelatorū ipsorum: sed spāles priores seu administratores seu rectōes ɔsueuerūt hr̄e lz priores seu administratōes huiusmodi libere possint ad claustrū cū oportuerit revocari: ī qb⁹ et ɔstōnē bonifacij pape octaui pdecessoris nr̄i bōa bn̄ficiorū vacātiū occupari a prelatis vl' alijs phibētē: ac nihilomin⁹ ī prioratib⁹ h⁹i ecclijs illō bōifa. et eiusdē statutū: qd religiosū quēcūq3 plib⁹ pesse phibz prioratibus aut ecclijs curā aiarū hn̄tibus: et si cura ipa nō p eū sed p aliū hēatex erceri: locū sibi cēsuim⁹ vēdicare: lz etiā eisdē prioratib⁹ cu ra non immineat supradicta.

Clemens. v. i concilio vien.

De etate et qlitate et ordie pficiendorum Rubrica.

Um ecclie qb⁹ pficiūtur psone min⁹ idonee sciam morib⁹ vel etate grauia propter hoc prout docet experientia nōnunq3 pferant in spiritualibus et temporalibus detrimenta. Nos volentes per locorum diocesanos quibus ratione officij hoc competit: pcipue sup hoc diligentius precaueri eis districte iniūgim⁹: vt ipsi statuta canonica que super pficiendis psonis i h⁹i ecclijs hactenus emanarūt: diligentius per se ipos obseruent: et faciant a suis

bibem⁹. qd quō itelligāt ino. et ho. ibi dixi sup glo. ij.

a Solvantur. concor. predi. decre. significauit. de cē si. et de iureiuran. tua nos. j.

b Premissa. s. que dicta sūt. s. i. et. ij. respon.

c De mensa illa ergo nō intelligerētur vacare: et sic in illis nō habebit locū qd dicit ō negligētia supplēda: vt pbatur j. de excel. pla. frequens. v. quidā3 etiā. Itē nec habebit locū qd dicitur de pēsione imponēda vel augēda: cū totū sit abbatis et abbates fructus taliū pn̄t vēdere et locare: vt in pre. v. quidā. et facit qd nō. ino. de sta. regu. c. ij. ver. prioratus.

d Cū oportuerit. idē ver. de sta. mona. cū ad monasteriū. ver. tales. et vide quod ibi dixi. et qui cle. vel vo. insinuante super iij glo.

e Revocari. et i talibus claustralibus hz locū qd dicitur eos non debere stare solos: vt patebit. j. de sta. re. ne i agro. §. ad hoc. Sz aduerte q2 nō videbat q in talib⁹ obediētarijs locū haberet ɔcil. lateran. derisoriū. n. ē dicere q eps hodie ɔferat monacho prioratū: et abbas cui⁹ negligētiā suppleuit eps: cras revocet illū. Nec dicas q sic istitutū p epz supplētē abbas removere nō possit: q2 nec plus nec alit ɔfert supplens q3 negligēs vt pbat. s. i. rn̄. Itē hz illō apta eēt via ad ppetuādū claustrales: qd tn̄ papa nō fac. s. de ɔfir. vti. vl' ī vtili. ad nostrā. et c. porrecta. Volās eni abbas pficere nepotē vel sibi charū: pmitteret labi tps vt ille demū p episcopū istitutus eēt ppetuus: et tali fraudi claudēda ē via: de divor. quāto i fi. et ppter hanc causam cōiter oli3 he suppletiones nō fiebāt: sed satis ē q satisfiat iuri i eo qd supplet qd abbas facere neglerit. Nec pōt negari quin hoc sit vtile. saltē eni erubescēt abbates de negligētia notari. Et scias p hāc decre. hodie teneri: q manualia q nō sūt de mēsa et tpales prioratus vacāt p mortē vel remotionē eorū q psidēt illis. Unde et hodie papa q recipit fruct⁹ vacātiū: recipit fruct⁹ taliū. Nec resisti pōt p hāc lr̄a3 et p sequētē: et tendit hoc ad norā: q2 superiores locorū manualiū tales occupationes fructuū timentes dimittūt i talibus prioratibus illos quos al's removerēt: et quos removeri forsitā expediret. et sic iducit hoc quasi qndā ppetuationē claustraliū. Et ob hāc cā3 si assisterē pape: ɔsulerē declarari vel statui: q cū sibi reseruat vel alteri ɔcedit fruct⁹ vacātiū i orbe pvīcia vl' diocesi: nō icluderēt māualia sz q3diu duraret gr̄a. xx. vl' alia quota; ... videret statuendum fructum ipsorum manualium solueretur priuilegiato singulis annis: et sic nō ipediret claustraliū priorū correctio et remotio: nec in illis priuilegiatus frustraretur priuilegio.

f In qbus priorat⁹ administrationibus et ecclesijs manualibus que non sunt de mensa.

g Constitutionem. de of. or. pn̄ti. li. vi. et determinat quod ibi prolixe nō. archi. et reprobat qd ibi no. io. mo. qui dicebat prioratus commendaticios proprie non vacare: et iō in illis decre. illam locum non habere. Sz si itellexit ō his q sūt de mēsa: tunc vera.

h Statutum. de preben. cum singula. li. vi. et approbat h duas opiniones ibi not. in. j. rn̄. in iiij. et vlt. glo. Prima s. q decre. illa locum haberet etiam in prioratibus manualibus. Secūda q locum haberet et in non curatis. In secunda concordabat archi. In prima resistebat probans per id quod habetur ibi in secūdo responso datur illis optio. Dicebat etiam bonifacium consultum sic respondisse. sed cum vltimo legē sertum quod inducit archi. pro se: revoluebam contra eum. Certū est. n. q in ppetuis nō daret optio: etiā ante illā decre. p decre. de multa ergo de tēporalib⁹ debebat intelligi.

i Curam. hoc inducebat dubium an determinaret etiam verbum prioratibus: et hic decidit in fi.

k Aliū. puta secularem presbyterū: vt in dicta decre. cum singula. in prin. de sta. mo. ne in agro. §. ceterum.

l Um ecclesie. Casus diocesani fuare debēt et a suis subditis fuari facere iura loquentia de qlitate personarū preficiēdarū ecclesijs: et nescio si aliquem fructū inducet h constitutio. Sz hoc scio q inouata sine penarum adiectionibus raro proficiunt: vide sub ru. bri. s. de mag. et pōt exponi ecclesie. i. ecclesiastica ministeria: de elec. cum in cunctis. in prin. de quibus etiam potest intelligi: lz solū de regimine ecclesiarum videatur hic loqui. nil. n. interest: cum nil novum inducat.

l Scientia. qualis scientia requiratur in episcopo et in alijs ministris: et que sit emīnēs et que cōpetens: et quid de paruū sciente an possit promoveri: et an peccet recipiendo officiū ad qd scientia sua nō sufficit: scripsi post inno. et hostie. et compo. de elec. cum in cunctis super ver. scientia.

m Etate. de ordine nihil dixit: sicut nec decre. cā te. s. e. et vide qd nō. de prebē. si p pauperib⁹. li. vi. in glo. ij.

n Docet. facit. s. de elec. q3 sit in pn̄ li. vi. vbi de hoc.

o Ratione officij. excitat ergo ipsorū officiū: non constituit illos delegatos. s. de offi. or. lz. c. penul.

p Precipue. duplex punctatio.

q Canonica. s. eo. per totum. de elec. cum in cunctis. et c. nihil. de preben. graue. cum si.

170

a Subditis. nō sufficit prelato φ sit bonus in se: nisi etiaʒ sit q̄ʒtum est in se bonus in subditis: de simo. lʒ in pn. cū cōcō
b Diuinā offēsaʒ. ꝯcor. huic fini de elec. vbi piculū. §. q aūt ⁊ c. ppetue. ⁊ c. cōmissa. in fi. li. vi. ⁊. j. de cen. ad nostram in fi.
c Ultionē. spālit circa h statutū de gñali vide qđ no. ꝺ treu. ⁊ pa. c. j. de cele. mis. dolē tes. ꝺ elec. generali. li. vj. io. an.

nō vult laborare: qđ p̄ in cōtrariū allegaui locuʒ hʒ in continentia que non indicitur inuito. xxxij. q. j. integritas. quod dixi secundo nō ob. quia ꝯstitutio ista non ligat preteritas ꝯstitutiones: sed futuros tractat⁹ ⁊ actus caplo᷑. Itē ñ vitiat vocē i caplo p̄stitā φ esset respicere p̄teritas ꝫ ꝯstādā. ⁊ sic respicit futura.

d Ut hi qui. Casus. in capitulo cathedralis ecclesie vel collegiate vocem non habet qui non est subdiacon⁹ habens beneficium cui annexus ē ordo post annum nisi prius impedimento cessante pmoueatur ad illum. in capitulo vocē nō hʒ donec fuerit ordinat⁹ ⁊ iterim pdit distributioneʒ dimidiā. Partes sunt due q̄ satis patēt cāʒ dedit ꝯstitutiōi: qđ no. ho. de p̄bē. extirpāde. §. qui vo. vbi dicit esse equū: φ sicut minor subdiacono non eligitur in epm ita nec eligat: vt bene ꝯueniant electus ⁊ eligens: dicens ibi per constōnes legatorum in ꝓuincia ꝓuincie sic eē statutū: φ nō existētes i sacris nō habeāt vocē. talē aūt ꝯstōnē facere pñt nedum legati sed etiam epi: vt scripsi post eū: de of. archip. c. fi. vnde ꝯstat φ multi epi tales cōstitutiōes habebāt. no. etiam ipe ho. eo. ti. de of. archip. c. ij. φ sicut inter cardinales nullus est quin sit saltem diaconus: ita ⁊ inter canonicos nullus deberet eē quin eēt saltē subdiaconus: ar. ꝫ. e. q̄ris. de ꝯse. di. j. eps sacrificans. ⁊ c. iubem⁹. fa. qđ dicit canon: illicitū esse eū qui non sit in ordine ecclesiasticis misceri tractatib⁹ xcvj. di. satis euidenter. tales enim retrocedere possunt a statu clericali: de elec. cum ex eo li. vj.

subditis[n] inuiolabiliter obseruari: si diuinam[o] offensam et sedis ap. debitam vitare voluerit vltionem[p]: Idem.

Ut hi qui diuinis in cathedralibus vel collegiatis secularibus vel regularibus[e] ecclesijs sunt mancipati[f] officijs[g] vel mancipabuntur: in posterum[h] ad suscipiendos sacros ordines propensius[i] inducantur: statuimus: vt nullus[k] decetero in huiusmodi ecclesijs vocem in capitulo[l] habeat: etiam si hoc sibi ab alijs libere concedatur[m]: nisi saltem in subdiaconatus ordine fuerit constitutus[n]. Illi vero qui dignitatis personatus officia vel

i Propēsius: idē ꝟbū ꝺ of. or. c. j. ꝺriuatōes exponūt. i. extēsius ꝫ illō vbi dicim⁹ ꝓtēsius: ꝫ ꝓpēsius ꝺriuatur a ꝓpe vel ꝓpere: q̄si velocit᷑ vl᷑ festine.
k Ut null⁹. iā istitut⁹ l᷑ istituēd⁹ vt pʒ p p̄cedētia.

e Regularibus. si ergo in ecclesijs regularibus nō cōstitut⁹ in sacris vocē non habet: ergo nec in numero computat᷑ de facto non ꝺ fictione: vt no. in cle. ꝫ. ꝺ elec. qđ circa i fi pe. glo.
f Mancipati. q. nuncupati electi vel deputati: ⁊ quia mancipare est seruire vel in seruitiū vel potestateʒ reducere: ideo vtitur hoc verbo: quod etiam habetur. xxviij. disti. de his. in pn. j. questione tertia saluator. vltra medium. In his ergo qui non sunt deputati ad diuina officia: quales sunt ꝯuersi vel professi laici precipue in ecclesijs regularibus nihil puto mutatuʒ per hanc ꝯstōnem: ⁊ sic saluum manet quod nō. de elec. ex eo φ. libro sexto. in fine. ⁊ ita seruatur: alias sequeretur φ per hanc ꝯstitutionem monialesnon haberent vocem in suis capitulis: que propter sexus fragilitatem non sunt capaces ordinum: de hoc. xxvij. q. j. diaconissam. hac eadem ratione videretur φ extranei qui non sunt in ecclesijs istituti: sed in certis actibus habent vocem in capitulo non includuntur hac ꝯstitutione: quod intelligo nisi per ius. capituli sue ecclesie habeant talem vocem in aliena.
g Officijs. ēt si sacri ordies ānexi ñ sint: ⁊ sic differt a ꝓx. rñ.
h In posterum φ posteris indici possit asperior status non dubitatur. sed videtur absurdum φ hic indicatur iam intitulatis saltem non professis. hoc dico propter id quod nō. de re. iur. quod omnes libro sexto Item videtur absurdum φ ꝯstō liget preterita contra id. ꝫ. de ꝯsti. c. fi. dicas φ hec decr. non priuat eos beneficio: sed solum voce capituli: ⁊ tñ certū est φ cum beneficium assumpserit vt expediens ⁊ necessariū officiū ecclie gerat si igruet necessitas eū ad sacros ordiari ⁊ h renueret: posset ēt ꝓuari bñficio. ꝫ. e. q̄ris. Nō mādúcet ꝫ q

l In caplo stallū chori nō aufert. ⁊ p h ꝟbū pʒ: φ si eēt act⁹ expediēd⁹ vt a ꝓuatis nō a caplo: ad talē bñ admitterēt: p qđ puto φ talis canonic⁹ nō i sacris p̄bēdā ⁊ domū optare posset: sicut ꝯstitut⁹ i sacris: si ecclie statutū vl᷑ ꝯsuetudo nō obuiet: cū ille act⁹ nō sit collegialis ⁊ ꝯpetat ex canonia ⁊ p̄bēda: ⁊ nō ex voce capli: sic ⁊ pōt ꝺlegat⁹ dari ꝺ rescrip statutū. li. vj. agere p p̄bēda: ꝺ ꝓba. ex lr̄is. epʒ sociare ⁊ fruct⁹ p̄cipe: de cle. nō resi. ad audiētiā ecclīā ꝺfēdere: ꝺ ꝯces p̄bē. ex pte ꝺ elec. gñali de re. ec. nō ali. c. ij. li. vj.
m Cōcedat᷑. ꝯcor. ꝫ. ꝺ elec. ꝯstitutij. ⁊. j. ꝺ regula. vt pfessores. Sʒ qd si actū electōis immienti pticipāt sibi socij: videt᷑ φ possit p ea q̄ no. ꝫ. ꝺ elec. cū vitoꝝ i viti. glo. Cōtrariū crederē q̄si sit ihabilitas i ꝓsona p hāc lr̄aʒ: p quā ēt nō credo epm ꝯ h dispēsare posse: ⁊ facit ꝟbū nullo modo. j. ꝓxi. rñ.
n Cōstitut⁹. ⁊ habēs etatē ꝺ q̄ j. c. pri. φ c. fuit sūme necesariū pp istō: vt ibi dicā. Sʒ pōe φ ꝺfacto nūc sacq occurrit canōic⁹ dū vacat ecclīa nō ē i sacris: ꝫ tpe q iminet electio faciēda ē i sacris: hʒ ne vocē i electiōe: si pōderem⁹ iitiū iuxta ea q̄ no. ꝺ elec. dudū. li. vj. vi. φ nō: q: tē nō erat hīlis: qđ satis ꝓbat᷑. ꝫ. ꝺ elec. cū in R. i fi. ⁊ ꝫ. ꝺ excep. apl̄ice. Idē eni dicerem⁹ ꝺ eligēdo vt i p̄di. ꝺcre. dudū. j. ⁊. ij. sic ēt is q non eēt canonic⁹ tpe vacatiōis: si tpe electiōis canōic⁹ eēt admitteret᷑ cū alijs ⁊ eligeret: ⁊ q tpe vacatiōis nō eēt i loco vñ vocari ꝺberet: si tpe electiōis pñs eēt: admitteret᷑ ad eligēdū: ꝺ h. ꝫ. de elec. ecclīa. ij. Qđ dicit᷑ i electiōib⁹ spectari iitiū: itelligit᷑ ꝺ iitio electiōis nō vacatiōis Sʒ fōtius q̄ro: nūqd canōicū nō ꝯstitutū i sacris i primis tpib⁹ ordinari volētē: q̄ tpa icidūt. j. tminū iuris datū ad eligēdū: teneāt᷑ socij expectar᷑: maxie si h petat: puto φ bñ ꝓbatur ne se. va. c. vno. j. rñ. li. vi. al's seq̄retur φ ꝫ iura vetera impuberē cui⁹ pubtas finit᷑. j. tminū expectare teneret᷑: l᷑ absēteʒ i loco ꝺ q vocari nō dʒ dicētē se velle ad ecclīā redire: l᷑ excōicatū dicētē se velle absolutiōeʒ peter᷑: l᷑ nonitiū dicētē se velle ꝓfitēi l᷑ his silia. Sʒ qd si nllus ꝺ caplo ē i sacris: tē sol⁹ plat⁹ expediat q icūbūt p ꝺcr. p̄ce. ⁊ fac. φ scripsi ꝺ ele. cū ecclīa sed quid si ipsius prelati electio imminet facienda: ⁊ nullus de capitulo est i sacris: h satis crederē φ superior hēat expectar᷑ lapsū tmini iuris: fac. p̄d. ꝺcre. vnica. ne se. va. ꝫ. rñ. ⁊ ꝺ ele. cōmissa. in pn. li. vi. lʒ ergo ca

nonici q sũt in sacris nõ expectẽt cõcanonicũ: cũ ipsi sint capitulũ. supior tñ q habz vti iure deuoluto: vt pe ne deuolutiõis sit locus: habebit necesse vsqz ad iuris terminũ caplz expectare: ⁊ hec etiam egerent declaratione: ⁊ repetita intelligantur. j. proxi. rñ.

ibi videas exẽpla: vbi vero ĩpedimẽtũ pueñisset ex culpa sua: non videtur excusare: de hoc. s̃. e. c. i. ⁊ i hoc differt a parte. s̃. proxi. in qua non excusat impedimentũ: ⁊ merito hic aliud quia hic est pena negligentis.

prebendas[f]: qb⁹ certi[g] ordĩes sunt annexi[h] pacifice nunc obtinent in eisdem[i] ecclesiis vl' obtinuerit i futuꝝ nisi iusto ipedimẽto[k] cessãte ad h⁹i ordines se ꝓmoueri fecẽit ĩfra ãnũ extunc[m] donec[a] ad eos ꝓmoti fuerint: nll'o[b] mõ vocẽ i capl'o hẽant carũdẽ. ¶ Ipsisqz dist butõum[c] q̃ danĩ his q certis[d] horis intersũt[e] pars dimidia[f] subtrahaĩ: nõ obstantibus q buslibz cõsuetudinibus[g] vel statutis[h]: penis aliis que ꝯtra tales promoueri ad ordines recusantes statuuntur in iure nihilominus in suo robore ꝑmansuris. Idem.

f ¶ Prebẽdas in collegiatis eccl'iis vt infra dicam.

g ¶ Certi. nõ dicit sacri. per qd̃ dico ẽt i minorib⁹ h̃ locum hẽe.

h ¶ Annexi. de iure cõi pmeua istitutione antiq̃ ꝯsuetudie vl' statuto. ⁊ intelligo hãc lr̃az siue certis pbẽdis annexi sint ordines: siue icertis: q̃ tñ postea certificate sunt: puta q: tertia vacãs ẽ sacerdotalis: vt scripsi de ꝯcess. pbẽ. ꝓposuit i pn. Nec itelligo de ãnexiõe q̃ nõ possũt ꝯferri nisi ei q sit i illo ordie: q: tũc nõ ẽ dare ꝙ habeat istõ bñficiũ nõ hñs ordinẽ ãnexũ. Dico tñ ꝙ si ꝑ litteras papales ad h sufficiẽtes ꝯsequereĩ bñficiuz nõ existẽs in ordine adhuc locus esset huic decr. nisi ẽt ad nõ recipiẽdũ ordinẽ sufficiẽtẽ dispẽsatiõnẽ hẽret

i ¶ In eisdez. cathedralib⁹ vel collegiatis de quibus premisit. Sz mihi remãet dubiũ an h̃. c. i vtroqz rñ locuz habet in principalib⁹ ꝑlatis ecclesiarũ collegiatarũ: puta archipsbyteris vel plebanis plebiũ vel i his similib⁹: ⁊ vi: ꝙ sic ꝑ vbũ dignitates qd̃ pcedit fac de rescrip. statutũ. li. vi. e. li. de of lega. c. penul. i pn. certũ ẽ aũt ꝙ illi dignitati annexus ẽ ordo psbyteralis. s̃. e. c. i si g̃ nõ fiat psbyteri ĩfra annũ loc⁹ erit huic pene. Nec occurrit ratio q̃re plus artetĩ habẽs ꝑsonatũ vel canoniã q̃z habẽs pncipalẽ prelaturaz imo videtur maior i isto ratio: q: plus ẽ astrict⁹: de rescrip. edoceri. ⁊ i seipo dz oñdere qd subditos facere oporteat: de elec. cũ i cũctĩ i pn. ⁊ a capite ichoari dz ratõis editio. ff. de edẽ. argẽtari⁹. §. edi aũt. In ꝯtrariũ facit de elec. statutũ. li. vi. Nec ob. hec lr̃a q: tales nõ habẽt dignitatẽ i eccl'iis: imo habẽt eccl'ias vel dignitatẽ eccl'iaruz vt ꝑ q̃ vide qd̃ dicã. j. de pbẽ. c. i. Itẽ absurdũ videreĩ pncipalẽ ꝑlatũ eccl'ie ꝑuari voce ꝓpter ordinis defectũ nõ sine graui dãno eccl'ie cuius negocia dz ordinare. Unde põt dici ꝙ cũ ꝑlat⁹ ⁊ capl'z sint diuersa. s̃. de his q̃ fiũt a ꝑla. i rubro ⁊ nigro ne se. va. c. vno. li. vi. cũ mult̃ similib⁹: sub appellatiõe capli nõ icludaĩ ꝑlat⁹ hic vel. s̃. pri. rñ. Et si dicaĩ ꝙ de quadã largissima vbi significatiõe ꝑlat⁹ noie capituli ꝯprehendaĩ q̃si illius corporis caput: õ his q̃ fi. a prela. nouit. ⁊ faciãt. no. de ꝯcess. pbẽ. post electionẽ. Mihi tñ est satis ꝙ cõmuniter nõ ꝯprehẽdatur: vt probãt iura predicta vt sit hoc ius correctiuũ iuris veteris: ⁊ penale nõ largissimã s̃ potius strictã iterpretationẽ recipiat: de reg. iur q̃ a iure. ⁊. c. i penis. li. vi. Itez lz prelat⁹ ⁊ capitulũ faciãt vnũ corpus ⁊ vnã ecclesiaz ⁊ sic loquũtur cõtraria: nõ per hoc sequiĩ prelatũ includi sub appellatiõe capituli: immo potius sumitur contrariũ: ⁊ idẽ videretur dicendum circa decre. vt professores. j. de reg. ⁊ tamen vtrobiqz necessaria esset declaratio.

k ¶ Impedimẽto. cõcor. s̃. de elec. cõmissa. §. i. li. vi. ⁊

l ¶ Infra annũ. a tẽpore quo ligat ꝯstitutio in prius ꝯstitutis: ⁊ a tẽpore habite possessionis: vel quo ꝑ eos stetit quominus haberent i instituendis. s̃. de elec. cõmissa. §. i. ⁊ de preben. licet. ij. li. vi.

m ¶ Extũc. s. anno elapso. ꝑus ergo non ẽ locus huic pene possz tñ excludi etiã ꝑus a voce capli ex alio capite. s̃. j. px. rñ h̃ ẽ dicere si habẽs prebẽdã diaconalẽ subdiaconus ẽ: lz nõ diacon⁹ nõ excludiĩ a voce nisi post annũ. Si vero nec esset subdiacon⁹ ⁊ si ipsa prebẽda esset subdiaconalis tñ excludiĩ etiam infra annum: sed a distributionibus solum post annuz cum cessat impedimentuz.

a ¶ Donec. illis ergo ordinatis cessat pena concor. s̃. de elec. quia sepe. li. vi. ⁊ quod no. de ma. contrac. ꝓ. c. fi.

b ¶ Nullo modo. vniuersale negatiuum excludit concessiones capli: vt. s̃. proxi. responso. ⁊ dispensationem episcopi vt ibi dixi.

c ¶ Distributionũ ꝑ hoc verbũ ⁊ verbũ capl'o qd̃ procedit patet in beneficiis quibus nõ debetur vox capituli: ⁊ in quibus nõ sunt distributiões has penas nõ ꝯpetere puto: tñ ꝙ si in eccl'ia collegiata est capellania vel altare ex cuius institutione etiã capellan⁹ teneĩ officiare eccl'iaz: vt in eccl'ia bonon. si in illis horis alique distributiones eis deberentur: quo ad illas locus esset huic pene: si promotus non esset licet nõ q̃ ad reddit⁹ capellanie vel altaris de qb⁹ hic nõ caueĩ.

d ¶ Certis horis. nõ pro consuetudine ecclesiarum collegiataruz: que distributiones ordinant nõ per omnes horas sed per certas ⁊ aliquas attribuunt misse que nõ est de horis: de ce. mis. c. i. ⁊ decr. vnica. de cle. nõ resi. nõ dicit' horis sed de officiis. Honestius essẽt ⁊ iuri ꝯsonãs: vt p' oẽs horas fieret ipsarũ comparatio. ꝙ autẽ pro missa matutino ⁊ vespera debeat fieri equa cõtributio: fa. j. de reli. ⁊ ve. san. c. vno. in fi.

e ¶ Inter sunt. dato ꝙ predictis intersint: alias priuarentur illis in totuz: quod dic vt. s̃. de cle. nõ resi. c. vno. li. vi.

f ¶ Dimidia. etiam si reliqua dimidia ad sustentationez ipsorum non sufficit ⁊ imputent sibi: cum per ordinis receptionem hanc penã vitare possint: fa. quod no. de ele. quia sepe. li. vi. in glo. aliud. ⁊ sic non ob. quod nõ. de elec. cuz vinton. in glo. no. ꝙ in fi. ⁊ vide quod no. ⁊ dixi de ap. pastoralis. i fi. vlti. glo. Et scias ꝙ ista dimidia subtracta accrescit aliis interessentibus diuinis: isti. de le. §. si eadem. ff. de vsufru. accre. l. i. in fi. nisi esset aliter ordinatuz: fa. de cle. nõ resi. c. vno li. vi. ⁊ vide quod dicam. j. de vi. ⁊ ho. cle. c. ij.

g ¶ Consuetudinibus. concor. infra de sepul. c. ij. §. pe. in fi. ⁊ infra de sta mo. c. i. §. sane. ⁊. c. ij. in fi. de re. do. c. ij. §. vt autẽ ⁊. §. pe. de iurepa. c. i. in prin. ⁊ fi. ⁊ fi. infra õ pe. siquis suadẽte. post prin. de pe. ⁊ re. c. i. de sen. ex. c. i.

h ¶ Statutis. no. ꝙ non reuocat priuilegia concor. de cap. mona. c. vno li. vi. ⁊ quod ibi no.

i ¶ In iure. s̃. e. queris. de cle. licet canon. li. vi. ⁊ vide quod ibi no. in glo. ante pe. de relig. habes. j. de sta. mo. ne in agro. §. ceterum. io. an.

171

Generalē. Casus. breue ⁊ sūme necessariū pp ꝯstõez. s. pr. determinat autē etatē sacroꝝ ordinū ⁊ corrigit canones. lxxvij. di. pueit. p totū. lxxviij. di. c. i. ⁊ iij. ⁊ vlt. ⁊ xxviij. di. de his. in qbus dicebaꝛ ꝙ hñs. xx. annos subdiacon⁹. xxv diacon⁹. xxx. pſbyter fieri poterat: ⁊ debebāt eē anni cōpleti vt i bi. determinat et nõ. de ele. cū icūctis § iferiora de tē. or. vl' nõ ē com pos. Et sine dubio lꝫ hec decre. optime cōiūgaꝛ p ximē: melius tñ ititulata fuisset sub rub. de tē. or. ista. n. rub. tractat de etate ⁊ q̄litate eoꝝ q pficiūtur: illa de q̄litate illoꝝ q ordinātur: ſꝫ ꝓpter cōnexitatē sic trāsit. ⁊ est ſimile quod dixi. s. co. ad aures.

Generalē ecclie[l] obſuātiā volētes ātiquis[m] iurib⁹ i hac parte p̄ferri decernimus[n] vt alio nõ ob. ipedimēto canonico: possit qs libere[o] i. xviij.[p] ad subdiaconatus: i. xx. ad diacōat⁹[q]. ⁊ i. xxv eratis sue āno[r] ad p̄ſbr̄atus ordines ꝓmoue

l Obseruātiā. si j. de ap. q̄zuis. ꝓcedebat aūt hec obseruātia a palle. §. iferiora. q: cū ibi de etate antiquoꝝ canonū i sacerdotio demanꝛ. v. anni ⁊ plus: q: q. xxv. attigit pōt fieri sacerdos: ita videbanꝛ. v. demēdi de etate diaconi ⁊ subdiaconi: p quē etiā in. xv. dabaꝛ subdiaconat⁹. nec miꝝ si dicebanꝛ antiq canones in h' correcti. nā p illos seruabanꝛ intersticia tpꝫ iter ordinē ⁊ ordinē: q̄ hodie nõ ſuanꝛ. vñ laicus icarnisprinio i festo resurrectiōis pſbyter eē posset. sed ho. dicēs antiquos canones ſuādos dicebat ꝙ i. §. inferiora dispēsabaꝛ i etate ꝓpꝛ curā aiaꝝ. ⁊ ſm ino. suberat necessitas: ex quo vocat⁹ fuerat ad bñficiū qd̄ requirebat ordinē. Sed mirandū ē hoc: cū eni sine aliqua dispēsatiōe ꝓmoueaꝛ ad curā: ꝗ ⁊ ad ordinē annexū cure. Itē sonat i absurdū ꝙ maior. xxiiij ānis possit hr̄e curā ⁊ sacerdotiū ⁊ nõ solū sacerdotiū. Item aliō absurdū: q: ſm id eadē erit etas epi ⁊ sacerdotis: q̄re sepe clamaui i scholis ⁊ ad curiā scripsi: ⁊ p̄cipue dño ricardo sācti eustachij diacono cardinali vt determiareꝛ hec etas: qd̄ sūme fuit necessariū pp ꝓxi. decre. al's inumerose ⁊ iextricabiles q̄stiones emersissēt. volēs eni hr̄e vocē i capitulo maior. xiiij. minor. xx. recepisset subdiaconatū: fuisset obiectū illi nihilomin⁹ excludēdū: q̄si nõ rite ꝓmotū pp defectū etatis iuxta illud qd̄ no. de pben. ei cui. li. vi. Ipsi replicassēt antiq iura correcta p dissuetudinē: ⁊ p. §. inferiora: ꝯ quos duplicatū fuisset de predi. opi. inno. ⁊ hosti. quā et sequiꝛ archi. in di. decre. ei cui. Sed qd de ꝓmotis an hāc dec. infra hanc etatē: puto satis eē ꝙ nūc sint in etate. s. de tē. or. vel nõ est. si vo nec adhuc sūt i etate excludētur ab executiōe ordis vsqꝫ ad etatem legitimam vt ibi. de ordinato vero infra pubertatē ad sacros an teneatur cōtinere nõ. ⁊ scripsi de cle. per sal. promo. c. vno.

m Antiqs. al's. in. i. glo. Sꝫ ꝯ q: canõ antiqu⁹. lxxvij. di. c. i. pmittebat quem subdiaconari in. xiiij anno. So illud verū computationem inchoādo post infantiam: vt ibi nõ.

n Decernimus. non dicit declaramus: quod facꝛ pro opi. inno. ꝯ host.

o Libere. i. sine dispensatione: ⁊ dato ꝙ non habeat beneficium quod ordinem requirat.

p In decimooctauo. ordinē itelligo ichoato. satis ē ꝗ ꝙ attigerit: vt. i. § inferiora. ⁊ idē de seq. Certū ē. n. ꝙ maior. xvij. ē in āno. xviij. nec lr̄a reqrit ꝙ sit. xviij. ānoꝝ: ſꝫ in. xviij. olim sec⁹: vt dixi i. i. glo. nõ. p hāc dec. ꝯiunctā. s. c. pxi. i. rñ. hodie puberem non habere vocem in capitulo: nisi excesserit. xvij. annum.

q Diaconatus. licet in anno. xx. possit quis esse diaconus: non per h' putes ꝙ possit esse archidiaconus. de etate. n. promouendorum ad dignitates terminata. per §. inferiora. nihil hic immutat: al's sequeretur ꝙ cū subdiaconus possit in episcopum eligi. eo. ti. multis. ⁊ maior. xvij. subdiaconus eē possit: vt hic: ergo posset eligi quod esset falsum.

r Anno. si pri⁹ ordinaꝛ suspenditur ordinans a collatione ordinum: ⁊ ordinat⁹ ab executione ipsius ordinis vsqꝫ ad etatem legitimam: de tem. or. vel nõ ē. ⁊ p p̄di: decre. ⁊. e. ti. dilectus non puto episcopum circa etatem hanc dispensare posse.

ri. Clemens. v. i ꝯcil. vieñ. De officio vicarij.

Ue[t] ecclijs curā[u] aiarū hñtib⁹ p receptionē aliaꝝ sīliū amittēdis[x] ac de ipsaꝝ[a] rectoribus ꝓmouēdis[b] ad sacerdotiū[c] ⁊ eoꝝ[d] etate[e] a iure statuta noscunꝛ i

s Promoueri. sed que est etas minorꝫ ordinū: dic ꝙ maior infantia. xxviij. di. de his. de tē. or. nullus. li. vi. lxxvij. di. c. ij. ⁊ vide quod ibi notauiin sum. ⁊. c. sup inordinata. de preben. io. an.

t Ue de ecclijs. se summaꝛ tria dicens.

u Curā i foro iudiciali vel pniali: vt scripsi post inno. ⁊ hosti. de preben. de multa.

x Amittēdis. nisi i casib⁹ exceptis: q̄s collegi. s. de pbē. de multa ⁊ puto ꝙ etiā ꝯstō io. xxij. execrabilis. locū habeat i his vicarijs: cū expresse loquatur de beneficijs ⁊ officijs curatis. §. qui vero.

a De ipsaꝝ. ecclesiarꝫ curatarū intellige de nõ collegiatis: de elec. statutum. li. vi.

b Promouēdis. ifra ānū. de elec. lꝫ canõ li. vi. ⁊. q̄n icipiat currere ibi pꝫ: ⁊. e. ti. cōmissa. Et i hoc differt a cōmēda talis vicaria: q: cōmēda pochialis ecclie nõ pōt fieri nisi sacerdoti de elec. nemo deiceps. li. vi. vicaria sicut ⁊ rectoria i ꝯsti. c. ij. li. vi. cōcedi pōt nõ sacerdoti: dūmodo sacerdos fieri possit: vt hic ⁊. e. t. c. si. Et scias ꝙ pena illius decre. vlti. nõ est sublata per istam. quod est dicere ꝙ etiam infra annum si moniti non promouentur priuari possūt: sicut de rectore nõ. quo ad penā. §. inferiora. in decre. licet canon in gl. antepenul. in prin.

c Sacerdotiū. in hoc corrigiꝛ qd̄ nõ. archi. de elec. lꝫ canon li. vi. ver. is etiā. vbi tenebat i ꝑpetuis vicarijs illud capl'ꝫ locū nõ habere: cū de rectore loquaꝛ vt ibi patet. Sꝫ nūqd epi cū istis vicarijs sup differendo sacerdotio p septēniū poterūt dispēsare ſm formā. c. cū ex eo. de elec. li. vi. videꝛ ꝙ nõ: fortius n astrict⁹ ē vicari⁹ ad residētiā psonalē q̄ꝫ rector: de pben. extirpāde. §. q vero: Itē vicari⁹ nõ dat vicariū. e. ti. clerios. Contrariū puto p decre. istā. ⁊ q: decre. cū ex eo. generaliꝛ pmittit epos dispēsare cuꝫ his q obtinēt ecclesias: qd̄ verbū ita includit vicarios vt rectores. Itē ratio pmissionis illius ē cōmunis istis vt illis: ergo idē ius: de ꝯsti. trāslato ad decre. clericos respōdeo: ꝙ hic vicarius nõ dabit vicariū: sed epus dispēsans: sicut al's loco rectoris: ita ⁊ hic loco perpetui vicarij ponet vicariū septennalem: vt in decre cum ex eo. §. porro.

d Eorum. scilicet rectorum.

e Etate. s. ꝙ attigerint. xxv. ānū. habeꝛ hoc de elec. cū i cūctis. §. iferiora. eo. ti. lꝫ canõ. li. vi. Et dico ꝙ sic

cum rectore non dispensat episcopus in etate: de ela ⁊ qualit. c. vno. li. vi. ita nec cum vicario per hanc litteram.

f ¶ Perpetuis. in temporalibus ergo nõ habet hoc locum: de quibus. s̃. de ap. peruenit. ij. de cle. non resi. c. penulti. de voto. c. fi. de elec. cum ex eo. li. vi. de regu. beneficium. e. li. sic alibi distinguimus vicariaʒ perpetuam a temporali: d resscrip. postulasti. de fi. p̃sby. cõstitutus. ⁊ c. michael. Perpetuos autem vicarios cognoscas per id quod habes. eo. ti. ad hoc. de preben. extirpande. §. q vero de cap. mo. c. vno. li. vj.

perpetuis[f] ecclesiarũ parochialium[g] vicarijs ⁊ assumptis ad eas volumus[h] obseruari.

¶ le. v. i p. vic̃.

De of. ⁊ ptãte d̃legati.

Iudices super receptione testiuʒ in causa ciuili[k] nec non executores ad[lm] prouidendum aliquibus[n] si per inquisitionem solertem[o] eos[p] c vite laudabilis ⁊ conuersationis honeste repererint[q]

g ¶ Parochialium. de his loquit ⁊ non simpliciter de curatis: quia solum in ecclesijs parochialibus annexis perpetua vicaria videtur permissa ⁊ non simpliciter in beneficijs curatis per decre. extirpande. §. qui vero. de preben.

h ¶ Volumus. probari videbantur hec p antiqua iura. primum de pluralitate. s̃. e. c. i. ⁊ c. prouideas. scd̃m de sacerdotio. s̃. e. ti. c. fi. tertium de etate pbari poterat per eandem decre. fi. q̃ probat eum curatum ⁊ p decre. sup eo de p̃ben. li. vi. ꝗ qꝛ lʒ decre. i. phiberet eũ habere vicariã cũ ecclia: ⁊ decre. prouideas. phiberet illũ plures habere vicarias: nõ tñ puabãt illũ pma p adoptõeʒ secũde. Itẽ lʒ decre. vlti. pciperet illũ fieri sacerdotẽ: nõ tamẽ priuabat illũ hoc nõ faciẽteʒ. Item de etate ideo vtitur verbo volumus non verbo declaramus: prorogando his casibus penas iuris ad tales vicarios: ⁊ forte satis erat de mente: vt in primo casu no. ber. supra. eo. c. i. de secundo probat vere. commissa. de ele. li. vi. que sic late in suo prin. ponit ver. commissa. de tertio satis patet vbi ponimus scd̃m. Siue ergo recipiat talis vicarius similem vicariã siue dignitatem personarũ vel beneficium curatũ: vacat prima. Ideʒ si cõuertas: vt qꝛ habens dignitateʒ personatũ vel beneficiũ curatũ recipit taleʒ vicariaʒ: vacat primũ. De dignitatibus vero ⁊ psonatib[9] ꝗ subticuit: quia nõ conueniebat illis quod hic de sacerdotio dicitur.

i Iudices. se sũmat dicẽs duo: ⁊ pmum determiat nõ. p inno. ⁊ hosti. s̃. eo. ti. fi. ⁊ que ibi scripsi i vl. glo. ⁊ de re iudi. cũ bertoldus. ⁊ ⁊ q̃ ibi scripsi sup glo. sed q̃lif. scd̃ʒ dictũ approbat qd̃ no. io. mo. s̃. e. ti. is cui. li. vi. vbi tenet: ꝙ si cõmittif executori exaiatio illius cui est faciẽda puisio: vt fit i forma pauperʒ ꝙ sbdelegare poterat: ⁊ nõ. hoc pn. qd̃ dicit iudices. p qd̃ patet ꝙ tũc demũ talis receptor testiũ subdelegat qñ iudex ẽ: sec[9] ergo si sit nudus minister: puta qꝛ receptis testiũ iuramẽtis examiatis articulis sup qb[9] pducũf ⁊ iterrogatorijs ꝗʒ q̃ dʒ fieri examinatio ꝯmittif id alicui expediẽdũ. iste. n. nõ ẽ iudex nec ppꝛie receptor: ꝗ potius examinator ipoꝛuʒ testiũ. ⁊ talis act[9] fieret die feriato: vt no. guil. i spe. de ferijs. §. ij. ver. ꝗ qd si tũc. receptor aũt q iudex ẽ cogit testes: citat eũ ꝯ quẽ pducũtur ad vidẽdũ eos iurare audit exceptiões: recipit iuramẽta: refrenat mltitud i

ne testiuʒ: examinat interrogatoria puniit testem qui aures ei[9] offẽdit. C. de testi. l. nullũ. Cũ ergo iurisditionẽ habeat: ex quo illã habet a pncipe subdelegat. Videbaf aũt contrariuʒ quasi esset nudus minister per decre. vlti. s̃. eo. sed illud procederet in examinatore: ⁊ huic ver. iudices cõiũge litteraʒ. s. in fi. a se. ap. deputan.

k ¶ Ciuili. non intendit per hec verba excludere cãs spũales ꝗ criminales: i quib[9] debẽt testes exhiberi corã iudice: in auc̃. de testi. §. ⁊ qm col. vij. C. de fi. istru. auc̃ apud eloquentissimũ. ⁊ nõ. iij. q. ix. testes. de iudi. at si clerici. i. iiij. glo. de testi. co. c. i. hñ tñ posset criminalis cã delegari. de ꝗ. xxiij. q. iiij. illud. xxv. di. c. i. de rapto. in archiepatu. de rest. in inte. c. pe. ⁊ in spe. e. ti. §. fi. ver. item ꝙ est delegatus in cã. io. an.

l ¶ Necnõ. resoluuntur in vnaʒ affirmationẽ. ff. de ver. sig. si duobus ⁊ operantur copulam. sac si diceret.

m ¶ Executores. deputati a se. ap. quod est. j. ⁊ ex tit. patet ꝙ isti habent delegatam iurisditionẽ: vt no. de rescrip. tibi qui in glo. ij. li. vi.

n ¶ Aliquibus. nominatis. s̃. e. is cui. lib. vi. Si per inquisitioneʒ hoc inducebat dubium: q̃si in inquisitione sit electa industria psone: ⁊ hec clausula cõiter põitur in forma pauperũ i qua scribif ꝙ cũ fuerit repert[9] idoneus i litteratura p examinatores ad hoc deputatos cõmittit papa quod si ⁊c:

o ¶ Solertem. quasi sollicitam vigilantem astutam sagacem ⁊ industriosam: ⁊ scribitur per vnicum. l. datur versus: Exiguo pulchram ducit solertia vitam.

p ¶ Eos pro quibus scribitur. io. an.

q ¶ Repererint. sed numquid eis necesse erit ꝙ procedat super hoc cognitio vocatis quorum interest: videtur ꝙ sic propter verbum istud ⁊ verbum per inquisitionem. dixit inno. in decre. vlti. de presump. ꝙ sunt clare que sonant in monitionem non in conditionem: puta si persona sit idonea ⁊ similia. ⁊ iste non dant nouam formam mandato: sed instruunt executorẽ quali persone prouideat: quare teneret tũc prouisio facta indigno: ⁊ excommunicatio propter hoc lata licʒ sit iniusta cum executor in his iurisditionem habeat. Sed sunt que bene sonant in conditionem: vt si dicitur prouideas. p. in tali ecclesia si de tali vico sit oriundus. hoc enim sapit conditionem ⁊ formam certam adijcit mandato. vnde si non est vera non valet prouisio: nec excõmunicatio propter id lata propter transgressionem mandati: de rescrip. cum dilecta. Nec audiretur petens prouisionem ante omnia sortiri suum effectum: cum negetur iurisditionis fundamentum: cuius accessoriuʒ est prouisio: vt ibi plenius prosequitur. Dicit tamen inno. ꝙ ⁊ in prima ⁊ secunda clausula is cui scribitur si vult potest esse merus executor ⁊ sine cause cognitione prouidere de vacante potest etiam assumere partes iudicis inquirendo de predictis vocatis ⁊ nõ vocatis his quos res tangit: dummodo committens iurisditionem habuerit: vt sic possit delegatus quod poterat delegans. Differunt tamẽ processus facti cum cause cognitione ab his qui fiunt causa non cognita quo ad preiudicium eorum quos res tangit: vt ibi nõ. inno. ⁊ host. qui etiam dicunt ꝙ dato ꝙ cl'a ꝙ si persona sit idõea nõ sit i rescripto: põt executor super ea ptes iudicis assumere cũ sbintelligaf ꝗ va: nisi merʒ misteriũ cẽt illi missũ. dic demũ ino. alios meli[9] distigne i clausulaq̃ sonat i

cōditionē si de tali vico ⁊c̄. vel si doctoratus est in theologia vel simile: q̄ si p̄ tales lr̄as tollitur vel lediť ius alicuius: puta puisoris ordinarij nō puidebit executor nisi vocatis his quos res tāgit de cōditiōe cognoscat tn̄ de plano sine libello ⁊ litis ꝯtestatiōe: qd̄ hodie patet. j. de iudi. dispēdiosā. Et idē i similib⁹ vbi i rescripto ꝑambula ē ꝯditio n̄ sub intellecta: vt. s. p̄mo pertub⁹ p̄ntibus illa diffiniatur: vt si mādareť inquisitio vitaꝫ fieri ꝯ̄ aliquē si fuerit ifamat⁹. Si vero p̄ lr̄as nō tollitur nec lediť ius alterius: vt si p̄uisor mādat alteri q̄ p̄uideat sub illis ꝯditiōib⁹: tenet p̄uisio etiā sup̄ illis inquisitiōe nō facta nec vocati p̄tib⁹: q̄ nec congrue sūt h̄ p̄tes. ⁊ si dicis p̄iudiciū fit eccl̄ie cui pl⁹ expediret h̄ꝛe istū sic cōditionatū q̄ꝫ aliū. rn̄dēt q̄ opponi nō pōt ꝯ̄ p̄uisionē delegati sicut nec delegātis. vel dic q̄ licet p̄uisio delegati ex eo q̄ nō seruauit formā sit nulla: nō p̄ h̄ sequiť q̄ necesse fuerit partes in p̄uisione vocari. Dicit demū ino. q̄ siue i monitionē siue i cōditionem sonet cl̄a: tenet prouisio delegati, nō p̄missa cognitione: q̄ nō ē iudex ꝫ p̄uisor: de elec. venerabilē. ꝟ. exercuit. tn̄ si monitio vel cōditio nō est vera: cassať vel cassum nūciatur qd̄ attētauit prouisor tanq̄ꝫ obrepticiū: de re iudi. cū oliꝫ in fi. Pōt tn̄ p̄uisor assumere p̄tes iudicis: ⁊ si tūc nō admittit oppositionē ꝯ̄dictoris de falsitate cl̄e: poterit ab eo appellari: ex quo p̄tes iudicis assumpsit vt predixi. Alij ꝯ̄: cuꝫ ad id nō teneatur ⁊ faciat id solum ad suā īstructionē: nec sit sn̄ia necessaria. sec⁹ si dicat in lr̄a: si tibi ꝯstiterit q̄ si de tali vico ⁊c̄. tūc. n. si iuri alterius p̄iudicať: cuꝫ talis fungať vice iudicis nō poterit cōstare nisi partibus p̄ntibus: ⁊ si non premittit cognitionem processus non valebit. q̄ si alteri non preiudicatur tūc valet quod sine cognitione facit: cuꝫ nō tanq̄ꝫ iudici sed tanq̄ꝫ bono viro sit hoc sibi cōmissum. ex quo ergo non est iudex vel inquisitor satis est q̄ instruat se: ⁊ placuit: q̄ vtile hoc putaui sic sumare predictas glo. inno. ⁊ hosti. valde prolixas. ⁊ per hunc finem pateat solutio questionis.

r ℂ A se. ap. al's non esset dubium.

s ℂ Cōmittere. eadem ratione dicam q̄ succedat in his illius successor: si scriptum fuit dignitati non expresso nomine persone. s. eo. qm̄ abbas. Quid autem si fuisset nudum ministerium an tunc succederet: nō. inno. ⁊ hosti. s. e. c. fi.

t ℂ Uices suas de nudo misterio qd̄ occurreret i iudicio faciēdū nō dubitať: q̄ illd̄ cōmittit delegatus ab ordinario: vt dixi. s. e. super questionum in p̄nci. sup̄ glo. si ergo. de hoc p̄ guil. in spe. e. ti. §. i. ver. sed nunquid.

u ℂ Cl̄ericorū. Epi ita debent corrigere clericorum excessus: q̄ metu pene ipsi arceanť ⁊ alij p̄timescāt. ⁊ p̄mittit cāꝫ mādati: qd̄ secūdo submittit: ibi o eisdē. ⁊ repete quod dixi. s. e compil. de eta. ⁊ quali. in cle. i. in. l. glo.

x ℂ Audacia tolle v̄bū p̄pēsius ꝯpescať qd̄ ē. j. ⁊ poniť h̄ audacia i mala p̄te: sic. iiij. di. facte sūt. alibi i bōa. vij. q. i. audacť

y ℂ Priuilegij. tam immunitatis persone: de qua. xvij. q. iiij. siquis. q̄ꝫ fori. s. de fo. compe. nullus.

z ℂ Sperātes. p̄p̄ quaꝫ spē qui sunt nequam fiunt neqores: de sen. ex. vt fame. ⁊ facilitas venie incentiuū ⁊c̄: de vi. ⁊ ho. cle. vt clericorum.

a se. ap. ꝯputati: alijs possint committere[r] licite vices[s] suas

Clemēs. v. in con. vienēsi.

De officio ordinarij.

Ut clericorū[v] audacia[x] q̄ pretextu priuilegij[y] clericalis ordinis ipunitatē excessuū obtinere sperātes[z]: nōnulla multotiēs committunt enormia: per q̄ nimirum diffamatur[a] ecclesia: ⁊ scandala[b] grauia i populo generanť potissime[c] cum talia per episcopos ad quos horum spectat correctio deserantur vt plurimū icorrecta: p̄pensius[d] cōpescatur: eisdeꝫ epis[e] districte iniūgimus: quatenus sic circa correctionem clericoruꝫ huiusmōi uigilanť intēdant ⁊ diligēter sui officij debitū exequāť: q̄ ⁊ ijdeꝫ clerici metu[f] pene a suis arceantur insolētijs[g] ⁊ alij eoruꝫ exēplo perterriti[h] p̄silire ad similia merito p̄timescāt. Idem.

Ut si[i] ab ap̄lice sedis legato[k] d̄ bn̄ficio fcā[l] collatio beneficium[m] aliō obtineri non valeat: nisi de illo quod obtinet facta fuerit mētio specialis[n]: in alijs tū q̄buslibet[o]

a ℂ Diffamať. i. male de ipsa p̄dicať vel. i. vilificať ⁊ dehonestať: sic ēt exponiť. s. de obli. ad ratioci. c. vno. i fi. ⁊ ꝯcor. ij. q. v. si mala fama

b ℂ Scādala. qui b⁹ obuiādū ē: ēt si pusilla sūt. s. de no. ope. nunci. c. ij. io. an.

c ℂ Populo. cōcor. ij. q. v. p̄sbyť si a plebe. d̄ pur. ca. c. ij.

d ℂ Propēsius. dē v̄buꝫ vide. s. e. cōe. d̄ eta. ⁊ q̄li. vt hi qui ⁊ vide quod ibi dixi.

e ℂ Epis. ad quos de iure cōi h̄ p̄tiet. possꝫ tn̄ ad alios d̄ iure speciali spectare. e. ti. irrefragabili. d̄ fo. ꝯpe. cū ꝯtigat. dic vt ibi.

f ℂ Metu pene. concor. de elec. cū in cunctis. de vi. ⁊ ho. cle. vt clericorum cum suis concor.

g ℂ Insolētijs. de accu. qualiter. ij. v̄. veꝫ isolētia ē morūꝫ inconuenientia fatuitas vel superbia vel prauus vsus quasi ꝯ̄ solitū ⁊ debitum nature cursum.

h ℂ Perterriti. cōcor. ij. q. vij. qua propť. co. ti. irrefragabili de calun. c. ij. de iude. ad liberandam.

i ℂ Ut si ab ap̄lice. breue est declarans decre. vlti. de of. le. li. vi. ⁊ principale dictuꝫ corrigit qd̄ ibi no. archi. qui dicebat idem in alijs ordinarijs quod in legatis. qui etiam sunt ordinarij: ⁊ approbat quod ibi no. ⁊ exponas etsi pro q̄uis:

k Legato. de latere. nam alij beneficia conferre nō possunt quod dic vt de offi. le. c. i. li. vi:

l ℂ Facta. declarari debuisset q̄ procurasse si cōpilatoribus adhesisset an intelligereť h̄ de collatiōe facta etiaꝫ motu proprio legati: circa qd̄ sunt opiniōes. mihi v̄ꝫ q̄ valeat. io. mo. ꝯ̄ in decr. vlt. de of. le. ⁊ archi. in decre. si motu. de preben. li. vi. in prin.

m ℂ Beneficium. quantūcunq̄ꝫ modicum: de prebē. si motu proprio li. vi.

n ℂ Specialis. in hoc approbat quod no. archi. i predi. decre. vl. vbi dicebat q̄ in tali collatione facienda erat mentio specialis beneficij: nec sufficiebat generalis qualis ē illa de preben. nō pōt in fi. li. vi. ⁊ facit p̄ hosti. ꝯ̄ cōpost. in his que scripsi de rescrip. in nostra in fi. An vero etiam de qualitate cure beneficij quod habet ipetrans faciēda sit mētio: dicā. j. de p̄bē. c. i.

o ℂ Quibuslibet. si ergo metropolitanus episcopus archidiaconus vel quis's alius confert beneficium in collatione facienda mentio prioris beneficij sed habeatur distinctio an de iure cōmuni possit vtrunq̄ꝫ teneri: vel an sit dispensatio necessaria ⁊ cuius.

a ¶ Collationem.de electione vel presentatione non dubitatur:pendēt.n.illa ex officio cōfirmatoris supra eo.ti.cum vos de elec.nihil est.

b ¶ Habentibus.iure proprio vl de voluto ⁊ lz ꝺ ordinarijs loquatur:qꝺ pz ex ti.idē i ꝺlegatis ab eis ad h ꝑbū.ꝫ.qui sibz

collationē[a] bñficiorꝝ hñtib[9b] hoc nolumus[c] obseruari[d].

Clemēs qntus i cō.viēnēsi.

De procurationibus.

Instrumento[e] vl' l'ris[f] quibus te aliquis in causis[g] suis procuratorez ꝯstituens pro te ꝺbito[h] modo cauit[i] simpliciter nulla facta protestatione[k] a te scienter[l] receptis[m] ñ potes postea recusare defensionem illius imo cogi[n] poteris ipsuz defēdere in omnibus[o] causis[p] ⁊ negocijs ad que predicta instrumenta seu littere se extendū cum per hec[q] ad omnia tuuzt ꝑstitisse videaris assēsū[r]. Idē

Non potest[s] ꝑcuratō ad agendm l' ꝺfēdendum

c ¶ Nolum⁹.sz q̄ ē rō hui⁹ iuris di uersi legatorum ad alios ordinarios.So.lz legati de latere p ptā tez expressam in iure ⁊ alij legati ex spāli commissiōe qñqz bñficia ꝯferāt.faciunt h aplica aucte.nec sūt collatores ordinarij.imo per factū ipoꝝ sit ꝑiudiciū illis ad quos coll'o ptinet ipoꝝ ergo coll'o vt extraordinaria supinducta ⁊ collatoribus ꝑiudicans ē restringēda:Ordinariorū v'o coll'o vt naturalis ⁊ fauorabilis amplianda:fa.de rescript. ad hoc de re iudi.c.fi.de re.iu.odia.li.vj:⁊ est similis differentia:de rescrip.statum.li.vj.

d ¶ Obseruari.licet ergo iterdū ñ valeat collatio in casu.ꝫ.e.ordinarij i fi.li.vj.h tñ non est ex vi suppressionis tantum.⁊ vide quod dicam.j.de preben.si plures in glo.si intelligas.

e Instrumento.Cas⁹.qui sciens sine ptestatione recipit instrumentum vel l'ras sue procurationis:quibus constituens pro ipo cauebat super. inclusis i procuratorio dominum defendere cogitur ponitur dictum et eius ratio:ibi cum per hoc.

f ¶ Vel litteris.per quas ēt ꝯstituit ꝑcurator.ff.e.l.j. in pn.ꝫ.e.ex.insinuatiōe.de cēsi.sopite.⁊ est casus que littera ⁊ sigillum.priuati facit fidem.ff.eo ti.si procuratorem.vbi de hoc.

g ¶ Causis.ad vnam.eni ⁊ ad plures ⁊ ad omnes dari potest.ff.eo.l.j.⁊.iij.⁊.ꝫ.eo.is.cui.li.vj.

h ¶ Debito modo.an sit idonea cautio cum promittit dñs ratum habere qꝺ.legitime fecerit procurator:satis scripsi de dila.c.fi.⁊ huic littere concor.l.ff.qui.sa.da co.quotiens.quod enim vitiose cautum vel satisdatū est non videtur cautum.

i ¶ Cauit de iudicato soluendo.loquitur enim hic ꝺ procuratore rei:vt.j.patet per verbuz defensionē:ad idem.ff.e.filius.§.fi.⁊ de hac caution e nō.ꝫ.eo.mandato.io.an.

k ¶ Protestatione pōt intelligi de generali ⁊ de spāli ptestatione de prima puta q: ptestat' ꝙ recipiēdo instrumentū ꝑcuratoriū vel l'ras non intēdit se obligar' mandato:sz se velle deliberare:fa.de resti.spo.oli.iij.ꝺ scꝺa:vt q: de certa cā iclusa i ꝑcuratorio protestat' ꝙ illam vel illius mandatū suscipe nō itendit:⁊ sic ptestatio iuuat:q: nec pmo nec scꝺo casu est ꝯtria facto.hene eni ꝯpatiūt' se instrm recipere ⁊ deliberare velle. Itē recipe ⁊ acceptare manūaiū in qbusdā ⁊ in alijs nō.vbi vero protestatio ⁊ factuz se ñ cōpatiūt' ptestatio nō iuuat:ꝺ h.ꝫ.de consti.cū.M.cuz suis concor.

l ¶ Scient' reqrii sciaz.secus ergo si ignoraret qd cōtineretur in instrumento vel litt'is.ignorans autem vel errans nō cōsentit.xxxviij.di.q̄zuis de ꝑbē.si bñficia.li.vj. ff.de iur.am.in.si ꝑ errorez sicut nec ꝯtēnit de excep' aplice de sen ex.si vero aliqs de ꝯsti.c.ij.li.vj.Reqrit' etiam ꝙ sponte recepit q: officium est voluntariū.C.e.l.inuitus.sic alibi reqrunt' hec duo ꝯiunctiz:de regula ꝯstitutionez in fi.li.vj.⁊ in cōfessione.de hoc.ꝫ.de confes.c.fi.li.vi.

m ¶ Receptis.etiā si p⁹ recusauerat ⁊ re integra penituit ⁊ recepit.ꝫ.e.lz li.vj.post hāc aūt receptionē cōpetit huic exercitiuz officij sicut de iudice dicit':de ap.l.super eo.i ij.fa.e.ti.is qui.li.vj.iiij. q.v.c.vno ⁊ quod nō ꝺ cle.ex mi.c.penul.

n ¶ Cogi.ꝑcisse.lz.n.regulariter ꝑcurator spāl' vel' gnālis non cogatur ꝑcise dñm defendere etiam si satisdedit de iudicato soluendo ⁊ de dño defendendo.ff.e.l.mutus.§.vlt.⁊.l.se.sz satis est stipulationē cōmittii.ff.e.nō:cogēdū ⁊ eū teneri dño ad infes se:isti.mā.§.mādatū tñ in casibus cogitur.s.cuz dño satisdedit pro' ꝑcuratore pñte ⁊ non ꝯdicente.ff.e.filius.§.si vbi ꝺ hoc.⁊ inil.sz ⁊ he.§.pe.⁊ hoc ne fallat fidez dño ⁊ aduersario idē si p absēte ⁊ postea ꝑcurator expsse vel tacite ratū hz.ff. e.si defunctus.j.rñ.⁊ circa h versatur decre.ista.Est ⁊ alius casus qñ agit.cogit' eni defendere:al's denegatur actio.ff.e.l. mut⁹.§.pena.Alius casus ē in actōe peritura.vt cogat' saltē litē ꝯtestari.ff.e.sz etiam ex his ⁊.l.mut⁹.§.fi.Et per h soluit' ꝙ obijcij posset procuratorem etiaz p⁹ susceptū madatū re integra penitere ꝑusqz intersit aduersarij:isti.mo.§.mādatū:q: illud vez i ꝑcuratore p quo ꝯstiuēs nō cauit:sec⁹ i illo pro q̄ cauit de quo h loquimur.ꙋ aūt dicit' h l'ra talē ꝑcuratorem cogi vez itelligas:nisi iusta cā ꝑcuratorē excusaret:vt pre. l.filius.§.fi.cū.l.se.ex quibus patent exempla:nam ex illis ēt dominus eū reuocaret post litē contes.ꝫ.e.c.ij.li.vj.

o ¶ In oibus.tacita ergo acceptatio vniuersalis est ad oia etiam futura si sint inclusa:qꝺ esse pōt.ꝫ.e.non in iuste.

p ¶ Causis ⁊ negocijs.quid ista sint habetur de v.sig.forus.

q ¶ Cū p h.s.q' ꝑcuratoriū vel l'ras sine ptestatiōe recepisti

r ¶ Assensum.ꝯ procurator nō dat' iuit⁹.C.e.iuitus.⁊ qꝺ dicit.l.j.ff.e.ad fi.ꙋ offm istud ē necessariū:sumit' ibi necessarium p vtili vel expedienti.Interdū tñ etiam est necessariū ex parte ꝯstituentis.ꝫ.de elec.cupientes.§.qꝺ si de sta.regu.c. vno.§.episcopis.l.vj.C.e.ti.penul.sz ex pte ꝯstituti ñ:q etiam dicitur inuitus:non solum cum ꝯdicit:sed etiam si non ꝯsētit ff.e.l.filius.§.inuitus.Sd.§.ille determinatur p hanc decre. vez ē.n.ꙋ ꝯstitutus simpliciter tacens non hēt' p ꝯsētiente: vt ibi sz q ñ simplicit' tacet sz agit recipiēdo simplicit' chartam ꝑcuratorij:iste ꝯsētit vt h ꙋ ergo dicit.l.i.fi.⁊.l.ij.ff.e.ꙋ absñs ꝯstituit' ꝑcurator:dūmodo ratū hēat determinat' p hanc decre.vt ratū censeatur hře simplicit' recipiēdo chartā ꝑcuratorij multos casus quibus quis ipsp facto agit vel consentit: vide nō.xj.q.iij.estimant de ap.dilecti.ij.de of.dele.cum sup: ⁊ facit de here.accusatus.§.ille.li.vj.io.an.

Non pōt.Casus.ꝑcurator hñs mādatum iurandi:⁊ oia faciendi que requirunt spāle mandatum:ꝯ electum vel ꝑuisum opponere nō pōt crimina vel defectus.Ponit dictuz ⁊ eius rationem:ibi cum sub.Determinat quod nō.tnno.de accus.super his in fi.⁊ compost.de elec.e.j.li.vj.in glo.queritur quis peocura.⁊ pē.de fam.⁊ archi.⁊ guil.in spe.de pro

C

173

cu.§.j.ver.ꝫ nūqd media vt.j.declarabitur expressius aūt fue rat h questio diputata p recō.me.dñm io. de monte murulo vt in mercu eo.sub litterar.g.

a ¶ Jurandū hoc verbū cū clā que sequitur inducebat dubi um.p decre.g ad agendū.s.eo.li.vj.vbi habes q si in procu ratorio exprimit aliqd re grēs mādatū spāle gnā li clā submissa illi⁹ ꝟtute potarit nō expssa ista ve ro iuramenta reqrūt spe ciale mādatū:de iur.ca lū.c.fi.li.vi.

b ¶ Su p h qd seqtur.d oppōe crimū ⁊ defectuū.

c ¶ In mādatis.q.s.hꝫ mādatū opponendi cri mina ⁊ defect⁹ ꝯ illū:nec est necesse q crimina vel defectus specificentur in procuratorio:vt no.com

iurandumqꝫ[a] d calumnia ⁊ veritate dicenda ⁊ generaliter ad omnia alia que speciale mandatum exigunt constitutus.nisi aliud super hoc[b] in mandatis[c] habeat[d] opponere in personam[e] electi[f] seu eius cui est prouisio facienda vel facta crimina vel defectus.cū sub generalitate tali grauiora[g] nō veniant vel maiora[h] q̄ in ipso procuratorio sint expressa. Idem.

Religiosus[i] procurator ⁊ si[k] per alium religiosum sui vel alterius monasterij fuerit constitutus. sicut non potest sine sui superioris

post.inglo.pdi.⁊ ibi p archi.⁊ io.mo.in.q predi.⁊ guil. in pdi. §.ꝟ.sed nunquid sufficit.⁊ in hoc differt procurator solum excipiens vel opponens ab appellante. ille enim habere debet crimina ⁊ circūstantias specificatas in procuratorio.s.de elec.procurator.li.vj.

d ¶ Habeat.tenet compost.in fi.glo. quam allegaui in.j.glo. ⁊ guil.in predi.§.ꝟ.sed quid si procuratorium.quod non est satis h casu procuratorium factum esset:nisi per procuratorē sit receptum ⁊ officium susceptum:fa.s.eo.c.proxi.⁊ quod ibi dixi super verbo receptis.

e ¶ In personam in formam ergo posset vel in personas eligētiuꝫ vel prouidentium iudicium testium ⁊ his similium.naꝫ tales etiam exprobatione non puniuntur: de ordi.cog.c.ij.et guil.h tenet.in.ꝟ.ali.in.j.glo.in fi.sit etiaꝫ ratio:quia exceptio illos principaliter non contingit.

f ¶ Electi.vel eligendi ex quo contra certam personam:de elec.qui contra certam li.vi.ad hoc ꝟ. facienda quod sequit ⁊ idem dic de postulato de elec.c.j.in prin.li.vi.Et nō q ista littera non destinguit an causa istius electi sit in curia per appellationem nec ne:⁊ sic videtur tolli qd nō.cōpost.in glo.palle. ⁊ guil.in spe.in p.§.ꝟ.sed qd si cā.q dicebant penā decre.j.de elec.li.vi.nō habere locū nisi cū cā est in curia p appellationē si ergo eēt corā metropoli vel alio ordinario vel in curia aliter q̄ per appellationē dicebāt h esse locū pene:⁊ p ꝯñs generale pcuratoriū sufficere pp rōnem quaꝫ statiꝫ dicaꝫ.Sed hoc dictū videt hic tolli quare posset dici q lꝫ dcre.j.de elec.li.vi.q̄ ad deuolutionē negocij ⁊ citationē ptiū locū habeat solū i appellationibus iteriectis ad papam:⁊ sic intelligatur quod ibi nō.quo ad penam opponētium locum habeat etiam in appellationibus interiectis ad alios vel etiam si non fuerit appellatum:quod forte fuit de mente,fa.d elec.vt circa in fi.⁊ si forte li.vi.⁊ si sic intelligamus rationes quas inducebat.Inno.i p di.decre.super his.bene adaptabuntur huic casui sic generaliter posito.Dicebat enim q quia per obiectiones criminuꝫ d quibus hic loquitur diminuebat status oponentis ex eo q in probatione deficiens suspensus erat ab ecclesiasticis bñfi ciūs per trienniū per constitutionem predictam:⁊ si se interim diuinis ingereret perpetuo erit priuatus.ergo hic procurator per quem status diminui poterat.ff.de va.⁊ extraor. cog.l.pe. sine speciuli mandato non poterat opponere.all.ff. de mino. l.illud de procura.l.non solum.§.fi.⁊ licet primo gradu pena sit temporalis nihilominus diminutionem status cōtinet.nā ⁊ relegatio ⁊ damnatio in opus publicum sunt temporales ⁊

tamen diminutionem status continent.ff.de pe.l.quidam.⁊ sic respondebat ad leges.ff pro socio actiōe.§. renūciare.ff.de iniur.sed si vnius.§.procuratorem.ga disoluere societatem vel agere iniuriarum actiōe dato q succumbat:non continet diminutionem status ⁊ iō non requirit expressum hic i illo qui habꝫ omniū administrationē hanc tamen rationem textus ifra non exprimit nisi dicas maioritateꝫ vel grauitatē ex predictis considerari:quod satis videretur vt statim dicaꝫ.sed cum predicta pena sit hodie restricta ad beneficia ipsius ecclesie:de elec.si cōpromissarius.li.vi.in fi.si constituens non habet ibi beneficia cessat ratio.ergo sufficiat generale.sed puto contrarium per ibi nō.in vltima glo.⁊ per decr.per inquisitionēꝫ de elec.

g ¶ Grauiora.ꝯcordat quo ad rescripta.s.de rescrip. sedes.quod tamen regulariter etiam in pcuratoribus locum non habet vt ibi scripsi super.ij.glo.nec ob.hec littera per quam prima facie videretur quod non puto de mente:q si in pcuratorio expressi causam fidei episcopalem vel similem generalitas tunc comprehendet hunc casum.Sūt enim cause maiores medie ⁊ minores:de quibus scripsi post hosti.de cri.fal.c.fi. sed si diligenter attendas littera non dicit q generalitas adiecta in pcuratorio expressioni esse non includat maiores causas.nam ⁊ illas generalitas sine expssione includeret vt si nulla causa expressa constituti te pcuratoreꝫ ad omnes causas meas.ff.e.l.i.sed dicit q generalitas adiecta in pcuratorio cause que reqrit speciale mandatū nō includit grauiora.Et satis puto q grauiora itellexerit per modum de quo prediximus.Item sunt ista odiosa intantū q ecclesia exclusa per pemptorium non restituitur ad ista proponenda ꝫm ꝯpost.qui hoc nō de elec.q sicut.⁊ guil.in spe.pte.ij.de resti.in inte.§.ij. versi.sed pone ecclesia.

h ¶ Maiora.ꝯcor.ff.de vino tritico ⁊ oleo legi.l.vlt.in fi.de au.⁊ ar.lega.l.plautius.xij.di. nos ꝯsuetudinem de elec.scriptum ad fi.Sed cū anima sit preciosior corpore de pe.⁊ re.cum infirmitas.in fi.cum concor.ergo expressa iuramenta que ligant animam ad penaꝫ eternam grauiora videntur q̄ꝫ isti obiectus qui ligant corpus ad penam temporalem.So. nego animam constituentis ligari ad periurium per procuratorem nisi cōstituens sit in culpa:quod dic vt de iureiur.c.vl.li.vi.

i Religios⁹.se sumat dterminans nō. per Inno.et Hosti.de re iu. cum.I.⁊.A.in prin.⁊ q dicit religiosus generale verbum est et includit omnem pfessum intelligo tamen de claustrali:secus in prelato.⁊ facit de censi.sopite.⁊ quod ibi nō.Hosti.⁊.Io.xvi.q.i.de presentium.j.⁊ quod nō.de testa.c.ij.li.vi.

¶ Et si per alium hoc dictum quia qñqꝫ licet inf homines eiusdē collegij vel pfessionis quod non licet inf extraneos.s.e.cōpil.de elec.c.j.eo.ti.quia pp ter.ad fi.

Licētia procurationis officiū[a] suscipere[b]: nisi pro suo i eadē lite consorte[c]: ita non pot est alium procuratorem constituere seu substituere[d]: etiaz si p cōstituētē hoc sibi expsse[f] fuerit cōmissū[g]. Idez. Procuratorē[h] a plato re ctor[i] vel alio qlibz p eccl'a[k] sua vel bñficio ↄstitutū p mortē ↄstituētis reuocati[l] cēsemꝰ. et q̄ ad negocia[m] iā icepta ↄ cās in qbꝰ p ipz lis fuerit añ mortez huiꝰmodi ↄtestata[n] Clemēs qntus in ↄcilio vienēsi.

De restitutione in integr

a Licētia. xvi. q. i. monachi. ij. ↄ. de postu. c. ij. p q̄ iura vi q nō sufficiat lnīa nisi subsit vtilitas mōasterij. ad id qđ opponit de milite q pcurat causam numeri sui: rñde vt no. in predi. c. monachi.

b Suscipe. ↄ si suscipiat ↄtestet litē lz qdā dicāt de intepe excipi nō posse. veriꝰ tñ est q excipi pōt bm hosti. vt satis scripsi. ↄ. e. i nfa sup glo. qñ dicat vt quo ad ipm mūdo mortuū exceptio sit pemptoria: ↄ quare aliđ in milite ibi dixi

c Consorte. vt pz in p. decr. cum J. ↄ. A. in pn. de accu. olim. ↄ. c. ex pte. de cen. sopite. An vo ↄsors p sorte audiat ante litē ↄte. vel post sine mandato: collige p nō. de ↄsti. cum. M. in. i. glo. de dolo ↄ contu. cum dilecti in. i. glo. ↄ his que ibi dixi. ↄ pz. C. de consor. l. i. ↄ. ij. ↄ. ff. de iudi. si petitor.

d Cōstituere. repete sine lnīa plati. Et intellige i his casibus qbus sine plati lnīa psonalit i iudicio esse nō posset. als in illis casibꝰ qbus qđ p se pōt p aliū poterit. de re. iur. pōt. li. vi. ff. e. ti. l. filiꝰ. in pn. imo meliꝰ est q p aliū. de sindi. c. vno puta cū ipsum superiorem denunciat vel accusat: vt in pdi. decr. de accu. ex pte. ↄ. c. olim. Item ad causam electionis monasterij sui: de consue. cū dilectus. de rescrip. cū dilecta. de re iudi. ad pbandū. vel sue ppe cui de supioris lnīa ↄsensit ḡ pcuratorē dare poterit q̄si lnīam etiā ad h hūerit exquo lnīam hūit ↄsentiēdi. de of. dele. pterea. ↄ. c. suspitiōis.

e Substituere. repete sine supioris lnīa p vbū ita q pcedit videbat ↄ. q̄si iste eēt pica vel organū ↄstituēti ↄ p ipm q̄si p fistulā vel lapideū canalē deuēiret ptās de ↄstituēte ad sbstitutū. ar. i. q. i. si fuerit. Sed negari nō pōt qn in eo q vult actū sbstitutōis suscipe ↄ sbstituere frāgat abdicatio volūtatis ↄ obediētia quam pmisit. ↄ hec ē rō huiꝰ iuris. xij. q. ij. nō dicatis. de elec. si religiosus li. vi. nec sine eiu sacto recipit officiū sbstitutus ↄ facit quod nō. de elec. c. pe. li. vi. in vl. glo. ↄ vide quod dicam in vl. glo.

f Expsse. forsan expssa psona. lz ↄ h nō curo. satis est eni q hēat mādatū sbstituēdi etiā i certū. ↄ. e. c. i. ij. rñ:

g Cōmissuz. nō ad qōnē de illo q ↄstituit pcuratorē inhabilē cui dedit mādatū sbstituēdi an substituē possit. ↄ videbat qbusdā vt pe. de bel. C. e. q qs als. l. q̄uis. q sic p regulā q p aliū de re. iu. li. vi. q̄si videat a dño ↄstitutus. ff. qđ cuiusqz vniuer. no. Itē eoz. ↄ. si curiones. ff. de ↄdi. insti. l. institutio talis: vbi lz heres nō instituat in codicillis: pōt tñ instituī in testō nominandus in codicillo: ad hoc facit. ff. de serui. ru. p. cū eēnt. ↄ. i. vbi seruitꝰ ↄcessa ab eo q hūit ab alio ptātem ↄcedēdi nō ab ipso sed a pmo dño videret eē ↄcessa ad hoc bñ facit de offi. dele. iuder. li. vi. vbi delegatus inhabilis sbdelegat. Tu distinguas inhabilitatis spēz aut eni penitꝰ ↄ ipso iure inhabilis ē: quo casu substituet ad hoc p. decr. iudex in fi. aut ē inhabilis ad officiū pp defectū auctoritatis q̄ intercedēte habilis esset ↄ eo casu necesse sit illiꝰ auctoritatē interuenire vt substituere possit vt hic. aut ē inhabilis p exceptionē: q̄ non opposita habilis eēt ↄ eo casu substitueret. ar. pre. decr. iudex in pn. ↄ p hoc soluit qō de excōicato an substituat quam dixi de proba. post concessionem.

h Procuratorē. se sumat reprobās: qđ nō. ino. ↄ fo. ↄpe dilecti. ↄ approbat in pte: qđ ibi nō. Hosti. ↄ de hoc in spe. de sindi. ↄ. i. v. qd si aliq̄ ↄ hosti. e. ti. ↄ. ij. v. lz nūqd pcurator. p Archi. eo. ti. si duo. lib. vi.

i Rectore. ↄ ecclastico logt qđ pz p vba seqntia tñ et ↄ rcōre ciuitatꝫ loq̄bāt inno. ↄ spe. io. an.

k Pro ecclesia. innuit q secꝰ si p cā ppa: mādatuz eni tūc finiret morte re i tegra: re nō itegra nō. ff. e. si defūctꝰ. ↄsti. mā. ↄ. itē si adhuc. ff. mā. int cās. C. man. l. mādatū ↄ ibi nō. ↄ i p. ↄ. itē si qñ dicat res itegra. Dic q in iudicijs āte litē ↄte. in negocijs āteq̄z fecerit ppamēta. hoc aūt p ecclesia ↄstitutꝰ erat mouebat ino. q dicebat q cū eccl'a no moriat. xij. q. ij. liberti. de rescrip. si grose. li. vi. ↄ pcurator p ea sit datꝰ ab eo q poterit. s. p plato etiā sine ↄsensu capli. de rescrip. edoceri. nihil est qđ phibeat illū agere cām sibi cōmissam etiā si res sit itegra p p. decre. dilecti. ↄ p decre. petitio. ↄ. e. ti. ↄ p. l. ānua. ff. de ānu. leg. de pcuratore ↄstituto ad negocia: q̄uis generaliter fatebatur q post mortē ↄstituentis nō debeat icipe noua negocia. ff. de nego. ge. nā ↄ seruus. ↄ. si viuo. sed hosti. aliter vt statim dicam.

l Reuocari cēsemꝰ. Dicebat hosti. q pcurator iudicioz nō agit plato mortuo dōec sit ecclie de plato puisū. rō bm eū ē qz tūc cū vacat sedes nil dz inouari: ne se. va. c. i. ↄ vl. qđ logt lite ↄte. cū tractet ↄ receptiōe testiū. ↄ mirebat hosti. quō dubitabat de hoc. nec valet bm eū si dicas q i pdictis. c. logt ↄ plato ↄuēto nō de agēte. nā si nō pmittit tūc defēdere qđ fauorabilius ē: multominꝰ agere. als. ff. e. seruū quoqz. ↄ. publice. ↄ. l. poniꝰ in fi. ↄ. C. e. alienā. ↄ si hosti. p hec vba intellerit q predictꝰ pcurator sbstituto plato ex pmo pcuratorio litē ↄseq possit hoc reprobaret p hāc lfam q̄ dicit reuocari cēsemꝰ: non dicit ipediri vel suspēdi. archi. tractās hāc mām satis exqsite in p. decre. si duo. dicit pcuratorē ↄstitutū a plato ↄ caplo in cā cōi vel: pncipalr capli durare post mortē plati. In cā vo discreta platiseꝰ: ↄ sic opiōes pdictas voluit ↄcordare. ↄ an hāc opi. hec decr. renouare intēdat nō video: qđ expmi fuisset expediens. p ea tñ facit lqđ scripsi post ino. ↄ ↄsue. cū dilectꝰ sup pma glo. ↄ qđ no. de resti. in ite. c. ij. vbi dicit q mortuo abbate ↄuētus p sindicū agere pōt ↄ ↄueniri de iuribꝰ q̄ ptinēt ad ↄuentū vel sil ad vtrosqz secꝰ in his q̄ segregatiz ptinēt ad abbatez ne se. va. c. vl. Posset tñ dici h āc opi. archi. verā q durat pcuratoriū pmis duobꝰ casibꝰ: n tñ pcedet pcurator vacāte eccl'a in cāis q̄ illa vacāte tractari nō pñt instituto tñ plato pcedet ex veteri pcuratorio. In tertio vo casu locū hz hec decre.

m Negocia. credo q intēdit p hoc designare pcuratorē negocioz: ↄ per vba sequentia pcuratorem iudiciorum.

n Cōtestata. quātūcūqz ḡ sit dñs instātie mors reuocat. sicut ↄ viuēs ex certis cāis reuocare posset i vnū: de qbꝰ. ↄ. e. c. ij. li. vi. ↄ facit hec decre. ad id qđ no. post Hosti. de offi. vi. c. pe. q mortuo eo q dedit vicariū expirat illiꝰ officiū: ↄ ita seruamus als de offi. vi. romana. li. vi. p quā pbat q si nō eēt mortuꝰ lz excōmunicatus suspendit: sed nō reuocat officiū vices gerētis: ↄ sic diceremꝰ in pcuratore plati agentis. facit etiā ad qō nē no. in spe. de arbi. ↄ. finit. v. qd si platꝰ: lz q mortuo plato q cōpromisit de rebꝰ ecclesie finiat cōpromissum: ibi videas.

174

M[a] ecclesia[b] aduersꝰ[c] lapsum[d] temporis in quo[e] se lesā[f] affirmat[g] in integrum restitutio pet[h]po test ⁊ causam restutionis huiusmodi finiri[i] debet ifra quadriennium[k] continum[l] a tempore[m] lesiōis ettiꝫ si minus[n]

a M ecclesia. Casus ecclesia probans se lesam per lapsum temporis: ad illud tempus tantum restituitur ⁊ infra quadriennium a tempore lesionis. Determinat nō. ff. ex quibus ca. ma. ꝫ ⁊ si per pretorem. §. quotiens. ⁊ l. nec non. §. siquis sepius. C. de tempo. in inte. resti. mi l. ꝙ tē pore. ⁊ quod nō. guil. in spe. ij. parte. e. ti. §. infra quod in princi. ⁊. §. ij. v. sed cum dixerum.

b ¶ Ecclesia. cuius noie hanc restitutionēꝫ petet plaꝰ ēt sine speciali mā dato ꝫ ino. h no. s. eo. suscitata ⁊ guil. in spe. eo. ti. §. ij. versi. prelatus autem. si vero per lapsuꝫ tpis nō lederet ecclie: sed solū ꝑsone ipsius ecclesie vt qꝛ lapsum est tempus quo prelatus debuit prouidere vel canonici debuerunt eligere tunc non competit restitutio: vt scripsi. s. e. c. fi. in. vi. oppo. ⁊ no. in predi. §. ver. vt autem.

c ¶ Aduersus vsitatum est hoc verbum in iure. ⁊ maxime in hac materia: vt patet. C. si aduersus rem iudi. ⁊. xi. rubri. se. s. e. c. ij. li. vi. ⁊ ponitur pro contra.

d ¶ Lapsum temporis. pone exemplum. s. e. c. ij. ⁊. c. auditis. ⁊. c. coram. qꝛ infra tempus statutum probationes non produ rit vel non obtulit infra tempus statutum precium emptori cum posset. eodem. ti. constitutus. vel pone in decendio ap pellationis interponēde. eodem. ti. c. fine. Quid de bienio pro sequende. appellationis an ecclesia infra illud tempus non prosequens iuste impedita indigeat restitutione vel ipso iure seruetur illesa: nō per innocentium. ⁊ hosti. de appellatione ex ratione de prescriptione vero. xl. an. contra ecclesiam nil immutant per hanc constitutionēꝫ: ꝫ dic vt no. s. eo. auditis loquitur. n. h de illo temporum lapsu contra quod restitutio cō petit: sed contra illud non competit vt ibi.

e ¶ In quo. s. lapsu temporis.

f ¶ Lesam. enormiter. quod dic vt no. s. eo. c. j. ⁊ patet de re. ec. non ali. c. pe. Nun quid autem ex eo ꝙ non opposuit declinatorias infra terminum ad id datum sit lesa ⁊ restō competat: satis scripsi. post inno. ⁊ host. s. eo. coram.

g ¶ Affirmat. in fi. dicit probabit: ⁊ ibi dicam.

h ¶ Petit potest. de hoc non dubitatur. nam ⁊ maior lesus ex tempore quo absuit causa rei pu. vel alia causa restituitur. ff. ex qui cau. ma. l. i. cum similibus.

i ¶ Finiri hoc est ꝙ dicimꝰ nō perpetuari hoc casu iudicis officium per contestationem: de hoc s. de offi. iudi. c. ij. fi. tamē non staret per ecclesiam sed per iudicem vel aduersariuꝫ: nō imputatur ecclesie. C. de. tempo. in inte. resti. l. petende. in. fine. vnde si per appellationem aduersarij fuerit protelata. nō imputatur ecclesie sicut nec minori. ff. de mino. intra vtile. ⁊ fa. de re. iu. imputari: li. vi. ⁊ fa. e ti. c. i. li. vi. ⁊ vide quod scripsi. s. c. tamen ex litter. s super glo. ij. Sed quid si post finitum quadriennium detur restitutio: glo. in. l. fina. C. de temp. in inte. resti. dicit ꝙ tenet quia contra ius litigatoris: quod puto eum intellexisse si non appelletur. C. quando prouo. non est ne. l. ij. s. de re iudi. cum inter vos. Quidam contradicentes ꝙ quia huiusmodi constitutiones contra ius cōe conceduntur sunt restringende. ff. de act. ⁊ obli. in honorarijs. §. sed cū rescissa de re. iur. que a iure li. vi. Item qua ratione non tenet ipso iure sentētia lata post tempus excusationis. ff. de excu tu. scire oportet. §. consequens. eadem ratione nec hic ⁊ fa. ꝙ nō. C. de iudi. probandum. post prin. ⁊. hoc placuit. Di. pro quo fa. j. de ap. si appellationem.

k ¶ Quadriennium. olim dabatur annus vtilis qui vario modo computabatur ex diuersitate locorum que hodie sublata ē ⁊ loco illiꝰ datur quadriēniū. C. de tē. in inte. re. l. fi.

l ¶ Continuū. hēmus i iure tpꝰs ꝯtinuū ⁊ vtile. continuum ē qd ꝯtinue currit diebꝰ feriatis ⁊ non feriatis in presentia ⁊ absētia siue sit copia iudicis siue nō. C. de prescrip. lon. tem. l. fi. tempꝰ vero vtile nō currit diebꝰ feriatis diebꝰ absentie ⁊ diebꝰ q. bꝰ nō est agendi copia. Et istud ē multiplex: quia quoddam ē cōtinue inutile: quodaꝫ vtile quo ad sui principium tantum: quo ad progressum non: quādoqꝫ est continuū vno respectu vt veniāt dies feriati ⁊ non alio: quia nō currit iuste impedito de hoc scripsi de ꝯces. prebē. c. ij. ⁊. c. quia diuersitatē. in fine. ⁊ forte hoc intendit hec littera ꝙ ꝯtinuū. sit in prin. ꝑ litteram que sequitur.

m ¶ A tempore lesionis in hoc dr̄ ecclesia a minore ⁊ a maiore: quia minori currit in prin. xxvi. anni etatis sue scilicet cum factus ē maior. C. de tē. in inte. re. l. fi. maiori leso tempore absētie currit post reuersionēꝫ. ff. ex qui cā. ma. ab hostibus. §. fi. in ecclia non sic: vt pꝫ h x. s. e. c. i. ⁊. ij. li. vi. Et nō ꝙ hec lrā. fa. ꝑ eo qd nōt inno. s. e. coram. vbi dicit ꝙ si ecclia nō ꝑbauit i ꝑemptorio. a. fi. termini incipit currere quadriennium petende restōis: ⁊ nō a die snie. qd pꝫ: qꝛ finito termino cōpleta fuit lesio ex qua daretur restō: etiam si nulla se queretur snia s. e. i. c. ij. ⁊. iij. vñ dic ꝙ caute facit lesus in omissione probationum ⁊ in snia si petit restitui cōtra sententiam ⁊ ad probationes omissas. Alij dñ eū ꝙ quadriennium computatur a tempore snie: ⁊ satis ē ꝯ sniam restitutionem petere: ad hoc. ff. de mino. l. i §. i. Sed prius dictum plus placet inno.

n ¶ Si minus. hic erant opi. legistaruꝫ de quibus in. i. glo. Dicebant. n. aut est lesio in contractu vel sententia aut i tempore. Primo casu fatētur indistincte vere ꝙ datur integrum quadriennium. s. e. c. i. ꝑ. vi. s. e. cōstitutus. C. de tē. i ite. re. l. fi. Scdo casu subdistinguūt aut lesio ē tāti tpis qz̄tū ē qdriēnium: ⁊ tunc ifra qdrēniū itegruꝫ datur restō: aut lesio ē minoris tpis: ⁊ tūc dicunt ꝙ non datur itegrū quadrienniū: ꝫ solum tantum tpꝰs ad restōem petēdam quātū fuit tpꝰs lesionis ⁊ hoc placuit bul. ⁊ azo. ⁊ accur. quos seqr. Di. i. §. rursus: isti. de ac. Ja. bul. ꝯ quem sequi videtur odoffre. distinguens tempus infra quod ⁊ tempus ad quod sit restō: dicens ꝙ dummodo non reperiatur negligens infra tantū tempus quantum erat tempus lesionis habebit integrum quadrienium. alias si infra illud tempus reperitur negligens non restituitur postea etiam infra quadriēnium: quia tempus negligētie computatur cum tempore lesionis vel absentie: ⁊ sic intelligit. ff. que i frau. cre. ait pretor. §. si conditionalis quam primi allegant ꝑ se. Alij in hoc vltimo dicto discordant dicentes: ꝙ tempus ifra quod semper est vniforme ⁊ semper habet quattuor annos. vt hic ⁊ i concor tempus vero ad quod non datur amplius quam fuerit tempus lesionis: ⁊ sic loquitur. ff. ex qui. cau. ma. sed ⁊ si per pretorem §. si ferie. l. nec non. §. siquis sepius. ff. de mino. l. fi. nam in lucro forer is qui restituitur: si amplius haberet de tempore quam fuerit tempus lesionis: quod esse non debet. ff. ex qui.

cau.ma.l.j.in p̃n.⁊.l.videlꝫ.⁊ hoc placuit pe.de bel.⁊ hoc approbatur ⁊ merito.esset eni mirabilis rigoꝛ dicere ꝙ lesus in die debeat obtinuisse restitutioné ifra diem qđ vult p̃ma opi.vel saltẽ necessario se parasse qđ vult scđa.Jtẽ ꝯcludit p̃ma opi.quadrienniũ non dari ꝯtra vsucapionez que finiř triennio:insti.de vsuca.in p̃n.cum tñ loco anni iutil' qui dabatur oliꝫ C.de resti.mili.si qd.⁊.l.se.deř hodie quadriẽniũ. C.de tẽ.in inte.re sti l.fi.qđ preſcriptioni ⁊ vsucapioni ẽ cõe.Restat ğ rñdere ad ꝯtraria que inducit glo.in.§.quotiẽs p̃mo ipse.§.quotiẽs ⁊ eadẽ.l.§.si ferie:determinãt solũ tẽpus ad qđ puta vt lesus in die restituař ad diẽ:⁊ sic ꝯcoꝛdãt sed non determinãt tẽpus infra qđ.eodẽ mõ rñderi põt ad.l.necnõ.§.sigs sepius.e.ti.vt.s.loquař de tpe ad qđ.vel si vis intelligere de tpe infra qđ loquiř de anno vtili cui⁹ loco dař hodie quadrienniũ:sicut si hodie diceremus lesũ in q̃driennio restitui infra quadrienniuꝫ ler vl.ff.de mino.facit pro.q2 ibi infra tẽpus qđ precedit tẽpus ad qđ.⁊ daně ibi hec duo tp̃a diuersis.Jtẽ eni a tpe in inte.re.ꝯcesse minoꝛi q nouauerat:restituiř creditoꝛi tẽpus qđ sibi sup̃ rat de tp̃ali actione nouationis tpe.p eundẽ modũ rñderi põt ad.l.si debitrir.§.fi.ff.ad vell.si diceret ꝙ ibi restitutio fiat p̃ iudicis officiũ.vel dic veri⁹ vt ibi nõ.s.ꝙ sine tp̃is interuallo ipso iure p.l.restituitur p̃ma actio.⁊ per eundẽ modũ rñde ad.§.si ꝯditionalis supius all' ad.l.cũ post.ff.qñ ac.đ pe.rñde vt ibi nõ.nec ibi de restõne loquitur.Ad rõnez quã dicebãt p̃mi ꝙ al's erit deterioꝛ ꝯditio illi⁹ qui vsucepit tempoꝛe minoꝛis etatis vel absentie causa reip.q̃ꝫ si nõ vsucepisset.cõpleta eni etate vel cessante causa vsucepisset per trienniũ ⁊ tu das quadriẽniũ. Rñdeo ꝙ nõ est deterioꝛ:quia cessante vsucapione ille posset vendicare qđ modo nõ põt:imo ƀm quosdã est p̃us necessariũ iudiciũ rescindẽde:qđ est dicere qđ p̃us rescindatur impedimentũ vsucapiõis ⁊ postea rescissoriũ datur.i.p̃stina actio que datur vsucapiõe rescissa:tamen seruař ꝙ simul vtrũqꝫ intẽtatur qđ fieri põt vt nõ.guil.in spe.iiij.pte.e.ti.℣.sed nunqd in eodẽ.nec ẽ melioꝛ cõditio ei⁹ cõtra quẽ vsucapiř in absentia q̃ꝫ in p̃sentia:q2 vendicando infra triennium ꝑpetuaret sibi actionẽ p ꝯtestationẽ.sed officiũ nõ ꝑpetuař p ꝯtestationẽ:vt.s̃.dixi.eq̃ igiř dař tp̃s lõgi⁹.

a ℭ Quadriennio.sed ꝯ tp̃alis p̃scriptio nõ currit minoꝛi sed ipso iure seruař illesus.C.in q.cau.l.fi.ergo nec ecclesie.vel solue vt dixi.s̃.e.constitutus.sup glo.consuetudo.⁊.c.fi.in vj.oppo.

b ℭ Probabit.lꝫ ergo ex affirmatiõe minoꝛis ecclie examineně cãe restõnis in lite.vt.s̃.nõ tñ ꝯcediř restõ nisi lesiõe ꝑbata vt.i̇.de q̃ vide spe.e.ti.§.ij.℣.illud quoqꝫ.

c Adũ.Casus.ꝯstõ bonifa.que habet ꝙ citatiões

d etiam extra dies solẽnes publice facte de mãdato pape in audiẽtia lr̃aꝝ aplicaꝝ vel papali palatio affire ianuis maioꝛis ecclesie loci in quo papa cũ curia sua degit artent citatũ ac si ad eũ personaliter deuenisset restringiř ad eos qui ipediũt ne ad eos possit citatio ꝑuenire vel quoꝝ domiciliũ tute nõ põt adiri Et p̃mo ponit ꝯstõnẽ bonifa.secũdo illã restringit.tertio ꝑtestař ibi poꝛro.⁊ cõstitutio ipsa ꝑcessit.concil. vt in ꝑximo dixi.⁊ pꝫ.j.c proximo.

quadrienio[a] tempus lesionis existat: sed non fiat restõ.nisi ad tantum tempus quantuꝫ se lesam fore probabit[b] Clemens.v.in concilio vienensi.

De iudicijs. Rubrica.

Adũ[c] bonifacius papa octauus p̃decessoꝛ noster constituit[d] vt citatiões[e] auc̃te aplica de ꝑsõis qbuscũqꝫ[f] ac etiaꝫ vndecũqꝫ[g] instar edictoꝝ in albo[h] p̃toꝛis ꝑpositoꝛũ etiam extra dies solẽnes[i] i qbus romani pontifices ꝑcessus ꝯsueuerũt facere generales[k] ipo papa[l] spãliř[m] ⁊ ex certa scia[n] id mãdãte[o] facte in aplicaꝝ audientia publica

d ℭ Constituit.in sua extraua.post sextũ que incipit reꝫ nõ nouã.

e ℭ Citatiões.lꝫ quia de citatione hic tractař cõpetenř poni potuisset i̇ ti.de dilatio.maxime cũ p̃ma citatio videař ante iudicialis iuxta nõ.p in no.⁊ hosti.de ꝑba.quoniã vt ibi scripsi sup ṽ.citationes.q2 tñ etiã p p̃mã firmař iudiciũ ⁊ ꝑpetuař ⁊ ꝑueniř iurisdit'o.de foro ꝯpe.ꝑposuisti.de offi.dele.gratũ.cũ ꝯcoꝛ.⁊ ideo in isto ti.cõgrue poniř vt sciař sup tali citatione posse firmari iudiciũ:fa.insti.de pe.teme.liti.§.fi.⁊ qđ nõ.ff.de in ius vo.sup rubrica.⁊ est huic si.e.ti.c.j.⁊.ij.li.vj.

f Quibuscũqꝫ.exp̃mit ipsa ꝯstitutio quibuscũqꝫ sint stat⁹ dignitatis vel p̃eminentie ecclesiastice vel mũdane etiam si imperiali vel regali prefulgeant dignitate tollit etiaꝫ omnes contrarias indulgentias vt ibi pꝫ.

g Undecũqꝫ etiam vltra duas dietas ⁊ extra ꝑuinciã.est.n.papa vicarius illius cuius est terra ⁊ plenitudo oꝛbis terrarum ⁊c̃.de deci.tua.ij.ix.q.iij.curia.

h ℭ Albo.erat locus dealbat⁹ vbi scribebanř edicta:đ quo in auc̃.de liti.§.oẽm.colla.viij.ff.de iur.o.iu.sigs id.ff.đ albo scri.l.j.⁊.ij.de hoc vide in spe.de do.⁊ ꝯtu.§.restat.in p̃n.⁊ đ cita.§.seqř.ṽ.⁊ nõ.ƀm Uber.vbi etiam nõ.qui iudices citare poterant per hec.edicta ⁊ q non.

i ℭ Solẽnes.solẽt esse dies iouis septimane scẽ:dies ascensionis ⁊ festũ dedicationis basilicaꝝ petri ⁊ pauli quod ferẽ esse de mense nouembris in octaua beati martini.

k ℭ Generales.ꝯtra hereticos credẽtes ⁊c̃.vt scripsi de her.excõicam⁹.§.sane.sup.j.glo.poꝛtãtes sarracenis merces ꝓhibitas:vt scripsi de iude.qđ olim.sup glo.ij.⁊ piratas:de i̇ de rap.excõicationẽ exigẽtes vl' iponẽtes noua pedagia.đ cẽsi.in ouani⁹.falsarios lr̃aꝝ papaliũ:de cri.fal.ad falsarioꝛum ⁊ his similes.

l ℭ Papa.i.iferioꝛib⁹ ẽt locũ ñ hꝫ:saluo qđ dř.j.ti.j.q̃ꝫuis.

m ℭ Spãliter.nõ sufficeret ergo gñãle mãdatũ de citãdo talẽ nisi papa spãliř exp̃mat citatiõꝫ fieri p hanc foꝛmam.

n ℭ Ex certa scia.idẽ verbũ de offi.dele.pastoꝛalis.§.ꝑterea ⁊ vide quod ibi nõ.Jgnoꝛantia opponitur scientie:de oꝛdi.ab epi.c.j.de sen.excõ.cum illoꝛum.sicut erroꝛ opponitur cõsensui.ff.de iurisdi.om.iudi.si per erroꝛem.⁊ canon dicit ꝙ pꝛopꝛium erroꝛis est appꝛobare falsum pꝛo vero.xxxviij.di.q̃ꝫuis.⁊ alibi ꝙ errare est aliud pꝛo alio putare.xxij.q.ij.in q̃bus.cadit tamen erroꝛ in ignoꝛantiam.vt in p̃.c.q̃ꝫuis.quare littera ista videř excludere mandatũ qđ papa faceret per ignoꝛantiã vel erroꝛẽ:ac si intẽdat ꝙ reqriř certa scia p quaꝫ intẽdat tollere ius cõe quo đꝫ citatio fieri ꝑsonaliř vel ad domũ:vt li.nõ ꝯte.qñ.§.poꝛro.đ eo q mit.c.fi.cũ suis ꝯcoꝛ.j.ti.j.c.j.⁊ reqrendi sunt amici.ff.ex q.cau.ma.ĩtẽ ait.§.vl.⁊.l.se.sup quo vide qđ nõ.de dolo.⁊ ꝯtu.cãm.

o ℭ Mãdante.ꝯstõ rem nõ nouã dicit iubente:p qđ videnř hec paria.⁊ facit ad nõ.xiiij.q.j.c.fi.xviij.q.ij.dudũ.

a ¶ Litterar. de simplici iusticia: de eri. fal. c. pe. ʒ ibi manere solet ɔdictori ʒ auditor alij auditores in palatio de q̃ sequit̃ ʒ pp hoc decre. ne romani. §. sane. s. e. li. de elec. dicit causarũ ʒ litterar audientia.
b ¶ Palatio. constitutio illã dicit aula: cui verbo concor. j. de bap. psenti.

tibꝰ pcedi põt simplr̃ ʒ de plano absq; iudicior strepitu ʒ figura. Et pmo ponit ɔstõnis cãm. scdo ibi statuimus ɔstõnẽ. tertio ipsiꝰ extẽsionẽ ibi volẽtes. ʒ hoc ẽ ius oĩno nouũ corrigẽs qdã iura. vt. j. patebit. Et dic dispendiosam. i. dãnosaʒ: d ɔsti. c. ij. j. ti. pri. c. j. §. eisdẽ ʒ cõcor. huic pn. de pscrip. dispendia. lib. vj.

c ¶ Maioris. nõ dicit cathedralis. sicut. s. e. ɔpil. de elec. cãn. §. j. ʒ. j. titu. j. ɔ̃suis. rõ quia curia posset esse in castro villa vel oppido vbi nõ eẽt eccl'ia cathedralis. ʒ ɔcor. j. de sen. excõ. ex frequentibꝰ. vbi equiparat cathedralem ʒ matricem ecclesiaʒ loci.
d ¶ Locor. conditiõibꝰ personar ʒ negocij: de appel. cũ sit romana.
e ¶ Personaliter. ergo sicut psonalis citatio cõstituit quẽ verũ cõtumacẽ non tñ manifestũ. de sen. ex. venerabilibus. §. secꝰ. li. vj. sic ʒ ista. circa taliũ appellationẽ. vide quod dicã. j. de do. ʒ ɔtu. si añ. ʒ hoc intẽdit q ille processus q fieri possit ɔtra psonaliter citatũ fieri poterit ɔtra istũ ʒ ecõuerso s. in eo qui fieri nõ posset contra illũ nec ɔ istũ: sup quo vide qd scripsi de eo qui mit. in po. c. si. ʒ in. q.

litterarũ[a] vel ĩ papali palatio[b] publice postmoduʒ maioris[c] ecclie loci ĩ quo romanus põtifex cũ sua curia residebit ianuis affigendi sic valeãt atq; artent citatos post lapsum terminum: quem considerata distantia locorum[d] citationibus ipsis apponi conuenit competentem: ac si ad eos personaliter[e] deuenissẽt. ¶ Quia vero statutum ipsum rõnabiliter[f] edituʒ propter maliciam temporis tũc instãtis nonnullis nimis rigorosum videtur. Nos rigorem ipsum mansuetudine temperantes[g]: idem statutum ʒ prefatum modum citãdi restringimus[h] ad illos tantum ʒ in illis locum volumus sibi vendicare: qui faciunt impediunt vel procurant per se vel per alios[i] quoquo modo: ne ad eos possit citatio peruenire[k]: vel quorum[l] domicilia siue loca non possunt[m] tute[n] liberene adiri. ¶ Porro ei qd circa citationes abstinẽ tã diebus solẽnibꝰ q̃ alijs ec. ro. diuersis ex causis interdũ facere consueuit[o] p presentem constitutionem seu moderationem in nullo volumus derogari. Idem.

Dispendiosaʒ[p] prorogatione litiũ quaʒ iterdũ[q] ex subtili[r] ordinis iudicarij obseruatione cãrum docet experientia[s] prouenire restringere[t] ĩ subscriptis[v] casibꝰ cupiẽtes[x] statuimus vt in causis super electiõibus[y] postulatiõibus[z] vel prouisionibus aut[&] super dignitatibus personatibꝰ officijs canõicatibus[?] vel prebẽdis seu quibusuis beneficijs[℞]

q ¶ Interdũ. sm it q nõ semp als eẽt dare q oĩa iura per que datur ordo iudiciorũ cẽnt dispẽdiosa: qd eẽt absurdũ.
r ¶ Subtili. sbtilitas qñq; reprobat qñq; cõmendat a iure: d hoc s. e. ti. dilecti in. j. glo. ʒ ibi scripsi. Jo. an.
s ¶ Expiẽtia. cõcor. de elec. q̃ sit. in pn. li. vj.
t ¶ Restrgiere: ñ videt hoc verbũ ɔuenire, p eo q ñ restringit sed subtilitatẽ laxat iudiciarij ordinis ĩ bis casibꝰ. ʒ dic q restrĩgit dispẽdiosam prorogationẽ de q̃ pmisit. et hec ẽ ɔstõnis cã

quam disputaui de receptione testium facta contra citatum ad domũ merc. sub. ti. de testi. Item id qd ad excusationẽ cõtumacie posset docere personaliter citatus poterit ʒ iste ʒ qd ille non posset nec iste. fa. de ap. sepe. v. quicqd aũt.
f ¶ Rõnabiliter. concor. s. de rescrip. statutũ. de concess. pben. c. ij. li. vj.
g ¶ Temperantes. xlv. di. disciplina. ʒ. c. sunt itaq;
h ¶ Restringimus. si. de elec. statutũ. de here. statutum. ij. li. vj. ʒ. j. c. pxi. Et constitutio boni. dicebat q in his psertim casibꝰ locum habebat illa citationis forma ʒ accipiendo illud psertim pro tantũ habebamus mentem huius ɔstitutionis q̃ fuit equissima. nam graue est dicere q dicat̃ vere contumax ex tali citatione que facile poterit non venire in eius noticiam. sicut dicitur de voce preconis que quandoq; paucis inotescit in auc. de li. §. oẽm. coll. viij. C. qũ o ʒ qñ. in auc. q semel.
i ¶ Uel alios. si. s. e. ɔpil. de renũ. c. vno. ʒ de offi. dele. statuimus. li. vj.
k ¶ Peruenire. vt lite nõ ɔte. qm. §. porro. ʒ ibi de hoc.
l ¶ Uel quor alternatiua demõstrat q sufficit alter istor.
m ¶ Non pñt. hoc estimabit papa spãliter ʒ ex certa scia citationis modũ cõmittens vt. s.
n ¶ Tute. dicit ɔstõ bonifa. cũ vt scriptũ ẽ existimare debeamus an eo ire liceat vbi ẽ citatio facienda.
o ¶ Consueuit. de quo videre potes in Spe. de citatio. §. vlti. per totum. Jo. an.
p ¶ Dispendiosam. Casus in causis etiã pendẽtibꝰ bñficialibus decimar matrimonialibus ʒ vsurar ʒ ipas tãgen

gnãlis ʒ cã cause. i. q̃re plꝰ in his q̃ in alijs põt dici d arbitrarijs de qbus nõ cogimur reddere rõnẽ vt dixi de rescrip. siqñ. ita eteni potuisset auctor adiũgere cãs pmitiar oblationũ mortuor testamẽtor legator maxime ad pias cãs ʒ his sil'es in qbus vrget eadẽ ratio mouit tñ forsan auctorẽ q ptestatio cãr bñficialium ʒ mr̃imonialiũ ẽ piculosa. vt lite nõ ɔte. qm. ʒ idẽ periculum põderauit in debẽtibus vsuras vel decimas. ʒ hec faciũt ad infra dicenda.
v ¶ Subscriptis. in alijs ergo secus in quibus nõ eẽt id expsse statutũ vel a pncipe spãliter cõmissum: ʒ vid quod nõ. de vbo. sig. sepe. in pn.
x ¶ Cupientes. hic incipe constructum.
y ¶ Electionibus. olim nõ tenebat pcessus in cãis electionũ ptibus pñtibꝰ li. nõ ɔte. s. de ele. dudũ. ij. que ĩ hoc corrigit̃. ʒ ɔcor. illi iuri de do. ʒ ɔtu. eũ q. li. vj. ʒ s eo qui mit. in pos. c. eũ qui.
z ¶ Prouisiõibus. factis vel faciẽdis. s. de elec. vt circa. ʒ. c. qui. cõtra certam. li. vj.
ʒ ¶ Aut. repete in causis.
ɔ ¶ Canonicatibus. concor. de elec. c. j. li. vj.
℞ ¶ Bñficijs. nũqd in causis sup hospitalibꝰ exparijs vel leprosarijs hẽbit h locũ. videt̃ q nõ. j. de pben per lras. Tu dic ɔ p vbũ off'cijs qd pmisit ad h. j. de reli. do. q ɔtigit vbi rcõres vocãt ʒ tutoribꝰ ʒ curatoribꝰ siliant. eadẽ rõne cũ monachatꝰ sit officiũ: puto idẽ in cã monachatiõis. Et si dicat̃ monachꝰ eligi postulari

vel ꝓuideri: hoc ẽ planũ ꝑ lr̃am supiorẽ. ⁊ facit quod dixi post inno. ⁊ ho. de elec. officij. aliq̃ tñ iura dicũt mo nachũ fieri creari recipi ordinari. de regula. c. j. ⁊ vl. li. vj. de elec. indẽnitatib⁹. §. si vo. xvj. q. vl. c. vl. tñ negari nõ põt qn canonicat⁹ regulares i ṽbis supiorib⁹ iclu/ dant: q̊ iure mo/ nachat⁹ exclude rẽt nõ video. Itẽ ꝓrogatio dispen diosa nõ min⁹ in regularib⁹ q̃ȝ i se cularibus ẽ. cã er go non deficit. ꝗñ ꝑ lr̃am istã bñfi/ cijs dico ꝙ si de ecclesia agaṫ vt de ꝓpetate nõ ẽ locus ꝯstõni: cũ illa q̃ bñficialis nõ sit: nec hic dicatur de cãis ecclesiaꝝ similis differẽtia quo ad missionẽ in possessionẽ: vt li. nõ ꝯte. c. ij. de do. ⁊ ꝯtu. c. ij. de eo q mit. in pos. c. j. ⁊ ij. ⁊ e. ti. cũ q. li. vj. ⁊ quo ad ꝑmutationẽ. de re. ꝑmu. ad q̃ nes. ⁊ c. cũ olim. ⁊ c. vniuersoꝝ. ⁊ quo ad ꝑ̃scriptionez de iure pa. cura. de re iudi. c. j. li. vj. ⁊ quo ad trãsactio/ nẽ: vt nõ. de trãsac. sup eo. Si ṽo agaṫ ad remotionez beneficij ⁊ negaṫ fedus ꝯiugij spũalis vel titulus pu/ to decre. locũ habere. secus si non negaṫ titulus. sed ꝓ pter crimẽ petiṫ remoueri. fa. q̃ dixi post inno. ⁊ ho. vt li. nõ ꝯte. q̃m. ij. porro. super. j. glo.

a ¶ Ecclesiasticis. in secularibus ergo nil est mutatuȝ q̃uis in ecclesiastico foro tracteṫ.

b ¶ Decimis. intelligo cõibus ⁊ que iure diuo debenṫ q̃ ꝓbat sequẽs lr̃a. ergo si debeanṫ ex pacto pollicita tiõe vel voto: nõ erit loc⁹ huic ꝯstõni. fa. q̃ nõ. s̃. de deci. tua. ij. in fi. j. glo. qd de decima papali de q. j. õ de ci. si bñficioꝝ. si inṫ illũ cui papa ꝯcessit ⁊ clericũ sit q̃ erit ne locus huic ꝯstõni. Puto ꝙ nõ fuerit h̄ de men te: nec semp est illa decima. sed q̃nq̃ȝ vicesima vel alia quota: de vo. c. fi. ⁊ ista ꝯstõ iura corrigẽs ⁊ exorbitãs nõ ẽ ãplianda vel habilitãda: ⁊ e re. iur. que a iure. li. vj. Sed qd si nõ ẽ q̃ cũ debitore decime. sed inṫ du/ as ecclesias sup iure ꝑcipiẽdi: tũc puto locũ h̄re ꝯstõi ꝑ hanc lr̃am ⁊ ꝑ lr̃am q̃ seq̄ṫ ⁊ eas quoquo mõ ⁊c. nec ob. lr̃a q̃ sequiṫ q̃ nõ ẽ determinatio vl̃ restrictio hui⁹ casus s̄ iterpõ: q̃ ꝓbaṫ ex eo q̃ dicit ad q̃ꝝ ẽt ⁊c. nõ ob. quod dixi super ṽ. bñficijs. quia cã sup ꝓpetate ec clesie nõ est beneficialis. sed nõ põt negari qn cã super ꝓpetate decimaꝝ sit decimalis.

c ¶ Prestationẽ. integrã ⁊ sine deductiõe seminis vl̃ sũptuũ quo ad ꝑdiales. de deci. cũ sint hoies. ⁊ c. ñ ẽ. ⁊ c. tua. ij. quo ad ꝑsonales: dic vt e. ti. pastoralis.

d ¶ Tenenṫ. q̃libet aũt laic⁹ teneṫ q se nõ oñdit imu/ nem. s̃. de deci. a nobis. de clericis: dic vt eo. ti. nouiṫ. de religiosis. dic vt. s̃ e. ti. ex ꝑte. j. ⁊ ꝯ q̃scũq̃ȝ ex his agaṫ: locũ hȝ ꝯstõ ⁊ ꝯ religiosos asserẽtes saltẽ decimã inte grã in ꝑcepto nõ eẽ manauit ꝯstõ. j. de pe. cupiẽtes.

e ¶ Premoniti. s̃ de deci. ꝑuenit. j. de sen. ex cõ. sacro. ⁊ c. ꝯstõnẽ. li. vj. Multi seruãt ⁊ videṫ expediẽs eccl'ijs ꝙ faciũt monitionẽ generalẽ fulminantẽ excõmuni catiõis sniam i nõ soluẽtib⁹ decimas fructuũ ꝑdioꝝ qui habẽt in ꝑochia. ⁊ postea nõ soluẽtes petit eccl'ia denũciari: fa. de iureiur. ad nostrã. ij. ⁊ coaptant eam ꝑcedenti culpe more vel offense: vt satisfiat decre. ro mane. §. caueant. de sen. ex cõ. li. vj.

f ¶ Coerceri. appellatiõe remota. de deci. tua. ij. in fi.

ecclesiasticis[a] aut super decimis[b] ad quarum etiam ꝑstationẽ[c] pñt qui tenenṫ[d] ad eas pre moniti[e] censura ecclesiastica coerceri[f]: necnon super ma trimonijs[g] vel vsuris[h] ⁊ eas quoquo modo tangentibus[i] ventilandis procedi vale at[k] decetero simpliciter et de plano sine strepitu iudicij

q̃ intellige vt ibi scripsi. ⁊ cõtra ꝯtumaces inuocari põt brachiũ seculare. de homi. postulasti.

g ¶ Matrimonijs. Si q̄raṫ de federe nõ ẽ dubiũ siue agatur ad ipediẽdũ siue aẽd dirimẽdũ siue ad declarandũ vt q: ven dicaṫ ꝯiũx negans ꝯctũ. Q̃d aũt de dirimẽdo dixi intelligo siue petaṫ dirimi m̄rimo niũ quod a ꝑncipio non tenuit. vt ꝯtractũ inter fi deles inter quos erat ad ipediendũ dirimẽs: siue q̃d a ꝑncipio tenuit diri mi petaṫ ꝓpter creatoris contumeliã supuenientẽ in casib⁹: de diuor. quan to. ⁊ c. gaudem⁹. hoc aũt casu q̃n de federe queritur: per vetera iura ꝓcedi non poterat li. non conte. nisi parte contumace: vt li. non conte. accedens. ij. ⁊ c. quoniam. hodie secus vt hic. Quid si agatur de crimine adulterij ad separationem tori: videtur per decre. j. s̃. vt li. nõ conte. ꝙ constitutio locum non habeat. nam ⁊ ibi pȝ ꝓcessus qui per iura vetera fieri poterat: parte ꝯtumace in eaȝ matri/ moniali fieri nõ põt eo casu. Quid si agaṫ de sponsalib⁹: certũ est ꝙ ista sunt diuersa vt pȝ in rubrica de spon. ⁊ ma. tñ ꝑ litte ram sequentẽ videreṫ ꝯstõ locũ habere quasi spõsalioꝝ causa sit de tangentibus. Quid si sit q̃ successionis ⁊ nataliũ in q̃ incidit cã matrimonialis in ꝑncipali nõ hẽbit locũ ꝯstõ. si tñ incidens matrimonialis q̃ defertur ad iudicẽ ecclesiasticuȝ põt habere locũ ꝯstõ. nã etiam per iura vetera s̄m inno. ⁊ ho. nõ eraṫ tũc necesse libellũ offerri: vt scripsi q fi. sint le. lator.

h ¶ Usuris. cũ repetũtur vel petitur vt illas compenset vsura rius vel ipsius heres. nec impediet hunc procedendi moduȝ si dicat reus ꝙ casus est quo compensare nõ tenetur: pone ex/ emplum de vsu. salubriter. ⁊ c. conquestus. satis est eniȝ ꝙ for ma petitionis concludat causam vsurariam: ⁊ facit quod scri psi post inno. ⁊ hosti. de foro compe. cum sit. non sic forte si cre ditor petit debitum ⁊ debitor excipit. illud vsurarium. nã hic ꝑncipalis causa non est super vsura: imo super credito ff'alio contractu ex quo agitur. hec constitutio ista manauit in fauo rem sed in odiũ vsurarioꝝ. ⁊ vide q̃ scripsi de fideius. consti tutus sup ṽbo calũnie. vbi ṽo debitor non simpliciter excipet sed peteret ꝓnũciari ꝯtractũ factũ in fraudẽ vsuraꝝ tũc ꝓce dit ꝯstõ. Et aduerte q: si opi. hu. lau. ⁊ que placet archi. xxiiij. q. iiij. quid dicã. ⁊ gof. de fo. compe. cum sit. esset ṽa. s. ꝙ vsure possint peti ꝯtra laicũ in seculari foro decre. tñ ista nõ haberet locũ i illo foro. nõ eni põt nec intẽdit papa iudiciariũ ordinẽ tollere nisi quo ad suũ foꝝ. facit q̃ nõ. de ar. c. ij. li. vj. ⁊ eo. li. de re iu. c. iij. tñ decre. ad nostrã. ij. de iureiur. que ad ꝑ. opi. in ducitur nõ facit q: illa nõ sũt ibi ṽba pape sed partis iuran tis: ⁊ sic nõ ponũt ius nouũ. ⁊ ꝯ illã facit q̃ nõ. e. t. ex litteris. in vl. glo. ⁊ in ꝑ. decre. cũ sit: de of. ordi. c. j. ⁊ xj. q. j. i sũma. ⁊ vj. q. ij. c. j. ⁊ hec decre. que tribus vel tm̃ ecclesiasticis penã impo nũt. r̃nde ꝑ decre. de here. vt inquisitionis. §. pe. ⁊ c. se. in fi.

i ¶ Tangentibus. causas electionum ⁊ prouisionum tangere cum quereretur ad quem pertineret electio vel prouisio: cau sas vsurarum: cum peteretur relaxari iuramentũ de illis sol/ uendis: de iureiur. c. j.

k ¶ Ualeat. nõ dicit debeat. per q̃ pȝ ꝙ põt iudex etiã contra dicentibus partibus seruare iudiciariũ ordinem in causis ꝑ dictis. ff. de iudi. non quicq̃ȝ. de offi. dele. consuluit. non sic in illis in quibus procedi debet: vt pȝ. j. de ver. sig. l. sepe ꝯtingit in fi. per q̃ ꝯsulo ꝙ in casibus quibus dubitatur an cõstitu/ tio ista locũ habeat de q̄bus. s̃. nõ. ⁊ silibus iudex ad oẽ dubiũ tollendũ seruet ordinem iudicioꝝ.

176

a ¶ Et figura. qd importent hec verba determinat p̃. ɔstõ. sepe j. de v̀. sig. q̃ summe fuit necessaria pp istã: vt ibi nõ. i. i. glo.
b ¶ Psñtia. cõcor. de of. leg. c. pe. i fi. li. vj. ad idẽ. C. de sacro san. ec. sancimus. j. ⁊. ij. ⁊. l. vl. i fi. C. de trãsac. l. vl. in pn.
c ¶ Pẽdentia. cõcor. j. de seqs. pos. c. j. de pba. c. j. de re iudi. c. j. de sen. ex. c. j. i fi. fuit aũt h dictũ de pẽdentibus p appellationẽ: q2 q̃ ad illa n̄ sufficeret verbum psñtia p id qd no. in pre. l. sancimus in fi. ⁊ propter ea que nõ. s. d ele. lz canõ. ⁊ q̃ no. com pos. de constitut. cognoscentes que quasi ad literam ponit guil. in spe. de appel. §. de officio. v̀. sed quid si dum causa. Dato tamen q hec verba nõ fuissent expressa q2 tamen cõstitutio ista dat modum pcedẽdi tñ d sui natura respiciebat pendentia quo ad faciẽda: vt nõ. in pre. decre. lz canon.
d ¶ Quãuis. Casus cõcedit conciliuz, certo casu episcopis expulsis a suis sedibus: q in locis aliax diocesum seruata forma quam limittat possint pcedere ɔ expulsores ɔsiliarios ⁊ fautores: ⁊ inter subditos ius dicere. Et pmo statuit de processu faciendo contra expulsores conciliarios ⁊ fautores. secũdo de iurisditione qls inter subditos exercenda. Tertio de licentia diocesanorum petenda Quarto de fide adhibenda v̀bo ipsox epox. Quinto de suffragio vicinorum episcoporum. Sexto protestatur de iure presidentium locis: vbi tales episcopi iurisditionem exercent. secũda ibi eisdem. tertia ibi volum⁹. quarta ibi sane. quinta ibi eorũdez. sexta ibi p premissa. Et q2 i vien̄. concilio plures erant episcopi a suis sedibus expulsi ⁊ maxime italici: vt mediolanen̄. ⁊ vincen̄. ⁊ aliqui alij: illis instantibus fuit hec cõstitutio promulgata.
e ¶ Canonibus. ix. q. ij. episcopum. ⁊ duobus. c. se. vij. q. j. placuit. ij. ⁊. c. se. ⁊ no. pro generali allegatione: de quo dixi de coha. cle. ⁊ mu. vestra.
f ¶ Generaliter. vt clarius pateat exceptio: premittit regulaz generalem. si. vt lit. non contesta. qm̃ in prin.
g ¶ Jurisditionem. ɔtentiosaz de illa que consistit in excõicando ⁊ absoluendo ⁊ in collatione beneficiorum ⁊ delegatione causarum: dic vt no. de of. dele. nouit. Celebrare põt etiaz ibi cum altari viatico: de priuil. c. fi. li. vj. Sed an cum pontificalibus: dicam. j. de priuil. c. ij.
h ¶ Epis. secus de inferioribus: in electis tamen confirmatis idem puto: de elec. transmissam. de trãsac. c. j. ⁊. ij.
i ¶ Proteruia. i. crudelitate vel terribilitate. i grecismo versus. Improbus est aliquis verbis factisqz pteruus.
k ¶ Impiox. ẽt fideliũ. ⁊ d istox pena. j. d penis siqs suadẽte
l ¶ Expulsi. vij. q. j. pastoralis. ⁊. c. sciscitaris. iij. q. vj. hoc qp pe. xvij. q. iiij. siquis deinceps.
m ¶ Persequtiũ qñ psecutionẽ fugere liceat necne: plene inter. ⁊ i gl. vij. q. j. §. hoc tũc. d renũ. nisi. §. pp maliciã. io. an.
n ¶ Aut earũ pte. q2 noie ptis ɔtinet dimidia. de deci. c. ij. §. j.

⁊ figura[a]. ¶ Volentes non solum ad futura negocia sed ad psentia[b] ⁊ adhuc etiã per appellationẽ pendentia[c] hoc extendi. Clemens quintus in concilio vienensi.

De foro competenti.

Quãuis[d] sacris canonibus[e] sit gnãlr[f] interdcm̃: neqs eps iurisditionẽ[g] in diocesi exerceat aliena: nos tamẽ epis[h] qui a suis sedibus proteruia[i] impiorũ[k] expulsi[l] non audent propter metum persequentium[m] in suis ciuitatibus vel diocesibus aut earuz[n] parte aliqua residere: nec iurisditionem ad se spectantez per se vel per alium[o] inibi[p] exercere[q] ne iniuria in eorum expulsione ipsorum irrogata ecclesijs[r] hoc pretextu remaneat inpunita: duximus indulgendum[s]: vt in diocesibus alienis in ciuitatibus videlicet vel locis insignibus[t] suis ecclesijs viciniorib[u]s in quibus poterunt secure morari ⁊ iurisditionem[x] suam libere exercere: possint[y] contra suos expulsores[z] et eorum in hac parte consiliaros[a] et fautores[b] dummodo ciuitates vel lo-

li. vj. cũ ɔcor. ne aliqs crederet h sic sumi: ideo subdit aliqua. Si ergo in aliqua etiã minima pticula diocesis ppe secure morari ⁊ pcedere põt: non est locus ɔstitutioni p hanc lr̃am: statur tñ ipsius assertioni super hoc: vt segtur. j. Quid si in aliquo loco dioc. sue tñ exemplo securus manere ⁊ pcedere posset ⁊ ibi de facto reciperetur an possit ibi sedere pro tribunali: vi q si xviij. q. ij. luminoso. de of. or. cuz episcopus. li. vj. p ⁊ ɔ. j. de puil. c. ij. Dico per hãc lr̃am ⁊ p pdictũ c. luminoso ad fi. ibi nisi ab abbate ⁊c̃. q ex quo ibi recipitur: ibi sedere poterit. Nam si hec constitutio dat sibi licentiam sedendi in loco non subdito alteri⁹ dio. fortius i nõ subdito sue dioce. q ẽt quo ad aliqua subditus ẽ: vt in p̃. decre. ij j. d puil. ⁊ tũc p hanc lr̃am sedere nõ poterit i alia dioc.
o ¶ Per alium. ergo si per alium põt in propria: non procedit in aliena.
p ¶ Inibi. in aliqua parte dioce. proprie.
q ¶ Exercere. ɔ illos. j. §. sane.
r ¶ Ecclesijs quasi innuat epm iniuriam ecclesie vendicare posse s3 non ppriam: de hoc. ij. q. vij. siquis ergo. ⁊. c. siquis ab episcopo. s. de maled. c. j. d penis romana li. vj. ⁊ p inno. de v̀. si. ex parte.
s ¶ Indulgendum olim. n. hoc non licebat. vnde dixit vin. de pcur. petitio in fi. j. glo. q eps expulsus nõ possidẽs iurisdictionẽ exercere nõ poterat. all' xi. q. j. si quisqz de cõ. di. j. hoc ergo: facit qd post euz scripsi q fi. sint le. p venerabilem. §. rõnibus. sup v̀bo loco
t ¶ Insignibus. quod expone vt de rescrip. statutum post prin. li. vj.
u ¶ Viciniorib9. ɔcor. s. d e elec. vbi piculum. §. porro. li. vj. in viciniori ergo id faciat siue sit ciuitas siue locus insignis.
x ¶ Et iurisditionẽ ista duo reqrũt ɔiũctim habitatio secura ⁊ libex iurisditionis exercitiũ p hãc copulã: requirũt ⁊ tertiũ: q locus sit securus citatj vt segt.
y ¶ Possint. tolle lr̃am. j. libere pcedere.
z ¶ Expulsores. tales censent etiã q venientez non admittũt. ff. de acq. pos. clã possidẽ. §. q ad nũdinas.
a ¶ Cõsiliarios. ẽ ɔsiliũ ⁊ fauor q adijcit ad delictuz ⁊ q nõ adijcit: de peñ. felicis. §. illud. li. vj. ⁊ vterqz tenet: s3 pmus plus: vt ibi quõ aũt de fraudulẽto ɔsilio dato circa deliciũ qs obligat ei ɔ quẽ nõ ei cui dedit no. de reg. iu. nullus ex cõsilio li. vj.
b ¶ Fautores. vide quod dicam. j. de peñ. siquis suadente in principio.

ca[a] huiusmodi eisdem expulsoribus consiliariis et fautoribus[b] sint secura[c]: et ipsi[d] personaliter vel ad domū[e] si hoc tute fieri valeat: alioquin[f] publice ī ecclesia cathedrali[g] loci vel domicilij eorundem citati fuerint libere procedere prout iusticia suadebit. ❡ Si vero dicti episcopi ausi non fuerint huiusmodi suos expulsores vel eorum consiliaros aut fautores dicto[h] modo citare vel ipsi maliciose ipedimentū prestiterint ne potuerit sic citari: licitum sit eisdem episcopis: vt[i] expulsores consiliarios et fautores eosdem diebus[k] aliquibus dominicis vel festiuis[l] cum populus conuenerit ad diuina[m]: vt sic facta citatio ad eos peruenire verisimilius[n] presumatur[o]: citēt vel citari faciant publice in ecclesijs[p] ciuitatum vel locorum insignium predictorum: et procedant deinde contra ipsos si citati taliter statuto ipsis peremptorio termino competēti[q] corā eisdē[r] epis noluerit comparere ac si citati legitime aliter extitissent[s] ❡ Eisdē etiā epis idulgem[us] vt inter suos subditos[t] ne ob defectum iusticie dispēdiū aliqd patiātur[u] possint ī diocesibus alienis in qbus morā[x] traxerint: dūmō per se vel p aliū hoc ī suis pprijs diocesibus[y] facē si audeāt vel si possint iurisditōz suā oimodā[z] exercē[ẽ]

a ❡ Loca huiusmodi. viciniora: quibus habitare et ius dicere possunt.
b ❡ Fautoribus. nō dicit vel ipsorum procuratoribus: quia in his arduis non cogitur quis procuratorem dare: de hoc ī de procura. querelam. v. q. iij. si egrotans.
c ❡ Secura. vide quod dicam ī. ō re iudi. pastoralis. §. pisana. et sup hac securitate nō stat verbo episcoporū: vt. j. dicam et debēt esse secura etiam quo ad iter: vt lite nō contestata accedens. ij.
d ❡ Et ipsi expulsores consiliarij vel fautores. et tolle literam citati fuerint. que est. j.
e ❡ Domū. habitationis: fa. cle. ī de elec. cā. n. §. i.
f ❡ Alioquin. i. si psonalis citatio vel ad domū tute fieri nō pōt.
g ❡ Cathedrali. ȝcor. p. decre. cāz et ē hoc specialissimū: et fa. qō dixi. ō. ti. pri dudū
h ❡ Dicto modo. psonaliter ad domum habitationis vel in ecclesia cathedrali domicilij.
i ❡ Ut. tolle lrām. j. citent vel citari faciant etc.
k ❡ Diebus non videtur ergo sufficere qp vna die fiat citatio duo autem sufficiant: quia pluralis est locutio etc. de pben. is cui. li. vj. ij. Rū. j. de reg. iur. pluralis. li. vj. tutius tū est qp fiat tribus diebus: de cle. non resi. ex tue. xxiiij. q. iij. de illicita.
l ❡ Festiuis. specialis casus quo fit citatio die feriato ȝ id. ō. de fe. c. j. et vlti. in princi. C. de fe. l. fi. et ratio huius statim sequitur. Aliqui non curant an fiat citationis preceptū vel citatio die feriato ȝ an fiat ad diem feriatam: et tunc etiam distinguunt: an citetur et cōpareat: an vt rūdeat: de quo satis scripsi in p. decre. vl. de feri. in pn. et guil. in spe. de cita. §. j. §. itez excipitur qp citatio fit ad diem etc. §. se.
m ❡ Ad diuina. quid si conuenissent ad audiendum verbum dei: satis puto satisfactum ȝstōni per id qō sequitur: et quia pdicatio verbi dei in diuinis includitur fa. de off. ordi. inter cetera. et sic in loco interdicto hec citatio fieri nō poterit: de sen. ex. rūso. et fa. qō scripsi post ho. de clā. despō. c. fi. sup verbo ecclesijs.
n ❡ Uerisimilius. qz si fieret alijs die vel loco
o ❡ Presumatur. non est presumptio iuris et de iure que dicitur fictio reciperet enim probationem ȝriā q ma. ac. pos. c. fi. Jo. an.
p ❡ Ecclesijs. non repetit cathedralibus ppter verbum locorum quod submittit et est si: j. de sen. ex. c. j. et ō. ti. proxi. c. j.
q ❡ Competenti. de ap. cum sit.
r ❡ Eisdem expulsis.
s ❡ Indulgemus. in duobus consistit hec indulgentia: quia subditos trahunt inuitos: et quia sufficit diocesanorum licentiam petere. et hoc locum habet in expulsis. Alij vero iter subditos volētes inter aliorū dio. dē licentia diocesanorum ius dicere possēt vt satis scripsi: de of. le. nouit. sup. j. gl. Inter inuitos nō. de of. or. cum epis li. vj.
t ❡ Subditos etiā laicos in his que de iure vel ȝsuetudine spectant ad forum ipsorū: de excep. c. ij. li. vj. Inter nō subditos ergo q prorogare vellent iurisditionē ipsius non habita lz petita diocesani licentia iudicare non posset per hanc litteram: per quam idem puto si alter solus ē subditus sit reus vel actor: cuius aduersarius non subditus ibi litigare cōsensit: cū hoc ius piudicia le et exorbitans a cōi iure non sit dilatanduz de re iu. que a iure. li. vj fortius si alter dissentit si dixisset de suis subditis: tūc potuisset de subdito etiam inuito actori non subdito iusticiam facere. Ista tū lrā sic clare posita ȝprehendere etiā videt eos nō g rōne domicilij sed delicti vel ȝctus subditi sunt: quod non puto fuisse de mēnte: nec talis pprie subditus dr: lz sortiatur forum quo ad casum illum.
u ❡ Patiantur. ipsi subditi.
x ❡ Moram. traxerint. in hoc differt hoc dictum a pcedēti nam ibi procedit in loco viciniori: hic non curamus an alter locus insignis sit vicinior: dummodo iste non distet vltra duas dietas vt sequitur.
y ❡ Diocesibus. vel ipsarum parte: vt. s. in pnci.
z ❡ Omnimodam. temporalem et ecclesiasticam spiritualem ciuilē et criminalē ēt si depositionē beneficij vel ordinis exigat. Per istud enim omnimodam satis pz qp iurisditio sumitur hic vt genus comprehendes etiam merum et mixtum imperium. ff. de iur. om. iudi. l. iij. et iiij. exigētibus ergo culpis incarcerare posset. de senten. excō. vt fame. eo. ti. si clericos. lib. vj. de penis. quāuis eo. li. Item per hanc litteram puto qp nedum sm ius commune: sed etiam sm constitutiones suas possit inter subditos iudicare: siue constitutiones ordinent litem: siue decidant casus: vel puniant dummodo casus decidendi vel puniendi intra suam dio. euenerint: vt hec sit mens qp iurisditionem quam in diocesi existens inter subditos exerceret: exercere possit hoc casu: sed certum est qp existens in diocesi non iudicaret vel puniret subditos sm cōstitutiones suas de actibus commissis extra diocesim: de cōsti. c. ij li. vj. ergo nec illud facere poterit ex dio. existens.
ẽ ❡ Exercere etiam per alium. dūmodo ī loco illo moram trahat ad hoc. ō. pri. Rū ibi citari faciant. de re iur. pōt li. vj.

ita tamen ꝙ subditi qui ex/pulsores vel eorum fautores aut consiliarij non fuerint[a] vl tra duas dietas[b] a fine[c] sue dio. non trahantur[d]. ¶ Volumus insup vt ante omnia[e] a dioce/sanis[f] locorum in quibus mo ram traxerint petant licentiã in premissis[g]: quã si obtinere nequiuerint[h]: procedant[i] ni/bilominus prout superius est expressum. ¶ Sane[k] si predi cti episcopi asseruerint se non fuisse ausos prefatos expulso res consiliarios vel fautores personaliter vel ad domum: aut publice vt premittitur in eorum ecclesia cathedrali ci/tare vel ipsos maliciose pre/stitisse impedimentũ ne p eos potuerint sic citari: aut ꝙ in suis diocesibus iurisditionez

per se vel per alium contra[l] ip sos exercere nequeunt vel non audẽt: stari sup[m] his volumus assertionibus[n] eorũdem: ipsis districtius iniungentes sub interminatiõe diuini iudicij: ne circa pmissa cõ sciam[o] qcq̃ mẽdaciter aut dolose asserãt vel cõfingant. ¶ Eorũdẽ aũt epoꝝ snias ⁊ pcessus quos in premissis[p] casibus in alijs dio cesibus duxerint faciendos: denuncient seu denũciari fa/ciant per suas dioceses ꝯuici ni epi: cũ ab eis[q] fuerit reqsiti[r] ¶ Per premissa q̃z nullũ ex trãscursu tpis q̃nticũq3[s] vl aliq quoq̃ mõ locoruz diocesanis vel alijs qbuscũq3 iurisditio nẽ hñtibus[t] in locis pmissis in qbus predicti epi sic expulsi iurisditionẽ vt pdicit[v] exerce

a ¶ Non fuerint. quasi hi qui tales fuerunt possint vlterius trahi. nam si proceditur contra eos vt expulsioni sculpabi/les: satis est ꝙ locus sit vicinior l3 vltra duas dietas vt. s. sed si ad petitionem aliorum citantur videtur sufficere ꝙ epi scopus ibi moretur licet locus distet vltra duas dietas ⁊ hoc durum est secun/dum ꝙ posset trahi vl tra quattuor dietas. Si ergo hoc intendit lr̃a de buerat aliquam metam adijcere: puta ꝙ tunc l3 vltra duas: non tñ vltra quattuor trahi posset: vt sepe facit curia roma/na maxime in litteris cõ seruatorijs.

b ¶ Dietas vulgares. ꝺ h̃ satis ꝺ rescrip. nõnulli

c ¶ A fine ꝯcor. (Jo. an. de rescrip. statutũ. §. cuz ꝟo li. vj. Jo. an.

d ¶ Non trahantur. qꝺ intelligo etiam si intra illas de facto trahi nõ possint.

e ¶ Ante omnia nõ va let ergo processus fact⁹ licentia nõ petita: s. fi. de ele. prouida. li. vj.

f ¶ Diocesanis. p dioce sanos intelligo eos qui habent in loco epalem iurisditionem vel quasi fa. fi. c. ⁊ quod ibi dicam quod intelligo si eã sic habẽt ꝙ diocesanus episcopus illam exercere non possit ibi/dem: alr̃s si diocesanus posset l3 ⁊ illi possint: semper episcopus requiretur. Sed an officialis episcopi dare poterit hanc licen tiam vel sufficiat ab eo peti: non puto ex generali officialatu fa. de tẽ ordi. cum nullius. ij. rescript. li. vi. e. lib. de offi. vi. c. ij. ⁊ iij. ⁊ maxime presente episcopo: de offi. ordi. romana. in fi. eo. li. per quam videtur episcopum requirendum si est in dioc. vel circa illam. Sed quid si multum distat nec est ibi officialis a quo possit haberi: videtur de mente ꝙ facta requisitione apꝺ locum habitationis hoc poterit: fa. ij. q. vj. biduum. s. e. cum. de ele. c. causam. ff. de iudi. si longius. ⁊ fa. quod nõ. de re. in in te. tum ex litteris. in fi. Capitulum autem vacante sede hanc li centiam dare poterit: vel sufficiet illam ab eo peti: fa. fi. capitu li ⁊ pre. de ele. cum nullus. §. ij. ⁊. j. de here. c. j. ⁊ quod ibi di/cam.

g ¶ In premissis per h̃ puto ꝙ etiaz primum casum includat qui est de premissis. Sed nunquid sufficiet generalis petitio s. ꝙ posset contra expulsores procedere ⁊ inter subditos ius reddere: puto ꝙ sic. graue enim esset in singulis personis vel causis licentiam petere: dico tamen ꝙ si de speciali causa fuit petita licentia siue data fuerit siue denegata: pro alia causa de bebit peti.

h ¶ Nequiuerint: concor. j. de sepul. dudum ver. si vero. s. de regul. l3 ⁊ satis est p hanc litteram ꝙ nequit habere licentiam siue quia denegatur siue q2 petita ⁊ expectata non datur: fa. de ap. ab eo li. vj.

i ¶ Procedant. virtute huius constitutiõis: ⁊ per hoc patet ꝙ si subditi de processu iniquo episcopi vellẽt conqueri corã dio cesano loci non possent cuz propter necessitatem cõpul sionis hec cõstitutio cõmunicet sibi locum: ⁊ par i pa rez ⁊c. de elec. nouit. si tamen alias preter casum quo sedere: alias cedere potest ibi per hanc cõstitutionem ibi deliqueret bene cognosceret diocesan⁹. iij. q. vj. c. j. ꝺ rap. c. j. Quid ꝺ minore prelato habẽte iurisditio nez i loco ⁊ scripsi post ino. ⁊ ho. ꝺ ma. ⁊ obe. cuz infe rior.

k ¶ Sane sum/me fuit necessari us iste. §. vt aliqs fruct⁹ ex superio ribus haberetur

l ¶ Contra ipsos. Nota qa dato ꝙ episcopi expulsi ꝯ tra alios vl' circa alia possent p se vel per alios iuris ditionẽ i suis dio cesibus exercere satis est ꝙ cõtra il los nõ possint vt locum habeat cõ stitutio.

m ¶ Super his. sup alijs ergo ipo ruz assertioni nõ stabit. vnde si di cãt loca ad que ci tãt illos eis fore secura: i hoc eis non creditur: cum hoc non sit de hic express. s. eadem ratione nõ creditur si dicant loca in quibus procedũt esse viciniora in quibus possint tu/te manere ⁊ processus facere ⁊ citati venire. Itez nec creditur eis i eo ꝙ dicant aliquem expulsorem consilia riuz vel fautorem: ille tamen cui hoc impingitur ha/bet se super eo defendere: ⁊ sic itelligas supradicta.

n ¶ Assertiõib⁹ h̃ multa specialia ꝙ creditur assertio/ni iudicis. Item ꝙ creditur sine iuramento: ⁊ ꝙ vni soli ⁊ in cã ppa. reglr ꝯ. de pba. qm̃. de testi. veniens. ⁊ c. l3. ⁊. c. nup. vbi de hoc. ⁊ de co. di. iij. puulos. iiij. q.

o ¶ Consciam. ꝯcor. de renũ. nisi in (ñ. nullus cũ si. de vo. c. fi. de rescrip. statutum. §. assessorem. li. vj.

p ¶ Premissis casibus. ergo alios pcessus vicini nun ciare nõ tenent. Contra. xj. q. iij. cure. de treu. ⁊ pa. c. j. Sol. pz p lr̃am seqnentem. Nam factos in alienis dio/cesibus extra pdictos casus exequi nõ tenetur factos in pprijs sic vt in ꝯrijs.

q ¶ Ab eis. nõ vr̃ ergo sufficere ꝙ reqrat a tertio etiã

r ¶ Reqsiti. no. de so. cõ. postulasti. c. ti. ro (cui⁹ itersit. ma na. ꝟ. fi. li. vj. eps regrẽs illos nõ faciẽtes punire si posset: aget tñ corã illi⁹ supiore vt illũ cogat ⁊ puniat. ꝺ iure pa. nullus nisi iustã hñt cãz ñ parẽdi: vt q2 no/torie sit iniusti. de of. ⁊ le. siqñ. de of. le. studuisti.

s ¶ Quãticunq3 ẽt c⁹ initij vl' ꝯriũ ñ sit memoria: qꝺ als releuat ab onẽ pbãdi titulũ ꝺ pscrip. c. j. li. vj.

t ¶ Hñtib⁹. hñt. n. qñq3 iferiores i loca vel in psonas epalez iurisditionẽ vel q̃si: de pui. abbates i fi. li. vj.

u ℭ Ut pdicit. dat intelligere q si als iter subdios ipsoz diocesanoz iudicarent: bene p taciturnitatē ⁊ tpis lapsum eis piudicari posset s; isto casu cū hoc faci ant iuris auctoritate: diocesanis nulla negligētia pōt ascribi: ergo nec ꝯ ipsos pscribi.

g ℭ Generet. qn exercēs iurisditi onē i loco vel in certas psonas vl cās acquirat pos sessionē illi⁹ gnā lē vel spālez: ⁊ qn pscribat satis scri psi post Ino. d ca pel. mo. c. ij. ⁊ de hoc i spe. d iur. o. iu. ad fi. v. illud ēt ⁊ de pscrip. §. j. v. s; pone miles.

c Causa se su mat

e ℭ Bñ ficiali. ꝯphendit miora ⁊ maiora bñficia ⁊ pbēdas de h de re. iu. c. j. li. vj. i n bñficialib⁹ aūt n h; h locū ēt si de ecclia vel d ppetate sit qō: sa. qd dixi s. e. cō. d iudi. dispēdiosaz. sup vbo bñficijs.

bñt piudiciū generet[a]. Clemens. v. in concilio. vienensi.

De cā possessionis ⁊ ppetatis.

Causa[b] beneficiali[c] per appellationez[d] ad[e] se. legitime de uoluta[f] tā appellā ti quam appellato[g] licere de cernimus nedum petitorium sed ⁊ possessorium intentare: ⁊ in spoliantis[h] odium ante cause conclusionem[i] suspēde re[k] petitorium a se ⁊[l] ab aduer sario[m] intentatum, in solo[n] pos sessorio procedēdo. Clemēs quintus in concilio vienensi.

De dolo ⁊ contumacia.

Si[o] añ diffinitiuaz sen tētiaz[p] a iudice qs ap pellando recedat: et iudex sue appellatiōi nō defe rēs[q] eo citato vel ēt nō citato[r] vlterius in cā pcedēs ꝯ ipsuz etiā abñtē[s] sniaz diffinitiuā p mulget[t]: poterit idē appellās a dicta snia infra tps debitū[u]

d ℭ Per appellationē. forti⁹ si p qrelā. videbat autez q illud solū sup quo appellatū erat eēt p appellatio nis iudicē cognoscēdū. vnde corā iudice appellatio nis nō fit recōuētio: de hoc scripsi de mu. pe. c. j. cogno scat ergo id solū sup quo appellat siue ante sniaz fue rit appellatū: ad hoc. j. de ap. appellanti. cū suis ꝯcor. siue a snia. ij. q. vj. ad finē. siue ex iudiciū: de elec. vt cir ca li. vj. Sed ex quo deuoluta ē cā p decre. j. de elec. li. vj. nō expectato appellationis euentu voluit papa h licere: ⁊ hoc pbat. v. j decernimus. p qd rñdet ad iu ra pdicta. Pōt etiā dici q decre. vt circa. locū nō hēt cū quis suū psequitur interesse: vt. s. e. cō. de ele. i pn.

e ℭ Ad se. ap. Ja inferioribus ergo secus.

f ℭ Deuoluta. ita q cā ipsa est in curia sm formaz de cre. j. de elec. li. vj. vt qr appellatio legitime interposita est eo ti. vt circa. ⁊ appellatio sit legitime insinuata: vt i cle. s. de ele. cām ⁊ infra debitum tps: vt ibi. §. pe.

g ℭ Appellato. vtrūqz. n. equaliter artat illa ꝯstō. j. d elec. vterqz ergo sentiat ꝯmoduz sicut onus: de re. iur. qui sentit li. vj.

h ℭ Spoliantis per hoc pz q loquitur in possessorio recuperande. de possessorio retinende an intentari possit per eum qui petitorium intentauit illo penden te: notaui ⁊ dixi. s. eo. pastoralis. sup. iiij. glo. que glo sa in ea parte qua dicit ante medium q de possessorio pōt rediri ad iudiciū ppietatis: reprobari videtur per hunc textum. Si enim speciale hoc inducitur in odium spoliantis: q suspenso petitorio transitur ad possessorium: ergo id non licebit casu conuerso: i quo casu cessat. Sed glosa dupliciter pōt defendi. s. quia non dicit q suspenso possessorio redeatur ad petito rium: sed q de possessorio inchoato reditur ad peti torium: quod pōt intelligi renunciato priori iudicio Item volens dicere q suspendi ⁊ pendere possit pos sessorium: dicet hoc speciale hic addi in causa appel lationis vt dixi in glo. fortius vt quod ibi olim non li cuisset hodie liceat in odium spoliantis.

i ℭ Conclusionem. que l; fieri possit vt hic. tamen in his be neficialibus pōt omitti. j. de ver. sig. sepe contingit. facta ergo conclusio ne hoc non licebit: quod verum puto: nisi in casu decreta. pastoralis in fi. s. eo. vt sicut in alijs causis beneficia libus tunc liceret: sic ⁊ in ista saltem eo casu quo suspendit petitorium in choatum a se in quo lo quitur illa decre.

k ℭ Suspēdere. sine me tu condemnationis ex pensarum: vt dixi eo. ti. pastoralis. super ver. agi potest.

l ℭ Et pro vel vt. ff. de ver. sig. sepe. de rescrip. c. ij. vbi de hoc.

m ℭ Aduersario hec lra ⁊ sequens approbare vi detur quod nō. io. ij. q. ij. c. j. ⁊ ber. s. de or. co. c. fi. gof. inno. ⁊ abb. de re. spo. ex cōquestione. s. qn super eadem re intentat vnus petitorium. alter super illa in tentat possessorium recuperande prius auditur. ⁊ sic vtilius est sibi agere qz excipere: quod ho. non placuit qui dicebat ex vi actionis eum non prius audiendum sed simul: dicens q in decre. ex conquestione. prius excipit postmodum egit i vt ibi scripsi

n ℭ Solo. quasi nil habeat docere de petitorio: ⁊ per hoc vi detur q petens restitutionem beneficij non habeat iustifica re possessionem vel probare titulum: de re. spo. in litteris. Cō tra de fi. pres. constitutus: vide quod ibi dixi super glo. ij. ⁊ qd nō. ho. in sum. de re. spo. §. in casibus. v. quid ergo. volens se defendere contra hunc tex. respondebit per decre. ex parte de re. spo. vbi intentans possessorium probat coniugium: ⁊ p decre. ad decimas eo. ti. li. vj. Aliud est ergo intentare petito rium aliud iustificare possessorium ex titulo. vbi natura pos sessorij hoc requirit: sed vide quod dixi i pre. decre. ex parte in glo. q. d. vltra medium.

o Si autem. se sumat ⁊ determinat casum dubium circa de cre. eum qui. eo. ti. li. vj. ⁊ qd ibi tangit archi. ⁊ qd nō. de re iudi. inter monasterium. in vl. glo.

p ℭ Sententiam. ⁊ sic opportet appellationem iustificari solū ex virtute grauaminis illati propter quod appellauit: vt. j. de appella. appellanti.

q ℭ Non deferens. si detulisset sententia postea per ipsum la ta non valuit: quod dic vt de appel. cum appellationibus. li. vj. bene autem fecit iudex non deferendo: ex quo putabat ex falsa causa appellatum: nunqz enim reuocabitur quod per eū fiet: nisi prius iustificetur appellatio: quod dic vt nō. eo. ti. nō solum. li. vj.

r ℭ Non citato. qr citare non tenetur. vt p. decre. eum qui.

s ℭ Absentem. fortificabāt dubium hic duo: q citatus fuit: ⁊ q fuit absens que aperte videbatur contumacia in non veni endo vt. j. dicam.

t ℭ Promulget. quod potuit si lis erat contestata: ⁊ q li que bat de cā. s. e. pnt. ⁊ idem si non erat conte. sed erat de ca sib⁹ quibus pcedi pōt ad sententiam li. non cōte ꝯ cōtumacē: qui habentur vt lite conte. quoniam in tex. ⁊ in glo.

u ℭ Debitum. s. decem dierum ⁊ a tempore noticie: de appel. concertationi. li. vj.

appellare[a]: nisi eius pⁱma ap
pellatio eēt frivola mãifeste[b]
Clemens quintus in conci
lio vienensi.

**Ut lite pendente nihil inno
uetur. Rubrica.**

a) Appellare. nō. inno. ⁊ post eū hosti. de app. dilecto: vt ibi scripsi in fi. vl. glo. ⁊ guil. i spe. de sen. ꝓla. §. iuxta. v̄. qd ergo si appellatio. ꝙ appellans ante sñiam q postea appellat a sñia ꝑ hoc nō renūciet pⁱme appellationi nec sñiam ratificat. gemiatio eni appellationū nō submittit sed subtrahit appellantem a iudicis ptāte. xxxj. q. ij. lotharius. de ap. bone ⁊ c. dilecte. non ob. ff. rē ra. ha. l. iij. §. fals⁹. qđ solue vt nō. ber. de re iudi. c. j.

b) Manifeste. vt quia nulla cā fuit ibi expressa vel si legitīa dato ꝙ eēt vera. vel lȝ legitīa mãifeste eēt v̄a vl̄ falsa. vel iam ꝓnūciatū esset illam falsam ⁊ non appellatū. Et aduerte q̄a ꝓbare videt̄ hec littera ꝙ v̄a ꝯtumacia in non veniendo nō īpedit appellantē vel appellationē nisi sit manifesta vt sic in vera ꝯtumacia distinguatur inter manifestam et dubiā. appellans eni friuole ⁊ recedēs v̄e ꝯtumax est: ⁊ tñ si hoc nō est manifestū: appellat ⁊ sm̄ hoc intelligenda vident̄ iura que dicūt ꝯtumacem in nō veniēdo non appellare. ij. q. vj. §. sūt quoꝝ. in pn. xxiiij. q. iij. de illicita. C. de iudi. ꝓperandū. §. cū aūt. quoꝝ ap. nō reci. l. j. C. e. ti. In nō veniēdo iō dixi quia ꝯtumax in nō ꝑendo appellat. ff. de ap. creditor. §. iussus ⁊ ꝑ rōne diuersitatis dicit ibi glo. ꝙ iste peccat in vno tantū: ille in duob⁹: qđ intelligo ꝙ iste venit sed nō paret: ille nec venit nec paret. Guil. in spe. de ꝯtu. §. j. v̄. ⁊ no. pⁱmo distiguit duplicem ꝯtumaciā: veram ⁊ p̄sumptā. Scđo triplicem. s. euidētem verā ⁊ p̄sumptā aut fictā: dicēs ꝙ verus ꝯtumax quē citatio appⁱhendit nō audit̄ appellās ⁊ multo min⁹ euidēs. Et euidentē vocat ꝯtumaciā illi⁹ q dixit se nō vētuꝝ ⁊ an sufficiat hoc extra iudiciū dixisse nūcio citanti: vide qđ nō. de sen. ex. venerabilib⁹. §. sec⁹. li. vj. verā illi⁹ quē citatio appⁱhendit fictā vel iterp̄tatiuā. citati ad domū quē citatio nō appⁱhēdit Ja. de are. ꝯtumaciā quā. s̄. dixi euidentē dicebat v̄issimā. ⁊ dicebat fictū ꝯtumacē appellare veꝝ venientē iudice sedēte ꝓ tribunali restitui ad appellandū. ff. de in ite. re. l. diu⁹. v̄issimū nullo iure ad appellandū admitti. ff. ex q. cau. in pos. eat̄. §. fi. Sed circa hoc ē sciendū ꝙ i v̄o ꝯtūace q̄drupler ē opi. ⁊ in ficto q̄drupler. Nā aliq dicūt veꝝ quē. s̄. dixi euidentē vel v̄issimū: alij iuentū. alij nō iuentū: tūc demū si se citatū nouit alij citatū ab hoie. Jtē q̄dā dicūt fictū iuentū q dixit se ventuꝝ vel tacuit ȝ nō venit. ⁊ hāc ēt recitat glo. vl. i fi. ff. de re. in inte. Alij dicūt hūc veꝝ ȝ nō fictū nō iuentū. ⁊ fa. qđ nō. in. l. ex ꝯsensu. §. fi. ff. de ap. Tertij nō iuēto distiguūt an citatio postmodū ad istū ꝑuēerit ⁊ sit v̄us: an nō ⁊ tūc sit fict⁹. ⁊ fa. qđ nō i. l. j. §. j. ff. q̄ñ ap. sit. Alij dicūt fictā cū ius citat verā cū citat hō q: nūci⁹ ⁊c̄. ff. de ar. celsus. ⁊ fa. qđ nō. ꝯpo. ⁊ archi. đ ele. c. j. li. vj. sic v̄a iterpellatio q̄ fit exp̄sse ꝑ hoiem. ff. de vsu. mora ficta q̄ tacite fit ꝑ legē vt i ꝑsona minoris. ff. de le. ij. l. ticia seia. §. vsuras. C. i q. cau. i ite. re. ñ ē ne. l. i mioꝝ. De v̄o ⁊ ficto placet scđa opi. reprobata pⁱma ⁊ q̄rta. ⁊ lȝ tertia i se sit v̄a: q: v̄e iudici ꝯtūacie resistitit q nō iuent⁹ citatiōis noticiā hūit ⁊ nō venit: tñ q: id iudicialit̄ nō ꝯstat ⁊ ex p̄sūptiōe iudicam⁹: hēm⁹ illū ꝓ ficto vbi iudicialit̄ ḡ ꝯstaret haberet̄ ꝓ v̄o. ⁊ sic posset itelligi. §. sin aūt. de q̄ submitiā. Jtē sciendū ꝙ circa ꝯtūacis appellationē ē opi. ēt q̄drupler. Cōis hȝ ꝙ fictus appellat. C. q̄uo ⁊ q̄ñ iu. ab eo. ff. q̄ñ ap. sit. l. j. i fi. C. de li. cā. si is ⁊ facit hec decre. Scđa singularis opi. ia. bal. ⁊ odof. quā seq̄batur dñs me⁹ in. l. ꝓꝑandū ꝙ ēt ficte ꝯtumax nō appellet. ⁊ h̄ dicunt ꝑ §. sin aūt. e. l. de iudi. q̄ loquit̄ de pte nō iuenta. ꝓ his facit. ff de iudi. l. ⁊ post edictū. i fi. sine suppletiōe legēdo. ȝ vt ibi dicit glo. si finis loq̄ret̄ de eo q nec v̄e nec ficte ꝯtumax eēt: nō esset appellatio necessaria: q: ipso iure sñia nulla eēt. ⁊ si exponas qđ ibi dicit: audiet̄ bñficio nullitatis sine appellatōis remedio: nō ꝯuenit rñsio narrātis. ꝯ illud de fi. istru. inf. §. ceteꝝ. Alij dicūt ficte ꝯtumacē appellare posse q venit iudice sedēte ꝓ tribunali al's nō appellat: ⁊ sic itelligūt. §. sin aūt. Alij dicūt nedū fictum ȝ ēt veꝝ appellare posse dū mō nō sit manifestus quē. s̄. vocaui euidētē vel v̄issimū. ⁊ ꝓ his facit hec l̄ra. ⁊ đ sen. ex. venerabilib⁹. §. idē ē. vbi videt̄ exp̄ssū ꝙ citatus nō veniēs sit p̄sūptiue ꝯtumax: q: potuit ipediri sic ꝙ venire nō potuit. Cū ḡ eo casu bñficio absentie restitueret̄ ꝯ sñiam de re iudi. cū bertold⁹. de re. in ite. ex l̄ris. ⁊ de h̄. ff. de d ā. ife. si finita. §. si forte. de re iudi. q̄sitū. fortius ergo bñficiū ꝓbabilis absentie illū excusabit a ꝯtumacia vt appellare possit vt pñs: ⁊ obtinere sententiam retractari ꝓpter iniq̄tatē sui: non ꝓpter absentiā tm̄. fateor tñ ꝙ vbi pñs appellare nō posset vt q: tertio citatus tūc necessaria eēt restō de q̄ in p̄dictis iuribus. Et ex ꝯcludi posset ⁊ scio ꝙ nouū videbit̄ ꝙ si ꝯtumax q nō venit appellat: iudex a q̄ appellat si scit illū euidentē vel veꝝ ꝯtumacē appellatiōi nō deferet: ȝ in cā vl' executiōe ꝓcedet iudex tñ ad quē appellationē recipiet: ⁊ pⁱus de h̄ p̄iudiciali cognoscet. s. an potuerit appellare: ⁊ si cā cognita iuenerit illū manifestū ⁊ euidentem ꝯtumacē vel veꝝ siue iuentū siue nō iuentū: q tñ postea citatū se nouit: nec apparet ipsi⁹ iustū ipedimentum vel excusatio ⁊ sic contempsit: ꝓnūciabit appellationem non deuoluere: in appellationis causa non procedet. Si vero sibi constabit illum licet inuentuȝ fortius non inuentum qui postea se citatum nouit: iuste impeditum propter quod venire nō potuit: vel saltem excusabilem. vt quia credidit terminuȝ prorogatum: de. resti. in inte. ex litteris. ⁊ facit quod ibi scripsi post vin. ⁊ tan. cum per hoc appareat eum non fuisse contumacem: quia non contempsit. ff. de re iudi. cōtumacia: pronunciabit appellationem deuoluere ⁊ de illa cognoscet. ⁊ est simile quod scripsi. s̄. de appel. ad h̄ si in vna. ⁊ s̄. de resti. spo. sollicite. de testi. veniens. ij. de appel. non solum. li. vj. in. iij. glo. ad textum ergo redeundo videtur sm̄ predicta ꝙ de prima appellatiōe vt p̄iudiciali pⁱmo cognoscet̄. de or. cog. tuā. cui⁹ euentus alterius cognitionē dabit vel denegabit initiū: de elec. si forte. li. vj. Sed sm̄ hoc qd relevat scđa appellatio cū ꝓnūciatio ꝙ pⁱmo fuerit bñ appellatū reuocet̄ sñia ꝑ modū nullitatis vel attētati đ ap. ñ solū. li. vj. ⁊ ꝓnūciato ꝙ male fuerit appellatū appet illū postea ꝯtumacē fuisse ⁊ sic nil reuocabit̄. ⁊ fa. qđ scripsi post ino. ⁊ ho. de ap. insposita i fi. j. rñ. Rñ. valȝ ad h̄ q: ñ coget̄ ꝓseq pⁱmā. ȝ ꝓseq̄ndo scđam si excipiat̄ de ꝯtumacia: replicabit de iusta appellatiōe de q̄ iudex scđo cognoscet: ñ vt ꝓnūciet bñ vel male appellatū: vel vt reuocet attētata: ȝ solū vt ꝓnūciet illū appellare potuisse vel ñ. ⁊ sic appellatiōȝ deuoluē vl' nō. ⁊ sic iudex appel ītio sup eodē articulo infiecto qđ ñ licuit de h̄ cognoscit ⁊ ꝓnūciat. s̄. đ ap. sua nobis. Jtē valȝ q: sm̄ h̄ audiet̄ ꝓsequēs scđam: lȝ tpe q̄ prosequtur sit lapsū tps pⁱme ꝓseq̄nde. bñ fa. de sen. ex. lȝ. li. vj. Si v̄o etiā tpe scđe appellatiōis lapsū erat tps prosecutiōis pⁱme vide qđ scripsi de ap. directe sup glo. ij. Jtē v̄ȝ ꝙ posset

aliquod probabile dubium primo appellantem excu
sare a ꝯtumacia: ꝫ appellatio ꝑ ꝓbata iusta ꝓnūcia
ri non potest: fa. de elec. c. i. li. vi. Item posset secunda
esse interposita ad aliū iudicē q magis expediret ap
pellāti q̄ꝫ primus. Ex ꝓdictis solui videtur quod nō.
ð. e. com de elec.
causam. §. pe. in
vlti glo. ꝙ artat⁹
ꝑ decre. illā qui
nō venit nec mi
sit si appellata dif
finitiua si non
doceāt de iusto i
pedimēto quod
excuset cōtuma
ciā non debeat
audiri. fortius ſ. n.
cadit vera cōtu
macia in citato
per ius cōe quod
ignorare non licuit: q̄ꝫ in citato per iudicem.

In[a] duobus[b] in romana[c] curia sup beneficio[d] sibi collatio[e] litigantib⁹[f] in eadem curia mori[g] contingat[h] vtrunq; collationem huiusmodi benefi
cij ad romanum pontificem si vero extra dictam curiam[k] ad ordinarium decernimus pertinere nisi[m] forsā alius ab eis[n] in dicto beneficio ius[o] haberet. ꝙ si vnum in dicta cu
ria: alterum vero extra mori contingat: si moriens i curia beneficiū possidebat[p] ad ro. pontificem[q]: si vero alius[r] ad ordinarium pertineat colla
tio supredicta. neutro[s] autem ipsorum[t] beneficiū possidēte

a In duobus determinat casum dubiū circa decre. scdā de prebē. li. vi. que reseruat col
lationi papali bñficia in curia vacantia an locum hēat in duobus litigantibus i curia
super beneficio sibi collato alter si morit̃ vel vterq;: ⁊ distinguit ꝑncipalr̃ duo mēbra: q: aut vterq; morit̃ in
curia: aut vterq; ex̃ curia: aut alt̃ tm̄. In ꝑmo distiguit aut vtq; morit̃ i curia: aut vtq; ex̃: aut alt̃ intus ⁊ alt̃
ex̃: ⁊ hoc vltimo casu: aut alt̃ tm̄ possidebat aut neuter ⁊ si alter: aut q morit̃ i curia aut q ex̃. In secundo ēt
ꝑncipali mēbro. s. cū morit̃ alter tm̄ tunc subdistiguit q: aut beneficium spectabat ad mortuum aut ad sup
stitē: aut ad neutrum ⁊ si ad mortuum: aut moritur in curia: aut ex̃: ⁊ secundū ꝑncipale membꝝ ꝓsequi
tur: ibi si vero alter tertio ꝓstatur: ibi salua tamen.

b ℭ Duobus. vel pluribus cū sit eadē ratio cōcor. qꝺ nō. de rescrip. duobus. li. vi.

c ℭ Romana curia. qꝺ dic vt. nō. ð. ð ꝑben. ꝓsiti. li. vi.

d ℭ Bñficio. large sumit̃ ꝯphendens dignitates: de prebē. c. ij. li. vi. saluo qꝺ ibi nō. i. ij. glo.

e ℭ Collato. secus ergo si litigarent illud sibi debitū: ⁊ ꝯcor. qꝺ dixi. ð. in cle. ð. de rescrip. auditor. ⁊ per hoc
puto solui qꝺ dubie tangebat archi. de elec. si electio li. vi. de electo i ꝑpositum non ꝯfirmato q morit̃ in cu
ria an prepositura vacet in curia: allegabat pro ⁊ ꝯ: q̄ nō. lxiij. di. q̄ꝫto puto ꝙ nō: etiā si ibidē sup electione
⁊ confirmatiōe litigabāt ꝑ gāc lr̃aꝫ. durat. n. ꝑma va
catio vsq; ad ꝯfirmationē. fa. de elec. cupiētes. ⁊. c. q̄ꝫ sit i ꝑn. li. vi q̄ ꝑ ꝯfirmatōꝫ desinit: de transla. c. i. ⁊. ij.
fa. hoc ꝓ opi. quā tenui: de elec. cupientes. §. qꝺ si in vl' glo. que incipit ⁊ ꝑtinet. Sꝫ ð poribus bñficijs con
firmat i curia: ad dignitatē cuius adeptio facit illa va
care: dubitatur an vacent i curia: ⁊ placet archi. in de
cre. ꝯmissa. de elec. li. vi. ꝙ non: q: non vacant ꝑ cōfir
matiūnem ꝫ ꝑ possessionē pacificā: vel ex quo stat ꝑ ꝯfirmatū quominus illā hēat: vt ibi ⁊ de ꝑben'. licet
eps. e. l. dicebat tñ ꝙ si ille confirmatus manet in cu
ria ⁊ ꝑ ꝓcuratores possessionem apꝑhendit ꝙ bñficia vacabūt in curia: q: talis possessio quo ad ꝓora bene
ficia fingit illū mortuū. vij. q. i. ecce in quibus. sed moei non pōt: nisi vbi ꝑsonaliter ē: ergo ⁊c̃. Nō placet
hoc dictū ex qun sequeret̃ ꝙ bñficium ꝑ ꝓcuratorem renunciatum in curia vacaret eo loco vbi esset renunciatio
nis tempore qui procuratorem ꝯstituit qꝺ est falsū. vt ipe idē nō. i decre ij. de ꝑben. Et ad. §. ecce rñde ꝑ nō. de rescrip. sus
ceptum li. vi. in gl. pe. q: non ē ꝟe mortu⁹ ꝫ fingit̃: ⁊ illa fictio bñ pōt trahi ad locū vbi possessionē apprehēdit. vbi ergo ꝓ
curator mandatum hñs possessionem apprehen
dit: ibi ⁊ hodie vacat be
neficium: sed vbi amicus vel negociorū gestor id fecisset procedere posset
illa opi. q: tunc vacant ꝑ acceptionem ⁊ certifica
tionē ꝑ illū factā i curia ⁊ non ꝓus: fa. de ꝑbē. si
tibi absenti. li. vi. Itē ad uertēdum ꝙ sepe curia
ꝓora bñficia electi i epm i curia ꝯsecrati stat i ꝯsēt
qꝺ puto fieri non posse illo nō ꝯsētiēte: nisi ꝓ⁹ hēat possessionē epat⁹ nō. n. ꝑ solā cōse
crationem vacant priora: ꝫ ꝑ ꝯsecrationē ⁊ translationem ⁊ lapsum tpis quo debuit ꝯsecrari: ꝓut etiā scripsi post inno. ⁊
ꝯpo. de elec. cū i cūctis. ð. cū ðo. sup vlt. glo. si ergo ꝯsecratio
nis tpe possessionē hēbat: tūc stati vacāt ꝓora ⁊ i curia vbi cō
secratur: ⁊ ꝑ hoc videtur ꝙ si ꝯsecrat⁹ i curia possessionē nō
hñs vadit ad ptes ⁊ epatus possessionem apprehendit: ꝙ ꝓo
ra illius beneficia nob vacent i curia: nisi spāliter fuerint res
uara. Scio tñ ꝙ curia h non reciperet.

f ℭ Litigantibus. in h ad ti.

g ℭ Mori. idem puto in renunciatione vel alia vacationis forma: etiam si misceantur: vt quia vnus moritur alius renū
ciat cum sit eadem ratio: ⁊ fa. pal'. §. ecce. vij. q. i.

h ℭ Contingat. sil' vel successiue.

i ℭ Pontificē. tolle lr̃am decernimus pertinere.

k ℭ Curiā. repete mori contingat vtrūq; collonē h⁹i bñficij.

l ℭ Ordinarum. i. collatorē si non haberet ordinariam iuris
ditionem sic de conces. preben. si soli. li. vi.

m ℭ Nisi. hanc exceptionem etiam in inferioribus membris intelligas repetitam.

n ℭ Ab eis. litigantibus mortuis.

o ℭ Ius. in re vel ad rē: de vtroq; de ꝯces. preben. c. vlt. li. vi.

p ℭ Possidebat. sicut ergo in multis casibus est melior con
ditio possessoris: de preben. si a sede. li. vi. sic sit melior condi
tio illius penes quem moritur possessor: ⁊ nota ꝙ si hec con
stitutio nō emanasset: videretur ad hoc post mortem queren
dū ad quem de iure beneficium spectasset: vt infra dicitur cum alter moritur: vt eo cognito haberetur consideratio loci
mortis illius: sed quia hoc fuisset difficile ⁊ facile neglectum ideo fuit vtiliter sic prouisum.

q ℭ Pontificem. collo ⁊c̃. vt sequitur.

r ℭ Alius. silicet moriens extra curiam. ⁊ repete beneficium possidebat.

s ℭ Neutro. idem puto vbi possidebat vterq;: vt in paritate
possessionis semper sit potior cōditio pape: fa. de rescrip. duo
bus libro sexto ⁊ quod nō. eodem libro de preben. si a sede.
⁊ possent ambo procurare in interdicto vti possidetis vel quia vterq; contra reliquum appellauit: vt sepius experi
mur: sed forte hunc casum omisit: quia vtroq; possidente neuter dossidere videtur: quia non insolidum: fa. de pro
ba. licet, vel quia non pacificice: facit de electione commissa libro sexto.

t ℭ Ipsoꝝ. s. quoꝝ alter mortuus. est in curia alter extra curiā

a ¶ Prerogatiuam.concor.de preben.si a sede.li.vi.
b ¶ Si ꝓo.scdm principale membrum distinctionis.
c ¶ Decedat.in curia vel extra.
d ¶ Intersit. ue rõne tituli in quo ius hẽbat in re vel ad rez siue rõne iuris eligendi vel pñtandi vel ꝯferendi qd se ꝯten dit habere: forte mortuũ elegerat vel illi prouiderat.s.e.ti.c.ij.li.vi.i gl.pe.
e ¶ Prosequat.si nõ ꝓseqret lis non penderet.
f ¶ Itez.s.illa pendẽte.
g ¶ Non possit.s.eo.c.ij. libro.vi.
h ¶ Euẽtus.ꝯcor.ð elec. si forte.li.vi.de fri.fraternitatis in fi.cũ suis ꝯcor. iste aũt euẽtus ẽ dubius ff.de pec.qd debetur.
i ¶ Pertiebit.collatio ð qua premisit.
k ¶ In curia.sit defũctus quod sequitur.
l ¶ Ad neutꝝ alteꝝ membꝝ sbdistinctiõis qñ pronũciaret bñficiũ spectare ad supstitẽ nõ expmit quasi indubitatũ: qꝛ tũc nõ vacat: ⁊ sic nec p papã nec p ordinariũ conferẽdũ: ad vtrũqꝫ autẽ ipossibile ẽ spectar. fa.de elec. vt gs duas.li.vi.⁊ ideo etiã illud non fuit exprimendum.
m ¶ Pertinebit.cõstat eni ꝙ in curia nõ vacauit etiam si ille qui mortuus est decesserit in curia.
n ¶ Pertinere.concor.de preben.c.ij.li.vi.⁊ fa.de conces preben.proposuit.
o Quamuis lite declarat qñ lis pendere dicat determinans qd nõ.hosti.e.ti.c.i.vbi dixit ꝙ lis pendet nedũ ea cõtestata: de v.sig.ex pte.ij.sed etiam libello pncipi oblato.C.quãdo libel.pn.ob.l.i.⁊.ij.⁊ si ad hoc nõ sit impetratũ.C.e.ti.l.i.fortius ex quo impetratũ est: de ap suggestũ.⁊ fortius ex quo negociũ est cõmissum: de testi.causam.ij.⁊ fortius facta citatiõe: de of.dele.gratum.per que dixi ibi secure tenendũ ꝙ non solum ea que post li.conte.sed etiam ea que ante saltem post citationez attentantur sine libello ex puro ⁊ mero iudicis officio reuocantur in statũ pristinũ all.de consti.cuz.M.in fi. de despon.ipu.ad dissoluendũ.de accu.oliz in quibus nõ potest dici ꝙ fuit lis conte.⁊ in hoc differt rubrica a rubrica de resti.spo. ꝓm ipsum: quia hoc de plano expeditur ibi libellus offertur ⁊ lis contestatur: de resti.spo.olim.⁊ tribus.c.se.⁊.c.vl.
p ¶ Pendente quosdam casus in quibus ponderatur pẽdẽtia.vide nõ.de of.lega.psenti.§.i.in glo.ij.li.vi.
q ¶ Innouari.qd fieret si possessor priuaretur possessione vel alienaretur res litigiosa vel super ea impetraretur priuilegiũ tacita litis pendentia: antiqua vero possessione vti non est innouari ⁊ vide quod scripsi.e.ti.super rubrica.
r ¶ Ad hoc.s.quo ad innouationem impediendam ⁊ fortius quo ad iurisditionem perpetuandam: de foro cõpe. proposuisti.de of.dele.gratum.
s ¶ Postqꝫ.in pendentia ponderamus pncipium ⁊ finez.hic determinat primum.s.quando incipiat secundum.s.quando desinat: pꝫ eo ti.c.ij.li.vi.⁊.xi.q.i.quia res.s.lite finita: quod eẽ põt ⁊ per sententiã a qua non est appellatum vel aliter: vt no. deli.cõ.c.i.li.vi.⁊ vide quod dixi de confes.c.vl.super vl.gl⁊ quod nõ.j.ti.prori.c.vno.

erit rõan⁹ pon.ppt auctoritatis progatiua^a i collatiõe h⁹ i pferẽd⁹. Si ꝓo^b alt immõ siue possessor siue petitor ðcedat^c: si supstes vl ali⁹ cui⁹ itsit^d cãz nihilomin⁹ pseqt^e cuz iterlz^f bñficiuz ð iure ꝯferri nõ possit^g ad quẽ collatio ei⁹ ptineat futur⁹ declarabit euẽtus^h nã si ad defunctũ ptinuisse bñficiuz fuerit declaratuz ptinebit^i ad papã: si ille i curia^k: vel ad ordinariũ si extra curiã sit defunctus.ꝙ si ad neutrũ^l illud spectasse cõstiterit: ad ordinariuz collato pertinebit^m salua tñ in pmissis omnibus ro.põ. ptãte ad quẽ ecclesiarum personatuuz dignitatuz aliorũqꝫ beneficiorũ eccliasticorũ plena ⁊ libera dispositio ex sue potestatis plenitudine noscitur pertinere^n.

Quamuis^o lite pẽdente^p nihil debeat innouari^q: litẽ quo ad hoc^r pendere cẽsem⁹ postꝙ^s a iudice competẽti^t i ea citatio^v emanauit ⁊ ad partẽ^x citatam peruenit: vel p eã factum^y fuit quominus ad eius noticiam perueniret^z: dum tñ in citatione predicta talia sint expssa^⁊ per que plene^ꝯ possit instrui super quibus in iudicio conuenitur.

De seqstratõe possessiõis ⁊ fructuũ Rubrica.

Ad^ꝝ compescẽdas^s

t ¶ Competenti.alibi dicitur idoneo: de appel.vt debitus ⁊ facit hec littera ad id qd ibi nõ.in glo.ij.Competẽtem aũt hic dico eũ qui cause iurisditionẽ habet cũ exercitio dato ꝙ illa possit p exceptionẽ elidi siue exceptio ꝯtingat psonã vt qꝛ suspectus: siue iurisditionẽ vt qꝛ rescriptũ surrepticium planũ est enim ꝙ his casibus valet pcessus in pncipali si ñ excipiat ð re iudi.int monasteriuz.de hoc de rescrip.ad audientiam.ij.sicut autẽ requirit cõpetẽtia in iudice sic ⁊ in citatione. facit qd scripsi ð fo.cõpe proposuisti.de of dele.cũ ples li.vj.i glo.fi.
v ¶ Citatio.puilegia vl rescripta vident impediri per solam cause cõmissionẽ sine citatione: de testi.cãm ij.⁊ vide quod ibi dixi super glo.penul.
x ¶ Et ad partẽ.lꝫ ergo quo ad ppetuandã iurisditionẽ sufficiat citationẽ emanasse ꝓm canones.⁊ vide qd dixi de of.dele.c.vl.in fi.quo ad inducendã litis pendentiã non sufficit manasse nisi peruenerit vt hic.
y ¶ Factum.dolose vt in iuribus statim allegandis:
z ¶ Perueniret.cõcor.cle.s.de electi.cãm de renun.c.vno.de iudi.dudum de foro compe. qꝫuis.
⁊ ¶ Expressa.concor.s.de procu.non potest.ad idem de elec.vt circa.⁊.c.procu.lib.vi.
ꝯ ¶ Plene.si ergo dicat iudex cõpareas die tali rñsurus titio sup quadã domo: non erit sufficiens expssio nec dicetur lis pendere sup domo vel domus eẽ litigiosa.⁊ est simile de do.⁊ contu.c.ij.est ergo consiliũ actoris cui expedit inducere litis pendentiaz ꝙ inseratur libellus in citatione: de dila.c.ij.bene facit cle.s.ð elec. cãm tñ lꝫ id non fiat si tamẽ talis ẽ expssio per quam plene posset instrui sufficit vt hic vbi vo iudex sufficienter expssit.sed nũcius nõ sufficiẽter rettulerit nõ iuuat: debuit enim emanasse: et peruenisse: vt.s.dixi.
ꝝ Ad compescendas.si super beneficio ꝯtra ipsius possessorem qui triennio non possidet: in petitorio vel possessorio vna diffinitiua fertur in curia etiã si nulla fore dicatur: ipsius beneficij sequestratio per loci ordinarium fieri debet: quam impediens vel sequestratos fructus occupãs excõicat⁹ ẽ ⁊ si de litigãtibus cadit a iure suo ⁊ respicit pẽdẽtia. Nouũ ⁊ eqssimũ ẽ qd iducit hec ꝯstõ q̃ pmo põit nouũ casũ seqstratõis fiende ꝓo punit impediẽtem: sa gs ãt.ꝫtio ꝯstõnẽ ad pẽdẽtia progat: ibi pmiss.4.exceptiõz rẽouet: ibi nõ ob.
s ¶ Cõpescẽdas.i refrenãdas.⁊ componit a cõpesco

23

litigantium malicias diffinimus: vt vna[a] contra possessorem[b] diffinitiua[c] sententia super beneficio[d] apud sedez apostolicam. duntaxat[e] in petitorio vel possessorio[f] promulgata[g]. beneficium[h] ipsuz etiam[i] si dignitas vel personatus existat et curam habeat animarum. a possessore huiusmodi dum tamē triennio[k] pacifice antea[l] ab eo possessum nō fuerit. per loci[m] ordinarium apud aliquam personam idoneaz[n] sequestretur. que plenam de ipso et debitam[l] curam gerens. id quod de fructibus ipsius debitis eiusdem supportatis oneribus[o] superesse contigerit illi restituat[p]. qui finalem[q] in causa victoriam obtinebit[r]. ¶ Siquis[s] autem sequestrationem huiusmodi impedire vel fructus sequestratos quoquo modo presumpserit occupare[t]. excomunicationis icurrat sententiam ipso facto[v]. a qua nisi impedimento prius amoto et occupatis per eum fructibus[x] restitutis[y] nullatenus[z] absoluatur. Et nihilominus[7] si de litigātibus fuerit[2] a iure si

quod vbū est in vsu. et ꝯcor. clemen. de offi. or. c. i.
a ¶ Una. fortius ergo si plures.
b ¶ Cōtra possessorem. si ergo contra petitorem p possessore fertur sententia: non fit sequestratio. Itē si inf duos vel plures petitores bñficij fertur sentētia pro vno contra reliquū vl' reliquos non fit sequestratio. hoc pbat hec lr̃a. Itē si fert sententia ꝯtra possessorem non tamen ppetitore q forsan ad priuationem agebat: non ē locus sequestrationi: qd' probata lr̃a sequens ibi petitorio vel possessorio et in fine huius patris. et sa. quod no. host. in sūa huius ti. ad fi.
c ¶ Diffinitiua. i. iterlocutoria ergo nō habz locū hec cōstitutio. est autem interlocutoria que inter pncipiū et finem cause feret ur sup his que incidunt vel emergunt. diffinitiua vero principalem questionem diffinit de quo satis in Spe. de sen. prolata in. j. col. Jo. an.
d ¶ Super beneficio. ecclesiastico. concor. ś. e. cōpill'. de iudi. c. ij. si ergo inter petitorē beneficij et possessorem esset questio alia personalis vel realis et feratur diffinitiua pro petitore non erit locus cōstitutioni.
e ¶ Dūtaxat. si. ś. e. ꝯpil'. de rescrip. auditor. et fuit hoc prudenter sic temperatum. absurdum enim fuisset p singulas sententias ordinariorum vel delegatorum possessores possessione priuari.
f ¶ Possessorio. hic pz q etiā sup possessorio fert sententia diffinitiua. cōcor. de iudi. c. vlt.
g ¶ Promulgata. per auditores curie a quorum sententijs appellat. et puto decre. procedere siue principalis snia feraf in curia siue sup snia lata per ordinarium a qua fuit appellatū ad curiā diffinitiua snia feratur ibidem dūmodo pro petitore ꝯtra possessorem vt dixi.
h ¶ Bñficiū. nō q si fructus tm̄ imo etiā bñficium seqstraf et hec sunt diuersa: et est si. qd' nō. de pbē. si tibi cōcesso. lib. vi. i glo. ij. iura ergo bñficij et bñficiati exercebit sequester qui possidet super quo vide quod no. et scripsi de iudi. examinata.
i ¶ Etiā si. prudenf fuit hoc additū ad tollēdas cauillatiōes dicētiū q i mā seqstratiōis odiosa appellatio bñficij si comphēderet in frascripta. de pben. c. vl. e. ti. cum in illis. li. vi.
k ¶ Triēnio pacifice. sic ō fideicō. l. i. ista duo requirunf ne fiat seqstratio: q triēnio sit possessū: et q pacifice. de his ergo piudicialibus bñ posit possessor excipe et pbaf. nec puto sufficē ānū ftiū ichoatū vel maiore ptem illius tertij anni illum possedisse. requirif enim triennium consumatum: sic de regula. ad nostram.
l ¶ Antea. i. anī litē motā q nūc ē finita p vnam sniam post litē enī motā si possidef pacificē: qd' reqrit hec ꝯstitutio. et p hoc pz iutilif de illo qri qui tpe scie nō possederat trienno qd' tñ trienniū ē cōpletū tpe quo petitur sequestratio.
m ¶ Loci ordinariū nō distinguit an ad illū spectet institutio nec ne et c. si. de vsur. qꝛꝗ li. vj. et qd' ibi nō. qñqꝫ tñ per ordinariū comprehenditur istituens et destituēs: de of. ordi. c. ij. in pn. li. vi. et ō. ti. pri. c. i. Et nota casum i quo de cā deuoluta ad curiam se inferior intromittit ad idem de appel. cū teneamur. et quod ibi dixi post hosti.
m ¶ Idoneā. equū esset hanc sequestrationē fieri exigēti i ordine quem reqrit beneficiū. de elec. nemo deinceps. et c. cum ex eo. li. vi. ō regulari. beneficiū. eo. li. ad hoc littera que sequitur.
o ¶ Oneribus. de offi. ordi. pñti. §. porro. li. vi.
p ¶ Restituat. cuz sequester. habeat limitataz potestatem. s. de restituēdis fructibus qui ad onera super sunt. dico q illo non posset in emptionem prediorum pro beneficio vel als in vtilitatem beneficij conuertere. quod posset vbi non esset talis limitatio: vt in pdicta decre. psenti ō offi. ordi cum vos. in fi.
q ¶ Finalem. p pnūciationē papalez vel factam de ipsius spāli mandato facit de v. sig. cōstitutionē. ij. rñso. li. vi. vel p scdam sniam et a qua nō ē appellatū: vel per tertiā lz sit appellatum. de appel. directe. et c. sua nobis: qd' dic vt. j. de re iudi. c. i.
r ¶ Obtinebit. hoc pprium est sequestri q res sequestrata restituatur victori.
s ¶ Siquis. pars vel alius. et includit episcopos. non ob. de sē. excō. quia periculosum. li. vi. quia non loquitur hic de interdicto vel suspensione: sed de excōmunicatione.
t ¶ Occupare in mala parte ponitur: qñqꝫ in bona: de hoc de elec. in generali. j. rñso. li. vi.
v ¶ Ipso facto. alios casus qbus ipso facto per has cle. quis excomunicationem incurrit. et vide. j. de sen. excō. c. i.
x ¶ Fructibus vel ipsorum estimationez si fructus non extāt. facit ō transac. veniēs. in fi.
y ¶ Restitutis. non sufficit ergo cautio de restituendo. et concor. quod notatur de electio quia sepe. de imuni. eccle. quoniam. in fi. li. vi.
z ¶ Nullatenus absoluatur. per ordinariū: qr als his ꝯcurrentibus absoluere poterit: de sen. excō. nuper. et per istud negatiuū vbum videtur q absolutio contra hec facta non teneat: cui concor. j. de sepul. duduz et de here. c. ij. in fi. et c. iij. post pn. de pe. c. i. In contrarium videtur cuz hec forma sit a iure data non ab homine. facit quod scripsi post goffredum de restitutione spo. c. vlti. in pn. ad idem facit de sentē. excōmu. venerabilibus. §. vbi autem. li. vi. vide quod dicam. j. ō iure pa. c. i post prin.
7 ¶ Nihilominus. i. non eo minus q excommunicatus est. et sic imponitur duplex pena quod dic vt notatur de re iudi. ac si clericis.
2 ¶ Fuerit. ille impediens. vel fructus occupans.

180

a ℭ Vel ad ipsuz.hec enim sunt diuersa habere ius in re vl' ad rem vt satis patet de ↄces.prebẽ.c.vl.li.vj.
b ℭ Cecidisse.si de preben.eum qui .ij.Rñ.li.vj.Probabil'r dubitatur an ordinarius ipse prenunciare vel ꝺ clarar possit ipsum impedientem vel occupantem cecidisse a iure suo: mouet dubium:quia cã estn curia.vnde nõ videtur plus.posse ordinarius q̃z permittat stati cõstõ:⁊ hoc non est ꝺ pmissis.Ad contrarium mouet ꝙ occupatio vl' impedimentuz fuit infra suã dio.⁊ poterit penã iuris ꝑ delicto declarare:precipue cum hec non sit necessaria ꝓuatio:sed sufficit declaratio.
c ℭ Pendentia.concor.cte.ꝫ.de iudi.dispendiosã i fi.⁊ vide qꝺ ibi nõ.
d ℭ Non obstãte.multũ expediens fuit finis iste als ad impediendã seq̃strationem qlibet de facto opposuissz nullitatꝺ snie ⁊ allegassz pro se: ꝙ snia nulla non meretur habere nomẽ snie:de re iudi.c.fi.li.vj.ff.de re iudi.l.iiij.§.ↄdẽnatũ cũ suis ↄcor.ff.ꝺ te.tu.l.iij.⁊ de bo.pns.ↄta.l.non putauit.§.sunt autem multi modi nullitatis quos nõ ve re iudi.c.j.vbi ꝺ hoc.⁊ remisi ad Spe.ꝺ sẽ.pla.§..iusta puto tamẽ ꝙ licet alia nullitas nõ possit opponi: ista tñ opponi poterit ꝑ quam negetur iurisditio oportet.n.ꝙ const et de snia vt hic dicetur:⁊ per ↄsequens de iurisditione auditoris qui tulit illam sententiam:bñ fa.ff.de penis.l.ij.in fi.⁊ qꝺ nõ.de off.dele.cum in iure.ex quo tñ de iurisditione ⁊ ꝓnũciatione cõstat alia nullitas allegata seqestrationez inon ipedit:fa.ꝺ testi.veniens.ij.de spon.c.vno.li.vj.C.ꝺ edi:di.hadria.tol.l.fi.
e Litteris verba lraꝝ apostolicaꝝ qbus papa ꝓprium factum narrat:plene ꝓbant super illis gr̃a vel intentio pape fundat.Inducebat dubiũ decre.si papa..ꝫ.de priui.li.vi.j.dicam.
f ℭ Nostris de lris.n.inferioꝝ dubitat añ fidẽ faciant ẽt quo ad assertiua:de quo satis nõ.⁊ scripsi .ꝫ.e.c.post cessionem.
g ℭ Sed apostolice quomodo hec sunt diuersa :patet de rescrip.si gratiose.li.vj.
h ℭ Reseruasse.narramus qꝺ ẽ.j.Has reseruationes faciunt etiaz legati cum moderatione tñ que habet de offi.le.c.iij.et iiij.li.vj.sed in hoc differunt.qꝛ delegati reseruatione sufficeret fieri fidez per ipsius verba narratiua:de testi.cum a nob.salua consuetudine curie:de qua ibi scripsi:⁊ de fide instru.ꝙ super his.
i ℭ Commisisse.hec possunt facere inferiores:non tñ possent concedere facultatem recipiendi renunciationem ⁊ conferẽdi:quod dic vt de offi.le.c.pe.ij.Rñ.
k ℭ Alia similia.vt qꝛ confert beneficium quod narrat vacare ꝑ priuationem quam fecit de titio.vel scribit ordinario ꝙ nullam iurisditionem exerceat in personas vel loca que narrat se exemisse.
l ℭ Intentio licet ergo littera non sit gratiosa:sufficit et ꝙ super illis narratis itẽtio.in pape fundetur vt quia mandat cõ
iumacem citati moueri priuari vel capi quez dicit, sepius excõmunicasse vel suspendisse:vel mandat eum euitari vel ↄmittit alicui prouisionem beneficij expressa persona vel non expressa:cui prouideri debeat quod vacare narrat altero de predictis modis.
m ℭ Fundatur.In narratiuis ergo super quibus non fundat papalis intentio haberet locũ decre.si papa.i.rñ ꝺ ꝑuil.li.vi.patet exemplũ in eo quod ibi nõ.glo.ij.fa.qꝺ nõ.iiij.q.vi.hoc qppe.⁊.xcij.di.dominus.nunquid autez istrumentum sentẽtie in quo dicitur libellum oblatum li.cõte.⁊ silia de his fidem faciat scripsi post inno.⁊ ho.ꝫ.eo.quõiam contra super ꝟbo que occurrerint.⁊ nõ.i spe.de instru.edi.§.restat.ad fi.ꝟ.i summa ⁊ fa.qꝺ nõ.i spe.de ꝓba.§.fi.ꝟ.ꝫ pone iudex ⁊ de ꝓcur.§.ij.ad fi.§.ꝟ.illud quoqꝫ.
n ℭ Fecisse narramus qd si ialia narrata sup quibus fundatur intantio pape non sunt de facto suo ꝑ hanc litterã videtur ꝙ illa nõ ꝓbent fa.xv.quod sequit sup sic narratis.bꝫ qꝺ videtur ꝙ si confert beneficiũ qꝺ narrat i curia vacasse ꝑ mortẽ beneficiati:cũ hec narratio non sit ꝺ facto suo non ꝓbet.qꝺ videt graue:cũ rationem habet in tanto:qꝛ facto ꝓprio non sic presumit error vti alieno:de rescrip.ab excõicato.cũ suis cõcor.bñ fa.j.de sen.ex.si.summus satis puto ꝙ talia verba ꝓbant saltẽ ꝑsumptiue:ex quo super illis fũdatur intentio pape ita ꝙ ꝑsumptõi stabit nisi cõtrariuz ꝓbet facit qꝺ nõ.de rescrip.nõnulli.in glo.pe.poterit tñ ꝓbari cõtrariũ puta illũ mortuum esse extra curiaz qꝺ fieri nõ posset in his que papa narrat de suo facto ⁊ hoc forte vult littera.j.ibi fidem plenariam quasi intendat vt contra illam narrationem non admittat probatio:qꝺ intelligo de probatiõe que perimat narrationem vel ipsam falsam ostendat probatio vero ꝑ quam stante narratione releuaretur probãs bene admitteretur pone in terminis papa narrans renunciatões bñficij factã in mãib⁹ suis.⁊ ꝑ eũ acceptã ↄfert illud vl' ↄferri mãdat.bñ potero ꝓbare ꝙ illud bñficiũ tpe ↄcessionis spectabat ad me nõ ad cedẽtem vel ꝙ ipse cedẽs prius cesserat in manibus ordinarij:vel per ipꝫ fuerat illo ꝓuatus ⁊ his silia q̃ narratõꝫ pape si ꝑimũt:fa.de accu.cũ dilecti.Ex his distigue narratiua rescriptoꝝ papaliũ aut sup his nõ fundat itẽtio papal ⁊ tũc si ꝓbãt vt i decre.si pp.aut fũdat ⁊ tũc sbdistingue:aut sit de ꝓpo fcõ ⁊ faciũt plenissimã q̃ ꝑimi si põt aut de aliẽo ⁊ tũc faciũt plenã ꝫ ꝑimi põt vt predixi.
o ℭ Cẽsemus quasi iudicam⁹ sententiam⁹ iubem⁹ deliberam⁹ existimam⁹:hec omnia sonat ꝫ verbum : vt j.dicam de conces.preben.c.i.
p ℭ Pẽdẽtia.ↄcor.de.ꝺ iudi.dispẽdiosã i fi.⁊ ibi viꝺ

qꝺ in hui⁹ bñficio vel ad ipũ forsitã cõpetebat eidẽ:hoc ipso se nouerit cecidisse[b]: Premissis nedũ circa futura:sed etiã circa per appellatões pẽdentia[c] negocia obseruandis Nõ[d] obstãte si ꝫ ꝑfatã sniam ꝺ nullitate forsan opponatur

Clemens.v.in concilio vie:

De probationibus rubrica.

Litteris[e] nr̃is[f] qb⁹ nos dignitates q̃s libꝫ seu bñficia collatiõi nostre vel se. apo.[g] reseruasse[h] aut resignatione bñficij a licui⁹ recipisse seu recipiẽdi ptãtẽ alij ↄmisisse[i] vl' aliquẽ excõicasse seu suspendisse seu aliquez capellanũ nr̃uz vl' familiarẽ fuisse vl' alia[k] similia sup qb⁹ gr̃a vel intentio[l] nr̃a fundatur[m] fecisse[n] narram⁹:cẽsem⁹[o] sup sic nãratis fidẽ plenariã adhibendã.

ℭ Volẽtes ad preterita ⁊ pẽdentia[p] etiã per appellationẽ negocia hoc extendi.

Clemẽs quintus in concilio viennensi.

De testibus rubrica.

o Um iudei. Casus. p testes christiãos ꝯuici
pñt iudei ⁊ saraceni: ñ ob. ꝯrijs ꝑuilegijs re
gum ⁊ ꝑncipuꝫ: qb⁹ si vtanꝰ sbtrahiꝰ illis
xp̄anoꝝ cõmeciũ. p hoc ptes patẽt. scḋa ibi
ꝙ si. supplet conciliũ lateraṅ. s. e. iudei.

liij. q. iij. si quis testibus. ⁊ quia decre. illaꝫ solemniter ꝯmẽta
ui ⁊ ipsius commenti habetur copia: facilius hanc trãsibo.
o ℭ Rite. hoc dicit pro tanto: q2 si receptio testiũ nõ teneret:
puta fcã p eum q nõ erat iudex cause: vel facta sup ꝑncipali
lite nõ ꝯq. eo casu quo fieri nõ potuit: vt liq. nõ ꝯq. accedẽs.

b ℭ Saracẽi. vñ
vtriqꝫ dicãꝰ scri
psi de iude. ⁊ sa
ra. sup rubrica.
c ℭ Crialibus. de
vtrisqꝫ forte ꝯti
nebat ꝑuilegiũ:
ꝫ forsã ḋ alsi stñ.
d ℭ Xp̄anos licꝫ
xp̄iãi ꝯ illos reci
piãꝰ i testes: tañ
pãt p exceptionẽ
cris p eos a testi
mõio repelli: vt
satis scripsi post
ho. s. e. iudei.
e ℭ Pricipũ. viḋ
qḋ dixi. j. de bap.
c. vno. resarirꝰ iu
dei non ꝯpescũꝰ

Um[a] iudei qdaꝫ ⁊
saraceni[b] sicut acce
pimus ꝙ sup ciuili
bus aut crialibus[c] ꝯuinci per
xp̄ianos[d] nõ possint se priuile
gijs reguꝫ ⁊ principũ[e] tueanꝰ
q2 id nedũ iuri[f] ꝯriũ: sꝫ ⁊ xp̄ia
ne religioni[g] opprobriosuꝫ est
ꝙplurimũ ⁊ aduersuꝫ: reges
eosdẽ ⁊ principes i dño horta
mur:[h] ne ꝯcedãt h⁹ i deceto ꝑ
uilegia: vel ꝑuẽt aut ꝑuare p
mittãt ẽt iã ꝯcessa. ꝙ si iudei
aut saraceni ꝑuilegijs talib⁹
vti[k] ꝑsũpserint xp̄ianoꝝ cõio
eis subtrahatur: sic ꝙ xp̄iani
ab eorũ abstinere cõione cen
sura ecclesiastica si opus[m] fue
rit compellantur. Idem.

Testib⁹[n] rite[o] receptis: ⁊
eoꝝ attestatiõib⁹ publi
catis[p] sicut nõ licꝫ sup eisdeꝫ[q]
vel directo[r] ꝯrijs articulis ali
os[s] vel eosdẽ testes in princi
pali cã pducẽ[t] sic ñ debꝫ i ap
pellationis[u] cã licere: cũ[x] non
minus in appellationibus ꝙ
i pricipali causa subornatio[y]
sit timenda. Clemens qnt⁹
in concilio vienensi.

ij publicatio istarum at
testationum nõ iped ret
pductionẽ rite fiendã:
sa. quod nõ. s. e. cũ cau
saꝫ in si. vl gl. Itẽ si aliq
testes deposuissent sup
articulo non incluso: su
per quo vide quod scri
psi post inno. ⁊ decre.
fraternitatis. in. v. q.
p ℭ Publicatis. repete
rite. hoc dico p tanto: q2
si indiscrete inscia vel
inuita parte iudex pu
blicaret: pars que testi
ficata nondum didicit
adhuc ⁊ testes produce
re posset: ⁊ hoc casu veri
ficari posset quod nõ.
ber. s. e. constitutus. ij

p ecclĩã ꝫ p seculares ꝑncipes sub qb⁹ degũt: ḋ iude.
iudei. ij. ⁊. c. postulasti. ⁊. c. nonnullis in si. ⁊ sa. j. de re
iudi. pastoralis in pn. ⁊. s. ḋ vsu. post mĩsabilẽ. i casib⁹
tñ eos iudicat ecclesia: q nõ. pre. c. iudei. ad q̃ addas
istũ casũ. ꝯsueuerũt aũt ꝑncipes ꝑpꝰ magnũ lucrũ ꝙ
a iudeis i terris suis ḋgẽtib⁹ ꝯsequũꝰ eis sauere ⁊ eos
priuilegiare: vt hic ⁊ de vsur. quãto circa illa tamen
q sũt opprobriosa fidei illos ꝑuilegiare ñ ḋbẽt vt hic.
f ℭ Iuri. s. e. iudei sed cum in iudicijs sit seruãda pa
ritas: de mu. pe. c. ij. C. de proxi. sa scri. l. i. sacris. de ex
cep. cum inter. ergo videtur iuridicum ꝙ sicut chri
stiani iudeos non recipiunt contra se: sic nec ipsi con
tra iudeos recipi debeant. So. equalitas ista respicit
personas actoris ⁊ rei: vt regulariter non liceat vni
quod non liceat alteri: de re iu non licet. li. vj. sed nõ
respicit ꝑsonas testiũ: alls sequeretur ꝙ fide dignus
qui non recipit contra se criosuꝫ vl excõmũicatuꝫ in
testem: nec contra illum i testimonium recipi posset.
g ℭ Religiõi: quattuor modos quibus sumitur reli
gio nõ. s. de regula. super Rub.
h ℭ Exhortamur. curialiter loquitur hic papa: ⁊ est
si. de sta. mo. recolẽtes. j. de iudeis. c. j poterat. n. eis cõ
minari ⁊ inftigẽ eis penã: de iudeis iudei. ij. de ma. ⁊
obe. oẽs. ⁊. c. solite de iudeis nouit. lꝫ aũt hec exhorta
tio videatur: consilium est tamen reuerẽtie: cui neces
sario parendum est: de hoc de et. ⁊ quali. ad aures.
i ℭ Permittãt ꝯcor. ḋ his q̃ si. a ma par. ca. q̃suit. de
sẽ. ex. nouit. ⁊ ꝯcor. cõci. vien. s. de sup. neg. pre. c. vno.
k ℭ Uti. non punit impetranteꝫ tantum: sed vtenteꝫ:
si. de rescrip. ex tenore.
l ℭ Subtrahaꝰ. sic idirecte excõicat illos ecclesia: de
iudeis iudei ⁊. c. si iudeos. ⁊. c. postulasti. de deci. de
terris. de vsur. post miserabilẽ. ⁊. c. q̃zto ḋ ꝑuil. q̃znto
m ℭ Si opus fuerit. si quia monitioni nõ parẽt que
semper precedit censuram: de sen. ex. sacro.
n Testibus. Casus. publicatis attestationib⁹ testes
pduci pñt etiã in cã appellatiõis sup eisdẽ arti
culis vel directe ꝯrijs ḋterminat nõ. s. e. fraternitas. ⁊

vl. glo. ibi scripsi.
q ℭ Eisdem. sup nouis. n. hoc licet: etiam i causa principali.
⁊ que sint noua plene scripsi in decre. fraternitati. in. q. ij.
r ℭ Directo ꝯrijs. Indiretã vero ꝯrietatẽ bene licꝫ probare
per testes post attestationes publicatas: puta absentiam par
tis vel testis a loco eo tempore de quo deponit per modum
decre. ex tenore. s. eo quod intellige vt ibi dixi: ad idẽ. C. de
ꝯhen. sti. optimã. super directa xo ꝯrietate non licet: nisi op
poneretꝰ falsitas directa ipsius testis cum corruptione de q̃
scripsi de probat. c. licet. super glo. ij. Essent autem directe
ꝯria capitula de legitimitate ⁊ illegitimitate de pñtia ⁊ absẽ
tia de furore ⁊ sana mẽte de actu spontaneo ⁊ coacto de vir
ginitate ⁊ corruptione: qñ talia ⁊ silia de eisdeꝫ ꝑsonis ⁊ acti
bus de eodẽ instanti temporis sic contrarie formarentur.
s ℭ Alios. vel eosdẽ. reprobat opi. hosti. q dicit in appellatio
nis causa articulum antiquum posse probari per testes no
uos: sed non per antiquos.
t ℭ Producere. hoc regulare fallit i mltis casib⁹: quos scri
psi. i ḋcre. fraternitati. s. i. ix. q. ij. nõ spe. i ti. ḋ test. §. saꝫ vtiliꝰ.
⁊ ꝙ dicꝰ pducẽ: itellige ꝯ ptẽ iuitã: supq̃ vid qḋ scripsi i vl. q
u ℭ In appellationis causa. ꝑprobat cõem opionem legista
rum dicentiũ ꝙ publicatis atestañõib⁹ i ꝑncipali licebat p
ducẽ i cã appellatiõis testes sup eisdẽ capitulis ⁊ in hoc cõ
cordãt hui io. cre. azo ⁊ accur. per. l. eos. C. de ap. ⁊. C. ḋ tẽp.
ap p hãc. dicentes ꝙ. §. q xo. i auc de testi. coll. vij. logꝰ de te
stib⁹ pducẽdis i cã ꝑncipali. sed cãoniste ꝯtra s. glo. lau. vi.
tan. phi. gof. ⁊ inno. in ꝑdic. ḋcre. quibus videtur consenti
re guil. in spe. de testi. § satis vtiliter. xo ⁊ breuiꝰ. ⁊ mouebãꝰ
per rationem hic insertam ⁊. vide quod nota. in. c. fraterni
tatis in. iij. glo. ⁊ quod ibi scripsi.
x ℭ Cum pro quia redditiuum cause: concor. de consue. c.
si. ⁊ certe huic rationi legiste respondere non possunt: que
sumitur ẽt ex pre. § quia vero. vbi de hoc ad leges codicis
quas pro se inducunt facile respondetur: vt intelligatur de
veteribus capitulis nullo modo probatis vl probatis aliter
q̃ꝫ per testes: sup quibus in appellationis causa bene licet
y ℭ Subornatio. ad huiusmodi intellectum pducẽ testes.
vide quod scripsi in decre. fraternitatis in. viij. q.

181

De iureiurando[a]. Rubrica.

Romani[a] principes orthodoxe[b] fidei professores[c] sacrosanctam ro. ecclesiam cuius caput est christus[d] redemptor noster: ac romanum pontificem eiusdem redemptoris vicarium[e] feruore fidei et clare deuotionis promptitudine[f] venerantes[g] eidem ro. pon. a quo approbationem persone ad imperialis celsitudinis apicem[h] assumende: necnon vnctionem consecrationem et imperij coronam accipiunt sua summittere[i] capita: non reputarunt indignum: seque[k] illi et eidem ecclesie que a grecis imperium transtulit in germanos: et a qua ad certos[l] eorum principes ius et potestas eligendi regem in imperatorem: postmodum promouendum peruenit[m]: astringere vinculo iuramenti: prout tam mos obseruationis antiquo[n] temporibus nouissimis renouate: quam forma iuramenti huiusmodi sacris inserta canonibus[o] manifestant. Dudum sane inter quondam henricum imperatorem tunc romanorum regem[p]: et charissimum in christo filium nostrum robertum sicilie[q] regem graui discordia[r] suscitata. Nos multis grandibusque periculis que exinde prouentura verisimiliter timebant: intendentes celeri[s] et optimo remedio obuiare[t]: quibusdam ex fratribus nostris san. ro. ec. car. existentibus tunc in vrbe[u] pro reformanda pace[x] et solidanda concordia inter reges eosdem literas nostras sub certa forma duximus destinandas inter alia inserentes in eis[y]: quod cum ipsi reges eiusdem ecclesie specialissimi filij sibi iuramento fidelitatis et aliis multipliciter essent astricti: ipsius ecclesie debent esse promptissimi defensores. Dictis autem literis in noticiam dicti henrici ad imperium iam promoti sic deductis idem henricus ab eisdem cardinalibus requisitus: vt super contentis in illis suum propositum responderet: quasi moleste tulisset quod de iuramento fidelitatis huiusmodi per eum prestito in dictis literis mentio haberetur: non familiariter[z] nec secrete[&] vt tractande pacis qualitas exigebat: sed multis tabellionibus accersitis[ə] et requisitis[ꝝ] ab eo: quod de responsionibus suis conficeret publica instrumenta[a] inter cetera publice presente multitudine hominum copiosa respondit[b] se non fore cuique

a Romani. Casus. declarat illa fore fidelitatis iuramenta que prestat imperator ec. ro. approbationis sue tempore secundum formam. c. tibi domino. et tempore coronationis secundum formam in pontificali descriptam. Et primo ponit exordium in quo dicit romanos principes pro tempore romanis pontificibus sua capita submisisse: et se illis astrinxisse vinculo iuramenti. secundo ibi dudum. narrat assertionem imperatoris henrici se negantis ro. pon. pro fidelitatis iuramentum astrictum: exprimens quod dedit causam denegationi predicte. tertio ibi nos itaque prouidens contra futura pericula ponit duo iuramenta que prestiterat ipse henricus ecclesie romane. primum approbationis sue tempore per procuratores ad id mandatum habentes secundum formam c. tibi domino. secundum tempore coronationis et consecrationis sue quod in vrbe prestitit per seipsum secundum formam in pontificali descriptam. quarto ibi ceterum. narrans talia etiam sacramenta prestita per albertum immediatum predecessorem ipsius rodolphi[l] et alios reges romanos: declarat illa fore fidelitatis iuramenta. quinto ibi porro. ponit formam iuramenti: quam ipse henricus prestiterat in ingressu italie et quam innouarat coronationis tempore: que dicit patere per litteras ipsius henrici in archiuis curie romane reseruatas.

i Summittere. fac. lxiij. di. valentinianus. de iudi. nouit. ver. nos igitur.

k Seque astringere vinculo iuramenti quod est. j.

l Ad certos. qui sunt illi. no. de re iud. ad apostolice. in si. li. vj.

m Peruenit. de elec. venerabilem.

n Antique. concor. g. de transla. quanto. et mos fidelissime vetustatus seruandus est. C. de testa. testa.

o Canonibus. lxiij. di. tibi domino.

p Regem. qui nondum coronatus erat. Jo.

q Sicilie. que est speciale matrimonium ecclesie: de iudic. ad apostolice. v. preter hec cum suis con. cor. li. vj.

r Discordia. diuersitatem cordium designat.

s Celeri. de celeritate vide pro et contra de elec. c. si. li. vj.

t Obuiare. vide quod nota. de rescrip. ad hoc in

b Orthodoxe. si. ar. de summa trinitate damnamus ver. licet ergo. et ibi exponitur.

c Professores. venerantes. quod est. j. et redeas retrograde vsque ibi fauore.

d Xps. ad collocen. j. de sacra vnc. c. vno. ver. sed vbi.

e Vicarium de homi. pro humani. li. vj. de transla. c. ij. et. iij. et cum dicitur quod est vicarius petri: vt. lxiij. di. ego ludouicus. j. q. j. non quales. et. q. vij. quotiens et est impropria locutio: vel exponitur. i. gerit vicariam quam gessit petrus. vicarius enim non dat vicarium: de officio vicarij clericos.

f Promptitudine. quasi parata et expedita effectione et sine difficultate.

g Venerantes. xvij. di. §. huic. et. xix. distinctione in memoria. xxj. distinctione nunc autem. et. c. intus. cum si. et hic tolle literam non reputarunt indignum sua summitere capita.

h Apicem. apes apis volatilis quedam est: de qua de con. di. v. nunquam de decl. nuncios. et. vij. q. j. in apibus. sed apex apicis ponitur pro summitate honore vel distinctionis nota. quod enim in summo est a pedibus vel infimis distat. et hec summitas temporalia respicit: de ma. et obe. solite.

vlt. glo. et quod ibi dixi.

u In vrbe. antonomatice: de pe. et re. significauit. de hoc de vsu. si. forus vsu. testes.

x Pace. quod ad eum spectabat. de iudicijs. nouit. et ad alios prelatos. xc. di. per totum. de treu. et pa. c. j. et vide quod no. de re iudi. ad apostolice vsu. deuorauit. li. vi. per archi. xxiij. q. j. noli.

y In eis. litteris ad cardinales directis.

z Non familiariter. quasi non mansuete domestice et amicabiliter.

& Secrete. v. q. iij. in loco.

ə Accersitis. quasi collectis vel circa se sitis.

ꝝ Requisitis. no. tabellionem esse debere rogatum: de hoc in spec. de instru. edi. §. ij. v. sed pone. et. §. iij. i. j. columna per inno. et. de fi. ante instru. c. j.

a Instrumenta. ad perpetuam rei memoriam. j. q. vij.

ad iuramētū fidelitatis astri
ctū: ⁊ ꝙ nūꝙ̄ fecerit iuramē
tum propter quod foret ad iu
ramentum fidelitatis obliga/
tus: ⁊ ꝙ ipse nesciebat ꝙ ante
cessores sui romani imperato
res vnꝙ̄ iuramentum huiuſ
modi prestitissent: simulans
se imemorem iuramentorum
que nobis ante coronationē
suam prestiterat[a]: ⁊ post coro
nationem etiam innouarat[e].
¶ Nos itaq̄ attendentes ꝙ
huiusmodi respōsio sub dissi
mulatione ptrāseat vel silen
tio pallietur[f]: posset i magnū
⁊ euidens preiudicium ro. ec.
redūdare[g]: dignū admodū[h] ⁊
opportunū fore pspeximus
vt de iuramentis huiusmodi
constitutioni presenti aliqua
breuiter annectamus. Di
ctus naq̄. h. ꝙ̄primum fuit i
regem ro. electus: solemnes
ad nos nuncios destinauit:
dans eis per suas patentes lit
teras plenum ⁊ speciale man
datum exponendi[i] nobis pro
eo deuotionem ipsius ⁊ reue
rentiam filialem: quā ad nos
⁊ ro. ec. syncero gerere se dice
bat[k] affectu: nēcnon petendi ⁊
impetrandi a nobis fauorem
⁊ gratiā cōsuetos: offerendi
quoq̄ nobis ⁊ prestandi pro
eo ⁊ in ipsius animā[l] debite
nobis ⁊ eidem ecclesie fideli
tatis ⁊ cuiuslibet alterius ge/
neris iuramentum: ac nihilo
minꝰ petendi a nobis per no
stras sibi manus impendi vn
ctionem consecrationem ⁊ ro
mani imperij diadema[m].
¶ Prefatis itaq̄ nuncijs in
nostra ⁊ fratrum nostrorum
presentia constitutis ac secun
dum dicti tenorem mandati
auinione vbi tunc eramus cū
nostra curia residentes in pu
blico consistorio in quo erat
prelatorum ⁊ aliorum tā cle
ricorum ꝙ̄ laicorꝝ nō modica
mltitudo pmissis p eos corā
nob expositis supplicādo pe

titis huiꝰ ꝛ oblatis[n]. ¶ Nos
eodē mādato ⁊ decreto[o] electō
nis eiusdē. h. ex pte pncipum
tā ecclasticorꝝ ꝙ̄ secularium q
eūdē elegerant: nob p dictos
nūcios pntatis plena cū eisdē
fribꝰ dlibatione discussis: fcā
q̄ nob de electione hꝰi ꝯcor
di ⁊ legitia plēa fide: exaiata
q̄q̄ psona ipsiꝰ. h. put abūtia
patiebat eiusdē: ⁊ d ipsiꝰ fide
pbitate ⁊ alijs q̄ i psōa ipato
ri sūt mēito regrēda[p]: cū plu
ribꝰ plati ⁊ alijs magne auēti
viris: q eiusdē. h. mores cōdi
tionē ⁊ statū pleniꝰ nouerāt[q]
inqsitoq̄ de eiꝰ psona: cuiꝰ ēt
nos ⁊ frēs nostri aliq̄lē[r] prius
noticiā[s] hēbamꝰ ppt qd faci
lius trāsiuimꝰ i exaiatōe hꝰi
idōea reputata: ipm noiauimꝰ
denūciauimꝰ ⁊ dclarauimꝰ re
gē romanorꝝ ipiꝰ approbātes
psonā: eūq̄ sufficiētē ⁊ habi
lē dclarātes ad suscipiēdā ipi
alis celsitudis dignitatē: ac d
cernētes vnctionē ꝯsecratio
nē ipijq̄ romāi coronā sibi p
manꝰ nrās debere ꝯcedi ⁊ sb
seqnt a pfatis nūcijs sufficiēs
ad hoc ab eo vt pmittit man/
datū hn̄tibꝰ p̄m formā i decre/
tis q̄ icipit tibi[t] dño ꝯphēsā fi
delitatis recipimꝰ iuramētū
post ꝙ̄ idē. h. ꝯsecratōis ⁊ co
ronatōis sue tpe aliud eisdē
cādialibꝰ: q̄s ad ipēdēdū sibi
hꝰi ꝯsecratiōis ⁊ coronatiōis
isignia miseramꝰ ad vrbē illō
nro noie recipiētibꝰ iuramtū
pstitit corpale: qd i libro pōti
ficali[u] ro. pstādū pō. p ipato
rē coronatiōis sue tpe ꝯtinet:
cꝰ tenor digscit eē tal. ¶ Ego
h. romāorꝝ rex ānuēte dño fu
turꝰ[x] ipator: pmitto spōdeo ⁊
polliceo[y] ⁊ atq̄ iuro corā do ⁊
⁊ btō petro: me dceto ptecto
rē pcuratorē ⁊ dfēsorē fōe sū
mi pōtificis ⁊ hiꝰ sācte ro. ec.
i oībꝰ necessitatibꝰ ⁊ vtilitati
bꝰ suis: custodiēdo ⁊ ꝯsuando
possessiōes honōes ⁊ iura eiꝰ
ꝙ̄tū diuio fultꝰ adiutorio fue/

maximū. xxvi.
q i. omnes ferie.
b ¶ Rñdit. tria
capitula cōtinet
hec responsio.
c ¶ Luiq̄. roma
nū pōtificē iclu/
debat: de ma. ⁊
obe. solute ad fi.
d ¶ Prestiterat.
p nūcios vt seqt.
e ¶ Innouarat.
per se ipsum Jo.
f ¶ Palietur. i.
q̄si palio coopia/
tur: cōcor. de vsu
pal. in fi.
g ¶ Redūdare.
puidet circa fu-
tura: de hoc de
seruis non or. c. j.
h ¶ Admodum.
ponitur p valde
ꝯcor. de cen. gra
uis. de cor. vi. c. j.
de magis. q̄sto. j.
de re iudi pasto/
ralis ver. nunqd
etiā ⁊. j. de magi/
stris. c. j. post pn.
i ¶ Exponēdi.
nota formam sꝫ
quā ꝯstituendi
sunt nūcij roma/
norū regis petē
tis approbatio/
nem ecclesie.
k ¶ Dicebat. se/
neca. lxxxi. episto
la: nil cariꝰ emi
mamꝰ q̄ bñficiū
q̄diu petimꝰ: nil
viliꝰ cū accepimꝰ
l ¶ Animam. cō
cor. de iu. calum.
c. fi. li. vj. ⁊ d testi.
presentium. e. li.
m ¶ Diadema. p
pre dicitur coro
na imperialis vl
regia: differt a
serto quod fit de
floribus isertis:
⁊ a corona que
dicitur circulus
capitis de quoli/
bet matello: dia/
dema vero solū
de auro ⁊ lapidi
bus preciosis. ⁊
cōponitur a dia.
quod est duo ⁊
demon is ex sui

enim rotunditate princi/
pium demit ⁊ finem.
n ¶ Oblatis. respicit tria
ad q̄ mandatū hēbāt. s.
exponēdi deuotionē: pe
tendi fauorē: vnctionē
⁊c. offerendi iuramētū.
o ¶ Decreto. d quo. lxj.
di. eps. ⁊ de elec. nouit.
p ¶ Regrēda. fa. d sup.
negli. pre grandi.
q ¶ Nouerāt. ab his in
grēd a sūt talia: de pur.
ca. cū p. de elec. postq̄.
⁊. c. scriptum.
r ¶ Aliqualē. quasi nō
plenā: q: tūc nō videtur
examinatio psone neces
saria: de hoc. xxiij. di. q
eps. i glo. ij. xlvij. di. de
petro. ⁊ fa. de ap. consti/
tutis. ij.
s ¶ Noticiā. fuerat. n. p
pmotiōe fratris sui tre/
uereñ archiepiscopi ali/
quo tempore i curia.
t ¶ Tibi dño. lxiij. di. ⁊
fuit iuramētū otonis: vt
ibi patet ⁊ dicebat guil.
in spe. e. ti. §. j. v. illd aūt.
pꝰ pn. ꝙ electꝰ pstabat
pmo illud iuramentum
legato aplice sedis: po/
stea qñ coronabat iterū
pstabat illud pape.
u ¶ Pontificali. qd allias
vocat ordinariū epale ⁊
no host. de ser. nō or. cō
sulu't ꝙ ille liber auctēti
cus sit: q: illiꝰ libri vba
ibi ponunt: sic qd de ar
bore di per. c. xxxv. q. v.
ad sedem. Inducit etiā
xv. di. canones ⁊. c. sācta
xxxviij. di. que ipsis. fa.
de offi. archi. c. j. ⁊. c. ad
hoc. h aptius pbat hec
lra.
x ¶ Futurꝰ. illud ē ꝯ io.
q nō. xciij. di. legimus. ꝙ
sola pncipū electio facit
verū iperatorē. vides. n.
ꝙ etiam approbatus ab
eccl'ia iperator nō est: do
nec coronationē ⁊ conse
cratione recepit ab eccla
⁊ fa. qd dicā i. §. porro.
sup vbo reges in glo.
y ¶ Polliceor. dtē. l. iij.
ff. de polli. ꝙ pactū ē duo
rum ꝯsēsus atq̄ ꝯuētio
pollicitatio vero solius
offerentis pmissum.

ro ſecūdum ſcire et poſſe meū recta et pura fide: ſic me deus adiuuet ⁊ hec ſcā dī euāgelia ¶ Ceterum quin iuramenta huiuſmodi fidelitatis exiſtāt a retro romanis principibus non fuit hactenus heſitatum imo tam quondā albertꝰ rex romanoꝝ imediatꝰ[a] predeceſſoꝛ memoꝛati. b. boni[b]. pape viij. ꝑ. no. tēpoꝛe approbatio nis eiuſdē albti: ꝙ rodulphuſ pꝛ ipſius ⁊ alij ꝑdeceſ. eiuſdez romanoꝝ reges diuerſis noſtris ꝑdeceſſoꝛibus iuramētū fidelitatis ⁊ obedientie ꝑſtiterūt. Idēqꝫ boni memoꝛatum a iurameto hꝰi ab eo recepto de fratꝝ ſuoꝝ ꝯſilio pn̄te pla toꝝ ⁊ alioꝝ multitudine copioſa aucte apl̄ica recepit in ſpālem ſuū filiū[c] ⁊ eccl̄ie memoꝛate: ipſumqꝫ in regē ro. aſſumpſit in īꝑatoꝛē poſtmoduꝫ ꝓmouendū. ¶ Uerū qꝛ ſepeſatus h. q in ꝓ̄rimis diebus fuit de hac luce ſubtractus: nō ꝟtutē ⁊ mentē: ſed nudū verboꝛum inſectē a cortice[d] ſenſumqꝫ cōfundens iuramēta reſtringendo ꝑdicta curioſe videbatur aſſerere vt ꝑfertur: illa ad debitum fidelitatis hꝰi nō extēdi nouo modo curioſitatis[e] huius luculente veritatis antidotū[f] ꝑſītis declaratōis oꝛaculo ꝓuidimus apponenduꝫ. ¶ Quia ergo capl̄is iuramēto fidelitatis[g] contētis ſolicita meditatiōe pēſatis ipa[h] capl̄a i ꝑfatis īperatoꝛijs iuramētis quantum ad effectum mentē et virtutem ipſoꝛum non eſt dubiuꝫ contineri. ¶ Nos ꝑmiſſis et alijs rōnibus: neqꝫ in romanum aſſumptus principeꝫ vel in poſterum aſſumēdus an iuramēta huiuſmodi

per dictum henricum imperatoꝛem pꝛeſtita et per ſucceſſoꝛes ipſius in futurum pꝛeſtanda fidelitatis exiſtant in dubitationem educere audeat: vel ſuper hiſ contrarium aſtruere veritati: auctoꝛitate apo. de frarum noſtroꝛum conſilio ꝺ claramus illa iuramenta pꝛedicta fidelitatis exiſtere[k] ⁊ cēſeri ꝺbē. ¶ Pōꝛo ꝑter iuramēta ꝑdicta idē henricꝰ ſuoꝝ inherens ꝑdeceſſoꝛū veſtigijs,[l] ꝑuſꝙ ingrederet italiā vl̄ ibidē iura aliq̄ exēceret ſub teſtimonio ſuarū patentiū litteraruꝫ in manibus dilecti filij ioannis de mollianis ſcholaſtici eccl̄ie tuleñ. capellāi noſtri ad hec ſpāl̄r ꝑ nos miſſi nr̄o ⁊ pꝛefate eccleſie noīe recipiētis ꝓmiſit: ⁊ tactis[m] ſacroſanctis euāgelijs iuramento firmauit: ꝙ eandē eccleſiam ⁊ fidē catholicā pura fide totiſqꝫ viribꝰ ꝯſeruaret reuerenter et etiā defenſaret oēmqꝫ hereſiꝫ ſciſma ⁊ hereticos quoſlibet fautoꝛes receptatoꝛes ⁊ defēſoꝛes ipoꝝ exterminaret[n] pꝛo poſſe: ac nūꝙ cū ſaraceno pagano ſciſmatico ſeu alio quo modolibet cōioneꝫ catholice fidei nō habēte: aut cū aliquo alio ꝑfate eccleſie inimico vel rebelli ſeu eideꝫ manifeſte ſuſpecto vnionem quālibet ſeu parentelā[o] aut ꝯfederationem iniret: ſed tam noſtram ꝙ ſucceſſoꝝ[p] noſtroꝛū perſonas honoꝛē ⁊ ſtatū manuteneret defenderet ⁊ conſeruaret ꝯ̄ oēs homineſ cuiuſcūqꝫ exiſterent ꝑminentie dignitatis vel ſtatus ideꝫ etiam adijciens iuramēto ꝙ manutenēt ſemꝑ atqꝫ ꝯſuaret ꝓuilegia oīa ꝑ pꝛedeceſſoꝛes ſuos reges[q] ac īpera

a ¶ Immediatus ſignanter hoc dicit: cum in poſſeſione vltima tpa ſpectāda ſint: ꝺ cau. poſ. cū eccl̄ie poſt ꝑnci. cū ꝯcoꝛ.
b ¶ Bonifacius familiaris eſt hec pꝛobatio: cum papa alium papam inducit in teſtem: vt no. io. ix. q. iij. patet.
c ¶ Filium. de pꝛiuil' ſi papa. ꝟ. ſimiliter. li. vj.
d ¶ Coꝛticem. quod facere non debuit. j. q. j. marchion. de ꝟ. ſign. pꝛeterea. et. c. intelligentia. ff. de legi. l. ſcire.
e ¶ Curioſitatis. ſumit hic ꝓ ſbtilitate exquiſita nimia cura: ſic ꝺ renun. c. j. in pꝛin. li. vj.
f ¶ Antidotum. ponitur pꝛo cōtra dōum: dic vt no. ff. de pet. habere. ſed ⁊ ſi. §. conſuluit. vel pꝛo contra datum vnde dici ſolet id quod datum contra venenum. vnde pꝛo medicina ponitur de iur. calum. ceterum. inde dicitur liber quidam antidotarius: quia ꝯ̄ vitia ꝯpoſitꝰ eſt.
g ¶ Fidelitatē. quod habetur. xxij. q. v. de fōma. ⁊ facit. ꝯ̄. e. ego enim. ⁊ videre potes quod no. hoſti. i ſumma de feud. §. quid ſit fidelitas. vbi etiam ponit plenaꝫ ꝯpleniorem fidelitatis fōmā in quo ⁊ quid differat ab homagio dicam. j. de re iudi. paſtōalis. §. rurſus. de hoc per inno. de reg. iur. c. vltimo.
h ¶ Ipſa capitula. contēta ī fidelitatis iuramēto.
i ¶ Uirtutem. ad maioꝛem expꝛſſioneꝫ inculcat hec verba.
k ¶ Exiſtere. non per h̄ ſequitur ꝙ ſubiecti imperatoꝛi ſint de tēpoꝛali dn̄io eccl̄ie. facit qꝺ nō. lxxxj. di. legitur. ⁊ ī ſpe. ꝺ feu. §. ij ꝟ. xuij. Io. an.
l ¶ Ueſtigijſ. q. ſ. i īgreſſu italie iuramētū tale ꝑſtiterāt. Scire ꝺbes ꝓut hēt eēt in pōtifilicalibꝰ alꝺ ꝓuiciali ꝙ rex romanoꝛum coꝛonatur tripli ci coꝛona. pꝛima eſt ferrea quam recipit ab archiepiſcopo colonienſi in aquiſgrani eiuſdem dio. ferrum autem foꝛtitudineꝫ deſignat qua vincere dꝫ rebelles ⁊ in fideles conculcare. Secunda eſt argētea quam ingreſſus italiam recipit a mediolañ. archiepo in villa modiciñ. eiuſdē dio. tñ ipſe hē. recepit illaꝫ mediolañ. in eccl̄ia ſci āb:oſij. argentū āt deſignās mūdiciā ⁊ claritem ſignificat ipſuꝫ pꝛincipē taleꝫ eſſe debere. Tertia eſt de puro auro qua coꝛonatur ꝑ papam in eccl̄ia ſancti petri ad altare ſancti mauritij. ⁊ deſignat aurum quod oībus metalis eſt excellentius ipſum imperatoꝛeꝫ alijs regibus ⁊ pꝛincipibꝰ in potentatu ⁊ iuſticia excellentioꝛeꝫ eē debere. Sic olim in his tribus metallis dabatur tributum romanis vt ſcripſi de fi. inſtru. inter dilectoſ ſup gl. īdictō.
m ¶ Tactis. cꝑi ēt cū fidelitateꝫ iurant tāgunt ſacra: vt pꝛobatur ꝯ̄. e. ego. n. in fi. ſi ſic quando teſtimonium dicunt vel de calumnia iurant quod dic vt de iura. calū. c.
n ¶ Exēmina. ſ. fi. ret. idē ꝟbum de hē. excōicamus. §. moneāt. ⁊. §. ſe. ⁊ dicitur. quaſi ex terminos vite vel iuriſdictionis ſue eos ponere: vnde ponitur etiā ꝓ diſſipatiōe deſolatione ⁊ exilio. io. an.
o ¶ Parētelā. alludit vulgari italicoꝛum: ⁊ ponit pꝛo affinitate cō ſanguinitatem. n. innire non poſſet: ſ. a. inſti. de legi. ag. tu. in fi.
p ¶ Succeſſoꝛū. vide quod nō. ⁊ dixi. e. ti. veritatiſ.
q ¶ Regeſ. romanos vt ſeqſ: ⁊ ꝑ hāc lr̄aꝫ vꝫ ꝙ rex romāoꝝ q nōdū

imperator vel coronatus privilegia dare possit: de quo satis nota. in spe. de rescrip. presen. §. fi. ver. item quod est obtentum. et hoc disputauit et tenuit ia. de are. cuius questionem ad litteram posuit. C. i. in. l. bene a zenone. C de qua. prescrip. inno. in decre. venerabilem. dicit: quod si imperator non possit recipere coronam in loco debito: nihilominus auctoritatem administrandi recipere pot a colon. archiepiscopo: ad quem spectat vel ex ipsa electione habet illam. secundum eum refert hosti. de ver. si. sup quibusdam quod vidit in alamania per principes iudicari et teneri: quod rex ro. post electionem concordem habeat omnem potestatem quam imperator: et quod vnctio nihil addit: et fa. quod not. io. xciij. di. legimus. vt scripsi supra verbo postquam. super verbo futurus in glo sed quod plus est vidi et habeo formas quarundam litterarumque de registris ino. iij. domini extracte que manarunt super negocio discordie electionis de qua loquitur dec. venerabilem. quarum altera dirigebatur archiepiscopis episcopis et prelatis et principibus alamanie et sclauie vel sclauonie: altera specialiter maguntino: inter alia referentes quod in concussa consuetudo imperij facta certa ratio, ni consona iure. subnixa per patientiam se. apo. tolerata et per tolerantiam approbata: hoc habet: quod duobus electis in discordia vterque administrat vt rex: et omnem imperij iurisditionem exercet: quod declarat ibi papa. locum habere: donec per papam alterius electio fuerit approbata.

tores romanos prefacte romane et alijs quibuslibet ecclesijs quocunque concessa tempore et continentie cuiuscunque ipsaque omnia et specialiter ac precipue per clare memorie Constantinum[a] Carolum[b] henricum Ottonem quartum: federicum secundum atque Rodolphum predecessores ipsius super concessione recognitione aduocatione annotatione quitatione et libera dimissione terrarum et prouinciarum romane ecclesie vbilibet positarum: quarum etiam multas nominatim expressit: sedi apostolice romanisque pontificibus super quocunque tenore concessa recognouit confirmauit et ex certa scientia innouauit: ac etiam de nouo concessit: et terras ipsas atque prouincias recognouit ad ius et proprietatem ipsius ecclesie plenissime pertinere: easque nihilominus ex abundanti de nouo ecclesie sepefacte donauit sub predicto se obligans iuramento: quod ipsas aliquaue ipsarum partem nullo vnquam tempore occuparet: seu quantum in eo esset ab alio permitteret occupari: nec in eis aut aliqua parte ipsarum iura aliqua possessiones aut tenutas haberet: seu quolibet possideret: nec in eis etiam potestarie seu cuiusuis capitanie aut iurisditionem quamcunque per se vel per alium exerceret: quodque vt princeps catholicus et sepedicte ecclesie aduocatus[c] atque defensor ipsam iuuaret: et consilijs et auxilijs illi assisteret opportunis contra quoscunque inobedientes et rebelles eidem: et precipue contra occupantes: seu turbantes terras predictas seu prouincias vel partem quamlibet earundem. ¶ Sub eo eodem etiam iuramento promisit: quod tam ipsam romanam ecclesiam quam alias ecclesias libertatem ecclesiasticam bona iura prelatos et ministros ecclesiarum ipsarum manuteneret conseruaret atque defenderet suo posse: et quod ecclesie romane vassallos contra iusticiam nullatenus esset offensurus deuotosque fideles ecclesie etiam in imperio constitutos benigne tractaret: nec eos opprimeret contra iusticiam: aut quantum in eo[d] esset per alium opprimi sustineret: sed in suis potius iuribus et iusticijs conseruaret. ¶ Hoc quoque iuramentum et etiam pristinum pro eo nobis per suos nuncios: vt premittitur prestitum: receptis sue coronationis insignijs innouauit: prout in patentibus litteris ante coronationem ipsam eius regio magno sigillo et alijs post coronationem eandem eius imperiali aurea[e] bulla munitis inde confectis litteris: quas in archiuis[f] romane ecclesie reponi et diligenter conseruari fecimus plenius continetur. Clemens quintus in concilio vienensi.

De exceptionibus Rubrica.

Excommunicationis[g] exceptio dilatorie[h] in qualibet parte

a ¶ Constantinum. disputant aliqui an donatio per constantinum facta ec. ro. in persona. b. siluestri: de qua. xcvj. dist. constantinus palea est: valuerit et an successor illam reuocare potuerit: Accur. tamen quod donatio non valuit: in auc. quomodo oportet episcopos post prin. sed io. contra qui hoc non. lxiij. di. ego ludouicus. quod valuerit et quod sit irreuocabilis probat hec littera et s. de. ele. fundamenta. §. ne autem. li. vj. et fa. quod no. ho. in sum. de immu. ec. §. pe. ad fi.

b ¶ Carolum. de quo xj. q. j. volumus. de iudi. nouit.

c ¶ Aduocatus. vide quod notaui et scripsi de elec. venerabilem ver. quantum

d ¶ In eo esset. facit. lxiij. di. ephesijs. xlvij. d. quod ad nos. de testi. bene constitutus.

e ¶ Aurea bulla. patet ergo quod ante coronationem non vtitur bulla sed sigillo: sic et papa aliter vtitur bulla ante coronationem quam post: vt no. in fi. li. vj sup data priuilegia imperij alia cum aurea bulla vidisse non memini nisi vnum est multum vt expediens priuilegijs bullam auream appendi: propter preciositatem. n. metalli est de subtractione bulle periculum ob quod est causam prudentes prelati et principes temporis nostri sigillis argenteis vel aureis non vtuntur.

f ¶ Archiuis. habetur idem verbum. C. de fi. instru. auc. ad hec. xxx. q. j. peruenit. vt ibi no. dicuntur archiui armarij librorum et deriuatur ab archa. hiero. in prologo hester dicit seipsum librum leuasse de archiuis hebreorum et vide vo. de proba. cum causam. de prescri. ad audientiam.

g ¶ Excommunicationis. se sumat reprobans quod no. hosti. e. ti. pastoralis. qui dixit obstare lapsum termini huic exceptioni proponende: licet vbi terminus statutus non est opponi possit vsque ad sententiam: et approbat quod ibi no. ber. et hosti. et guil in spe. e. ti. §. ij. v. sed nunquid post. et intelligitur hoc de maiori excommunicatione que repellit ab agendo. s. e a nobis. fa. de sen. ex. siquem.

h ¶ Dilatorie. s. ad differendam litem actionis excommunicati: de iudi. intel

183

lexinus opponitur enim interdum in vim peremptorie: puta ad perimendam electionem propter excommunicationes eligentium vel electi: quo casu locum non habet decre. pia e. tit. li. vj. ⁊ ibi dicit guil. in spe. q etiam quando opponitur contra iudicem vel contra procuratorem nō obstat lapsus termini: hoc nō. in pre. §. vero. quid si termino ⁊ versi. se. de secūdo d eo. dixi de procura. in nostra.

a ¶ Litis principalis. d cā vero appellationis plene scripsi. e. ti. signi/ficauerūt. i textu ⁊ super glo. pe.

b ¶ Opponi. q̄druplex huius iuris rō hēt i de/cre. pia in prin. gl.

c ¶ Peremptorio. tenet hosti. in decre. pasto/ralis. ⁊ guil. in spe. de dila. §. j versi. exceptorie. q talis terminus etiam si hoc non exprimatur: intelligitur perempto/rius als. decre. consulu/it. de off. delega. hoc probat littera. illius decre. pastoralis. ⁊ guil. ibi extunc. vt ibi scripsi. sed dato q iudex perempto/rie expressit: non obest hoc vult hec littera.

d ¶ Assignato. iste terminus assignari debet ad petitionem actoris non rei: vt satis dixi. s. e. pastoralis.

e ¶ Dilatorias. nunquid ad peremptorias proponēdas pos/sit iudex statuere peremptorium: fuit opinio q non: de qua s. e. pastoralis super j. glo.

f ¶ Non obstante. hanc opinionez in decre. pastoralis appro/bare volebam hac ratione quia quadruplex ratio illius de/cre. pia. ita vrget post terminum sicut prius. Itez quia lis cō/testata est quasi quidam peremptorius terminus dilatoria/rum de re iudi. inter monasterium. ⁊ tamen post illam oppo/nitur hec exceptio. Item terminus datus ad exceptionem illam probandam qui lapsus est nō impedit illam proponi de nouo: ergo nec terminus datus ad proponendum. Item sententia non precludit viam huic exceptioni multo minus termini lapsus. hec omnia probantur in pre. decreta pia. ⁊ his rationibus puto decre. hanc locum habere: etiam si no/minatim de exceptione excōmunicationis terminus datus esset nec enim potest iudex beneficium iuris auferre: ratio per quod est sibi permissum: q in qualiber parte litis illam opponat de regu. iu. indultum cum concor. li. vj.

g ¶ Lugdun̄. s. e. ti. pia: li. vj. que statuit sub qua forma pro/ponatur: ⁊ quotiens teamini probandi ⁊ penam probātis.

h T calumnijs. Casus qui tres sentētias contrarias i quauis causa reportauit de illarum nullitate non nec excepit ipsarum execution e non facta: ⁊ re/spicit etiam pendentia nouum ⁊ equum quod hic dicitur: cui est. si. s. e. con. de seques. pos. c. si. ⁊ huic prin. con/tor. de pe. calumnia.

i ¶ Quauis. includit spirituales quasi spirituales crimina/les ciuiles ⁊ mixtas. Jo. an.

k ¶ Tres successiue ⁊ super eodem articulo. non enim locū hz hec pars qn̄ sup diuersis tribus articulis: lz eiusdē cause tres interlocutorie sunt late contra partem.

litis[a] opponi[b] potest termino peremptorio[c] per iudicem assignato[d] ad proponendum ex/ceptiones declinatorias ⁊ dilatorias[e] non obstante[f] serua/ta tamen constitutione felicis recordationis innocentij pa/pe quarti edicta circa hoc in concilio lugdunensi[g]. Cle/mens quintus in concilio vie/nensi.

De snia ⁊ re iudicata. Rub.

T calumnijs[h] litigantium occurratur is qui i bñ/ficiali vel alia quauis causa[i] tres[k] contra se in petitorio vl possessorio[m] sententias[n] repor/tauit. ad agendum[o] de nulli/tate ipsarum vel alicuius[p] ex eis nullatenus admittatur[q]: donec[r] huiusmōi sētētie plena/rie[s] fuerint executioni māda/te. ¶ Similiter si ille contra quem tres sententie diffiniti/ue[t] late fuerint[u] ab interlocu/toria vel grauamine ante pro/lationem ipsarum vel earuz alicuius[x] se appellasse[y] cau/saz appellatiōis huiusmodi[z]

l ¶ Contra se. de tertio qui vult propter suum interesse executionem sententie ipedire: habetur. e. ti. cū su/per. ⁊ ibi satis no. inno. ⁊ ho.

m ¶ Possessorio. ꝯcor. pre. decre. j. de sequestra.

n ¶ Sententias. nō dic diffinitiuas sicut. j. parte pri. per qd pz i interlocutorijs: quarū facienda sit exe/cutio locuz hēre qd hic dicitur. ⁊ quo iure petat illarum executio vide in spe. de se. ex. § pe. circa fi.

o ¶ Agendum. de nullitate. mo/dos nullitatis ⁊ coram quo iudi/ce agatur d null/tate: ⁊ an coram i/udice appella/tionis de hoc agi possit scripsi post inno. ⁊ hosti. e. ti. c. j. d ap. directo. ⁊ spe eo. ti. § iu/xta per totum. ad fi. ⁊ ibi in versi. sed si causa tracta/tur an sententia pronūciata nulla ex prioribus actis causa iudicetur.

p ¶ Alicuius ex eis. hoc intelligo quando simplr in secūdo ⁊ i tertio iudicio ꝯfirmata ē pma snia. ⁊ si di/uersa ꝯtiebat capla vl vnū sepabilr: lz i certa pte fuerit ifirmata: tn̄ q̄ ad alia capla vl ptē i q̄ vl qb⁹ ꝯfirma/ta fuit: p ⁊ secūdo dicā h locū hēre ⁊ i alijs ñ exēpluz pz de testa. rainutius ⁊ c. rainaldus.

q ¶ Admittat. p hāc lraz videt q ēt si ñ petat victor executionē: p modū tn̄ exceptiōis repellē poterit d nlli/tate agētē: ⁊ ē si. qd plene scrpsi d or. cog. c. fi. vltro q se offerat executiōi ⁊ sētētijs pareat si de nullitate vult agere: concor. de or. cog. cum dilectus.

r ¶ Donec: fcā q executiōe poterit agē. ⁊ si obtiebit i cā nllitatis: obtiebit ēt reuocatiōez executiōis: fa. d rsti. in ite. suscitata. C. d pci. ipa. offerē. auc. q̄ supplicatio.

s ¶ Plenarie. ꝯcor. d resti. spo. c. fi. ⁊ pz p h vbū: q non facta executiōe etiā minime pt is ei⁹ qd pronūciatū fuit: impedietur agens: si. iij. q. j. reintegranda.

t ¶ Diffinitiue. hoc non expressit. s. prori. rñ.

u ¶ Fuerit. successiue: vt. s. dixi. qa vict⁹ a pma ⁊ a se/cunda sententia appellauit: a tertia vero non potuit/ appellare: de appel. sua nobis.

x ¶ Alicuius. maxime in vltima hoc procedit: cum s. dico me appellasse a grauamie illato p iudicē scde appllatōis: q̄ appllatiōe pēdēte ꝯfirmauit ipe iudx p/mā ⁊ scdā sniaz h dico: qz si a gūamie illato p iudicē pme appllatiōis appello: ⁊ iste postea fert diffinitiuā: si ab illa ñ applo: ñ erit dare rtiā diffinitiuā: mlto mi/n⁹ si appllarē a gūamie iudicij cāe pncipalis. si vo apl/lauero ab illa sententia: ⁊ vtranqz appellationem p/sequor: tūc pcedere posset casus iste: facit cle. s. d do. ⁊ contu. si autem.

y ¶ Appellasse. proponat quod est. j.

z ¶ Po⁹ i. emisse ante sniaz ab iterlocutōia ⁊ gūamie,

cui' prosecutio forte studiose differtur: vt videatur finis cause principalis.
a ¶ Pendere. al's appellasse nõ iuuaret illũ si deserta vel cõ eũ finita esset illi' appellatõis causa. Sed quid si dicat se sic appellasse & tñ appellatiõis finitam pro se. s. quia pronunciatum fuit bene appellatum Dic q etiaz tunc non impeditur executio p rñ. ẽ. pri. allegat. n. nullitatẽ quia p id cõstat iudicem a q̃ fuit appellatũ diffinitiuã ferre nõ potuisse. sed; si aduersarius ab illa pronunciatione q̃ pronũtiatuz fuit bene appellatuz infra tẽpus debitum appellasset: tũc adapteretur hec littera: quia adhuc illius appelationis causa penderet.
b ¶ Impediri. Iz ergo ex pedentia illi' appellatõis dubitet an saltem vltima sẽtentia tenuerit: vult tamẽ q fiat executio saluo iure retractatiõis istã snie q̃z executionis si iudicetur bñ appellatuz vt dixi. ẽ. p xori. rñ. nõ. n. ipedit hec littera appellationis illi' psecutionem dummodo ipsius fatalia nõ sint lapsa.
c ¶ Pendentes s. vide. ẽ. e. cõ. d iudi. dispẽdiosã. i fi.

& processũ ex metu citati ratione astãtiuz ipẽratorẽ & ratiõe loci. qrto ibi vt illud. illã iprobat ratiõe loci in quo & de quo citatio facta fuit. qnto ibi deniq; cõcludendo ctra sententiã prius soluit duplex obstaculum quo dici posset regẽ vasallum iperij & i imperiuz deliquisse. sexto ibi rursus. ostendit diuersis modis in sententia iperatorez sue potestatis fminos excesisse. septimo ibi certuz soluit suppletionem defectuuz quam in sentẽtijs fecit imperator.

adhuc pẽdere[a] proponat: sententiarũ predictarum executionem tali pretextu nolumus impediri[b] que ad causas qualitercunq; etiã p appellatiõez pendentes[c] duxim' extendenda.

Idem.

Pastoralis[d] cura[e] sollicitudinis nobis diuinit'[f] super cunctas xpiani[g] populi nationes iniuncta nos[h] inuigilare[i] remedijs subiectorũ eorũdez periculis obuiare & scandala remouere cõpellit. ¶ Sane[k] cum iam dudũ inter quondã henricum imperatorez romanum & charissimum in christo filium nostrum robertum sicilie regem grauis fuisset materia turbationis exorta: asserẽte[m] deinde imperatore pdicto q cum qbusdam ipius[n] subditis[o] rex confederationes & cõspiratiões[p] fecerat in ipsi' maiestatis offensam: q̃q; tractauerat & ordinauerat[q]: vt ciuitates quedam sub imperij & imperatoris eiusdem obediẽtia consistentes contra eum & imperium rebellarent: gentesq; sue ipi' fulte[r] subsidio: nõnullas alias impij ciuitates & castra indeviolent eiectis ipius ipatoris officialib' occuparũt & pro ipo rege occupata tenebãt: ac al's eti[s] i vrbe & alibi in iperij & ipatoris eiusdẽ ctem ptũ & sue maiestatis iniuriã & reipubl. detrimẽtũ: multa q̃uia fuerũt p regẽ eũdẽ ac maliciaz & istigationẽ ipsi' tã a suis stipendiarijs q a subditis iperatoris cõmissa. phabitis p impatorẽ eũdẽ qbusdã pcessib' cõ eũ absẽtẽ[t] tñ q̃uis legitie iuxta impatoris assertionez citatuz: ac q supradicta erant notoria per imperialẽ interlocutoriam declarato[u] imperator ipse regẽ affirmans propter pmissa lese maiestatis criminis reum eẽ: in eum' peremptorie vt dixit & sufficienter citatum sed cõparere contumaciter recusantem tanq rebellẽ proditorem & hostem imperij ac reum criminis supradicti puationis omniũ dignitatuz q̃cũq; cõprebẽsarũ titulo & qb' se intitulabat rex ipe: auctũ q̃z honoz puinciaz terrarũ honorũ iuriũ & iurisditionũ tã ppetuorũ q tpaliuz: & siqñ veniret in suã & iperij fortiaz mutilationis etiã capitis sniaz pmulgauit: oẽz supplẽdo[x] dfcm siqs[y] forsitã fuerat ex solẽnitate iuris omissus i pcessib' memoratis: pmissa vt asseruit faciẽs exigẽti iustitia: & de ipiali etiã ptãte. ¶ Uex quia h' i snia q̃ ñ a discretiõe matre[z] vtutũ sz

e ¶ Cura. hic incipit cõstructũ. & tale. vl' simile puto q erat exordiũ decisũ d dcr. pastoralis. in cõpi. grego. sub diuersis titulis collata: vt dixi de rescrip. pastoralis in pn.
f ¶ Diuinit'. per ver. illud pasce oues meas. io. vl. de elec. significasti de ma. & obe. solite.
g ¶ Christiani. d homi. p humani. li. vj. & facit exaua. bõisa. vnã sãctã & facit hec lr̃a ad id qd dixi. ẽ. eo. cõ. de testi. c. j. s. q regularit iudeos nõ compescit ecclesia.
h ¶ Nos cõpellit qd ẽ. j
i ¶ Inuigilare. ponitur hic in pro valde: sicut d fideius. c. j. de quo vide i spe. d dispu. & alle. §. p' hec. v. illis ibi iponit. & huic exordio ccor. p roe. serti: & d offi. dele. officij eo. li.
k ¶ Sane. narratio.
l ¶ Imperatorez inchoauerat. n. discordia eo nõdũ corõato. ẽea. cpi. de iureiur. c. j. p' pn.
m ¶ Asserente. forte veraciter: quod tamen sentẽtia non iustificat: vt sequitur in. § rursus.
n ¶ Ipsi'. impatoris vl' regis. primum placet.

d ¶ Pastoralis. Casus. tres partes principales hz hec cstitutio. s. exordiuz narratiõez & cõclusiõz Prima põit exordiũ breue. Secũda ibi sane. narrãs causas & effectum cuiusdaz snie late p quondã iperatorẽ henricũ in regez robertũ cum suppletione defectuuz ostendit nullitatem illius tã ex ipsius causis alijs insertis illa: q̃z ex psonis a quo & in quẽ sentẽtia lata fuit. Tertia ibi vt igitur. concludendo declarat illam sententiam irritam & illam etiam irritandam: quatenus de facto processit. Secunda subdiuiditur: qr primo narrat sententie causas defectum & suppletionem vt dixi. secunda ibi: vez subijcit illã examini & dicit quare. tertia ibi notorium. improbat citationem

o ¶ Subditis. idem si cum non subditis vel hostibus. C. ad l. iul ma. siquis canonizata. vj. q.
p ¶ Conspirationes. vide quod scripsi de iudi. exhibita.
q ¶ Et ordinauerat. rex romanorum Robertus.
r ¶ Fulte. i. minime firmate vel adiute.
s ¶ Etiam. in vrbe.
t ¶ Absentem. an super crimine contra absentem sententia ferri possit no. de do. & contu. veritatis.
u ¶ Declaratio. vtile consilium est in notorijs sic interloqui & fa. ad no. de iureiur. ad nostrã. ij. ẽ. de offi. deleg. c. j. li. vj.
x ¶ Supplẽdo. d effectu h' cle. videas i spe. ti. ij. §. nũc ostẽdẽ. (dum. v. xviij
y ¶ Siquis. s. defectus.
z ¶ Matre prima q̃stione prima presentium. de of custo. c. j.

184

a nouerca[a] iusticie volūtaria.s. iudicātis p̄cipitatiōe[b] ꝓcessit ꝑt⁹ forsan se deteriores haberet: si ipsius sētentie iefficacia in publicum precone iusticia non prodiret. ¶ Nos circa eā tali vti prouisione volentes: que defectis ipsius defectib⁹: seminata per eam extinguat pericula: ꝛ in ratione reddenda sit posteris profutura[c]: ipsam subijciendaz esse prouidimus lime[d] iusticie ac recte libramini[e] rōis. Ciusdez igitur causis[f] ꝛ continentia nec non conditione illorum a quo[g] ꝛ i quem[h] lata fuit: diligenti ꝛ debita consideratione pensatis patēter ex ēis illius[i] astruitur euidentia nullitatis: ꝛ manifeste arguitur temeritas promulgantis. ¶ Notorium qppe ac indubitatum existit: ꝙ grandis exercitus[k] tempore dictoruz ꝓcessuū ꝛ snie cōtiue iperatori assistens regem ipsū ꝛ suos[l] ꝑseqbat odio capitali pisanaqꝫ ciuitas in q̄ lata fuit memorata snia: regē capitali habebat odio notorio[m] ꝛ antiq̄. ¶ Esto igit ꝙ rex ipe alias ad p̄missa fuisset legitime ꝑ iperatorē citat⁹: nūqd venire debuit ad iudicē exercitu feroci ac grādi: ipiqꝫ citato vt premittit odioso stipatū[n]. ¶ Nūqd etiā debuit ꝯparere i loco admodū[o] ꝑploso: multū potēti: ac[p] p̄facto i eū odio ꝓuocato qs.n. auderet vel q̄ rōe aliqs teneret ꝯsistorij[q] talis subire iudiciū: ꝛ se i hostiū sinu[r] reponere: ac ad mortē ꝑ violentā[s] iiuriā nō ꝑ iustitiā iferēdā vltroneū se offerre[t]. ¶ Hec qdē iur timēt: hec ōmoē vitāt[u] hec hūana fugit rō: hec abhorret natura[x]. ¶ Desiperet[y] igit q citationē h⁹i saperet artasse citatuz: vt illō tāꝙ notissimiū nullaten⁹ omittam⁹: ꝙ regē extra districtū[z] imperij i r̄gno.s. sicilie notorie ac ꝯtiue tpe supradicto morātē citare nō potuit iperator: nec citatio siquā forsā de ipo isra iperij fines fecit citatū extra iperiū cōstitutū artauit[ꝛ]. ¶ Nos q̄z regis ordiari⁹ iudex ꝙ ad iperatoris iudicuz citarem⁹ vl' citari aut r̄mitti facerem⁹ eūdē neq̄ꝙ? fuim⁹ reqsiti[ꝝ]: imo lꝫ ad nos ꝛ curiā nr̄az tpib⁹ illis rūores frequēter de curia iperatoris venirēt: ꝛ iuxta eū etiā quidā ex fratrib⁹ nr̄is eēnt[a]: p̄ri⁹ tñ dicte snie ꝓmulgatio: ꝙ aliqd de ꝓcessib⁹[b] añcedētib⁹ ad audiētiā nr̄az ꝑuenit. ¶ Deniqꝫ lꝫ rex ipe terras aliqs ab iperatore tenere dicat i feudū nō tñ i eis sꝫ i regno p̄fato domicilium suū fouebat: vñ iperator i ipi⁹ ꝑsonā nullā rōe terrarū h⁹i nisi ex nā feudorum debitā supioritatē habebat. Quod si punitio criminis infra districtū iperialē ꝯmissi ad impatorē forsan[c] ꝑtinuisse asserat: ¶ Rex ē qdē si i eodē districtu fuisset inuentus delinquens vel ad illum de more

a ¶ Nouerca. sicut se habet nouerca ad priuignos que seuire solet in illos: sic se habet ad iusticiam volūtas precipitantis iudicis hoc intendit. Jnde dixit quidaz: gaudet i afflictos seuire nouerca ptās. Sicut etiam dicit canon: ꝙ negligentia est nouerca eruditionis. lxxxiij. di. nihil. Jo. an.

b ¶ Precipitatione. de iniquitate dī ꝙ omnia p̄cipitat: de pe. di. iij. inter hoc hircū. j. ꝛ ē p̄cipitiū quod fit sine modo ꝛ cū ꝑiculo: de sepul. ex parte

c ¶ Profutura. vt ec. bene. c. vno.

d ¶ Lime. vij. q. i. §. cum ergo. v̄. ferrum. ꝛ est instrumētuz fabrile ꝛ ferreum quo metalla rodūtur poliuntur minuuntur ꝛ purgantur.

e ¶ Libramini. hꝫ hoc verbuz. xlv. di dis. de re iudi. cum eterni. li. vi. ꝛ ē librare per libram que certum hꝫ pōdus aliqd ponderare vel equare. inde dicitur ꝙ in mense septēbri sol igreditur signum libre: quia tūc dies ꝛ noctes equantur.

f ¶ Causis. ex cā facile deprehenditur iniqtas snie de resti. in inte. tū ex litteris. ꝛ iō datur consilium ne causa exprimatur: de re iudi. sicut.

g ¶ A quo. s. impatore.

h ¶ Et in quē. s. regem.

i ¶ Jllius. snie.

k ¶ Exercitus. collectio hominuz in expeditōe.

l ¶ Suos. propinquos familiares ꝛ subditos.

m ¶ Notorio. fa. hec lr̄a ad ea que scripsi de ap. ex parte. j. Nam videtur h̄ colligi ꝙ nō soluz assignato loco notorie non tuto possit appellari etiā exceptione nō opposita: sꝫ ēt ꝙ siñ appllōne citatio nō artat: ꝛ fa. qō no. in spe. de cita. §. i. ver. itē ꝙ citatio fit ad locum. j. ꝛ. ij. ver. sꝫ quid si citat⁹. ꝛ quod no. ino. ꝛ hosti. de dila. c. ij.

n ¶ Stipatum. quasi vallatum circundatum vel fulcitum.

o ¶ Admodum. pro valde: sic in decre. romani. ver. nos itaqꝫ. ꝫ. eadem con. de iureiur.

p ¶ Ac prefato. capitali.

q ¶ Consistorij. idem verbuz. ij. q. vi. anteriorū. §. ad h ꝛ auc. sed lis. de ap. ex insinuatione. ꝛ dicitur a consisto tis. hest. v. in prin. sedebat super solium suum in consistorio palatij.

r ¶ Sinu. idez ver. xiij. q. i. §. ij. circa fi. de iudeis ꝛ si iudeos. ꝛ huic concor. vt lit. non contes. accedeus. ij. vbi patet ꝙ non sufficerent littere de conductu.

s ¶ Per violentam. per hanc litteram vī ꝙ si captiu⁹ ad penam vel periculum mortis relaxatur, iuramēto suo de redeūdo ad carcerem certa die: si mors erat iniuriosa redire non teneatur als tenetur.

t ¶ Offerre. quasi d. nullus nisi ex mlte patientie merito sicut ambrosius. xxiij. q. viij. conuenior.

u ¶ Vitantur. ēt per volucres oui di⁹. ij. de re. amoris: q̄ nimis ap parent retia vitat auis.

x ¶ Natura q̄ qs nō solū seipsum sed nec aliū vult offēdi. Jnde tullius. li. iij. de offi. homo natur obediēs homini nocere non potest.

y ¶ Desiperet. cō cor. ō renū. nisi cū ꝑdē. v̄. sed dices.

z ¶ Districtū. imperij. ꝑ hāc litterā ꝛ sequētes patet ꝙ imperator non distringatur totuz orbez lꝫ dicatur dñs mūdi. ff. ad. l. rho. ō ia. l. ō precatio. vij. q. i. i apibus. fa. tñ pro ipo ius cōe: q̄ fundat itētionē suaz i orbe: sicut epi i dioce. ō quo scripsi p⁹ hostien. de offi. archi. c. fi. super. j. glo.

ꝛ ¶ Artauit. de consti. c. ij. li. vi.

ꝯ ¶ Nequaq̄ asserit puraz negligentiam quā percipere poterat.

ꝝ ¶ Reqsiti. h ꝛ i iferiorib⁹ ōclarat no. de of. ꝯpe. c. vl. i'p̄n. iij. q. vi. c. i. ō rap. c. i. ō hac reqsitione vide qō no. in spe. de con. iudi. §. i. ver. sed quomodo. ꝛ de accusa. §. i. ver. sed nunquid. ꝛ. §. fi. ver. vt autem.

a ¶ Essēt. ꝑ ipsi⁹ coronatiōe: vt i. c. romāi. ꝫ. ō iureiu:

b ¶ De processibus. de discordia bene sciuerat prius.

remissus'. ¶ Dici ne ergo snia meruit que a iudice qui per regem tute adiri non potuit: et in loco notorie vt prefertur nō tuto: in absentez nec citatum[e] legitime ac inauditū per consequens ⁊ indefensuz nō maturo fuit iudicio sed precipitio ⁊ de tanto presertim crimine promulgata. ¶ Rursus non est silentio relinquendum: ꝙ ipse rex noster ⁊ ecclesie romane ratione regni predicti notorie subditus homoqꝫ ligius[f] ⁊ vassallus: ac in eodē regno non vt premittitur i iperio certū ꝯtiuū ⁊ notoriū suum habēs domiciliū ac originē[g] ide trahēs: iperatori eomō nō subfuit[h] ꝙ i eū crimē lese maiestatis ꝯmiserit: q̄tū libet oia i snia supradicta ꝯtēta veritatē i dubiā ꝯtinerēt: sicqꝫ nedū cū iure: imo nec cū iuris colore tulit imperator sniam supradictā in regē ex cā q veritatis subsistētiā nō habeat[k]: ꝓpter quā' etiā q̄tenus in eo fuit regē eundez priuando regno ⁊ rgia dignitate: ac terris etiā aliis ⁊ iurisditionibus ꝑpetuis ⁊ tpalibus: que sub eo nullatenus vel ab eo: sꝫ a nobis ⁊ sub nobis tenebat: nec non ꝓcendo ꝯ regē eundez ex illis q̄ ꝑ ipius stipēdiarios ac nō nullos imperatoris eiusdē subiectos per maliciam ⁊ instigationem regis ipsius ꝯ eū fuisse ꝯmissa in vrbe dicebat. ¶ Cū etsi illa fuissēt ibidem re vera cōmissa: punitio tamē eorum in regem veluti extra districtum imperii cōmissoruz ad iperatorē nullatenus ꝑtineret: inhibēdo etiā in eadē snia sub magnaꝝ appositiōe pena rū quaꝝ aliq̄s sibi applicari mādauit neqꝫ dicto regni ꝓsumeret in suis respōdere debitis: i ipiusue familiaritate vel seruitio remāere: aut eidem ꝯ ipsū iperatorē quouis mō impendere ꝯsiliū auxiliū vl' fauorē: cū debitores ꝓuitores ⁊ auxiliatores huiꝰ i extra imperiuz ⁊ in regno ꝯstituti ꝓdicto nullatenꝰ impatori subessent: nec ex ꝯmittēdis i regno eodē dictis possēt pēis astrigi vl' aliq̄ sr ꝯdēnari ꝑ ipꝫ: absoluendo q̄z ab oī fidelitate[n] obligatiōe ꝓuitio ꝓmissiōe ac pacto ꝓuicias oēs ciuitates castra ⁊ loca ipsiusqꝫ vasallos ⁊ feudatarios ⁊ alios q̄slibet eidē regi quomodolibet obligatos: cū iclu derent i absolutiōe huiꝰ i terre ꝑsone nobis ⁊ ecclie romane subiecte[o]: ꝓprie tminos potestatis excessit in messem nr'az immittēs ꝑperā suam falcez.

de iure eiu. romani.

e ¶ Forsan. nō ē nō dubitationis: de hoc de testa. c. ij.

d ¶ De more. sꝫ nūquid de iure voluit h decidere: ac cūr. in. l. sicui. §. fi. ff. de accu. dicit ꝙ remissio ista fit ex vrbanitate vel ex volūtate: vel locū habet ꝓm eum cū reus latitat: qd etiaꝫ vi placere i no. de rap. c. i. sed glo ibi ⁊ host. dicūt i oi graui delicto remissionez fieri ad iudicē d licti ꝑ. §. fi vo qs cōprehēsoruz. in auc. vt nuli. iudi. colla. ix. immo dicunt qdam ꝙ iudex d licti ad hoc pōt cogere iudicē sub quo degit ꝑ verbū iubemꝰ ibi positū qd est necessitatis. xiiij. q i. qd precipitur ff. de iussu. l. i. ⁊. ij ⁊ sic nō ob. quod di ꝙ par i parem nō hꝫ imperiuz: de elec. innotuit. cuꝫ in hoc iudex delicti sit maior. ⁊ hoc placuit i. a. de ra. ⁊ pe. i auc. qua i ꝓuincia. C. vbi d cri agi. opō. ꝓ his fa. qd no. hu. lxv. dis. c. fi. ꝯ eos fa. qd ibi no. io. qd credo veri us. s ꝙ male faciat iudex reqsitus nō remittēdo: is tū q regrit si als non est illius iudex: illuz cogere vel punire nō poterit: sed agetur corā superiore illius: ad qd fa. de foro comp. romana. §. ꝯhentes. li. vi. ibi ad denunciationez: non dicit ad mandatum vel ꝓceptū: fa. etiā de of. or. pastoralis in ꝓn ⁊ qd no. de of. del. prudētiā. §. adiicimus i vl. gl. nec ob. illud. ꝟ. iubemꝰ. in. §. si vero. qr lꝫ iperator ibi iubeat: nō dat per illud iudici regrenti ptātez iubēdi vel puniēdi. nō cōcesuꝫ igitur nō attentet. xvi. q. ij. amputato. dicūt ēt ꝓdicti dñi legū ꝙ iudex requisitus remittet sine aliqua cognitione: tū qr ꝓsumptio ē pro iudice regrēte: de renun. in ꝓñtia. tū qr requisitus ē merus executor: de offi. dele. pastoralis. §. preterea. C. de execu. rei iu. si vt preponis. ⁊ ꝓ eis fa. pre. l. sicui. §. fi. ff. de accu quidam ꝯ ꝙ precedet aliqualis cognitiō: als sine causa infamaretur qui sic statim ligatus remitteretur: ad hoc. ff. de cus. exhi. re. l. diuus. fa. C. de exhib. re. l. fi. C vbi de cri. agi opor. l. i. ⁊ hoc in sua disputatione tenuit hic Bar. de pratis per pre. l. diuus. inducens etiam. l. ne in arbitrio. C. de arbi:

e ¶ Citatum. vide quod no. ⁊ dixi eo. ti. teneor in glo. pe.

f ¶ Homoqꝫ ligius. de homagio habetur de accu. veniens. de simo. ex diligenti. de exces. ꝑ. grauē. de re. iu. c. fi. qd alias dicit' hominis ligiū. di autē ligius quasi legalitatez seruās de hoc martinus de fano cōposuit quēdam tractatuz quez ponit speculator: ⁊ latiꝰ ꝓsequit' de feudo. §. ij. ⁊ vt ibi no. hois ligiuz sit iperatori vel regi nulliꝰ alterius fidelitate salua sꝫ i vasallitico vel fidelitate reseruat' saltē iꝑatoris fidelitas vel auctas: i li. feu. de ꝓhi. feu. ali. l. iꝑialē. nec vi qs esse posse ligius duoruz: sed bñ pōt esse ligius vniꝰ ⁊ vasallus alteriꝰ vt hic: vel vasallus plurium: ⁊ ibi de hoc ver. decimo. ⁊. ꝟ. sequentibus.

g ¶ Originē. no. ꝓ foro originis: d' quo d paro. c. fi. in. i. gl. de tempo. or. cū nullus. li. vi. ⁊ in spe. de compe. iu. adi. §. i. ꝟ. xlij. ⁊. xliij.

h ¶ Nō subfuit. innuit per nō subditum crimē lese maiestatis non committi.

i ¶ Nō habebat. no. nō valere sententiam ex cuius tenore deprehenditur euidens iniquitas': de hoc dixi post inno. e. ti. cum bertoldus. super ver. concessimus.

k ¶ Propt' quā ēt. tolle h lraꝫ q̄ ē i fi. huiꝰ. §. ꝓprie terminos potestatis excessit in messem nostram. ⁊c.

l ¶ Districtū. cū roma sit de tpali dominio ecclie. lxiij. di. ego ludouicus. xxiij. q. vi. igitur de elec. fundamenta. li. vi.

m ¶ Debitū. qd de debitoribꝰ ꝑ iuramētū obligatī h posito ꝙ h snia fuisset iusta scripsi pꝰ ho. de cēsi. significauit sup glo. ij.

n ¶ Fidelitate. hoc bene facit papa de subditis imperio. xv. q vi. alius ⁊. c. nos sanctorum. ⁊. eo. ti. c. ij. li. vi. ⁊ hoc ratiōe criminis: de here. c. fi. de pe. c. fi. procedit autem hoc ex superioritate: de qua. j. §. fi.

o ¶ Subiecte. ar. ad no. xvi. q. vij. filiis. in. i. glo. i. ꝙ per damnationem vel confiscationem iudicis secularis non perdat quis ius patronatus.

p ¶ Falcē. qd facer' ñ licuit. d elec venerabilē i ꝓn. cū suis cō.

¶ Ceterꝝ ꝯfectꝰ suppletio circa ꝓcessus adhibita supradictos non tantum valet ad iustificationē ipsorum ⁊ sētētie supradicte quantum ad eorū sigillationem ⁊ notam: cū nullam super premissis ptātem haberet imperator in regem: sibi alias ꝙ vt prefertur non subditum non citatum legitime aut remissuꝫ ⁊ extra districtum ipsius continue ac notorie ꝯsistētē: nec ꝑdicta suppletio circa subditū etiā ad ea potuisset de rōe referri ꝑ q̄ de crimine ꝑsertiꝫ sic graui[a] delato defensionis que a iure ꝓuenit naturali facultas adimi valuisse: cuꝫ illa imperatori tolere non licuerit[b] q̄ iuris nālis existūt. ¶ Ut igit̄ sicut memorata snīa iuris caret effectu: sic auctoritate ⁊ nomīe[c] rei careat iudicate: vt nec in opiniōe cōi aut vulgi[d] labiis nomen hēre snīe mēat̄: vt ēt i magnū iusticie ac pacis obseqū scādalosis occurrat̄ picul̄: q̄ cū nr̄a ⁊ ecclesie ꝓuinciarum multarū regnoruꝫ ⁊ gentiū turbatiōe nō modica possent occasione ipsius ꝑ tpe suboriri. ¶ Nos tā ex supioritate[e] ꝙ ad iperiū nō ē dubiū nos hēre: ꝙ ex potestate i q̄ vacāte imperio iperatori succedimꝰ[f]: ⁊ nihilominꝰ ex illiꝰ plenitudine potestatis quā christus rex regum ⁊ dominus dominantium[g] nobis lꝫ immeritis in persona beati petri concessit[h] sententiam ⁊ processus omnes predictos ⁊ qcquid ex[i] eis secutum est vel occasione ipsorum: de fratrum nostrorum consilio[k] declaramꝰ fuisse ac eē omīo irritos ⁊ inanes: nullūq̧ debere aut debuisse sortiri effectū seu nocumētū vel notā afferre cuiq̄ vl̄ quodolibet attulisse: ipsosq̧ nihilominꝰ quatenꝰ ꝓcesserūt ꝺ facto ⁊ quicquid ex eis secutū est vl̄ ob eos vl̄ in posterū seq possent: in irrituꝫ reuocamus.

Clemēs.v.in concil. vienēsi.

De appellationibus

Ja iudicibꝰ[m] duobꝰ aut pluribus fuerit appellādū[n]: q̄ forte de facili eoꝝ ꝑsentia simul[o] haberi nō posset: liceat corā[p] ipsis vl̄ maiori[q] parte ipsorū appellare[r] ⁊ aplo̅s petere separatiꝫ: valebitq̧ appellatō talis[s] ac[t] si simul fuisset in eoruꝫ presētia ab oībꝰ appellatū. ¶ Est tñ appellato ignoranti[u] appellationis nec non delationis[x]

a ¶ Sic graui. lese maiestatis.

b ¶ Licuerit. fa. ad no. ff. de cōsti. ꝑn. l. i. ⁊ C. si ꝯ ius vel vti. pu. l. vlt. per inno. de ꝯsti. que in eccliaꝝ ꝑ hosti. in sū. de rescrip. §. q̄s vires. ver. pōt aūt facit ēt ad questioneꝫ de iudice habente arbitriuꝫ: quā no. j. de. v̄. sig. sepe sup ver. defēsiōes.

c ¶ Nomine. sic e. ti. c. fi. li. vi. ij. q. i. i ꝑmis in fi.

d ¶ Vulgi. cuiꝰ opi. q̄nq̧ inspicit. ff. de flum. l. i. ff. de fundo istruc. l. cū de laniōis. §. asinā. de pur. vul. ꝑ totuꝫ ⁊ no. de rescrip. nōnulli in. ij. glo. Ouidius de pōtu: Uulgus amicitias vtilitate probat.

e ¶ Superioritate. vt in constitutione romani. §. de iureiuran.

f ¶ Succedimꝰ. de fo. cōpe. lꝫ ex suscepto. ⁊ huiꝰ mōi ptāti nō participāt legati de latere de hoc i spe. ti. ij. §. nunc ostēdendū ver. xix. io. an.

g ¶ Dominantiū. apoc. xix. c. vltra mediuꝫ. i. ad timo. vi. ⁊ fac. t. viij. dis. que ꝯtra mores in fi. de deci. tua. ij. io. an.

h ¶ Cōcessit. matth. xvi.

i ¶ Ex eis. Concor. de elec. qualiter i fi. j. de immu. ec. quoniam.

k ¶ Cōsilio. vide q̄d no. e. ti. c. ij. li. vi. in. ij. gl.

l ¶ Reuocamꝰ. concor. de re. ec. non alie. siq̄s. e. ti. ad audiētiaꝫ. ⁊ q̄d ibi no. ⁊ de offi. or. c. pe. ⁊. ij. q. i. primates.

m Ja iudicibꝰ. se summat ⁊ sunt due ꝑtes. scd̄a ibi ē tñ. ⁊ ꝙ dicit iudicibus: itelligo ordinariis vel delegatis: siue sint ad causas siue sint executores ad gratias. ⁊ idem etiam puto de arbitris iuris a quibus appellari potest de of. dele. ab arbitris. li. vi. cum eadem sit ratio.

n ¶ Appellandum. in iudicio vel extra vel grauamine forte dato ergo ꝙ haberi posset ipsorum copia: locus esset ei quod hic dicitur sed ante constitutionem istam tunc solum sic diuisim de facto appellabamus: quando cōmuniter iudices haberi poterant. vnde seruabatur ꝙ singulariter requirebantur vt conuenirent.

o ¶ Simul. scire debes ꝙ inno. in decre. cum super de offi. dele. in glo. magna circa medium: dicit ꝙ ab vno ex pluribus iudicibus non potest appellari: nisi appelletur ab oībꝰ q̄ cū non sit licitum appellare nisi a grauamine: ⁊ vnus sine aliis grauare non possit quia solus iurisditionem non habet: ergo non ab vno sed ab omnibus simul appellandum est. Sed si inno. intellexerit simul in loco. scilicet congregatis tempore quo appellatur: hoc igitur hic corrigitur. sed si intellexerit simul respectu forme vel interpositionis: hoc hic non tangitur. lꝫ enim hic separatim appelletur tamen ab omnibus appellatur. hoc tamen scias ꝙ quotiens vnus ex plurib; iudicibus procedere potest ⁊ ab ipso solo sup cedii poterit appellari: de primo vide quod no. de arbi. c. ij. li. vi.

p ¶ Coram ipsis. vide quod not. de elec. vt circa. li. vi. in presentia enim iudicis appellandum est. ij. q. vi. biduū. vbi de hoc ⁊. e. ti. suggestum.

q ¶ Maiori. quādo sūt plures q̄ꝫ duo. Nam in duobus non est dare partem maiorem: oportebit ergo tunc ꝙ coraꝫ ambobus fiat appellatio: sed diuisiꝫ possunt haberi. sed quid si ambo etiam diuisim non possunt haberi vel quando sunt plures non potest haberi ps maior etiam diuisim. So. ex quo non stat per appellanteꝫ sibi nō nocet. facta igitur protestatione appellet coram illis vel illo q̄s vel quem habere potest. vel si nullum pōt habere coram publicis ⁊ honestis personis. eo. ti. c. fi. de of. or. pastoralis. si haberet copiam iudicis ad quem coram illo appellet. ij. q. v. biduum.

r ¶ Appellare. separatim vt sequitur. est enim mens littere: ꝙ quilibet istorum actuum appellatio ⁊ apostolorum petitio separatim fieri posset.

s ¶ Talis supple ⁊ apostolorum petitio.

t ¶ Ac si simul. concor. de re iudi. c. pe. li. vi.

u ¶ Ignoranti. sciens enim certificari non debet: de re iudi. eum qui certus. li. vi. presumitur autem ignorantia: de re. iur. presumitur. li. vi. cum concor.

x ¶ Delationis. vbi delatum est tunc negocium principale per hoc est coram iudice appellationis supra. eo. cum appellationibus. lib. vi. ⁊ ideo intimandum est appellato: ⁊ fa. hec litera ad ibi not. ꝙ deferre ap-

pellationi ⁊ terminum illi prefigere sunt diuersa.
a ¶ Eorum. scilicet iudicum.
b ¶ Prefixionis. ad iter enim arripiendum vel ad se presentandum potuerunt terminum assignare. eo. ti. cum sit ro. que termini assignatio quia multum operatur: vt. eo. ti. se pe. ideo parti hoc ignoranti debet intimari. Sȝ nūquid hec delatio ⁊ termini prefixio separanȝ per illos iudices fieri poterit: quod videtur per hāc litteram: sed forsan est mens littere ꝙ iudices illi postea conuenient ⁊ deferent vel terminuȝ statuent ꝙ intimari debet appellato.

eorum[a] ⁊ termini prefixionis[b] si subsecute fuerint: intimatio legitime[c] facienda. Idem.
Quauis[d] rigor iuris[e] exposcat eum qui appellat debere petere apostolos congruo loco ⁊ tempore[f] sepius ⁊ instanter: nos tñ antiquam ⁊ ꝯmunē obseruātiā[g] litigātiū sequi ⁊ equitatē rigori ꝑferri[h] volētes decernim⁹[i] sufficē: ꝙ ꝑ appellātē siml' vno cōtextu[k] apostoli instāter ⁊ sepi⁹ postulentur. ¶ Ueruȝ iudex a quo appellatur certū[l] terminum ad rcipiēdos aplos appellāti assignet: ⁊ appellās i assignato sibi termino non cōpareat coram eo nec[m] petat aplos sibi tradi appellationi sue renunciasse videtur[n]. ¶ Similiter si iudex appellanti responderit infra iuris terminum apostolos se daturum: appellationi sue renunciasse appellās intelligitur: nisi infra[o] dictuȝ

h ¶ Preferri. si. de re. permu. c. vno. li. vi. quibus autem casibus preferatur equitas rigori ⁊ econtra satis scripsi de transac. c. si.
i ¶ Decernimus. per viam declarationis. debuisset enim dici cōtrarium: vt. s. patet: ⁊ ideo vtitur isto verbo: si de reg. cōstitutionem. li. vi.
k ¶ Contextu. lex dicit de testamento in scriptis ꝙ vno contextu fieri debet ⁊ declarat vno contextu fieri cuȝ nullus aliēnus actus miscetur. ff. de testa. heredes palam ad fi. sic etiā electio vno contextu fieri debet. s. de elec. quia propter. sed h non imponitur necessitas hoc faciēdi vno cōtextu: sed dicitur ꝙ si sic fiat valet: ⁊ non curo an hec petitio fiat vno contextu cum appellationis interpositione necne: fa. quod no. ff. e. l. j. in glo. fi. ⁊ in spe. de ap. §. sequitur. in fi.

d ¶ Legitime. per modum qui habetur. s. e con. de elec. causam. vt ibi patet in fi. Nec puto intimationem solum faciendam quando sic separatim appellatur: sed etiam fiet quando simul a iudicibus appellatur: vel quando vnus solius esset iudex a quo appellatur propter rationes quas supra notaui ⁊ aduerte quia decre. illa causam. nil dicit de intimatione delationis vel termini: sed solus appellatiōis. ⁊ est ratio quia cause beneficiales de quibus ibi dicitur quo per principale deferuntur per appellationes ⁊ habent terminū statutum a iure ad se presentandum. ⁊ hoc pars cui notificatur appellatio ignorare non debet: alie vero non: ⁊ ideo si deferatur vel terminus statuatur ab homine. notificētur hec appellato qui potuit ignorare.
d Quanuis Casus. sufficit apostolos peti vno contextu sepius ⁊ instanter: ad quos recipiendos si iudex certum terminum statuat: appellans illos nō petens in termino: appellationi renunciat. Item cum iudex statuat terminum iuris incertum infra quem appellans illos debite non petiuit vel oblatos recipere renuit. Ponit vltimo tres casus quib⁹ appellans non habens apostolos appellationeȝ prosequi potest. ⁊ sunt quattuor partes. secunda ibi verum tertia ibi similiter. quarta ibi quod si. ⁊ determinat primum dictum quod no. s. e. ti. ab eo li. vi. in ij glo. vbi patet ꝙ mihi placebat iste rigor de quo loquitur prin. ⁊ idem ibi archid.
e ¶ Iuris. ij. q. vi. post appellationem. ⁊ §. vlti. ad fi. C. e. ti. iudicibus.
f ¶ Tempore. s. xxx. dierum qui currunt a tempore sñie vel ab eo tempore quo incipit currere decendiuȝ appellationis interponende: sic intellige quod no. s. e. ab eo in gl. ij. ⁊ ē si. quod no. ff. de excu. tu. l. quiquaginta olim dabātur quinqȝ dies. ij. q. vi. ab eo. ⁊ est iste terminus etiaȝ iudicis ad tradendum: vt probant iura predicta.
g ¶ Obseruātiā. si. s. e. cō. de eta. ⁊ quali generalē. intīīāt videbat hec obseruātia ꝙ dicebat guil. ꝙ nūꝗ̄ viderat hoc opponi vt no. in decre. ab eo.

l ¶ Apostoli. quos interdum epistolas: interdum dimissorias vocamus. ij. q. vi ab eo. ⁊ in. c. post appellationē. Quid sint apostoli: ⁊ vnde dicantur: de quadruplici eorum specie ⁊ eorum formis vide in spe. e. ti. iiij. parte. § sequitur.
f ¶ Certū. siue ꝑ denominationē diei: puta ditionis prime vl' ꝑ numerū: puta hodie ad octo dies vel octaua die mensis.
m ¶ Nec petat. sola ḡ cōparatio nō sufficeret: nō sic i cāu decre. si a iudice. e. ti. li. vi. ē. n. casus ille ab isto diuersus. apli. n. danf vt istruaf iudex ad quem. eo. ti. vt sup. li. vi. ꝫ reuocatio grauaminis fit vt iurisditionē resumat iudex a quo. nō ē ergo mirū si plus circa primū q̄ȝ circa secundū artaf appellās ⁊ iudex a quo plus circa secūdum q̄ȝ circa primum. io. an.
n ¶ Videf. ēt si iret vl' mitteret ꝓ illa ꝓsequēda. s. e. ab. e. li. vi. ꝫ qd dices si i isto cāu vel sequēti cōparuit appellās in termino certo vt h vel ifra icertū: vt. j. ꝓxi. rñ. iudex assignat nouū terminū ad illos recipiēdos i quo nō cōpet appellās: nūqd renūciasse videf: forte fuit de mente hui⁹ iuris ꝙ vltra secūdā vicē nō teneaf appellās corā ipso pro hac cā cōparere. tutius est ꝙ ex quo secūdus terminus ē infra tps iuris infra qd ad hūc actū iudex ē corā illo i termino ꝓrogato cōpareat nō tñ puto ꝙ teneaf plus petere sic ꝓcedat qd dixi de vice scd'a. ꝫ satis ē ꝙ exhibeat se paratū recipere: sicut i ꝓdi. decre. si a iudice. ⁊ lȝ vt dixi hoc si tutius: nō tñ estimo eū q bis comparuit negligentē vel renunciantē dici posse: al's sequeretur ꝙ singulis diebus de termino. xxx. dierum post appellationē extantibus ad comparendum posset vrgeri.
o ¶ Infra dictum. no. q: s. proxi. rñ dixit in assignato termino: hic dicit infra dictum terminū: vbi ergo ē certus termin⁹: dȝ in termino cōparere: ne tunc sufficeret id añ terminū facere. vbi vero sub hac incertitudine. s. infra terminū iuris: sat est infra illū terminuȝ petere iterato ⁊ no. ꝙ lȝ termin⁹ sit incertus cū rñdit se datuꝝ infra terminū iuris puto tñ ꝙ si rñderet se datuꝝ i termino iuris vl' vltima vel penultia die termini iuris ꝙ termin⁹ cert⁹ eēt: nec tūc sufficeret añ ēminū cōpere. ⁊ ꝑ id vȝ h expssū: ꝙ citat⁹ vl' iussus vt ꝯparcat vl' aliqd agat ifra cētū ēminū vt quotidie fit: sat ē ꝙ ifra ēminū qñcūqȝ: dū tñ loco ⁊ tpe ꝯgruo ꝯpareat vl' id agat: exempla patēt de do. ⁊ cōtu. cū dilecti. de consue. c. fi. ⁊ de ꝑben. si pluribus.

terminuz[a] congruo loco ꝛ tpe instāter ꝛ sepius: saltē vno cō textu petat apl'os ab eodez iu dice sibi dari: vel si recipe re- cusat oblatos[b]. ℂ Quod si iudex in termino ad dandum apl'os ꝑfixo per eū ipos appel lanti petenti nō dederit[c] aut[d] si dum petētur apostoli respō derit se daturum eosdem nul lo termino certo sibi prefixo[e] vel infra[f] iuris terminū se eos asseruerit velle dare: ꝛ postea per appellantem congruo lo- co ꝛ tempore sepius ꝛ instan- ter vno contextu etiam requi situs: eos non curauerit infra eundem terminum exhibere: appellationem suam ex tunc[g] prosequi possit appellans: ac si expresse fuissent eidem apo stoli denegati[h]. Idem.

Si[i] appellationē iudicia lē[k] sic ꝛ extraiudicialē[l] i fra annū a die[m] interpositiōis ipi⁹ vl' a die illati grauaminis

li.vj.e.li.de elec.c.j.ꝛ.c.cupientes.§.qd si per.xx.

a ℂ Terminum.qui etiam ipsum iudicem artat vt dixi in.j rn̄.io.an.

b ℂ Oblatos. sepius vidi dubitare cuius expensis apostoli sint tradendi.Communi⁹ ꝓuat ꝙ expēsis appellātis.ꝫ h lr̄a fa cit i ꝯriū: dū dicit oblatos.sicut ḡ libellū quem actor tenet reo offerre. iij.q.iij.offerat. suis ex- pēsis tradit: sic ꝛ iudex apl'os: ad idez de of. or. si canonici.per h fa.ij.q. vj.ab eo.vbi dr̄ ꝙ tra- ditio apl'oꝝ expedit ex officio iudicis.Itē fa.C. e.ti.eos.i fi. vbi dr̄ ꝙ ēt nō petenti dari debent: hic etiā vtit' ṽbo dādi ꝛ ṽbo exhibēdi: quo ṽbo etiā vtit' decr.pia.ꝛ dcr. ab eo.e.ti.li.vj.ꝛ decr.vt sup.e.ti. dicit tribuat.ꝛ l.iudicib⁹.C.e.cāoniza ta.ij.q.vj.i fi.dicit ꝯuēit prestari.satis est ergo ꝙ cuicunqꝫ horum verborūz attribui possit gratuita datio .Item precedens decr. j.ꝛ decr .vt su- per precipiunt eos exhiberi:.ꝛ quod precipitur necesse ē fi ri.xiiij.q.j. quod precipitur.de ver. sig. in his.ex quibus vi- detur gratis offerendos apostolos:ꝛ fa. ad materiaz quod scripsi de elec.vt preterite.vt dixi.contrariuz seruatur quod equitatem habet saltem in delegatis.dubitari solet etiā an clausos ꝛ sigillatos appellans recipere teneatur: ꝛ ar.decre. intimasti.eo.ti.videtur ꝙ non.

c ℂ Dederit.hic tolle litteram infra appellationem suam ex tunc ꝛc.idem facias in fi.sequen.ver.

d ℂ Aut si.secundus casus: p quem patet ꝙ appellans qui sufficienter petijt apostolos coram iudice qui respondit se il los daturum nullo termino statuto compareret vlterius nō tenetur: fortius ergo si nihil responderit: al's inutile foret ꝙ dicitur.s.j.rn̄.ꝛ adhuc fortius si denegauerit.sed hoc erat ex peditum in decre.ab eo.

e ℂ Prefixo.tunc vel postea.

f ℂ Uel infra.tertius casus.ꝛ p id qd dicitur hic ꝛ.s.e.§.si- militer patet: ꝙ iudex a quo pōt infra tp̄s iuris tenere impe ditum appellantem: nec enim cogitur infra terminum illos dare: fa.de elec.commissa .li.vj. lꝫ ergo satis sit appellanti in fra terminum illos petere per modum qui sequitur: tenetur tamen finem termini expectare: vt videat an iudex offerret ꝛ moram purgaret.

g ℂ Extunc.s.in primo casu lapso termin oprefixo per iudi- cem: in secundo post responsionem iudicis: si postea termi- num non statuerit: in tertio post iuris erminum: sic intelligo litteram: vt sic cuiqꝫ casui continuet' iste finis: vt.s.dixi.

h ℂ Denegati. nec tꝫ processus super principali postea fa- ctus per iudicem a quo: quod dic vt.s.e.ab eo in fi. li.vj. ex hac ergo constitutione elicias quattuor casus contra appel lantem: ꝛ tres contra iudicem. Primus contra appellantez cum apostolos non petit. Secundus ꝛ tertius cum in termi no certo ad id dato vel infra incertum illos non repetit. Quartus cum illos sibi oblatos non recipit. Contra iu- dicem vt denegasse videatur sunt tres casus cum in certo termino per se statuto illos non tradit: vel se traditurum di cit: sed terminum non statuit: vel dicens se daturum in- fra iuris terminum requisitus illos nō tradit. Duos casus addidi. s.quando nil respondet vel denegat. iudicis pena est vt processus per ipsum habitus po- stea non teneat. appellantis: vt appellationi renun- ciasse videatur. s.eo.vt super.ꝛ.c.ab eo li.vj. ꝛ hic.

i ℂ Sicut appellationem.i hac decre.ꝛ seqn tibus breuiloqu- us fuit auctor ita ꝙ summande n̄ non sunt.hoc au tem approbat in vno dicto quod no.inno.e.ti.con- stitutus ꝛ.c.bone. in alio determi- nat no. C.de tē. ap.l.si.§.illud.ꝛ reprobat opi. ho sti.quam no.e.ti. ex ratione. appro bat qd olim dis- putando termi- naui: vt.i.patebit.

k ℂ Judicialem.ij.q vj.ei qui.s. e.ti.cum sit romana.

l ℂ Extraiudicialem.de qua.e.ti.concertationi.li.vj. ꝛ hic probamus olim per decre.constitutus.e.ti.que loquitur de appellatione extraiudiciali: ꝛ tamen ap- pellans non ipeditus excluditur a prosecutione post annum: quod ibi inno.tenebat cum determinatione huiusmodi.c.s.ꝙ quādo appellat a futuro grauami- ne: tunc a tempore grauaminis annus prosecutio- nis incipiat.ꝛ.xij.differentias inter extraiudicialem ꝛ inter iudicialem appellationem scripsi post hosti.eo. ti bone.

m ℂ A die. ergo videtur ꝙ illa pars diei in qua ap- pellatur cedat lucro appellantis nec computetur in anno: sic de elec.c j.de excep.pia.de resti.spo.frequēs s.de preben.statutum li.vj.ꝛ in hoc differat a tempo re appellationis interponende: quod currit de mo- mēto ad momentuz: de re iudi.ꝙ ad consultationē. Scire debes ꝙ olim hanc questionem disputaui.s. qn̄ deberet currē tp̄s appellatiōis prosequēde. Accur. i.l.si.C.de tēp.ap.pōit tres opi.s.hic approbatā: ꝛ aliaz ꝙ icipiat a tpe ichoate,ꝓsecutionis: p q̄ fa.l.illa: ibi ꝛ ānale tp̄s p⁹ ichoatā litē ꝑfierit. Tertia ē ꝙ appellās si nō ꝓseqt'.j.ānū a tpe appellatiōis vl' bienniū ex cā: ra ta māet snia: ꝫ si ichoauit.j tpa: tūc a tpe ichoationis hēat ānū: ꝛ ex cā bienniū: ꝫ vt ibi no.hꝫ has duas opi. posset ꝓsecutiōis tp̄s extēdi ad q̄driēniū. Est q̄ta opi. quā ipe no.i auc.vt iudi.§.appellatiōes.col.vj.vt cur sui ipi⁹ āni ꝑponāt duo mēses: p.§.ꝑdcm̄: vbi vr̄ exp's suz. Est qnta opi q̄ placꝫ ho.e.ti ex rōe.ꝙ currat ān⁹ a tpe snie a q̄ fuit appellatū.all'.ij.q.vj.anrioꝝ.§.ꝛ faci- mus ꝫ ibi loq' d tpe appll'onis interponēde.iuuabaz hāc opi.p.l iudicib⁹.C.e.que hr̄.ij.q.vj.i fi.vbi tēpus apostoloꝝ petēdoꝝ currit a tēpore snie: vt ēt dixi.s.c. pri.in glo.ij.ad idē.e q.ꝑpter supfluā facit.c.tl.n̄ so luz.li.vj.vbi attētata p⁹ sniaꝫ lꝫ añ appll'onē reuocā- tur p modū attētati. Itē tēp⁹ resti.in inte. ꝛ supplica tionis cōtra sētētiam currit a tpe snie.de resti.i inte c.j.li.vj.C.d pci.ipera.of.auc.que supplicatio Itē an

nus executionis qui daſ delegato currit a tpe sniē:de offi.dele.querēti.sic dicaȝ de isto.⁊ videſ casus.C.de tem.ap.l.j.que de tpe ꝓsecutionis vī debere itelligi. Prima opi.quā in solutione tūc tenui sic ꝓbaſ.istud tps daſ appellāti ⁊ ad ꝓsecutionē appellationis.ij.q. vi.ei qui als incipit sigs appellat C.de tem ap.e.i q e.ti.cū sit.⁊.c. reprehēsibilis sepe. ⁊.c.ↄstitutus.de sen.ex.l3.li.vi.ergo oportet appellationez pcedere hui⁹ tēporis cursū:ne lex sit iposibilis iiij.di.erit aūt cū si.Itē dec.ad hoc.ij e.ti dic post appellatiōez.Itē lex.ij i pn.⁊lex.iij.post pn.C.de tem.ap.ad idem e.ti.nicolao.de do.⁊ ↄtu.cū oli in fi. Item cum decem dies denſ ad deliberanduȝ an expediat appellare non cōputabuntur in tempore prosecutionis.nā ista diuersa sūt:qd patet de procur.nō iniuste in fi.C.e.ti.Inuitus.⁊ fa.qd ibi no.als cuȝ tempus interponende currat a tpe scientie.ij.q.vi biduuȝ.e.ti.ↄcertationi.li.vi.si tēpus ꝓsequēde curreret a tempore sniē:ſm id post annuȝ posset appellare sed nō ꝓsequi:si.quod no.ff.de excu.tu.quinquagita.fa.ff.de requi.re.l.annus.per que iura ⁊ per decre.ex parte.s̄.de rescrip.hanc parteȝ legi que hic approbatur.ad cōtraria respondetur ꝙ secūda ⁊ tertia opi.absurditatē habent:de qua dixi.s̄.pōt ergo exponi quod dicit ibi lex vt ibi no.preterierit.i.preterijsse noscatur:vel clarius i.cursum suum compleuerit:⁊ per eundeȝ modū tollitur quarta.⁊ quod dicit.§.appellatiōes.post duos menses tempus fatale suum inchoare cursū exponas.i.inchoatuȝ prosequi ⁊ finire:vel quo ibi dicitur est locale vel speciale:vt ibi no.Pro quinta opi.nō facit decr.ex rōe.vt patet ex ātiqua auc.⁊ ibi scripsi Lex iudicibus.non ob.q: l3 appellare ⁊ apostolos petere sint diuersa ⁊ habeant diuersa tpa:q: tñ fiunt coram eodem ⁊ scdm accessoriuȝ primi ⁊ in sola verbali petitione cōsistens:voluit ius vnū tps cum alio cōfundi. sed appellatio ⁊ prosecutio fiunt coraȝ diuersis que prosecutio in multa difficultate consistit:quare ius noluit vnum tēpus in aliud imputari.in tpe restitutionis supplicationis ⁊ executionis nō est dare diuersa tpa que possint confundi:sed vnū soluȝ in decre.nō solum a beneficio deliberandi:quod habet victus per decendiuȝ procedit quod reuocantur ante appellationē ⁊ p⁹ sniaȝ inouata.lex.j.C.de tē.ap.varios habet intellectus:vt ibi no.

a ❡ A futuro.quia in iudicio nō appellatur:nisi a grauamine illatorio nō in iudiciali sed extraiudiciali procedit hec distinctio.si ergo appellat canonicus ne fiat electio eo excluso:vel ne fiat d ticio:vl ne fiat nisi denomiato p maiorē partē capli vl appellat possessor ne i possessione iquietetur:extūc ⁊ nō prius:cuȝ cōtra appellationes factuȝ fuerat:illas prosequi tenetur sic loquitur de elect.cum nobis.⁊.c.auditis.⁊.co.ti. constitutus.⁊.c.bone.

b ❡ Finiri.in hoc cōuenit tps restitutiōis in integruȝ

vbi a futuro[a] grauamine appellatur prosequi et finiri[b] tenetur appellans. quod si iusto ipedimento[c] cessante nō fecerit: debebit eius appellatio deserta censeri[d]. Idem.

Q Uandiu[e] appellatiōis prosecutio per compromissum[f] vel alias[g] de partium expresso[h] consensu differtur tempus ad ꝓsequendū eādez ab hoīe vel a iure prefixū currere[k] nolumus appellāti: nisi forte[m] iudex vidēs ex dilatiōe periculū iminere[n] preciperet[o] in illa procedi. Idem.

A Ppellātu[p] ab iterlocutoria[q] vel a grauamine

s̄.e.con.de resti.in inte.c.vno.⁊ approbat in hoc quod ne.inno.s̄.e.ex ratione.⁊ ber.s̄.e.cum sit.⁊.c.oblate.

c ❡ Impedimento.de hoc qd prouenit qñq3 ex parte iudicis qñq3 ex parte appellantis:quādoq3 ex parte appellati:satis.s̄.e.ex rōe ⁊ in spe.e.ti.§.nunc breuiter.io.an.

d ❡ Deserta.idem verbū j.e.c.iij.⁊.C.e.l.qm.io.an.

e **Q** Uādiu.sumi potuit ex auc.si tñ.C.de tem.ap supta de cor.auc.de ap.§.i.colla.viij. que tamē in tribus hic supplet vt.j.dicā.⁊ ꝙ dices ↄ3diu exponens.i. quantūcunq3 diu.vnde dicit auc.etiam si decies mille anni fluxerint.

f ❡ Compromissū.nō sic in eligentibus q cōpromittūt quibus bene currunt electionuȝ tpa de elec.si compromissarius.i.rū.li.vi.⁊ ratio diuersitatis ibi no.i glo.fi.si ergo compromissarius non pronunciat:reuertitur appellans ad iudicem ⁊ idem puto si pronunciat:sed appellans vult penā soluere ⁊ appellationem prosequi.nec ista littera contradicit immo fauet:cum dicit tempus interim non currere.Item ēt ante pronunciationem compromisso durante poterat appellans ad iudicem redire soluendo penam:vt no.de of.de le.significantibus in.iij.glo.

g ❡ Uel alias.hoc supplet hec decre.quod non dicebat auc.pone mortalitas vel alia pestis cepit esse in loco appellationis prosequende:ita ꝙ conuenerunt appellans ⁊ appellatus differre ad certum tempus:ita ꝙ tempora non currerent vel aliquid tale.

h ❡ Expresso.non sufficeret ergo tacitus:puta ꝙ simul appellās ⁊ appellatus ad domiciliū redeunt vel lōgā peregrinationē simul aripiūt:vel aliquid tale.imputet enim sibi appellans qui sic itinerat.Itē p procuratorem prosequi poterat.

i ❡ Ab homine.hoc est secundum quo suppletur auc.que loquebatur solum de tempore iuris.

k ❡ Currere.non intelligas ꝙ compromisso deserto vel tempore de quo conuenit finito habeat appellans integrum tempus sed solum habebit quantum tempore compromissi superat.dormit enim tunc illius temporis cursus:fa.s̄.e.con.de resti.i inte.c vno.quod plene no.de ver.sig.dilecto.ff.ex qui cau.ma.sed ⁊ si per pretorem.§.quotiens.

l ❡ Appellanti.nec appellato.

m ❡ Nisi forte.tertium in quo suppletur auc.

n ❡ Imminere.s̄.e.oblate ad fi.que ponit exemplum de causa electionis vel matrimonio spirituali idem ibi dixi.de matrimonio carnali ſm gof.hosti.⁊ egi.all.vt li.non conte.qm idem dicit ibi gof.in alijs que celeritatem desiderāt.ff.de dā.infec.l.j.i.ff.de fer.l.i.⁊.ij.

o ❡ Preciperet.post illud ergo preceptum incipient currere tempora.hoc intēdit.

p **A** Ppellati.se summat habens duo dicta que varias opiniones determināt:vt.j.dicetur.

q ❡ Ab interlocutoria.per hoc ⁊ per verbum nominatim quod.j.sequitur reprobatur opi.inno.quam no.de no:oper.nunc.c pe.vbi tenet ꝙ satis est appellantem ab interlocutoria exprimere illam iniustam etiam si nō adijciat in quo vel quare.⁊ licet ibi hoc approbat prius tñ ibi dixerat ꝙ nimis est generale hoc verbum sicut.⁊ si diceret se grauatum ⁊ nō exprimeret in quo.Dicit autem opinionez suaȝ amplius pro

cedere quando appellans diceret sentētiam iustam: quia ex instrumētis testibus vel alijs ꝓductis aliter vel ꝯtrariū ꝓnū ciari debuerat: inducit decre. co. ti. ex parte. j. hostien. ibi con tradicens ꝙ appellās habet exprimere causam quare sit iu sta: ⁊ maxime per decre. cordi. eo. ti. li vi. ⁊ hoc placet guil. in spe. de ap. §. qualiter. in princi. ⁊ hoc approbatᷣ ⁊ merito: quia nō eēt al's differentia in expressi one inter appellatum a diffinitiua ⁊ ab interlo cutoria cuius contrariū vult decre. vt debitis. s̄ e. ⁊ predi. decre. cordi. ⁊ facit quod ibi no. i. v. gl. An vero sententia super peremptoria sit diffinitiua vel iterlocutoria dicā. j. c. fi. i prin.

ꝓbado illū excōicatū maiori: de quo in primo iudicio nō fuerat obiectū. Itē si appellaui ꝓpter exceptionem de loco nō tuto nō admissā nō iustificatᷣ ꝓcessus: licȝ nunc probetur me postea reconciliatum.

h ¶ Impugnari. ipugnatio respicit appellātem iustifi catio respicit ap latuȝ. neuter autē ipsorū vti poterit his que corā ipo acta vel exhibita non fuerunt.

i Si appellationē reprobat qd no. inno. e. ti. ex ratione. ap pbās ⁊ fortificās quod ibi no. hosti.

Iudicis[a] si licȝ cās als ꝓseq ꝙ i appellatiōe sua noiatiȝ[b] dūtaxat expssas[c] nec ꝓcessus[d] pmi iudicis[e] ex nouis[f] aut de nouo ꝓbādis[g] iustificari pōt vl' ēt i pugnari[h]: sȝ tm̄ ex ill' que acta fuerunt vel exhibita coraȝ ip so.

Idem.

Si appellationeȝ[k] per ne gligentiam appellantis[i] desertam appellans ipse cuȝ appellato[m]: aut appellatus[n]

a ¶ Judicis. fa. ꝑ inno. qui intellexit decre. cordi. quando ex tra iudicium appellatur tm̄ a iudice: vide quod ibi no. in. iiij. glo. ⁊ hoc dicit q: appellatio contra partē iustificatᷣ ex futuro grauamine, vt. s̄. c. ij. al's etiā notorias. lȝ enim notorium rele uare possit ab onere probandi: nō tamē releuat ab onere pro ponendi: vt scripsi s̄. vt lit. contes. c. ij. super. j. glo.

b ¶ Nominatiȝ. cōcor. de sen. ex. constitutionē. li. vi. in appella tionibus in quibus artat decre. vt circa de elec. li. vi. fortior fit expssio: vt ibi ⁊. e. ti. ꝯstitutio ⁊ i cle. de elec. ꝯstitutionē. ij. rn̄.

c ¶ Expressas. approbat quod no. ber. e. ti. cum causaȝ i vlti. glo. ⁊ reprobat qd no. io. ij. q. vi. nō ita ⁊ ipse vin. ⁊ gof. i decr. vt debitus: vt ibi scripsi super verbo probabili ⁊ iura que pro eo faciunt loquunᷣ cum appellatur a diffinitiua. ff. e. scio. in fi. ⁊ no. per hoc plene: quod adijcitur causis: ⁊ per istud singu lare verbum appellanti contra stilluȝ curie: que habet ex plu ribus causis expressis in appellatione nō exprimere nisi vnā in rescripto cōmissionis: super quo vide quod scripsi i predi. decre cum causam. super vlti. glo. ⁊ quod no. in spe. de ap. §. de officio. in penul. col.

d ¶ Nec processus. h̄ approbat qd no. ino. in predi. decre. pe. de no. oper. nun reprobās qd ibi no. hosti. ⁊ qd no glo. in de cre. ij. vt lit. nō ꝯtes. in gl. quare dicit ꝙ etiaȝ tenebat io. ⁊ vin. ibi tm̄ hosti. ꝯ ⁊ no. ꝙ dicit ꝓcessus: q: diffinitiua a qua fuit appellatū bn̄ potest iustificari ⁊ ipugnari ex nouis causis vel nouiter probandis: ⁊ sic loquunᷣ iura que inducebat hosti. de fi. instru. cuȝ io. de testi. fraternitatis. saluo quod habes in cle. de testi. c. ij.

e ¶ Judicis. a cuius grauamine vel interlocutoria fuit appel latum de quo premisit.

f ¶ Ex nouis. vn̄ qd dicebat gl. predi. decre. ij. vt lit nō ꝯtes. ꝙ ex grauamine receptiōis testiū facte li. nō ꝯtes. iustificabatᷣ precedēs appellatio: reprobabaȝ oli iducens decr. dilecto. s̄. e. ti. ꝑ quaȝ patet ꝙ etiaȝ pcedēs grauamē nō iustificat appel lationē: nisi fuerit expssū in illa. si ergo iniquitas iudicis pce dēs appellationē illa nō iustificat: ergo nec subsequens. duo ergo requirūtur ꝯiunctiȝ: ꝙ grauamē pcesserit appellationē vt hic: ⁊ ꝙ fuerit expressū in illa: vt. s̄. ꝑx. rn̄.

g ¶ Probādis. nō intelligas ꝙ vitas grauaminis probāda nō sit corā iudice ad quē ēt ad iustificādā appellationē: lȝ pro bata nō fuerit corā iudice a q: qd dic vt. s̄. e. ti. iterposita. i. rn̄. sȝ h̄ intendit grauamē iudicis: vel iniusticia ꝓcessus oportet ꝙ pateat exactis corā iudice. vn̄ si ꝓposui exceptionē ꝓbationē obtuli ⁊ admissus nō fui: hoc ꝓbato apparet grauamē. sȝ si exceptionē legitimā ꝓbaui ⁊ iudex illā repulit h̄ ꝓbato gra uamē apparet sȝ si excipiebaȝ actorē excōicatū minori iudex illaȝ repulit nō iustificatur appellatio nec ipugnatur ꝓcessus

k ¶ Negligētiā. vt q: neglexit apostolos petere: vt i. c. ꝙuis. s̄. e. vel neglexit prosequi infra tps iuris vel ho minis: vt in decre. sicut. s̄. e.

l ¶ Desertā. idē vbū i predi. decre. sicut. ⁊ no. q: si in appellatiōe q̄ a pricipio tenuit ⁊ postea tenere desijt ꝓ cedit hoc dictū: fortius puto ꝓcedere in appellatione q̄ diceretᷣ a pricipio non tenuisse: vt q: dicitᷣ iterposita tertio vel post deceȝ dies. Iteȝ si procedit in tacite de serta per negligentiā: fortius in expresse deserta per re nunciationē fa. e. ti. romana. §. si vero. ⁊ §. si aūt. li. vi.

m ¶ Cū appellato. lȝ ergo dilationes q̄s petit appella tus per quas ꝓtellatᷣ appellationis prosecutio ꝓsint appellanti: sicut etiam restitutioneȝ petēti prosunt q̄s petit reus cōtra quem petitur. C. de resti. in inte. l. pe nul ipsa tamen prosecutio quam facit etiā appellatus sibi nō ꝓdest: vt hic per rationeȝ quam. j. dicaȝ.

n ¶ Appellatus. hic fortificat dictū hosti. querebat. n. inno. qd si post lapsū tps prosecutionis fertur senten tia infirmans primam sententiam: postea petit appel latus ipsam primā executioni mādari: tenebat ꝙ ipsi appellato obstabit exceptio rei iudicate ex secunda sē tentia infirmationis. nec valebit si dicat per lapsuȝ tē poris ante sentētiaȝ infirmationis primaȝ sententiaȝ ratificatam: quia pm̄ eum pretextu huius noue defen sionis. non debet secunda infirmationis sententia re tractari: de re iudi. inter monasterium. C. de transac. sub ptextu. nec valet etiā dicere ꝙ nō valet scda snia lata ꝯ primam: q: vt dicit h̄ȝ id nunq̄ȝ valet snia appel lationis primā infirmās: nec est etiā super eodē prima lata in cā principali ⁊ scda lata in cā appellationis. ⁊ hoc reprobat hosti. dicēs: ꝙ lapsus tpis ratificat sniaȝ ⁊ facit haberi perinde ac si nō fuisset appellatuȝ snia ergo infirmatōis postea lata: a nō suo iudice lata fuit. Itē nō valet snia ꝯ reȝ iudicataȝ: de hoc i pre. decre. inter. nec ob. prima rō inno q̄ procederet i snia lata a suo iudice. Nec ob. scda rō q: ibi ꝑ appellationē suspē sa fuit prima snia bn̄ lȝ secūda ꝯ pmā: sȝ ex quo cessat pdicta suspēsio appellatione deserta nō valet scda: sicē nō valeret si appellatū nō fuisset. hoc h̄ approbatur ⁊ fortificatᷣ i tanto: q: pdicta ꝓcedūt nō solū cum solus appellans ꝓsequitᷣ: sȝ ēt cū vterqȝ. ⁊ qd plus ē ēt si so lus appellatus qd forsā nō cogitauerat hosti. sit huius rō: q: petēdo ꝓnūciari male appellatū nō ē sibi ꝯrius i eo ꝙ dicit sniaȝ trāsisse in rē iudicatā lȝ. n. de appel lāte dubitetᷣ ꝓpt ꝯrietatē q̄ vr̄ inesse: an possit simul ꝓse q appellationē ⁊ nullitatē snie: de q̄ satis scripsi. e. ti. di

etiam per se et principaliter prosequatur non ideo minus in rem [a]iudicatam censebitur transiuisse sententia[b] a qua fuerat appellatuȝ. Idem

Cum[c] a repl'siōe[d] excep tionis peremptorie[e] se/ cundo[f] appellans succumbit[g] nō ē i cā appellatiōis postmo duȝ a diffinitiua[h] emisse[i] audi endꝰ vlteriꝰ sup ea:nisi tē rite ꝓposita ex eo ꝓus[k] repulsa fu isset: qꝛ ꝓponebatur inepte[l].

Clemens.v.i ꝯcilio vienensi.

lecto.in vlti.glo post inno.ꝛ hosti.ꝛ vide in spe.de se. pl.i.§.iuxta.ad fi.in appellato tñ dicente male appel/ latū ꝛ sniaȝ transiuisse i rē iudicatā nulla est ꝯrietas. Sed dices.imo est ꝯrietas inquātuȝ dicit appellati onem desertam:ꝛ propter hoc sniaȝ transisse in rē iu dicatā:nō deser/ taȝ in quantū su per eius iniusti/ cia pronūciari pe tit ꝑ appellatiōis iudicem:ꝛ sic ne gat ꝛ asserit illuȝ iudicem. So.ꝛ si vis ꝙ fatear h ali quā ꝯrietateȝ in esse tñ appellatus q reus ē pt vti ꝯ/ rijs:marie quorū finis non est ꝯriꝰ:ꝛ actor pt in di uersis instātijs :qđ dic vt no.de re.iu.nullus pluribꝰ li.vi.nec h dr̄ ꝙ i eadē istātia h duo ꝑ pōat appellarꝰ.

a Rē iudicatā.hoc ē ergo qđ dicūt iura:ꝙ rata ma net snia:ꝛ ꝙ appellans cadit a cā e.ti.eꝫ sit.ꝛ.c.sepe.

b Snia.q tñ erat aliqua:vt qꝛ ꝯ ius litigatoris lata. si.n.a principio fuisset nulla:sicut ꝓpt appellationem omissā nō transiret in rē iudicatā:ita nec propter iter positā ꝛ desertā:de sen.ex.lȝ.li.vi ꝛ quod ibi no.

c Cum a repulsione. Determinat casū dubiū circa decr.vl.e.ti.li.vi q talis ē. Ticius ꝯ me opposuit exceptionē ꝑemptoriā q ꝑ iterlocutoriā ē repulsa:ap/ pellauit.ꝛ ꝯfirmata ē pma ꝛ scda:qꝛ nō potuit plus ap pellare:ꝓcessi t i pncipali:ꝛ lata ꝯ ipꝫ diffinitiua appel lauit ab illa.ꝛ in cā huiꝰ appellatiōis vult repetere ꝯ illaȝ interlocutoriaȝ.ꝛ videbatur ꝙ posset per ꝑdi.de cre.ꝯriuȝ hic rñdetur:vnus tñ casus excipitur.

d Repulsione.verbali ꝑ interlocutoriā vt predixiꝰ. nō est tñ necesse in ꝑemptorijs interloq :de hoc satis de ordi.cog.c.j. Idē tñ in repulsione facti cū illā nō re cipit vel ad vlteriora litis procedit e.ti.ex pte.ij caute tñ facit excipiens si procurat interloqui:vt no.in spe. de ap.§.qualiter.ver.Itēȝ ꝙ faciat ꝛ dixi.e.ti.dilecto. ꝛ per hanc decre.ꝛ illam patet:ꝙ snia lata super ꝑem ptoria interlocutoria ē non diffinitiua.ꝛ hoc tenebat gar.in decr.cū dilecti.de elec.v.insup.vbi etiā allega/ bat ad hoc decre.cū dilecti de elec ꝛ decr.sua.hoc.e.ti. Ad idē de offi.dele significātibꝰ.ꝛ qꝛ vt h patet h re/ pulsio ꝑeptorie nō ē diffinitiua:ḡ nec ꝓnūciatio ꝑ ipa erit diffinitiua vbi.n.iterlocutoria diffinit ꝛ ꝯdēna/ toria ꝛ eꝯ.C.de sē.ꝛ iterlo.ꝑses.ff.de re iudi.l i.vt ꝯri/ or sit eadē disciplina.xxxij di.hosp.tiolū.ff.de his qui sui vel ali.iuris sūt.l.i ff.de accu.q accusare. Preterea natura diffinitiue ē ꝙ ea orīat actio i factū:ꝫ a snia la ta sup ꝑeptoria nō orit actio ꝫ exceptio:ar i ꝑdi.decr. cū dilecti i fi.C.de re.cre.l.actori. Itē si snia sup ꝑepto ria ꝛ ꝑ ea lata eēt diffinitiua:nō eēt alia diffinitiua fe rēda:cū tñ de necessitate sup ꝑncipali volūtate sup ꝑē ptoria ꝓnūcietur:de h i ꝑdi.decre j. de ordi.cogni. Dice bat ḡ gar.ꝙ siue sup dilatoria siue sup ꝑeptoria siue su ꝑ eo qđ ꝑimit appellationē.i.ꝙ appellās nō potuerit appellare:ferat snia:iterlocutoria ē:secꝰ cū iudex co/ gnoscēs ꝯ appellatōe iterposita diffinitiua ꝓnūciat be ne iudicatū ꝛ male appellatū vl ecōuerso:tūc.n.diffi/ nitiua ē.C.de ap.eos.ff.de his q no.ifa.l.furti. In effe ctu tamē fatetur ꝙ snia lata super peremptoria quod

obstet habet vim diffinitiue.

e Peremptorie.ꝛ sic parat preiudicium negocio principa/ li:alis nō liceret repeti:vt in predi.decre.

f Scdo si ergo semel tñ appellasset ꝛ sucubuisset nō habe/ ret locū qđ hic dicit. Si vo scdo appellat:ꝫ appellatiōnē nō prosequitur:h videre/ tur decre.locum habere ar.ꝯ.c.proxi. videretur contra per id quod.j.di cā:quod credo vbi re/ nunciat sponte:q̄si licet tarde vtatur iuris cōsi/ lio expectādo euentum negocij principalis:ꝛ sic nō possetenus resultat vt.j.dicam.

g Succūbat.si succū/ bit in scđa appellatiōe:ergo tres habet snias cōtra se:ꝛ sic a tertia non licuit appellare.e.ti.directe.ꝛ.c.tua nobis.C.ne li. in vna cā l.vna ꝯ.e.cō.de re iudi.c.i.

h Diffinitiua.prolata siue per primum ad quem debuit causa remitti ex quo modo fuit pronunciatum male appella tum ver quotcunqꝫ manus:de excep.dilecte.siue ꝑ vltimum qui forsan ex vi delationis in principali ꝓcessit:siue per ali uȝ ad quem forte post causam remissam ad primum fuit in alio articulo bene appellatum:ita ꝙ expedito appellationis articulo difinit postea principale.

i Super ea.peremptoria sic tertio repulsa.ꝛ est mirabile ꝙ nō appellans auditur:vt in predi.decre.fi.ꝫ secūdo appel/ lans ꝛ succumbens non vt h:cum secunda repulsio appella tionis non deberet plus posse q̄ȝ appellationis omissio. Naȝ ꝛ in appellatione a diffinitiua equiparamus ista non appel/ lare:vel secūdo appellare ꝛ succumbere.sed lȝ ista equiparen tur in diffinitiua:in interlocutoria non lata.n.tali interlocu/ toria fm leges nō debuit:fm canones potuit appellationem differre ad euentum negocij primi:primum patet.C.de epis. au.l.ij.de iudi.aptissimi.C.eo.ti.eos.§.super his.ꝛ quorum ap.non recipi.l.pe secundum patet in predi.decre.vlti.si er/ go distulit iuris consilio:ꝛ postea victus appellauit contra talem interlocutoriam:auditur sed si possetenus interlocu/ toriam impugnauit.scilicet semel ꝛ iterum appellando: ille articulus tam solemniter discussus vlterius examinari non debet ex quo in secunda succubuit.per quod videtur ꝙ et iudex cause principalis ante diffinitiuam non possit illam in terlocutoriam reuocare:nisi tunc.s.in causa appellationis in terposite a diffinitiua.

k Prius.in causa principali.

l Inepte.si.de iudi.examinata.ff. de flumi.l.i.§.labeo. exemplum. petebas hereditatem vel electionis confirma tionem: excipiebam te illegitimum ꝛ quia non specificaui quod debui tertio succubui quod modo specifico in ap/ pellatione diffinitiue : super quo vide quod scripsi qui fi. sint. le. peruenit super. j. glosa. Ad idem faciunt que scripsi de elec. dudum. ij. in prin. vel contra prouisum possessionem petentem excipiebam de crimine: nunc ad/ do infamiam : de accu. accedens. vel cum ius cōmune fundaret actionem tuam : excipiebam de prescriptione nūc exprimo titulum : de prescrip.c.i. lib. vi. vel opponebam peremptoriam non priuilegiatam: vt lit. contes. c. i. li.vi. in vi. dilatorie ad impediendum lit. contes. succubui pri mo secundo ꝛ tertio rediens ad iudicem principalis cau se lata diffinitiua a qua appellaui:illam exceptionem in vim peremptorie proponere potero.

188

a Jocesanis. Casus. punit clericos coniugatos ⁊ alios personaliter ⁊ publice carnificum ⁊ tabernariorum officium exercentes: qui per diocesanos nominatim ⁊ tertio moniti illud officium non dimittunt vel dimissum reassumunt: excitat etiam diocesanos contra illos clericos qui seculares actus exercent ⁊ tria facit: precipit punit ⁊ excitat. secunda ibi qui si. tertia ibi adversus. determinat ⁊ declarat decre. pe. in pri. ⁊ vl. e. ti. ⁊ quod no. guil. in spe. de cleri. coniu. ver. sed nunquid dices. ⁊ no. verbum diocesanis non dicit ordinarijs locorum sicut. s. e. con. de sequestra. pos. c. i. per quod vi. quod alij ordinarij: licet in loco iurisditionem habeant: hoc non possint in quantum hec constitutio novum inducit ⁊ facit quod dicam. j. de iure pa. c. i. post prin. io. an.

b ¶ Clericos. puto quod includat etiam exemptos qui deliquerent in loco non exempto: cum per id subsint diocesanis. ubi vero delinquerent in loco exempto: non vi. quod ad illos extendatur hec constitutio: cum excitet officium diocesanorum tantum: ad hoc de of. or. licet. ⁊ c. penult. maxime quia quando iura ista volunt dare iurisditionem super exemptos hoc exprimunt ut patet s. e. co. de sup. ne prela. c. vno cum suis concor.

c ¶ Carnificum carnifex dicitur a carnifico as: quia carnes facit ⁊ vendit: fa. de ap. significante. unde ⁊ homicide solent dici carnifices.

d ¶ Macellariorum. hi sic dicuntur: quia pecora vel quadrupedia mactant: a macello as: quod est mactare ⁊ trucidare. ⁊ propter horrorem ⁊ vilitatem istorum duorum officiorum s. macellarij ⁊ tabernarij est hoc specialiter de his provisum. ⁊ licet multa alia sint vilia: puta aptare pelles ⁊ coria ⁊ his similia: tamen constitutio locum habet solum in expressis.

e ¶ Tabernariorum. taberna dicta est a tabulis que mercibus substernuntur. ⁊ proprie dicitur domus in qua panis vinum ⁊ carnes cocte venduntur. talia loca nedum tenere: sed nec ingredi debent clerici. e. ti. clerici. xliiij. di. clerici.

f ¶ Publice ⁊ personaliter. coniunctim requiruntur hec duo. si ergo occulte vel per alium hoc exercetur: cessat pena: licet non culpa: ⁊ sic loquitur quod opponi posset de decr. fundamenta de elec. li. vi. §. ut ergo. ⁊ §. se. de decr. mulieres. de sen. ex. de regula. qui per alium. de reg. iur. li. vi. cum concor.

g ¶ Nominatim. i. proprijs nominibus expressis: quasi non sufficiat diocessano monere in genere clericos dio. sue vel clericos talis plebanatus vel talis ecclesie: sed monere debet exprimendo illius vel illorum nomina: ⁊ concor. de sen. ex. constitutionem. li. vi. ⁊ j. de sen. ex. graui in fi.

h ¶ Tertio. de sen. excom. sacro. ⁊ c. constitutionem. li. vi. debet ergo habere aliquorum dierum intervalla ut ibi dicitur nec videtur hoc sufficere quod emanaret unum peremptorium per hanc litteram.

i ¶ Moderandum. de ap. cum sit romana.

k ¶ Nullo. si. de cohab. cle. ⁊ mulie. sicut.

l ¶ Taliter. s. per diocesanos nominatim ⁊ tertio prefixo termino congruenti.

De vita ⁊ honestate clericorum

Jocesanis[a] locorum districte precipimus ut clericos[b] carnificum[c] seu macellariorum[d] aut tabernariorum[e] officium publice[f] ⁊ personaliter exercentes nominatim[g] ⁊ tertio[h] moneant: ut sic ab huiusmodi officijs infra competentem terminum monentium ipsorum arbitrio moderandum[i] desistant: ⁊ quod ipsa nullo[k] unquam tempore reassumant. ¶ Qui si taliter[l] moniti ab his non destiterint: aut ipsa ut premissum[m] est excedendo resumpserint[n] quicumque[o] coniugati etiam non coniugati vero in rebus[p] ⁊ si omnino[q] incedant: ut laici in personis privilegium clericale quamdiu[r] premissis institerint eo ipso[s] amittant. ¶ Adversus vero alios[t] clericos negociationibus vel commercijs secularibus vel officijs non convenientibus clericali proposito publice insistentes vel arma portantes sic canonica servare studeant instituta[u] quod ⁊ illi ab excessibus compescantur huiusmodi: ⁊ ipsi de damnabili circa hoc neligentia nequeant reprehendi. Idem.

Quoniam[x] quibusdam abiectis vestibus proposito non congruentibus[y] ordinalis assumere ⁊ in publico portare rationabili causa cessante[z] presumit professorum illius ordinis prerogativa se reddit indignum[⁊]: presenti constitutione sancimus quod quicumque clericus[ꝯ]

m ¶ Premissum. scilicet publice ⁊ personaliter.

n ¶ Resumpserint. lapso termino. hoc dico quia si habuissent terminum mensis ⁊ quinta die dimisissent. xv. resumpsissent: dummodo infra terminum postea dimisissent non esset locus pene.

o ¶ Quandocumque. q. etiam post tempora longiora: ⁊ est si. de or. co. c. ij.

p ¶ Omnino scilicet quo ad duo privilegia que poterant habere per decr. unicam de cleri. coniu. li. vi. ⁊ si hoc coniugis totam illam partem. s. privilegium clericale quamdiu ⁊c. multum fa. ad id quod no. de cle. coniu. ioannes. in iiij. q. sed si istud omnino intendit perpetuitatem privationis inducere: ut sic coniungatur huic illud verbum solum privilegium clericale eo ipso amittant: resultaret contrarius intellectus similis disputatio de hac dictione omnino. ff. de fideiusso. l. grece. §. i. illud. io. an.

q ¶ In rebus. proprijs in quibus alias gauderet immunitate. e. ti. c. ulti. de immunita. ec. c. i. li. vi.

r ¶ Quandiu. recuperabunt ergo desistentes privilegium: ⁊ fa. de vi. ⁊ ho. cle. c. ult. ⁊ quod ibi dixi post ino. ⁊ ber. ⁊ fac quod no. xxxij. di. nullus. ⁊ lxxx. di. si qui sunt presbyteri.

s ¶ Eo ipso. licet ergo sit necessaria monitio: non tamen est necessaria privatio contra de sen. ex. in audientia. ⁊ c. contingit. si. de preben. extirpande. de rap. excommunicationi. j. de deci. c. i. de sta. mo. attendentes. in fi.

t ¶ Alios. non carnifices vel tabernarios.

u ¶ Instituta. e. ti. c. ij. ⁊ c. clerici. ⁊ c. uno. li. vi. ne clerici vel mo. c. i. de sen. excom. contingit.

x Quoniam. Casus. premisso exordio punit primo clericos beneficiatos utentes publice virgata vel partita veste. Secundo subdiaconos ⁊ diaconos. Tertio omnes clericos tonsuram publice cum tali veste portantes. Quarto habentes dignitatem personatum beneficium curatum ⁊ sacerdotes ⁊ religiosos publice portantes talem vestem vel infulam. Quinto punit omnes predictos utentes tabardo notabiliter brevi itegre foderato. Sexto certas caligas clericis iterdicit emanavit executive ad iura. xxi. q. iiij. per totum e. ti. c. penult.

y ¶ Congruentibus. congruentia vestium recipit non solum clericos de quibus hic ⁊ in iuribus preallegatis: ⁊ monachos de quibus. j. de sta. mo. ne in agro. sed omnes laicos. xli. di. §. i. ⁊ c. presumoniam. xxx. di. si qua virorum. ⁊ variatur ex diversitate sexuum e. di. si qua mulier

z ¶ Cessante. s. e. deus qui.

⁊ ¶ Indignum. de sen. ex. in audientia. e. ti. si iudex laicus. li. vi. ff. de iniurijs item apud. §. si quis virgines. ⁊ est si. de sta. mo. recolentes

ꝯ ¶ Clericus. includit habentem primam tonsuram tantum: de eta. ⁊ quali. cum contingat.

ṽgata vl ptita[a] publice[b] veste vtef[c]: nisi cā rōnabilis[d] subsit: nisi bñficiat9 extitit p sex mē ses[e] a pceptiōe fructuū bñfici orum[f] q̄ obtinet: sit eo ipso[g] suspensus[h]. Si vo bñficiat9 non fuerit: in sacris tñ ordinibus citra sacerdotiū[i] cōstitut9 per idem tps[k] reddaf eo ipo inhabilis ad ecclesiasticuz beneficium obtinendū. ¶ Idez q̄z censem9 de clericis alijs[m] vestem talē[n] simul & tonsurā[o] publice deferentib9 clericalem. ¶ Dignitatem vero personatum seu bñficiū aliud obtinēs cui cura imineat aiarū necnō ceteri i sacerdotio cōstituti ac religiosi quilibet quos oz per decentiaz[p] habitus extrinseci morū intrīsecam honestatem ostendere: si preterq̄ ex causa rationabili publice vestem ferant huiusmodi: aut isulaz[q]

a ¶ Partita. dicit canon q̄ diuersi coloris vl diuerse ptis vestis esse nō debeat. xx. q. j. c. vl. in fi. alibi q̄ vestis nō debeat esse variata sericis texturis: nec habere varioz coloz ornamenta. xxj. q. iiij. c. j. in fi. Et nota q̄ lz vestes rubei & viridis coloris phibite sint. clericis. s̄. c. pe. pene tñ istius ɔstitutiōis locū habēt solū vestibus hic expressis: & concor. qd̄ dixi. s̄. c. pri.

b ¶ Publice cō. cor. s̄. c. priori.

c ¶ Utef. vestib9 ergo ēt pus factj publice vti nō poterit sine hac pēa nec p hoc ɔpito respicit pterita. dānat. n. solū futuz vsuz: & fa. qd̄ dixi. s̄. e. cō. d̄ eta. & quali. vt hi qui. i glo. q̄ posteris.

d ¶ Ratiōabili puta timoris. eo. ti. l. c. pe.

e ¶ Mēses. ichoādos p9 talē publicā ɔlectatōem.

f ¶ Beneficioz. omniū ,ppt idefinitā: de h de elec. vt circa. li. vj. offēdit eni vniuersū statū eccl̃ie: nec min9 vnā eccl̃iam q̄z aliā: & sic soluitur de elec. si cōpromissarius. §. h9i. & §. se. li. vj. vbi spāliter offendif eccl̃ia ad quam indignus eligif: vel ad quā dignus electus impeditur. & est. si. j. de penis. c. j. post prin. posset autem talis eligere. de elec. cum vintonien.

g ¶ Eo ipo. h ergo non ē necessaria monitio nec sententia: aliter. s̄. c. priori.

h ¶ Suspēsus. si tamē interim illos pciperet nō ē irregularis: cū h nō sit expssum in iure: d̄ sen. ex. is q li. vj. nec bñficijs puatus: cū hoc h nō expmaf: sicut in casu de elec. c. j. § fi. & c. cupiētes. § . cetez. li. vj. tenef tamē ad ipoz restitutiōem. Sed cui fiet restitutio: h vidēdū est cui accrescant fructus tpe suspēsiōis. puto q̄ quotidiane distributiones accrescant socijs: vt dixi. s̄. e. cō. d̄ eta. & q̄lit. vt hi q fructus prebende vel distincti bñficij accrescāt eccl̃ie: de cle. nō resi. c penul. & sic intellige qd̄ no. xcj di. clericus victuz. & quod no. inno. de cohabi. cleri. sicut. Quid autē si isti suspensi nollēt interim officiare ecclesiaz: & an interin eligant vel eligatur: vide quod not i prealle. §. ceterū. i glo. ñ ergo.

i ¶ Sacēdotiū. h g̊ ē ius diuersū inter sacerdotiuz & alios sacros ordies: ɔcor. liiij. di. ex ātiq̄s ne cle. lmo. c. fi

k ¶ Per idem tempus. sex mensium.

l ¶ Inhabilis. tz guil. i spe. ti. ij. §. supest. v̄. h nūquid pōt. q̄ legatus & episcopus hanc penaz infligere possint: etiā i ppetuū clerico & laico ex cā. & vides q̄ in defectuz bñficij succedit hec pena inhabilitatj: alibi deficiente bñficio succedit pena excōis. j. de deci. c. i.

m ¶ Alijs. qui nec beneficiati sunt nec in sacris.

n ¶ Talem. virgatam vel partitam.

o ¶ Et tonsuram. si g̊ vestē ferāt sine tonsura non est locus pene: & fa ad ea que nota. & scripsi. d̄ apost. tue. vides. n. q̄ ɔstitut9 i miorib9 secularib9 vest b9 vtēs nō incurrit hanc penā: nisi immisceat tonsurā. Et q2 de tonsura clericorum iura varijs verbis vtutur. quedam enim dicūt rasuram in parte superiori admodū spere. xxiij. di. §. clerici. & c. se. dr̄ autē spera rotundus vel corpus seu spatiū rotundū. q̄dā dicūt coronā & rasuram. xij. q. j. duo sūt. quedā tōsurā & coronā. e. ti. clerici. de cle. coniu. c. vl. & j. de cele. mis. c. j. quedam simpliciter tonsuraz. e. ti. cleric9. si. de cle. ɔiu. ioannes. & c. ex pte. e. ti. c. vno. li. vj. & c. li. d̄ biga. altercatiōis. de sen. ex. si iudex. & h qd hec verba itendant videam9. Circa hoc sciendū q̄ clericis deputatj ad diuina mysteria cōpetit rasura & tōsura in modum corone ratione figure: q2 corona est signum regni & pfectionis: cū sit circularis carens angullo i signum carētie sordiū: q2 vbi agnul9 ibi sordes. se ergo & alios ṽtutibus regere & a sordibus mūdare debēt: & sic in deo regnabunt: vt in predi decr. duo. p rasurā autez ex parte superiori capilli subtrahūtur: ne mens ipsorum per occupationes temporales retardetur a cōtemplatione mysterioruz diuinorum Sūmitas. n. capitj ē eminentia. mentis. fa. de sacra vnc. c. vno. ver. in vertice. per ipsius ergo denudationē mentis reuelatio designatur. & q2 cōuersi mysterijs diuinis nō occupantur: superi9 non raduntf lz inferius tondeanf: q2 temporalia deponunt. Tonsura vero ex pte inferiori capillos tondet vsq3 ad reuelationem sensuuz. s. visus & auditus: ne. s. occulos vel aures impediant: & est signum q̄ prescindenda sūt vitia cordis & corporis: ne intuitū diuinorum impediant: & ex his debef corona celestis. vnde dicit canon q̄ incedere debēt clerici d̄ tonso capite & patentibus auribus. xxiiij. di. c. pe. Ex predictis videtur q̄ proprie rasura respiciat partem superiorem quam dicimus clericam: corona circulum capilloz: tonsura abscisionem ipsorum: fa. de sen. ex. contingit. ij. ibi circūcisis criminibus. hosti. tñ in decre. clerici. e. ti. vt ibi scripsi: quod. s̄. dixi clericā: videf vocare tōsuraz dicēs: q̄ maiorē tonsuram & altiorē & rotundiorē coronā dz habere monachus q̄z clericus: & notauit etiā de hoc in summa. e. ti. §. ij. Hec dicta ad discutienduz an tonsura ɔsistat in clerica vel in tonsiōe criniū vl in vtroq3: & spāliter p hoc ad textum an clericus i miorib9 deferens talē vestē cū clerica & lōgis crib9 vel ecōtra tonsis crinibus h sine clerica icurrat hāc penā: & in primo casu si clericā caputio vel aliter cooperit: & in scd̄o si tōsionem criniū coopertam portat forte vestito caputio certū est q̄ non est locus pene: per verbum publice quod respicit vtrunq3. s. vestem & tonsuram. remanet ergo dubium: cum alterum solum defert & publice egeret declaratione. h credo de mente q̄ si tantuz in publico exhibet q̄ videatur cleric9 cum ea veste locus sit pene. raro enim vel nunquam in capite caputium biretum capellum vel aliquid tale deferens ostendit vtrunq3.

p ¶ Extrinseci. hec littera & principium hius capituli: ibi in publico portare facit ad questionem olim disputatam d̄ monacho qui bene portat habitum suum: quem tamen cooperit habitu clericorum secularium: q̄ sit apostata: & ita fuit h terminatum: & inducebatur decre. pe. e. ti. de iudeis in nonnullis. & ponitur in mercu. sub ti. de apost.

q ¶ Insulam. sumitur interdum pro corona imperiali. C. de quadri. prescrip. l. fi. in fi. quandoq3 pro alba fasciola sa

189

cerdotalis capitis: ⁊ ideo dimisit seu pileum qđ dicitur a pi lis: q pilos capitis tegit ⁊ stringit. ⁊ n o. q etiā diaconuꝫ por rantē infulam nō punit hec cōstitutio: nisi sit de hic expsi s.

a ¶ Lineum. idem puto si sericuꝫ: qđ apud nos multum est in vsu: cum maior vel saltem eadem sit ratio.

b ¶ Ceteri. ñ beneficiati ⁊ religiosi. isti penā hāc expressam incurunt vltra penā excōicationis qua ligantur per aliam cōstitutionem: ne cleri. vel mona. c. ij. li. vj.

c ¶ Per idē tēp. ānale.

d ¶ Quodcunq benefi cium includit prestimo niam vel pensionem q̄ꝫ hēret i tituluꝫ: facit qđ dixi đ rescrip. postulasti.

e ¶ Et tales. de quibus proxi. dictum est. io.

f ¶ Epithogio. dictū ab epi qđ ē s. ⁊ tego. tegis.

g ¶ Oraꝫ. sine aspiratō ne designat finem vel extremitatem foderatoq qđ nō credo cū sit penalis. rerum precipite rgionū ⁊ vestium vnde dicitur. j. regum. xxiiij. q dauid precindit oram chalmy dis saulis. ij. q. vij. de his. ⁊ genesis. xlij. reperierunt i ora sac corum ligatas pecunias: ad hebre. xj. sicut harena que ē ad oram maris no aspiratur etiam quando scribitur pro plurali de os oris: aspiratur autem quando designat tempus: vt horam tertie vel none.

h ¶ Videatur. dicit canon q superior vestis clericorum debet esse talaris. i. longa vsq ad talos. xxiij. di. c. penul. ⁊ si breuitatem vestis superioris diceremus huius constitutionis causam: videretur constitutio locū habere ⁊ in tali tabardo non sic extendenda: de elec. statutum. li. vj.

i ¶ Infra mensem. quia. s. dixit vtentes: videtur q mensis incipiat post inchoationem vsus.

k ¶ Conuertendū facit q no. xij. q. j. nō dicatis. q monach administratione carens elemosynam facere non possit. sed quid si talis monachus erat in studio de licentia abbatis a quo multum distat: satis puto q tunc quāuis administrationem non habeat hanc erogationem facere possit per ea que no. hosti. i summa de peni. ⁊ remis. §. quibus ⁊ qualiter car. pe. ver. quid de facientibus elemosynam. vbi tenet q monachus qui de licentia abbatis est in studio vel peregrinatiōe pōt facere gratuitā elemosynā moderatam alle. de offi. dle. ptere a. ff. de procura. ad rē. ⁊ l. ad legatuꝫ ff. de iudi. si lōgi. forti g faciet hāc necessariā ⁊ facit qđ notat đ accu. ex pāte.

l ¶ Ceteri vero. non beneficiati.

m ¶ Per id tempus. annale vt sic respiciat quod proxi. dictum fuit a ver. dignitatē circa. vel vt restringatur pena pōt intelligi de sex mensibus de quibus in prin. dixit vel dic diuersificari penas predictas. s. anni ⁊ sex mensium secunduꝫ diuersas qualitates clericoꝝ de quibus pmisit. vt semestreꝫ locū hēat ibi de qb logt vsq ad v. dignitateꝫ. ān i alijs.

n ¶ Sanctioni. nō dicit q iste finis sit sanctio ꝫ addit sactōi in precedentibus enim constitutio est penalis: hic non. hoc dico propter no. iij. di. i si. summe. erit autem hic locus pe

seu pileū licū[a] publice pōtēt i capite: sint eo ipo bñficiatiuꝫ a pceptiōe fructuū bñficiorū que obtinēt suspēsi p annum ¶ Ceteri[b] vo sacēdotes ⁊ religiosi qlibꝫ p idē tps[c] reddant ihiles ad quodcūq[d] bñficiuꝫ ecclesiasticū obtinendū. Sꝫ ⁊ tales[e] ⁊ ceti qcunq clici vtentes epithogio[f] seu tabardo foderato vsq ad oraꝫ[g] ⁊ ita breui q vestis iferior notabiliter videatur[h]: epithogiū ipꝫ seculares clerici ⁊ religiosi admistratione habentes: teneātur infra mensēꝫ[i] dari pauperib ¶ Ceteri vero religiosi admi nistrationeꝫ non habēte infra idē tps illud teneāt suis supiorib assignare i pios vsus aliqs puertēdū[k]. Alioqn bñficiati suspensionis: ceti[l] vo inhabilitatis penas pdcās p idem tēpus[m] se nouerint incurrisse. Huic isuper adijcim sāctiōi[n] vt clerici pserti[o] bñficiati caligis[p] scacatis rubeis aut viridibus[q] publice non vtant[r] Clemens quintus in ocil. vieñsi

De prebendis ⁊ dignitatib

I dignitatē[s] habenti de alia puideri mandem[t] dispēsātes[u] cuꝫ eo vt simul vtrāq valeat retinē[x] de aiarꝫ cura q illis vel alti[y] eaꝝ immi

ne arbitrarie. ex quo cēta ñ statuit: đ offi. dle. ꝫ. cāis.

o ¶ Presertim. pro maxime.

p ¶ Caligis. xxiij. di. clerici.

q ¶ Viridib. isti colores in ipsorum vestibus erant prohibiti. e. ti. c. pe. ⁊ vide quod ibi scripsi.

r ¶ Vtāt. puidit clemēs circa istulas caligas ⁊ vestes: puideat successō circa scarpitulas: quaꝝ pforatiōeꝫ ⁊ icisionē nisi formē supsticiosa curiositas apđ clericos pullulans adiuenit.

s ¶ I dignitatē. Cas. clausula iserta lris gratiosis sup dignitate ocessis p q̄ꝫ puideri mādatur: ne aiaꝝ cura si dignitati imineat negligat: vel p q̄ꝫ ibi hēt electōnē fieri dignitat: nō facit extendi grāꝫ ad dignitateꝫ curatā: vl ad quā per electionē assumit. Duo sūt dicta. scđm ibi ad hoc. qđ in prin. dicit đ dispensatiōe vsq ad ver. quāq tenebat hosti. đ rescrip. postulasti. ⁊ guil. i spe. đ lega. §. vidēdū. v. ꝫ nūqd nocet.

t ¶ Mandem. idem puto si prouideat: dum tamen non motu proprio. j. c. iij. cum eadem sit ratio.

u ¶ Dispēsātes. quid si nulla fiat dispensatio super pluralitate sed solum prouideri mandatur de dignitate non adiecto de cura postea submittitur hec clausula: dicas idem cum eadem sit ratio sed quia clausula illa poni non solet nisi cuꝫ sit dispensatio super pluralitate vel similibus: fa. de offi. ordi. c. ordinarij §. prouideat li. vj. ideo sic loquitur. similis ideo dixi: quia quando sit super etate ordine vel residentia etiam apponi solet hec clausula vnde quātis in litteris gratie super his dispensetur adiecta ista clausula: gratia tñ non extendetur ad curratam.

x ¶ Retinere. q nō posset sine dispensatione ex vi expressionis vt eo. ti. non potest. §. fi. li. vj.

y ¶ Vel alteri. si intelligas secunde: planuꝫ est quod sequitur de gratia surrepticia: vt. e. ti. c. cup in illis. li. vj. ꝫ si de prima hoc intelligas tunc licꝫ gratia sit surrepticia quo ad dispensationem pluralitatis: non tñ quo ad prouisionem dignitatis: ex quo propter illam paratus est dimittere primaꝫ. vnde si mutinensis archidiaconus impetrat archidiaconatum bonoñ. nō curatum vel curatum, hoc tamen expresso: ⁊ dispensatur cum ipso super vtroq tenendo: licꝫ dispensatio pluralitatis non valeat: ex quo mutiñ. archidiaconus habet curam ⁊ hoc non expressit propter rationem quaꝫ. j. dicam super verbo momenti. videtur tamen q valeat impetratio ita q per ipsam mutiñ. dimittendo osequi possit bonoñ. non habet in iure expressum

q̃ impetrās qui tenet facere mētionē bñficioꝝ q̃ hz: teneat ēt q̃litatē eoꝝ exp̄mē: sicut nec habet i iure q̃ teneat exp̄mē q̃lis ordo sit ānext⁹ bñficio: l' q̃ztitatē redditiuū quā hz ex vno bñficio vl' plurib⁹: lz bñficia teneat exp̄mē. cū ergo p̄ expssionē nulla fiat dispēsatio sed solū vitat sur reptio. e. ti. ñ pōt i fi. li. vj. Videt q̃ valeat ipetratio ex q̃ illō expssit: lz ñ expsserit illi⁹ curā: sic valet lz nō expsserit ānexionē ordinis vl' redditiuū q̃ztitatez vt dixi. ꝛ rō ꝺ cre. cū i illis. adaptat cū de dignitate ꝯseq̃nda q̃rit: nō cū de exp̄mēda: nisi dicas aliter legēdo q̃ h. nouū ꝺclarat vl' iducat h ꝯstō: q̃ ēt q̃litas cure imines bñficio qō hz ipetrās exp̄mēda sit i ipetratōe. qō p̄bat lr̄a nulli⁹ penit⁹ q̄ seq̄t: q̄si hoc sit de his q̄ possent monē p̄ncipē ad grāz ꝺnegādā: fa. e. ti. q̄zuis. ꝛ. c. is cui. j. rñ. li. vj. ꝛ qō no. cōpost. ꝺ rescrip. caplm i fi. magne gl. ꝛ vl' expssū. s. e. con. de of. oꝛ. c. ij ñ i intelligat illud spāle qō ibi ponit de spālitate q̄ ēt exp̄mat q̃litatez cure: ꝛ talē expssionē cōiter hodie faciūt ipetrantes ꝛ caute. Posset. dari tertia lectura: q̃ mixtura dispensatiōis ꝛ grē p̄uisiōis i eadē lr̄a ꝯcessaꝝ vitiet vtrāq3: que si segregate forēt: valeret p̄uisiōis grā vt p̄mo dicebat. ꝯ hāc facit. ꝺ reg. iur. vtile. li. vj. ꝛ qō ibi no. lz. n. scḋa gratia dispēsatōis pēdeat a p̄ma: ꝛ sic sit insepabilis: prima tñ gratia. s. p̄uisiōis bñ est sepabilis a scḋa: q̄re illa vtilis p̄ illā inutilē vitiari nō deberet. hoc egeret declaratione. in dubio tñ placet p̄ma lectura ad inducta scḋo rñdet p̄mo ad lr̄az seq̃ntē vt stati dicā. ad id qō allegat ꝺ motu p̄ncipis. rñde p̄ ꝺcre. nō pōt in fi. supius allegataz. in decre. is cui scḋz cū p̄mo tenebat ꝛ iō p̄mū eē debuit nō curatū. si. n. p̄mū dimitteret cura nō obstaret: vt ibi. tam̄. decre. ij. ꝺ of. oꝛ. reqrit spālē mētionē bñficij: vt nō sufficiat generalis. ꝛ est p̄ hostien. ꝯpost. in his q̄ no. de rescrip. l infra in fi. lz ñ reqrit expressionem qualitatis vt superius dixi.

a ¶ Nullus. vl' e negatiuū ē: ꝛ adhuc submittit penit⁹ ꝛ fa. ad superi⁹ dicta. qbus tñ nō obstabit h lr̄a ñ dicas grā. s. sup pluralitate ꝯcessa fecit. n. mētionē. s. de mādato p̄uisiōis ꝛ de grā dispēsatiōis. p̄mū ꝯsistit i grā facienda: scḋz i iā facta: fa. qō no. ꝺ preb. sicut. li. vj. i vl. gl. vl' si expōas alteri ꝺ scḋa: vt ibi dixi i p̄n. gl.

b ¶ Momenti. h tenebat hostien. i p̄di. ꝺcre. postulasti reddēs rationē q̃ circa pluralitatē i p̄sonatu cuz duo sīt ipedimēta: scilicet personatus ꝛ cura. co. ti. de multa. sublato ergo primo ipedimēto scilicet p̄sonatus remanet secunduz. s. cure vt ibi scripsi. ꝛ idē guil. in predi. ver. sed nunquid.

c ¶ Insertum. quod sumi potest ex decre. de of. ordinarij. §. prouideat. li. vj.

d ¶ Animaꝝ cura. h iducebat dubiū: q̄si p̄ h ꝺ curato papa p̄uideri voluerit. ꝛ sufficiat q̄cunq3 p̄te lr̄e talis volūtas appareat: vt sic finis trahatur ad principiū: fa. de ap. secundo requiris cum concor. de rescrip. olim sicut sufficit quacuque parte actorum certificetur sententia. C de sen. que si cer l. iij. sed hec clausula non ponitur: ad gratiam augendā: vt. j. proxi. respō.

net nō hīta mētione: g̃ra h⁹ᵃ velut surrepticia nulli⁹ᵇ pēit⁹ est momēti ᶜ q̃ q̃ ꝯfectis super ea litteris sit insertum ᵈ q̃ animarum cura ᵉ si dignitatib⁹ ᶠ ipsis vel alteri earuz immineat nullatenus negligatur. ¶ Ad hoc si alicui prouideri mādem⁹ de dignitate ᵍ ad cuiuscūq3 vel quoꝝcunq3 collatiōez p̄uisiōez seu quāuis ʰ dispositionē aliā i certa ⁱ eccl'ia

sed ad indemnitatem dignitatis in executione seruandam. nec sonat in conditionem prouisionis vel qualitatis expressionis: sed potius in monitionem. vnde valeret prouisio hac monitione non seruata: vt no. e. ti. non pōt. ij. rñ. li. vj. io. an.

e ¶ Si dignitatibus. quid si non ponitur si: puta q̄ dicit p̄uisio q̃ animarū cura dignitatibus iminēs nullatenus negligatur. Idē puto p̄ id quod p̄ri. dixi Itez itelligitur iminēs. i. si qua imminet.

f ¶ De dignitate. decr. etiā cuz in illis. e. ti. ij. rñ. loquitur ꝺ dignitate vl' personatu: ꝛ ibi in. ij. rñ. qō ꝺ beneficio loquitur de elec. nō repetit ꝺclarari vellē an i bñficijs minorib⁹ qb⁹ p̄ electionez ꝛ ꝯfirmationem prouidet locum habeant hec iura: communiter tenet q̃ sic: ꝛ fa. j. ꝺ reli. do. c. ij. ij. rñ. i p̄nci.

g ¶ Quanuis. istud verbum nō est in decre. cum in illis. per quod quandoque dicebant impetrantes ad hoc vt aliquid adderet electionem includi. Iam dudū cōsuluerā cōtrariū in quadam causa florentina illa ratione: q̄ cum regulariter in iure idefinita eq̃polleat vniuersali: de quo nō. de elec. vt circa. li. vj illud v̄bū nihil addet. itē q̄ cum per decr. cum i illis. v̄bū dispositionis non includat electionem quasi diuerse sint species vniuersale adiectuz illi speciei quanuis illam amplificet: tñ aliam nō includet maxime in hoc casu: quo ꝺ materia restringibili loquimur: vt ibi in secundo. §. modo vides hoc hic approbatum. Vidi etiam dubitari si nullus ipsoꝝ modoꝝ exprimatur: q̄ simpliciter mandatur p̄uideri de dignitate vel prima que vacabit vl' quā duxerit acceptandam: nūquid includat dignitas cui prouidetur per electionem: ꝛ tenēt aliqui q̃ hoc casu veniet modus electionis sicut quiuis alius: ex quo nullus exp̄mit. cū illa decre. ꝛ ista non dicāt modū electōis nō icludi nisi exp̄mat: sed dicūt vno casuz expresso aliū nō venire. Cōtradicere videt finis hui⁹ c. vij. sed responderi pōt q̃ respicit casū narratū vt. ibi dicā.

h ¶ In certa. de isto in scias q̃ io. mo. nō de regu. iu. in generali. li. vj. ꝛ archidiacon⁹. e. li. de cōces. prebē. ne captāde. clementē quartum termiasse auctoritate s̄upta de libro secūdo regū. xij. c. ꝛ. iij. q. vij. §. vltimo. de illo q habebat vnicam ouē: ꝛ ex. l. illicitas. §. ne tenuis. ff. de offi. presi. de illo qui habebat. vnicum lumen: q̃ cū scribitur alicui prouideri de dignitate in aliqua ecclesia ꝛ ñ est ibi nisi vnica ꝛ principalis: illa non debetur. ꝛ sit etiam ratio: quia prouidere de illa dignitate non est prouidere in ecclesia sed ꝺ ecclesia: als. etiā decisam decre. vltime. e. ti. ꝛ facit qō no. de offi. le. c. penultimo in glo. ij. li. vj. dicit etiaz ibi de io. mo. ꝛ archidia. e. ti. si p̄ clericis. li. vj. bonifa. viij. pronunciasse. in forma pauperum: q̃ cum scribitur alicui de aliquo beneficio in ecclesia prouideri: si non sit ibi nisi vnicum de illo prouideri non poterit cum illud aliquo sit relatiuum supponens diuersitatem. circa primum tamen refert archidiaconus in addi. q̃ quidaz magni viri tenent contrarium per decre. e. ti. quanuis. li. vj de conces. preben. nulla. vij. q. j scire. quo ad superficiē fa. de simo. c. fi. ꝛ faciant predicta contra ioannem monachum ꝛ archidiaconum in his que no. de elec. q̄z sit. li. vj. qui dicunt decre. illam que statuit tempus presentande electionis ꝛ petende confirmationis locum habere solum in principalib⁹ prelaturis ecclesiarum ꝛ tamen textus ibi dicit electio in aliq̄ eccl'ia clebrata. ꝯriū ēt p̄bat ibi. §. fi. dū dicit quis elect⁹.

i ¶ Ecclesia. diocesi vel prouincia: cum sit eadem ratio.

190

a ¶ Menſez. ſolet dici in litteris a noticia vacationis: vt. j. ti. j c. vno. ⁊ qñ tūc incipiat mēſis currere ibi habes in fi.
b ¶ Seu electionem. hoc inducebat dubium.
c ¶ Interim. ſcilicet infra menſem acceptationis.
d ¶ Cōſueuit. vide qḋ dicā. j. c. penul. in glo. coniuge.
e ¶ Cum. pro q2 reddi/tiuū cāe. ⁊ iunge h lr̄am nullā ⁊c. que eſt in fi.
f ¶ Gratie. ſuperius nar rate. ſ. q̄ certos modos habebat expreſſos.
g Per litteras. Caſus. Per littere ſuper prouiſione clericorū nō includunt hoſpitalia ⁊ loca ſimilia ⁊ habētia iura ſpiritualia: niſi id exprimatꝛ
h ¶ Legatis. de latere: ꝑ decr. j. de of. lega li. vi.
i ¶ Super prouiſione. ſatis videretꝛ idē in lr̄is que emanāt ſup reſeruatione fructuū beneficiorū: vt talia in illis nō includantꝛ: niſi exprimantꝛ per rationem quam infra dicam.
k ¶ Directas. intelligo etiā ꝑ pro motu. nā motus ꝓprius nō ampliat gratiā vel viꝫ verborū lꝫ excludat ſurreptionem eius pro quo ſcribitꝛ. j. c. ij.
l ¶ Xenodochijs. de relig. do. c. ij. ⁊ varia nomina taliuꝫ locorū vide. xxiij q. vlti. ſancimus. ⁊ ibi de hoc: ⁊. j. q. vij. ſiquis omnen. ad fi. in auc. de ali. ⁊ emphi: contrac. in prin. colla. ix. ⁊ de ec. ti. §. fi. eadem colla.
m ¶ Elemoſynarijs. In multis locis hoſpitalia vocātur elemoſynarie: in aliquibus domus dei: de ap. dilectis. multa ēt monaſteria ſine certo loco hoſpitalitatis habent talia officia elemoſynariorum. ⁊ cum omnia iſta deputata ad certum vſū ad alium vſuꝫ ſine pape licentia conuerti non debeant. j. de relig. do. c. ij. poſt prin. merito non comprehenduntur ſub litteris beneficialibus: qua ratione idem puto de fabricis.
n ¶ Eccleſias. q2 talia ſunt loca religioſa. quod intelligas ſi auctoritate epiſcopi ad hoc ſunt inſtituta: de reli. do. ad hec. ⁊ ideo talia ſpiritualia poſſunt illis accedere: ⁊ fa. quod ſcripſi poſt ino ⁊ hoſti. de iurepa. ex litteris. Et aduerte q2 ſi hoſpitale ſit principale cui accedit eccleſia vel capella: ꝑ litteras tales non debetur vt hic. ſi vero conuertas ꝙ eccleſia ſit principale habens annexum hoſpitale: tunc non puto hoc locuꝫ habere: ſed tunc in re acceſſorij veniet quod principaliter nō veniret: bene facit. e. ti. ſuper. eo. li. vi. ⁊ de re. iu. acceſſorium. ⁊ quod ibi no. quid in dubio vt quia extat hoſpitale ⁊ eccleſia: ⁊ neſcitur quod ſit principale ⁊ quod acceſſorium. So. ſi apparet poſſeſſio ⁊ denominatio per quam poſſimus alteruꝫ preeligere: illud ſequemur. e. ti. cum de beneficio. li. vi. de proba. per tuas cum ſimilibus: ſed ſi non apparet repellam impetrantem. conſtat. n. de hoſpitali: nec conſtat illud acceſſorium eccleſie: nam ⁊ ſi hoſpitale ⁊ eccleſia eſſent annexa ita ꝙ neutrum principale: puto hanc decre. locum habere per no. ne ſe. va. c. i. fa. quod no. de conceſ. preben. ſi capitulo. li. vi. in glo quero in fi.
o ¶ Decimas. i. ius percipiendi decimas. an autem de redditibus horum locorum debeat ſolui decima: habetur in declarationibus de quibus dicam infra de deci. c. ij.

pertinēte: quam infra menſē[a] duxerit acceptandam: inhibētes illi vel illis ad quos collatōem prouiſionē ſeu electiōeꝫ[b] dignitates in ipſa eccleſia ptiere noſcūtur: ea interim[c] ad collatōem ipſarū ſeu prouiſionē pcedāt vel quēcūque eligāt ad eaſdē: de dignitate ad quā conſueuit[d] qs ꝑ electōnē aſſumi impetrāti nō poterit prouideri: cum[e] in conceſſiōe gratie[f] ad quā nō augēdā ſed exequendam debent que de inhibitione ſequuntur referri nullaꝫ de electione fecerimus mentioneꝫ. I dem.

Per litteras[g] a ſede apoſtolica vel legatis[h] ipſius ſuper prouiſione quorūlibet clericorū directas[k] de xenodochijs leproſarijs eleēoſynarijs[m] ſeu hoſpitalib9: ēt ſi eccleſias[n] vel capellas decimas[o] aut alia ſpiritualia[p] iura noſcāt habere: nulli poſſe decernim9[q] prouideri[r]: niſi hoc in apoſtolicis[s] litteris[t] caueat expreſſe[u]. I deꝫ.

Si plures[x] obtinēs[y] dignitates[z] aliā dignitateꝫ aut beneficiū curam animarū habēs acceptet diſpenſatione ſuper hoc[&] legitime nō obtenta: eius[9] poſſeſſiōe adepta[ꝝ] pacifice dignitates quas prius hē

p ¶ Spiritualia. vt cimiterium ⁊ ius funerandi. j. de religi. do quia contingit. in fi.
q ¶ Decernimus. videtur ergo eſſe ius nouum. ⁊ hic incipe conſtructum.
r ¶ Prouideri. vnde nec hodie talia clericis ſecularibus in beneficiū dari poſſunt. j. de reli. do. c. ij. ij. rū. in prin. ſꝫ eſt dubium an in duobus caſib9 ibi exceptis in ṽ. niſi in fundatiōe ⁊c. loquatur ſi cōcedi poſſunt illis caſibus ī beneficiū: ergo includuntur ī litteris tolle inſtantiaꝫ. ſ. c. proximo: e. ti. q̄zuis i. li. vi. ſicut ergo qualitates ſunt in litteris beneficialib9 exprimēde: ſic ⁊ iſta: ad hoc vt talia in litteris includantur: ⁊ tunc facta expreſſione taliuꝫ debebuntur ſoluꝫ in illis caſib9 niſi in expreſſione appareat papaꝫ amplius voluiſſe: ⁊ nunquid cuꝫ beneficijs permutari poſſunt dicā infra de rerū permu. c. vno.
s ¶ Apoſtolicis. nō. ꝙ nō repetit delegatis: ⁊ h forſan per id quod dixi in glo. pri. ⁊ ē ſi quia legatus nō cōfert eccleſiaꝫ ſpectanteꝫ ad preſentationē laici patroni: quā tamē papa cōfert. de iurepa. cū dilect9 de of. le. dilectus. quod intelligas hoc expreſſo vt ibi dixi. ſit ergo circa iſta reſtricta poteſtas legatorum ſicut ⁊ circa alia de offi. le. c. penult. ⁊ antepe. li. vi.
t ¶ Litteris. ꝓbatio ḡ teſtiū vel alia nō ſufficeret h cāu facit qḋ no. e. ti. ſi motu proprio li. vi in vlti. glo.
u ¶ Expreſſe. per quod ſufficere nō videtur ṽba generalia: vt ꝙ de qbuſcūqꝫ bñficijs dignitatibus perſonatibus officijs ⁊c. ⁊ fa. ſ. e. con. de offi. or. c. ij.
x Si plures. Caſus. quo caſu vacat vna dignitas ꝑ receptionē alteri9 vacāt ēt plēs. approbat qḋ no. cōpoſt. de elec. dudum. ij. ad fi. ⁊ guil. ponens ad litteram ipſius verba in ſpe. ti. ij. §. videndum. ṽ. quid ſi habens duos. ⁊ Jo. mo. de of. or. c. ordinarij li. vi. ⁊ archi. in decre. non poteſt. co. ti. li. vi. ⁊ debuiſſet clarius formari vt. j. dicam.
y ¶ Obtinens per ſufficientem diſpenſationeꝫ: vt alias qua ſit dubitatio.
z ¶ Dignitates. perſonatus vel beneficia curata vel alterum cum altero: cum ſit eadem ratio.
⁊ ¶ Super hoc. ſ. ſuper illa vel illo retinendo vna cū primis vel cum altera primarum.
9 ¶ Ei9. dignitatis vel bñficij curati vltio collati ⁊ acceptati.
ꝝ ¶ Adepta. Idē vꝫ ſi ꝑ eū ſtaret q̄ minus adipiſceretꝛ. e. ti. lꝫ eps. de ele. cōmiſſa. li. vi. qḋ ꝓbat ſilitudo q̄ ſeqꝛ h ve rū q̄ꝫdo tꝫ collatio vltimi: ſec9 ſi collatio ñ teneret q2 tūc abſtinēdo a poſſeſſiōe penā iſtam euaderꝫ: vt. j. dicā.

bat ipso facto vacare[a] censemus: sicut[b] si dignitatem vnicam obtinenti alia similis conferatur: eius pacifica possessione habita: prima de iure vacaret[c]. Idem.

SI romanus[d] pontifex[e] de beneficio[f] alicui motu proprio[g] prouideat[h] de beneficijs que obtinet[i] nõ habita mentione: prouisionẽ seu gratiam huiusmodi fore validam[k] declaramus[l] qualiacunqꝫ fuerint bñficia dignitates aut personatus cum cura vel sine cura: ⁊ in numero quãtocũqꝫ[m] que his habebat cũ sibi prouisio facta fuit. Idem.

SI de bñficio[n] ad cuiuscũqꝫ[o] episcopi collationẽ spectante alicui cõferẽdo scribam[us][p] sibi illud ꝯferri nõ poterit: cui[us] collatio ex negligẽtia[q] ipsius episcopi[r] ad eiusdẽ

a ¶ Vacare si intelligas de his que per dispensationẽ habebãt videbatur expeditũ. e. ti. nõ põt. ij. rñ. li. vj. inquãtũ ibi dicit ꝙ dispẽsatio data super duob[us] intelligit de p̃mis duobus: ergo tertiũ in locũ p̃mi vl' s'di surrogare nõ põt: sꝫ q: poterat etiaꝫ noiatum sup illis dispẽsatũ eẽ. s. super tali ⁊ tali bñficio dignitate quẽ casuꝫ §. ille ñ ꝯtingebat: vtilis fuit h declaratio ⁊ videbat quibusdaꝫ ꝙ non vacarent: sꝫ p̃ncipes d'beret eligere quã ex primis dimitti volebat: ar. ff de excu. tu. l. vj. q̃ incipit si duas. alij videbatur ꝙ ipse idẽ prouisus eligeret p decre. p̃terea. e. ti. ⁊. c. referente. expeditũ ẽ ꝙ vacant oẽs p̃me ad. l. pie. rñdebat cõpost. ꝙ lꝫ qs pluribus tutellis grauari nõ debeat: p vnius tñ receptionẽ nõ vacat altera. ad decretales respondebat: ꝙ correcte sũt p decre. de multa. ⁊ hec satis sunt plana. sed remanet dubiũ satis forte: nũquid valeat collatio vltimi: hoc dico ꝓpter decr. ordinarij d' of. or. in fi. li. vj. vbi dicit ꝙ habẽt pluralitatẽ taliũ ẽt cũ dispẽsatione sufficiẽti nõ põt aliud tale ꝯferri nisi dispẽsatio etiã extendat ad illud: vl' nisi prius habita resignet: ⁊ vitat collationẽ alit factã: ⁊ facit qđ ibi no. post. gar. i vlt. glo. ⁊ forte fuit hoc dubiũ huius decre. cũ. n. illa d'cre. ordinarij dicat collationẽ vltimi nulli[us] esse momẽti: ergo p eã nõ vacat p̃ma. sꝫ in predi. dec. nõ põt. archidi. tꝫ ꝙ non valet collatio vltimi nihilominus vacat p̃ma: ex quo possessionẽ habuit vltimi: ad h. e. ti. eũ q. li. vj. ⁊ sic dicit p magnũ virũ ꝓnũciatuꝫ i curia. ꝯ quã tñ ꝓnũciationẽ refert ꝙ pendebat appellatio. hic ergo declarare ꝓcurassẽ si cõpositori h[us] adhesissꝫ. puto tñ ꝙ si hñti vnũ curatũ cõfert scđꝫ tale: valeat collatio secũdi. ⁊ ex quo stat p eũ quomin[us] hẽat possessionẽ scẽũdi: vacat p̃mũ. si ṽo hñti plĩa talia ex dispẽsatione sufficiẽti ꝯfert aliud tale: valet collatio si dispẽsatio sufficiẽs etiã quo ad illud: ⁊ tunc d' vacatiõe nõ querimus. Si vero dispẽsatio ad hoc vltimuꝫ nõ iuuat: dico ꝙ si dimisit primã ante collatione vltimi: valuit ipsi[us] collatio: nec tũc etiam de vacatione iuris q̃rimus. si ṽo nõ dimisit: coll'o vltimi nõ valuit tamen per acceptationem non perdit prima: immo illa retinet: si sano v'sus consil'o vidẽs collationeꝫ vltimi nõ valere: ipsius possessioneꝫ nõ apphendat: vt sic humanitas iuste plenitudinis non auferat. ij. q. vj. siquis libellos. d' ap. cũ cessante ⁊ sa. no d' cle. couiu. diuersis. cum concor. Si vero possessionem ipius vltimi apprehendit: hec possess'o facit prima vacare. nam hoc casu cum ex tali vitiosa possessione vacaret vnicum: vacabunt ⁊ illa per litteraꝫ que sequitur

b ¶ Sicut si. per hanc litteraꝫ dico ꝙ si cãus esset ꝙ possess'o secundi non faceret vacare vnicuꝫ primuꝫ: vt. e. ti. sup. ⁊. c. si tibi cõcesso. li. vj. ñ vacabũt illa plĩa ⁊ h puto ṽu siue valuerit vl' ñ valuerit collatio vltimi

c ¶ Vacaret. per decre. de multa. e. ti. ⁊ hodie per constitutionez ioannis execrabilis. si primuꝫ absqꝫ mora dispẽdio vbo ⁊ facto in manib[us] ordinarij sui testimonio publico nõ dimittat priuatus est secundo ⁊ inhabilis ad sacros ordines ⁊ beneficia: vt ibi. § quia vero.

d SI romanus. valet prouisio facta pro proprio motu pape tacẽtis bñficia prouisi que cũqꝫ sint ⁊ quotcũqꝫ. approbat quod no. per archidiaconum. ⁊ me. e. ti. si motu proprio li. vj. ⁊ reꝓbat qđ ibi no io. mo.

e ¶ Pontifex. delegato est opinio: no. d' offi. leg. c. vlti. li. vj. ⁊ no. s. ea. cõ. de offi. or. c. si.

f ¶ Beneficio. large sumitur: d' reg. iur. c. j. li. vj.

g ¶ Proprio. quod non intelligitur nisi exprimatur: vt in predi. decre. si motu in fi.

h ¶ Prouideat. vel prouideri mãdet: cum sit ratio.

i ¶ Obtinet. in re vel spe. s. ea. con. de rescrip. graue.

k ¶ Validam. quo ad beneficium surreptionis. i. non surepticiam. aliam enim inhabilitatem illius pro quo scribitur non tollit motus proprius vbi aliud non addant: etiam si illa ex talium pluralitate procedat: vt quia sine dispensatione habebat pluralitatem dignitatum vel curatorum: que facit quem inhabilem etiam ad minora beneficia: de elec. dudũ. ij. ⁊ ibi dixi. in. j. glo. ⁊ patet apertius per constitutionem ioãnis execrabilis. satis est ergo illi clausule ꝙ certũ habet effectum: nec alium operabitur preter intentionem scribentis. s. c. j. de qua intentione si appareat illi stabitur: vt dixi de rescrip. cum adeo. in fi.

l ¶ Declaramus. reprobat ergo non simpliciter corrigi opinionem contrariam.

m ¶ Quantocunqꝫ. ratio enim proprij motus excludẽs surreptionem prouisionis: ita coaptatur curatis vel simplicib[us] multis vt vni. Item per id non intelligitur in retentione dispensatum. eo. ti. nõ potest in fi. li. vj. ⁊ per hoc ibi. hanc opi. tenebam in secunda glo.

n SI de beneficio. se summat quattuor ponens casus ⁊ ⁊ quasdam opi. determinans: v. j. dicam

o ¶ Cuiuscunqꝫ. exemptos ⁊ non exemptos: ⁊ superiores episcopis per hoc intendit includere.

p ¶ Scribamus. executori. idem si scriberetur ipso episcopi saluo ꝙ in vltimo casu cum est deuolutum ad papam distinguitur an per litteras excitetur officium an constituatur delegatus: de offi. or. licet ⁊. c. penul. de rescrip cũ aliqb[us] li. vj.

q ¶ Ex negligẽtia. idẽ si ex delicto: lꝫ si opinio an hoc cãu d'uoluat ad capitulũ: vt scripsi d' elec. cũ i cũctis in fi. ⁊ sup vl. glo. vbi vero ex cõmiss'one episcopi capitulũ vel alius habẽt cõferre: hoc nõ ipedit executorẽ: vt ꝓbatur. e. ti. c. fi. li. vj. facit qđ no. de insti. c. fi. alias facile posset eps eludẽ ipetrãteꝫ.

r ¶ Episcopi. sed nunquid negligentiam ipsius executoris quando. s. eo sciente vltra sex menses vacauit beneficium quod conferre poterat oberit ei: compo. in decre. capitulum de rescrip. in magna glo. in. iiij. char. ver. item nũquid executor. tꝫ ꝙ non: ⁊ d'cre. ij. de ꝯces. pre i ordinarijs collatoribus loqt: nõ i executore q ꝯfert vice pape. Aduẽte ꝙ verũ ẽ hoc

191

si executor ꝓuidere potest ad cuiuscunqȝ collationem spectet: nec tempus acceptationis adijcitur. hoc dico per decre. vnicam. infra. ti. j. ⁊ vide quod ibi dicam in glo. iste terminus. sed si certa persona grauatur per rescriptum ⁊ illius tempus est elapsum conferre non poterit donec deuoluatur ad papam: hoc probat decre. ista.

capitulum[a] deuoluta existit[b] licet prouideri sibi possit de illo etiam cuius ad ipsum episcopum est sui capituli[c] vel alterius cuiuscunque[d] siue[e] ad nos ex ipsius episcopi[f] ⁊ aliorum in hoc eidem succedentium[g] negligentia collatio non fuerit deuoluta. Idem.

Si iuxta[h] nostri formam mandati[i] canonicatum ⁊ prebendam ecclesie rutinensi adeptus dignitatem quam duxerit acceptandam[k] ibidem expectet.

a ¶ Capitulum. vel alium cum eadem sit ratio ⁊ facit. j. versi. vel alterius.

b ¶ Existit. intelligo tempore prouisionis siue non date: ⁊ sic est dare ꝙ potestas huius executoris variatur secundum tempora: ⁊ si. j. titu. j. c. vno. quandiu enim beneficium est in collatione episcopi confert illud: illo ad alium deuoluto non confert illud: ita est de beneficio ad inferiores spectante quod ipse non confert donec ad episcopum deuoluatur vt sequitur ratio: quia cum episcopum papa grauare voluerit: ꝯfert executor quandiu est in manibus episcopi. nam licet ex deuolutione: proprium tamen pro ea vice: ⁊ ipse tunc ex collatione grauatur: quando est in manibus alterius non confert executor: quia papa illum grauare noluit.

c ¶ Capituli. coniunge hic ⁊ in casu sequenti finem. ca. sed quid si ad capitulum spectabat electio tamen ⁊ scribebat ad collationem episcopi: nunquid deuoluto iure ad episcopum ꝯfert executor: dubiumqȝ facit illud quo queritur an deoluatur eo casu prouisio an electio: de quo satis scripsi de elec. ne ꝓ defectu. Item facit dubium quia etsi dicatur deuolui collatio: tamen ex quo primo gradu assumebatur per electionem non videbatur includi in litteris in quibus solum de collatione fit mentio: ad quod satis facit. supra e. ti. c. j. circa fi. ibi ad quam consueuit quis per electionem assummi.

d ¶ Cuiuscunqȝ hoc dicit quia per quotcunqȝ gradus siue proximos siue mediatos ad episcopum deuenerit: executor confert quandiu est in manibus episcopi.

e ¶ Siue ad nos. determinat quod no. inno. ⁊ pe. de of. dele. sup eo. vbi dicebant hoc quosdam tenere: ꝙ delegatus pape ꝓuidet de beneficio ad papam deuoluto. fuit etiam hec questio ab olim disputata per dominum iacobum canonicum bonon. quam in mercur. vide in littera. d. rubrica de of. ⁊ po. executor: ⁊ tenuit ꝙ non posset: si dicatur in rescripto volentes illi gratiam facere specialem. dixit enim ꝙ cum in illo alius quam papa non ledatur: non debet dici gratia: nec de deuolutis papa sic scribit: de ꝯcess. preben. litteras. ⁊ c. cum nostris. mirabilis solutio fuit ista. Scias autem ꝙ beneficium deuolutum ad papam semper confert executor: ex quo primus collator est de his qui per litteras grauabantur siue nominatus vt hic siue nominatus: vt quia scribitur ad cuiuscunqȝ collationem. cum eadem sit ratio. sed secus in beneficijs spectantibus ad collationem pape: quia vacarunt in curia. e. ti. c. ij. li. vj. tunc enim papa confert iure proprio non deuoluto. mirum si aliud in deuoluto: nam papa dando executorem ad prouidendum: auferebat collatori potestatem: de concessi. preben. si capitulo li. sexto. ex quo ergo collatio de illo deuoluta est ad papam: conferat executor: vt sic ⁊ licet alias in beneficijs fiat stricta interpretatio. e. ti. quamuis. li. vj. hic tamen fit larga contra concedentem: de ꝯsue. cum dilectus. facit etiam hec littera ad questionem not. de of. le. c. j. li. vj. s. ꝙ legatus pape possit talia beneficia ad papam deuoluta conferre. prefertur tamen delegatus quo ad illa que sibi specialiter sunt commissa de of. le. studuisti. ⁊ facit de reg. iur. generi li. v.

f ¶ Episcopi. primi collatoris quod puto necessarium. si enim de archidiacono vel capitulo ad episcopum ⁊ demum per ipsius negligentiam gradatim ad papam eatur: non confert executor cui ad collationem episcopi scribebatur.

g ¶ Succedentium ⁊ sic habemus primo tempus episcopi: secundo tempus medium aliorum facientium gradum inter ipsum ⁊ papam: tertio tempus papale. primo ⁊ vltimo tempore ꝯfert executor: medio secundo non ⁊ semper intelligas vbi tempus acceptationis elapsum non impediat executorem. j. ti. proxi. c. vno.

h ¶ Si iuxta. adeptus in ecclesia dignitatem habentem prebendam annexam perdit primam prebendam quam habebat in illa.

i ¶ Mandati. non solum secundum vnam lecturam factum narrat prout acciderat in hac ecclesia de qua loquitur: sed etiam fortificat dubium: quia fortius si ex receptione capituli vel aliter habebat hanc canoniam ⁊ prebendam: fa. eo. ti. c. antepe. li. vj. vbi enim auctoritate apostolica prebendam expectans consecutus est vnam non videbatur ꝙ aliam ꝯsequi posset: facit. e. ti. non pot. ij. re. li. vj. cum coco. Sed cum adhuc penderet gratia in parte principaliori: ⁊ facta fuisset sup vtroqȝ vno ꝯtextu: equum fuit vt prima dimissa secundam consequi posset. Alia lectura est ꝙ iste terponat ius: quasi dicat ex quo papa de dignitate ⁊ prebenda sibi voluit prouideri consequitur dignitatem habentem prebendam annexam: licet prius aliam fuisset adeptus. sed vbi solum de dignitate scribebat non poterit consequi dignitatem habentem prebendam annexam: cum hoc papa non intenderet egeret declaratione. Suadet equitas ꝙ decre. locum habeat: siue ex vnico rescripto debeatur vtrunqȝ: siue ex diuersis successiue siue sola dignitas debeatur per scriptum alias habenti prebendam ab ordinario collatore.

k ¶ Acceptandam. de quo dicit: vt. j. ti. c. vno. ⁊ idem puto si non haberet beneficium acceptandi: sed deberet prima vacans: cum ratio sit eadem ⁊ fortior. quod autem hic dicitur de potestate acceptandi respicit dignitatem prebendam ergo que prius vacauerat necesse habuit petere: ne sibi fieret preiudicium per decre. si clericus e. ti. li. vj. videtur tamen ꝙ si habens canonicatum ⁊ ius ad prebendam primo vacantem ⁊ ad dignitatem quam ducet acceptandam: prebendam que primo sine dignitate vacauit noluerit petere protestatus ꝙ hoc faciebat: quia omnes dignitates ecclesie prebendas habebant annexas: ⁊ totum simul consequi volebat satis esset hec iusta causa ad negligentiam excludendam: cum mutationes beneficiorum nec populo nec iuri sint grate. xxj. q. j. c. j. ꝯ transla. quanto. sed si potestas acceptandi respiceret etiam prebendam: tunc nullum dubium.

a ¶ Archidiaconatū.factuz ponit.nam idem in qua uis alia dignitate.
b ¶ In ibi in ecclesia illa ⁊ vide.j.de reg.iur.c.j.
c ¶ Post.datur itelligi ꝙ si prius vacauerat cuz sua pbēda ⁊ ipse sciens recipit alterā prebendam in acceptatiōe archidiaconatus sibi viaz pdusisse vidr
gb⁹ credit ⁊c.ista forma pauper̄ i q̄ fit examiatio q̄mō legāt cātēt ⁊ ꝯstruāt. k ¶ Idoneū.iūge h lr̄az puideri mandam⁹ de bn̄ficio ⁊c. l ¶ Si p ecce ꝯditionez d q̄.j.logr. m ¶ Inqsitionē.an ad hāc vocāda sit ps plene no.s.e.tco.d of.dele.c.vno. n ¶ Ualoris.d pēsiōe puideri nō posse: de pben.quanuis.

archididiacōatū[a] inibi[b] post[c] vacantez:non obstante ꝙ certa sit sibi ānexa[d] prebēda:poterit[e] acceptare:primaq; prebēda hoc ipso[f] vacabit[g] ꝙ scdaz cuz archidiaconatu predicto pacifice fuerit assecutus.

Clemēs.v.in ꝯci. vienensi.

De ꝯcessione prebēde ⁊ ecclesie non vacantis Rubrica.

Um[h] ei[i] quē in sciētia reputamus[i] idoneū[k] si[l] ꝑiqsitiōez[m] executoris sibi dputati a nobis reptus fuerit esse vite laudabil ⁊ couersatiōis honeste:de bn̄ficio certi valoris[n] alicubi puideri mādam⁹ adijciētes[o] ꝙ de bn̄ficio minoris valoris possit eidem si[p] voluerit puidēi:ac exnūc[q] ēt inane decernētes ⁊ irritū si sec⁹ a quoq̄ quauis auc̄te ꝯtigerit attētari[r]. ¶ Qr dcretū h⁹i in euentū dūtaxat pdcāx conditionū suum sortit effectuz[s] an ꝙ extet pma ꝯditō beneficiū ptaxati valoris ⁊ ēt minoris pusq̄ suā impetrās:super valore h⁹i voluntatē declaret[t]: cōferri libere poterit per ordinarium aut alium executorē[v]

d ¶ Annexa pbē da.istō iducebat dubiū si.n.nō fuisset ānexa retē ta prima preben da consequeretur dignitatem sine prebenda que cum illa vacauit.e.ti.quia se pe li.vj.sed cum dignitatem sinē prebēda non possit habere propter annēxionem nec duas preben das in eadem ecclesia:de conces. pbē.litt̄as.rōne ānexa i pncipali ipedir.videt:ꝫ pmpti puisio .s. vacatiōis pme quā sbmittit.Sz quid dices in casu ꝯuerso:adeptus sum dignitatem per rescriptum apostolicum:expecto ibi prebēdaz cum beneficio acceptandi:vel siue vacat prebenda cum dignitatem cui est annexa: nunquid pmi dignitate dimissa ꝯsequi potero hanc prebendaz cū sua dignitate:puto ꝙ nō:quia nō est eadē ratio pncipalis ad accessorium ⁊ accessorij ad principale: de cōse.ec.vel alta c.vno.li.vj.facit.e.ti.quia sepe ⁊.c.super eo.de re.iur.accessorium.eo.li.cum concor.
e ¶ Poterit quod intellige vbi alteri non debetur ex prioritate tēporis vel prerogatiua gratie vel alio iure.
f ¶ Hoc ipso.pz ꝙ in prebendis eiusdem ecclesie ipso iure per receptionem secunde vacat prima.
g ¶ Uacabit.nō.n.posset eē triplex i ecclia sine dispēsatiōe papali:nec valet i h ꝯsuetudo:de ꝯsue.c.j.li.vj. ⁊ no.ꝙ plus abhorent iura quē hr̄e duas pbēdas in vna ecclia:q̄z als hr̄e duo curata.pmū.n.ñ lz etiā iure ānexionis quā habet pbenda ad dignitatē: vt hic. ꝫ scdōz licet iure ānexiōis quā haberet curatum ad prebendā.e.ti.sup eo.li.vj.⁊ facit ad opinionē quā teneo in decr.lr̄as de ꝯces.pben.sequēdo inno.s.ꝙ in duabus canonijs eiusdē ecclie nō possit episcopus dispēsare.lz dispensare possit in canonia ⁊ personatu vl' officio:rōnē hui⁹ ibi plene scripsi sup v.l.gl.
h ¶ Um ei quē dcretū ꝯditionale ante ꝯditiōis euentū nō afficit ptātē ordinarij vl' alterius collatoris. secus quando acceptatiōi bn̄ficij tempus adijcitur cum decreto: ⁊ qui beneficium vacās ab executore petit vel recipit:illud intelligitur acceptasse:q̄ vacatio nota dicitur expectanti: ex quo i loco bn̄ficij publice scitur.partes patent.secūda ibi secus.tertia ibi quē etiā.quarta ibi ceter̄.⁊ determināt cas⁹ dubios circa dcre.q: cūctis.e.ti.li.vj.
i ¶ Reputam⁹.p relationē exaiatox ad h deputatox

o ¶ Adijciētes.nisi h fuisset additū:d bn̄ficio minoris estiatōis ēt sibi volēti puidēi ñ potuisset: d pb.cui d nō.§.vl.li.vj.
p ¶ Si voluerit.secunda conditio.
q ¶ Extūc.hoc fortificabat dubiū q̄si a tpe date papa voluerit ꝙ dcretū afficeret.ꝫ ꝯriu rn̄detur ⁊ supplem⁹ ex nūc vtvaleat ex tūc:fa d vo.⁊ vo.re.lz ad fi.⁊ sic facit h litera ꝯ egi.p inno. hosti.⁊ ab.in eo qd scripsit de ap.preterea ij.super.vsi. excommunicatum.
r ¶ Attentari.nō dic ēt igrant: ⁊ tn̄ ex iferiōib⁹ pz ꝙ certis casib⁹ h decītū afficit.p quod patet: ꝙ decretuz pape afficit ignorantes: ⁊ de hoc de elec. si eo tēpore.li.vj.⁊ probatur de preben.c.pe.eo.li.
s ¶ Effectū.als fuisset editū sup icerto.e.ti.c.j.§.sbiūctū in fi.
t ¶ Extet pma.s.ꝙ per executoris inqsitionē sit reper(li.vj.tus ⁊c.vtile ꝯsiliū est ꝙ sup illa pronunciet executore:vel ꝙ facta mētiōe d illa ibibeat vel saltē suā ptātē isinuet collatori:alias non facile foret ꝯstare.posset conditionem extitisse.
u ¶ Declarāet.ēt i executōis abn̄tia dūmō de ea ꝯstet vt.j.
x ¶ Ordinariū.h pbam⁹ p pre.decre.j.e.ti.li.vj.vt si(dicācut ibi decretum datum cum bn̄ficio acceptandi:ante acceptationem non impedit potestatem ordinarij: ita nec datuz sub cōditionib⁹ istis vel alijs ante conditionum euentum.
y ¶ Executorem.si eniz nō afficit ptātez ordinarij: ergo nec executoris alteri⁹ q' maior ē ordiario.d off.dele.sane.ij.⁊ cū h opōteat itelligi d executōe scdo:pm⁹.n.ꝯferre. bn̄ficiū ēt postq̄z euēisset ꝯditio.Itē cū h dicat ꝙ scō⁹ ꝯfert añ ꝯditionis euētū p qd a ꝯrio ifert:ꝙ postq̄z euēisset ꝯditio pmi cōferre ñ posset.Itē cū gnālit d executore loqt:p qd ēt executorē i forma ꝑgr̄e videt iclud ē:h vz solui qd hic fuit disputatū:an ipetrās p i hac forma pauper̄ pferat scdo q ipetrauit i forma ꝑgr̄e i eadē ecclia l'ad collatiōz eiusdē:⁊ pōit i mercur.i lr̄a.n.sb ti.d pbē h.n.vidr ꝙ dūmō ꝯditio pcesserit vacatiōz vl' saltē collatiōz factā scdo dbet p:facit d rescrip.tibi q.li.vj.ꝫ ob.eo.li.⁊.ti.c.si p te.Sola bi ꝯditio pēdebat ex alt' ius arbitrio:ita ꝙ illo rcusāte nullū ius hēbat ipetrās:h vo pēdet ex existētia rei vt i p casu:vl' ex volūtate ipi⁹ cui fcā ē gr̄a i scdo.Aliqb⁹ vz ꝙ scō⁹ ipetrās añ ꝯditōz i forma ꝑgr̄e pferat.⁊ hz hlz hec pma ꝯditio q̄ ad idōeitatē psoe fit d psēti:iqsitio tn̄ circa id fiēda ē d futuro: ⁊ sm h seqret ꝙ si duo ipetrauerūt sb hac fōma: si scō⁹ p pueit ad ꝯditōz erit potiō cū pus ipi⁹ dcretū afficiat vt h facit pde dcr.si p te.⁊ qd mo.e.ti.si soli.li.vj.equū videt qd pus dixit:vt ex q̄ ꝯditio pmi pcessit collatōz factā scdo:pferat pm⁹ scdo habēti formam gr̄e vl' pauper̄.nec rex ē ꝙ sp dbeat illi p q̄ p⁹ ē affectavt p ba.i pdi.dcr.tibi.sic g.ē fōtior gr̄a ꝯditōata existētia rei vl' vo

192

a nobis ad prouidendum de tali bñficio ɔputatũ. ¶ Sec⁹[a] autem fore censemus[b] cum decreto apposito alicui proui deri mandamus de beneficio quod infra mensem[c] a vacati onis ipsius noticia[d] duxerit acceptandum : vt apposito mensis eiusdem aliquid affe rat[e] impetranti. Quez[f] etiam

luntate eius pro quo scribit:q̄z dependens ex voluntate ter tij vt predixi. Sed fingas hunc casum habet.a.hanc formā pauperum in certa ecclesia.secundo habet.b.spālem gratiā in eadē:ꝛ talem que afficit.vacat beneficiuz in ipsa ecclesia: quod ante primi cōditionē extantē ordinarius ɔfert.c.demū extitit cōditio:postq̄z executor b.sibi contulit illud:post que executor.a.primi illud sibi contulit:queritur cuius sit bñficiuz:Dico ƀz predictā opinionez per decre.pe.de preben.li.vi.ꝙ prim⁹ est potior.collatio.n.ordiarij facta.c.nō valuit nec tenuit impediente gratia illius.b.pro quo beneficiuz illud erat affectũ in euz casuz in quē nō debebatur illi.a.effectus ergo conditionis postea existentis qui est vt decretũ afficiat vt hic per illam collationez impediri non potuit.collatio etiam facta.b.non tenuit:ex quo prius extiterit primi conditio:ex quibus cōcluditur quod predixi.assurgat ergo primus secūdo ex cuius persona consequitur qō als sibi perijsset:ꝛ est si e ti.auctoritate.li.vi.si vo collatio facta.b precessisset conditionem primi tūc etiam planū esset ꝙ.b.potior esset in beneficio per hanc litterā.Idez si teneret̄ scd̄a opinio que habet ꝙ forma gratie preueniens conditionem faciat scd̄m potiorem etiam in beneficio post conditionem vacante.

a ¶ Secus.hic approbat quod no.supra.e.ti.q: cunctis.lib.vi i prin.ꝛ quod no.archi.eo.li.de preben.dudum.ꝛ dic secus in hoc.scilicet ꝙin casu isto non valeret collatio ordinarij vel alterius executoris infra mensem facta lz ante acceptationem.

b ¶ Censemus.lz per hoc verbum videretur ius nouum inducere:cum tamē ratio sit antiqua:ꝛ directe ab olim inuenta fuerit hec forma contra decre.quia cunctis.vt ibi no.in.i.gl.puto ꝙ respiciat preterita:nec ɔ̄dicat hoc verbum quod ƀm deriuatores ponitur etiam pro iusu deliberatione estimatione ꝛ sententie prolatione:ꝛ concor.infra proximo rñ.ꝛ dixi.ṡ.ea.con.de proba.litteris.

c ¶ Infra mensen.iste terminus inualuit de stillo ꝛ more curie.Idez tamē dicas de quolibet alio termino maiori vel minori in litteris expresso.solet autē curia sic scribere beneficiū ecclesiasticum cum cura ꝛc̄.etiam si dignitas ꝛc̄.siquod vacans ad pn̄s vel vacabit in tali ꝛc̄.quod per te vel procuratorem tuuz ad hoc legitime constitutuz infra vnius mensis spatium postq̄z tibi vel eidem procuratori vacatio huius innotuerit duxeris acceptanduz conferendum tibi ꝛc̄.districtius inhibentes venerabilibus ꝛc̄.ne de illis interim etiam ante acceptationem huius disponere quoquo modo presumant:ac decernentes irritum ꝛ inane ꝛc̄.tñ ex hac lr̄a videt̄ ꝙ minus plena clausula.s.habens mandatũ cuz potestate acceptandi ꝛ spatio temporis ꝛ decreto sufficiat. Sed queritur an talis expectans possit acceptare post mensem beneficium adhuc vacās:videt̄ ꝙ sic:cum hec clausula in ipsius fauorē apposita ad ligandas manus ordinarij i ipi⁹ expectātis odium non debeat retorqueri:de re.iur.ꝙ ob gratiam li.vi.cum suis concor.ꝛ hoc placet archidiacono de preben.dudum li.vi ꝛ videtur expressum.e.li.ꝛ ti.si tibi absenti non credo ꝙ si clausula reseruatiōis ꝛ potestas executoris adiungitur bñficio vacaturo:quod acceptabit impetrās infra mensem:vt in textu ꝛ in forma quam superius scripsi:ꝙ post mensez per expectantem acceptari possit beneficiuz vel ei conferri:ꝛ tūc ad regulam quod ob gratiam.respondetur vt ibi no.ꝙ hoc

inducit forma mandati:per decre.cui de non de preben.li.vi.ad decre.si tibi respondeo:ꝙ loquitur cum collatio precedit acceptationem.s.cum beneficiuz ab ordinario pure confertur ꝛ postea ad acceptandum terminus assignatur.tunc.n.cum prima pura collatio per illius termini lapsum perempta non sit:prouisus re itegra post terminum acceptabit.h vero acceptatio precedit collationē:cuius faciende potestatē executō nō habet:nisi infa tempus limitatum fuerit acceptatum fateor tamen ꝙ ita posset esse diuisa reseruatio a spatio temporis ꝙ locus esset opinioni contrarie:vt si dicat̄ beneficium quod in tali loco vacauerit quod duxeris acceptandum tibi conferendum collationi nostre presentibus reseruamus:inhibentes ne infra mēsez postq̄z tibi de vacatione ɔstiterit aliquis de illo presumat quacūq̄z auctoritate disponere ꝛc̄.ponderetur ergo rescriptorum tenor:de priuile.porro.si autem ƀm nouam formam papa dat canonicatum ꝛ circa prebendam dat beneficium acceptandi infra mensem:tunc lz reseruatio ꝛ executorum potestas adiungatur prebende:infra mensem acceptare poterit:vt.ṡ.dixi:ita ꝙ post mensem ex vi reseruationis acceptari vel per executorem ɔferre non possit:q: tñ canonicus est ex vi canonicatus videtur ꝙ si nullus ibidem expectat etiā post mensem sibi petenti per ordinarium cōferri debet ꝛ cuz decreto.i.ꝙ alteri collata non tenet per decre.si clericus.ij.rñ.de preben.li.vi.sed hoc casu posset dici contrarium:q: in casu decre.si clericus.expirauerat potestas executoris:sed hic adhuc durat quo ad aliam que vacabit si acceptabitur infra mensem nil ergo mix sibi ordiarius addit̄.Itē sic nec ibi ordinari⁹ habet potestatez sup neglecta:ita nec h ꝛ ħ teneas.

d ¶ Noticia.hoc determinabit in fi.ꝛ no.quia in ista forma non est locus decre.ne captande.e.ti.li.vi.vt possit acceptare primum incertum quod vacabit.illa enim locum habet vt ibi patet:cum simpliciter scribitur de beneficio quod duxerit acceptandum.tunc.n.potest se fortune submittere acceptando primum vacaturum vel vlterius ex causa.sed quādo scribitur de beneficio quod a vacationis noticia infra mensez duxerit acceptandum:hec verborum forma non patitur ꝙ vacaturum acceptet.fateor tamē ꝙ vacans potest acceptare etiam si vacabit tēpore gratie.verbum eniz noticia vacationis pn̄tem ꝛ futurum includit dūmodo vacet:de priui.q: circa.nec obstat si precedat verbum ꝙ vacabit in reseruatione sine verbo presentis temporis si quod vacat.nam illud vacabit quod vacans reperitur.vnde dicit lex:ꝙ verbum oportebit tā presens q̄z futurum tempus significat.ff.de ver.sig.l.verbum in prin.ti.ad idem e.ti.verbum erit.ꝛ aliud est dicere vacabit aliud vacare incheabit:ꝛ hec conuenit h menti:secus vbi mens resisteret:vt ibi.

e ¶ Afferat.si.de priui.si papa.li.vi.

f ¶ Quem etiam.summe vtilis fuit ista particula.cuz enim executor datus cum clā acceptandi potestatem non habeat in conferendo beneficium nisi ex quo fu

beneficium quod acceptare poterat petendo sibi per suuz executorem[a] conferri aut[b] recipiēdo sibi presēti[c] colatum ipsum ex hoc acceptare: ⁊ collationē talr sibi factā valē censem⁹. Ceterū[d] vt tā diutnis vacatiōib⁹ q̄ fraudibus ⁊ litibus occurrat: p̄dicte vacationis noticiā impetrātē interp̄tamur hēre: exquo ipsa vacatio i loco[e] vl' eccl'ia[f] h⁹ i bn̄ficij publice nota[g] erit: iputet qdem sibi: si hoc casu quo de ipsi⁹ conmodo agit id qd̄ p se vel p alium scire[h] potuerit ignorauit.

Clemēs. v. in conci. vien.

De reb⁹ eccl'ie non alienādis

Monasteriorum[i] et aliaruz administrationū regulariū dispēdijs occurrē cupientes ppetuo[k] p̄hibemus[l] edicto: neqs religiosus[m] mōsterio p̄oratul ecclesie seu administratiōi cuiuis[n] presidens iura redditus[o]

rit acceptatū: tota die collationibus opponebatur q non valebant: quia nō precesserat acceptatio: ⁊ quia ipsius precedentis acceptationis deficiebat quādoqz probatio succumbebat expectans. lz igitur verbuz acceptationis non exprimat: satis est tñ q petit conferri vel recipit collatuz multa similia colligas ex no. de his que fi. a ma. par. ca. ex ore. de ap. ad audientiā ⁊ c. dilecti. ij. vnde ex quo per instrm de promissione cōstat: presumitur interrogationem pcessisse: insti. de inuti. sti. §. si scriptuz. ff. de v. ob. sciendum. sic satis ē q hēs se imisceat: lz verbo non adeat: in sti. de here. quali §. pe. ff. de acqui. hē. iulianus. §. si seruū. ⁊ l. siquis extraneus. §. interduz. tñ quādoqz nō sufficit facti prosecutio: de ap. ab eo. i. rñ. li. vi. de ele. ecclesia. j. de bap. c. i. ⁊ pe. sed in dec. ab eo eundo ad iudicē appellatōis nō satisfit iuri volenti per apostolorum dellationez ipsum iudicem instrui. electio ⁊ baptismus formas hñt nec sine illis sufficeret animus ēt de quo cōstaret. sed cuz hic soluz de animo ⁊ acceptatione queratur: de illo satis constat per hic expressa.

a ¶ Executorez. lz petitio ⁊ coll'o de quibus hic loquitur: requirant executoris p̄ntiā: cum al's de acceptatione nō apparet: acceptatio tamē sine p̄ntia executoris fieri potest dūmodo de illa fides fieri possit: vt no. e. ti. q: cunctis. ad fi. li. vi. quod etiā ibi placet ino. ⁊ ho. archi. ⁊ guil. in spe. de acti. ⁊ peti. §. pe. v. Item no. ad fi. lz compo. videatur velle cōtrarium: de rñ. capitulū in glo. magna. circa fi. v. quid si littere.

b ¶ Aut. no. alternatiuam. sufficit ergo alterum.

c ¶ P̄nti. idez in procuratore hñte ad hoc spāle mādatuz quod probat filius curie quē premisi ⁊ scripsi: de preben. accedens. ad hoc finis huius. c. ibi vel per aliuz sicut ⁊ electio p procuratorē fieri potest: de elec. quia propter: ⁊. c. pe. ⁊ mr̄imonium ꝯhi: de procu. c. fi. li. vi. fa. etiam. e. li. de reg. iu. potest quis. ⁊. ff. de procu. fi. is qui stichuz. ⁊. ff. de le. j. si sit. §. siquis ita non ob. ff. de ver. ob. l. vlti. in prin. ⁊ l. si stipulatus fuerim in prin. que non loquitur in procuratore.

d ¶ Ceterū. eq̄ssima ⁊ expediēs fuit ēt h. puisio. io. an.

e ¶ Loco. si locus vbi sita est ecclesia caret habitatoribus: satis videretur ponderāda noticia loci vicinioris: fa. s. e. con. de fo. com. q̄zuis de elec. vbi periculū §. porro. li. vi. io. an.

f ¶ Vl' ecclesia. no. per alternatiuam q satis est q i ecclesia sit publica: lz loco vel oppido sit occulta.

g ¶ Nota erit. forte quo ad hunc casum inductus ē rigor: iste: q mensis currat etiā ei qui non fuit in culpa: vt quia tantum distat a loco beneficij q post fa ctam gratiā cum tunc vacaret vel paulopost vacasset infra mensem id scire non potuit vel procuratorez habebat in loco sed mortuus est vel his simile. per hoc tamen quod in hoc casu spāliter statuitur: vt probat littera que sequitur in hoc casu: ⁊ quod precedit ibi predicte vacatiōis nō recedo ab eo quod no. de preben. si clericus. li. vi. hic. n. dat⁹ est mensis in litteris qui currit a tēpore noticie. Determinat ergo qñ dicatur habere noticiaz in hoc casu: ibi vero pōitur simpliciter negligentia: ⁊ sic non se tangunt. Et idem dico de his que no. de rñ. capituluz. super glo. ⁊ ita dico etiā q hic dicitur locuz non habere in casu dec. si pluribus. de preben. li. vi. vnde si papa cōtulit proprio motu prebendam siqua vacabat i ecclesia ⁊ due equales vacabant noticia vacationis postq̄z currunt. x. dies prouisio ad eligendum non recipietur per hunc modum: quia ibi forsan tempore quo fiebat gratia vel prius erat noticia vacationis de qua hic dicitur. quam forsan impossibile esset scire prouisum infra. x. dies. ⁊ sic intotum sibi periret priuilegiuz optandi qui non fuit in culpa. ⁊ idez dico de extranea. io. an. que incipit suscepti circa mediuz. sed dato q hic subsit impossibilitas vel desit culpa durat tamen circa alia beneficium priuilegium acceptandi. facilius ergo procedit hic iste rigor: vt in prin. dixi: ⁊ tamen ex littera sequenti videtur colligi: q vbi ita deficit culpa: q nec per se nec per alium scire potuisset: non est locus huic rigori.

h ¶ Scire poterat. imputatur ergo illi qui scire potuit inquirendo: sic etiam imputatur illi qui scire potuit peritores consulendo. ff. de bo. posses. l. in bonorum. vnde dicitur q vigilantibus ⁊c. ff. de his que in frau. cre. pupillus.

i Monasteriorū. religiosus qui concedit alicui ad vitam vel certum tempus iura redditus vel possiones administrationis cui preest suspensus ē ab officio: nisi duo concurrant: nec valet concessio. duos casus excipit ⁊ tria facit. primo prohibet. secundo ibi siquis punit ⁊ discernit. tertio excipit: vbi verum.

k ¶ Perpetuo. id est generali vel perpetuo duraturo: de elec. vt circa. ⁊ c. perpetuo. lib. vi.

l ¶ Prohibemus. saltem quo ad penaz fateri oportet quod est iuris noui editoria.

m ¶ Religiosus. seculares ergo clericos nō comprendit hec constitutio: sed si tales concessiones faciunt: dic vt le. ⁊ no. xvi. q. i. possessiones. de his que fi. a prela. continebatur si alias alienāt' locus est canoni. xij. q. ij. monemus. e. ti. siquis. si locant: dic vt no. ne prela. vices suas. e. ti.

n ¶ Cuiuis. id est siue perpetue siue temporali. maxime. enī propter obedientiarios qui faciebant hos contractus reuocari timentes ad claustrum emanauit hec constitutio: ⁊ dato q non sint obedientiarij facilius remouentur a suis administrationibus: de accu. qualiter. ij. in fi. de simo. licet. ⁊. c. per tuas. non autem puto eam locum habere in religioso qui preest ecclesie seculari ⁊ quasi clericus secularis ⁊ hoc probet principium.

o ¶ Redditus. differunt a fructibus: vt patebit in fi. ioannes andreas.

aut possessiões[a] eius ẽ alicui[b] ad vitam eius[c] seu aliud certum tempus pecunia[d] ẽt inde recepta: quouis[e] modo concedat: nisi necessitas aut[f] vtilitas[g] monasterij priorat9 ecclesie aut administrationis h9i hoc exposcat: conuentus sui: aut si conuentum non habeat[h] plati ppzij[i] assensu ad hoc nihilominus[k] acecdẽte. ❡ Si qs ãt ɔ̃ h fecerit: pẽaz[l] suspẽsionis ab offõ[m] eoipo icurrat: nec ex ɔcessiõe ipsi9 recipiẽti ius aliqd acqrat[n]. ❡ Verũ pmissa ad locatões[o] vl ẽt reddituũ aut fructuũ vẽditões ad tẽp9[p] modicũ faciẽdas ɔclaram9 vl laten9 nõ extendi. I dẽ.

Si vna[q] ecclia alteri[r] eccle seu dignitati[s] alicui vl p bẽde[t] p epz[x] suo cõsentiente[y]

a ❡ Possessiones. certas vel omnes.

b ❡ Alicui priuato vel collegio.

c ❡ Eius. recipientis vel concedentis. ⁊ talis concessio dicit perpetua. ff. pro socio. l. i. ⁊ no. .x. q. ij. perpetua.

d ❡ Pecunia. an dans hanc pecuniaz repetat: vide qd no. ⁊ dixi e. ti. ad audientiaz.

e ❡ Quouis mõ. ab hac gnalitate excipit duos modos in fi. c.

f ❡ Aut sufficit alteruz. sic alibi eqparantur hec duo: de eta. ⁊ quali. qris de prebẽ. exposuisti. ⁊ in dispẽsatiõib9. j q. vij tali ⁊ fa. e. t. dudũ. li. vi. io. an

g ❡ Vtilitas. de sindi. c. vno.

h ❡ Nõ habeat. innuit q si hz couentũ nõ regrit consẽsus plati: hoc verũ quo ad euadendã h9 cõstitutiõis penã: sed al' ad validãdũ ɔctuz ppetuuz requiritur oĩs solẽnitas alienatiõis. e. ti. duduz. li. vi. ⁊ ɔsẽsus episcopi. xij. q. ij. abbatib9. ⁊. c. se. ⁊. c. placuit. ⁊. xvij. q. iiij. i venditiõib9.

i Proprij. de episcopo videt intelligẽdũ i nõ exemptis per iura allegata in fi. proxime elo. in exemptis de papa: de pui. auctoritate. §. i. li. vi. forsitã itẽdit iste tex. approbar qd recitabat inno. de transa. statuim9. vbi dicit quosdam dicere q abbates qui habent ecclesias ad se pertinentes pleno iure possint i illarũ alienatiõib9 auctoritatez prestare. ⁊ fac. j. de sta. mo attẽdentes post prin. ⁊ quod no. in auc. de ali. ⁊ emphi. cõtrac. in pri. colla. ix. ⁊ hoc cõmuniter seruatur. quod videtur fieri posse: exq habẽt episcopalẽ iurisditionẽ vel qsi: ad h depriui. abbates i fi. li. vi. vnde dicebat ipse ino. d priui. cũ ⁊ plantare. §. in ecclesijs. ⁊ placet ibi hos. q presbyteri non poterant alienare nec maximas causas agere sine cõsensu patronorum exemptorum: qz tales exempti vices episcoporum gerunt: arg. xij. q. ij. siqua. ⁊. c. placuit. de vo. magne. §. cuz igitur. cum concor.

❡ Nihilominus. id est non eo minus q subsit necessitas vel vtilitas in contractu.

l ❡ Penam. que de sui natura perpetua est: ex quo tẽpus nõ adijcitur: de hoc de consti. ex litteris. sed quis absoluet: vide quod dixi. de solu. c. ij. in fi. ⁊ quod dicã. j. de here. c. i. circa. fi.

m ❡ Officio. vide quod dixi super. c. ver. j. de deci. c. i.

n ❡ Acquiratur. si. e. ti. hoc consultissimo. li. vi. vbi contract9 non valet ⁊ punitur faciens.

o ❡ Locationes. prohibit9 alienare obligare vel vẽdere potest ⁊ quod plus est cnoductorem creditoribus delegare. ff. de le. ij. l. pe. §. instituto ad id. ff. loca. nõ solet prelati ergo locant: nec per statutum episcopi possũt astringi vt locent certis personis: de loca. c. ij. quod autem dixi q locare non ẽ alienare: illud verum ẽ si fiat ad modicuz tẽpus vt hic. ⁊ sic nõ ob. e. ti. nulli. vt ibi dixi: lz accur. in pre. §. instituto in fi. dicat q prohibitus alienare lo et ad centum vel mille annos: sed non approbatur: ⁊ dinus ibi contra. si autem prelatus locãs ad modicum tempus infra tempus moritur: quid iuris no. ne prel. a. vi. suas. c. fi.

p ❡ Fructuũ. concor. de elec. generali. i fi. li. vi. ⁊ quomõ plus est in redditu qz in fructu ibi no. in glo. pe.

q ❡ Ad tempus modicũ. terminat tã verbum locationes qz verbuz venditiones: vt sit sensus q locatio ad modicũ tempus ⁊ venditio fructuum ad modicum tempus non includatur in prohibitione sz dubitatur quod dicatur modicũ tẽpus. glo. ff. de suphi. l. j. §. q ait dicit id relinquẽdũ iudicis arbitrio. alle. ff. de iure deli. l. i. i fi. ff. d effrac. l. i. §. i. ⁊ fa. de offi. dele. de causis. de accu. inquisitiõis i. rñ. ⁊ quod no. de loca. potuit. ⁊ quod no. s. e. hoc cõsultissimo. li. vi. ⁊ videt hoc equuz propter varias cõditiones regionũ. Idẽ tenuit olim in. l. fi. ff. si ager vecti. sz postea i addi. videtur approbasse q modicũ tempus dicatur. j. decẽniuz. C. de pscrip. lon. tẽ. l. fi. ff. q ⁊ a q ma. si cũ fideicõmisso. §. aristo. ponit etiã opinionẽ que habet q modicuz tps dicat. xxx. dieruz. ff. de iti. actuqz pri. l. i. §. i. alij biẽniũ ff. loca. ⁊ con. cuz dñi. isti. deli. ob. fi. alij quiquẽniũ: fa. qd no. io. de ɔiu. ser. licet ⁊ quod no. host. vt ec. bene. c. vno. in fi. alij septenniuni: ne pre. vi. su. c. fi. de diuersis spatijs temporuz potest argui per ea que scripsi: de fideius. c. fi. de cle. coniu. ioannes in. iiij. q.

r Si vna ecclesia. se sũmat duo dicens: ⁊ quas opiniones determinet. j. dicam: sed principaliter q no'. inno. ⁊ hosti. vt ecclesia benefi. c. vno. in fine.

s ❡ Alteri ecclesie. x. q. iij. vnio. ⁊ si sit alterius diocesis per vnionem non preiudicatur diocesano: de reli. domi. c. ij. ⁊ scripsi de priui. pastoralis.

t ❡ Dignitati. de preben. extirpande. §. qui vero.

u ❡ Prebende. vt in pre. §. qui vero. ⁊. e. ti. exposuisti. ⁊ intellige per pre. decre. etiam de prebenda cathedralis ecclesie: non ob. j proxi. rñ. vt ibi dicam.

x ❡ Episcopum. de exces. prela. sicut vnire. vbi no. inno. ⁊ ab. post eum: q licet ad abbates spectent ecclesie pleno iure: tamẽ illas vnire non possunt vel vnam alteri subijcere: cum hoc sit episcopale per pre. decre. alle. etiam de consue. cum dilectus. fa. quod dicam. j. c. proxi. ⁊. j. de sta. mo. ne in agno. §. ad hoc vbi dicam an hoc prescribere possint.

y ❡ Consentiente. nõ est iste casus in quo sufficiat cõsiliuz. ⁊ h reprobat quod no. ho. de his que fi. a pre nouit. vbi dicit episcopum sine capitulo posse donare ecclesiam loco egeni ad sustentationem ministrorũ: alle. de dona. consultationibus. Itẽ quia facit quod debet prouidendo egentibus: ⁊ in hoc offm cuz suuz exercet. xij. q. i. precipimus. ⁊. c. se. x. q. i. regẽda. ⁊. c. se. xciij. di. diaconi. ergo non est locus contradictioni: de preben. extirpande. j. ⁊. ij. rñ. dicebat tñ q tutius erat consilium canonicoruz requirere. sed prout vides hic requiritur consensus ⁊ scdz hoc itellige pre. decre. sicut vnire in prin. ⁊ de priui. tuarum. in prin. no. etiaz ipse hostien. eo. ti. ea noscitur. q de consuetudie prescripta potest episcopo competere: vt sine consensu capituli possit conferre ecclesiam alteri ecclesie ad edificationem: ⁊ contraria. e. ti. tua nos. ⁊. c. pastoralis. de dona pastoralis intelligit de iure cõmuni ⁊ cum episcopus circa hoc indulgentiam vel prescriptionem nõ habet

tamen cōsilium prescribi nō potest fm enz. secus etiā dixit de voluntaria concessione que sine causa fieret ecclesie habenti congruā sustentationē.ar.i.q.ij.pa/stor.vel que fieret laico: sed nō puto hoc prescriptione ꝙ etiam in casu licito alienet prelatus sine cōsensu ca pituli: vt scripsi de dona.pastora lis.in fi.⁊ facit si nisi hui⁹.c.
a ℂ Uniatur.de vnione satis no. ne se.va.c.i.xvi. q.i.⁊ temporis.
b ℂ Donetur.hic iūge lrām.j.neq̄/q̄ʒ id poterit ipu/gnari:⁊ fa.quod me.ca.cum dilectus quod ibi no.

capitulo vniatur[a] aut religio/so loco donetur[b]: ex eo ꝙ re/ctor[c] ipsius ad hoc vocatus[d]: vel si vacabat[e] defensor[f] ei su/per hoc datus non extitit: ne quaq̄ id poterit impugnari. ℂ Qđ si episcopus[g] sui etiaʒ capituli accedente consensu: mense[h] sue vel ipsi capitulo[k] aliquam duxerit ecclesiam[l] veniendaʒ hoc irritum esse d cernimus[m] ⁊ inane contraria

minutio vel detractio denegatur: vt ecclesiastica benefi.i. i sua integritate permaneant: nisi ex causa magna: remittit ad decre.dudum.e.ti.de preben.maioribus.⁊.c.vacante.ex his patet ꝙ sepe id quod minus videtur est maius eo respectu quo ius plus illi resistit ex causa.

g ℂ Quod si eps. quod hic dicitur probabatur olim per.c.questi.xvij.q iiij.⁊ approbat qđ no. ibi io.i.§.prece.⁊ quod no.de dona.pastoralis.⁊ reprobat quod no.ino. i dicto.c.vt nostrū.vt ec. bene.vbi tenebat ꝙ au/ctoritate capituli sui epi/scopus poterat ecclesiaʒ in suos vsus convertere.

c ℂ Rector.de rectore ecclesie non de prelato cui sub/est ecclesia loquitur: cuius consensus requiri videtur infra de sta.mona.c.i.§.ad hoc.

d ℂ Uocatus nō extitit: qđ est.l.⁊ rō huius sumitur de dona.cōsulationibus.fit enim talis vnio vel dona tio sine preiudicio rectoris vt ibi.dicebat ergo inno: in decre.vt nostrum.ꝙ dignitas instituta diminui nō poterat irrequisito illo cuius erat sine cause cognitio ne no.tamen ho.de exces.prela.sicut vnire.ꝙ episco pus ecclesias vnire non poterat sine collatione vel cō sensu ambarum ecclesiaruʒ: al's.e.ti.c.i.de his que fi. a prela.c.i.⁊ in hoc dicebat eum a papa differre vt ibi scripsi quod hic reprobatur.

e ℂ Uacabat.approbat quod no.inno.⁊ host.vt ec.be ne.vt nostrum in fi.vbi tenēt ecclesiaʒ vacantem vni/ri ⁊ donari posse: sicut ⁊ dignitas vacās supprimi pos set.de consti.cuʒ accessissent: ꝯ ne se.va.c.i. vbi se.va. non dissoluitur vnio.eque igitur videretur ꝙ nunc fie ri non posset. So illud in episcopalibus sedibus: vel ibi papa principalius nouit: scđa ratione.s.notari pos set de subita mutatione: ⁊ ꝙ ordinationem prius fa/ctaʒ fecisset contemplatione persone tūc viuentis nunc defuncte: al's etiam vnionem episcopatuuʒ facit mor tuo altero episcopo: vt.xvi.q.i.⁊ temporis.

f ℂ Defēsor.videbatur cōtrariuʒ: qr si res ecclesie va cantis ex causa dignitati donet': oʒ defensoreʒ dari: vt e.ti.duduʒ li.vi.est ergo hoc de casibus in quibus mi nus prohibetur vbi maius permittitur.potest eniʒ ec clesia vacans dari sine defensore: vt hic ſʒ possessio vl' res ecclesie non vt ibi: ⁊ est si.de elec.nemo deinceps. li.vi.⁊ quod no.de consue.cum dilectus in.iiij.glo.de transla.c.vl in glo pe.dicebat ino.de elec.significasti. vt ibi scripsi super glo.ij.ꝙ episcopus ⁊ capituluʒ po/terant aliquid statuere super beneficio vacante ⁊ cle tus illud seruare tenebatur.all'.decre.vt nostrū.qđ intelligit ibi ho.ex causa ⁊ ad tempus: sed perpetuuʒ preiudicium non possent inferre dignitati vel recto/rie ipsa sic manente: licet illam possent in totum tolle/re: de consti.cum accessissent.vel religioso loco confer re: de dona.consultationibus.⁊.c.pastoralis ⁊ ad id quod dicitur qui potest totum potest ⁊ partem: de of. dele.pastoralis in prin.ff.de rei ven.que de tota. Ri/det host ꝙ in totuʒ conferri permittitur: vt diuinus cultus augeatur: de consti.ex parte.⁊ vt pauperes su/stententur: de preben expofuisti. Permittitur etiā tol li quia superflua vt onerosa: ar.lxviij.di.corepiscopi.di

h ℂ Mense sue.vt dicebat io.in glo.prius alle.episcopus nō potest auctoritate in facto proprio sicut nec economus.x.q.ij. h vsus in fi.nec tutor.ff.de aucto tu.l.i.⁊.l.pupillus.nec pre/latus: de insti.c.fi.⁊ idem de capitulo vt statim sequitur qđ etiam tenebat guil in spe.de his q̄ fi.a prela.in fi.⁊ facit qđ dixi post inno de censi prohibemus.super glo.ij.⁊ no.quia si non valet vnio cum alter solus.s.episcopus vel capitulum au ctorizat in facto proprio fortius non valeret cum auctoriza ret vterqʒ: vt si cōmuniter mēse episcopi ⁊ capituli ꝑ eos vnit' ecclesia.facit autem hec littera ad id quod no.ho.i sūma de deci.§.⁊ vtrū.v.xij.in fi.vbi tenet ꝙ laicus hñs decimā ꝑ an/tiquuʒ feudum ab alia ecclesia non potest illā donare episco po: ne ipse episcopus auctorizet in facto proprio. Puto tamē ꝙ bene posset illam donare capitulo episcopali auctoritate episcopi.⁊ est ratio: quia cum in casu illo sufficiat auctoritas episcopi sine capitulo: vt in decre.cuʒ apostolica.de his que fi.a prela.non potest dici ꝙ capituluʒ eo casu auctorizet in fa to proprio sed in vnione vel datione ecclesie secus: cum ibi consensus capituli sit necessarius: de his que fi.a prela.tua. de dona pastoralis. Item facit pro ⁊ ꝯ id quod ipse ho.no.de consti.cum accessissent.vbi tenet ꝙ dignitas non confirma/ta per papā de ecclesia cathedrali tolli potest ꝑ ipsius capitu lū ex iusta causa ⁊ epo auctorizante si bona epi ⁊ capituli sint diuisa.si ŵo essent cōmunia nonne auctorizaret episcopus in facto suo: sed dicit tunc recurrendum ad archiepiscopū vel ad papam de iure pa.nullus videtur ꝙ cuʒ iste non sit de ca sibus archiepiscopo reseruatis qui no.de of.ord.pastoralis. ꝙ eo cāu ⁊ isto de q̄ text⁹ loquit' ad papā sit necesse recurri.

i ℂ Ipsi.suo scilicet.

k ℂ Capitulo cū capella curata donat' capitulo qs hēat eius curā: vide qđ scripsi p⁹ ho.de prebē.exposuisti.sup glo.iij.⁊ e.ti.cū nō ignores in prin.⁊ no.qr singulari prebende etiam maioris ecclesie potest vniri ecclesia per episcopū ⁊ caplʒ: vt ē.pri.rñ.caplo vero nō vt hic.⁊ ratio sumitur.xij.q.ij.q ma/numittitur.cum suis concor.qr caplm non auctorizat in fa/cto proprio cum singulari prebende capituli vnitur ecclesia.

l ℂ Ecclesiam.declarari debuisset an sit idem in donatione quam facit episcopus capitulo suo de eo quod spectat ad mē saʒ suaʒ.quod no.ho.de his que fi.a pre.nouit.⁊ ponit casuʒ de episcopo abundante ⁊ capitulo egente.⁊ dicit ꝙ valet.idu cit quod.ē.dixi in glo.non est.dicit dicit etiam ꝙ non ob iu ramentuʒ de non alienando: cum non sit proprie alienari: quod in dominio ecclesie retinetur.ff.de le.ij.vnum ex fami/lia.⁊.l.imperator.§.fi.⁊.l.se.dicit tamen ꝙ tutius eēt ꝙ illud fieret superioris auctoritate: insti.de auc.tu.in fi.

m ℂ Decernim⁹.licet rō hui⁹ iuris sit antiqua forte noluit cō/

prebēdere preterita:⁊ est simile de postu.c.vno.li.vj.!sed cō tra hoc facit littera sequēs q̄ consuetudinem dānat consue tudo vero notat tēpus precedēs:ergo videt̄ pterita respicē.
a ¶ Quauis.j.etiam cuius ↄ̄trij vel initij non sit memoria. damnatur ergo hic consuetudo q̄ quis auctoriçet in facto proprio:alibi q̄ quis sit iudex appellationis a se interiecte :de consue.c. ij.lib.vj.io.an.
b ¶ Econcessiūe.se sū mat ponens ius nouum ⁊ equissi mu3:⁊ determiat decretalem inter cetera de preben.⁊.s̄.e.ti.cum vniuersorum.
c ¶ Utentibus.per hāc litteram dico decre.hāc locu3 non habere vbi in fraudē expectantiu3 fie ret permutatio: cum illi non vtantur confessiōe iuris sed ius fraudent. e.ti c.vno.li.vj.de renū.c.vl e.li.io.an.

quauis[a] consuetudine non ob stante.

Clemens.v.in conci.vienē.

De rerum permutatione Rubrica

Exↄcessione[b] iuris vtēti b⁹[c] pŕtiȝ circa spūalia illudatur[d]:si bn̄ficia[e] ex cā[f] p/ mutationis ab aliquibus resi gnata alijs q̄ ipsis permutaŕ volentibus[g] conferantur[h] nul lius hoc esse volumus[i] firmi tatis: Clemens quintus in concilio vienensi.

De testamentis ⁊ vltimis vo luntatibus.

Eligiosis[k] etiam ex emptis deputatis[l] ad executionem cu iuslibet[m] vltime vo luntatis circa ipsius executio nis offm̄:qd̄ vtiq3[n] n̄ pn̄t:nisi a superiore suo petita sup hoc licentia ⁊ obtenta[o] suscipere[p]

mente ⁊ eadem ratio est:⁊ decre.de preben.cum.n ll lis.li.vj logŕ in ipetrationibus bn̄ficiorum q̄ sī odiose.
i ¶ Uolumus.hoc iure nouo: quasi innuat q̄ olim i hoc casu necessaria erat gratiosa prouisio:⁊ sic saluā/ tur no.e.ti.cum vniuersorum.de preben. inter cetera. sicut al's i simili casu agiŕ ad iter esse.ff.d̄ prescrip. ver.l.naturalis i prin.⁊ in fi.
k ¶ Eligiosis. ordinari⁹ loci ratio/ ne3 exigit a r̄ligiosis ēt exemptij de te/ stam̄torum executio nibus quas gesse runt:⁊ si circa id deliquerint illos punit.⁊ p̄mo po nit motiuum cō/ stituentis :scd̄o constitutionem:tertio penam.⁊ incipe cōstructiu3 ibi volentes ⁊ quo ad rationē per executorem reddēdā determinat qd̄ no.in spe.de instru.edi §.nūc vero ali qua .vō. sed an simplex. quod quasi ad litteram ponit archi.lxxviij.di.episcopus tuitione3.

d ¶ Illudatur.concor.cle.s̄.de renunc.c. vno.⁊ ibi sunt mul te concor.
e ¶ Beneficia.includit etiam hospitalia ⁊ loca similia que permutari possunt his casibus quibus in beneficium con/ ceduntur:qui habētur.j.d̄ reli.do.quia cōtingit.§.vt āt.illa. vō que non conceduntur in beneficium non videntur pos se cum beneficijs permutari:cum beneficiorum adinuicem permutatio fieri debeat.
f ¶ Ex causa.bene ergo licet renunciāti in actu renuncia/ tionis hic exprimere q̄ renunciat permutationis causa.⁊ da to q̄ hoc n̄ expimaŕ:satis ē q̄ ↄstet ex cōiecturis vl' p'us actis.
g ¶ Uolentibus.ergo tractat⁹ permutationis inter partes precedere potest:tamen ipsa permutatio expeditur superio/ ris officio:⁊ vide quod scripsi.s̄.e.quesitum.
h ¶ Conferanŕ.per illos in quorum manibus fiebat resigna tio:vel per alios collatores.Hoc tamen scias q̄ episcoporum est permutare vel permutationibus auctoritatem prestare ⁊ non inferiorum:vt no.hosti.in summa huius tit.§.quis potest.vō.⁊ nunquid.⁊ dixi.s̄.e.quesitum.cum enim conci/ lium turon̄.prohibeat permutationem:contra id non dispē/ sat nisi cui permissū est.⁊ ide3 archidiaconus.e.ti.c.j.li.vj.⁊ fa cit quod no.s̄.c.prori.in pricipio.ipsi tamen inferiores quo rum est conferre vel eligere habent consentire:vt no in pre di.decre.vnica.Quid de capitulo vacante sede episcopali: poterit ne permutationi auctoritatem prestare:puto q̄ sic cū hoc sit iurisditionis episcopalis in qua tunc succedit:de ma. ⁊ obe.his que.⁊.c.cum olim.e.ti.c.vno.li.vj.cum concor.hec vera:nisi beneficia illa vel alterum illorū spectarent ad col/ lationem episcopi solius sine capitulo:quia cum in talium beneficiorum collationem non succedat:ergo nec in consen su quem necesse habet prestare collator.⁊ idem si habet eli gere vel presentare vt scripsi ne se.va.c.ij.ne vna via conce datur quod alia prohibetur:de reg.iu.cu3 quid li.vij si vō vna cum capitulo haberet facere predicta: cum capitulum tunc possit conferre eligere vel presentare ne se.va.c.vno.li. vj.ergo poterit vt capitulum consentire:⁊ vt episcopus aucto riçare.puto autem q̄ hoc decretum afficiat:nedum collatio nem:sed etiā omnē electione3:postulationē ⁊ pn̄tationē que fieret de alio ad illud bn̄ficiu3 sic renunciatu3.hoc eni est de p

l ¶ Deputatis.no.q̄ non dicit deputādis:per qd̄ vi/ detur velle q̄ ↄstō respiciat pterita.qd̄ ver puto de fu turis gestiōb⁹ fiēdis etiā per iā deputatos q̄uis exē/ ptos:facit qd̄ no.s̄.ea.cō.de eta.⁊ quali.⁊ hi q in glo. qd̄ posteris.⁊ de vit.⁊ ho.cle.c.ij post p̄n.s3 in preteri/ tis gestiōib⁹ factis iā p exēptos an̄ hāc ↄstitutionē n̄ puto q̄ hec decre.locū hēat ad qd̄ faciat lr̄a sequēs. ↄstat.n.q̄ circa iam gesta precidi non pōt materia deli/ quendi si.vō exēptus religiosus p'us deputatus iam an̄ ↄstōnē ptē gesserat:ptē vō gessit p⁹ ↄstitutionem. si rō post gestorum nō ↄnectiŕ p'us gestis:vt q: singulis annis pcepit certos pios vsus:de postea gestis rōem reddat ad hoc de ele.si cotpe.lib.vj.sed si rō post ge/ storum sine p'us gestis inutilis videreŕ:nō tn̄ cogeŕ ad il lam reddenda3 ad h.s̄.de ap.super eo.j.reddet ergo pape legato vl' suo supiori:vt q̄ ad illā itemq; āt q iuri.
m ¶ Cuiuslibet.comprehēdere vult etiam codicillos. ⁊ vide quod scripsi.e.ti.super rubrica.
n ¶ Quod vtiq3 interpositio que tamen habebatur. e.ti.c.ij.li.vj.⁊ de claustralib⁹ loquitur vt ibi no.
o ¶ Obtēta.reprobatū vŕ qd̄ disputādo soluerat do minus meus in hoc casu tacitā lniā3 supioris suffi/ cere:quod vide in mercur.e.ti.sub lr̄a g al's sua lr̄a. S3 dubitaŕ nūqd superior qui religioso dedit lniā3 suscipiendi hoc executionis officium possit licentia3 reuocarere n̄ integra vi fortior sit questio:⁊ videtur q̄ reuocari non possit:cum sit astrictus rationi red/ dende:vt hic:⁊ qui semel suscepit exequi cogiŕ e.ti. ioannes.puto q̄ male facit sine causa reuocando nō tamen credo q̄ subditus resistere possit cum velle n̄ habebat ⁊ optime facit.xxiij.q.v.manifestum.tunc ergo perficiet executionem collega siquem h3: vel is de quo testator prouidit vel episcopus quod dic vt.e. ti.c ij.li.vj.⁊ vt ib.no.i glo.pe.
p ¶ Suscipere.fres minores nō licētiaŕ hodie ad hec

volẽtes ꝑcidere mãm [a]õliquẽ di pñtis ꝯstitutionis auctorita te statuimus: ꝙ tales [b]etiaʒ si prelationis fungantur officio locoꝝ [c]ordinarijs debitaʒ red dere [d]: ipsisqꝫ ordĩarij ab eisdẽ absqꝫ dolo fraude seu negli gẽtia de suscepte executionis offõ teneanť exigẽ [e]rationẽ: il los quos circa id deliqsse rep perint: i alioꝝ exẽplum [f] pena debita [g] quocũqꝫ non obstan te priuilegio [h] puniturĩ.

Clemens quintus in cõcilio vienensi.

De sepulturis. Rubr ca.

[i]Os q ꝓpe temerita tis audacia õfũcto rũ corpa nõ sine cõ tẽptu clauiuʒ [k] eccle i cimiťijs [l] intdicti tpe [m] i casib⁹ nõ ꝯcessis a iure [n] vel excõicatos [o] publi ce [p] aut nominatim [q] interdic tos [r] vel vsurarios manifestos [s]

officia nec illa suscipiũt: qd̕ dic vt.j. de ver. si. exiui. §. pinde ꝟ. itẽ ꝙ executiones. ⁊. §. cupientes. ꝟ. veꝝ etiã.
a ¶ Materiam. concor. de vsuris. c. i. li. vi.
b ¶ Tales. s. religiosi etiam exempti. ⁊ per hoc puto ꝙ in secularibus exemptis non habeat locuʒ quod hic dicitur: ⁊ lʒ sub sit eadeʒ ratio sa tis est tñ ꝙ eoruʒ priulegijs consti tutio ista nõ dero gat: ⁊ fuit forte i pulsiua rõ: qꝛ reli giosi plus del n quebant in his: ẽ si. j. de censi. c. i. ⁊ de priui. c. i. ⁊ õ pe. cupiẽtes post prin. de sen. ex. c. i de deci. c. i. ⁊ vide qd̕ ibi no. i. i. glo.
c ¶ Locorum or dinarijs. non dicĩ diocesanis. ⁊ facĩ ad id qd̕ scripsi e. ti. ioãnes super. ꝟ. diocesanum.
d ¶ Reddere rationẽ. teneãtur quod sequitur cõcor. j. de re. do. qꝛ contingit. §. illi etiam quid si testator li berauit eum ab onere rationis reddende: vide quod scripsi. e. ti. ioãnes in pe. q. vbi etiam aliquid de modo rationis reddende no. ⁊ in spe. pre. §. nunc vero. ver. sed nunquid scd̕m dictum.
e ¶ Exigere. nõ ꝙ duo ponit ⁊ vt diuersa: per quod vi detur ꝙ isti executores ẽt ordinarijs non petentibus rationeʒ reddere dbeant. si tñ offerunt: sed si ordina ri⁹ nõ recipit: eis nõ iputabiť: de reg. iu. iputari. li. vi
f ¶ Exempluʒ. õ. e. con. de of. or. c. i. cum suis concor.
g ¶ Debita. arbitraria ex quo certa statuta non est: de of. dele. de causis.
h ¶ Priuilegio. j. c. pri. ⁊ vide quod ibi dicam.
i Os q. excõicati sunt ẽt exẽpti q casibus nõ permissis defunctos sepeliũt i cimiterijs tẽ pore iterdicti vel qui scienter sepeliunt excõ municatos publice nominati iterdictos vel manifestos vsurarios. ⁊ pmo punit. scd̕o tollit obstãtia ibi nullo. ⁊ p hoc ꝙ dicit eos icludit cuiuscũqꝫ profes sionis viros clericos ⁊ laicos includit etiam mulie res: de hoc de elec. generali. li. vi.
k ¶ Clauiũ. de exces. pla. c. fi. de pe. c. fi. ⁊ no. p plũralita te clauium: ⁊ de h remissionẽ dedi: de sũ. tri. c. i. ad fi.
l ¶ Cimiterijs. si igiť i cãpis ⁊ locis puatis eos sepeli ant nõ ẽ locus huic pene: qd̕ intelligo etiaʒ si locus il le esset vicinus vel contigu⁹ ecclesie vel cimiterio: qꝛ ex quo ad vsuʒ cimiterij nõ est per epm bñdictus: de ꝯse. di. i. nemo nõ erit locus huic pene: qre aũt i cimi terijs corpora sepeliãť: vide qd̕ no. xiij. q. ij. cũ grauia.
m ¶ Tempore. quo tempore interdicta est ecclesiastica sepultura: de pe. ⁊ re. ꝙ in te. de priui. vt priuilegia.
n ¶ A iure. hoc dicat propť clericos q seruauerũt inter dictũ qbus cõcediť eo tpe sepultura cũ silẽtio ⁊ absqꝫ cãpanaꝝ pulsatione vt in pre. decre ꝙ in te. ⁊ pp puile giatos circa ꝯferẽs: de quib⁹ in pre. decre. vt puilegia In quattuor ꝟo festiuitatib⁹ in qbus eo tempore cele brari põt alta voce ⁊c. de quib⁹ in decre. vl. §. penul. de sen. ex. li. vi. nõ puto posse mortuos sepeliri: lʒ mul

totiens fuerit cõtrariũ obseruatũ: ⁊ hoc bene probat decre. cum ⁊ plantare. §. ꝙ si. de priui. ⁊ ille. §. qui diebus illis pmit tit participationem diuinorum de audiendis officijs loquiť non de sacramentis: quod patet ex diuisione. c. Itẽ cessat cau sa ibidem expressa de spe reconciliationis.
o ¶ Excõicatos. ab hoĩe vel a iure: ⁊ itelligas de excõicatione maiori: de sen. ex. si quẽ. lʒ eniʒ ex cõmunicati miori sic de cedẽtes sepeliendi non sint. vt nõ. i no. e. ti. sacris huic tamẽ pene tunc lo cus non esset: de heret cis qui excommunicati sunt specialiter fuerat p uisum: de here. c. ij. i. rñ. li. vi.
p ¶ Publice. de hoc de re iudi. ad probandum de exce. exceptionem. in glo. pe. que glo. non pla cet simpliciter quo ad ca sum istum licet enim fatear illum publice excommunicatum contra quem publice lata est sententia licet denunciatus nõ sit: cum pre. decre. ad probandum. non dicat publice nuncia tum sed publice excommunicatum: non tamen fateor ꝙ hoc ipso ꝙ excommunicatus est per iudicem loco quo iudicare consueuit presentibus officialibus suis ⁊ partibus: vel alte ra contumaciter absente dicatur publice excommunicatus: sed ex qualitate fori multitudine. scilicet vel paucitate offi cium ⁊ astantium dicatur publica vel non publica: ita ꝙ in hoc veritas rei ponderetur: vt quo ad hunc casum videa mus: an presumantur sepelientes scire. vel saltem sit casus quo sit eis imputandum si ignorarũt quod publice sciebať xij. q. ij. qui ⁊ humanis. alias posset esse occultus: licet per iu dicem in bancho coram duobus vel tribus fuerit promul gata: fa. in auc. de liti. §. omnem vero coll. viij. ad hoc mouet mens ⁊ ratio iuris preponderanda verbis: ⁊ quod all. ibi in glo. non probat vt ibi dixi: ⁊ vltra iura que communiter alle gantur de do. ⁊ contu. c. finem. de eo qui mit. in pos. c. fi. de eo qui cog. con. c. fi. de cle. non re. ex tue. ff. de insti. sed ⁊ si. §. i. ⁊ ij. bene fa. cle. õ. de elec. causam. §. veruʒ. ⁊ fa. õ. de iudi. di spendiosam. de fo. com. qꝫuis. facit quod no. comp. de con sue. cum dilectus quod scripsi de elec. illa in glo. mag. circa finem. ⁊ per hoc ꝙ dicit publice: dico ꝙ si esset occultus da to ꝙ sepeliens sciret non est locus huic pene. An vero sit lo cus excõmunicationi minori: no. de priui. ad hoc in. i. glo. ad ditur autem hic pena ad penam quam statuit decre. episco porum. de priui. li. vi. que per hanc sublata non est.
q ¶ Nominati. cõcor. õ pri. cuʒ ⁊ plãtare. §. excõicatos. ⁊ vi de quod ibi nõ. ad idẽ e. ti. vt priuilegia. de preb. in lateran. de cle. ex. ꝓposuit. ⁊ ẽ si. õ. e. cõ. de vi. ⁊ ho. cle. c. i. ⁊ per hanc litteraʒ ⁊ predictas siles videť ꝙ possit i cimiterio sepeliri in terdictus nõ nominatiꝫ: dũmodo locus interdictus nõ sit.
r ¶ Interdictos. vꝫ sufficere ꝙ interdictuʒ sit tale qd̕ priuet sepultura: vt in cãu. de sen. ex. is cui. ij. rñ. li. vi. facit quod scri psi post inno. ⁊ ho. hoc. e. ti. sacris.
s ¶ Mãifestos q sint mãifesti no. de vsu. c. i. ⁊. ij. i pn. li. vi. ⁊ i telligas cautũ sit de restituẽdo vt ibi: ⁊ puto sufficere q̃ ad sepulturã: nõ dico q̊ ad validãdũ ipsi⁹ testm̃ ꝙ caueať post mortẽ: qd̕ verũ itelligo i illo q misit satisfieri de vsuris: als. n. nõ sufficeret cautio hẽdũ cũ decesserit in pctõ: de vsur. qꝛ in

198

oibus.⁊ hoc ꝓbat lr̃a ill⁹ dec.q̃zq̃z.de vsur.li.vi.in prin.⁊ fi. i.rñ.accumulaẗ aũt hec pena ad penã p̄dic.lateranẽ.concilij que adhuc hodie locuz hz: cuz expresse sublata non sit.
a ¶ Sciẽter.requirit ergo sciam hec excõicatio: ꝯcor.de sen. ex.significauit.⁊.c.cum desideres ⁊ de here.c.ij.in prin.li.vi.

vlti.de exces.pla.ad fi.⁊ fa.qd̄ no.de sẽ.ex.a nobis.ij. i.gl.pe.no. ẽt ino.⁊ ho.i p̄dicta decr.vl.ꝙ penitẽs qui sepl'r⁹ nõ fuit i cimiterio pp interdictũ: relaxato iterdicto dz i cimiterio sepeliri: ino.all'.de sen ex.cũ illorũ.⁊ ho.i p.dec.a nob.⁊ dicũt ꝙ ex quo peitẽs ẽ mortuus:

scienter[a] sepelire[b] p̄sumpserint: decernim⁹ ip̄o facto excõmũicationis sentẽtie subiacere[c] a qua nullatenus absoluantur: nisi[d] prius ad arbitrium diocesani episcopi eis quibus[e] per premissa fuerit iniuria irrogata satisfactionem exhibuerint condignam: nullo eis[f] circa premissa exemptionis vel quouis alio priuilegio[g] sub quacunque[h] forma verborum concesso aliqualiter suffragante.

Idem in eodem.

Duduz bonifacio papa[i] octauo p̄decessore nr̃o i fra scripta edita decretali: benedict⁹ papa. xi. predecessor noster aliam[k] illius reuocatoriam promulgauit: que quia vt probauit effectus nedum[l] pacis ab auctore[m] ipsius sperate fructum non attulit: quinimo discordie pro qua sedãda processerat: fomentum[n] nõ modicũ ministrauit[o]: nos eaz omnino[p] cassãtes aliaz a prefato boni.editam sacro instante[q] ⁊ approbãte ꝯcilio inouam⁹ subijciẽtes tenorẽ[r] illi⁹ q dig.scit eẽ tal'. Bonifa.eṗs seruus seruor dĩ ad ppetuã rei mẽoriã[s]

b ¶ Sepelire.hic occurrũt dubia q̃ p̄ncipis declaratione plusq̃z glosãtis opi.exposcũt.s.an portãtes ad sepl'turã q tñ nõ sepeliũt sint excõicati. itẽ q̃rit de cõcomitãtib⁹ funeris. Itẽ de fodiẽtib⁹ fa bricãtib⁹ vl' apiẽtib⁹ sepulchꝝ. Itez de plaĩs clericis vel mĩstris ecclãꝝ i q̃rũ cimiterijs sepeliunt q id nõ ꝓhibẽt vel patiunt. Idẽ de hĩs clicis vl' laicis q põtãt cereos cruces ⁊ silia: Et circa hoc aduertẽdũ ꝙ q̃nq̃z iura ꝓhibẽt i cimiterio sepeliri: vt hic ⁊ de p̄ui.ad h. de sẽ ex.is cui.li.vi. Q̃nq̃z i cimiterio tumulari. e.ti.sacris. Q̃nq̃z sepl'ture tradi: de vsur.q: i oib⁹.de here.c.ij.j.rñ.li.vi. Q̃nq̃z ad sepulturã admitti.j.de vsur.q̃zq̃z.li.vi.co.ij.de p̄ui.epoꝝ. Q̃nq̃z sepulture clicos itéresse: de rap.sup eo. Q̃nq̃z corpora cũ psalmis ad sepulturã duci.xxiij.q.v.placuit. Q̃nq̃z iubẽt sepultura carere: de torne.a.c.i de pe.⁊ re.ois Q̃nq̃z p̄cipiũt ex cimiteriũ subterrari: de sta.mo.cũ ad monasteriũ. Q̃nq̃z ꝓmittũt cũ silẽtio tumulari: de pe.⁊ re.cũ in te.cũ ergo h puniat sepeliẽtẽ nõ admittẽtẽ imessentẽ vl' coopãtẽ: sepelire aũt ẽ mortuũ humo vl' tumulo ꝯdere videreẗ solo humo vel tumulo corp⁹ sponẽtes ligatos eẽ: facit ꝓ hoc eq̃tas ne ex vni⁹ funere multitudo ligeẗ. Itẽ ꝯstat ꝙ portãtes ⁊ ꝯcõitãtes vl' fabricãtes si ñ seq̃reẗ talis sepelitio excõicati nõ eẽnt. In ꝯriũ eẽt h ꝯstõ ludibrio si vn⁹ solus ribaldus vel s'uiẽs ꝑ quẽ poterit id expediri ligari dicaẗ reliquis vsitatis põpose ⁊ solẽniter expedijs.
c ¶ Subiacere.alios casus qb⁹ qs ip̄o facto excõicaẗ ꝑ has cle vide no.j.de sen.ex.c.i.hanc autẽ penaz locuz hr̃e nõ puto in alijs casibus quibus denegatur sepl'tura: quos habes no.e.ti.ex pte de sta.mo.c.ij.⁊.c.cum ad monasterium. Quid de illo qui sepelijt mãifestuz vsurariuz excõicatũ publice nominatiz interdictũ ⁊ tẽpore interdicti: nũquid vna vel quadruplici excõicatione ligabiẗ ex hoc facto: vide de hoc plene qd̄ scripsi in q̄ne gualterij: siue tñ vna sola siue pluribus sẽtẽtijs ex his diuersis causis: quarũ quelibet per se sufficit excõicatus dicaẗ: planuz ẽ ꝙ de oibus dz satisfacere ⁊ ab omnib⁹ absolui: de q̃ satis no.de of.or.ex pte.de sẽ.ex.cuz ꝓ cã.
d ¶ Nisi prius.concor.cle.s̃.de sequestra.pos.c.vno.⁊ vide quod ibi no.ioan.an.
e ¶ Eis qbus.sed q sunt.hi forte intellexit de his quorũ fauore fuerant late sñie excõicationis vel interdicti in loca vel personas quo ad vsurarios illos quibus fieri debebat restitutio: siqua ẽt violentia in his fuisset illata clericis vel mĩstris illis ẽt fiat satisfactio. Itez si illorũ corpora vel ossa discerni pñt exhumãda sunt e.ti.sacris.⁊ hoc i vltimis tribus casib⁹. sed quid de primo: dic ꝙ si ille fuit penitẽs lz nõ debuerit sepeliri: tñ nõ exhumabiẗ saltẽ post relaxatuz iterdictũ: vt no. de sen.excõ.si ciuitas in glo.pe.li.vi.⁊ no.inno.⁊ ho.in decr.

mortuaria ab eo licite recipi pñt cũ ꝓ ipso sit orãdũ: all'.xi.q.iij.q̃cũq̃z. sec⁹ si tñ fuisset penitẽs.lxxxiij.di.c.si.⁊ vide qd̄ post eos dixi de sẽ.ex. cũ volũtate.si itelligas de mortuarijs.i.q̃ ipse penitẽs de loco interdcõ reliquit i morte vex puto. Idẽ si itelligas d̄ mortuarijs q̃ postea dicũẗ cũ funeꝛ sepl'to i cimitio p⁹ relaxatũ infdcm̃ d̄ fũeralib⁹ vo q̃ dareẗ cũ funẽ sepl'to d̄ fcõ tpe iterdcñ ñ puto clicos licite recipe posse: q: videreẗ pticipare (delicto.
f ¶ Eis.sic sepelientibus.
g ¶ Priuilegio.vt si p̄uilegiati eẽnt ꝯ decr.j.d̄ p̄uile. (li.vi.
h ¶ Quacũq̃z forma.ar.ꝙ gñalia ⁊ derogatoria v̄ba sufficiãt: fa.d̄ here.sicut.j c.px.v̄.nos etenĩz ⁊ per dist.de regu.iur.ꝙ semel.li.vi.
i ¶ Dudũ.due sũt p̄ncipales ptes.i p̄ma p̄emium clemẽtis inouãs i ꝯcilio ꝯstõez bonifacij ⁊ cassans reuocatoriã bñdicti.in scd̄a ꝯstitutio: ibi bonifa.q̃ subdiuidiẗ in titulũ ⁊ cõstitutionẽ: ibi sup cathedrã q̃ ꝯstitutio p̄mittit exordiuz: in quo dicẽ se vigilez circa scãdala cleri tollenda.scd̄a ibi ab oliz.narrãs discordiaz predicatoꝝ ⁊ minorũ cũ clero sup predicatiõib⁹ cõfessiõib⁹ ⁊ sepulturis.p̄mo ꝓuidet circa p̄dicatiões scd̄o ibi statuimus.circa cõfessiones.tertio ibi huiusmodi circa sepulturas.quarto ibi nos etenĩz reuocat priuilegia ꝯsuetudies statuta ⁊ pacta ꝯria.q̃nto ibi cex.hortaẗ ⁊ p̄cipit p̄dictos ordĩes ⁊ ꝓfessores ipoꝝ ꝑ cleꝝ benigne tractari: ⁊ ꝯfaciẽtib⁹ ꝯminaẗ. Et ps q̃ titulũ respicit h itẽdit: p̄dicatores ⁊ miores i locis suis libeꝛ sepeliũt illos q hoc libere elegerit. De funeralib⁹ tñ ⁊ qbuscũq̃z obuẽtiõib⁹ ⁊ relictis ẽt de qb⁹ alis nõ debeẗ canonica q̃rtã ⁊ non vltra soluẽt ecclesie parochiali.
k ¶ Aliam.que incipiebat inter cunctas.
l ¶ Nedum.nõ attulit fructuz quod est.ꝓ.
m ¶ Ab auctore.benedicto.
n ¶ Fomentum id est nutrimentum.
o ¶ Ministrauit.si.de eta.⁊ quali ad aures.
p ¶ Omnino.si.de immu.ec.quoniam.
q ¶ Instãte.multotiẽs dixi ꝙ ꝯcilia scripsi.p̄uilegiat's vl' exẽpt's nõ expedit: qd̄ collige ex h viẽñ.cõ.h ⁊.s̃.c.p̄ri ⁊ t.pri.c.vno.⁊.s̃.d̄ sup.ne.p.q: regl'ares d̄ sta regu. atẽdẽtes d̄ reli.do.q: ꝯtigit.d̄ iurep.a.vt ꝯstõ.de p̄ui. religiosi.⁊.c.archiepo.d̄ pe.⁊ re.abusiõib⁹ de sẽ.ex.c.i.
r ¶ Tenorẽ.si.de cõfir.vti.vel inuti.c.pe.
s ¶ Memoriam.vide quod no.de re iudi.ad aposto/

lice in.j.g'o.li.vi.

a ℂ Cathedram.ƀʒ hug.grecum est ⁊ ponitur pro alta vel excelsa sede iudicis presidentis :⁊ componitur a cathos quod est sedes ⁊ edra quod est sponda quasi spōdata sedes ponit̄ etiaʒ ꝓ sede doctoris: vnde in grecismo. Rex soliuʒ doctor: cathedram: iudexq₃ tribunal possi / et ac sedem pre / sul pretorq₃ curule: quasi curile quia ferebatur in curru de hac cathedra iudicā tis ⁊ docentis.xl. disti.msti. ioā.

m ℂ Exestuet quasi ferueat bulliat vel calescat.

n ℂ Inualescat.quasi valde valeat crescat ⁊ abūdet.

o ℂ Ex euidentia.de elec.q₃ sit.in prin.li. vi.

p ℂ Actib⁹.ecclesiastici.xxxviij.abstine te a lite ⁊ minues pcā.

q ℂ Prebent.concor.C.de iudi. ꝓperandum in ꝑn.

b ℂ Etsi.ꝓ cōʒuis.

c ℂ Alueuʒ alue⁹ dr̄ veter fluuioꝝ di ēt vas fcm̄ ad modū aluei flu / uij i q̄ lauanť pedes carnes ⁊ olera :⁊ dr̄ ab aluo qđ ē qđdaʒ ventris receptaculū recipiēs cibum.

d ℂ Cōfluūt ij.q vi.c.ij.cum.vij.c. sequentibus.

e ℂ Torrēs.dr̄ fluui⁹ vl'aq̄ veniēs cū impetu i ibre que in estate tor / rescit.i.arescit.

f ℂ Instantius. no.q̄ hn̄s ad mľ ta intendere ad id quod est gra / uius debet ma / nuum apponere: sicut iuris pre / sumptiōe qui vľt se liberare soluē / do se libat ab eo quod est grauius ff.⁊.C.de sol.l.j. ĩm io.mo.

g ℂ Radicitus. frustra ramos co / naī icideř q ra / dicē nō euellit:ď pe.di.ij.q: radix.

h ℂ Vepzib⁹ ⁊c / ꝑo dicūť ꝑine q̄ vi' ꝑhēdūt ⁊ lacerāt cānes ⁊ vestes

ℂ Super cathēdram [a] pre / eminētie pastoralis diuina di / sponēte clemētia ꝯstituti: ⁊ si [b] mltis ⁊ arduis q̄ in amplū romane curie alueū [c] vndiq₃ con / fluūt [d]: q̄si torrēs [e] ꝑgrauemur negotijs: curis excitemur inu / meris : cogitatōibus ꝑlimis distrahamur: circa id tñ feruē / tibus votis itēdim⁹: vocam⁹ instātius [f] :ac operose studiuʒ sollicitudis iptimur: vt ad di / uini nois gliaʒ exaltatōeʒ ca / tholice fidei ⁊ ꝓfecrū fideliuʒ aiaꝝ ꝑcisis radicitu [g] dissidi / oꝝ vepribus [h] ⁊ litigioꝝ anfra / ctibus oio subductis int̄ eccľi / aꝝ ātistites [k] ad curā ⁊ regimē gregis dñici deputatos cet̄as / q₃ ꝑsonas q̄s ordo clīcalis in / cludit [l] pacis trāqllitas vigeat feruor charitatis exestuet [m]: in / ualescat [n] ꝯcordie vnitas: aio / rū idētitas ꝑseuerʒ. Scim⁹.n. ⁊ ex euidētia [o] facti collegim⁹ q̄ nō nisi pacis in tꝑe bn̄ colit̄ pacis auctor: nec ignoram⁹ q̄ dissensiones ⁊ scādala prauis actib⁹ [p] additū ꝑparāt: ranco / res ⁊ odia suscitant: ⁊ illicitis morib⁹ ausuʒ prebēt [q]. Ab oli / siqdem int̄ ꝑlatos ⁊ rectores seu sacerdotes ac clīcos paro / chialiū ecclesiaꝝ ꝑ diuersas mūdi ꝓuincias cōstitutos ex vna pte: ⁊ ꝑdicatoꝝ ⁊ mīoruʒ ordinū frēs ex alta pacis emu / lo [r] satore [s] ʒiʒanie [t] procurante grauis ⁊ periculosa discordia extitit suscitata sup ꝑdicatiōi / bus fideliū ppl̄is faciēdis: eo / rū ꝯfessionibus audiendis: pe / nitētijs iiūgēdis eisdē: ⁊ tumu / landis defunctoꝝ corporibus qui apud fratrum ipsorum ec / clesias siue loca nascuntur eligere sepulturam. ℂ Nos autem pij patris [u] more lauda / bili moleste ferentes incon / moda filioruʒ reducentes ad exacte [x] cōsiderationis examē ac infra pectoris claustra sol / licite reuoluentes quam sit plena periculis [y] quaʒ onusta [z] dispendijs: quamq₃ in diuine maiestatis conspectu redda / tur exosa [⁊] discordia supradic / ta. Et propterea intendentes paterne sollicitudinis studio illam prorsus euellere: ac om / nimodo submouere nullˀvnq̄ futuris tꝑib⁹ fauente domino suscitandam: grandi q̄ʒ desi / derio cupientes: vt huiusmo / di negotium quod potissime i / sidet cordi nostro finem salu / breʒ [?] ⁊ celerē per aplice soler / tie [ꝝ] studium consequatur di / ligenti cū fratrib⁹ nr̄is deliba / tiōe ꝑhita sup eo ad honoreʒ [a] dei exaltatōeʒ catholice fidei getū statuʒ ptiuʒ ꝑdcāꝝ ac sa / lutis aiaꝝ fideliū incremētuʒ de ipsorū fratꝝ consilio auctē / apo.statuim⁹ ⁊ ordinamus: vt dictorū ordinuʒ frēs in ecclījs ⁊ locis [b] eoꝝ ac i plateis cōib⁹ [c] libere valeant clero ⁊ ppl̄o ꝑ / dicare [d] ac ꝓponē verbuʒ [e] dei hora illa duntaxat excepta in q̄ locoꝝ ꝑlati [f] ꝑdicare volue / rint vľ coraʒ se facere solēnit̄ ꝑdicari: i q̄ ꝑdicare cessabūt preterq̄ si aliď ď ꝑlatoꝝ ipoꝝ vo / luntate ꝓcesserit lnia spāli. ℂ In studijs autē gnālibus [g]

r ℂ Emulo.concor.pror. compil.greg.ď hoc ver. no.xliij.di.sancim⁹.⁊ fa cit.xvi.q.ij.c.i.post prin.

s ℂ Satore.i.seminatore

t ℂ Ziʒanie.seges vel herba peruersa.scilicet locuʒ.lvi.di.nasci.xxiij.q.i.quoniam.⁊ quandoq₃ ponitur pro sorde omnium segetum: huic litte re concor.de elec.lʒ.

u ℂ Patris.qui habet querere cōsilium pro li / beris.ff.de adult.nec in ea.in fi.io.mo.

x ℂ Exacte.quasi exquisite.C.manda.in re man data.io.mo.

y ℂ Periculis.dictis a perio peris.

z ℂ Onusta.quasi one / rata: de elec.vbi pericu / lum.in prin.li.vi.

⁊ ℂ Exosa.id est perfe / cte odiosa.

? ℂ Salubrem.quasi sa lutis vberem.

ꝝ ℂ Solertie.vide quod dixi supra e.compil.de de offi.deleg.c.vno.

a ℂ Ad honorem si.de vsupa.c.ad honorem.

b ℂ Locis eoꝝ.qcqd est j.septa vľ ābitū ēt in pra / tis vľ hortis vľ alijs spa / cijs videtur includere.

c ℂ Cōmunibus in pri / uatis ergo secus.

d ℂ Predicare etiam tē pore interdicti: de sen. ex.rn̄so.

e ℂ Verbum dei.de of. or.inter cetera.in prin.

f ℂ Prelati iure cōi vel ꝯsuetudiario ƀʒ io..mo. q dixit rectorē ecclie nō ꝯtieri nomīe prelati cuʒ ē.sit expressius p⁹ ꝑlatuʒ i ṽ.ab oli ď vicario tñ di / cit idē qđ ď ꝑlato: q: qđ ꝑ sē ñ ꝑsit ordiarij ꝑ al'os faciūt: ď of.or.iter cetera ⁊ e.ti.si episcopus.li.vi.

i ℂ Anfractibus sic dicti quia vndiq₃ frangunt.⁊ di / cuntur vie aspere plene diuerticulis circunfractioni / bus ⁊ rainis: ⁊ habeť idē ver.de elec.quorūdā.li.vi.

k ℂ Antistites.hi solent dici epi: q̄si āte alios stantes.

l ℂ Includit.xij.q.i.duo sūt de eta.⁊ quali.cū ꝯtingat

g ℂ In qua hora.

h ℂ Generalibus id est locis habentibus studium ex priuile / gio vel consuetudine cuius initij non sit memoria: de cle.nō re.tue.infra de priuil.c.ij.lib.vi.⁊ in proemio digestorum.§. hec autem tria.

vbi ꝑmones ad clerũ ex more fieri solẽt: dieb⁹ illis qb⁹ p̄dicari solẽniter ↄ̄sueuit: ad funera ẽt mortuorũ ⁊ in festis specialib⁹ siue peculiarib⁹ eorũdẽ fratꝝ p̄nt ijdẽ frẽs ⁊ liceat eis libere p̄dicare: nisi[a] fõte illa hora q̃ solet ad cleꝝ in p̄dictis locis v̄bũ dei ꝓponi: ep̄s vel p̄latus supioꝛ[b] clerũ ad se gnal̃r[c] conuocaret: aut ex aliq̃ rõne vel cã vrgente clerũ ip̄z duceret ↄgregandum. ¶ In eccl'ijs[d] autẽ pochialib⁹ frẽs illi nullaten⁹ audeãt vel ↄ̄beant p̄dicare vl' ꝓponere v̄buz dei: nisi frẽs p̄dicti a pochialibus sacerdotibus[e] iuitati fuerint vel vocati: ⁊ de ipoꝝ bñplacito ⁊ assensu seu petita licẽtia fuerit ⁊ obtenta nisi ep̄s vel p̄lat⁹ supioꝛ p eosdez frẽs predicari mãdaret. ¶ Statuimus[f] etiaz ⁊ ordinam⁹ auc̃te p̄dicta: vt in singulis ciuitatibus ⁊ dio. i qbus loca fratruz ipoꝝ ↄsistẽ dignoscunt: vel in ciuitatib⁹ ⁊ dio. locis ipsis vicinis i qb⁹ loca h⁹i n̄ hñt[g] mgr̄i p̄ores puīciales p̄dictoꝝ aut eoꝝ vicarij ⁊ gnãles ⁊ puīciales mĩstri ⁊ custodes[h] mĩoꝛuz ordinũ p̄dicatoꝝ ad p̄ntiã prelatoꝝ eorũdẽ locoꝝ se ↄferãt p̄se vl' per fratres q̃s ad h̄ idoneos foꝛe putauerunt humiliter petituri: vt fratres qui ad hoc electi fuerit i eoꝝ ciuitatibus ⁊ dio. ↄfessiones subditorũ suoꝝ ↄfiteri sibi volentiuz audire libẽ valeãt: ⁊ h⁹ ↄfitẽtib⁹ prout bz deũ expedire cognouerit: p̄nias ipone saluta res: atq; eisdem absolutionis bñficiũ ipendẽ de lnia gr̄a ⁊ bñplacito eorũdem. ¶ Ac deinde[l] p̄facti mgr̄i priores prouinciales ⁊ ministri[m] ordinum predictorum eligere studeãt personas sufficientes[n] idoneas vita ꝓbata[o] discretas modestas atq; peritas ad tam salubre ministerium ⁊ officiuz exequendum: quas sic ab ipsis electas representent vel faciant presentari[p] prelatis: vt de eoꝝ licentia gratia ⁊ beneplacito in ciuitatibus ⁊ diocesibus eorũdẽ huiusmõi p̄sone sic electe confessiones confiteri sibi volẽtiũ audiant: imponãt p̄nias salutares: ⁊ bñficiũ absolutionis impẽdant[q] ꝓut superius est exp̄ssum: extra ciuitates ⁊ dio. i qlib⁹ fuerint deputate: p quas eas volumus ⁊ non p ꝓuincias d̄putari[r]: confessiones nullatenus auditure[s]. ¶ Numerus autẽ p̄sonarũ assumendarũ ad huiusmodi officiũ exercendum esse d̄bet ꝓut vniuersitas cleri ⁊ populi ac multitudo vel paucitas[t] exigit eorũdem. Et

a ¶ Nisi. a primo dicto huius. ver. excipit: non a duobus sequentibus quod satis verba demonstraut.
b ¶ Superior. nõ respectu episcopi de quo premisiit: sed cleri cui superest de consuetudine vel priuilegio bz io. mo.
c ¶ Gnal̃r. sec⁹ ĝ vbi sp̄al̃r vocarz p̄latos doctões vl' h⁹isses
d ¶ Ecclesijs. nec ipsarũ capellis vel cimiterijs: d̄ sen. ex. si ciuitas. li. vj. s̄m ioan. mo. s̄m quem no. ꝙ in ꝟ. pre. permittitur his predicare cũ certa modificatione: hic ꝓhibetur nisi certis casibus quare cum de iure cõi illis predicare nõ cõpetat: sed solum prelatis ⁊ curatis. j. §. huiusmõi reputat istis omnem locum interdictum qui n̄ reperitur h̄ permissus.
e ¶ Sacerdotibus. puto sufficere si isti sunt vicarij perpetui: cũ ad eos spectet cura: de of. vi. c. n̄. de prebẽ. super eo. li. vj. ⁊ idẽ puto in temporalibus datis in casu licito auctoritate epi: vt d̄ ele. cum ex eo. li. vj.
f ¶ Statuimus. secundus articulus confessionum circa quas prouidet. primo de licentia petenda. secundo de confessoribus eligendis ⁊ presentandis: ibi ac deinde. tertio limitat locũ ⁊ numerum: ibi extra ciuitates. quarto prouidet quando licentia datur ⁊ electi acceptãtur: ⁊ qñ non acceptantur: ibi ⁊ si idem. quinto quando denegatur licentia dat gratiam cum certo moderamine: ibi si vero.
g ¶ Non habentur. dato ergo ꝙ fratres nõ haberent locum mutine: possent tamen prelati de quibus sequitur ab episcopo mutineñ. petere qd̄ seqr̄: ⁊ ꝓ ipsa dioc. electõz facere
h ¶ Custodes. priores ergo conuentuales quo ad predicatores ⁊ guardiani quo ad minores: hoc non possunt.
i ¶ Prelatorum. s. episcoporum ⁊ superiorum de quibus premisit: ⁊ pz hoc. j. ibi in eorum ciuitatibus ⁊c̃.
k ¶ Audire. no. hunc ordinem vt primo audiatur cõfessio. sc̄do imponatur penitentia. tertio fiat absolutio: non ergo precedat absolutio impositionem p̄nie: vt sic absolutionẽ p̄cedat cordis ↄtritio: oris ↄfessio: opis satisfactõ saltẽ affectu.
l ¶ Deinde. ergo non prius: non tamen est necesse ꝙ talez lniaz habeãt: satis est ꝙ petant quo ad hoc vt eligere possit
m ¶ Ministri. s. gnãles vel puīciales ⁊ no. q: d̄ vicarijs prioruz prouincialiuz ⁊ de custodibus nõ repetit de quibus p̄miserat: lz ergo illi petitionem possint facere de qua premisit. non tamen electionez de qua hic loquitur.
n ¶ Sufficientes. vj. qualitates exprimit. io. mo.
o ¶ Probatas. beat⁹ bernard⁹ ad euge. ꝓbatos oz eligi nõ ꝓbãdos: ⁊ facit d̄ p̄bẽ. in lateraneñ. in fi.
p ¶ Offi ciũ. qd̄ ẽ ars artiũ: d̄ eta. ⁊ quali. c. cum sit io. mo.
q ¶ P̄ntari. p̄soaliter ĝ p̄sentatio fieri dz. Nã di p̄sẽs q p̄bet sẽsib⁹ corpis: facit. ff. d̄ ver. ob. l. j. in p̄n.
r ¶ Impẽdãt. cũ d̄miatiõe q̃ h. j. ꝟ. p h⁹i ⁊ lz ista sint d̄ cura aiarũ ⁊ articul⁹ p̄cedẽs ⁊ sbseqñs p qd̄ videret istos eẽ curatos saltẽ i tãto: vl' ex d̄legata p̄tãte vt. h: vl' ordiaria: vt. j. ꝟ. si vo. dic final̃r ioã. mo. ꙋ isti nõ sũt curati: qd̄ ẽ bz eũ essz quo ad fratres minores contra cõstitutiões erijt de ver. sig. li. vj. sit ratio: q: nec ipsi astricti sr̄ ad executionem vl' exercitium istoꝝ actuuz: nec fideles sunt astricti: vt in his ad eos recurrãt: ⁊ sic lz ex priuilegio huius ꝑpetue constitutõnis hoc possint: non per hoc sũt censendi curati.
s ¶ Deputari. si. d̄ accu. sic olim.
t ¶ Auditur. si non electus se ingerit vel electus extra dio. in qua deputatus est bona fide illi confessus ⁊ ab illo absolutus tut⁹ esset quo ad deũ: ⁊ vide quod nõ. d̄ elec. dudũ. ij. i glo. q: cũ iã defiẽit. ⁊ ꝙ ibi scripsi
u ¶ Paucitas. si d̄ voto ꝙ sup his. v. q̃zuis. xxj. di. in
x ¶ Exigit. no. numeꝝ ↄsidẽtiũ d̄putari s̄m (nouo. i fi. q̃ztitatẽ sbiectoꝝ: si. de vi. ⁊ ho. cle. qm̃ cuz suis ↄcor. si ãt ↄtendit ep̄s cũ frib⁹ dicẽs mĩorẽ numeꝝ sufficere: r̄cipiat ep̄s numeꝝ d̄ quo sibi v̄z d̄ religs recurrat ad arbitriũ boni viri. i. iudicis. ff. de ꝟbo. obl. cõtinuus §. cũ ita. bz io. mo. q̃ dixit ꙋ caute fõrte faceret ep̄s si i p̄ncipio cuz ↄcedit lniam taxaret numeꝝ: licẽt. n. a p̄n

cipio quandoqꝫ qđ nō liceret ex postfacto. ff. de pac. in traditionibus. C. đ do. que sub mo. l. j. ⁊ perfecta. facit de condi. ap. verum.

a ¶ Concesserint. quam sine causa reuocere non possent: de re iur. de cet. li. vj.

⁊ re. si episcopꝰ. li. vj. ⁊ hic ꝑ io. mo. ⁊ plene ꝑ hostiē. summa ipiꝰ ti. §. cui confitendum in fine secunde colūne. dicit autez hic ioan. mo. ꝙ ep̄us casꝰ de qbꝰ ante hanc cōstitutionē poterant curati absoluē sibi reseruare posset hac constitutione non ob. quia licz fratres sint exempti parochiani non: alias del priui. ex ore c. ti. per exemptionez. li. vj. Nec dicitur a iure ꝯcessū qđ iure reuocatū ē: ar. ff. đ diuor. l. diuortiuz. Jtē si pōt artare potestatē ordinarium curatoruz fortius hác ex ordinariaz: ne idē subditꝰ cēseatur diuerso iure quo ad curatos ⁊ quo ad fratres: đ priui. q: circa. fit ergo sensꝰ ꝙ nō absoluat frater quē nō absoluit curatus. ista igit accidētalia ⁊ de bn̄ eē nō mutát substātialē ⁊ ordinariaz ptātez ep̄oꝝ: de here. per hoc. li. vj. nō ob. si dicas ꝙ hoc erit auferre vl' decurtare ꝑuilegiū: qđ fieri ñ poterit ēt indirecte de. ꝑui. quato q: licitū ē cuilibet facere qđ licet iure ꝓprio dūmodo nō faciat animo iniuriádi: nec alicui facit iniuriaz ⁊ cetera de elec. cum ecclesia vulterana. cum suis concor.

b ¶ Actione. si đ cē. cum aplūs añ mediuz. de imu. ec. aduersus.

c ¶ Queqꝫ. videt ꝙ oēs refutari ñ possint. dic ꝫ. hꝫ io. mo. cū hoc verbuz iuris eqpolleat vlt ⁊ extēdátur i edictis pretorū. ff. vi bo. rap. pretor. §. hoies. ff de cōsti. pe. l. j. §. j. de neg. ge. l. j. §. j. ⁊ iij. al's ꝺm euz fieri posset fraus cōstitutioni que multa reqrit in talibus fratribus ꝫ. ꝟ. ac deinde.

d ¶ Nollēt. scđm ⁊ ꝓpriuz motuz in cause cognitiōez denōt. ꝺm io. mo.

e ¶ Surrogari. non recipit: si ex iusta cā: q: nō ē qualis supra describitur sibi ipu tēt q malū elegerunt: si sine causa succedit pape licentia: vt statiz sequūtur hꝫ io. mo.

f ¶ Recusarint. si nō recusat expsse ꝫ nō dat vel negligit: videret ꝙ locuz haberet hoc ꝑuilegiuz post triná monitionez vl' reqsitionē: ꝑ decr. j. de sup. ne prela. ⁊ facit de ap. ab eo. li. vj. ⁊ ꝫ. e. comp. de ap. q̄zuis

si ijdem prelati petitā licentiā confessionuz huiusmodi audiendaꝝ ꝯcesserint[a]: illaz prefati magistri ministri ⁊ alij cum gratiaꝝ recipiant actione[b]: dicteqꝫ ꝑsone sic electe cōmissū sibi officiū exequant: ꝙ si forte iam dicti prelati queꝙ[c] ex dictis fratribus presētatis eisdem ad huiusmodi officium nollēt[d] habere vel nō ducerēt admittendū: eo amoto vel subtracto loco ipsius similiter eisdē presentandis prelatis possit ⁊ debeat alius surrogari[e]: ¶ Si vo ijdem prelati ꝑfatis fratribus ad confessiones vt permittitur audiēdas electis huiusmodi exhibere licentiaz recusarint[f] nos ex nūc ipsis vt confessiones sibi ꝯfiteri volentiuz[g] libere[h] liciteqꝫ audire valeāt ⁊ eisdē penitētias ipone re salutares: atqꝫ eisdē bn̄ficiuz absolutiōis impartiri[i] gratiose ꝯcedimus[k] de plenitudine ap̄lice ptātis. ¶ Per huiꝰ modi aūt concessionē nequaquam intendimus ꝑsonis seu fratribꝰ ipsis ad id taliter deputatis potestatem in hoc impendere ampliorem: ꝙ in eo curatis seu parochialibus sacerdotibus est a iure cōcessa[l]: nisi forsan eis ecclīaꝝ ꝑlati[m] vberiorē in hac ꝑte grām spāliter ducerēt faciēdá. ¶ Illisꝰ i[n] qꝫ statuto ⁊ ordinatiōibꝰ nr̄is adijcimꝰ: vt fratres dictorum ordinū i ecclījs vel locis suis vbilibet ꝯstitutis liberá vt se quit hēant sepulturá[o] videlz ꝙ oēs ad eā recipe valeant q sepeliri elegerint in locis ⁊ ecclesijs mēoratis. ¶ Verū ne ꝑochiales eccl'e ⁊ ipsarū curati siue rectores q mīstrare habēt eccl'astica sacr̄a qbꝰ noscit de iure cōpetē ꝑdicare[p] seu ꝓponē verbū dei ⁊ cōfessiones audire fidelīū dbitis ⁊ necessarijs bn̄ficijs defraudent cū operarijs mercedis exhibitio đbeat[q] aucte apo. ꝯstituimꝰ et ordinamꝰ eadez: vt dictoꝝ ordinuz frēs de obuentionibus[r]

a ¶ Prelati. episcopi ⁊ superiores: vnde videmus ꝙ hodie aliquibꝰ ex illis concedūt casus reseruatos.

b ¶ Huiusmodi quoqꝫ circa partem istam plures questiones occurunt q̄z circa precedentes. ratio pꝫ: q: hic de lana ⁊ lacte vel redditu agitur: ⁊ non ibi vidit autez ⁊ habeo formam cuiusdam littere que dicitur ab ipso bonificio episcopo moreñ emanasse ad querelá cleri moreñ. que quasdam ex illis determinat declarando ⁊ iudicem dando in modum conseruatoris: quas. j. subiungá ⁊ ratiōes quas inducit per iura probabo.

g ¶ Volentium. forte non intellexit de religiosis q secundum suorum ordinuz statuta suis prelatis confiteri debent vt etiam dicebat constitutio benedicti.

h ¶ Libere. denotat ꝙ non est necesse licentiam sacerdotis parochialis haberi: ⁊ est si. de preben. licet episcopus. li. vj. cuius contrarium videt h velle. io. mo.

i ¶ Impatiri. absoluti ergo non habebunt necesse vlterius confiteri proprio sacerdoti. nec ob. decre. omnis in prin. de pe. ⁊ re. que intelligitur de illo qui alteri legitime confessus non est: vt dicebat benedictꝰ in constitutione inter cunctas. ⁊ vide quod scripsi pꝰ hosti. in c. omnis super verbo proprio. huius tamen cōtrarium tenebat prolixe hic Jo. mo. nisi cum iusta causa subesset non confitendi ꝓprio sacerdoti. io. an.

k ¶ Cōcedimꝰ. ꝯcor ꝫ. e. ꝯpil. đ fo. cō. q̄zuis. §. volumꝰ

l ¶ Concessa hoc intendit: ꝙ in casibus episcopis reseruatis non possunt absoluere: ⁊ q sint illi no. de pe.

c ¶ Sepulturam. quam alias de iure communi non haberent ex quo populum non habent ⁊ hoc scripsi post inno. ⁊ ho. e. ti. c. j. in prin.

d ¶ Predicare. vide quod scripsi post inno. ⁊ hosti. de here. excommunicamus. j. §. quia vero.

e ¶ Debeatur. ꝫ. e. ti. c. j. xij. q. ij. quicunqꝫ suffragio.

f ¶ Obuentionibus omnibꝰ. declarat predicta commissio ꝙ si non relinquitur fratribus sed frater datur executor ad certam summam distribuendam arbitrio suo: vel sibi legatur aliquid distribuendum: quam summam vel quod legatum ipse executor vel legatariꝰ postea distribuit i eosdem ꝙ debetur quarta: cum eo casu recipiatur ab executore vl' legatario vt a ministro. ff. de leg. ij. siquis ticio. ⁊ sicut plusq̄z per. l. fa. l. diuus. Nec ob. littera. j. ad quoscunqꝫ certos ⁊c. que

197

cum causa dubitationis tollēde adiecta fuerit: obuentionū generalitatem non minuit.ff.man.qui mutuam ⁊.ff.de reg. iur.que dubitationis. Idem ibi declaratur quando nil relinquitur fratribus.sed decedens mandat executori vt ipsis fratribus det aliquid vel promittat: quia cum illud palam capē possint: relicti iure censetur ⁊ debetur quarta sicut ⁊ fideicommissum tacitum non capaci dimissum subiacet falcidie: probantur hec.ff.d iure fisci.li.ij.§.siquis.⁊ §.quando.ff.de his quibus.vt indig.l.in fraudem.C.ad.l.fal.l.iij.

a ❡ Funerabilibus. declarauerat benedictus illa esse fumeralia: que cum funere deferuntur in predicta constitutiōe inter cunctas ⁊ ibi statuerat de candelis que dantur ad manus quartam non deberi: sed ex quo reuocata est illa cōstitutio puto etiam de illis candelis deberi.⁊ licz hoc sit rigorosum: hoc tamen vult ista littera ⁊ verbum omnibus quod precedit ⁊ quibuscunqz quod sequitur: per hec verba ēt puto eos teneri de his que legantur pro missis dicendis.

oībus tā fūeralib[a] q̄ꝙ qbuscūqz ⁊ quōcūqz relictis disticte vel idistincte ad quoscūqz certos vel determinatos vsus de qbus etiā q̄rta siue canōica pōtio dari siue exigi nō consueuit vel nō dz iure[b]: necnō de datis vel q̄lrcūqz donatis in morte seu mortis articlo: i ifirmitate donātis vl dātis de q̄ dcesserit[c] quōcūqz directe vel idirecte fr̄ib[9] ipsis vel alijs ꝑ eisdē q̄rtā[d] partē quam aucte apo.taxam[9] ⁊ etiā limitam[9]: ꝓochialib[9] sacerdotibus ⁊ ecclia℞ rectorib[9] seu curatis largiri[e] itegre[f] teneanꝛ facturi ⁊ curaturi: ꝙ nec alij nec alijs a qb[9] q̄rtā h[9]i minie dbereꝛ ad ipo℞ frūz vtilitatē vl cōmodū h[9]i fiāt relicta: aut in eos talr data vel donata ꝓcedant seu qd in morte vel ab ifirmis h[9]i dandū vel donādū fr̄ibus ipsis existeret: in eorūdē dantiū vel donātium sanitate sibi dari vel dōari ꝓcurēt. ❡ In quibus per ipsos vitandis eorum intendimus conscientias onerare[g] vt si qd absit ꝑ frēs ipos dolo vl fraude qcq̄ꝙ i hac ꝑte agi fōtasse ꝯtigēit: pter id qd eos ꝓpterea dictꝫ sacerdotib[9] rectorib[9] ⁊ curatꝫ teneri volum[9]: ēt districta rō i extrēi iudicij examie reqraꝛ ab eis. ❡ Ultra pōtiōez āt h[9]i nihil valeāt ꝓochiales rectores curati ⁊ p̄lati exigē sup̄dci: nz illis dci frēs āpli[9] ipēdē sint astricti: neqz ad id a quoq̄ꝙ possint aliq̄lr coerceri[k]. ❡ Nos ereni vt in cūctis eq̄liter ⁊ pacifice fauēte dn̄o ꝓcedaꝛ: vniuersa ꝑuilegia grās idlgētias v̄bo[l] seu scripto sub quacunqz

si.quod loquitur in illo q pōt habere ꝓprium.io.an.

f ❡ Quartā. q̄ro an ꝑdicatores ⁊ miores teneanꝛ ad hanc quartam d his que relinquūtur eisdez per eos qui apud illos non sepeliuntur: predicte ecclesie parochiali de omnibus relictis a suis parochianis etiam si sepulti fuerit apud illā. placuit autē hec opi.ho. pe.⁊ egi.s tan.gl. ino.⁊ ab.ꝯ: q opi. placet archi.⁊ mihi: vt scripsi.e.ti. c.j.⁊ h io.mo. dicit dnū illa cōmissio: ꝙ ex q̄litate ꝑsonarum ⁊ q̄ztitate relictorum ⁊ ex preteritis presumi potest fraus: marie q: quādo non tenebāꝛ ad quartaz sepulturas ꝑcipue diuitum totis virib[9] ꝓcurabant: ⁊ vt dicit ex his iura quandoqz presumunt fraudem ⁊ faciunt contecturas. supposita vo fraude cōstatꝙ debeꝛ: d testa.officij.⁊ c.r̄quisisti. in fi.c.fi.primum probatur d renū.

b ❡ De iure. vt pz de testa.c.fi.de ver. sig. ex parte.iij. Et per hoc patet ista constitutio est iuris veteris correctoria ⁊ sic restringenda ad alios q̄z predicatores ⁊ minores non extendēda: vt no.d reg.iur.q a iuꝛ.li.vi.⁊.e.li.d r̄gula.ꝯstitutiōez

c ❡ Datis. declarat predicta cōmissio: ꝙ si testator legatum soluit in vita nihilominus debeꝛ quarta: quia videtur soluē vt legatum. vnde legatarius illud iterum post mortem non petit: ⁊ si falcidie locus sit: illam propterea non euadit. primum probatur.C.de le.l.filia.ff.de le.ij.luctus.j.⁊.l.luct[9] ij.§.impuberem.ad idem.ff.ad.l.fal cum quo.§.si secundū ꝓbaꝛ.C.ad.l.fal.i dōatiōib[9].⁊.l.pe.C.fa.herc.si cogitatiōez.

d ❡ Decesserit. hac ratione declarat predicta commissio ꝙ licet tales petant cum illorum habitu sepeliri quarta debeꝛ. nam ⁊ si ad ipsorum religionem transirent in egritudine de qua decedent deberetur quarta.e.ti.de his.

e ❡ Indirecte. per hoc dicit commissio predicta pateret: ꝙ quarta debetur de his que testatores relinquunt vel dant in infirmitate de qua decedunt vel dari mandant post mortem d hoc in testamento mentione non facta singularibus fratribus ad eorum commoditates: puta emptione librorum vel vestium: addes rationem ꝙ id eis vel conuentui queritur: sicut per monachum monasterio: per seruum domino: ⁊ patri per filium.xij.q.j.non dicatis.xviij.q.j.c.j.in fi.insti.ꝑ quas per in prin.C.e.ti.l.j.in fi.⁊ l.vl.⁊ in legato serui inspicitur persona domini: ⁊ an sibi legari potuerit ⁊ ex tali legato potest dominus fideicōmisso grauari: hec ꝓbantur.ff.d leg.j.cū filio.de le.ij.si alien[9] seruus.de here.insti.l.nō min[9]. C.de here.insti.l.neqz non ob.predictis.de testa.reqsisti.ad c.xij.li.vj.ff.siquis ho.causa test.l.vj.⁊.l.iulianus d ac. emp.iulianus.als inter eum.§.ibidem de vsur.qui semisses.d pig.ac.l.vel vniuerso℞.de le.j.si ꝑu[9] pliū i fi.

g ❡ Largiri per hoc dicebant ipsi fratres: ꝙ heredes debebāt eis soluē itegra legata: q℞ q̄rtā curati de manib[9] suis recipe debebāt s declarat ꝑdcā ꝯmissio ꝙ sicut falcidia ē i bonis hēdis: sic ista q̄rta i bōis ecclia℞ ꝓochialiū: q̄re curati eā vēdicare pn̄t ⁊ ihibē hēdib[9] vl ꝑ fideicōmissū ğuatꝫ ne illā soluāt fr̄ib[9]: ꝑcipue cum illos suspectos hīe possint: ꝙ sibi n̄ soluāt eādē: ad h ff.ad trebel.heres.i fi.ff.ad.l.fal.lineam margarita℞.

h ❡ Integre. ita ꝙ non diminuetur propter obuentiones quas habuit parochialis sacerdos in missa funeris dicta apud suam ecclesiam priusq̄z funus portaretur ad fratres secundum io.mo. quia iuri communi statur vbi non est mutatum: alias de elec.constitutio.li.vj. dicit etiam ꝙ si consuetudo habet: semper prius funus portabitur ad propriam ecclesiam. Ista enim decre. nō tollit consuetudines nisi precedentibus aduersas. dicit etiam ꝙ vbi non est consuetudo etiam esset deferēdū: vt sic hēret missā i ꝓpria ecclia: ⁊ sit recipiat ibi vltimū vale a suo curato: alle.i ar.d ꝯse.di.vj nō oz.ij.nec istud electōi seplture r̄pugnat: s ꝯcōdat.

i ❡ Onerare. ꝯcor.s.e.compi.d fo.com.q̄znis. §.pe.

k ❡ Coerceri. innuit ꝙ ad q̄rtā coērceri possēt: s pp(i fi. exeptiōes ipo℞ n̄ hz cler[9] a q̄ iusticiā ꝯseq possit: ⁊ de hoc sūme ꝯqueritur.

l ❡ Uerbo. h vz expssū ꝙ valeat priuilegiū vel gratia

forma[a] vel expressione seu conce ptiõe v̄borū a nobis vel p̄de cessorib⁹ nr̄is romãis pontifi cib⁹ cuicūq3 ordinū p̄dictorū ɔcessa:necnõ ɔsuetudīes cõ/ uẽtionesstatuta ꝛ pacta[b] inḡ tum sūt p̄missis vl' alicui p̄mis sosi ɔ̄ria:ea penit⁹ reuocam⁹ vacuam⁹ cassam⁹ ꝛ irritam⁹: ɔ̄nimo cassa vacua ꝛ irrita nū ciamus ꝛ decernim⁹ nullius prorsus existere firmitatis.

¶ Ceterũ vniuersos ecclīarū p̄latos cui⁹cūq3 p̄minẽtie stat⁹ vl' dignitatis existãt:ac sacẽdo tes pochiales ꝛ curatos siue rectores p̄dictos p̄ntiū tenore rogam⁹ ꝛ hortamur attẽte. ni hilominusq3 eis districte p̄ci/ piẽdo mãdam⁹:q̄ten⁹ p diui na ꝛ ap.sedis reuerentia p̄di ctos ordines ꝛ pfessores eorū hn̄tes affectu beniuolo ɔmen datos fr̄ibus ip̄is nõ se diffici les graues duros aut aspẽos s3 potius fauorabiles ppitios ac benignos piaq3 munificen tia liberales se studeant exhi bere:sic eos in p̄dicatiõis offi cio ꝛ ppõnib⁹ v̄bi dei:ac i oi bus alijs supradictis tãq3 co/ opatores eorū idoneos ꝛ labo ru3 suorū pticipes pmpta bẽi gnitate recipiãt:ac affectuose admittere non omittant: vt proinde illis eterne beatitudi nis p̄miū augeat:ꝛ aiarū salu/ tis icremẽta felicia pcurẽt: nec ipsos lateat:q̄ si secus ab eis agi fortasse ɔtigerit i hac pte ap.se.benignitas q̄ ordīes ꝛ pfessores eosdẽ vbẽ fauore psequit ꝛ gerit in visceribus charitatis:ɔ̄ eos nõ immerito turbaret:nec eadẽ eq̄nimiter pati posset qn sup hoc pulsio nis opportune remediū adhi/ beret:ipsosq3 nihilominus ce lestis idignatio p̄ncipis digna p meritis repedẽdis: cui⁹ ob sequa fratrū ipsorū sedulitas cu riosa psequit minie p̄teriret.

Cle.v.in concilio viennensi.

De decimis primitijs ꝛ oblationibus.

Religiosi q̄cūq3 qui noualiu3 aut alias decimas ecclījs de bitas ad eos ex ali qua causa legitima non spec tantes appropriare sibi p̄sū pserint:aut exq̄sitis fraudib⁹ siue colorib⁹ vsurpare: seu q̄ de aialib⁹ familiariū ꝛ pasto ru3 suorum vel aliorū etiam aialia ipsa eorum gregibus

apl'ica de q̄ ɔstat:l3 scriptura sup ea ɔfecta n̄ sit d̄ quo satis no.archidi.i proe.vj.ꝛ vltra ea q̄ ibi allegat bene fa.xxv.q.ij.istitutiõis.ꝛ qd̄ ibi no.ꝛ d̄ h̄ vide in mẽcur.

a ¶ Fōma.ɔcor.d̄.e.c.pri.i fi.io.an.(sb rubrica d̄ priui.

b ¶ Pacta.dic̄ io.mo.q̄ si sup pacto qd̄ erat sup sepl'tura iniatū erat p papã ꝛ ɔfirmatu3 pactū añ hãc ɔstõem: q̄ p istã3 strã illa sentẽtia ꝛ cõfirmatõ non tollit immo stabit quia n̄ ẽ expresse sublatum C.d̄ ap. precipimus.in fi. nec seq̄t pactum ẽ sublatū: ergo ꝛ pactū firmatu3 sẽtentia ꝛ cõfirma/ tione. Plus eni3 potest hoc tale q̄3 hoc simpler:fa.d̄ de pac.q̄3uis. de iureiura.l3.d̄ fo. ɔpe.c.fi.li.vj idu cit ẽt auc̄ vt cū d̄ ap.co.i prin.ꝛ.§. j.cola.vij:vbi no. legem noua3 nõ extendi. ad cãm pẽdentẽ vel deci sam etiam si ad preterita referat.

c ¶ Premissorū. ergo non solum vltimu3 articulū de sepulturis sed etiam preceden/ tes duos respicit secundu3 io.mo.

d ¶ Cooperato/ res.de of. or. int̄ cetera.in fi.

e Religiosi.po nit q̄tuor casus in q̄/ bus religiosi gra/ uãtes vl' fraudãtes ecclesias circa d̄cimas eis d̄bitas: si requisiti p illos quorū interest nõ desistūt infra men sem:vel de vsurpatis vel retentis infra duos menses nõ fecerint emenda3 suspẽsi sunt ab officijs admini strationibus ꝛ bñficijs ꝛ talia nõ habẽtes sunt excõi/ cati. Secundus tertius ꝛ q̄rtus casus ibi seu q. ꝛ pri/ mo constitutionem cū suis penis:quã scd̄o moderat ibi certum.ꝛ per hoc verbum religiosi patet in secu laribus clericis vel laicis qui in his delinquerent n̄ esse locum his penis.concor.d̄.e.com. de testa.c. vno j.de priui.c. j.ꝛ facit quod.j.dicam in casu scd̄o:ꝛ po/ test esse ratio quia communius religiosi delinque/ bant in his:ꝛ quia amare,ꝛ concupiscere aliena repro babilius est in religiosis:de electi. quorundam. lib.vj. si.de here.accusatus in fi .e. li. in religioso translato ad ecclesiam secularẽ:l3 forte nõ fuerit de mente vi detur has penas locum habere per verbum vniuersale q̄d sequitur:ꝛ facit quod no.de elec.quoru̅nda3.li.vj.i glo.pe.

f ¶ Quicunq3.etiam hospitalarios ꝛ cistercienses includit de quibus.e.ti ex parte.j.ꝛ comprehendit etiam feminas:de hoc de electi.generali:li.vj.in glo.ij.

g ¶ Noualium.quid sit nouale habetur de.ver. sig.c.ij.ꝛ.c.quid per no/ uale.ꝛ de priui.c.vl.

h ¶ Ecclesijs .per hoc puto constitutionem lo cum non habere quan/ do ille decime deberen/ tur priuatis puta per antiquum feudum : de his que fi.a pre. cu3 apo stolica . vel priuilegium facit .j.c prori.agant er/ go tunc via ordinaria. Ista enim constitutio il lis noluit subuenire: fa. e.ti.tua.j.

i ¶ Debitas . iure com/ muni vel singulari . est autem debitum quod exigitur ab initio. ff .de ver. sig.l. debitor facit. xiiij.q.j. quod debetur. io.an.

k ¶ Spectantes.tunc er go cessat constitutio : ꝛ merito:quia nemini fa/ cit iniuriam : qui iure suo vtitur. et cetera. de electio .cum ecclesia. cum concor.

l ¶ Appropriare.j. dicit vsurpare :ꝛ de his .j. dicam.

m ¶ Coloribus.concor. de elec.auaritie.li.vj.: et j.ti.ij.c.j.§.quia vero.

n ¶ Animalib⁹.per hūc ver.et sequentem appro bata videtur lectura e/ gi.dicentis de ec edi. cū dicat q̄ priuilegium le/ prosorum de non soluendis decimis:de nutrimentis anima lium intelligitur.i.de animalibus que nutriunt. sic enim ad aptantur fraudes que sequuntur.sic ergo videtur intelligẽ da decre.ex parte.j.d̄ e.titu. Licet autem religiosi facientes has duas fraudes ligentur his penis:leprosi non si alias re ligiosi non sint:vt dixi in.j.glo.io.

o ¶ Familiarium.familiantium.s. tamen in hoc non est vis per id quod sequitur.intelligitur tamen de non plene obla/ tis:vt in fi.et est si.de priuil.auctoritate.in fi.li.vj.

p ¶ Pastorū.q tenẽtur de custodia de h̄ d̄ re.iur.q̄3uis.io.an.

q ¶ Gregibus. licet stricte grex differat ab armento quod ẽ maiorum animalium:vt equorum et boum:grex vero mino rum:vt porcorum caprarum et ouium : hic tamen large su mit p maiorib⁹ et minorib⁹ q̄ gregãt:et fa.ff.d̄ abigeis.l.fi. cui vero ecclesie debeatur decima de fructu gregis:nota.xlij.q. j.§ ij.ꝛ eo.titu.ad apostolice.io.an.

198

a ¶ Jmmiſcentiū. hic iunge litterā. j. decimā ſolui ⁊c. ex hac mixtura vī quod deberēt perdere priuilegiū etiā circa propria aīalia vt ſic inutile adiectū viciaret quod erat vtile: de of. de le. cū ſuper. ſ3 hic iſta ſūt ſepabilia. ff. de aq̄ quoti. ⁊ eſti. l. i. §. trebatius de quo dic vt no. de reg. iur. vtile. li. vi.

b ¶ Tenenda. ſic ergo priuilegiū de decimis laborum nō extēditur ad terras quas colēdas tradunt vt ſeq̄r: ita priuilegiū de nutrimētis aīaliū nō extenditur ad aīalia q̄ tradūt alijs nutriēda.

c ¶ Excolēdas. in priuilegio enī de decis laboꝝ hec duo requiruntur quod predia ſint propria. e. ti. dilecti. ⁊ quod illa laborent proprijs manibus vel ſūptibus. e. ti. l3. ⁊ itelligo hoc nō ſolū de colonis cēſualibus ſ3 etiam partiarijs: de vtriſq3 no. e. ti. tua. ij dicebant tñ quidā ex his priuilegiatis ſup decimis laboꝝ quod icludebantur terre date colōis partiarijs: q2 ſūptib⁹ ipſorū colūtur ꝓpter ptē ſ. fructuum quam habēt ex cultura coloni. Sed vt dixi i pre. decre. tua. ⁊. c. cum ſint homines pars tal' coloni potius ē fructus q̄3 lucrum. ſubmittit enim illam fortune ⁊ diuine miſericordie. quando igitur conducunt operarios dant certū precium vel certos corbes pro cultura dato quod nil proueniat ex predio: tunc ſuis ſumptibus colunt. Sed nūquid coloni partiales vel cenſuales priuilegiatorum ſimpliciter ſuper decis non ſoluendis tenentur ad decimas puto ponderanda verba priuilegiorum: fa. de priui. porro. que ſi eximunt terras ipſorum ab hoc onere: coloni collentes illas priuilegio participant. ſi vero eximunt perſonas: tunc licet illi de ſua parte nō ſoluant coloni non exempti de ſua ſoluent: fa. e. ti. a nobis. ⁊ xvi. q. i. queſti. de priui. per exemptionem. li. vi.

d ¶ Permiſerint. facto.

e ¶ Prohibuerint. verbo. Jn tribus ergo vltimis caſibus punit hec conſtitutio non permittentem vel prohibentem. in primo appropriantem vel vſurpantem. Sed dubitatur an liget non ſoluentem: quod videtur per verbum quod ſequitur retinere: non puto quod hoc ſit de mēte quod religioſi non ſoluentes decimas incurrant has penas. aliud enim eſt appropriare vel vſurpare: aliud non ſoluere. ⁊ verbū retinere qd̄ ſequitur reſpicit illas appropriatas vel vſurpatas: vbi ergo ex antiquo feudo ſibi rite donato vel per priuilegium percipiunt decimas infra certos limites quos excedunt: vel certa quota illis debetur quam excedunt vel non permittunt: vel prohibent colonos ſuos decimas ſoluere in caſibus in quibus debentur: locus eſt his penis.

f ¶ Jntererit. ſ. per prelatos ⁊ miniſtros illarum ecclesiarū quibus debentur.

g ¶ Factā. concor. de of. or. ſi canonici. li. vi. ſufficit autē qualitercūq3 de hac requiſitione legitime cōſtet: non ſic in caſu decre. j. de ſen. ex. li. vi. vbi o3 conſtare per publicum inſtrumentū vel ſigillū auctēticū: ⁊ ē ſpāle vt ibi no. ⁊ ex illo ⁊ ex iſto. c. ⁊ ex decre. j. j. de priuil. no. caſus q̄b⁹ requiſitio ptis ēt vnica cō-

imiſcentiū[a]: ſeu qui de animalibus q̄ i fraudē eccleſiarū in plurib⁹ locis emūt: emptaq3 tradūt vēditoribus vel alijs ab ipſis tenēda[b]: ſeu q de tris q̄s tradūt alijs excolēdas[c] decimā ſolui eccl'ijs non ꝑmiſerint[d] aut ꝓhibuerit[e] niſi p⁹ requiſitionē ꝑ eos quorū itererit[f] ſup hoc eis factā[g] a ꝑmiſſis[h] deſtiterit infra menſē[i]: aut ſi de his q̄ ꝓ ꝑmiſſa vſurpare vel retinere ꝑſūpſerint: ifra duos[k] mēſes dāſificatis eccl'ijs emēdā nō fecerit cōpetentē: ſint ⁊ tandiu maneāt ab officijs[l] admiſtrationib⁹ ⁊ bñficijs ſuis ſuſpēſi: dōec[m] deſtiterit ⁊ ſatiſfecerit vt ſupi⁹ ē expſſū. ¶ Nō. ſi religioſi h⁹i adminiſtratiōes vel bñficia non hēant[n]: eo caſu q̄ alij ſupradicti ſuſpenſiōis ipi ſniam excōicatōis incurrant añ ſatiſfactionē cōidgnā nullaten⁹ abſoluēdi priuilegijs nō obſtātibus quibuſcūq3[o]. ¶ Ceterū premiſſa[p] extendi nolumus ad aīalia que per religioſorū ipſorū donatos ſeu oblatos[q] tenent: dū tñ illi religioſis eiſdē cum effectu[r] donauerint aut obtulerint ſe[s] ⁊ ſua.

S. Idem in eodem.

Si beneficiorum[t] decima

ſtituit quem contumacem: ⁊ quo ad incurrendas ſuſpenſionis ⁊ excōicationis penas.

h ¶ Premiſſis. ꝓhibitiōe fraudulēta ēptiōe ⁊ imixtiōe

i ¶ Mēſē. q̄t dies habere debeat no. ꝯ ele. q̄3 ſit. li. vi.

k ¶ Duo mēſes. ſupra dat vnū menſē tm̄: q2 ſufficit deſiſtere: hic vero requiritur emēda quā durius ē facere: ⁊ iō datur maius tempus ⁊ vī quod iſti duo mēſes currunt ab vſurpatione vel retētione l3 ſuperior currat a requiſitiōe: ſi. de ſepul. c. i. in fi. li. vi. ſ3 puto de mente quod requiſitio recipiat vtrunq3 caſum.

l ¶ Officijs. declarari debuiſſet an intelligeret de diuinis an ꝯ alijs officijs: puta quia ſacriſta celerari⁹ camerarius el'emoſinarius vel his ſimiles: ⁊ pro hac littera ⁊ lectura facit de ſolu. c. ij. de reg. iu. in penis. li. vi. pro prima facit: q2. j. non repetit de officijs.

m ¶ Donec. ſi ſuſpenſi indigēt abſolutione: quia de ſatiſfactiōe dubitari poſſet. nō ſic in ſuſpenſis ad tempus determinatū puta menſē vel annū ſm̄ inno. q hoc no. de eta. ⁊ quali. cū bone. Satis crederē quod ſufficiat iudicis declaratio ſuper ſatiſfactiōe ſine alia abſolutione. Jn excōicatis vero neceſſaria eſt abſolutio poſt ſatiſfactionē: vt. j. patet.

n ¶ Nō hēant. ſimilis diſtinctio. ſ. e. con. de vi. ⁊ ho. cle. q̄m. in prin. ⁊ circa fi. ⁊. j. de ſta. mo. ne in agro. §. ſiquis. ⁊. j. de penis. multorum.

o ¶ Quibuſcūq3. per que poſſent predicte ſnīe impediri. priuilegia enim ſuper decimis illis conceſſa tollere non intendit: quod patet ex prin.

p ¶ Premiſſa. ſ. ſcdo ⁊ tertio caſu. ioan.

q ¶ Oblatos. de his. xxvij. q. i. vt lex cōtinētie. vbi no. an tales cōuerſi ⁊ oblati intelligantur renūciaſſe proprijs ⁊ continentiam vouiſſe.

r ¶ Effectu. tollit hoc verbū fictiones ⁊ fraudes. Jtē conditiones ⁊ pacta que ſuſpenſū tenerēt taliū oblationum effectum.

s ¶ Se ſua. nō ſufficit ergo quod bona donaſſēt manentes in ſcl'o ipſorū fructu retento. non ob. de priui. vt priuilegia tales enim confrēs ſunt ⁊ in aliquibus priuilegiati vt ibi: ſed plene oblati non ſunt vt hic.

t Si beneficiorū. decima beneficiorū alicui ꝯceſſa ſibi debet ſ3 taxationē ⁊ de moneta currēte: nec poſſūt collectores ꝓpt hoc diſtrahere vel occupare ornamēta diuinis officijs ꝯputata. ſcd̄a ibi nec ꝑ. Et no. quod ſub rub. de decimis ponit de decimis bñficioꝝ q̄s papa ſepe ipoſuit ſibi vel alijs ſoluēdas ex cā ⁊ ad ip̄s fa. de iudic. ad liberādā. de vo. c. fi. ⁊ an in his locū habeat ꝯſtō diſpēdioſā. ſ. e. cō. de iudi. ibi dixi ſup v̄bo deci-

mis. Itē per hoc qđ dicit̄ bñficiorum q̄rit̄ ꝯ qñqȝ. Primo an includant̄ hospitalia xenodochia ⁊ loca similia. Scđo de fabricis. Tertio de his qui hñt portatus do/mos grāgias pēsiōes vel reddit⁹ a mōasterijs vel ec/clesijs. Quarto de quotidianis distributiōib⁹ q̄ dant̄ solū infessentib⁹ horis. ⁊ de minutis oblatōib⁹ an ve/niāt decimande. Quīto qđ de ca/pellanijs vl' bñfi/cijs altarium: Et sciēdū ꝙ tpe cle/mētis. iiij. ⁊ bonorum emanarūt de/clarati ōes sup so/lutiōe decimarum: q̄s repetitas tpe bonifacij. viij. vi/di sub bulla. De pmo videt̄ ꝙñ in/cludant̄. ꝯ. e. cō. ꝯ pbē. p lr̄as. p ꝯ. j. ꝯ relig. do. q2 ꝯtigit. §. vt āt. Expeditū ē i p̄dict̄ ꝯcla/ratiōibus i prin. vbi sic dr̄ ꝯ redditibus ⁊ prouētibus leprosariorum domorum dei ⁊ hospitalium paupū q̄ i vsus īfirmorum ⁊ pauperum ꝯuertunt̄ decime nō soluent̄: secundum etiam expeditur ibi in fi. vbi dicicitur ꝙ ꝯ redditibus ecclesiasticis deputatis ad fabricaȝ eccle/siarum decima per soluetur. submittit deinū ꝙ de ob/lationib⁹ ⁊ elemosynis q̄ dantur ad opus fabrice nō debetur decima tertium etiam ibi est expeditum: ꝙ si habentes predicta habent illa in beneficium vel ex/mera grā: ipsi tenent̄ ad decimam. Si autem habent illa ex cōtractu conditionis ad firmam vel emptiōis fructuū vel p mercede vel remuneratiōe sui laboris: tūc illi quorum ē āt ppietas illa decimare ꝯbebūt. q̄rtū ēt ibi expedit̄: ꝙ de minutissimis oblatōib⁹ q̄s recipiūt ecclastice persone rōe eccliarum p sepulturis ⁊ dandis penitētijs ⁊ de distributiōib⁹ soluet̄ decima. De q̄nto nihil ibi dicit̄: ȝ videt̄ ꝙ nō īcludāt̄: sic̄ nec include/bant̄ i resuatiōe fructuū quā sibi fecit dñs noster. tu dic ꝯ: q2 ꝯstat illa esse bñficia eccliastica: ex quo sic sūt per epm ordinata. j. q. iij. quesitū. ⁊. c. pe. de pbē. signi/ficatuȝ. qđ dicit̄ de reseruatiōe fructuū facit p. q2 nisi fuissent excepta intelligerentur inclusa.

a ¶ Cuiuis. prelato principi vel alteri in regno francie sepe praticatur iste casus.

b ¶ Simplr̄. si g̊ aliqd certū exp̄mat papa: illđ ꝯuabit̄

c ¶ Ad tempus. hoc dicit quia perpetuas curia non fecit tpa: nec facere intendit: facit ꝯ rescrip. c si. l. vj.

d ¶ Taxat onē. in qbusdā ptibus sunt bñficia taxata i cōi estimatōe ꝓuētuū: vt si taxatū sit i cētū soluat. x. ⁊ si hēret mille nō plus soluet: ⁊ si hr̄et solū. l. tantuȝ soluet: ⁊ hoc voluit resuatio fructuū bñficiorum quam nūc fecit papa: q̄ dat collectorib⁹ electionē an velint recipere fructus s̄m taxationeȝ decie an velint illud relinquere bñficiato ⁊ recipe residuū. In multis tamē ptib⁹ nulla est taxatio: sed singulis annis ꝓut plus vel minus recipit beneficiatus plus vl' minus soluit patet hoc in extraua. Jo. que incipit suscepti. ex quo ergo habet consuetudo ꝙ plus vel minus singulis annis soluitur s̄ȝ quantitatem fructuum: ⁊ illud ser

cuius[a] simplicit[b] cōcedat̄ ad tempus[c] s̄m taxationeȝ[d] decie in illis ptibus in qbus fiet cō/cessio consuetam[e] ⁊ ad mone/tam[f] currenteȝ[g] communiter ipsa decima leuari poterit et debebit: nec per collectores le/uatores siue exactores ipsius decime ecclesiarum calices[h] li/bros ⁊ alia ornamenta diuinis officijs deputata[i] ex causa pi/gnoris vel distractionis capi[k] vel recipi volumus nec distra/hi seu quomodolibet occupa/ri. Clemēs. v. in ꝯci. vienēsi.

De regularibus ⁊ transeunti/bus ad religionem.

Ut professores[l] cuius/uis pauptatis[m] ordis eo[n] libēti⁹ i q̄ vocati sūt vocatiōe[o] psistē[p] transeūtesqȝ ad nō mēdicāti/uȝ ordinē in eodem ꝯuersari getius studeāt: quo[q] in ipsis[r]

uabit̄. ⁊ que expense deducant̄ ⁊ ꝯ qb⁹ fructib⁹ soluat̄: pȝ i declaratiōib⁹ p̄dictis. Nā inter cetera deducūt̄ expēse facte p fructibus ⁊ sine qb⁹ fructus haberi nō poterāt: qđ nō est in oībus decimis. ꝯ. e. cum sint homines.

e ¶ Cōsuetā. h iūge lr̄aȝ ipa decima ⁊c. ⁊ qđ h dr̄ locuȝ hȝ ēt cū papa mādat alicui p/uideri ꝯ bñficio vsqȝ ad sūmam tot libraruȝ par/uorum turoñ ad taxationē decime: ispiciet̄ eniȝ illa ruȝ ptiuȝ ꝯsuetudo. i ta/xatiōe vt hr̄: ⁊ si ñ currūt ibi turoñ. mōete currēt ad taxationem turonē. fiet comparatio iuxta pōdus ⁊ ꝯsuetudinē cā/bij q̄ coiter esse solet: nō iux̄ casualē caristiaȝ vel vilitatē q̄ pp casum acci/

f ¶ Monetā. i pe(deret cunia eni ⁊ non in ipsis reb⁹ debet fieri solutio decie: vt i ꝯclaratiōib⁹.

g ¶ Currentem. facit de male. c. ꝯ. cum forte currerent ibi tu/roñ. boñ. vet strilingi collectores volebant ꝙ fieret solutio i florenis vel soluētes volebant soluere in turoñ. vl' florenis: cū illa moneta ibi nō curreret: hoc ꝓhibet: ⁊ hoc dicebatur in illis declaratiōib⁹: ꝙ soluētes pecuniā cābire nō tenebāt̄. Et no. ꝙ dūmō moneta cōiter currat: lȝ ⁊ alia currat: in illa fieri potent solutio p hāc lr̄am: ⁊ sic erit electio soluentis: de

h ¶ Calices. concor de pig. c. j. (re. iur. in alternatiuis. li. vj.

¶ Deputata. In alijs ergo non habet locum hec prohibitio

i vt si exstant cyphi argētei libri iuris vel artiuȝ vel romancij ornamenta mensalia lectisternia vel simila.

k ¶ Capi. dicitur in declarationibus: ꝙ non soluentes per secularem potestatem cogi non debent nisi non soluentis tā/ta fuerit rebellio: ꝙ propter ecclesiastice cēsure contemptum inuocandum sit contra ipsum brachium seculare.

l Ut professores. professi ordinum mendicantiuȝ etiā licite transeuntes ad non mendicantes: lȝ administra/tiones habeant non habent vocem in capitulo: etiā si alij de caplo id cōcedāt: nec deinceps cōsequi pñt administratiōes priorat⁹ vel officia: etiā tāqȝ vicarij nec pro se vel alijs animarum curam gerere: ⁊ irritat ꝯ factum. Ultimo ponit casum exceptum. ⁊ primo ponit̄ cōstitutiōis cā. Scđo constitutio: ibi sacro. Tertio ipsius moderatio: ibi ad illoruȝ. Scđa tria facit. Primo prouidet circa vocem ⁊ locum capli. Secundo circa futuras administrationes vel officia: ibi ad prioratus. Tertio decretum apponit: ibi quicquid. et p hāc litteram professores: et quod. j. sequitur mendicantes quos/libet: dico decre. non habere locum in illo qui infra. xv. sue etatis annum vel alias infra annum probationis fecit pro/fessionem in ordine mendicantium: si infra ipsum annum exiuit et transiuit ad non mendicantes: cum illa professio ñ astrinxerit eum ordini in specie: sed religioni in genere. e. ti. c. j et. c. non solum. et. c constitutionem. li. vj.

m ¶ Pauptatis. vide qđ dixi de sta. mōachorum ꝯ colētes in fi.

n ¶ Eo. idest intantum. ioan. an.

o ¶ Uocatione. idest religione.

p ¶ Persistere. studeāt. quod est. j. et habetur hoc. ꝯ. ad cor. vij. xxj. q. j. c. j. e. titu. licet. in prin.

q ¶ Quo. idest inquantum.

r ¶ In ipsis. mendicantibus manentib⁹ vel transeūtibus.

⁊ hic iunge verbum reprimetur: ⁊ redeas retrograde.
a ¶ Discōdiar. facit supra. e. cōpil. ꝺ sepl. ꝺudū. ꝓ⁹ ꝑncipiū.
b ¶ Ambitio cōcor. de elec. auaritie in prin. ⁊. c. quorūdā in prin. li. vj. dixit ille staci⁹ poeta: Ambit⁹ impatiēs ⁊ summo dulci⁹ vnū stat loco socijsq; comes discōdia regnis. ⁊ seneca epl'a. lxxviij. ambitiosis a l'ambitiōi tā iucūdū est mi'os videre post se ꝗ; graue aliquē ante se:
c ¶ Satum⁹. constat ꝙ aliqui ordines mēdicā⁄tes habebāt quedam ex his per priuilegium qꝺ modo in multis amplia tur ⁊ fit ius cōmune: sile de offi. leg. ꝙ translatio⁄nem. de sen. excom. c. vl. li. vj.

discordiar[a] ⁊ scismatum ꝓdu ctiua ambitio[b] reprimetur sa cro concilio approbāte statui mus[c] mendicantes quoslibz[d] qui non ad mendicātiū[e] ordi nes ēt auctoritate aplica[f] trā sibūt in posterꝫ que hactenus transiuerūt[g] q̄uis nunc pora⁄tus administrationes vel offi cia aut curā animaruꝫ vel re gimen quodcunq; obtineant inibi.[h] vocem aut locum[i] in ca pitulo non hēe: etiam si hoc si bi ab alijs[k] libere cōcedatur.
¶ Ad porat⁹ q̄; administratio nes aut quecūq; in antea nō assumi officia[l] etiam tanꝙ vi carios[m] seu mistros vel locū[n]

d ¶ Quoslibet. ꝑdicato⁄res minores hēmitas sancti augustini ⁊ carmelitas: de elec. quorundam de reli. do. c. vno. li. vj. ⁊ ibi habetur qui dican⁄tur ordines mendicātes. ⁊ ex illis iuribus ⁊ hoc. c. ⁊. e. t. non soluꝫ. ⁊. c. ꝯstōeꝫ. li. vj. de sta. regu. c. vno. §. sane e. li. de exces. prela. c. vno. e. li. ⁊. j. de pe. cupiētes. in pn. collige differētias mēdicantiū ad nō mēdicātes: ⁊ adde qꝺ dicā. j. de sen. ex. c. j. ⁊ p p. §. sane dico hāc ꝯstōeꝫ locum hēe ēt in femis ordinū mēdicātiū si trāseāt ad n̄ mēdicātes: facit qꝺ no. ꝺ elec. gnāli
e ¶ Nō mēdicātiuꝫ. cessat ḡ cōstitutio cū mēdicās) i pn. li. vj. transit ad aliū ordinē mēdicāteꝫ vel cū ille q trāsit ē nō men dicans: siue trāseat ad mēdicātē: siue ad nō mendicantē: vt sic ex q̄ttuor casibus vnum solum includat.
f ¶ Apostolica. ab hoc excipit in fi.
g ¶ Transiuerunt. repete etiam auctoritate aplica ⁊ vide, qꝺ dixi. s̄. e. cōp. de eta ⁊ q̄li. vt hi q. super. v̄. in posterum.
h ¶ Inibi. aduersatiōuꝫ ibi compositū. Ouidi⁹ fecit librum quē intitulati inibi. i. ꝯ ibim. aduersarium. n. suū ⁊ cornua⁄leꝫ: vt q̄ cū vxore sua mechabat vituperare volens vocauit illū ibim ab ibis ibidis q̄ d̄ cyconia auis vituperabilis: q̄ imunda ex cā quā taceo: al's tamē auis cōmēdabilis. q̄ pia i parētes senes: quod ꝓsequitur ambro. i examerone. v. dixit ergo ibi ouidius: Ibidis i terris tu quoq; nomen habe. Sꝫ istud inibi difficilius exponet: naꝫ clarius formari ꝺbuissꝫ. Circa qꝺ sciēdum ē ꝙ hic ē duplex pūctatio. Prima post h̄ aduerbium: ⁊ tunc exponit inibi. s in ordinib⁹ nō mēdican tibus: ⁊ iungit ibi q̄ꝫuis nunc inibi obtineant poratus ⁊c. ⁊ sic legēdo non ꝓhibet hanc vocem hēe in seculari ecclia col legiata: si ibideꝫ administrationem hērent. Sed si pūcte ur ꝑus. i. ante hoc aduerbiuꝫ: resultat ꝯrius itellectus: ⁊ expōit inibi: s. in ecclijs in quibus obtinent poratus administratio nes ⁊c. Credo tū ꝙ prima pūctatio sit de mēte. Sꝫ vꝫ admi rādum quo ad prius transeūtes ⁊ prelatos ꝙ remaneāt pre lati ⁊ in capitulo vocem non habeant. ⁊ si dicit capitulum expediet negocia sine tali prelato ac si vacaret sedes: Rn̄deo ꝙ in vacatione est istud expressuꝫ quo ad quedam Item va⁄catio presumitur esse breuis propter tempora a iure limita ta: de quibus no. de elec. si electio. li. vj. in glo. penul. ⁊ facit s̄. e. compil. de elec. ne romani. in fi. sed prelatus iste vltra xi. annos viuere posse: quare non puto hoc fuisse de mente: ꝙ si talis est abbas vel principalis prelatus monasterij: ꝙ in tractandis negocijs monasterij vna cum capitulo vocem nō habeat: vnde potest intelligi littera de voce habenda in ca⁄pitulo generali vel prouinciali: de sta. mo. in singul. j. t. j. c. j. in fi. talis enim abbas vel prior. in illis capitulis vocem nō ha bebit cum alijs abbatibus vel prioribus. ⁊ hoc sonat littera aut locum. solent enim tales in talibus capitu⁄lis sibi vendicare certum locum in numero: puta se⁄cundū vel quartū: facit de priuil. ex ore. vel itelligat de priorib⁹ ⁊ alijs administrationē hn̄tib⁹ i mōaste⁄rijs qui tamē nō sunt ꝑncipales ꝑlati monasterij ⁊ illi in capitulo etiam speciali ip sius mōasterij vo cem nō habebūt vnde nec ꝺ abba tib⁹ expressit lr̄a. Et lꝫ quedā mo⁄nasteria regant per priores: de il⁄l's tū nō itellexit: que multum est tū illud verbum regimē quodcūq; multū est genera lꝫ cū excludit a voce capl'i ⁊ caplm sit quid diuersum a principali prelato: nō puto ꝙ ipꝫ excludat: vt no. c. cō po. ꝺ eta. ⁊ q̄li. vt hi q iglo cathedralib⁹. ⁊ ibi vide.
i ¶ Locum: hoc plus ponit q̄ꝫ predicta decr. vbi qui forte propter illud quod proxime: ⁊ licꝫ prohibeat lo⁄cum capituli: nō prohibet stallū chor: vt ibi dixi.
k ¶ Ab alijs. de capitulo: ⁊ concor. predic. decre vt hi qui. ⁊ de elec. constitutis.
l ¶ Officia. ergo non poterunt esse sacriste camerarij castaldi economi sindici vl' his siles ⁊ egerēt hec etiā declaratione. Videt. n. icludere solum officia sbiecta ecclīastice regule: ꝑ ⁊ ꝯ. j. q. iij. saluator circa medium. Sꝫ vidi dubitari an possit ꝑdicare ⁊ videt ꝙ sic: q̄ verbum dei n̄ dꝫ eē alligatū ij. ad timo. ij. ⁊ apostolus ad phil. j. siue per occasionem siue per veritatem xp̄s annuncietur: in h̄ gaudeo ⁊ gaudebo: ad idē. xix. di. ꝑꝫ vbi d̄ ꝙ nō refert qs ꝑdicet: s̄ q̄lia ꝑdicet. Cōtra⁄riuꝫ puto: cum predicare sit officium cure: ⁊ officium ⁊ cura sint eis h̄ ꝓhibita nec etiā ꝑ alijs exerceāt. Pri muꝫ probat de of. or. iter cetēa. s̄. e. comp. ꝺ sepul. du⁄duꝫ. §. huiusmodi. de here cuꝫ ex iniuncto. ⁊. c. excōi⁄camus. §. q̄ vero. ⁊ qꝺ ibi dixi. ⁊. c. sicut si. de iudeis q̄ꝫ sit Auctoritates apostoli intellgūtur de his quib⁹ competit. xlij. di. quiescamus. qui lꝫ propter vanam gloriam vel temporale commoduꝫ predicent: gaudet apostolus ꝺ predicatione: lꝫ non de ipsorum motiuo. Ad. c. secunduꝫ respondet vt ibi no. ⁊ vide quod no. xciij. di. in sancta. xvj. q. j. adijcimus. Fateor tū ꝙ in hoc inferior pena non competit: vt. j. dicam. sed ad hoc va let istud scire: q̄ possunt ꝓhiberi ⁊ h̄ faicētes puniri.
m ¶ Vicarios. prouidet ergo contra fraudem qua tales procurassent amicos prefici administrationib⁹ vel cure animarum per quos fecissent se constitui vi carios: et facit de reg. iu. quod alicui. lib. vj.
n ¶ Locum sl orum. plura ponit vt omnem fraudem que in nomie fieri posset excludat: facit i auē. vt nulli li. ha lo. conserua. in prin. coll. ix. de elec. auaricie. ⁊. c. fundamenta li. vj. cum, si. ⁊ forte hoc dictum propter id quod no. ho. de of. vi. c. clericos. vbi dicit ꝙ vica⁄rius non substituit alium in vicaria: ex causa tamen ad modicum tempuus ponit alium loco sui.
a ¶ Exercere repete statuimus.
b ¶ Irritū. irritat ergo suffragium vocis ⁊ ꝓmotionē

fiendam contra hanc constitutionem illa .n. cadunt i decretum istud que sunt retractabilia. sunt enim que dam de officio cure: que si exercuissent non esset irri ta: vt baptiçare eucharistiam dare ⁊ his similia. Item quedam que consistunt in facto ⁊ nequeunt non fuisse: sicut predicare ꝺ quo predixi castaldi ⁊ similia: ⁊ vide quod dicam .j. ꝺ here. c. j. v. duro.

habitu. ergo nouitiorum latenter distinctio vel indistincto vel indistictissimo: dummodo recept⁹ fuerit ab adulto dela tio per annum inducit tacitam: ⁊ hoc indubitatum. Delatio vero hit⁹ nouitioꝝ patent distincti vel idistictissimi vbi rece ptus fuerit ab ipuberep lapsuz anni nõ inducit tacitã. Et in his casibus adhuc ve rum esset quod no. ino. in decre ex parte. ⁊ ab. i dec. consulti. qui dicebãt q delatio habitus noui tiorum distincti quan tocũqz tempore non in ducit professionez. ⁊ ab bas dicebat q vidit litte ram papalem absolutori am concessam illi qui ta lem habitum detulerat fere per .xx. annos: hec probantur. ꝺ c. ex parte. j. ⁊ c. statuimus. e. ti. c. j. li. vj. ⁊ hic. Dubitatur ta men ne decre. ista inten dat corrigere quod vlti mo dixi de habitu indi stinctissimo recepto ab inpubere: vt .j. dicam.

c Priuilegio. prius concesso. tamen iam cepit curia tales priui legiare cõtra hãc constitutionem: nec voluit nec po tuit papa legez in dicere successori: de elec. innotuit. cum concor.

d Ordines. ap probatos per se dem apostolicaz tñ post conciliuz generale.

e Admitterẽt. ita q oportz q ꝺ sinant in seipsis.

aliorũz tenentes: quoq anima rum curam ⁊ regimen nec p se possint nec pro alijs exerce re[a]. Quidquid autem in contrariuz attentatum fuerit sit irritum[b] ipso iure quouis p uilegio[c] non obstante. Ad il lorum autem mendicantium ordines[d] quos apostolica se des eo modo subsistere volu it: vt eorum professoribus ita in illis remanere licerz q nul lum ex tunc admitterent[e] ad professionem eorum: quibus cunque concessit licentiaz ge neralem ad approbatos[f] ali os ordines transeũdi[g] presen tem nolumus constitutionez extendi.

Idem.

Os[h] qui deinceps[i] in di scretionis constituti etate[k] no uiciorum habitum in aliqua[l] religione[m] per annum[n] porta uerint[o]: hoc ipso religionez il lam[p] decernimus esse profes sos: nisi huiusmodi habitus in colore[q] scissura[r] vel forma se distinctuz patenter exhibe at ab habitu professorum[t].

Clemens quintus in conci lio vienensi.

De statu monachorum vel canonicorum regulariuz Ru brica.

l Etate. xiiij. in v ro. ⁊ xij. in muliere. ⁊ requiri tur etas consummata. ꝺ c. ad nostrã. Nec sufficit q prudentia vel malicia suppleat etatem de hoc. supra. eo. postulasti.

f Approbatos. etiam minoris religionis.

g Transeundi. singulariter non collegialiter: vt pz ꝺ reli. do. c. vno i fi. li. vj. In his ḡ cessat ratio iducta i pn. c. q ñ expedit iea vocatioe manere i q vocati sũt.

h i Os qui. se summat determinans decre. ex parte e. titu. ⁊ quod ibi no. ber. ⁊ inno. ⁊ ipse inno. ⁊ ho. et c. ij. ⁊ ab. e. t. consulti. ⁊ decre. j. e. t li. vj.

k Deinceps per hoc p itet ⁊ per verbum .j. decerni mus. q hec constitutio ius nouum statuit ⁊ preterita non respicit. Dicebamus. enim olim q tunc delatio habitus per annum inducebat professionem tacitaz quando erant habitus indistincti. ⁊ sic intelligebat decre. ex parte. e. titu. vt ibi no. in fi. vl. glo. Si vero erant distincti secus qualiscunqz foret distinctio. e. ti. statuimus. ⁊ apertius. e. ti. c. j in fi. li. vj. Hodie vo quo adhunc casum distinguimus qualis sit distictio habitus: an patens altero de tribus modis hic expres sis an latens puta per benedictionem vestium perso nam dantem locum vel formam dationis. ex duabus enim capis quarum altera benedicta vl data per pro uincialem vel in capitulo: altera non: primam a secũ da discernere nescis primo casu delatio talis habitus etiam vltra annum non inducit tacitam: secundo sic Ideo autem dixi quo ad hunc casuz: quia quo ad ali os casus adhuc stam⁹ iuri antiquo vt sufficiat qualis cunqz distinctio vnde adhuc hodie maior qui scient ⁊ sponte recipit habitum distinctum per modum quem supra dixi latentem si perseuerat triduo profes sus est quod dic vt. e. t. constitutionem. li. vj. Et ex his no. tripli cem habitum nouitiorum distinctum indi stinctũ ⁊ indistictissimũ. Itez primus. s. distinctus du plex habens. s. distinctionẽ latentẽ ⁊ patentẽ vt hic. in

m In aliqua. secus ergo si extra religionem. ⁊ sic non cor rigitur decre. vt clerici. ꝺ. eo.

n Religione. per se. ap. approbata: de vo. c. vno. lib. vj. ꝺ. e. c. proxi. in fi. siue sit mendicans vel non ioan.

o Per annum. integrum e. ti c. j li. vj. ibi q si totum ⁊c. ⁊ per hanc litteram que habetur. ꝺ. e. ex parte. ⁊. e. ti. c. j. li. vj. patet satis esse q detulerit per integrum annum: lz annum non excesserit. debet ergo nolens obligari infra annum de ponere ꝺ e. statuimus. io. an.

p Portauerint. lz eniz ante annos discretionis induerint: ex quo tamen post illos per annuz portauerunt sunt professi. hoc verum: nisi eo casu tanta esset indistinctio habitus q se culares illis ꝯuiuẽtes vterẽt illo. e. t. c. j. ij. Rn. li. vj. nisi dicat q hec decre. q solũ põderat delatoẽz ñ assũptionez illud corri gat licz qꝺ ñ cẽt hodie dare hitũ indistictissimũ. Sz ñ credo q hec decr. illud corrigat qꝺ p bat lra supra nouitioꝝ hitũ: fa. ꝺ. de elec. cũ expediat. li. vj. cũ ꝯcor. Itẽ itelligas hãc lraz ꝺ illo q spõte recepit vl saltẽ põtauit: al's ñ obligaret portatõ que fieret durante probabili metu: qꝺ me. ca s̄a. c. j. ioã. an.

q Illam. lz igit illa tacita pfess'o ꝺ qua. e. ti. ꝯstõnẽ. ij. Rn. li. vj. obliget rl'gioi i genẽ vt ibi: ista tñ obligat isti. i specie vt

r Colore. vt q: nouitij albũ alij griseuz vl' nigrũ apud hic. quasdam moniales distinguuntur pfesse per velum nigrũ ab albo. Sed cõmunius ẽ illud distinctionuz ꝯsecratiõis.

s Scissura. vel forma. patet in ordine minorũ vbi noui tij non habent sutum caputium.

t Professorum. adde casum quando protestatur q per la psum non intendit obligari religioni: ⁊ hoc precipue si p testatio fuit conuentionalis: de hoc scripsi post vin. e. ti. ex. pte p⁹ ho. e. ti c. ij. ⁊. c. ad aplicã. ⁊ ꝺ b̄ ispe. de sta. mo. i vlt. q.

E[a] in agro[b] dñico sacra[c] vȝ monacoꝝ nigroꝝ[d] religiõe i deuoꝝ aliqd obrepat[e] aut vicio sũ qcq̃ pniciosã i segetẽ[f] coalescat[g]: sȝ vt i illa[h] noti⁹ flores honoris ⁊ hõestatis[i] fructus in vbertate succrescant: eis[k] in vestib⁹ inordiatũ oẽm [l] seu exquisitũ[m] ornatuȝ aut cultum: necnon i cibis[n] ⁊ potibus equitaturis[o] ⁊ lectisternijs[p] quemuis notabilẽ interdicentes excessum[q]. ¶ Statuim⁹[r] vt superioꝝ vestis ipsoꝝ hitui[s] ꝓ pria nigri bruni aut albi[t] coloris[u] existat iuxta morẽ apȯ eos hua ri solitũ i regiõe[x] q̃ ȯgũt[y] nec i q̃litate pãni regl'aris excedat modestia: nec q̃rat qȯ pciosi⁹ ⁊ subtili⁹[z]: sed qȯ vtili⁹ valeat iueniri. ¶ Sit ẽt vestis ipa rotũda p circuitũ ⁊ nõ scissa: nec lõgitudie nima aut breuitate[ꝛ] uotãda largas ẽt manicas hẽat usq; ad pugnũ[ꝯ] ꝓtẽsas nõ ꝯsuticias vl' q̃nolibȝ[ꝝ] botõatas. ¶ Almutijs ȯ pãno nigro l' pellib⁹ caputioꝝ loco cũ caputijs hit⁹ quẽ gestauerit sit ꝯtẽti iux̃ tñ dispositionẽ abbatis scissis sup humeros[a]

a E in agro. ꝑmittit exordiũ breue quo cõstitutionis causã ponit ⁊ gnãle iterdictũ monachoꝝ nigroꝝ circa exq̃situ ornatũ vel notabilẽ excessũ in vestibus cibis potibus eqtaturis ⁊ lectisternijs. Scdo spãlit' ꝓuidet circa vestes hitui, primas almutias caputios calciamẽta zonas cultellos calcaria sellas ⁊ frenos ipsoꝝ: ⁊ vltimo circa habituȝ superiorem. Tertio circa ipsoꝝ cõfessionẽ vel ꝓfessionẽ cõionem expositionez regule ⁊ instructionẽ nouitioruȝ. Quarto circa venationes ⁊ aucupatiões ipsoruȝ. Quinto punit certos predictoꝝ transgressores oẽs alios puniri iubens iux̃ disciplinaȝ regule. Sexto ꝯtra professos euntes ad curias principũ vel al's vagãtes vel ĩfra septa monasterij arma tenentes. Septimo cõtra ipsorum sollitudines. Octauo prouidet ȯ prioruȝ etate ⁊ ipsoꝝ sacerdotio professiõe ⁊ habitatione. Nono de monachoꝝ ordinatiõe ⁊ ipsorum doctrina. Ultimo confirmat ⁊ innouat decre. ȧ. e. cum ad monasterium. ⁊. c in singulis. Partes huius diuisionis que aliter ẽt fieri posset signabo in textu.

b ¶ Agro. habet domin⁹ agrũ vt hic: ⁊ vineã de magistris. c. vl. in fi. domũ de elec. cuȝ in cunctis in prin. de custo. eu. c. ij ⁊ amplaȝ in qua sunt mansiones multe: de pe. di iiij. in domo quid vltra non instemus in his quia ipsius est terra orbis terrarum ⁊c. de deci. tua. ij.

c ¶ Sacra. cõcor. ȧ. recollentes. in prin. de priui. cũ ⁊ plantare. in prin. Sanctitatẽ ⁊ venerationẽ huius ordinis ostẽdũt documẽta prũm ⁊ abundantia tpaliuȝ quibus monasteria huius ordinis pullularunt. Sed nunc prohdolor: ꝙ i mriis deficiunt verboruȝ ⁊ exemploruȝ documenta: ⁊ ad instar filij prodigi diss pate sunt patrũ sube: ⁊ q̃nq; nostri cupiunt replere de siliquis ventrem suuȝ: luce. xv. xxxvi. di. §. hinc etiã ille filius. ⁊ cũ habitus nigredo in mortificationẽ carnis ⁊ vitiorum fuerit inuenta. vtinam meritoruȝ ⁊ virtutuȝ obfuscationes per illam hodie non signentur: ad quod optatum laborat hec constitutio io. an.

d ¶ Nigroruȝ. in alijs nõ videtur hec constitutio locum habere inq̃ntum. s. ius nouuȝ inducit: saluo qȯ infra dicaȝ. §. sane. in prin. ⁊. §. qr vero. cum. §. se. ⁊ potuit esset consideratio: quia alij monachi cõiter habẽt corpus ⁊ caput' maius: vt cister. camaldulis ⁊ his similes: quo quia carent nigri mõachi: minus ibi viget correctio: s. a. j. c. prori. in prin.

e ¶ Obrepat. quasi latenter subintret. ⁊ est idem verbum in proemio huius compilationis post prin.

f ¶ Segetem. xxiiij. q. i quoniam vetus. lvi. dis. nasci.

g ¶ Coalescat. quasi calescat alatur vel nutriatur.

h ¶ In illa. religione nigrorum.

i ¶ Honestatis. ecclesiasti. ci. xxiiij. flores mei fructus honoris ⁊ honestatis.

k ¶ Eis. interdicentes quod est. j.

l ¶ Inordinatum. beatus ber. contra cluniacẽs. nullus gdez ordo quippiam recipit inordinatum.

m ¶ Exquisitum. hoc soluit omne contrarium quod de mundicia vel ornatu posset opponi: quod dic: vt; xxi. q. iiij. in summa ⁊ per totum. de custo. eucha. c. vlt. in vlti. glo.

n ¶ Cibis ⁊ potibus. de vi. ⁊ ho. cle. a crapula. ⁊. i regl'a. xxxix. ⁊. xl. capitulis. Dicit autem anastasius abstinẽtia cõtinentie nutrix ẽ que facilius frenos patitur si nõ delitiarum calcaribus incitetur.

o Equitaturis. de his. j. dicet.

p ¶ Lectisternijs componitur lect⁹ cum sterno: ⁊ sumitur pro lecto strato ⁊ parato ⁊ omni ipsius paramento.

q ¶ Excessuȝ. sonat in vitium. j. ti. ij. c. j.

r ¶ Statuimus. secunda pars.

s ¶ Habitum floco cuculle vel scapulari: vt. j. dicetur.

t ¶ Albi. id est hostres colores permittendo alios omnes vel miscolos prohibet: quod multi non ponderant quod ergo dicit regula. lv. c. de colore non causentur monachi non intendit ꝙ omnibus coloribus liceat eis vti. Nam etiam secularibus clericis sunt quidã interdicti. de vi. ⁊ host. clerico. clerici. ij. sed hoc intendit ꝙ non causentur inter colores premissos ꝙ iste sit fixior pulchrior vel melior illo.

u ¶ Coloris. isti colores sine tinctura ex lana possunt haberi: ⁊ ideo potius approbati.

x ¶ Regione regio regionis dicitur a rex, regis patria scilicet quam rex regit: ⁊ habetur diminutiuum regiuncula quasi parua regio.

y ¶ Degunt. concor. xij. di. illud lxxvj. di. vtinam.

z ¶ Subtilius. vnde dicit regula predi. c. li. di. de grossitudine non causentur monachi.

ꝛ ¶ Breuitate. de vi. ⁊ hone. cle. clerici. xxiij. dist. non liceat. ij.

ꝯ ¶ Pugnum. hoc est clausa manus cum apprehẽsione digitorum: ⁊ dicitur a pungo qui enim manu vult pungere stringit pugnuȝ: non denudent ergo brachium vt faciunt domine ⁊ quidam hispani: nec vtantur guarnachijs quas prohibet hec littera.

ꝝ ¶ Quomodolibet. ergo etiam vnum vel duos botonos portare non licet.

a ¶ Humeros. apud nos cõius scindunt ante pectus ⁊ tamen. j ponitur pena. Et aduerte quia modum scissure non relinquit hic dispositioni abbatis: sed solum in deferendo vel non: satis tamen videretur sufficere dispositio tacita. s. cum ipse abbas capitulo vtatur. ista vero scissura debet esse tanta ꝙ appareat ⁊ patẽs sit: s. a. ȧ. ti. pxl. c. fi. ⁊ qȯ dixi. ȧ. e. cõpi. ȯ vi. ⁊ ho. cle. c. x

τ honestis caputijs vti possit. ¶ In vestibus sendatum[a] ꝑ foderaturis non portent: esti ualibus[b] largis aut botis[c] altis pro calciamentis vtantur nullus zonā cultellū calcaria cuȝ ornatu deferre: aut cū sella clauorum ornatu decorata superfluo vl' nimis al's sumptuosa: siue cū freno ferraturaȝ ad ornatum[d] habēre equitare ꝑsumat. ¶ Rursus in locis ī qb⁹ fuerit cōgregatio. xij. monachoruȝ[e] aut supra infra septa[f] monasterij: abbas ꝓor aut ali⁹ ꝓsidens portet flocum[g] de panno ꝑ flocis aut cucullis ī ipo monasterio cōsueto[h]: monachi vero alij ī monasterijs ī qbus flocos soliti[i] sunt portare debēt ētvti eis. ¶ In alijs aūt monasterijs τ ītra domos τ alios ꝓoratus vbi nō est tā ta cōgregatio monachoꝝ: cucullas[k] clausas deferant τ honestas. ¶ Cū vero abbates ꝓores aut alios ꝓsidentes τ monachos alios extra monasterium proficisci contingēt: flocū cucullam aut capam[l] clausaȝ hēant τ subtus capam si eam portauerint cucullam deferant: aut si maluerint scapulare. ¶ Cū autem ad seruiendū ī diuinis officijs albis[m] vel sacris vestibus induentur: aut cum occupabuntur operibus vti eis liceat scapulari. ¶ Ve ruȝ ne ex diuersa acceptatione: quam in diuersis regionibus huiusmodi vocabula flocus videlicet τ cuculla dicuntur habere: hesitandi circa ꝓmissa mā̄ relinquaf: cuculle nomīe habitū lōgū τ āplū: sȝ mā̄icas nō habentē: nomīe v̄o floci habitum qui longas τ amplas habet manicas. nos itelligere declaramus. ¶ Sane[n] singulis mensibus[o] tam in monasterijs ꝙ̄ extra sublata occasione quacunqȝ: ad confessionem saltem semel accedant oēs τ singuli[p] monachi τ in ꝓma[q] dnica mensis cuiuslibet in mōsterijs sp cōicent: nisi ex cā forte quaȝ abbati ꝓori aut pniarijs mōsterioꝝ nō diant intimare: eorumqȝ iudicio vl' abstineant[r] vel accedāt. ¶ Regula q̄ȝ cuȝ ī capitulo legitur ab illo q preest ipsi capitulo vel alio cui hoc ipse iniunxerit ꝓpter iuniores[s] vulgariter expōat[t]. ¶ Nouitijs[u] ēt fidelis[x] deputef instructor[y] tā ī diuis officijs ꝙ̄ ī obꝯuātia regulari. ¶ Porro[z] a venationib⁹[τ] aucupatōibus oēs semper abstineant: nec eis ī interesse[ꝯ] aut canes vel aues vēaticos[ꝶ] per se vl' alios tenē ꝓsumant[a] nec a familiarib⁹[b] secū morantib⁹ teneri permittant: nisi salt⁹[c] viuaria vel garenas ꝓpas vel ius venandi alieīs hrent ī qbus cuniculi vel fere aliē forsan eēnt: quo casu hoc eis permittitur: duȝ tamen infra monasteria seu domos quas inhitāt aut eorum clausuras venaticos canes non teneant: nec venationi presentiaȝ exhibeāt personalem[d]. ¶ Siquis[e] autem premissoꝝ ūtemerarius extiterit violator: iregulari[f]

a ¶ Sendatum omne sericum comprehendit. τ vide quod dix. ī. c. i. super. v̄. sericis.

b ¶ Estiualib⁹. ī vl'gari vocant⁹ stiuali τ sūt calciamēta coriȝ qb⁹ ī estate vtor: τ optima sūt apō sāctū seuerinū

c ¶ Botis altis. que capiūt supra talos τ aliqd de crure: τ ligātur qñqȝ τ hos. ī. vocat sotlares cōrigiatos

d ¶ Ad ornatū. ꝑ hoc. v̄. supra duplicatū patȝ ꝙ qñ nō ad ornatū sed ꝓpf īgruentē necessitatē talib⁹ vterēf cēnt excusabiles: ad h' ō ȳ. τ ho. cle. cli. τ. ī. §. porro.

e ¶ Duodeci mōachoꝝ. iclusō ꝓlato ō si c. h. ō p. er. oī

f ¶ Septa. ī. clausurā sic dictā a sepiō sepis ꝑ. c. scripta aliud significat vt dī. ī. ō here. ad nostrum in prin.

g ¶ Flocū. ī regl'a ñ habef h' nomē. ī. dicit qd si floc⁹

h ¶ Cōsueto. sic ḡ videnf excusabiles mōachi āglie si meliori pāno vtunf q̄ȝ nostri.

i ¶ Soliti. ɔcor. xxi. di. c. ī ō cēsi. cum apostolus. in fi. io. an.

k ¶ Cucullas de his. xx. q. iij. pñs. xix. q. iij. c ij. deta τ quali. intellexi mus:

l ¶ Capā. rōdeli q nūc ivsu sūt nō sūt ꝓpe cape: siue capa dicaf a capite: siue a capio capis: q: totū hoīeȝ capiat. ñ. n. hūt caputiū appēsū. Et no. q: lȝ sub capa sit portādū saltē scapulare sb floco vl' cuculla ñ q̄si illa sint hitus sed non capa.

m ¶ Albis. nō ponif ꝑ colore s; ꝑ veste sacra de q̄ seqf v̄sus. Dī vrbs alba vestif ꝓsb: alba. vrbs illa ō q̄ loqf v̄sus ē de ꝓuicia

n ¶ Sane tertia pars.

o ¶ Mēsib⁹. artāf ḡ mōachi singl'is mēsib⁹ ad qō fideles artāf singul' āns: de pe. τ re. ois. pp. religiōis eni

professionem aliquid debent ad pensum sancte institutionis adijcere. iiij. di. deiqȝ.

p ¶ Siguli ɔcor. de exces. pla. nimis. ī. τ. ij. ī fi. τ dubito an p' h' stēdat dilatare hāc ɔstitutionē q̄ ad h' ad alios mōachos: qō

q ¶ In ꝓma. ñ puto ꝙ solēnitas festi occurrētis (ē hōestū satȝ. ea die: puta resurrectōis pētecostes vl' ꝓroni mōasterij hēat h' alterari: sa. e. t. cū ad mōasteriū. ī ꝓn.

r ¶ Abstineāt concor. de pe. τ re. omnis.

s ¶ Iūiores. vbi ḡ tales nō eēnt ista expositio nō fiet: fa ō cle. idēnitatib⁹ §. pe. li. vi. τ. ī de iurepa.

t ¶ Expōaf. viij (c. i. §. sāe q. ī. opōtet. xliij. di. §. vl.

u ¶ Nouitijs. ī. scholasticis ñ istructī q sb disciplina degūt: dato ēt ꝙ sint ꝓfessi: cū eadē τ fortior sit rō: al'r suif. s. ti. i. c. h.

x ¶ Fidelis. ñ (cū ɔcor. solū catholic⁹: s; ēt diligens τ fidelis τ legalis.

y ¶ Instructor. xij. q. i. c. i. xxviij. di ō his. ī. auc. ō mōa. §. volum⁹ ī fi col. i.

z ¶ Porro. q̄rta pars.

τ ¶ Vēationib⁹. he ꝓpe fiūt ad bestias: aucupationes de qb⁹ seqf: fiūt ad aues ī de aucupatō auiū

ꝯ Interesse ɔcor. (captor ī. ō bap. ꝑñti. cuȝ ɔcor.

ꝶ ¶ Vēaticos. ō alijs qui sūt ad custodiā ñ ꝓhibȝ.

a ¶ Presūant. h' ꝓhibēf ēt secl'arib⁹ clericī: ō cle. ve. c. i. τ. ij. cuȝ. suis ɔcor.

b ¶ Fāiliaribus. tenetur quis de fcō fāilie: ō hoc ō resti. spo. cū ad sedē in

c ¶ Salt⁹. ō salti (gl. pe. h⁹ τ viuarijs hētur. ff. ō vsufruc. vsufructuariū vēari. ī. rñ. τ. ī. §. Dī aūt alt⁹ nem⁹ rarus hñs arbōes vbi fere τ vēatores τ cāes hñ saliūt. dixit quidā. Est nem⁹ salt⁹ salienti dī act⁹. Viuaria dñr talia loca: q: ibi viuūt τ nutriūf fere τ circa pisces vtimur h' v̄bo. Garene: ñ ē nrī vl'gar: τ fōte dñr a gario garī τ quomō τ q̄re dicāf ista loca foreste silue τ īsule pratus scripsi p⁹ ho. de dōa. cū dilecti. sup. ī. gl.

d ¶ Personalē. reprobat qō no. ho. de cle. ve. c. ij. vbi dixit ꝑ v̄. vagatiōes: ꝙ si reddit⁹ clericoꝝ ēt religiosoꝝ ɔsistunt ī vēatiōe: puta cuniculoꝝ vt ī ꝓuicia vl' feraꝝ: vt ī anglia licebat illis: ī tpe ɔpetēti: maxie deficiēte familia ī ꝓprijs ꝓsonis vēa

201

tionē seu capere ⁊ vēdere: cū id nō sit vagari: ꝫ necessitati ⁊ vtilitati ecclie subueniri: ad qd̄ clici tenētur. vij. q. i. pñtiū ⁊. c. placuit vt nemini xxvi. q. i. q vere. ⁊. c. nos aūt q̄ ad r̄ligiosos

e ¶ Siquis autem. quinta pars. (hoc hic corrigit.

f ¶ Regulari. i. quā dicat reglāre: habet i rel'a. s. xxiij. c. ⁊ duobꝰ se ⁊. xviij. ꝺ duobꝰ. se. ⁊ de h̄ scripsi ꝺ reg c si.

a ¶ Sotulares a sb ⁊ talo. nec recedit a pmissa pmissiōe estiualiū: ꝫ dic̄ sotulares: cū illis vtunt̄ tales esse debere.

b ¶ Altos de qbꝰ predixit ibi boris altis.

c ¶ Prefert. in parte ij. ver. almutijs.

d ¶ Nō fissa. sup hūeros

e ¶ Nō habēs. ꝯcor e. ti. in singulis. in prin.

f ¶ Altius. q̄z abbas vl' prior nō habēs abbatez.

g ¶ Nullā hēat. filis distictio. s. e. cō. ꝺ vi. ⁊ ho. cle. qm̄. de deci. c. i. ⁊. j. de penis militorum

h ¶ Auibꝰ. si q̄ sine his fieret vēatio vl' ancupatio cum retibꝰ vl' laqis nō ē locus huic pene.

i ¶ Ex ꝓposito. secꝰ si ex cāu: ꝯcor. ꝺ se. ex. cū volūtate i ꝑ ⁊ si. ꝺ scis. c. vno

k Distictionē (v̄ omnē. vt. s. abbates ⁊ ꝑores nō hñtes abbates a collōne bñficiorꝝ: alij ab administratōe bñficiorꝝ sint suspēsi: ⁊ nō hñtes sint inhabiles ꝑ bieniū: ⁊ ex maioritate pene pꝫ ꝙ ista est maior culpa q̄z ꝑcedēs. xxiij. q. i. nō afferamus.

l ¶ Ut pmittit. restrigit q̄ hāc ꝓuisionē ad hos

subiaceat discipline. ⁊ nihil ominꝰ si sotulares [a] nō corrigiatos ⁊ altos [b] aut capucia vt ꝑfert [c] nō fissa [d] portare p̄sūpsit: sigdē abbas vl' ꝑor nō hñs [e] abbatē ꝓpriū fuerit: pānū se nouerit a bñficiorꝝ collōne suspēsū. ¶ Si v̄o altiꝰ [f] fuerit ab administratiōe siquā obtiet sit ꝑ annū suspēsꝰ. ꝙ si nullā [g] hēat: eo ipo ꝑ ānū reddat̄ ibabilis ad admistratōez ⁊ ecclīasticū bñficiū obtinēdū. ¶ Sig v̄o eorꝝ venatōi aut aucupatiōi clamose vl' al's cū canibꝰ aut auibꝰ [h] ex ꝓposito [i] ītfuerit iuxta pmissā ꝑsōarꝝ distictionē [k] dictarꝝ suspēsiōis ⁊ ibabilitatis penas ꝑ bieniū ipo facto icurrāt. ¶ Abbate aūt vl' ꝑore a collōne vt ꝑmittit̄ [l] bñficiorꝝ suspenso ad ꝑorē claustralē cū ꝯsilio ⁊ assēsu ꝯuētꝰ vl' maioris ptis ipsiꝰ eorūdē bñficiorꝝ collō deuoluat̄

Qrm̄ v̄o nonnulli monachorū ipoꝝ sic accepimꝰ suaui [n] iugo [o] obsuātie regularis abiecto iterdū ꝓpis relictis mōsterijs se i eis secure mōari nō posse fingētes vl' alio colorē q̄sito ꝑ curias ꝑncipū euagando dis

cāus i alijs q̄ ꝑuetur qd̄ habetur ne se. vac. c. vno. lib. vi.

m ¶ Quia vero. sexta pars cuius cau a potuit esse quod nō. io. mo. de elec. generali. ver. clericos. lib. vi.

n ¶ Suaui. Mathei. xi. i si. ⁊ dic suaui iustis ⁊ appētētibꝰ: de pe. di. i. ꝑfecta qbꝰ ē claustrū q̄si aq̄ piscibꝰ. xvi. q. i. placuit. ij. alijs ē carcer: ꝺ se. excō. vt fame Ad vtrūqꝫ. xxviij. di. de his.

o Jugo. idē verbū i ꝑ. c. ꝺ his. ⁊ de presum. cuꝫ i iuuētutez i ꝑn. ⁊ dī a iūgo is. ⁊ sic solet vocari istrumētū q̄ boues iūgūt.

p ¶ Canōici. de hac q̄ pte nō dubitamꝰ qn liget ēt mōachos

q ¶ Nō habētes. illos. n. q̄ñqꝫ ꝑ ipa ꝝ admistratio (nō nigros. nū cāis illuc ire oportet: q̄s ꝓseq pñt lꝫ nō sint ꝑpetui: ꝺ iud.

r ¶ Curias ꝑncipū. ꝺ of. or. q̄zto. Jnf. xij. abusiōes (cū ꝺputatij. claustri enūerat istā. hu. de folleto li. ij. ꝺ aīe claustro sic dicēs Duodeciꝫ sūt abusiōes claustri qbꝰ tota religiōis massa corrūpit̄: ꝑlatꝰ negligēs discipulꝰ iobediēs: iuuēis ocios': senex obstiatꝰ: mōachꝰ curialis: mōachꝰ causidicꝰ: habitꝰ ꝑciosus: cibꝰ exqsitꝰ: rumor i claustro: lis i capitulo: dissolutio i choro: irreuerētia circa altare: ⁊ hec singula ibi pulchre ꝓsequit̄: ⁊ dicit ibi ad ꝓpositū ꝙ cuꝫ dicitur monachus curial' ex ad

iuncto designatur aliquid leuitatis. Ordo enim claustri ⁊ ordo curie diuersus est: ibi dextra. tua repletur muneribus: hic lauas manus tuas inter innocentes Jbi pauperum violenter res auferuntur: hic a paupere sponte offeruntur. Jbi laudatur peccator i desiderijs anime sue: ꝫ

currūt: ⁊ nisi a p̄latis eorꝝ petita pēsio vl' subuētio assignet̄ eisdē: ꝯspirātes i illos eisqꝫ ꝑditionē vel alia grauia imponētes eos capi ⁊ incarcerari: ipsorūqꝫ monasteria ꝯburi ꝓcurāt: ⁊ intdū monasterioꝝ ipsorū bona in totū vel in ꝑtē nō modicā occupat̄ p̄sumūt. ¶ Nos eorū i hac ꝑte reprobis ausibus obuiare volētes hoc edicto ꝑpetuo ꝓhibemus ne monachi aut regulares canonici [p] administrationem aliquā non hñtes [q] ad curias [r] ꝑncipū absqꝫ spāli [s] prelatorꝝ suorū lnia se ꝯferr̄ presumāt ꝙ si vt suis p̄latis aut monasterijs dānuꝫ alqd̄ iferant ad dictas curias se ꝯferre p̄sūpserit: excōicatōis sniaꝫ eos incurrē volumus ipso [t] fcō: prelatis eorū districte nihilominꝰ iniungētes: vt ipsos a predictarꝝ curiarū accessu ⁊ alijs qbuslibet vagatōibꝰ ⁊ discursu diligent̄ cōpescē: ac sup hoc nō ꝑmittes eisdē seuē cōrigē nō omittāt ¶ Prefateqꝫ siue mōachos [u] īfra [x] septa monasterioꝝ sine licentia abbatuꝫ suorū arma [y]

benefit iusto. ⁊ pꝰ pauca submittit: ꝙ monachus curial' pro seculari principe alpium frigora ⁊ italicos calores libenter patitur: qui pro magistro spūali mīta minora forsan inuitus pateretur: ⁊ huic concor. xlvij. di. omnes: ⁊ exquo circa ista vagamur: ad religiosorum refrigerium scire debes ꝙ cyprianus librūꝫ fecit de. xij. abusionibus seculi dicens ꝙ sunt he: sapiēs sine operibus: senex sine religiōe: adolescens sine obediētia: diues sine elemosyna: femia sine pudicitia: dominus sine virtute: christianus contentiosus: pauper superbus: rex iniquus: epus negligens: plebs sine sine disciplina: populus sine lege: dicens ꝙ sic suffocatur

iusticia: ⁊ ibi singulas ordinate prosequitur.

s ¶ Speciali. generalis ergo puta ꝙ possint se quo voluerint: absentare non sufficit.

t ¶ Jpso facto. ad hāc excōicationis cōtrahendā duo videntur necessaria. s. ꝙ itrauerint curiam: ⁊ ꝙ causa dānificādi monasterium vel prelatum. licentiam vero hr̄e vel nō hr̄e nō puto pōderāduꝫ: cuꝫ hic nō repetat̄. hinc est ꝙ etiam de lnīa prelati intrans curiam si ad hoc intrat ligatꝰ est. Ex solo igit̄ exitu claustri ob hanc cāꝫ nō ligat̄: si. ne cle. vel mo. c. ij. ⁊ vl. Jtē exquo intrauit ob hanc cām lꝫ dānuꝫ nō intulerit: sine quia penituit ligatus ē: si. de homi pro hū. ani. li vi. ⁊ qd̄ ibi no non ob. ff. de fur. vulgaris §. q furti. ex: lꝫ is qui domū itrauit aīo furādi adhuc nō teneat̄ furti tenet̄ tñ iniuriarū vl' ꝺvi: si vi itulit vt ibi sic ⁊ iste lꝫ ꝺ dāno ñ teneat̄ qd̄ nōdū itulit: tñ itrādo ꝯsūauit ꝺlictū q̄ ab hāc

u ¶ Monachos. nō reperit reglāres cāonicos (penā.

x ¶ Jnfra. ꝓ itra. ⁊ pꝫ ꝑ h̄ ꝙ ex teneté pēa nō icludit.

y ¶ Arma. in cōi significatiōe ꝯprehendūt̄ tela ꝫ cūi

arma stricte qb⁹ defendimur: tela qb⁹ ipugnam⁹: isti ꝺ pu.iu.§ itē lex cornelia.de homici.si ꝓfodiēs.§.ꝫ ibi no armoꝝ appellatione fustes ⁊ lapides ꝯprehēdit ⁊ omē qꝺ arcu ⁊ manu mittit: vt p.§.itē lex cornelia.⁊ ff.ꝺ v.s.armoꝝ appellatio.ñ puto tñ auctorē sic latissi me itellexisse io.ā.

ē ꝑpetu⁹ istitutus ad curā ppli ⁊ sic nil hꝫ cōmune cū mōna sterio.xvi.q.i.ne p cuiuslibꝫ.sociū nō tenet: ⁊ sic ꝑuat ꝺ facto nec occurrit rō q̄re abbas talē mōachū ꝺ suo claustrali mōa cho sociare: ꝫ obediētiari⁹ q claustralis ē: q: solo nutu abba tis reuocat ad claustrū: iste nō dꝫ eē solus: vt cū socio aliq̄lē stabilitatē claustri ꝑuet. ⁊ idē i regulari cāonico: vt ꝑscripsi.e.ti.ꝙ dei tio rē super magna glo.

tenētes[a] decernim⁹ subiacere. ¶ Ad hec[b] ꝑdecessoꝝ nroꝝ[c] vestigijs iherētes[d] ꝑpetuo ꝓ hibemus edicto: ne monachi[e] singli i singul sibi cōmissis ad ministratiōib⁹ vel ꝑoratibus hitare ꝑsumāt: ꝫ si ꝯuētus ꝑ oratuū seu admistrationū h⁹i duobus[f] forte non suppetant ijdē ꝑoratus seu admistratōes nisi ꝑ abbates ad sustētatōeꝫ duoꝝ sufficiētes reddātur: lo cis alijs viciniorib⁹ ad eoruꝫ monasteria ꝑtinētib⁹ vł ipso rū monasterioꝝ officijs[g] aut i ter se iuicē[h] ꝓut erit ꝯmodius cū ꝯsilio ⁊ assēsu[i] abbatū ꝑ lo coꝝ ipsoꝝ ordiarios[k] vniant. ¶ Mōachis locoruꝫ que ali is vniētur ꝑorib⁹ ad claustꝝ[l] primit⁹ reuocādis ⁊ officis ser uitutis[m] ibidē de locoꝝ ipoꝝ ꝯuentib⁹ ꝓuisione debita fa cienda. ¶ Ceteꝝ[n] prioratus ꝯuētuales[o] alicui: nisi.xxv.an num attigerit: alij v̄o curā aīa rū hñtes: etsi[p] cura ipsa ꝑ secu lares hēat presbiros exerceri: cuiq̄ nisi.xx.ānuꝫ ꝑegerit[q] cō ferri nequeant aut committi. ¶ Qui aūt ꝑoratus istos[r] vel illos hūerint[s] īfra annū cōpu tāduꝫ a tpe collatōis seu con missiōis sibi facte de eis ⁊ pos sessiōis eoꝝ adepte[t] vel infra xxv. etatis siue annuꝫ si añ an num[u] ipm no i ꝯuentuales pri orat⁹ eis ꝯmissi fuerit aut col lati se faciāt ad sacerdotiuꝫ ꝓ moueri. ¶ Qꝺ si cessante ra tionabili[x] cā nō fecerit: eoipo nulla etiā monitiōe ꝑmissa: ꝑ dictis priorat ib⁹ sint priuati: q ipsis iterum ea vice nullate nus ꝯferantur[y]. ¶ Sane prio rat⁹ aliqs siue admistratio cō mitti alicui vel ꝯferri non pos sit: nisi expsse[z] ꝓfessus fuerit ordinē monachalē: neq̄ prio rat⁹ aut admistrationes extra monasteria obtinentes ꝑmit tātur in monasterijs: sed tene ant in ipsis priorat ib⁹ seu ad ministratōnib⁹ q̄cunq̄ nō ob

a ¶ Tenētes. ve niēs de foris ad claustrū cū armis ñ aio tenēdi nec tenet ex ꝺlatiōe li gari ñ v:: vt ꝺbū cuꝫ effectu ⁊c̄.de ele nō re.relatuꝫ. cū concor.

b ¶ Ad h.vij ps. ⁊ expōe.i.prec vł vltra hoc.

c ¶ Nroꝝ.s.alexā dri ⁊ honorij.e.ti. c.ij de cap.mo.c. pe.⁊ vlti.

d ¶ Inherētes.s.cō cor.ꝺ iur.cal c.i.ꝺ re iudi.cū oli.de torne.c.i.ioā.an.

e ¶ Mōachi.sim plr logt: vñ de oi b⁹ itelligit.io.an.

f ¶ Duob⁹.s.pori ⁊ socio.⁊ ꝑ h pꝫ ñ eē necesse ꝙ ꝑor hēat duos socios lꝫ qdā ꝯ ꝑ dec.vl. ꝺ cap.mo.ad quā rñde vt ibi scripsi super verbo mo nachos.

g ¶ Officijs.s.vt ele mosynarie sacri ste cellerarie vel similibus.

h ¶ Inuiceꝫ.q:.s.duo talia loca quoꝝ neuter sufficit ad priorem ⁊ socium vnientur.

i ¶ Assēsu.si h nō addidisset sufficiebat ꝯsiliū q̄rere. ꝺ arb.cū oli.⁊ lꝫ h regrat ꝯsēsus abbatꝫ nihilominus neciuꝫ puto ꝯsēsū capli ecclie cathedral.s̄.e.cō.de re.

k ¶ Ordiario approbat qꝺ no ino.⁊ (ee.ñ ali.si vna. ab.de exces.pla.sic.vbi tenēt ꝙ abbates ecclias ēt ple no iure sibi subiectas vnire ñ pñt: ⁊ fa.qꝺ dixi.s̄.e.cō. de re.ec.ñ ali.si vna.ꝺ re ꝑmu.c.vno. Querit archi.de ꝑbē.cū singula.li.vi.an abbates possint h prescribere all.ꝙ sic ꝺ exces.pla.accedētib⁹.alle.ad ꝯrium.c.di ꝯ morē.xciij.di.illō.tꝫ ꝙ possint saltē circa ꝑorat⁹ simpli ces māuales nō hñtes curā: sicut possēt vnire grāgi as vł māeria.ff.de le.j ꝙ i reꝝ.§.vl.de le.ij.gai⁹.§.i.ff. de v̄.sig.l.loc⁹.ad hāc alle.fac qꝺ no.ꝺ ꝑbē.tue.satꝫ vi ꝑ ea q no.ꝺ ꝑscrip.audit.⁊ q scripsi i pre.decre.accedē tib⁹.ꝙ cū istud sit dignitatꝫ ⁊ iurisditiōis nō ordis qꝺ ꝑscribi possit tñ cū titulo: nisi ꝑscriptio sit talis cui⁹ ini tij non sit memoria: de prescrip.c.i.li.vi.

l ¶ Ad claustꝝ.sepi⁹ dixi ⁊ scripsi ꝺ cap.mo.c.si.q ꝯcor: huic ꝙ iura q tractāt ꝺ mōachis ne soli mācāt i capel lis: ꝺ claustralib⁹ itelligūt: qꝺ pꝫ h ⁊ ibi. Si ḡ mōchus

m ¶ Seruitutis.cū ti.vel sine de cap.mo.c.si.j.de exces.pla.freqns.⁊ .qui dā.Sꝫ dices ꝙ ēt cleric⁹ secularis dꝫ hre sociū cū quo celebret: de si.ꝑs.ve niēs.cuꝫ ꝯcor.fateor ꝙ eget ꝑuitore ꝫ nō socio: ⁊ ideo sufficere poterit talis loc⁹ ꝑsbytero ⁊ ser uienti: qui duobus mo nachis non sufficeret.

n ¶ Ceteruꝫ.octaua ps.

o ¶ Conuentuales.in q bus.s.sunt ples collegia liter: de quo satis scripsi de iure pa.nobis non vt singuli: fa.de exces.pla. dilecta.talis autē pot da ri delegatus per papam s̄.e.cō.de rescrip.c.ij.

p ¶ Etsi.ꝑ q̄uis.vbi ve ro curā ꝺ erꝫ exercē ꝑ se ipꝫ puto ꝙ ꝺbeat attigis se.xxv.an.de elec.cuꝫ in cūctis.§.iferiora.nō ob. ꝙ sit manual: fa.de elec. nemo deiceps li.vi.⁊ ꝑ istō q̄uis videt cōpare ad miorē etateꝫ.videtur eni aliqb⁹ sufficē talē eē maiorem.xiiij.an.ex quo alius curam exercet ⁊ hoc tollit: ta men de mente iuris non est ꝙ claustralis gerat curaꝫ ppli: de cap.mo.c.i.⁊ vide quod ibi dixi.

q ¶ Peregerit concor de regu.ad nostrā.de of.de le.cum vi cessimuꝫ.vbi de hoc plenius: de elec.cum in cunctis.ad idē. e.ti.indēnitatibus.li.vi.de eta.⁊ q c.vno.li.vi.ꝙ autē h requi ratur annus perfectus: ⁊.ꝯ.sufficit inchoatus: est de arbitra rijs que prebent ex principis voluntate.

r ¶ Istos vł illos.s.conuentuales vel nō cōuentuales cura tos ⁊ no.ꝙ lꝫ dec.lꝫ canō.de elec.li.vi.locū nō habeat i ecclijs collegiatꝫ ⁊ assūptis ad ipaꝝ regimen: vt e.ti.statutū i ꝑorati b⁹ tñ ꝯuētualib⁹ ⁊ religiosis ⁊ ipoꝝ ꝑorib⁹ locū hꝫ vt hic.

s ¶ Habuerit.nō dicit receperit: ꝑ qꝺ vult ꝯphēdere ēt iaꝫ ꝓ motos.⁊ ē si.de elec.cuꝫ incunctis.§.hoc sane sed cōtradicit lr̄a sequēs ibi: a tempore collōnis ⁊c̄.sed supplendū videt vt prius commissis a tempore quo ligat constitutio.

t ¶ Adepte vel ex quo per eos staret: de elec cōmissa.li.vi.

u ¶ Si ante annum.⁊ sic non sunt apti ad sacerdotium.s̄.e. con.de eta.⁊ quali generalem.

x ¶ Rōabili.vt ifirmitatꝫ irr'aritatꝫ supueniētis sine clpa sua vl ꝑcedētis i q suff cient dispēsatū eēt: ꝺ eta ⁊ q.mā.vł his.silib⁹

y ¶ Conferantur.concor.de elec.cōmissa.§.porro.li.vi.

z ¶ Expresse.reprobat quod no.egi.de elec.cū in magistruꝫ.

202

vbi dicebat tēporalibus administrationib⁹ monasteriorum posse prefici non professos: cum illi sint quasi castaldi: hic āt vides ꝙ nō sufficit tacita professio: vt sic de re. null⁹. de elec. li. vj. etiam in his hodie locum habebat.

g ¶ Consuetudine. no. casuʒ nouū quo damnat̄ cōsuetudo: sic. j. c. pr. i fi. ⁊. j. ti. j. c. ij. §. vt aūt. ⁊. s. e. cō. de eta. ⁊ q̄. vt hi q cū suis cōcor. ⁊ no. ꝙ lʒ dānet ꝯsuetudinē de nō residēdo in prioratibus: nō ꝑ h̄ damnat illaʒ q̄ hʒ ꝙ tales priores vocem habeant in electiōe maioris abbatis: de q̄ no. ꝯ priui. c. j. in fi. li. vj. ⁊ dixi ꝯ reli. do. c. fi.

h ¶ Residere. collige ex hac ꝯstōne ⁊ ex illa. s. e. com. ꝯ sup. ne pre. c. vno quō i multis eqꝑāt prioratus mānuales ꝑpetuis bñficijs. s. in tpe lateran̄. cō. de cōces. pbē. c. ij. i cēsibus nouis non īponēdis: nec antiq̄s augēdis: in fructib⁹ ipoꝝ cuʒ vacant non occupandis in ipsoꝝ pluralitate nō habēda: i etate: in ordie: in ꝓfessione ⁊ residentia.

c ¶ Ex studiorū. de cle. non resi. relatum.

d ¶ Rōnabili. ꝑꝑ infirmitatem. aer' intēꝑiem: capitales inimicitias vl' similia.

e ¶ Ad ampliationē. ix. pars ⁊ huic princi. cōcor. de consti. c. pe.

f ¶ Quilibet. non potest ergo negari quin in omnibus monachis locum habeat quod hic dicitur.

g ¶ Legitima. quā si hʒ ⁊ nō exaudit̄ supplicet vel appellet ad superiorē abbatis ad istar serui supplicātis ꝯ dominum C. ꝯ ꝑci. ipe. of. li. j. ꝯ ap. ꝯ pore. de iurepa. nullus.

h ¶ Promoueri. ita ⁊ cōtra prohibitionem abbatis promoueri non debuit: de tempo. or. ad aures.

i ¶ Nō desit. concor. de magistris. c. j. ⁊. c. quia nonnullus.

k ¶ Facultates. si abbas hoc non seruans dicit facultates si sufficere: episcopus facta de hoc inquisitiōe si inueniat illas sufficē: illū coget ad h̄ vel ponet ibi magistꝝ ꝯ magr̄is. c. ij.

l ¶ Premissa. decima pars.

m ¶ Stauit. e ti. cum ad monasteriuʒ. ⁊. c. in singulis. ⁊ ibi vide de hic prohibitis.

n ¶ Obseruari. precedēs ergo dissuetudo circa prescripta vl' supradicta nō iuuat: ⁊ tñ inouatio ista de facto non proficit.

o Attendentes. Primo ponit exordium. Secundo constitutioneʒ ibi hoc igitur sacro. in qua primo statuit ꝙ ordinarij singulis annis visitent monasteria monialium nō exempta ⁊ exempta que soli pape subsunt: reliqua exempta ⁊ visitent superiores ipsorum. Secundo statuit de officio visitantium: ibi visitatores. Tertio precipit abbatissas benedicendas debere infra annum post confirmationem benedici ⁊ penam imponit ibi: statuimus. Quarto ibi: illas quoqꝫ cōstitutionem prorogat ad canonicas cum quadam protestatione Quinto ibi ipsos autēʒ. determinat comitiuaʒ visitantiuʒ. Sexto ibi siqui vero. punit illos qui visitantes predictos impediunt.

statē ꝯsuetudie[a] residere[b] nisi ex studioruʒ[c] vel alia cā rōnabili[d] ad tp̄us forte ab h⁹i residētia excusent̄. ¶ Ad āpliationeʒ[e] aūt cult⁹ diuini statuim⁹: ꝙ monachi q̄libʒ[f] ad monitionē abbatꝫ se faciāt ad oēs ordies sacros excusatione cessante legitima[g] promoueri[h]. ¶ Rursus vt ipsis mōachis ꝓficiēdi in scia via opportūa nō desījt[i] in singulis ipsorum monasterijs q̄bus ad hoc suppetūt facultates[k] idone⁹ teneat̄ magr̄: q eos in ꝓmitiuis sciētijs istruat diligēt. ¶ Premissa[l] igitur oīa ⁊ ea nihilominus q̄ fe. re. inocenti⁹ papa q̄rt⁹ ꝑdecessor nr̄ circa statum monachoꝝ ipsorum pro vberiori cultu obseruātie regularis q̄ ad vsum camisiarū abdicationem ꝓprietatis silentiū ⁊ esū carniū: ac de eoꝝ capl'is de triennio in triennium celebrandis: ⁊ etiaʒ quo ad q̄libet alia statuit[m]: que omnia inouam⁹ ⁊ approbam⁹ exp̄sse volum⁹ ⁊ statuim⁹ firmiter obseruāri[n].

Idem in eodem.

Attēdētes[o] ꝙ vbi gubēnaculuʒ discipline cōtēnitur[p] restat vt religio naufraget[q]: ꝓuidendū cēsuim⁹ esse precipue ne ꝑ cōtēptū h⁹i[r] in his q̄ se x̄po[s] toto celebri[t] desponderūt qcq̄ reꝑiatur incongruū. qꝺ irregularis ponat honestatis gloria maculā: ⁊ diuinam merito possit offender̄[v] maiestatē. Hoc igit̄ sacro approbāte ꝯcilio duxim⁹ statuenduʒ: vt singula monialium mōasteria ꝑ ordiarios[x] exēpta videlicet que ita se. apo. ꝙ nulli alij subiecta noscunt̄ ap̄lica[y] non exēpta vō ordinaria aucte: ac exēpta alia[z] per alios quibus subsunt ānis[⁊] singulis ꝺbeāt[ꝯ] visitari. ¶ Visitatores autēʒ

p ¶ Cōtēnit̄. xlv. di. salomō. ⁊. c. se. Jo. chry. vbi non timet̄ rephēsor secur⁹ accedit tētator. ⁊ facilitas venie ⁊. c. ꝯ vi. ⁊ ho. cle. vt clicorum. cuʒ suis concor.

q ¶ Naufraget̄. quasi naufragiū patiatur: fa. ꝯ pe. di. ij. post naufragiū. xxiiij. q. j. non turbat̄. xxiij. di. c. j. post prin.

r ¶ Huiusmod correctionis ⁊ discipline.

s ¶ Christo. xxvij. q. j. que christo.

t ¶ Celebri. dicit̄ a celo ⁊ pōitur ꝑ sancto pro solēni ꝑ festiuo pro frequentato.

u ¶ Offendere. quod grauius ē q̄ʒ offendere terrenam: de here. vergentis.

x ¶ Ordinarios. annis singulis ꝺbeant visitari q̄ꝺ est. j.

y ¶ Apostolica. auctōitate quod sequitur.

z ¶ Alia istorum ergo monasteriorum exemptorum due sunt species. aliqua sunt exēpta que nō recognoscunt superiorem nisi papam alia sunt exempta quia sunt ordinum exemptorum: sicut monasteria ordinis cistercien̄. camaldul'. ⁊ similiuʒ. Illa ergo non corriget ordinarius loci: sed abbas vel prior cui subsunt. Si autem monasteria monalium subsunt alijs monasterijs monialiuʒ cum illa maior prelata clausuraʒ exire non debeat: e. ti. c. vno li. vj. videtur ꝙ illud monasterium sic subiectum possit ordinarius visitare: archi. in pre. decre. vnica tenet ꝙ illa maior prelata per se visitare non possit: sed cum iuste sit impedita visitabit per alium. x. q. j. episcopum. fa. de of. or. inf. e. ti. si eps. lib. vj. ⁊ s̄m hoc cessabit ibi officium ordinarij:

⁊ ¶ Annis singulis. an sufficiat hoc fieri in fine primi anni. ⁊ in prin. secundi: vide quod scripsi. e. ti. in singul. in prin. hec autem visitatio fiet semel tantum in anno: iterari tamen poterit si subsit causa: quod dic vt no. de of archi. mandamus. de censi. cum venerabilis quod de non exemptis est indubitatum. Sed idem puto de exemptis: nec ista littera contradicit.

ꝯ ¶ Debeant. male faciunt prelati qui has visitationes omittunt: cum hoc verbum sit precepti. ⁊ necessitatem importet: de ap. oblate. in fi. de sen. excom. vt fame. et si quandoqꝫ sapiat honestatem: sed illud speciale: de despon. impube. c. j.

hꝰi sollicitudīs studiū diligēt ipendant[a]: vt moniales[b] ipse quarū nonnullas dolētes[c] audiuimꝰi subscriptis excedere[d] pānis sericis[e] varioꝝ foderaturis sādalicijs[f] comatis ⁊ cornutis[g] crinibꝰ scacatis ⁊ virgatis[h] caputiolis nō vtanť: non choreas[i]: nō festa[k] seculariū ꝓsequanť: non die noctuve ꝑ vicos ⁊ plateas icedant[l]: aut voluptuosā alīs vitā ducāt easqꝫ solertius[m] retrahāt ab insolētijs[n] qbuslibꝫ ⁊ mūdi hꝰillecebris[o]: ac iducāt easdē ad ipendēdū in monasterijs suis deuotū ⁊ debitū ꝟtutum dño famulatū: ad q̄ oia[p] obſuāda ad moniales easdē non obstātibꝰ exemptionibꝰ ⁊ ꝓuilegijs qbuscūqꝫ: qbꝰ tñ quo ad alia[q] nolumꝰ preiudiciū generari per illos de quibus supra dictū est ꝯpelli[r] iubemus remedijs opportūis. ¶ Statuimus isup vt queuis ad regimē abbatiaꝝ assūpte i monasterijs in qbꝰ abbatisse sūt solite[s] benedici[t]: infra annū a sue cōfirmatiōis tēpore[u] ꝯputādū munus benedictiōis suscipiant: alioquin a iure suo nisi subsit cā rationabilis[x]: prorsus se nouerint cecidisse[y]: per allios[z]

a ¶ Impēdant. capl'a super quibus inquirunt visitatores monasterioꝝ formauit guil. in spe. de inquisitione. §. nunc tractemus. ver. lꝫ autem.

b ¶ Moniales. abbatissas includit: de simo. c. fi. de priui. ex ore.

d ¶ Dolētes. concor. s̄ e recolētes i ꝓn. de cele. mis. dolētes. j. de cēsi. ad nr̄aꝫ. i ꝓn. s̄. e. cō ð ele. i plerisqꝫ

d ¶ Excedere. iūge hic litterā nō vtantur. io. an.

e ¶ Sericis. imo. nec haberꝭ debēt sericā texturā. xxi q. iiij. c. i. ꝫ portaꝭ debent vestes aptas ꝓfessioni ⁊ sātimoīe. xxi. q. iij. c. fi. xxiij. di. sancti moniales. ⁊ fac. s̄ e. cō. de vi. ⁊ ho. cle. qm̄ i ꝓn. fulgētius ad probant: Vestis talis sit sacre ꝟginis q̄ testis sit itime castitatꝭ.

f ¶ Sandalicijs. de his de ꝗ supallij c. fi. ⁊ xciij. di. §. cōpagis. ⁊ sūt calciamēta qbꝰ vtūꝭ epi iduti pōtificalibꝰ

g ¶ Et cornutis. ꝑ hāc copulā nō videꝭ ꝓhibere comas ipsaꝝ vbi cornute nō sunt: fa. xxx. di. q̄cūqꝫ. ⁊ xx. q. iij. c. ij. vbi tꝫ hoc lau. cuꝫ ibi precipiat clericos tonderi ⁊ nō moniales. apud nos cōiter tondūꝭ moniales. ⁊ c. q̄cūqꝫ. de secularibus feis intellr̄: que i sui velamē ⁊ subiectionis signū crinibus vtunꝭ. Refert vegetiꝰ de re militari ꝙ cuꝫ romanis neruoꝝ ⁊ funium copia defecisset: ⁊ nō possent ad resistendū bellatoribus machinas reparare: mulieres romāe abscissis crinibus eos maritis tradiderūt ꝑ quos reꝑatis machinis aduersarioꝝ ipetū repulerūt. maluerūt. n. vt ipse dicit pudicissime femine maritis cōuiuere capite deformato: q̄ꝫ integris crinibus hostibꝰ seruire: sic puto plus monialibus expedire deformato capite deo cōuiuere q̄ꝫ crines poliendo humani generis hosti seruire. ioan. an.

h ¶ Virgatis. hec prohibentur etiam secularibꝰ clericis s̄. e. con. de vita ⁊ ho. cle. quoniam. in prin. ⁊ in fi.

i ¶ Choreas. vide quod dicam. j. de celebra. mis. c. vno circa medium.

k ¶ Festa. Cyprianus de laude virginitatꝭ sic loquitur ¶ Nec computari iam potes inter puellas virgines christi: que sic viuis vt possis adamari.

l ¶ Incedant. etiam ex honesta causa. debent eni manere sub clausura. eo. ti. c. vno. lib. vi.

m ¶ Solertius. s̄. e. cō. de of. dele. c. vno. ibi exponiꝭ.

n ¶ Insolētijs s̄. e. con. de of. or. c. i. ibi exponitur.

o ¶ Illecebris. s. carnalibus vel illicitis delectationibus sic dictis quia illiciunt.

p ¶ Oia. ⁊ sitia: de ꝯsti. trāslato. ð rescrip. inꝭ. fi. ð le. nōpāt. vn̄ si portarēt vestes rubeas vel virides vl' i silibꝰ hic nō expressis excederent: coarcebunt ordinarij.

q ¶ Alia. legis diocessāe vl' iurisdītōis: q̄ plene no. ð of. or. dilectꝰ. ꝑ hoc tñ nō eximit illas a ꝓcuratiōe: cū illa sit annexa visitationi. de ꝓscrip. cū ex officij. de censi. cum venerabilis.

r ¶ Cōpelli ꝑ hoc vr̄ ꝙ nō possint exēptas destituere. fac q̄ð scripsi pꝰ ino. de eta. ⁊ qua. q̄ris. in fi. de rescrip. dilectꝰ. j. ⁊ facit. s̄. e. ti. ea q̄. ꝟ. hec cadē: quā hāc imutari nō puto q̄ etiā hodie illa loca visitāt visitatores a capitulis ꝓuīcialibꝰ ðputati: qð pꝫ q: visitāt ēt nō exempta vt ibi: ḡ ordiariorū ꝑtās nō ipedit ipoꝝ officiū. exerceant ḡ ordiariꝭ q̄ ad exēptas cēsurā ⁊ disciplias regule. s̄ c. ꝑxi. §. siqs. ⁊ h sint remedia opportuna de quibus sequitur:

s ¶ Solite. lꝫ ḡ abbatisse bn̄dicāꝭ: tñ nō oēs. in spiciꝭ ḡ mos mōasterij: ꝯcor. s̄. c. ꝑx. ꝑte. ij. ꝟ. morē. ⁊ xij. q. ij. alienatiōes. Quid si aliq̄ fuerunt bn̄dicte aliq̄ nō: Puto si de more seruato ꝑ. xl. āos pateꝭ posset: illū seq̄ndū lꝫ ꝓus vl' pꝰ ſuatū fuerit ꝯtriū: ar. ð ꝑbē. cū ð bn̄ficio. li. vi. vbi ꝟo affirmatiua vl' negatiua tāti tpis nō apparet: puto penā istā locū nō hr̄e q̄si ex varia obseruatione videaꝭ hoc volūtariū ad hoc de cēsi. ex ꝑte.

t ¶ Bn̄dici. vt scripsi pꝰ host. de accusa. meminimꝰ. minꝰ hꝫ bn̄dictio abbatisse q̄ꝫ abbatꭍ: q: abbas bn̄dictꝰ mōachos bn̄dicit: de sup. ne. pre. c. i. ⁊ ꝯfert miores ordies: de eta. ⁊ q̄li. cū ꝯtigat. qð ex fragilitate sexus abbatissa non facit: de pe. ⁊ re. noua. cū si. lꝫ ergo bn̄dictio abbatꭍ nō sit simplex ꝫ mixta iter simplicē ⁊ ordinariā: vt scripsi pꝰ hosti. de eta. ⁊ q̄li. tuā bn̄dictio tñ abbatisse simplex vr̄. Itē lꝫ bn̄dictio abbatꭍ a q̄ ðpēdet ordiandi ꝑtās his diebꝰ dari debeat qbꝰ dādus ē ordo ꝓm ho. q dicit id tutiꝰ. de eta. ⁊ q̄li. cū ꝯtigat. de ista tñ a q̄ ꝑtās illa nō depēdet minus vr̄ dubiū qn q̄libꝫ die dari possit: facit de ꝯse. ec. vel al. c. ij. ⁊ satis ē certū tꝑs illi vl' suis depēdentijs nō eē ꝓfixū. ꝫ dubitabaꝭ an hec bn̄dictio sit iterabilis: hug. ꝫ tenet ꝙ nō. j. q. j. manus ē. n. q̄si sacrꝫ ⁊ ad istar bn̄dictiōis nuptiarū: de se. nup. c. i. ⁊ iij. qdaꝫ contra inquirendum esset. quid seruet curia. certum est autē pro his benedictionibus dandis vel datis preciū exigi non debere: de si. sicut. iij.

u ¶ Tēpore. sic ēt currit tēpus cōsecratiōis epi. s. post confirmationē. c. di. c. j. de hoc de elec. cū inꝯcūctis. ver. cum vero.

x ¶ Rōnabilis. puta ipsiꝰ ifirmitas: volūtas diocesani ꝑ ipꝫ sepiꝰ reqsiti: vacatio sedis vel his silis. Idē puto si possessionē abbatie nō hūisset neqꝫ ꝑ eā stetisset: ad hoc. xcij. di. siq epi. de elec. cōmissa. li. vi. Itē si corrupta ꝓmota eēt ꝑ eū q posset nō bn̄dicereꝭ: ⁊ fac qð no. hug. xx. q. i. iuuēculas. ꝑ eū q possꝫ dixi q: corrupta nō pōt in abbatissaꝫ eligi: vt ibi ⁊ facit. j. q. vij. c. ij. ꝟ. nouimꝰ. ⁊ no. xxxi. q. i. qūo virginibꝰ. nō. n. posse cōruptā ꝟginitatē hortari. xxvi. di. c. pe. in fi. ergo nō presit virgibus.

y ¶ Cecidisse in abbatibꝰ in qbꝰ hoc nō exprimiꭍ nō hꝫ locū hec pena. lꝫ eniꝫ masculinuꝫ cōprehendat femininū: non tñ conuertitur. exemplo eniꝫ ⁊c. ff. de le. ij. si ita sit scriptum.

z ¶ Per illos. siue sint collegia ad que spectat de iure cōi electio: xvi. q. vl. c. vlti. ⁊ ð elec. c. i. siue sint alij ad q̄s ð iure spāli

ſpectet ꝓuiſio: de reſti. in inte. c. ij.
a ¶ Uulgo facit. j. e. c pꝛoxi. in pꝛin. cum concoꝛ.
b ¶ Seculares. de his de elec. indẽnitatibus. §. pe. li. vi. ⁊ nõ. xij. q. vlt. c. vl. ⁊ de ma. ⁊ obe. dilecta. in glo. pe.
c ¶ Appꝛobare. imo repꝛobari vĩ. xviij. q. ij. pernicioſam.

dꝰ ff nim ꝰ. ⁊. c. pernitioſaꝫ. Alibi etiã no. hoſ. ꝙ a beguinis cauẽdũ de fri. fraternitatis pꝰ pn̄. de vi. ⁊ ho. cle. i monaſteria. alibi no. de iureiur. ⁊ ſi xp̄s ꝟ. angeluſ. qn daꝫ dixiſſe tp̄a mutata ĩ malũ: ex quo ꝯſciẽtia cepit eẽ pc̄tꝫ. deus nouit iuramẽtũ ⁊ beguinaꝛ religio: dĩ que

d ¶ Duobꝰ negatiue ſumitĩ. i. nõ plibꝰ. facit. xxvi di. c. i. ⁊ de hoc nõ. de teſti. lꝫ. j. Idẽ repete de ſequentibꝰ. ⁊ hoc ꝓbat lr̄a cõtẽtos que ſequitur.
e ¶ Duabꝰ. decre. vt iuxta. de of. oꝛ. dicit de duabꝰ vetribꝰ: ſꝫ hec decre. ſpãliter loquitur in monaſterijs monialium.
f ¶ Sue eccleſie. cathedralis vel inferioꝛis.
g ¶ Uiris alijs. nõ diſtiguit: ſint clerici. vl' alij: tñ decre. vt iuxta de of. oꝛ. ꝑcipit ſeculares excl'di.
h ¶ Maturis etate: de elec. cũ ĩ cũctis. in pꝛin.
i ¶ Cõtẽtos. circa viſitationẽ alioꝛũ monaſterioꝛũ ⁊ locoꝝ ſeruet̄ decre. vt iuxta de of. oꝛ. circa viſitationẽ quaꝫ facit ep̄s de pꝛopꝛio capitulo pꝛecipue regulari ſeruet̄ extraua. boni. de offi. oꝛdi. debẽt. hic autẽ taxat numerũ ĩtromittẽdoꝝ. ⁊ tẽpoꝛe viſitatõis: ꝑ ħ tñ nõ reſtringit numerũ ꝓcurandoꝛum ſtatutum: de cenſi. cum apoſtolus.

ad quos id pertinet pꝛouiſione de abbatiſſis monaſterijs ipſis canonice facienda. ¶ Illas q̄ꝫ mulieres que vulgo[a] dicuntur canonice ſeculares[b] ⁊ vt ſeculares canonici vitam ducunt: non renunciantes ꝓpꝛio: nec profeſſionem aliquã faciẽtes: ꝑ locoꝛuꝫ oꝛdinarios ſi exẽpte nõ fuerint ſua: ſi vero exẽpte fuerint ap. auctoꝛitate ꝑcipimus viſitari. ¶ per hoc tñ non intẽdentes eaꝝ ſtatũ ſ' regulã ſeu oꝛdineꝫ appꝛobare[c] ¶ Ipſos aũt viſitatoꝛes notarijs duobus[d] ⁊ perſonis duabus[e] ſue eccleſie[f] q̄tuoꝛqꝫ viris[g] alijs honeſtis vtiqꝫ ⁊ maturis[h] ꝑcipimus in ea quaꝫ viſitãdo facient inquiſitiõe foꝛe contẽtos[i] ¶ Siq vero viſitatoꝛes ipſos[k] in pꝛemiſſis impedire[l] preſumpſerit ſeu aliquo pꝛemiſſoꝝ: niſi moniti reſipiſcant ipſo facto[m] excõicationis ſententiã ſe nouerint incurſuros: pꝛiuilegijs ſtatutis ⁊ conſuetudinibꝰ q̄buſlibet in contrarium minime valituris.

Clemens quintus ĩ cõcilio vienenſi.

De religoſis domibꝰ vt ep̄o

Um[n] de quibuſdaꝫ mulieribꝰ[o] beguinabꝰ[p] vulgarit[q] nũcupatis[r]: q̄ cũ nulli ꝓmittãt obediẽtiã[s] nec ꝓp̄is renũciẽt: neqꝫ ꝓfiteãt̄ aliquã regulã appꝛobatã: religioſe neq̄ꝙ exiſtunt: q̄ꝙ habitum qui beguinaꝝ dĩ ꝺ ferãt ⁊ adhereãt religioſis aliq̄bꝰ ad quos ſpãliter trahit affectio[t] earundẽ: nobis fide digna relatiõe ĩſi nuatũ extitit: ꝙ eaꝝ aliq̄ q̄ſi ꝑducte ĩ mẽtis inſaniaꝫ[u]: dſũma trĩtate ac diuina eſſẽtia diſputẽt[x] ⁊ ꝑdicẽt[y]

daꝫ declaratoꝛia ſup hac ꝯſtitutõe manaſſe: quã de curia hẽre nõ potuit: ⁊ a q̄buſdaꝫ audiui ꝙ a curia nõ manauit. vidi aũt duas cõtrarias: ⁊ vt puto ĩ alamania cõpoſitas: quaꝝ altera videbat̄ edita ad cõſultationeꝫ ep̄i argentini.
o ¶ Mulieribuſ virgĩes nuptaſ ⁊ viduas ꝯꝑhẽdit de ħ ff. de verbo. ſi. mlĩeris in pn̄.
p ¶ Beguinabꝰ. de erroꝛibꝰ beguinaꝝ ⁊ beguardoꝛũ alamãie. j. de here. ad noſtruꝫ.
q ¶ Ulgarit. iſplicit̄ elocutio vulgi. ꝟ. ti. pꝛi. c. vlt. ꝟ. illas quoqꝫ. j. ꝺ here. c. i. §. ſanc. ꝺ toꝛne. c. i. de iniu. ⁊ ſi pignoꝛatiões in pꝛin. li. vi. cum ſuis concoꝛ.

k ¶ Ipſos oꝛdinarios viſitãtes apoſtolica auctoꝛitate vl' pꝛopꝛia vel ſuperioꝛes ipſoꝛum monaſterioꝛum.
l ¶ Impedire. ꝑ hãc lr̄am puto ꝙ neceſſe ſit ipedimẽtũ ꝑcedere ⁊ monitionem ſeq ad hoc vt locꝰ ſit huic pene. hoc dico q2 vidi ꝑlatos ſcribẽtes q̄ñqꝫ monialibꝰ ꝙ parẽt ſe certa die ad recipiẽdaꝫ viſitationẽ ipſoꝛuꝫ: ⁊ in eiſdeꝫ lr̄is faciunt monitionẽ ꝙ nullus impediat. talis enim monitio debet fieri vt deſiſtãt ab illato impedimẽto vt locus ſit huic pene: facit quod ſcripſi de conceſ. pꝛeben. cuꝫ noſtris. ⁊ ſup glo. ij. Sꝫ nunqd illato ĩpedimẽto fiet monitio nominati an ſuff ciet generalis ꝑ ⁊ ꝯ fac. ꝺ e. ꝯpi. de vi. ⁊ ho. cle. c. i. de ſẽ. ex. ꝯſtitutionẽ. li. vi.
m ¶ Ipſo facto. eſt ergo iſte caſus quo ſufficit monitio: nec eſt neceſſaria ſentẽtia: concoꝛ. dedi. ꝺ. e. compi. de vi. ⁊ hone. cle. c. i. abſoluit aũt oꝛdĩariꝰ ex q̄ papa ñ reſuat: vt ꝺ ſẽ. excõ. nuꝑ
n Um de quibuſdã. Pꝛimo ponẽs cõſtitutiõis caꝫ abolet ⁊ dãnat ſtatuꝫ beguinaꝝ ⁊ excõicat illũ ſectãtes vel de nouo aſſumentes. Scd̄o ibi ꝑdictis. excõicat religioſos dantes circa id cõſiliuꝫ auxiliũ vel fauoꝛeꝫ. Tertio proteſtat̄ ſtatũ penitẽtie ⁊ humilitatis ꝑ id mulieribꝰ nõ ꝓhiberi: ibi ſane. Cõſtitutioni foꝛte caꝫ dedĩt q̄d no. ho. de pe. ⁊ re. cũ ex eo. dũ eniꝫ ibi dĩ ꝙ q̄ſtoꝛes elemoſynaꝝ nõ hoſpitent̄ in locis ĩcõgruis: dicit ibi ho. parẽt ꝙ nõ dicit ꝓſtibulis: ſꝫ cauẽdũ ẽ a q̄ſi ꝓſtibulis: ſicut ſ͛ hoſpitia beguinaꝝ: q̄d ꝑniocioſũ genꝰ ẽ mulierũ: nec de facili alios q̄ꝫ religioſos admitũt: a q̄bus oĩbus modis ẽ cauẽdũ. xviij. q. ij

r ¶ Nuncupatis. hic iunge litteram nobis fide dignã ⁊c. quod ſequitur eſt interpoſitio.
s ¶ Obedientiam. vide quod ſcripſi qui cle. vel vo. conſuluit. ⁊ quod no. in ſpe. de ſta. mo. ver. xxxvij. Et per hoc videtur ꝙ hec conſtitutio ſoꝛoꝛes minoꝛum que dicuntur tertij oꝛdinis non includat: cum ille pꝛomittant obedientiaꝫ ⁊ habeant regulam: non pꝛopꝛie quo ad tria ſubſtantialia: ſed quẽadmodum viuendi per ſe. apo. appꝛobatam: quod mihi conſtat: ⁊ fa. j. de ſen. ex. cum ex eo. in pꝛin. Secundus autem oꝛdo eſt ſoꝛoꝛum ſancte clare que pꝛofitentur ſubſtantialia: ſed differunt a pꝛimo quia habent pꝛopꝛium in cõmuni quod non habet oꝛdo minoꝛum.
t ¶ Affectio. ſic. xcv. di. olim.
u ¶ Inſaniam. ſicut ille de quibus habetur. xxvi. q. v. epiſcopi. que ſequi ſe dicunt dianam.
x ¶ Diſputent. quod etiam maribus laicis non licet: de heret. c. ij §. i. lib. vi. C. de ſum. tri. l. penul.
y ¶ Pꝛedicent. ħ non licet mulieribus etiam pꝛelatis: de pe. ⁊ re noua. xxiij. di. mulier. xxxiij. q. v. mulierem. Nec licet maribus laicis de here. cum ex iniuncto. nec clericis niſi ſint curati vel ſuper hoc pꝛiuilegiati. ꝺ. e. compil. de ſepul. dudum poſt pꝛin. ⁊. §. huiuſmodi. in pꝛin.
z ¶ Introducant. quod hereticuꝫ eſt: de here. ad abo

ac circa fidei articulos et eccle stica sacrameta opiniones ca tholice fidei cõrias itroducãt[a] et multos sup his decipietes sim plices: eos i errores diuersos i ducãt: aliaq3 q̃plura piculuz aiarũ pariẽtia sub quodã ve lamine scitatis[b] faciãt et cõmit tãt. ¶ Nos tã ex his q̃ alijs de ipsaruz opione sinistra fre q̃nter auditis eas merito suspe ctas hñtes: statuz earũdem sa cro approbante cõcilio perpe tuo duximꝰ phibẽdũ et a dei ecclia penitꝰ abolẽdũ[c]: eisdem et alijs mulieribꝰ quibuscũq3 sub pena excõicationis: quaz in cõrium faciẽtes incurrẽ vo lumꝰ ipso facto[d]: iniungentes expsse: ne statũ hꝰi dudũ[e] for te ab ipis assũptũ q̃quo mõ se ctẽt[f] vlteriꝰ: vł ipm aliq̃tenꝰ d̃ nouo assumãt. ¶ Predictis vo religiosis[g]: per quos eedẽ mulieres i hꝰi beguinagij sta tu foueri: et ad ipm suscipiẽdũ iduci dicunt: sub simili excõi catõis pena quã eoipso q̃ secꝰ egerit se nouerit icursos[h] distri ctiꝰ ihibemꝰ. ne mlieres aliq̃s pdictũ statũ vt pmittit dudũ assũptũ sectãtes: aut ipm d̃ no uo forsitã assumentes q̃modo cũq3 admittant: ipsis super eo sectando vel assumendo pbẽ tes nullo modo consilium au xiliũ vel fauorem: nullo cõtra premissa priuilegio valituro. ¶ Sane p pdicta prohibere nequaq̃ intẽdimus: quin si fu erint fideles alique mulieres que promissa continentia vel etiam non promissa honeste suis conuersantes hospitijs penitentiam agere voluerint et virtutum[i] dño in humilita tis[j] spiritu d̃seruire: hoc eisdẽ liceat prout dominus ipsis in spirabit. Idem.

Quia[k] cõtingit interdũ q̃ xenodochiorũ[l] leprosariorum elymarioꝝ seu hospitaliuz re ctores locoꝝ ipoꝝ cura[m] post posita: bona res et iura ipoꝝ iterdũ ab occupatoruz et vsur patoꝝ manibus excutere[n] ne gligũt: qnimõ ea collabi et de pdiꝰ: domos et edificia ruinis deformari[p] pmittũt: et nõ attẽ to q̃ loca ipsa ad hoc funda ta et fideliuz erogatiõibꝰ dota ta fuerũt: vt paupes infectiq3 lepra recipent inibi: et ex pue tibus sustentarent illoꝝ id re nuũt ihumanit[q] facẽ: puẽtus eosdẽ i vsꝰ[r] suos dãnabilit cõ uertẽtes: cũ tñ ea q̃ ad certuz vsũ largitõe[s] sũt d̃stinata fi deliũ: ad illũ debeãt nõ ad ali uz[t]: salua quidẽ se. ap.[u] aucte

lendam. in psñ.

a ¶ Sanctitatis. fm̃ greg. simulata equitas duplex est iniquitas ratio est quia maluz facit et abutitur bono.

b ¶ Abolendum. concor. lxviij. di. corepiscopi.

c ¶ Ipso facto. ex quo papa sibi vel alteri absolutionẽ non reseruat ab soluet ordinariꝰ: de sen. excõ. nup.

d ¶ Dudũ. respi cit preterita quia illud exprimit: et q: rõ huiꝰ antiq̃.

e ¶ Sectẽt. q̃si se quantur vel asse quantur.

f ¶ Religiosis. ali os nõ ligat: vt di cã. j. d̃ se. excõ. c. i.

g ¶ Incursuros. q: pa i c p ãs cri mini dãnato icur rit eãdẽ penã ex cõicatiõis: de se. ex. nup. et c. si cũ cubine non vide bat h̃ exprimi ne cesse: sz q: vt scri psi i p: e decr. nu p illa pena locum nõ hz nisi duo cõ currãt: q̃ crimi et crimioso pticipet sõ fuit h̃ expressũ.

h ¶ Et virtutuz. e. ti. pri. c. vlti. v. visitatores. in fi.

i ¶ Humilitatis. ab humo d̃r: et vt beatꝰ ber. dicit li bro de gradibus humilitatis: hũi litas ẽ virtꝰ qua hõ verissima co gnitiõe sibi vile scit et pꝰ multa: gliosa res ẽ hũili tas q̃ ipsa quoq3 supbia palliari se appetit ne vilesc cat: facit. viij. q. i. i scripturis. i fi. de talibꝰ d̃r q̃ sub spẽ agni lupũ gerũt: de here. vt offm̃. li. vi. Cassianꝰ ponẽs decẽ hũilitatis idicia ponit illud octauũ cũ qs se reli qs iferiorẽ nõ supficie pnũciat labioꝝ: sz itimo cordis credit affectu: ide dicũt tres gradꝰ hũilitat. Primus subdere se maiori: et nõ pferre se eq̃li: fa. xxij. di. de cõ stãtiopolitãe. in fi. Scõs subdere se eq̃li: nec pferre se mio: i. Tertiꝰ subdẽ se miori: fa. de pe. dis ij. c. i. pma d̃r sufficiẽs et necessaria: scõa abũdãs: tertia supabũdãs De hũilitatis efficacia diabolus ad machariũ vt legi tur i vit patrũ. Ieiunas iterdũ et ego nullo vnq̃3 cibo reficior: tu sepe vigilas me nũq̃3 sopor oppssit: hũili tas tua sola me vicit. et amb dicit: q̃ hũilitas ẽ clauis q̃ apit regnũ celoꝝ et reserat mysteria scripturarũ. et gre.

i q̃rta dñica d̃ aduẽtu: q sine hũilitate v̄tutes cõgregat q̃si i vẽ tũ puluerẽ portat: et vnde aliqd ferre cernitur: inde deteriꝰ ce catur: et vide. xciij. di. dominus. c. di. contra morem.

k ¶ Quia cõtingit. Primo ponẽs cõstõnis cãz statuit hospita lia reformari p collatores ipoꝝ: et cogi rectores eorũ ad conseruationez locorum suorum iuriũ et ad hospi talitatẽ tenendam statu ens p locoruz ordinari os suppleri defectuz vel negligentiam colatoruz etiã circa exẽpta. Scõo pcipit hospitalia i bñfici uz ñ cõcedi: nisi i duobꝰ casibꝰ: et reprobat cõriaz cõsuetudinẽ: submittens quales eẽ debeãt qbꝰ ad ministratio ipsa cõmitti tur: et de ipoꝝ iuramẽto inuentario et rõne red dẽda: et decretũ appõit. Tertio declarat cõstõem, nõ extẽdi ad hospitalia religiosorũ vel militariũ ordinũ. Quarto cõseruat antiq̃s cõsuetudies taliũ locoꝝ circa diuina offi cia et sacra. Scõa ibi: vt autẽ. Tertia ibi: pmissa. Quarta ibi: ceterum.

l ¶ Xenonodochiorũ. de hoc et sequẽtibꝰ noibus s. e. cõ. de prebẽ. p lr̃as et ibi dedi remis.

m ¶ Cura. temporaliuz vt innuunt sequentia.

n ¶ Excutere. repetẽdo illa in iudicio: q̃ possunt in eccliastico: et si illi sint laici: de fo. com. cum sit.

o ¶ Deperdi. permittũt quod sequitur.

p ¶ Deformari. hec ẽ p batio male administratio nis. xij. q. ij. q̃tuor. de ele cti fundamẽta. v. nunqd li. vi. C. de admi. tut. lex q̃. facit cõstitutio io. exe crabilis. j. rñ. reparari au tem debent de redditibus locorũ que supersunt: quod dic vt de elec. edi. c. i. et c. de his.

q ¶ Inhumaniter. de prescrip. cũ ex officij. pꝰ pn. de cẽsi. licz.

r ¶ Usus suos. s. vltra victũ et vestitũ: forte i pimonio augẽdo vł cõseruãdo: fa. d̃ pig. c. iij. et pz q̃ isti fructꝰ et sepatos a solo su os nõ faciũt: de alijs clericis et platis no. de of. or. psenti. li. vi.

s ¶ Largitione. in vita vel morte.

t ¶ Nõ aliũ. et piũ. et ẽ huic si. de ap. c. iij. et ibi cõcor. de hoc i i. gl. et bñ. fa. ff. de admi. re. ad ci. p. l. i. cũ cõcor. i. gl. q̃ñq3 tñ rebꝰ vtimur ad aliuz vsuz q̃3 fuerit inuente: de penis q̃zuis. li. vi.

u ¶ Apostolice sedis. no. per hanc litteram solum papam alienare posse vsum illorum que per fideles donata sunt vel relicta. et addendus est iste casus ad alios no. de offi. leg. q̃ translationem.

cõuerti[e] Nos icuriã ⁊ abusuȝ h⁹i ðtestãtes: hoc sacro ꝯcilio approbãte sãcim⁹: vt hi adq̃s id de iure[b] vel statuto i ipoꝝ fũdatiõe locoꝝ apposito[c]: aut ex ꝯsuetudie ꝑscripta legitie[d] vl' ꝑuilegio se. ap.[e] ꝑtinet loca ipa studeãt i ꝑdcis oib⁹ salu/ brit reformare: ac occupata ð perdita ⁊ alienata idebite[f] in statũ reduci debitum faciant ⁊ ad ipsarum miserabiliuȝ ꝑ sonarum receptioneȝ ⁊ sustẽ tationẽ debitaȝ iuxta faculta tes[g] ⁊ ꝓuent⁹ locoꝝ ipsoꝝ re ctores ꝑdictos cõpellere non omittant. ¶ In quo[h] si forte cõmiserit negligẽtiã[i] vel defe ctũ ordinarijs locoruȝ iniũgi mus[k]: vt ẽt si pia loca ꝑdicta exẽptionis priui[l]legio munita ꝯsistẽt: ꝑ seipsos vel alios im/ pleãt oĩa ꝑmissa ⁊ singula: et rectores eosdẽ vtiq̃ nõ exem ptos propria: exẽptos vero ⁊ alios ꝑuilegiatos[l] aplica[m] ad id auctoritate compellant: cõ tradictores cuiuscũq̃ status aut cõditionis existant: ac pre bentes eisdem circa premissa consilium auxilium vel fauo reȝ: per censurã[n] ecclesiasticã ⁊ alijs iuris r̃medijs[o] ꝯpescẽ do: nullũ tñ ꝑ hoc exẽptiõib⁹ seu ꝑuilegijs ipis q̃ ad alia[p] ꝑiudiciũ generãdo. ¶ Ut au tem premissa ꝓmptius obser/ uent: null⁹ ex locis ipis secla rib⁹[q] clicis i bñficium[r] ꝯferat et si ð ꝯsuetudie quã reproba mus[s] penit⁹ hoc fuerit obsua tũ: nisi in illoꝝ fundatiõe sec⁹ ꝯstitutũ fuerit: seu ꝑ electõeȝ[t] fit de rectore locis h⁹i ꝓuidẽ dũ. Sȝ eoꝝ gubernatio viris prouidis idoneis ⁊ boni testi/ monij cõmittatur[u] q̃ sciant ve lint ⁊ valeant[x] loca ipsa bona eoꝝ ac iura vtilr regẽ ⁊ eoꝝ ꝓuentus ⁊ reddit⁹ i personaꝝ vsum miserabiliũ fidelr dispẽ sare: ⁊ quos in vsus alios bo/ na ꝑdicta ꝯuertere ꝑsumptio verisilis nõ existat: in qb⁹ sub obtestatiõe diuini iudicij: illo/ rũ ad q̃s dcõꝝ locoꝝ cõmissio ꝑtiet cõscias oneram⁹. ¶ Il li ẽt qb⁹ dictoꝝ locoꝝ gubna tio seu administratio cõmittet[*] ad istar tutoꝝ[y] ⁊ curatorum

a ¶ Cõuerti. ꝑ sollicitudineȝ diocesani. e. ti. ð xenodochijs.
b ¶ De iure. vt epi: vt in predi. c. de xenodochijs.
c ¶ Apposito. ꝑ diocesanuȝ de ꝯsensu patroni: de ꝯsue. cum dilectus facit. xviij. q. ij. eleutherius. de iure pa. preterea. ij.
d ¶ Legitime. spatio. lx. an. cũ titulo: nisi sit tanti tẽporis pre scriptio cui⁹ initij nõ sit memoria: qð dic vt de ꝑ scrip. c. j. li. vj.
e ¶ Sedis apo. h̃ dicit q: lȝ epi possint aliqua epalia iura remittere vl' cõferre: nõ tamẽ possint a se correctionẽ ⁊ visita tionẽ de qua hic loquit abdicare: ð hoc de cẽsi. cum venerabilis. ð reli. do. constitutus.
f ¶ Indebite. ad hec re/ cuperãdo admittit qui/ libet de loco: quod dic vt ð re. ec. nõ alie' siquis.
g ¶ Facultates. quaru ȝ semp in sumptibus ⁊ ꝓ/ curationibus habenda ẽ ratio: de vi. ⁊ ho. cle. q̃ niam. de censi. sopite. cum suis concor.
h ¶ In quo. s. i reformã do ⁊ complendo: vt di/ ctum est.
i ¶ Negligentiam. hoc patebit ex facto notorio de censi. romana. § noto ria. vel per assignationẽ termini ad hoc prefixi ⁊ elapsi facit. i. titu. pr. c. j.
k ¶ Iniũgim⁹. nõ dicit permittimus: per h̃ patȝ ꝙ ordiarij ad h̃ tenẽtur ex ꝑcepto: ⁊ fac qð dixi s̃. ti. priori. c. ij. post prin. super. v̄. debeant.
l ¶ Priuilegiatos. ð ꝑui. quoniam. ⁊ c. cuȝ capel/ la. co. titu. volentes. lib. vj. §. in eos.
m ¶ Apostolica. cõcor. s̃. e. com. de sup. neg. prela. s̃. c. vno. ⁊ ibi concor. de hoc.
n ¶ Censuram. de ver. sig. querenti.
o ¶ Remedijs. inuocando si expedierit brachium seculare de offi. or. c. j. ⁊ c. quoniam.
p ¶ Ad alia. sic s̃. titu. j. c. ij.
q ¶ Secularibus. de religiosis dubitat an hospitalib⁹ ꝑfici possint: ⁊ de leprosarijs iã vidi obtentuȝ ꝙ eis ꝑfici poterant per illud qð no. inno. de ec. edi. cuȝ dicat. vbi dicit collegiuȝ leprosoꝝ religiosuȝ: ⁊ licitum ⁊ a iure approbatum. ⁊ per. c. quidaȝ. xviij. q. ij. archi. ibi cõtra dicens: ꝙ ipsuȝ. c. quidam. loquitur de triplici genere locorum ⁊ personarum. Unde quod ibi de monachis dicitur non hospitalia sed mauria ⁊ monasteria respiciũ. sit ratio: quia ꝙ monachus extra mona sterium intituletur non est permissum nisi propter curam animarum: de regula. super eo. vbi ergo regimen hospitalis caret cura: qui dicit religiosum illi prefici posse ostendat ius expressum. Nec est etiam verum quod dicit inno. collegium leprosorum religiosuȝ: vt ibi etiaȝ scripsi ⁊ facit quod no. de exces. prela. nimis. ij. in. iij. glo. de laicis autem fatetur per pre. c. quidam. ꝙ prefici possint: etiam si habeat rector curam pauperum vel familie extra po testatem clauium: talem enim curam habet ⁊ pater ⁊ domin⁹ super fa miliaȝ. Ista ergo non impediet lai cum prefici: facit de senten. ex. cão/ nica ⁊ quod ibi dixi. Nec suffice/ ret ad ꝑficiendũ monachum talis cura: nisi ex pote state clauiũ curã habeat: de hoc ð of. archi. cũ satis ð pe. ⁊ re. omnis. In prima tamen editione hui⁹ cõ/ cilij hoc fuerat ꝓ hibitum: ne laici habentib⁹ filios vel vxorem ex q̃ possent verisimi/ liter filios ꝓcrea re talia loca con/ ferentur: qð post ea fuit sublatuȝ.
r ¶ Beneficiuȝ. concor. s̃. e. cõ. de preben. per litte/ ras. ⁊ vide quod ibi dxi i glo. vnð nec ⁊ qð statiȝ di cã sup. v̄. cõmitat.
s ¶ Reprobam⁹. cõcor. s̃. ea. cõ. de eta. ⁊ quali. vt hic cuȝ suis ꝯcor. Si autẽ expresse nõ reprobasset ꝯsue tudinẽ puto ꝙ ꝑu rasset sicut statutuȝ de quo sequitur: ð consti. c. j. li. vj.
t ¶ Electionem per superiorem confirmandam.
u ¶ Cõmittat. si itelligeretur ad tempus. s. q̃ȝdiu pla/ cuerit cõmittendi: tunc esset littera illa clarior q. s. ꝓ/ hibuit illa in bñficiũ cõcedi. q. d. bñficia ð sui natura sũt ꝑpetua. lv. di. ꝑcepta. iste võ erit tꝑalis ad istar tu/ toꝝ ⁊ curatoꝝ de qb⁹ sequit: ⁊ ꝓsidẽtiũ ciuitati roma ne: de quibus de elec. fundamẽta. li. vj. vel alijs ciuita/ tibus vel vniuersitatibus: de qb⁹ satis scripsi p⁹ ho. de iudi. c. si. fa. ad hoc. s̃. e. cõ. de sup. ne. pla. c. vno. in ꝑn. ibi cõmitere. ⁊ qð ibi dixi: cõsuetudo non recipit hãc lecturã: imo ita hodie sicut oliȝ istituũtur ꝑpetui rectores in locis talibus: ⁊ facit littera regere que seq tur. declaranda esset in hoc mens huius littere.
x ¶ Ualeant. cum effectu. s̃. de cle. nõ re. c. iij. ⁊. iiij.
y ¶ Tutoꝝ curatoꝝ. iurant. n. isti facere vtilia pupillꝭ vel adultis qb⁹ deputant ⁊ ꝑtermittere iutilia ipsoꝝ: ẽt res ⁊ personas ad cõmoduȝ ⁊ vtilitatem eoꝝ bona fide custodire ⁊ saluare: inuentarium de rebus eoꝝ

iuramentū[a] pstare[b]: ac ꝺ loco ruꝫ ipſoꝝ bonis[c] inuentaria[d] ꝯficere: ⁊ orꝺiarijs ſeu alijs q bus ſubſunt loca hꝰi vel ꝺpu tandis ab eis annis ſingulis[e] ꝺe adminiſtratiōe ſua teneant reddē[f] rōnem: ꝙ ſi ſecꝰ a quo ꝙ fuerit attentatū[g] collatiōeꝫ ꝓuiſiōeꝫ ſeu orꝺiatiōeꝫ ipſā carē ꝺecernimꝰ oī robore fir mitatis. ¶ Premiſſa[h] vō aꝺ hoſpitalia militariū[i] orꝺinuꝫ aut rligioſoꝝ ēt alioꝝ[k] extēꝺi miniē volumꝰ: qꝝ tñ hoſpita liū rectoribꝰ i ſācte obeꝺiētie vtute māꝺamꝰ: vt i illis hꝫ ſu oꝝ orꝺinū iſtituta ⁊ antiq̄s obſeruantias ꝓuiꝺere paupi bus ⁊ hoſpitalitatem ꝺebitaꝫ in illis tenere ꝓcurent: aꝺ qꝺ p ſupiores eoꝝ arta ꝺiſtrictio ne cogantur: ſtatutis aūt con ſuetuꝺibꝰ q̄buſlibꝫ nō obſtā tibus in premiſſis. ¶ Ceteꝝ[l] nr̄e intentionis exiſtit: ꝙ ſi q̄ ſint hoſpitalia altare[m] vl alta ria ⁊ cimiterium ab antiquo hñtia pſbyteros celebrātes ⁊ ſacramēta eccleſiaſtica paup ibus miniſtrantes: ſeu ſi paro chiales[n] rectores conſueuerīt in illis exercere premiſſa anti qua cōſuetuꝺo ſeruet quo aꝺ exercēꝺa ⁊ miniſtranꝺa ſpūa lia ſupraꝺicta[o]. Clemēs. v. in concilio vienenſi.

De iurepatronatus. Rubri.

T[p] cōſtitutio[q] que aꝺ eccleſiā aliquā ꝗuis etiā aꝺ exēptoruꝫ pre ſentationem aꝺmitti: ꝯſuetuꝺine nō obſtāte[r] ꝯ̄ria ꝓ hibet: niſi pñtato ꝺe ꝓuētibꝰ eiuſꝺem eccleſie talis coram ꝺioceſano portio fuerit aſſi gnata: vnꝺe iura poſſit epiſco palia ſoluere: ⁊ ſuſtentationē habere[s] congruam: ſicut expe ꝺit[t] obſeruetur: ipſaꝫ ꝺeclara re[u] ac ei q̄ꝺam aꝺijcere[x] cōſul ta hꝰi ſacri ꝯcilij approbatiōe prouiꝺimus ꝺioceſanis[y] ſub

facere: ⁊ adminiſtratiōi ſue rationē tpe ꝺebito reꝺꝺe re cū reſiꝺuoꝝ reſignatione: eo ſaluo ꝙ ſemꝑ vti va leant vitate: qꝺ viꝺe in ſpe. ꝺe tuto. in. j. columna. ⁊ ꝓ batur. C. ꝺe epi. au. l. ꝺe creatiōibus. C. ꝺe cura. fur. li. fi. cū ſi. tutor autē ꝺat pupillo: curator aꝺoleſcēti: ⁊ in terꝺuꝫ maior fu rioſo vel proꝺigo vl̕ his ſimilibus. ꝺat etiam bonis ⁊ aꝺ cauſas ⁊ li tes: ꝺe q̄bꝰ oībus in ſpe. ꝺe curatōe

a ¶ Iuramentū: cōcor. j. ꝺe here. c. j. § porro.

b ¶ Preſtāe. no. q: ꝺe ſatiſfactiōe nil ꝺicit: aꝺ quā tñ tutōes ⁊ cura tores tenentur: niſi ſint teſtamē tarij vel ex inq̄ſi tione ꝺat. C. ꝺe tuto. q ſatis nō ꝺ. l. in ꝺubiuꝫ. ⁊. l. ñ oiuꝫ. ꝺe cura. fu. l. fi. inſti. ꝺe ſatiſ. tu in prin. ⁊ ſicꝗſo li legitimi ⁊ ſine inq̄ſitione ꝺati ſa tiſꝺant: ⁊ ibi ꝺe h ⁊ in ſpe. ꝺe tu. § ſi autem. v. horuꝫ. Cum auteꝫ iſti re ctores ex inquiſi tione ꝺentur: me rito ſatiſꝺatiōe ñ onerātur: fa. C. ꝺ epi. ⁊ cle. orphāo trophos in prin. niſi propter vxorem ⁊ filios ſuſpectꝰ eſſet. xviij. ꝺi. ꝺe ſyracuſane. ſeꝺ tali ſuſpecto committi

c ¶ Bonis. mobilibus ⁊ immobilibus. ñ ꝺbet vt. ſ. ꝺe teſta. relatum. ij. ff. ꝺe ver. ſig. bonorum.

d ¶ Inuentaria: que als̕ repertōia ꝺicuntur. ff. ꝺe aꝺ mi. tu. tutor q repꝛoꝛium. ⁊ aꝺ hoc tutores tenentur. C. ꝺe aꝺmi. tu. l. tutores. ij. ꝺe cur. fu. l. fi. ⁊ formas ꝺiuē ſorū iuētarioꝝ viꝺe i ſpe. ꝺ iſtru. eꝺi. §. fi. ⁊ ꝺe his ibi

e ¶ Annis ſingulis. per hanc lr̄am vꝫ ꝙ ēt (v. ſunt ēt nō petitā teneat offerre: als̕ ſi terminus ſtatutus nō eſſet: pone exemplum. ſ. c. com. ꝺe teſti. c. vno. ſatis vi ꝺeretur ſufficere ꝙ hoc faceret cum requiſitus eſſet: ꝺe iureiu. c. breui a. qꝺ no. ꝺ elec. cupiētes §. ſi vō. in.

f ¶ Reꝺꝺere rationem. contra. C. ꝺe epi. ⁊ cle (v. glo. orphanatrophos. in fi. ⁊ auc. ꝺe eccle. t. § pe. coll'a. ix vbi ꝺicit tales aꝺ rationem reꝺꝺenꝺam non teneri. So. illuꝺ correctum per auc. poſteriorem. ꝺe ſan. epi. § economos. coll'. ix. ita ibi ſoluit gl. tu ꝺic verius pri mas leges correctas: ſeꝺ loquūtur ꝺe ratione reꝺꝺen ꝺa orphanis vel pauperibus aꝺ quam iſti non tenē tur quoꝺ ſonat ibi tex. ꝺicens ꝙ ñ ſubiacent tutelari bus vel curatorijs rationibus. § economos. loquitur expſſe ꝺe ratione reꝺꝺenꝺa epiſcopo aꝺ quam tenē tur: vt ibi: ⁊ h. ſꝫ h aꝺꝺit ꝙ ſingl̕s ānis aꝺ h teneāt.

g ¶ Attētatū. ſ. q: ꝯferūt i bñficiuꝫ ſeclaribꝰ clericis vel per ſonis non talibus: vt ꝺictum eſt. ſ.

h ¶ Premiſſa. ſ. ꝺe ſuppletiōe orꝺinariorum etiam quo aꝺ exempta ꝙ non conferantur in beneficium ꝺe iuramento in uētario ⁊ rōe reꝺꝺēꝺa

i ¶ Militariū. vt ſci io. hieroſo. ſcē marie teuto nicoꝝ calaſtrēſiū ⁊ ſiliuꝫ

k ¶ Alioꝝ. ſunt q̄ꝺā reli giones ſuꝑ hoſpitalita te funꝺate vt crucifero rum. vl̕ ꝺato ꝙ non ſint aꝺ hoc funꝺate: habent tamen hoſpitalia.

l ¶ Ceterum q̄rta pars.

m ¶ Altare. talia hoſpi talia cum eccl'ia. vel alta ri cimiterio vel alio iure parochiali vel que als̕ ſint ꝑpetua ⁊ religioſa erigi non poſſūt ſine au ctoritate ꝺioceſani: als̕ tamen quilibet ꝺomum ſuam vel parteꝫ ꝺomus aꝺ hoſpitalitatē paupe ruꝫ ꝺiſponere poſſet: ſeꝺ tūc penitere poſſet. ⁊ vi ꝺe qꝺ ꝺixi. c. ti. aꝺ hoc ſuper. j. glo. ⁊ qꝺ no. ho. in ſum ꝺe regula. §. j. v. quiꝺ ꝺe ruſticis. ex quo autem hoſpitale ē locꝰ re ligioſus ⁊ auctōitate epī ꝺeputatus: bene poſſūt talia ſibi acceꝺere. ſ. c. com. ꝺ pben. pe. litteras

n ¶ Parochiales. ſ. in q̄rum ꝑochijs cōſtructa ſunt hoſpitalia, ꝓ quibꝰ faci ius cōe: ꝺe preſcrip. ex tranſmiſſa. ⁊ ꝺe reſti. ſpo. aꝺ ꝺe cimas. li. b. vj. ſtatur tñ ꝯſuetuꝺi. Lꝫ q̄ hoſpitale ⁊ ipſiꝰ fami lia ⁊ paupes ibi ꝺgētes ſit ꝺ ꝑochia mr̄icis eccl'ie potuit tñſp ſcribere hoſpitale: ꝙ ꝑ ꝓpꝛiū ſacēꝺotē illis ſpūalia miſtrēt

o ¶ Supraꝺicta. concor. xxiij. q. j. puꝺenꝺa. ꝺe elect. nihil ē. in fi. ⁊ facit. j. ꝺe priuile. c. j. in fi.

p T ꝯſtitutio. In prima exorꝺiū in quo expeꝺiētiam obſeruātie antiq iuris pro ꝯſtitutionis cuꝫ ponit. In ſecunꝺa ꝯſtitutio: ibi ꝺioceſanis q̄ tria facit pri mo ꝓuiꝺet circa aſſignationē ꝑtis ꝓuētuū eccl'iaꝝ faciēꝺam ꝑlatis vel vicarijs ipaꝝ ꝑ ꝑſonos eccl'iaſticos qui nolēt ipſaruꝫ onera ſupportare. ſcꝺo ibi ſane. circa illos pſo nos q ſolet ſupportare ꝑꝺicta. tertio ibi q̄. circa executionem ꝯſtōnis ꝺat ꝑtātē ꝺioceſanis ⁊ tollit obſtantia: ꝺt̄miat opio nes ꝺ q̄bꝰ ꝺicā ſuꝑ vbo ꝺuoluat. ⁊ h vt pōit cātiue: ſic ꝺ appe

q ¶ Cōſtitutio. clemētis. iiij. ꝺ pbē. c. j. (la. vt ꝺbitꝰ. vbi ꝺixi. li. vj. q̄ ſupplet ꝯſtōnē aler. c. ti. ꝺ mōachis circa exēptos ⁊ cō

r ¶ Nō ob. ꝯco. ꝺ pbē. extirpāꝺe. (ſuetuꝺieꝫ r ꝓbāꝺā ꝺ q̄ ſe

s ¶ Hꝛē. ⁊ rliq̄ icūbētia onera ſupportāe: vt i ꝑꝺictis (q̄tur.

t ¶ Expeꝺit eccl'iaꝝ vtilitati animaꝝ ſaluti vt ibi. (iuribus

u ¶ Declarare. hoc facit. j § ſane.

x ¶ Aꝺijcere. aꝺijcit circa formā i hibitōis. Itē ꝺ t'mio ſtatu enꝺo: ꝺ pñtato iſtituēꝺo: ꝺ aſſignatiōe pꝰ t'miuꝫ ꝑ orꝺiariuꝫ

y ¶ Dioceſāis. qꝺ ꝺ iferioribꝰ aꝺ (faciēꝺa: ⁊ illꝺ qꝺ hēt i fi.

205

obtestatiõe diuĩ iudicij distri ctiꝰ ĩhibẽtes[a] ne pñtatũ[b] aliq̃z ꝑ quãcũq; ꝑsonã ecclĩasticam ius[c] pñtãdi ad ecclĩã aliquã bñtez admittãt: nisi .j. certum tminũ ꝯpetẽtẽ[d] ꝑ diocesanos ipsos pñtantibꝰ ꝑfigendũ: ipsi pñtato fuẽit corã[e] eis vt ꝑscri bit ꝯgrua de ꝓuẽtibꝰ ecclie portio assignata. quã si forsã ijdẽ pñtãtes .j. tminũ ipz[f] assi gnare neglexerit: ne fcm eorũ noceat[g] pñtato statuimus: vt extũc[h] diocesani debeãt pñta tũ: nisi aliud canõicũ obsistat admittẽ: ⁊ i penã[i] pñtãtiũ ad diocesanos ipos ptãs assigna tiõis hꝰi deuoluat[k]. ¶ Pre cipimꝰ ãt diocesãis eisdẽ sub ipsiꝰ obtestatiõe diui iudicij: ipsorũq; ꝯscias oneramꝰ[l]: q moderatiõez[m] portiõis ipsius dbite faciant: nec odio[n] vel fa uore vl' alsꝰ[o] in pluri vel mino

q̃s spectat istitutio: qd ẽe põt d of.' dele. sup eo. de cle. pe. c. fi. d pbẽ. referẽte. ꝫ. e. cõ. de pbẽ. si d bñficio. So. in q̃ztũ ponit hec decre. ius nouũ in illis nõ hz locuz: al's simplr dixisset or diarijs: sic. ꝫ. e. cõ. d seq̃. pos. c. vnico. d testa. c. j. de sta. reg. c. ij pꝰ prin. ꝫ. ti. pri. c. ij. post pri. j. de priuil. c. j. de pe. ⁊ re. c. j. ⁊ tẽ tales ꝯprehẽderet: d of. or. ordiarij. in pri. li. vj. ⁊ qd ibi no. Nec põt nega ri qn seriose diocesanos exꝑmat: cũ h sit h octies repetitũ. nec mir q: de/ cre. d mõachis. ⁊ decre. j. li. vj. de pben. de dioce sanis ẽt exꝑsse loquunt: sic. ꝫ. e. cõ. de sup. ne pre. c. vno. d so. ꝯpe. q̃zuis. §. volumꝰ. d vi. ⁊ ho. cle. c. j i pn. ⁊ qd ibi dixi. iferior ergo platꝰ hñs istituere ad diocesanum recurret vt terminũ statuat ad as signationẽ: fa. pnci. hꝰ. c q̃ si nõ fiat p iferiorẽ ad quez spectat: admittet institutus: ⁊ per diocesanos fiet assignatio ⁊ reliqua hic expressa: ⁊ est si. qd de lr̃is cõmẽdbticijs scripsi i p. decre. si. d cleri. pe. sup. vl.

a ¶ Inhibẽtes. h addit fortiorẽ exꝑssionẽ ĩhibitiõis. scri(glo. pserat. n. alexãder diocesano q ꝓuideret q nullum. ⁊c. Cle. iiij. statuerat ⁊ mãdauẽat ꝯstõnem iuiolabilr obsuari: h de mẽs. v. ĩhibet districte sub obtestatõe. ⁊c. Sz q̃ro qd si ꝯ hãc ĩhibitionẽ diocesanꝰ admittit pñtatuz assignatiõe nõ facta: vr q valeat: de pben. dilectus. ij. de ꝯces. pbẽ. si soli. in pn. ⁊ fa. qd no. de of. or. romana ad fi. li. vj. ⁊. e. li. de imu. ec. decet ad fi. ex quo nõ apponit decretũ: vt ibi: ⁊ fa. d despon. ipube. ad dissoluẽdũ i fi. Itẽ cũ hec pncipalr fauorẽ epi ⁊ istituẽdi respiciãt: vt. ꝫ. in pn. pñt suo renunciare fauori de regula. ad aplicaz. C. d legibus q fauore. ⁊ fa. ff. de no. oper. l. ij. §. ⁊ post opis. ꝯ de elec. ꝓuida li. vj. vbi nõ valet ꝯfirmatio facta illa in quisitõe omissa que premitti debeat: ita nec hic valeat nõ ꝑ/ missa hac assignatiõe: ad idem. e. ti. c. fi. vbi omissio citatiõis vitiat cõfirmatiõez. Itẽ ꝯ hoc. e. ti. cũ dilectꝰ. vbi non valet collatio post inhibitionẽ legati. Ad idẽ pre. decre. si soli. v. aut vbi inhibitio executoris ad cõpellendũ affic etiam sine decreto. Nã plꝰ opat expressa inhibitio q̃z mãdatũ vt ibi pz. ⁊ sic respondet ad prin. ipsiꝰ decre. ⁊ decre. dilectꝰ i ꝯriuz al legatas. Itẽ nõ ob. q h nõ apponit decretũ: q: sufficit legisla torẽ aliqd ꝓhibuisse ⁊c. C. d legi. nõ dubiũ. de re. iu. q̃ ꝯ. li. vj. cũ cõcor. nec ẽ vex q h ꝯsiet solũ fauor instituẽtis ⁊ istituti: i/ mo ꝯsiat fauore ecclĩax ⁊ salus aiax vt pz. i decre. j. de pben. ⁊ sic renũciare nõ potuerũt: fa. qd dixi pꝰ ĩno. host. ⁊ ꝯpos. d rescrip. cũ dilecta sup. iiij. gl. p h vr q institutio. vel ꝯfirmatio nõ valeat. puta q cũ diocesanꝰ nõ recipiat ptãtem ꝯfirmãdi ab hac ꝯstone: sed det' ꝯstõ iurisditionẽ hñti certũ modum sine decreto: q ꝯfirmatio ꝯ hanc ĩhibitionẽ fcã valeat. ⁊ q hoc sit de mẽte colligo p vbuz ꝑcedẽs sub obtestatiõe ⁊c. Fa teor tñ q puniẽdus ẽ faciens: vt i decre. si soli. cũ ꝯcor. fa. j. de iudeis. c. vno. Ad decre. ꝓuida. rñdeo': q ibi ordinarius recuperat iurisditionẽ p ꝯstõnẽ greg. q̃zuis. e. ti. sed modifi/ catam. si ergo. modũ nõ suet deficit iurisditio. fa. ff. de tran sac. cũ hi. §. si pretor. ⁊ de re. eo q sub tu. vel cu. l. magis. §. si es alienũ. Ad decre. vl. e. tit. dico q ex vi decreti non vz ibi cõ/ firmatio que al's valuisset in decre. cũ dilectus. ⁊ decre. si so/ li. v. aut erat ius alteri acq̃sitũ ꝓ quo scribebat. Lex ñ dubiũ. loquit i his q̃ hñt ꝑpetuã ꝓhibitiõis cãz: vt no. de spõ. duox

tua. q̃ h cessat. Nã et pꝰ istitutõz assignatio fieri põt vt sequitur. ⁊ ad hoc adde quod dixi. ꝫ. e. cõ. de seques. pos. c. vno. ver. a qua.

b ¶ Pñtatũ. istituẽdũ ad regimẽ ecclie vl' curã ꝓpli.

c ¶ Ius pñtãdi. nõ nudũ sz vna cũ dñio tpaliũ: vt. j. § sanc. al's nõ fieret assignatio ista: q: rector totũ hẽret sup quo vide qd scripsi de prebẽ. d monachis. sup fi. vl glo.

d ¶ Cõpetẽtez. d elec. c. j. de ap. cuz sit. io.

e ¶ Coram. vide qd sup hac dictõe no. d elec. vt circa li. vj.

f ¶ Ipsum. a dio/ cesano statutuz.

g ¶ Noceat. fa. de elec. publicato. ⁊ ad ea que ibi scripsi in. x. q.

h ¶ Extunc. i. lapso termino. ⁊ extremum tempus de/ signat. ff. de condi. ⁊ demon. l. iiij. in fi. io.

i ¶ Et in penam. non dicit ⁊ postea in penam. nec. ꝫ. prori. dixit prius debeant. per quod dico q dũmodo lapsus sit terminus non attento ordine huius littere: sicut assignatio patronorũ precedit institutionem: sic ⁊ diocesani prius poterũt assignare: ⁊ postmodum in stituere: faciũt nõ. d rescrip. cũ dilecta in. iiij. glo. ⁊ sic illud extunc qd precedit determinat verbum debeãt ⁊ verbum desoluatur. Sed in quo est hec pena': cum nil videatur referre: an per ipsos an per episcopum hoc fiat: ex quo modus non exceditur? Solũ assigna/ bit forte episcopus tale est predium quod sibi tenere voluisset: perditio ergo electionis est hec pena: fa'. de preben. si pluribus in fi. li. vj. ff. de le. ij. statu liberum §. stichum. ⁊ est si. de sup. neg. pre. c. vno. ⁊. e. com.

k ¶ Deuoluatur. tam gof. inno. ⁊ ho. dicebant de pre ben. de monachis q si monachi assignare nollẽt hãc portionem: episcopus elapsis sex menbus ordinaret ec clesiam: per decre. sicut de sup ne pre. sed archi. in de cre. j. de preben li. vj. dicit decre. sicut loqui in defectu presentati non in defectu prouentuuz: quare dixi epi/ scopum hoc casu non posse ecclesiam ordinare: sz co/ get illos ad assignationem faciendam. hodie melius prouisum per est hanc litteram.

l ¶ Oneramus. concor. ꝫ. de vo. c. fi. vbi concor. de h ꝫ. ti. prori. c. vlti. §. vt autem in fi. j. de here. c. j. po st pn. ⁊ per hanc litteram ⁊ ea que no. d rescrip. statutum. §. assessorem li. vj. videtur q per patronos vel presbyte ros non possit episcopo qd referri. ⁊ q si appellarẽt pa troni dicentes excessit: vel presbyter dicens q porti● ñ sufficit: eps nõ deferet. Fateor tñ q superior ad quẽ ap pellatũ ẽ emẽdaret qd male factũ eẽt. ꝫ. d appel. pasto ralis. i pn. Idẽ puto cũ añ lapsũ tmini ẽ ꝯtẽtio iter pa tronos q dicũt portiõez antiq̃z vl' auctã p ipos sufficẽ

m ¶ Moderatõz. i. moderatã taxatio(⁊ epz h negãtez nez h dico q: modẽatiõis vbũ dimiutiõez sapit: d. v. sig. c. fi. ⁊ ẽ huic si. d' elec. cupientes post prin. li. vj.

n ¶ Odio vel fauore. presentati vel presentantium.

o ¶ Uel als. puta pmio vel timõe. xj. q. iiij. q̃ttuor: d re

iudi.cum eterni lib.vj.j.de here.c.j.

a ¶ Vel minori.pcor.d of.custo.c.j.& qd ibi no.i iij.glo.
b ¶ Sane.hic declarat predicta omnia:v.j.dicam.
c ¶ Obseruent.ex quo eniz pstati & instituti no susti/nent onera sed pcuratione cathedraticum & alia iura epalia & hospitalitatis onera & his similia subeunt patroni non fiet assignatio predicta etiam pro sustentatione rectoris vt sequitur. Si g aliqua onera puta pcurationum subeunt patroni: reliqua subit presbyter: vi q assignatio fieri debeat sufficiens pro his oneribus tm que subit presbyter: fa.de prescrip.accedentes.de sta.mo.in singulis d deci.tua.ij. puto enim hoc esse de mente horuz iuriu: q aut omnia subeant patroni aut oia psbyter: fa.de pse di.ij.coper mus ff.de admi.tu.cu querit. Naz particularis exactio multa hz incomoda ff.famil.her.l.plane facit.ff.de exerci act.l ij.s.de censi.cum instantia.& hoc probat sequens littera.
d ¶ Perpetuis.d cap.mo.c.vno.li.vj.
e ¶ Vicarijs.repete perpetuis:de of.vica.ad hec.
f ¶ Subire.teneantur quod sequitur.
g ¶ Decenter.hoc respicit honestate: de vo.magne. honeste ergo locabunt in sede:d exces.pre.c.j. de ma.& obe.solite & honorabitur i eis sacerdotale officiuz: de here.cu ex iniuncto.xv.lz autem.xcv.di.esto.
h ¶ Prestare.hic patet.q etiam pro sustentatione rectoris non fiet assignatio.
i ¶ Sufficientez.vide quod no.xxj.q j.c.j.de rescrip.cum adeo.in glo.ij.
k ¶ Ad obseruationem. non poterut ergo tollere vel minuere potioez p epz assignata:facit d pbe.auaritie.
l ¶ Alio.cu.s.rector vel vicariꝰ sustinet onera:& infra tpsp diocesanu statutu assignato p psonos facta n fuit.
m ¶ Cosuetudibꝰ.pcor vide.s e.copi.d eta.& qua.vt
n ¶ Premissa.in alijs ergo no leduntur (hi qui ad fi. priuilegia:sic.s.ti.j c.vl.v.nullo ioannes.
o Plures.sic summat tria dicens.& partes patent: quarum prima determinat no.xxj q.vl.p ie mentis plenius.e.q.si plures.&.e.ti.c.j.p que pz h reproba ri opinione que placere videbat ala.hu.lau.io.tan.vin.her.& gof. que mihi et placebat: & approbat opi. inno.& ho.dicentium in predi.c.j.q in iurepatronatꝰ successio fit per stirpes no per capita: cum hoc esse debeat in linea discendenti:insti.de here.q ab ites.dfe.§.& q placuit.vt sic plures vni succedentes loco vniꝰ habeantur.ff.de codi.& demo.cui fundus.& diceban inno.hanc equitatem preferendam subtilitati cotrarie.ff.ad.l.aql.ita vulneratus in fi.ff.de insti.l.j.his concor.rof hnuen.in libello suo.e.ti.§.nunc de vltio primi contra. Ad quod inducebat vin.q patroni veniunt ad successionem liberti per capita non per stirpes:insti.de succes.liber.§ sed nostra alias incipit multis.facit ad hoc: quia stipulationes indiuidue non diuiduntur inter heredes.ff.de ver.ob.l.ij.&.l.eadem.§.cato.&.l.stipulatioes non diuidutur. Archi.in pre.c.si ples. pcodare voluit opiniones dicens opinionem inno.esse vera in his qui ex diuersis causis sunt patroni.& ita ponebat rof.vt si vnus ex fundo alter ex dote. Oes eni ex alio descendentes loco vniꝰ habentur. qn vo vnicus fuit patronꝰ tunc locuz heat opinio pria: vt sic inspiciamus initium. Sz lz hoc aliquantulu mulceat aures:cui nec videt hec decre.obstare q ponit plures patronos & vnu ex pluribus no vnu soluz:tamen non video ratione quare aliud in duobꝰ patronis ex diuersa causa qz ex eadem:vt si duo dderit dote. Ite nec video qre magis inspiciamꝰ stirpez primo gradu qz secudo vel vlterioribus cum igitur in hoc oes cocordet q hoc ius e simplex & idiuisibile. Ite cu concordet q in heredes ex iequalibꝰ partibꝰ equalr trasit:lz forsa vt dicebat inno piguior sit vox illius qui plus hz in hereditate. Ite cu oes concordent euz qui aliquid i dote posuit ita patronu esse,sic eu qui plus posuit:& de his oibus scripsi.e.ti.c.j. Mihi placebat opinio hic reprobata:que lz i parte haberet pria eqtatez: tn expediens mihi videbat ecclijs:vt sicut patronis p capita debetur ius processionis ius alimentoz & ius defensionis:ita per capita debeat ius presentationis.s vt quot sut capita patronoz:tot sint suffragia vocu & no plura: ad hoc fac.t.e.ti.c.iij.qd loqt etiaz de heredibus fundatoz in plurali: & tn dic preficiendu illum q plurimorum approbatur assensu. Et no plura dixi vt s si patronꝰ sit heres cpatroni solaz vnam vocez heat cuꝰ priu innuit hec lra:vt.s.si sit de heredibꝰ triu patronoru in tribꝰ vocibꝰ partem heat: vel si solꝰ esset heres triu heat tres voces:fa.d re iudi.cu oli.& ex opione hic approbata timeo q nascetur inextricabiles qones. Pone q.a.patronꝰ cuiꝰ hedes heri debet p vna voce:habuit tres filios: quoru primꝰ.b.nomie habuit duos filios:scds.c.nomie habuit qtuor: tertiꝰ.d.noie huit sex: quo iure isti oes hnt vna vocem eode iure hnt duo filij .b.tertiaz illiꝰ vocis:qttuor filij.c.aliaz tertia:sex filij.d.alia tertia. Si ergo ad aperiedum itellectum dicedoz hac voce reducamꝰ ad vnu as.i.ad duodeci vncias & faciamꝰ q qlibz vncia in voce sit bonon.grossꝰ & qlibz grosus valeat duodeci bonon.puos: qlibz stirps hebit qtuor vncias. Quid erit g si vnus ex duobꝰ: tres ex qttuor: duo ex sex pntant titiciu:& relig.s.vnꝰ ex duobꝰ:vnꝰ ex qtuo & qtuo ex sex pntant seiu d numero psoaz pz: d vncijs et pz: q pntatores ticij hnt sex vncias & quattuor denarios:presentatores seij habent qnq vncias & octo denarios sed explica stirpem. Item descendendo ad tertium gradum si vnus ex illis duobus filijs.s.b.habebat vnum soluz filium qui clericus est:alter octo quorum duo et sunt clici ille solꝰ hebit duas vtias & llr octo c uidet alias duas:& sic qlibz ex illis octo hebit tres dnarios. Item si qlibz ex quatuo filijs.c.qhuit filios.pmꝰ tuo: qru vnꝰ clericꝰ scds

ri[a] circa illaz scient excedant. ¶ Sane[b] i poratuu vl aliorum tam reglariu q sclariu locoz ecclesijs i qbꝰ religiosi vl alij ad qs eoz redditꝰ ptine noscunt pdca psueuerut onera supportare: pmissa nullatenus obseruentur[c]: sz onera oia q ecclarum ipaz ppetuis[d] psbyteris aut vicarijs[e] icuberet: si dca eis assignatio fca eet: religiosi & alij supdci plene subire[f]: ac psbyteros seu vicarios ipos decenter[g] tractare: necno sustetationez eis pstare[h] sufficiente[i] & congrua teneat. ¶ Ad q oia itegralr adipleda: & nihilominꝰ ad obsuatione[k] dbita assignationis p diocesanuz i casu alio[l] vt pmittit faciede: religiosos pdcos & alios qslibet a diocesanis eisdem ecclastica volumꝰ cesura cpelli: si ob.exepto nibꝰ aut alijs qbꝰ lz puilegijs psuetudibꝰ[m] l statuti q circa pmissa[n] l eoz aliqd rligios ipis aut alijs i nllo volumus. ¶ Plures[o] (suffragani. Idem

206

tres:quoꝝ duo clī:tertiꝰ duos clericos:q̄rtus vnū:q̄tuoꝛ filij p̄mi hn̄t vnicā:ꝛ sic quilibet tres denarios:tres filij secundi vnicā:ꝛ sic q̄libet q̄tuoꝛ denarios:duo filij tertij vnicā aliā:ꝛ sic q̄libet sex denarios:ꝛ solus filiꝰ q̄rti hꝫ itegrā vnicā. Itē si ex tertia stirpe. s. ex sex filijs. d. q̄l hꝫ hꝫ filios:pone q̄libꝫ ex tribꝰ duos ꝛ sic sex:q̄ꝛuꝫ vnꝰ solus ē clericꝰ:ꝛ q̄libet ex alijs tribꝰ q̄tuoꝛ ꝛ sic duodeci:quoꝛū octo sūt clerici:q̄libꝫ ex parētibꝰ habebit octo dēarios:q̄libꝫ ḡ ex duobꝰ filijs p̄moꝛū triū hēbit q̄tuoꝛ denarios:ꝛ q̄libꝫ ex q̄tuoꝛ filijs secūdoꝛū triuꝫ hēbit duos denarios. Hēmus ergo ꝑm p̄dicta trigitaseptē ꝓnepotes ex duodeci nepotibꝰ natis ex tribꝰ filijs patroni. finge ꝙ vacat ecclesia ꝛ isti trigitaseptē discoꝛdāt:vigiti laici ex eis p̄ntāt vnū decē ꝛ septē quos dixi clericos aliū:tu q̄ dicis p stirpes ōberi voces patronoꝝ extrica mihi cāum istū:q̄ iure eteni pōderas stirpem in p̄mo gradu:eo iure ꝛ i vlterioꝛibus:vt p̄dixi i vncijs bn̄ pōt explicari:q2 ps clericoꝝ hꝫ sex vncias ꝛ vnū denariuꝫ:ps laicoꝝ sex vncias minus vno denario. Adhuc foꝛtioꝛ intricatio:vbi ponis aliuꝫ cōpatronū habuisse totideꝫ descēdētes:quoꝝ aliq̄ ꝯcoꝛdāt cū clericis p̄dictis:alij cū laicis Et scias ꝙ si i p̄edicto cōputo fuisseꝫ vltra ternariū vsus ipari nūero:vt. v. vij. vel. ix. adhuc foꝛtioꝛ eēt intricatio. Itē si ē intricatio tāta in ꝓnepotibꝰ:q̄nto amplioꝛ i filijs ꝓnepotū vel vlterioꝛibꝰ:qd̄ est dicere si hec intricatio ē in tertio gradu q̄ꝫto maioꝛ i q̄rto q̄nto ꝛ vlterioꝛibꝰ. Itē si itricatio ē i cāu sic explicite ꝛ certitudinaliter posito q̄ꝫto maioꝛ in eo ꝑ ꝓbatiōes certificādo. ꝑ tāto terreoꝛ de hac approbatione. Nec si terreoꝛ de eo qd̄ scripsi post inno. ꝛ host. de elec. scriptū super verbo p̄epositi. vbi dico ꝙ p̄elatus posset habere ternā electionis:capituluꝫ tertiam:clerus tertiaꝫ q2 fateoꝛ vt ibi scripsi ꝙ posset eē intricatio in calculo:nō tn̄ tanta vt hic:ꝛ hoc pp̄ successiuas stirpes. Dicebat ergo goffredus. e. ti. c. i. ꝙ cōsuetudo ꝑ quā i quibusdā partibꝰ:vt neapoli iuspatronatꝰ diuidit̄ ꝑ vnicas posset excusari:vt fiat diuisio nō respectu iurispatro. qd̄ est indiuisibile:sed respectu poꝛtionū ꝑm q̄s heredes successerunt patrono vni vel pluribꝰ:ꝛ nō respectu poꝛtionū q̄s cōtulerunt edificādo vel dotādo. ꝛ pōt eē vtilitas haruꝫ diuisionū:vt ecclesia i alēdo ꝛ i honoꝛibꝰ magis teneat̄ ei a quo plus receperit sed actus p̄sentandi cōmunis sit oībꝰ. Possꝫ etiaꝫ circa gratificationē que aliquādo facienda est. e. ti. cuꝫ autē. vox illius p̄ferri qui plus contulit:ꝛ hoc dictū mihi placebat. sed vt dixi opinio h̄ approbata ꝓqua facit de rescrip. pastoꝛalis. in prin. de testi. lꝫ ex quadā. ibi non vtiqꝫ vno ꝛc̄. in tanto habet equitateꝫ:quia absurdū erat patronuꝫ instituendo decē hēdes foꝛsā ad hūc finē:vt defraudare posset cōpatronū actu p̄ntandi:quod esset si isti haberent decem voces ꝛ ille vnam:ꝛ quia hoc ita posset contingere in scd̄o gradu tertio ꝛ vlterioꝛibus sicut in p̄imo:nō videtur habere rōneꝫ opi. archi. ꝛ propter hanc fraudem vel iniquitateꝫ multotiens cogitaueram ꝙ bonum esse statuere:ꝙ extātibus descēdētibus heredibus sāguinis ex aliquo patronoꝛuꝫ:ius istud non posset transmitti in extraneos. In heredes vero sāguinis transiret per capita etiam quo ad actum p̄esentationis:ꝛ tunc non conqueratur patronus de cōpatrono:sed de deo creante:si plures descendentes p̄ebuit compatrono q̄ꝫ sibi Deficientibus vero compatronus tunc patronus descendentes non habens posset transmittere in extraneos:quibus ēt succederent soli descendentes sanguinis ꝛ per capita. Et foꝛsan non esset absurdus statuere ꝙ nullo casu in extraneos i.

ab vno[a] ex patronis eccl'e[b] relicti[c] hēdes[d] vocē dūtaxat vniꝰ hēbūt i p̄ntatiōe rectoꝛis[e]:et[f] vt faciliꝰ[g] ꝓuideat̄ eccl'ijs nō icōueniēs reputamꝰ patronos[h] ipos int̄ se posse libere[i] ꝯueni

non descendentes posset transmitti:vt sic facilius liberaret̄ ecclesie ab h̄ iure:fac̄ de deci. ꝓhibemꝰ. ꝛ. c. fi.
o¶ Plures quotcūqꝫ cum sit eadeꝫ ratio:sed ad minus duos cōp̄ehendit:de reg. iur. pluralis. li. vi. cū cōcoꝛ. ꝛ dic plures etiam singulare. in collegiatas enim minus est dubiū de his q̄ fi. a p̄elā. c. ca noscitur.
a¶ Ab vno ergo secus si plures a pluribꝰ:vel vnus a pluribus:vt dixi in magna glo.
b¶ Ecclesie. habemus patronos libertoꝛuꝫ ꝛ patronos causarum:de quibus dixi e. ti. super rub.
c¶ Relicti. lꝫ verbuꝫ relicti ad viui tabulas non pertineat. ff. de ta exhi. l. i. ad fi. facit de foꝛo ꝯpe. ꝯquestꝰ. Idē tamē puto si inter viuos trāsferat vēdēdo pluribus vniuersitateꝫ vel ꝑmutādo cuꝫ pluribꝰ:vel pluribus donādo:qui sunt modi trāsferēdi:vt no e. ti. cuꝫ seculuꝫ. Donationem tamen non posset facere priuatis sine cōsensu episcopi. vt plene scripsi. e. ti. illud
d¶ Heredes. sui vel extranei:cuꝫ non distinguat:de hoc. xvi. q. vij. cōsideranduꝫ. ꝛ dixi e. ti. cum seculum.
e¶ Rectoꝛes. ꝛ clerici cū eadē sit ratio ē tn̄ i h̄ opinio an patronus p̄esentet clericum. tene tamen quod no. e. ti. postulasti.
f¶ Et vt. circa hūc ꝟ. erat triplex opinio. Prima ꝙ h̄ fieri posset. Scd̄a ꝙ no posset. Tertia ꝙ posset de auctoꝛitate ep̄ialis no h̄ rep̄obat̄ scd̄a quā tenebat ino. e. ti. c. i. ꝛ tertia quā idē ipse tenebat. e. ti. q̄rimoniaꝫ. ꝛ approbat p̄mā quā tenebat her. e. ti. c. i in fi gl. ꝛ aptiꝰ ibi tā qd̄ placebat vin. phi. ꝛ gof. iducebāt. l. quotiēs ff. de vsufruc. ꝛ ff. de serui. via i fi. ad idē. ff. cōi diuidū do. l. cōi diuidundo. §. cum de vsufructu.
g¶ Facilius optarem hanc rationem ponderataꝫ fuisse sup̄a p̄oximo respon.
h¶ Patronos. omnes:facit quod no. de elec. quia propter ver. vel saltem alias iure cōmuni ꝛc̄. de reg. iur. in re communi l. vi.
i¶ Libere. i. sine superioꝛis auctoꝛitate:ꝛ sic ip̄obat qd̄ no ino. i decre. q̄rimoniā. Itē dic libere ēt si nō vacet eccl'ia:fa. de dona. ꝯsi. latiōibꝰ. ꝛc̄. c. cōpil. de re. ec. nō alie. si vna. h̄ ꝓbat pl'rale alternis vicibꝰ. certū ē. n. ꝙ vna vice nō ꝯcurrit duplex vacatio:nō ob. de ꝯces. ꝑbē. c. fi. q2 illud fiebat in fraudē vacature. h̄ aūt fit ad tollendā discoꝛdiā ꝛ ad facilioꝛē ꝓuisionē eccl'ie. ꝛ eadē ratione videret̄ patronꝰ pluriū eccl'iarū posse inter se diuidere. s. vt vnus sit patronꝰ i vnā ꝛ alius in alia vt no. vin. e. ti. c. i. ꝛ. c. ex insinuatiōe. Sed contra. ff. famil her. l. quedam. ff. de ali. le. l. iij. ff. de iurepatro. l. fi. per que patet patronum libertoꝛum inter patronos diuidi non posse:licet alimentoꝛum p̄estationes diuidere possint. Sed dici posset ꝙ foꝛtius est iuspatronatus libertoꝛum q̄ꝫ ecclesiarum. vnde illud non alienatur. istud sic. illud transit in suos etiā nō heredes. ff. de iure pa. filij. ff. de liber. leg. aurelio. §. caius. istud nō vt scripsi post inno. e. ti. cum seculum. Item vt ibi no. permutatur patronatus cum patrona. ꝛc̄. q2 are ergo pars patronatus vnius ecclesie cum parte quam habet compatronus in alia non poterit permutari ꝛ vt quod iuris de toto ꝛc̄. de of. deleg. pastoꝛalis. §. i fi. de rei ven. que de tota.

re: de rectore ab eis alternis[a] vicib⁹ p̄ñtando: q̄bus[b] etiā ex eadem[c] cā p̄mittimus[d] vt plures[e] ad vacantem eccl̄iam possint eo modo p̄ñtare[f] p̄sonas[g] q̄ vna ex eis eligi per episcopum[h] valeat ⁊ admitti. Clemens. v. in concilio vienensi.

De censibus exactionibus et procurationibus. Rubrica.

Cum[i] sit nature[k] cōsonum illos non recusare onera q̄ rex commoda complectuntur: hac in perpetuum valitura constitutione sancimus: vt religiosi[l] quicunque p̄ monasterijs ⁊ ecclesijs que ad eos quocunque sint titulo[m] deuoluta: procurationes legatorū sedis aposto. ac iura episcopalia[o] ⁊ alia prestari p̄ ip̄sis ante q̄ ad eos peruenissent solita[p]: prompte soluere studeāt: nisi forsan se. apo. priuilegio[q] exēptione[r] vl̄ alia cā legitima[s] ab his se valeāt excusarꝫ. Priuilegia vero seu exemptiōes[t] huiusmodi ad mōasteria seu ecclesias que ad eos obueniré contingent in posterū[u] volumus[x] non extendi. Idem.

Ad nostrum[y] quod dolētes[z] referimus peruenit auditum: q̄ ecclesiarum prelati ad monasteria cisterciensis ordinis accedentes: licet ab eis charitatiue recipiantur: ⁊ eis curialiter necessaria ministrentur: cibis tamē

a Alternis vicibus. i. q̄ vn⁹ p̄ma vice qua occurret vacatio: alter scd̄a alter tertia. has etiā vicissitudines quādoq̄ seruāt singulares persone collegioꝝ i. collonibus sp̄ectātib⁹ ad collegia: de p̄ben. c. vlti. lib. vj.

b Quibus etiā. tertiū dictum inducens ius nouum ⁊ equissimū: q̄d intelligo de laicis: vt. j. dicam.

c Eadē causa. facilioris p̄uisionis ecclesiarum.

d Permittim⁹ oli ergo hoc non licebat. b̄ñ. n. poterat laicus p̄ñtato vno aliū p̄ñtare. e. ti. q̄ autē. ⁊ c. cū autē. ⁊ potior erat ꝯditio institui ab ep̄o vt ibi: videbatꝫ tñ ep̄s primo teneri: q̄d intellige vt dixi. e. t. pastoralis. Si ḡ licebatꝫ sic successiue accumulare: honestū est vt liceat etiam sic p̄sentare.

e Plures. quotcunq̄: vt dixi in princ.

f Pñtare. simlꝫ vel successiue. lꝫ. enī oli cū laicus p̄ñtabat scd̄ꝫ daretꝫ optio ep̄o: ipse tñ laicus īstabat p̄ scd̄o: modo n̄o potest reliquere hic ep̄i optioni. ⁊ sic no. q̄ lꝫ electiones n̄ possint fieri alternatiue: de elec. c. ij. li. vj. p̄ñtatiōes sic vt hic. q̄d de laicis intelligo vel clericis p̄ñtātibus ex patrimonio: in quibus locū hēbat quod. s. d. xi.

g Personas etiam in minoribus constitutasꝫ: quod dic vt de insti. c. ij. li. vj. io. an.

h Per ep̄m. vel aliū instituentē: cum eadem sit ratio.

i Cum sit. religiosi s̄bire tenentur onera q̄ scū hebant eccl̄ijs per eos añ hoc ꝯciliū acquisitis: nisi priuilegio exemptione vel alia iusta cā iuuentur: que p̄uilegia vl̄ exemptiones nō iuuāt in ecclesijs post ꝯcil. acqrendis. secūda ibi priuilegia.

k Nature. sūptum de regula formata per modum conuersum. ff. de reg. iur. s̄m naturam. ⁊ vide de reg. iur. qui sentit. li. vj. ⁊ dicit lex q̄ non est ferēd⁹ q̄ lucrū amplectitur ⁊c. C. d̄ cadu. tol. l. vna §. p̄ scd̄o in fi.

l Religiosi. in alijs ergo locū nō hꝫ inq̄ꝫtuꝫ inducit ius nouum in fi. si. s. e. cōp de deci. c. j. de testa. c. j.

m Titulo. vt donatiōe: d̄ dona. ꝯsultatiōib⁹. permutatione: de reꝫ p̄mu. ad q̄ōnes. vl̄ prescriptiōe: de iure pa. cura titulo v̄o emptiōis hēri nō potest: d̄ simo. q̄relā. de iurepa. de iure. ⁊ an transeat cum vniuersitate scripsi. e. ti. ex lr̄is. titulus etiā edificationis vel fundationis nō adaptatur huic casui.

n Sedis apostolice. de iureiur. ego enim de censi.

o Episcopalia. de quibus de of. oꝛ. con(cuꝫ instātia. querente. s. ti. j. c. j. ⁊ vides q̄ procuratio legatorum ⁊ iura episcopalia pōnuntur vt diuersa. per quod pꝫ: q̄ qui ex pacto tenentur ad iura episcopalia: non per id tenētur ad p̄curationem predictam.

p Solita. vl̄ ex ip̄ositione facta tp̄e fūdatiōis. xviij. q. ij. eleutheri⁹ e. ti. q̄ꝫto d̄ iurepa p̄terea ij. vl̄ ex ātiquo vsu: d̄ hꝫ. e. ti. p̄ueit. vl̄ qꝛ res aliq̄ hñs on⁹ ānexū p̄uenit ad ecclesiā i quā trāsiuit cum suo onere. xvj. q. j. siquis laic⁹. de deci. pastoral' d̄ pig. ex litteris. ff. de cōtra hen. emp. alienatio.

q Priuilegio. hoc iuuat quo ad oia p̄dicta.

r Exemptione. si itelligas ab ep̄ali iurisditiōe hñ iuuat quo ad p̄curatiōes legatoꝝ sedis apl̄ice ad quas exēpti tenēꝫ. nō ob. e. ti. cū istātia: q̄d exponas vt ibi dixi. p̄ illas ēt nō valet p̄scriptio de p̄scrip. accedentes.

s Legitia. puta cōpositiōe. j. c. px. v̄. nec ꝯpositōes. q̄d intellige quo ad illa i qb⁹ valeret ꝯpositio: de hoc. e. ti. cuꝫ venerabilis. vel res iudicata: de re iudi. cū inter. ⁊ no. de p̄scrip. cū ex officij in vl. glo. Prescriptio non vꝫ hic adaptari: cū loq̄tur tex. d̄ his que p̄stari solebāt. noua v̄o p̄scriptio p⁹ acq̄sitōnē illaꝝ hñ posset adaptari i his iurib⁹ q̄ sꝫ p̄scriptibilia: de p̄scrip. de q̄rta. Sed nūq̄d erit legitima cā si dicaꝫ indebita fuisse: So. puto de mēte hui⁹ ꝯstitutionis: q̄ percipiēs i possessione defendatur donec probeꝫ indebitū. e. ti. peruenit. facit d̄ elec. q̄relā ad fi. ⁊ q̄d ibi no. d̄ of. oꝛ. duo simul in. iij. glo.

t Exemptiones h⁹ i. intelligo gnāles vel predictis iuribus.

u In posterū. ꝯcoꝛ. d̄ deci. nup. si. s. e. cōpi. de rescrip. lr̄as. vides ergo q̄ p̄uilegia vel exēptiones q̄s habebant religiosi etiaꝫ circa eccl̄ias acq̄rendas nō hñt locū: nisi i acq̄sitis ante ꝯcil. vien. De religiosis dixi: qꝛ circa seculares nil īmutat ista cōstitutio. Et scias q̄ ꝯciliū inchoauit āno dñi. M. ccc. xj. die cal. octobris. ⁊ terminatū fuit seq̄ti. vj. die aprilis: ⁊ sic durauit vltra sex mēses. Scito ergo qñ acq̄siuerit sciēs an ante ꝯciliū vel post. Quid de acq̄sitꝫ durante cōcilio vel p⁹ ꝯciliuꝫ añq̄ꝫ ꝯstitutiōes ligarēt: d̄ q̄ satis dixi i p̄emio: equū videꝫ q̄ acq̄site āteq̄ꝫ ligarēt ꝯstōes p̄uilegijs ⁊ exēptiōib⁹ gaudeāt.

x Volum⁹. sit p̄ rōne volūtas: cū als d̄ceat p̄ (ea q̄ ibi dixi. p̄) uilegiū p̄ricipis cē māsuꝫ: d̄ re. iur. d̄cet li. vj. cū ꝯcoꝛ. ⁊ si. s. e. ꝯpi. d̄ sepul. duduꝫ. §. pe. i fi. ⁊. s. ti. j. c. j. i fi. de rescrip. c. vlti. d̄ deci. c. ij. lib. vj. fuit tamen motiuum: qꝛ priuilegium tendebat ad noxam: de deci. suggestum. vbi de hoc.

y Ad nr̄ꝫ. pōit q̄dā ḡuamia q̄ p̄lati iferebāt exēptis p̄cipue cisterciēsib⁹: ⁊ illa fieri p̄hibet statuēs: q̄ ep̄i q̄ in mōasterijs cisterciēsis ordinis charitatiue p̄curāꝫ sint ꝯtēti cibarijs q̄ p̄ illos mistrāꝫ. Si v̄o p̄curāꝫ ex d̄bito ipsis volētib⁹ cānes mistrari d̄bēt ex̄ septa mōasterij vl̄ saltē ex̄ pōtāꝫ q̄ d̄ꝫ reglaris. ipoꝝ ēt elynarij fragm̄ta mēsaꝝ p̄ñt paup̄ib⁹ erogare. Pria p̄s pōit ḡuamia. Scd̄a p̄uidet ibi nos igiꝫ.

z Dolētes. s. e. cōp. d̄ sta. mo. c. ij. v̄. visitatores. ⁊ ibi concoꝛ.

regl'arib⁹ ñ ꝯtēti:ꝯ ꝑuilegia dicti ordís carnes petunt: ⁊ si eís nõ mīstrēt:auferūt violēt ⁊ lȝ ī locis eisdē fiāt elemosy ne ꝯpetēt:īpī tñ ꝑlati ip̄is reli giosis inuitis[b] aliaſ elemosynas faci ūt:ēt ī aliqb⁹ locis ī qb⁹ ꝑcu ratiões ñ hñt ꝺ ꝯsuetudie vel ꝺ iur. ¶ Pro eqtatur; q̄ȝ fer rādis lȝ ferris[c] ñ egeāt:⁊ coci eoꝝ sui officij[d] rõne pecūiā ex igūt ⁊ extorq̄nt:nec ꝯpõnes[e] sup ꝑcuratõib⁹ it ꝑlatos ipos ⁊ eos iitas eis ꝑuāt ip̄is[f] ēt in recipiēdis procuratiõib⁹ ita graues existūt:ꝙ ip̄is in eoꝝ mõasterijs ⁊ eccl'ijs ꝑcuratio nes recipiētib⁹ lõgi tpis victū breuis hora ꝯsūit[g] ⁊ dū ꝑcura tiões recipiūt:canes vēaticos falcões ⁊ accipitres secū hñt[h] ⁊ nisi volūtati satisfiat eoꝝ: value[i] mõasterioꝝ seu eccl'iaꝝ per violētiā sepe frāgūt[k] ⁊ or namēta eccl'e exportāt[l] ꝑlesq; ꝑcuratiões recipiūt vna die[m] se.apo.ꝑuilegio nõ suffulti:in terdū ī pecūia nūerata visita tiõis ēt offõ nõ ip̄eso[n] ⁊ occasi one dictaꝝ ꝑcurationū ijdem ꝑlati ab ip̄is freq̄nt exigūt:q̄ illis soluer nõ tenet itolerabi lia eidē grauamia cumulātes ¶ Sūt ⁊ nõnulli q ꝑcuratio nes nūcioꝝ ap.se.aliaq; extra ordiaria onera exēptis ⁊ alijs religiosis ꝑ maiõi pte iponūt vt se ac pb̄ros liberēt secl'ares religiosos ad ordiandum h⁹i oneꝝ distributionē minie as sumētes[o] ¶ In multis ēt alijs[p] ꝑfacti ꝑlati exēpta mõasteria ⁊ ipoꝝ eccl'ias vtroq;[q] illis iur subiectas grauāt ī ꝑcuratiõi bus recipiēdis ⁊ onerib⁹ inso lidis iponendis. ¶ Nos igit sup his volētes ꝺ oppõtūo re medio ꝑuidē:sacri approba tiõe ꝯcilij duxim⁹ statuēdū:vt si epī ñ cā visitatiõis sȝ chari tatiue hospitalitatis ad mõste ria venerit supdcā[r] victualia grose recipiāt q̄ charitatis grā eis fuerit mīstrata. ¶ Ip̄is āt ep̄is ad mõsteria veniētib⁹ su ꝑdcā ⁊ ꝑcuratiões ibidē reci piētib⁹ sibi ꝺbitas ꝺ iur cõi cõ suetudie ꝑuilegio vl' iur alio spāli[s] ī domib⁹ ipoꝝ[t] mõsterio ruȝ:ext tñ septa ipoꝝ existibus siq̄ fuerit ad hoc apte:alioq̄n[x] ifra septa ip̄a nõ tñ ifra portā quā regularē[y] appellāt:carni uȝ ꝑ ꝯgruētia tpis si voluerit[z] ꝑuilegio nõ obstāte q̄cunq; ci baria mīstrent:nec icõueniēs reputam⁹ si fragmenta[a] q̄ ꝺe mēsis ipoꝝ ep̄oꝝ ⁊ suoꝝ fami liarium[b] colligūtur[c] per ipso rū ep̄oꝝ elemosynarios ibi dem[d] pauperibus erogentur. ab alijs autem grauaminibus exp̄ssis supius prelati diligen ter abstineant si dei ⁊ apost.se dis indignationem voluerint euitare[e]. Idem in eodem.

a ¶ Regularibus.de quibus in regula benedicti.xxxix.c.
b ¶ Inuitis.non erat ergo dicēda elemosyna que de rapina fiebat.j.q.j.non est putanda.
c ¶ Ferris.vide quod no.e.ti.exigit.in glo.ij.lib.vj.
d ¶ Officij.cõtra id.e.ti.romana.§.procurationes.li.vj.
e ¶ Compones.ꝯpõ.per quā tollatur ꝑcuratio ꝺ bita visitāti nõ vȝ: sicut eni visitatio ꝑ ꝯpositõeȝ tolli nõ posset: ita nec ꝑ curatio q̄ debet iure an neriõis: sic ꝺ p̄scriptiõe dr̄:ꝺ p̄scrip.cū ex officij. ſȝ erāt ꝯpõnes sup mõ ꝑ curādi vl' numero ꝑcu rādoꝝ q̄ seruāde erant: facit qꝺ no.vj.q.vij.qcū q;.sic ēt sup decis fit ꝯpõ de deci.ex multiplici.
f ¶ Ipsis.prelatis.
g ¶ Consumit.ꝯ id.e.t. cū apl's.Refert sueto.li. ij.ꝙ tyberi⁹ p̄sidib⁹ sua dētib⁹ ꝑuicias onerāi tributo ꝺscripsit: bõi pa stõis ē tõdē pec⁹:ñ ꝺglu
h ¶ Habēt.cõtra id (tire eo.ti.cum apostolus.de cle.vena.c.j.⁊.ij.
i ¶ Value.de spon.con sultationi.in prin.
k ¶ Frangunt.an hec li ceant etiā hñti iustā cāȝ ⁊ possidenti cui ꝺnegat pensio vel hospitiuȝ vel procuratio plene īscripsi post inno.de imu.ec.c.j.
l ¶ Exportātur.hoc nõ pñt etiā collectores deci marum.ꝺ.e.cõ.de deci. si beneficiorum.
m ¶ Vna die.cuȝ tñ nu mer⁹ ꝑcurationū nõ de beat excedē numeꝝ die rū.e.ti.ꝑcurationes.qꝺ locuȝ hȝ ēt ī visitāte plā loca:quoꝝ quodlibȝ ad ꝑcurationeȝ sufficiat.e. ti.felicis li.vi.
n ¶ Impenso.ꝯ id.e.ti. ꝑcuratiões.⁊.c.exigit li. vj e.'li.de of.or.si ep̄us.
o ¶ Assumentes.cõtra id de reg.iu quod omnes.lib.vj.
p ¶ Alijs.de quibus de exces.prela.frequens.
q ¶ Vtroq;.de priui.quoniam.
r ¶ Supradicta.s.cistercien.ordinis.tamen ⁊ de alijs ideȝ vi deretur ab identitate rationis:⁊ supra proxi.generaliter lo quitur de exemptis.
s ¶ Gratiose.dicit prouerbium italicorum non respiciendu; dentem equi donati:cū ꝯuenit.ff.de edil.edic.ad res donatas.
t ¶ Speciali.puta pacto vl' onere imposito fundationis tem pore:vt dixi.ꝺ.c.proxi.
u ¶ Ipsorum ergo non aliorum priuatorum vel ecclesiarum etiam si domus essent ad hoc apte:nisi ipsi prelati cõ sentirent ibi procurari.
x ¶ Alioquin.idem si extra septa non fuerint domus monasterij ad hoc apte.
y ¶ Regularē.licet ergo in parte dom⁹ qꝺ in alia pte non licet de sta mo.cum ad mo nasterium.Sed quid si extra por tam illam non ē locus aptus? sa tis videtur ꝙ ꝑ pter necessitatem que sic artat pos sint tunc intra põ tam illam mini strari:vt sicut ꝑ pter necessitateȝ tempore prohibi to licet carnes co medere:sic liceat ex eadem causa etiam in loco pro hibito:de obser. ie.consiliuȝ in fi. de re iu.quod nõ est.fa.de custo eu cari.c.ij.Posset tamen dici:ꝙ cū ꝑuilegiū istoꝝ tol lat itra portā:ꝙ tūc ep̄s hȝ formā ꝑuilegij cibis re gularibus debe at cõtētari.Vbi vero non habe rent priuilegiuȝ ꝯriū sit loc⁹ ei qꝺ prius dixi.
z ¶ Si voluerit. honeste facerent episcopi decli nando ibideȝ sex ta feria vel sabba to vel die quo ci baria regularia conuenirent:ta men si alio die de declinant:subdi ti superiori inui to legeȝ cibarioꝝ non dabunt.xlj. di.non cogantur.⁊ concor.de censi.cuȝ istantia.in fi.
a ¶ Fragmēta.dicta a frango is.panes ergo inte gros qui de mensa leuantur inuitis monachis nõ da bit elemosynarius vel capões integros vel similia.
b ¶ Familiarum.cum episcopo vel post comedentiuȝ
c ¶ Colligūt.i.ꝑcuratiõe q̄ dat ex ꝺbito hꝯ ē certū ſȝ in illa q̄ dat gr̄tuito ñ videt id iuitis mõchis fieri posse.⁊ forsā auctõ ꝺ vtraq; itēdit:q̄si fragm̄ta videāt eē lar gita.
d ¶ Ibidē ad aliū q̄ locū mittere non posset distribuendo illis inuitis.
e ¶ Euitāe.viꝺ ꝙ dixi.j.ꝺ sē.ex.c.j.ī gl.mēdicātes ī fi.

Presenti[a] ꝯstitutõe iube mus[b] vt locoꝝ diocesãi ꝯ eos q ab eccl'ijs vel ꝑsonis[c] eccliasticis ꝑ eaꝝ rb[d] ꝓprijs[e] q̃s ñ negociãdi[f] cã ꝯferũt aut ꝯferre faciũt vl' trãsmittũt: pe dagia[g] vl' guidagia suo vl' ali eno[h] noie exigũt vl' extorq̃nt[i] i aiaꝝ suaꝝ ꝑiculũ ⁊ eoꝝ a qb[9] ea exigũt ꝑiudiciũ ⁊ grauam excõicatiõis[k] ⁊ iterdicti[l] sniaſ a iure[m] ꝓlatas postq̃ de his ipsis cõstiterit[n] omnino publi cent: vl' a suis subditis[o] tãdiu faciant publicari: donec[p] illi sic exacta restituerit[q]: ⁊ ꝯ trãſ gressione huiusmodi satisfece rint[r] competenter. Clemens quintus in concilio vienensi.

De celebratiõe missaꝝ ⁊ alijs diuinis officijs. Rubrica.

Raui[s] nimiruꝫ turba tione mouemur q̄ ex nõnulloꝝ rectorum negligentia: que[t] duꝫ spẽ ipunitatis ꝑmittit. multaꝫ nutrire pestilentiã cõsueuit[u] i subditis: plerisq̃ ecclesiaꝝ mi nistri[x] modestia ordinis clica lis abiecta: duꝫ offerre deo sa crificiũ laudis[y] fructuꝫ[z] labio rũ suoꝝ in puritate conscien tie ⁊ animi deuotione deberẽt horas[a] canonicas[b] dicere seu psallere[c] transcurrẽdo synco pando[d]: extranea quidem et plerũq̃ vana[e] ꝓphana ⁊ iho nesta itermiscẽdo colloquia[f]

a Presenti. Casus. dyocesani quibus hoc constat il los qui exigendo a clericis pedagia guidagia excõicati sunt vel interdicti publicare dbẽt: venit exe cutiue ad decre. q̃ꝫq̃ꝫ. eo titu. li. vj.

b Jubemus. ergo obligat sub precepto. xiiij. q. j. qꝺ ꝑcipit. qꝺ nõ bñ ponderat: si. ꝯ. e. cõst. de statu mo. c. ij. ꝯ relig. do. c.

c Personis (ij. vide quod dixi i decre. quãq̃ꝫ.

d Rebus. vl' ꝑ sonis: vt in p̄c. ꝯ cre. q̃ꝫq̃ꝫ.

e Proprijs. s. ꝑ sonaꝝ vel eccliaꝝ vt sic ẽt ꝓfessos q ꝓpuꝫ hñe ñ pñt i cludat. ꝓtalib[9] re b[9] q ad vsuꝫ ꝓpũ portant ẽt laici ñ soluũt vectigalia C. ꝯ vectig. ⁊ ꝯ. l. vniuẽsi. Plẽs ali os casus in qbus nõ soluũtur vide quod no. ff. ꝯ pu/ blicanis. l. iiij.

f Nõ negociã/ di a ꝯrio dat itel ligi q̄ i his q̃s cã negociãdi defert ñ gaudẽt imũitate vtẽt no. guil. i spe. ꝯ imu. ec. in fi. vbi ẽt arguit ꝯ empto res reddituũ clericoꝝ q voluit immunitate gaudere: ꝫ ipsi etiã clerici nõ gauderẽt negociatiõis cã deferẽdo vt h. Si ãt iter leuatorẽ pedagij ⁊ ꝯlatorẽ sit qõ: vt q2 ille negat eũ clericũ: vel dicit res deferri negotiatiõis cã: vel res illius nõ esse: graue eẽt semꝑ iudicẽ adiri ꝓ fide h[9] rei rcipiẽda. Vñ vr ꝯmittẽdũ iuramto ꝯferẽ tiũ vl' suoꝝ nũcioꝝ si ꝑsonaꝝ q̃litas nõ dissuadeat vl' nisi de ꝯrio fides hẽret i promptu: facit ꝯ iureiu. c. fi. qꝺ me. cã. c. fi. q̃ ad ꝑsonã vr sufficẽ si sit i hitu ⁊ tõsu ra clericali: per decre. si iudex. de sen. ex. li. vj. io. an.

g Pedagia vl' guidagia. exponũt hec ꝯ v. sig. sup q busdã ⁊ oĩa ista dicũt põtaria vl' vectigalia: vt ibi no.

h Alieno. ꝯ reg. iu. quod alicui. li. vj. cum concor.

i Extorquẽt. vbi eniꝫ reciperent ista a spõte soluen tibus: non est locus penis: si de simo. dilectus. ij.

k Ecõicationis. quo ad singulares personas.

l Intedicti. q̃ ad ciuitates castra vel loca quoꝝ colle gia vniuersitates i his deliquũt ⁊ ꝑiculosissimũ ẽ. per qꝺ forsã tota italia ẽ intdicta: ꝯ vltra italiã testificẽt ex perti: ⁊ vide qꝺ dicaꝫ. j. de sen. ex. grauis. in pri. io. an.

m A iure. e. ti. q̃ꝫq̃ꝫ. li. vj.

n Cõstiterit ꝑte vocata ꝯ quã fit publicatõ: ꝯ q̃ satis scripsi. e. cõ. ꝯ of. dele. c. vno puto aũt ꝯ h igri ⁊ ꝯstare posse ẽt i illo q soluit ꝯ h nõ ꝯq̃rẽte: tũ q2 h bñficiũ re/ spicit fauorẽ ordis clicalis: ñ ꝑsõe tãtũ: ⁊ spectat ad i[9] publicũ: ꝯ fo. ꝯpe. si dilgẽti. ꝯ sẽ ex. ꝯtigit. j. di. ius pu blicũ. tũ ꝑꝑ aia ꝑiculũ deq̃ p̄missi: ⁊ precipue i fõ manifesto: ꝯ vsu. cum in diocesi. ꝯ diuor. porro

o Subditis. vicios ẽt epos i'grere pñt. xj. q. iij. cure. de treu. ⁊ pa. c. j ꝯ. e. cõ. de fo. cõpe. q̃ꝫuis. §. pe.

p Donec. lꝫ isti restituãt ⁊ satisfaciãt vt seqr: ẽ tñ ncĩa abso lutio excõicatiõis vl' relaxatio intdicti: vt i p̄e. ꝺcr. q̃ꝫq̃ꝫ. i fi.

q Restituerit. plenarie dicit decr. q̃ꝫq̃ꝫ. qꝺ forsan h omittit: quasi sonet in idẽ verbuꝫ restitutiõis ⁊ plene restitutiõis: fa cit. ff. ꝯ versi. cuꝫ pretor. ff. de vsu. videamus. ij. §. in fauiana nec sufficeret h cautio: concor. qꝺ no. de elect. quia sepe. li. vj.

r Satisfecerint. vide quod dixi post inno. de cohabi. cleri. sicut.

s Graui. prima ps ponit tres spẽs excessuũ q̃s scꝺa ps ꝑ supiores corri gi ꝑcipit: ibi ne igit. ⁊ ẽ ꝑma spẽs ꝯ clicoꝝ exces/ sib[9] i celebratiõe diuio rũ. scꝺa ibi nõnulli. ꝯ dis solutõib[9] clicoꝝ ⁊ laicoꝝ q̃s in ecclesijs ⁊ suis ci miterijs faciebãt tẽtia ibi in multis de indecẽtia ve stimentorum vasoꝝ ⁊ ornamẽtoꝝ eccliasticoꝝ Et ꝑncipalr hoc intẽdit prelati ad quos spectat correctio: ⁊ illis negligẽ tibus supiores ipsoꝝ de bent esse solliciti: vt ho/ ris debitis i cathedralib[9] regularibus ⁊ collegiatis ecclesijs hore canonice deuote. psallant. ⁊ q̄ i ecclijs alijs celebrẽt cõ/ uenienter ⁊ debite diurnum officium ⁊ nocturnum.

t Que. negligentia.

u Cõsueuit. de ho. cle. vt clicorum. cum suis concor.

x Ministri. argue. ꝑ clicis q bñficiati ñ sũt q̄ nõ teneãt ad horas: de quo satis scripsi. e. t. c. j. super glo. fi.

y Laudis psal xlix. deus deorum. ibi immola deo. sacrifici um laudis.

z Fructum laborum. sumptum ad hebre. vl. vltra medium Et arguitur ex hoc q̄ satis est labijs seruire in diuinis horis: lꝫ cor diuertat ad aliã: de hoc scripsi post innocen. ⁊ hostien. eo. ti. dolentes. ⁊ facit quod de oratione dicam. j de reliqui. c. vno. in glo. de oratione in. vij. membro.

a Horas aspiratur vt dixi. ꝯ. e. compi. ꝯ vi. ⁊ ho. cle. c. ij.

b Canonicas. vij. de quibus. e. ti. c. j. ⁊ quare sic fuerint per ecclesiam institute ⁊ qui teneantur ad eas dicendas ibi scri/ psi. missam de officio dicimus sed non de horis: quod patet quia etiam episcopi de honestate inuitantur ad illas dicen/ das vel audiendas de priui. c. fi. lib. vj. distributiones tamẽ pro missis vt pro horis in ecclesijs statuuntur: facit. j. ti. ij. c. j. in fi. Canon distinguit solum duas horas: matutinalem ⁊ ve/ spertinam. xj. q. iij. siquis episcopus in cõcilio. qꝺ qũo intel/ ligatur nõ. xcij. di c. vl. Pythagoras etiam dicebat duorũ tẽ porum curam habendam. s. mane ⁊ vesperi. i. eoruꝫ que actu ri sumus ⁊ eorum que gessimus.

c Psallere. h iunge lrãm. j. nimis indeuote presumunt.

d Syncopando. hoc exponitur. e. ti. dolentes in glo. j.

e Vana. cum tamen de omni verbo ocioso reddituri sim[9] rationem in die iudicij: matthei. xij. xxij. q. vl. c. pe.

f Colloquia. j. chor. xv. corrumpunt bonos mores colloq[uia] mala. ⁊ no. xxvij. di. turbat.

208

a ¶ Rationabili. ēēt rōnabilis qn̄ nimis fatigatus ē spiritus: et causa recreationis sine sandalo aliquantuluz exit ecclesiā: vt scripsi post ino. e. ti. dolētes. Idem si infirmitas vel iusta oc cupatio superueniret. vij. q. i. illud. et c. se. de cōse. di. i. nullus de cle. non resi. ex parte. ij. e. ti. c. vno. li. vi.

de hoc de offi. or. cum ab ecclesiarum. et c. pastoralis. q ¶ Superiores. voluit his casibus dare diocesanis delegatam potestatem sicut fecit e. com. de sup. ne pre. c. vno. de sta. mo. c. ij. de reli. do. c. ij. q' propter hec mul tuz vsitata nimis piudiciū fuisset priuilegijs exēptōis.

tarde ad chorum conuenien do seu ecclesiam ipsam absq3 rationabili[a] causa ante finem officij exeūdo[b] frequenter: a ues interdum portādo seu fa ciendo portari canesq3 secum ducendo venaticos[c]: ac quasi nihil pretendentes de clicali militia[d] in corona vestibus et tonsura[e] diuina etiā celebrare aut eis interesse nimis ideuo te presumunt. ¶ Nonnulli ēt tā clici q̄ laici presertī in festo rū certorꝝ vigilijs[f]: dū i eccle sijs deberēt orōni[g] insistē: non verent̄ i ipsis earūq3 cimitijs choreas[h] facē dissolutas: et in tdū canē cātilenas[i]: ac mltas isolētias[k] ppetrare: ex qb9 ec clesiaꝝ et cimitiorum violatio nes[l] ihonesta variaq3 delicta qn̄q3 sequunt̄: et eccliasticum plerūq3 pturbat̄[m] offim: i diuie maiestatis offensam: et astātiū scādalū pploꝝ. ¶ In multis insup ecclijs cum vasis vesti mētis et ceteris ornamētis ad diuinū cultuz necessaris inde cētibus[n] vtiq3 pen satis earuz facultatibus deseruit̄. ¶ Ne igit̄ trāsgressiones iualescāt[o] h9i alijsq3 veniāt i exēpluz: sa cri concilij approbatiōe hoc fieri phibētes sācimus: vt illi ad quos id ptinet et i eorūz si vtiq3 exēpti nō sint negligēti am[p] vel defectū locoꝝ ordina rij: si vero exempti fuerint aut al' circa hoc puilegiati: supio res[q] ipsorum oī negligētia vel icuria penitus relegata[r]: circa reformāda pmissa et eorū sin gula corrigēda: necnō vt i ca thedralib9 regularib9 et colle giatis ecclijs horis debitis[s] de uote psallat̄. ¶ In alijs vero ꝯuenieter et debite celebret̄ diuinū diurnuz et nocturnuz[t] officiū: si dei et aplice sedis idi gnatiōez euitare voluerit: sol licitā curēt diligētiā adhibē ꝯdictores p cēsurā eccliasticā dūmodo ad eos illā exercē[u] p tineat alijsq3 opportunis re medijs ꝯpescendo: faciētes p ut ad eos spectat i hijs et alijs q̄ ad dinū cultū et morū refor mationē ptinent: ac eccliaꝝ et cimitioꝝ respiciūt honestatez sacroꝝ statuta canonū ad q̄[x] scienda[y] diligens curent adhi bere studiuz[z] irrefragabiliter obseruari. Idem in eodem.

Dignū[et] pr's9 et ꝯgruū[ꝯ] ar bitrātes: q' clici tā rligio si q̄ alij[ꝝ] cardialiū sacro sācte ro.[a] ec. ac q̄rūcūq3 pōtificum[b] grāz et cōionez ap. se hn̄tium[c]

b ¶ Exeūdo. ēt laici mis saz audiētes ante bn̄di ctionez sacerdotis exi re nō debent: de ꝯse. di. j. missam. et c. se.

c ¶ Venaticos. qd etiaz ex ecclesiaz eis nō licz: d cleri. ve per totum.

d ¶ Militia. q celestis ē xi. q. i. christianis. de cle. ergo. c. i. ne cle. vel mo. c. i. in fi.

e ¶ Tonsura. sic de vi. et ho. cleri. clerici. i. et ē. e. compil. e. ti. c. ij. et qd co rona et tonsura designet ibi scripsi et habetur. xij. q. i. duo sunt.

f ¶ Vigilijs. in qb9 cleri calis modestia deberet studiosius obseruari: de sta. mo. cuz ad monaste riū. v. in refectorio. vbi sepius dixi v̄bum senece xviij. epistol'. ad lucilum festiuis maxime diebus aio iperanduz ē: vt tūc a voluptatibus solus ab stineat: cum in illis om nis turba procubuerit.

g ¶ Oratiōi. vide qd de oratione dicam. j. tit. ij. c. vno ad fi.

h ¶ Choreas. dicūtur a choro. choreizātes. n. in suis ludicris cātilenis et saltibus quodāmodo te nēt chorū. et de his forte loqtur psal. xi. i circuitu impij ābulant. et facit de vi. et ho. cle. cū. decorez. xvi. q i. legi. et has euita re debent moniales ē. e con. de sta. mo. c. ij.

i ¶ Cantilenas. xxxvij. dist. c. ij.

k ¶ Insolentias. de off. or. c. i. e. compil. et ibi exposui.

l ¶ Violationes. in talibus eniz facile vēiri solet de ludo ad rixaz: ex qua sequi solent effusiones sanguinis vulnera et ho micidia per q̄ loca polluunt̄: de. conse. c. vel alta. pposuisti. et qn̄ vno polluto pollutuz sit reliquū: dic vt. e. ti. c. vno. li. vi.

m ¶ Perturbatur. vide qd notaui et dixi de appel. dilectus.

n ¶ Indecētib9. nō ex inmūdicia ꝯ quā puisuz erat: de. cust. eu. c. ij. ꝫ ex vilitate pcij vel estiatiōis ipsoꝝ: qd sp3 ex eo q de facultatib9 q̄rit̄: et de his de ꝯse. di. i. altaris palla. et c. vasa. cū duob9. c. sequentib9. In fratribus v̄o minorib9 reprobat̄ ex cessus circa ista ornamēta. j. de v̄. si. exitu. v̄sus finē. §. q̄zuis.

o ¶ Inualescāt. pncipijs obsta. et c. vt no. de rescrip. ad h in fi.

p ¶ Negligentiaz. argue q de iurisditione minorum prelato rum diocesani se non itromittunt: nisi in casu negligentie.

r ¶ Relegata. hiū ge lr̄am sollicitaz curent diligentiā adhibere.

s ¶ Debitis. dice bat hosti. e. ti. c. i. q pulsare et psal lere horas debi tis horis seruaba tur in cathedrali bus et collegiatis ecclesijs.

t ¶ Nocturnuz. e. ti. dolētes. in fi.

u ¶ Exercere. per tineat. excludit fe mias lz prelatas: qd dic vt de ma. et obe. dilecta. de maribus curatis et qui iurisditiōi presūt: dic vt no. ij. q. i nemo. de of. or. cum ab eccle siarum plenius p host. in sū. de se. ex. §. quis possit excommunicare in vlt. col. ioā. an.

x ¶ Ad que. statu ta. ioan. an.

y ¶ Sciēda. pro pter medium ho rum trium que p misit. s. d reformā tione morum nō ēēt facile iura col ligere: de quibus sciendis horta tur: sed sufficiat allegare de vi. et ho. cle. per totuz.

Ad primum. e. ti. per totum: de conse. di. i. per totum. Ad vlt. de cust. eu. c. ij. de immu. ec. per totum. et. e. tit. per totum li. vi.

z ¶ Studium. xx. dist. si decreta.

et ¶ Dignum. clerici etiam religiosi domestici com mensales cardinalium vel episcoporum se pos sunt illis in diuinis officijs coaptare.

ꝯ ¶ Congruum. quasi conueniens.

ꝝ ¶ Alij. commensales domestici quod est. j. io. an.

a ¶ Romana. non compostulane vel rauennatis: de off. archipresby. capitulo scdo. et dixi de consti. cuz om nes super. iij. glo.

b ¶ Pontificum. electos confirmatos nondum cōse cratos non videtur includere.

c ¶ Habentiuz. si. de prescrip. veniens et exponitur hoc verbum de of. or. q sedem in vlt. glo.

comensales domestici[a] se pos sint[b] ipsis[c] i diuinis officijs[d] coaptare[e]: vt illud q᷑ ijdē cardinales seu pōtifices dicēt[f] offm̄ licite[g] dicere valeāt: nec ad dicēdū aliqō aliō teneanť sacri approbatione ɔcilij indulgem⁹[h]. Cle. v. i cōcilio vienēsi.

De baptismo ⁊ eius effectu.

Presenti[i] ꝓhibem⁹ edicto: nequis[k] de cetero in aulis[l] vel cameris[m] aut alijs priuatis[n] domibus: sed duntaxat in ecclesijs in quibus sunt ad hoc fontes specialiter deputati[o] aliquos[p]: nisi regum[q] vel ꝑncipū: qbus valeat i hoc casu deferri: liberi[r] extiterit: aut talis necessitas[s] emerserit: ꝓpter quā nequeat ad eccłiam absq᷑ periculo[t] ꝓpter hoc accessus hēri: audeat baptizare Qui aūt secus presumpserit[u]

a ℂ Domestici. de his de ver. sig. c. fi. lib. vi.
b ℂ Possint. nō dicit q᷑ teneaň: fa. ff. de iudi. nō gegd.
c ℂ Ipsis. cardinalibus vel episcopis.
d ℂ Officijs. si de cibis addidisset hoc multum monachis placuisset: per ea que no. xvi. q. i. c. iij.
e ℂ Coaptare. facit. xij. di. illa. ⁊ h iunge finem.
f ℂ Dicēt. sit gregorianū ambrosianuz vel mōachale cuiusuis ordinis. Item siue dicant de feria vel de festo.
g ℂ Licite dicere nō ad qōnem de mōacho ꝑlato ecclesie secularis: reget illā h3 offm̄ clicale nō mōachale hoc placet. xvi. q. i. c. iij. gof. ō stamo. in sum. §. sed nunqd absoluitur. ⁊ ho. in sūma ipsius ti. § ij. v̄. sed nunquid talis facit de prescrip. cū olī3. Sed dices cōtrariū probari p hanc decre. cū h fuerit cōcessa spālis indulgētia: preter quā hoc nō licuisset: vt dicā in fi. So. isti non sunt perpetui translati: h3 ille nil h3 cōe cu3 moň. xvi. q. i. ne pro cuiusł. bet.
h ℂ Indulgemus. prius ergo hoc non licebat.
i Presenti. In fontibus ecclesiarū nō in ꝑuatis domibus debet baptisma concedi duos casus excipit: ⁊ transgressores pūire precipit: exceptio ibi nisi punitio ibi qui autem.
k ℂ Nequis. oēs comprehendit: nedu3 eos quibus ex officio competit baptizare: vt presbyteros: de diaconibus dic vt xciij. di. diaconus. io. an.
l ℂ In aulis aula dicitur sala vel spaciosum habitaculum communiter quattuor habens alas.
m ℂ Cameris. cōcor. de ap. qua fronte. ⁊ quod ibi no. in glo ij.
n ℂ Priuatis domibus bene concor. in auc. vt in priua. do. sacra minist non fiant. colla v. per totum.
o ℂ Deputati. de ma. ⁊ obe. his que. de cap. mo. c. ij. ⁊ tales ecclesie dicuntur baptismales: de no. ope. nūci. c. i. i prin. de his. xvi. q. i. de decimis. xiij. q. i. §. ij. v̄. decimas. Et q2 renascimur p baptismū dicūtur matrices: de prescrip. ex transmissa j. de sen excom. c i.
p ℂ Aliquos. hic iunge litteram. j. audeat baptizare.
q ℂ Regū. sič de of. dele. c. vlt de ꝑui. ne aliq. li. vi. h3 iura illa loquūť solū de regib⁹: h addit de pricipib⁹: sic ō e. cōpil. de testi c. i. ⁊ quos h dicat principes dubitať. Deus eni ꝑnceps dr̄: esa. ix. ibi. Deus fortis: pater futuri seculi: ꝑnceps pacis. Interdū angelus de se dicēs: Josue. ix. ego sū ꝑnceps exercit⁹. Interdū papa: de cōse. di i corpora. Interdū epi: de ma. ⁊ obe. sigs. vel alij iudices ecclīastici. xvij. q. iiij. diffiniuit. i fi. Imperator: de re iudi. ad aplice. i ꝑn. li. vi. Rex: ō sacra vnc. c. vno v̄. vň i veteri ō accusa. veniēs de elec. inotuit. ō bapt. maiores circa fi. xlv. di. de iudeis. vel ali⁹ ꝑncipās populo: ō maio. ⁊ obe omnes. exodi. xxij ꝑncipi ppli tui nō maledices vel loco: de iude iudei. ⁊. c. se. ⁊. c. i nōnullis. i fi. ō vsur. qōto. ⁊. j. de judeis c. i. in ꝑn. de heret. cū h3 i fi. de homici. pro humani. li. vi. Sed si sic large prīcipatus sūatur pro dn̄io vel dn̄atiōe ppli: iaz videreť q᷑ omnis baroniaz habens sit ꝑnceps: sic ⁊ large ois regēs prouinciā dn̄ium gētē prolem vel plebem dici potest rex. xxiij. q. iiij duo ista. Apes etiam ⁊ grues habent principem. vij. q. i. in apibus. ⁊ diabolus etiaz dicitur pricepes mundi: io. xiiij. ⁊ vitiorū de pe. dist. ij. princeps. ⁊ ali his multū posset instari: sed nō expedit: ⁊ cōponitur princeps ex primum ⁊ capio: ⁊ dicitur quasi primū capiens locu3 vel dignitatem. Sunt ēt certe dignitates seculares specialiter sic vocate vt principatus achaie ⁊ his similes. ad illas tamē hunc textum non puto restrigi: fa. de v̄. sig. q3uis Est aduertēdū q᷑ decre. fundamenta. §. vt ergo. loquens de imperatore rege ⁊ principe submittit de marchione duce comite ⁊ barone vel alio notabilis potētatus. per quod videtur ex ordie q᷑ princeps maior sit predictis marchione duce ⁊c. ⁊ ex hoc puto q᷑ principatus hic sumatur pro notabili potentatu merito comparando regie dignitati: facit. e. decre. fundamenta. in fi. Tyrannos autem quibus in italia constellatio nunc fauet includi non puto. nam vt ait gregorius: Tyrannus est proprie qui in republica non iure principatur. ⁊ phylosophus: q᷑ sicut regnum est rectus principatus: ita tyrannides ē peruersum dominium de quo satis. iiij. q. v. politi. cum ergo princeps tendat ad bonum commune: tyrannus ad proprium: ergo non est princeps. Unde esa. xxij. princeps ea que digna sunt principe cogitat. absit ergo q᷑ illos quanticunq᷑ sint potentatus hec cōstitutio priuilegiet: ad hoc de rescriptis si gratiose. in fi. li. vi. ff. de leg. i. legata iutilit. ij. rň. nō obstat de heret. presidentes. li. vi. q2 illud speciale fauore fidei.
r ℂ Liberi. comprehendit nepotes ex filijs ⁊ alios descēdentes. ff. de ver. sig. liberorum. secus si dixisset filij. Appellatio enim filiorum regulariter non comprehendit nepotes: insti. qui da. tu. pos. in fi. causaliter contra. ff. de ver. si. filij. ⁊ ibi de hoc: ⁊ quod dixi comprehendit nepotes: intellige de descendentibus ex filijs masculis. ff. de sena. l. liberos in fi. de penis vbicunq᷑. li. vi. videtur hoc etiam intelligi posse de naturalibus non de legitimis per predictam lege3 liberos. j. rň. ⁊ per id quod notatur de proba. in pňtia in prin. prime glose: ⁊ dixi post hostien. de senten excommu. si vero. §. si verius videť illos no cōprehendi p legem cu3 legitime. ⁊ per ibi nō. ff. de sta. ho. facit insti. de nup. §. fi. ff. de in ius vocan. quia semper. in auč. qui mo. na effi. sui. §. fi. coll. viij. ⁊ lex liberos intelligitur de naturalibus qui legitimi sunt: ⁊ ibi notatur. Ad notata in decretali in presentia responde per notata in. l. ibi alleg. ff. ad trebel. ex facto. §. siquis rogatus. Ad vlt. allega. dic q᷑ quo ad parentum reuerentiam bene habetur ratio naturalium tantum: sed quo ad cōmodum liberoru3 vel honores non: vt in contrarijs.
s ℂ Necessitas. hic comparantur nobilitas ⁊ necessitas: alibi nobilitas ⁊ litteratura: de preben. de multa in fi.
t ℂ Periclō. forte pueri baptizādi existētis i mortis articlō. eo. ti. c. penul. vel deferētiū: vt puta ē hostilitas vel loc⁹ obsessus.
u ℂ Presumpserit. baptizando in locis talibus.

209

aut ſuã ĩ hoc pſẽtiã[a] exhibue-rit: talit̃ ꝑ epm̃ ſuũ caſtiget[b]: ꝙ alij attẽtare ſimilia nõ pſu-mãt[c]. Cle. v. ĩ cõcilio vienẽſi

De reliquijs ⁊ veneratione ſanctorum. Rubrica.

Idõm[d] in ſãctis eius laudare iubemur[e] di-gnũ ꝓfecto[f] iuſtum ⁊ ſalutare nob̃ exiſtit: vt ſibi in ſui[g] quo nos q̃tidie ſpũalr̃ re-ficit[h] memori corpis laudes feſtiue vẽneratõiſ ⁊ gr̃aſ refe-ramus. Hac igit̃ ꝯſideratõe ĩ-ducti: ꝯſtõnem a bone memo-rie vrbano[i] papa q̃rto ꝑdeceſ-ſore nr̃o ſuꝑ hoc editã: de fra-trũ nr̃oꝝ ꝯſilio diſtricte preci-pimus[k] obſeruari: cuius tenor ſequit̃ in hec v̑ba. ¶ Urban⁹ ep̃s ſeruus ſeruorum dei ve-nerabilib⁹ fr̃ibus patriarchis archiep̃is ep̃is ⁊ alijs eccleſi-arũ p̃latis ⁊ c̃. ¶ Trãſiturus de mundo ad patrẽ ſaluator noſter dñs ieſuschriſtus: cuz tp̃s ſue paſſionis inſtaret ſum-pta[l] cena in memoriam mor-tis ſue inſtituit[m] ſummũ ⁊ ma-gnificũ ſui corporis ⁊ ſangui-nis ſacr̃m: corpus in cibum ⁊ ſanguinẽ in poculuz[n] tribuẽ-do. ¶ Nam quotiens hunc panem manducamus ⁊ cali-cem bibimus: mortem domi-ni annunciamus[o]. In iſtituti-one quidem huius ſacramen-ti dixit ip̃e apoſtolis[p]: hoc fa-cite in meã cõmemorationez vt precipuuz ⁊ inſigne memo-riale ſui amoris eximij quo nos dilexit: eſſet nobis hoc ꝑ-celſũ ac venerabile ſacr̃z: me-moriale ĩquã mirabile ac ſtu-pendum delectabile ſuaue tu-tiſſimum ac ſuper oĩa precio-ſum[q]: in quo innouata ſunt ſi-gna ⁊ mirabilia[r] immutata:

a ¶ Preſentiam. ex propoſito: ſupra eadẽ cõpilatione de ſta. mona. ne in agro. §. porro in fi. ⁊. §. ſequenti. ⁊ huic concor. de vita ⁊ honeſtate clericorum. clerici ne clerici vel monachi. c. penul. in prin. ⁊ de clandeſtina deſponſatione. c. vltimo circa finem. ⁊ de vſur. q̃ꝫq̃ꝫ. lib. vi. ad finem.

b ¶ Caſtigetur arbitra-rie: de officio delegati. ꝺ cauſis cũ cõcordatijs.

c ¶ Preſumant. ꝺ. e. cõ-pilatione de officio ordi-narij. c. primo cum ſuis concordantijs. lꝫ autem puniatur faciens: baptiſ-mi collatio tenet. ex quo enim concurrunt debita materia ⁊ debita forma cum intentione baptizã-di: valeat a quocũqꝫ col-latum: de ſũma trinitate c. i. §. ſacramentum. ⁊ in quocunqꝫ loco: facit de baptiſ. de bi. rum.

d ¶ Idõm. due ſunt principa-les partes. In prima pemiũ clementis: qui expreſſo motiuo ſeruari precipit ꝯſtitutionẽ vrbani. In ſe-cũda predicta cõſtitutio ibi vrbanus. q̃ ſubdiuiditur in titulũ ⁊ proſam: ibi tranſiturus. in q̃ pre-mittit ꝺ cõpõe chriſti ſuaue formoſum ⁊ prolixũ exordium principaliter oñdens cauſã inſtitutionis ipſius ſacramẽti ⁊ ipſius effectũ. Secunda ibi lꝫ. igitur ponitur naratio in qua premiſſa mul-tiplici cauſa celebrationis feſti corporis chriſti diem ſtatuit quã debeat celebrari. Tertio ibi ideoqꝫ concludit ponens ex-hortationem de feſto colendo cum certis indulgentijs. ⁊ hoc intendit feſtum corporis chriſti celebrari debet feria quĩta poſt octauam pentecoſtes: ⁊ certe indulgentie conceduntur his qui in feſto vel infra octauam officio vel horis itererũt.

e ¶ Iubemur. pſal. vlt. laudate dominum in ſanctis eius.

f ¶ Profecto. pro certe. ⁊ eſt ſenſus: ſi laudare iubemur do-minum in ſanctis fortius in ſeipſo: ⁊ eſt argumentum a mino-ri de quo de elec. cum in cunctis. vel quo dicimus ꝑpter qꝺ vnũquodqꝫ tale: ⁊ illud magis.

g ¶ In ſui. corporis memoriam quod ſequitur.

h ¶ Reficit. de conſe. di. ij. hi qui manducant. in prin.

i ¶ Urbano. q fuit natiõe gallicus ⁊ trecẽſ. ⁊ parũ vixit vltra triennũ in papatu: ⁊ fuit is qui regnuz ſicilie cõtra mãfredũ contulit Carolo fratri regis francie: vt patet in chronicis.

k ¶ Precipimus. lꝫ hoc proemiũ ſit ſimile illi qꝺ habet̃. ꝺ. e. compilati. de ſepul. duduz. tamen in hoc differũt: q2 illud ĩ cõ-cilio hoc extra conciliuz. Itẽ hic cõſtitutio vrbani ſolum ſer-uari precipitur: ibi conſtitutio bonifacij ĩnouatur. rat̃o patet: quia illa fuit per conſtitutionẽ benedicti reuocata: iſta vero non fuit reuocata: ſed per aliquos non recepta.

l ¶ Sumpta cena. rõ huius habetur de cõſ. di. ij. liquido.

m ¶ Inſtituit. matthe. xxvi. de conſe. diſt. ij. panis eſt in altari de cele. miſ. cum marthe.

n ¶ Poculum. facit hec littera ꝙ alia ſit tranſubſtan-tiatio corporis ⁊ alia ſanguinis: de hoc de cõ. di. ij. cuz omne. ⁊. c. comperimus. ⁊. c. qui corpus.

o ¶ Annunciamus. j. ad corinth. xi. circa fi.

p ¶ Apoſtolis. luce. xxij. de conſe. di. ij. in chriſto ſemel in fi. ⁊ vide quod ibi nõ.

q ¶ Precioſum. xcv. di. ecce. de cõſe. di. ij. nihil.

r ¶ Mirabilia. quod optauit ec-cleſiaſtici. xxxvi. c. ibi innouat ſi-gna ⁊ mutat mi-rabilia. de his mi-rabilibus dixi ꝺ cele. miſ. cuz mar-te. ij. requiſiuiſti. Et nũc alr̃ tractã-do dicam⁹ cum theologis: ꝙ ĩ h̃ ſacro nõtur mira-bilis productio: q2 de celo nobis ꝑditum eſt ⁊ ad vocẽ ſacerdotis apiunt̃ celi ⁊c. de cõ. di. ij. qd ẽ ſan-guis. quod figu-ratũ fuit exodi. xvi. in prin. Ego pluã vob̃ panes de celo. Itẽ no. mirabilis multi-plicatio que quo-tidie cõficitur ⁊ ſumitur: nec conſumitur: de conſe. di. ij. in chriſto ſemel. ⁊. c. qui mãducat. ij quod figuratũ fuit ij. reg. vi circa fi. vbi dr̃ ꝙ dauid ꝑtitus ẽ ĩ vniuer-ſã iſraelis multitudinẽ ſingulis collyridã panis vnã: ⁊ aſſaturã bubale carnis vnã. ⁊. iiij. reg. iiij. in fi. de vi-ginti panib⁹ ſaturati ſunt cẽtũ viri. Itẽ mirabilis mini-ſtratio: q2 quo ad effectũ ita per malos vt ꝑ bonos mi-niſtrat̃. i. q. i. intra catholicã. cuz. c. ſe. vſqꝫ ad. §. ſꝫ obijci-tur de cõ. di. ij. vtrũ qꝺ figuratũ ẽ. iij. reg. xvi. ĩ pn̄. vbi dr̃ ꝙ helie q fugerat ad torẽtẽ: corui deferebãt panẽ ⁊ car-nes mane ⁊ veſpe. Itẽ mirabilis ꝯfortatio q2 fulſit aĩe nr̃e ſubſtan: ⁊ quotidie acciptẽdus ẽ iſte panis vt quo-tidie ꝓſit: de ꝯſe. di. ij. nõ iſte panis. ⁊ q de eo mãducat ĩ eternũ nõ ꝺficit. e. di. chriſt⁹ panis ẽ. ⁊ h̃ figuratũ fuit iij. reg. xix. p⁹ pn̄. vbi helie fugienti ꝑ deſertũ viã vni⁹ diei: ⁊ tãdẽ dormienti angelus ad caput ei⁹ poſuit pa-nẽ ſubcinericiuz dicẽs: ſurge ⁊ comede: quẽ cuz come-diſſet ambulauit ĩ fortitudine cibi illi⁹. xl dieb⁹ ⁊. xl. noctibus. Et qui contẽnit vel negligit hũc panẽ ſume-re: debilitat̃ ⁊ cadit ĩ virtutib⁹: de ꝯſe. di. ij. ſi quotiẽs. ⁊. c. ſiqs ĩtrat. qꝺ figuratũ ẽ ꝑmo reg. xxviij. ad finẽ: ibi ſtatĩqꝫ ſaul cecidit ſuꝑ terrã ⁊ robur nõ erat ĩ eo: q2 pa-nẽ nõ comederat illa die. Itẽ mirabilis mũdicia: quia niſi digne ⁊ a dignis ſũatur: ꝓpinat mortis iudiciũ: de cõ. di. ij. q̃ ſcelerate. ⁊. c. timorẽ. qꝺ tãgere voluit pſalmi. dicẽs. q mãducat panẽ doloris. ⁊ cũ buccella quã chri-ſtus dedit iude ĩtroiuit diabolus ĩ eũ: de cõ. di. ij eſca.

Itē mirabilis trāslatio: qꝛ ēt prece iniusti fit trāssubstā tiatio virtute spirit⁹ sācti: nō merito sacerdotꝫ. i. q. i. cuꝫ scriptura. qd̄ figuratū fuit in historia q̄ ibi tāgit᷑ de gedeon. iudi. vi. circa mediū: cui pcepit angel⁹ ꝙ panes azimos ⁊ carnes tolleret ⁊ illa poneret sup petrā: ⁊ extēdit angelus sūmitatē virge quā habebat in manu: ⁊ ascēdit ignis de petra ⁊ consūplit sacrificiū. Itē mirabilis transmissio quia trāsmittitur etiaꝫ ad defunctos: nō sūme malos nec sūme bonos. xiij. q. ij. nō estimemus. c. c. anime. quod figuratuꝫ fuit danielis vlt. ad finē vbi precepit angelus abachuc: ꝙ panes ⁊ plinētuꝫ quod ferebat messorib⁹ portaret in babyloneꝫ danieli posito in lacu leonuꝫ: ⁊ cū nesciret abachuc locū: apprehēdit illum angelus capillo capitis sui ⁊ possuit euꝫ in babyloneꝫ super lacum: ⁊ accepit daniel prādium ⁊c. quedā alia mirā da ex inferiorib⁹ collige. io. an.

a Suauitas. sapientie. xvi.

b Salutis. de conse. disti. ij. cuꝫ omne. in pri. ⁊ .. species i fi. io. an.

c Memoriam. de conse. dis. ij. semel christus. ⁊. c. in christo semel.

d In bono. sic d̄ ta. mo. cū ad monasteriū. v̄. prior.

e Fōma ⁊ q̄re h̄ no. d̄ ꝯs. di. ij. fōte

f Dixit. matth. vlti. in fi.

g Sequacib⁹. ꝑ fidē de successoribus aplorū: nō. xij. q. i videntes.

h Iraꝫ. eternā.

i Et viuificuꝫ.

in quo habetur omne delectamentum: ⁊ omnis saporis suauitas[a]: ipsaqꝫ dulcedo domini degustatur: in quo vtiqꝫ vite suffragium consequimur ⁊ salutis[b]. Hoc memoriale dl'cissimū: mēoriale sacratissimū mēoriale saluificū: i q̄ gratāꝫ redēptionis nostre recēsem⁹ memoriā[c]: i quo a malo retrahimur ⁊ in bono[d] confortamur ⁊ ad virtutum ⁊ gratiarum proficimus incrementa: in quo profecto proficimus ipsius corporali presentia saluatoris. Alia nanqꝫ quorum memoriam agimus spiritu menteqꝫ complectimur: sed non propter hoc realeꝫ eoruꝫ p̄ntiam obtinemus. In hac vero sacramentali christi cōmemoratione iesus christus p̄ns sub alia quidem forma[e] i propria vero suba est nobiscum. Ascensur⁹. n. in celum dixit[f] aplis ⁊ eoruꝫ seq̄cibus[g]: ecce ego vobiscum sum oibus diebus vsqꝫ ad consumationem seculi: benigna ipsos promissiōe confortans ꝙ remaneret ⁊ eēt cuꝫ eis ēt p̄ntia corpali. O digna ⁊ nunq̄ intermittenda memoria: in q̄ mortem n̄ram[h] recolimus mortuam: nostrumqꝫ interitum iterisse: ac lignum viuificum[i] ligno crucis affixum fructum nobis attulisse salutis. Hec ē commemoratio gliosa: q̄ fidelium aios replet gaudio salutari: ⁊ cū ifusiōe leticie, deuotiōis lachrymas[k] subministrat. Exultamus nimirum nostram memorādo liberationem: ⁊ recolendo passionem dn̄icam: per quam liberati sumus: vix lachrymas continemus. In hac taqꝫ sacratissima conmemoratione adsunt nobis suauitatis gaudium sit ⁊ lachryme: qꝛ ⁊ in ea congaudemus lachrymantes ⁊ lachrimamur deuote gaudentes letas habendo lachrymas ⁊ leticiam lachrymantem: nā ⁊ cor ingenti perfusuꝫ gaudio: dulces per oculos stillat guttas. O diuini amoris immensitas: diuie pietatis superabundantia: diuie affluentia largitatis dedit eni nobis dn̄s omnia que subiecit sub[l] pedibus nostris ⁊ super vniuersas t̄re creaturas cōtulit nob dn̄ij p̄ncipatuꝫ. Ex ministris ēt sp̄uuꝫ supiorꝫ nobilitat ⁊ sublimat hoīs dignitatē Administratorij[m] nāqꝫ s̄t oēs in misteriū ꝑꝑ eos q̄ hēditatē salutis capiūt destiati: ⁊ cū tam copiosa fuerit erga nos eius munificētia: volēs adhuc ip̄e i nob suā exuberātē charitatē p̄cipua liberalitate mōstrare semetip̄m[n] nob exhibuit ⁊ trāscēdens oēꝫ plenitudineꝫ largitatis oēꝫ modū d̄ lectionis excedens tribuit se in cibum. O singularis ⁊ admiranda liberalitas: vbi dōator venit in donū: ⁊ datū ē idē p̄eit⁹ cū datore[o]: q̄ larga ⁊ ꝓdiga largitas: cū tribuit qs seip̄m[p]. d̄dit igit᷑ nobis se i pabulū: vt qꝛ ꝑ mortē[q] hō corruerat: ⁊ ꝑ cibū ipse[r] releuaret᷑ ad vitā. cecidit hō ꝑ cibū ligni mortifeꝝ: releuat⁹ ē hō ꝑ cibū ligni vitalis i illo pepēdit esca mortis: i isto pepēdit vite alimētū. illi⁹ esus meruit lesionē: isti⁹ gust⁹ it᷑it sanitatē. gust⁹ sauciauit: ⁊ gustus sanauit vide qꝛ vn̄ vuln⁹ ē ortuꝫ ꝓdijt ⁊ medela[s]: ⁊ vn̄ mors subijt: exide vita euēit[t] de illo sigdē gustu dr̄[u]: q̄cūqꝫ die cōederis morte morieris:

f. christum.

k Lachrymamur. fi. ij. ad chori. vi. d̄ exces. pl. nimis. i. ijpn.

l Sb pedibus nostris. psal. viij. dn̄e dn̄s noster. Et ad heb. ij. vbi dicit apostolus ꝙ oia submittendo nil dimissit non subiectum: ⁊ cōcor. de maio. ⁊ obe. solite. circa fi. io. an.

m Administratorij. sūptū ad hebre. vi c.

n Semetipsum. ad ephe. v. io. an.

o Cū datore. ꝯcor. de ꝯse. di. ij. nec moyses. de sū. tri. c. i. §. vna. in prin.

p Seipꝫ. no. ꝓ forma salutatōis qua ꝗs offert seipꝫ: q̄ breuitatꝫ ēt cā m᷑tū vtor. Itē no. ꝑ theologis q tenēt ꝙ idē op⁹ meritoriū laudabili⁹ ē i vouēte vl' ꝓfesso q̄ꝫ alio. probāt: qꝛ vouere op⁹ latrie ē q̄ p̄cipua v̄t⁹ ē iter morales: op⁹ aūt nobilioris virtutꝫ ē meli⁹ ⁊ magis meritoriū: ⁊ delatria q̄ ē cult⁹ ⁊ s̄uit⁹ q̄ soli deo d̄betur: de con. di. iiij. venerabil'. Secundo quia vouens non solum quo ad actū: s̄ ēt quo ad potestatē subijc̄ se deo: vt d̄ cero aliud agē nō possit ergo plus dat s̄m ansel. libro de silitudinib⁹: cuꝫ det fructū ⁊ arborē q̄ꝫ q dat soluꝫ fructuꝫ. Tertio qꝛ ꝓpter votum imobiliter voluntas firmatur in bonū. Ad ꝑfectioneꝫ aūt virtutꝫ ꝑtinet aliq̄d agere ex volūtate firmata i bono: vt pꝫ ꝑ phꝫ secundo ethi. Et Augustin⁹. Felix necessitas q̄ ad meliora compellit. ḡ magis meritorium. io. an.

q Morteꝫ. clarius ad ꝓpositum dixisset: quia per cibum in morteꝫ homo ⁊c.

r Ipse homo.

s Medela. ⁊ sic de cibo dicere possum⁹: cib⁹ dānauit qui saluauit vt de muliere dr̄: ⁊ no. d̄ sacra vnc. c. vno. v̄. ꝑ frōtis. sed non est ideꝫ sp̄e: vt hic pater. io an.

t Euenit. concor. p̄fatio crucis: vt dixi. s̄. e. cō. de sum. tri. c. j. super verbo cruci.

u Dicitur. geñ. ij. circa medium.

216

a ℭ Legit.io.vj.circa fi. ꝺ pe.di.ij chãitas est aq̃
b ℭ Animã.ꝺ of.(io an. oꝛ.inter cetera.io.an.
c ℭ Uentrem.de conse. di.ij.vt quid paras.
d ℭ Factum caro.ioã.j. de biga.debitum.
e ℭ Homo.psal lxxvij at tendite popule meus.
f ℭ Ait.io.vj.ꝺ conse.di. ij.dupliciter.
g ℭ Conformatur. vide qꝺ no. de conse. di.ij.nõ iste.⁊ qꝺ no.⁊ dixi de iu de.⁊ fi iudeos.
h ℭ Lз igit.secũda pars.
i ℭ Freq̃nter: qꝺ ex mul tis cãis sapia dei vtile fo re pꝛeuidit:qꝺ dic vt de conse.di.ij.iteratur.
k ℭ Insaniã.de qbusdaz illoꝝ erroꝛibus: de con/ sc.dis.ij.cum omne.
l ℭ Cõfectiõe. q̃ fieri dз singul'annis:⁊ vet⁹ cre/ mari:de conse.di.iij.īris Et põt fieri tpe int̃dicti: de sen.ex.qm̃.li.vj.
m ℭ Lotionẽ.io.iij.
n ℭ Certã diẽ. s.cal.no/ uẽbꝛis sic dci:qꝛ nonus mẽs ichoãdo a martio vt ichoabãt ãtiq:q solũ x.mẽses hũerũt vsq3 ad tps iulij cesaris.⁊numie põpilij:⁊ tc̃ disticto ⁊ cõ recto ãno bз cursũ sol're deũtis i fi.ãni ad eũdeз pũctũ additi fuerũt duo mẽses i pꝛi.ãni.s. ianua ri⁹ ⁊ febꝛuari⁹:⁊ pp ho ras.vj.q̃ superãt: optuit singul'iiij.an.addi dieз bisextilẽ: qꝺ dic vt de v. si.q̃siuit.⁊ tũc tpis iulius vocabat qntilis: ⁊ augu stus sextil:q postea a iu/ lio augusto denomiati fuere:vel pp ipsoꝝ oꝛtuз vel pp rẽ pspere gestaз.
o ℭ Diuз scõꝝ.quo ita/ lici ãseres duoꝛãt:qꝺ ro mani facẽ nõ ꝺberẽt. vt eni dic amb.i exameron v.merito ꝺbes anseribus roma q regnas. Dij tui doꝛmiebãt ⁊ anses vigi labãt:ill'potius debes sa crificare q̃з ioui Cedãt.i. dij vꝛi anserib⁹ a qb⁹ se sẽ tiũt eẽ ꝺfensos:ne ⁊ ipsi ab hoste capẽt.Et isido.

de isto vo legit[a] siqs comede rit ex hoc pane viuet in etnũ: hic ẽ cib⁹ q plene reficit:vere nutrit:sũmeq3 ipiguat:nõ coꝛ pus sз coꝛ ñ:carnẽ sз aiaз[b] nõ vẽtrẽ[c] sз mentẽ:hõi g̃ q spũali alimonia indigebat: saluatoꝛ ipse misicoꝛs ꝺ nobilioꝛi ⁊ po tẽtioꝛi h⁹ mũdi alimẽto,p aie refectiõe:pia dispõne,puidit: decẽs q̃з liberalitas extitit: ⁊ ꝯueniẽs opatio pietatis:vt ver bũ dei etnũ:qꝺ rõnabilis cre ature cibus ẽ ⁊ refectio fcm̃[d] caro se'rõabili creature carni ⁊ coꝛpoꝛi hõi vз in eduliũ lar giretur. Panez enim angelo ru manducauit hõ[e] ⁊ iõ salua toꝛ ait[f]:caro mea vere ẽ cib⁹: h pãis sũit:sз vẽ nõ ꝯsumitur: mãducat sз ñ trãsmutat: qꝛ i edentẽ minie trãsfoꝛmat: sз si digne recipit sibi recipiẽs cõ foꝛmat[g] O excellentissimum sacrз:o adoꝛãdũ venerãdũ co lẽduз glificandũ pcipuis ma gnificãdũ laudib⁹:dignis pco nijs exaltãdũ:cũctis honoꝛãdũ studijs deuotis pseq̃ndũ obse qjs:⁊ sinceris mẽtib⁹ retinẽ/ dũ. O memoꝛiale nobilissimũ itimis ꝯmẽdãdũ pconijs fir/ mit aio alligãduз:diligẽt res uãꝺ i coꝛdis vto ⁊ meditatiõe ac celebꝛatõe sedula rcẽsẽdũ h⁹ mẽoꝛial'ꝯtinuã ꝺbeз⁹ cele bꝛare mẽoꝛiã:vt illi⁹ cui⁹ ipm foꝛe mẽoꝛiale cog̃scim⁹:semp mẽoꝛes existam⁹:qꝛ c⁹ donuз vel mun⁹ freq̃nti⁹ aspicit: h⁹ mẽoꝛia stcti⁹ retiet. ℭ Lз igit h mẽoꝛiale sacrm i q̃tidianis missaꝝ solẽnijs frequẽtet[i] cõ/ uẽiẽs tñ arbitramur ⁊ dignũ vt ꝺ ipo sel'saltẽ i ãno ad ꝯfũ dãdã spãlr hẽticoꝝ pfidiã ⁊ i saniã[k] mẽoꝛia solennioꝛ cele bꝛioꝛ hẽat. In die nanq3 cene dñi:quo die ipe xps h istituit sacrз vlis ecclia,p peitẽtiũ re cõciliatõe sacri ꝯfectõe[l] chꝛi smatis ad ipletionẽ mãdati cir ca lotionẽ[m] pedũ ⁊ alijs pluri mũ occupata plene vacat nõ

pt celebꝛatõi h⁹ maximi sacri Hoc.ñ.circa scõs q̃s p ãni cir culũ veneramur: ipsa obsuat eccl'a:vt q̃uis i letanijs ⁊ mis sis ac alijs ⁊ ipsoꝝ memoꝛiaз sepi⁹ renouem⁹:nihilominus tñ ipsoꝝ natalicia certis dieb⁹ p ãnũ solẽni⁹ recolat festa pp h eisdẽ dieb⁹ spãlia celebꝛan do.⁊ qꝛ i his festis circa solẽni tatis ꝺbitũ aliqd p negligẽtiã aut rei familiaris occupatõeз aut als ex humana fragilitate omittit:statuit ipa mat ecclia certã[n] diẽ i q̃ gnãlit oiuз scõꝝ ꝯmemoꝛatio fiẽt vt i hac ipo/ rũ celebꝛatõe cõi :qcqd i ppis ipoꝝ festiuitatibus omissũ exi steret:solueret. ℭ Potissime igit exeq̃ndũ ẽ erga hoc viui/ ficũ sacrm coꝛpis ⁊ sãguis ie su xpi q ẽ scõꝝ oium[o] glã ⁊ co/ rona[p]:vt festiuitate ac celebꝛi tate psulgeat spãli :q̃ten⁹ i eo qꝺ i alijs missaꝝ officijs circa solẽnitatẽ ẽ foꝛsitã ptermissuз deuota diligẽtia suppleat ⁊ fi deles festiuitate ipa istãte itra se ptita memoꝛãtes : id qꝺ in ipsis missaꝝ solẽnijs sclarib⁹ foꝛsan agẽdis iplicitt aut als ex negligẽtia l' fragilitate hu mana min⁹ plene gesserũt: tc̃ attẽte i hũilitate spũs ⁊ ai pu ritate restaurẽt. ℭ Intellexi mus ãt oli dũ i mioꝛi essemus offõ ꝯstituti q fuerat qbusdaз catholicis diuinit⁹ reuelatũ[q] fe stũ h⁹ i gnãlit i ecclia celebꝛã duз. Nos itaq3 ad coꝛꝛoboꝛa tionẽ ⁊ exaltatiõз catholice fi dei digne ac rõabil'r duximus statuẽdũ : vt ꝺ tãto sacro pret q̃tidianã mẽoꝛiã quã ꝺ ipo fa cit ecclia:solẽnioꝛ ⁊ spãlioꝛ an nuati mẽoꝛia celebꝛet: certuз ad h designãtes ⁊ describẽtes diẽ:vз feriã[r].v. pximam[s] post viij.[t] penteco.[u] vt in ipsa. v .fe ria deuote turbe fideliũ pp h ad ecclas affectuose ꝯcurrãt ⁊ tã clici q ppli gaudẽtes i cã tica[x] laudũ surgãt. tunc enim oiuз coꝛda ⁊ vota oꝛa ⁊ labia

rij.ety.galloꝝ al sensus in capito/ l'o anseris clãgo re depꝛehensus est.nullum enim aial ita odoꝛẽ hois sẽtit vt anser. io.
p ℭ Coꝛona . ad phil'iiij.
q ℭ Reuelatuз. hoc non credit simplr asserẽti:ꝺ hẽ. cum ex iniun cto. Mihi auteз reuelatu : q hoc festum adiunge/ tur ad alia festa: de quibus in de cre.vl. de sen ex. lib.vj.⁊ tunc ea/ dem ꝯstitutõe notabilia ipsius cõstitutionis du bia supplico ꝺcla
r ℭ feriã qn(rari tã.s.diẽ iouis.⁊ lз,p pꝛie feria sũmat pꝛo festo : tamen omnem diem vo/ camus feriam:vl' a fando: qꝛ qua/ libet die fabatur deus geñ j.vl'qꝛ singulis diebus fari possumus in diuis.vel huma/ nis:si.ꝺ v.sig.foꝛ⁹
s ℭ Pꝛoximam. intelligebatur.ff ꝺ v.ob.eũ qcalen
t ℭ Octauã.(dis cõtra ꝺ feri capl lanus.illud quo ad officij celebꝛa tioneз :h quo ad dieꝝ nũeꝝ.⁊ ꝯcõ. e.t.c.ij.ꝺ re.in i n te coꝛam.i fi.
u ℭ Pentecostes sic dicitur a pẽta qꝺ ẽ qnq3:facit ꝺ ꝺci.c j in fi.⁊ qꝺ ibi no.⁊ coste.x. qꝛ qnqes.x. dies st int festũ rsurre ctiõis ⁊ pẽtecostes ꝯputato vtroq3 fe sto.⁊ qdã ꝺclinãt pẽtecoste costes. alij vo h pẽteco/ ste indeclĩabile.
x ℭ Cantica ad e phe.v.

hymnos[a] psoluēt leticie saluta ris tūc psallat fides: spes trepu diet: exultet charitas: deuotio plaudat[b]: iubilet[c] chor⁹: puri tas iocūdet tūc singuli alacri ano pnacꝫ volūtate cōueniant sua studia laudabilr̄ exequen do: tāti festi solēnia celebrātes vt vtinā ad xp̄i seruitū sic ei⁹ fideles ardor inflāmet: vt per hec ꝛ alia pficiētib⁹ ipsis: me ritorum cumulus apud euꝫ: q sese dedit pro eis i preciuꝫ[d] tribuitqꝫ se ipsis i pabulū: tan dē p⁹ h⁹ vite decursū eis se i p miū[e] largiat.

Jōcꝫ vniuer sitatē vr̄am monēm⁹ ꝛ horta mur i dn̄o: ꝛ p ap. scripta in v̄ tute sc̄e obediētie districte p̄ci piēdo mādam⁹: i remissionē peccaminū iiūgētes q̄ten⁹ tā excelsū ꝛ tā glīosū festū p̄dc̄a v. feria singul'ānis deuote ac solēnit' celebretis: ꝛ faciatis studiose p vniuersas eccl'ias ci tatū vr̄aꝝ ꝛ dio. celebrari: sb ditos vr̄os i dn̄ica dc̄ā. v. feriā pxie p̄cedēte: salutarib⁹ mo nitis sollicite p vos ꝛ p alios ex hortātes vt p vaꝫ ꝛ purā ↄfessi onē elynaꝝ largitiōē[f] attētas[g] ꝛ sedulas oꝛ̄ones[h]. alia deuoti

a Hymnos. hi sunt cantica laudis sicut treni cātica lamentationis vt scrip si de immu. ec. non minus.
b Plaudat. quasi manus iungat.
c Jubi'e'. qd̄ ē cātare voce q̄dam ↄfusa pre gaudio. vn̄ dicūt ꝙ iubil⁹ ē gaudiū qd̄ verbis explicari non pōt: nec tn̄ peni tus reticeri.
d In preciuꝫ i. ad chor. vi. i fi. ibi empti estis precio magno io. an.
e In p̄miū. tho bie. iiij. post prin.
f Larg'tioneꝫ. lx. xvi. di. frēꝫ. de triplici elyna. xlv dist tria. ꝫ al'r per ho. in sū. de penis §. qs sit effect⁹. v. elyna. ꝺ tē. oꝛ. §. ꝛ cui. sub. §. septia.
g Attentas. ꝛ se dulas. i. cōtinuas vel assiduas.
h Oꝛ̄ones. ꝺ oꝛ̄o ne tractauit ho in sū. ꝺ p̄eis. §. qs sit effectus. v. carnis aūt maceratio. Sꝫ plenius p modū sūme videam⁹ qd sit oratio: vn̄ dicatur q̄ sit ei⁹ diuisio ad quē sit porrigēda: p quē: ad qd: q̄lit: vbi: ꝛ qs sit ei⁹ effect⁹. De p̄mo oꝛ̄o hꝫ au. li. de v̄bis dn̄i ē q̄dā petitio Alibi dicit ꝙ ē pius mētis affect⁹ direct⁹ i deū: ꝛ ple rūqꝫ ne p'griter in vocē prūpēs: ꝛ colligit de ↄse. di i. q̄n aūt. Uel oꝛ̄o ē ↄgeries vocū i deū tēdētiū ad ali qd ipetrādū. Est hꝫ dama. ē accēsus itellect⁹ i deū: vl' petitio ꝺcētiū a deo. xx. di. c. fi. Ad scd̄aꝫ dic ꝙ dī hꝫ cas sio iūdo. ꝛ ber q̄si oris rō: vt. s. rōnabile petat: al's n̄ cēt oꝛ̄o: si. de re. ec. nō ali. c. fi. ꝛ p h̄ videt ꝙ habeat eē voca lis: de quo dicā sub. vij. mēbro. De tertio sciēdū ꝙ cas sia. p⁹ aplꝫ. i. ad timothe. ij. hāc diuidit i q̄tuor spēs. In obsecratione q̄ qs ↄpunct⁹ p ↄmissis veniā depcatur Oꝛ̄onē p quā fit ascēsus itellect⁹ i deū: vl' p quā aliqd deo vouet vl' offert. Postulationē quā ↄstitut⁹ i spūs feruore p alijs solet emittere. Grāꝝ actionē quā mens deo refert p excellsū ieffabilē recollēdo p̄terita dei bn̄ ficia: vl' ↄtēplādo p̄nt a: vel pspiciēdo futura iā p̄para ta dilectis. Beat⁹ ber. i quodā s'mone dic: ꝙ obsecratio nes sūt affectu v̄ecūdo oꝛ̄ones puro: postulatiōes am plo: grāꝝ actiōes deuoto. De q̄rto dic ꝙ porrigēda est ad deū: mat. h vi cū oraueritis dici'e pr̄ nr̄ ꝛc. Ad scōs aūt porrigi pōt nō tāq̄ꝫ p ipsos iplēdā: ꝫ vt p̄cib⁹ ꝛ me ritis ipsoꝝ exaudiat a deo. pꝫ h ex mō orādi quo vtit eccl'ia. ad xpꝫ n. nō dic ora p nobis: ꝫ audi nos vel mi sere nobis: ad scm̄ dic ora p nob. Et tenēt theologi ꝙ sci oꝛ̄ones nr̄as cognoscūt vnusq'qꝫ n. beat⁹ tātū i eēn tia dei videt q̄ꝫtū p̄fectio btitudis reqrit. h aūt reqrit ad p̄fectionē btitudinis vt hō hēat q̄cqd velit aliqd sordinatū ꝫ recta volūtate quilibꝫ cognoscere vult q̄ ad deū p̄tinēt: ergo ēt sci cū eis nul a rēitudo desit h volūt oꝫ ig'r ꝙ vota hominū oꝛ̄ones ꝛ deuotiones in v̄bo cognoscāt. Nā ad deoꝝ gliaꝫ p̄tinꝫ ꝙ auxiliū egē tib⁹ p̄beāt ad salutē. Sic eni dei coopatores efficiūt. ꝛ li. dicis sol'us de⁹ cognitor ē cordiū: de li. tua. i. fi. cū concor. ꝫ oꝛ̄o cōsistit in corde. ergo ꝛc. rn̄ ꝙ cordiū cogitatio nes solus de⁹ nouit p seipm: sed tantū alij cognoscere possūt q̄ꝫtū eis reuelatur vel p visionē v̄bi vel alio modo. Fatenduꝫ ergo ꝙ orationes q̄s ad scōs verbo vel corde dirigimus: deo manifestāte cognoscūt. De q̄nto dic ꝙ porr'gēda est p bene dispositū cōtritū ꝛ peni tētem. Nā cū is q displi cet ꝛc. iij. q. vij. iudicet. xlix. di. §. i. vbi ēt no. an oꝛ̄ones malorū prosint his pro quibus orāt cō petit autē orare etiaꝫ su me pfectis vt dicā. infra de here. ad nrꝫ. v. ij. De h autē dubitat: an exau diet de⁹ peccatores orā tes ar. ꝙ sic. i. q. i. ipi. ꝺ e. q. siquis ingt. v. ad hoia ꝛ. c. sacrosā. dicit tho. ꝙ si pctō: petit aliqd inq̄ꝫ tū pcōr. i. sm̄ desideriuꝫ peccati: nō auditur a dō ex misericordia: ꝫ qn̄qꝫ exauditur ad vidictam duꝫ permittitur ampli⁹ ruere in peccata. Un̄ hꝫ aug deus quedā negat propitius que concidat iratus. Sed si peccatoris oratio pro cedit ex desiderio bone nature: deus exaudit: non quasi ex iu stitia quia talis non meretur ꝫ ex pura misericordia: si tamen alia in oratione concurrant de quibus. j. dicitur. De sexto sci endum ꝙ orare debemus principaliter salutifera. matth. vi. primuꝫ querite regnum dei ꝛ iusticiam eius. ꝛ lꝫ vale. li. vij. c. ij. dicat ꝙ socrates quasi quoddam humane sapie terrestre oraculum nihil vltra petendum a dijs imortalibus arbitra batur q̄ꝫ vt bona tribuerent. Patet tamē ex oratiōe dn̄ica ꝙ etiam aliquid determinate petere possumus. vnde aug. ad probam dicit ꝙ ad deum id licet orare quod licet desidera re: dicens ꝙ oratio dominica ostendit etiaꝫ temporalia a deo peti posse: dum dicit panem nostrum quotidianum ꝛc. tenēt ergo theo. ꝙ temporalia deo orando petere possumus nō vt finem constituamus in ill': sed vt sint adminicula beatitudi nis consequende: vt. s. quasi instr'aliter nobis deseruiant ad sustentationem vite corporalis exercēde ad actus virtuosos fa. i. q. iij. siquis obiecit. ꝛ quod dixi de reg. ioannes in oppo. scd̄a. De septimo scias ꝙ ho. in pre. ver. poit. xiiij. que requi runtur in oratione. scilicet ꝙ sit fidelis secura humilis discre ta deuota verecunda secreta pura lachrymosa attenta com munis feruida operosa ꝛ assidua. Sed tn̄ q̄ꝫtum ad p̄ns mē brum pertinet breuiter dic ꝙ modus orandi requirit humi liationem corporis: deuotionem cordis: attentionem ꝛ breui loquium. De primo eccl' xxxv. Oratio humiliātis se penetra bit nubes de elec. vbi periculum. §. pe. li vi. ꝛ cyprianus li. de oratione dominica. Sit orantibus sermo cum disciplina ge tem continens ꝛ pudorem incuruatio tamē vel corporis hu miliatio non refectionis ꝫ deuotionis obtentu fieri debet: vt dicit cassia. ꝛ fa. viij. q. i. sciendum. C. de his qui spon. mu. sub l. i. ꝛ. ij ꝛ de secūdo probatur de vo. magne circa fi. ꝛ pre. decre vbi periculum. §. pe. Et aug. quid prodest strepitus la biorum si mutum est cor ꝛ grego. in mor. i. veraciter orare ē amaros in compunctione gemitus non verba composita re sonare ꝛ ibidem animarum verba sunt ipsa desideria: in qui bus tanto qs minus clamat: q̄ꝫto minus desiderat. De tertio

patet hoc ⁊ ꝺ conſe.ꝺi.v.nunq̃ȝ in pn.⁊ cyp̄ria.nil aliud cogi/
tet anim⁹ q̃ȝ id ſolū qꝺ precat̄.ꝺ cō.ꝺi.j.q̄n aūt. ⁊ ꝺicit greg.
ꝙ illā orationē ꝺe⁹ non audit:cui ille q orat nō attēdit. ꝺicūt
tn̄ theo.hoc itelligēdū q̄n attētio nullo mō oratiōi ꝯiungit̄. n̄
eni regrit̄ ꝙ attētio ſemp maneat i oratione act⁹ p eēntiā.vn̄
p̄s.xxxvj.cor meū ꝺreli/
qt me.ſatis.n.ē ꝙ māeat
p virtutē: qꝺ ē q̄n cū bo
na itentiōe qs ad oratio
nē accedit:⁊ n̄ i pſecutio
ne mens ad alia rapiat̄.
Sēper.n. p̄me itentiōis
vis permāet: niſi tāta ſit
euagatio ꝙ attētio oino
ꝺepeat ⁊ tunc loc⁹ eēt ei
qꝺ ꝺicit cyp̄.li. ꝺ oratiōe ꝺominica:qūo audiri te a ꝺo poſtu
las: cū ipſe te n̄ audias?⁊.b.ber.cauſamur nobis ꝺeeē gr̄aȝ
ꝫ iuſti⁹ ipſa gr̄a ꝯquerit̄ n̄nullos ꝺeeſſe ſibi.⁊ caſſia.nunq̃ȝ
orat qſqs ēt flexis genib⁹ ſi vagatiōe ꝺiſtrahit̄:⁊ fa.qꝺ ꝺ offi
cijs ſcripſi ꝺe cele.miſ.ꝺolētes.De q̄rto matth.vj.cū orave ri
tis nolite multū loq ⁊c̄.fa.ꝺ cō.ꝺi.vj.n̄ mediocrit̄.⁊ vide qꝺ
no. ꝺ eta.⁊ q̄li.c.pe.in vl.glo. Nec tn̄ putes breuiloquiū eſſe
ꝺe neceſſitate orationis. Nā oratio n̄ ſolū ſ̄m ſuā cām q̄ ē ꝺſi
ꝺeriū charitatis:ꝫ etiā ſ̄m ſeipſaȝ pōt eſſe ꝺiuturna. Nā ⁊ ꝺe
chriſto legimus ꝙ pernoctauit orando luc.vi.⁊ ꝙ plixi⁹ ora
uit luc.xxij.Iteȝ ꝺr̄ luc.xviij.in pri.oȝ ſēp orare ⁊ nō ꝺeficere:
facit.lxxvi.ꝺi.nolle.ibi orōni pernoctāter inſtetimus.Sȝ qr
vt ꝺicit aug ad probā:multuȝ loqui in orando ē rē neceſſa/
riā ſuperfluis agere v̄bis:cū plerūqȝ hoc negociū plus gemi
tibus q̃ȝ ſermonib⁹ agat̄:iō monemur ad breuiloqum. Naȝ
vt ꝺicunt ſcī frequens ⁊ breuis ꝺȝ eſſe orō:ne imorantibus
nob aliud cordi nr̄o inſerat inimicus.Sȝ ꝺubitatur an ora/
tio ꝺebeat eē vocal̄.qꝺ vr̄ p̄s.iij.⁊.lxxvi.voce mea ad ꝺn̄ȝ cla
maui:voce mea ad ꝺn̄ȝ ꝺeprecat⁹ ſuȝ.Contra oratio ꝺeo por
rigit̄ vt ē ꝺictū:ſed ꝺe⁹ cordis locutionē cognoſcit:fruſtra igi
tur vox oris adiūgit̄:fa.xxxviij.ꝺi.ſedulo.Dicūt theolo.ꝙ cō
munis orō q̄ fit p miſtros ecclie.xij.q.i.ꝺuo ſunt.i pn.i pſonaȝ
toti⁹ populi:vt inoteſcat ei pro quo fit merito ex iſtitutiōe ꝺȝ
eē vocalis.Sȝ ſingularis quā quis p ſe vel alio porrigit ꝺe
neceſſitate nō ē vocalis.Adiūgit̄ tn̄ vox triplici ratione primo
ad excitādā interiorem ꝺeuotionē.verbis.n.⁊ ſignis nos ip
ſos interius excitam⁹ ad ſāctuȝ ꝺeſideriuȝ augēdū:vt ꝺicit
aug.ad p̄bā.Secūdo ad reddirionē ꝺebiti.ſ.vt ſeruiat orās
ꝺeo ſ̄ȝ ſe totū.ſ.corde ⁊ corpore: ꝺe ꝯſe.ꝺi.v.nūq̃ȝ.Tertio ex
q̄dā reꝺūꝺātia ab aīa in corpus ex vehemēti affectione.Un̄
pſal.xv.letatū ē cor meū:⁊ exultauit lingua mea.De octauo
pȝ matth.vi.ibi.Cū oraueris itra cubiculū tuū:⁊ clauſo oſtio
ora patrē tuū in abſcōꝺito.⁊ vt ꝺic̄ caſſian⁹:intra cubiculuȝ
oramus cū a cogitationū ⁊ ſollicituꝺinū ſtrepitu corꝺe remo
to ſecrete ac familiariter preces noſtras ſoli ꝺeo reſeramus.⁊
facit quoꝺ no.xli.ꝺi.parſimoniam.⁊ auguſtinus ꝺe ſermone
ꝺn̄i viꝺeri ab hoibus non eſt nefas:ꝫ iꝺ agere vt ab homini
bus viꝺearis: recipit enim ille mercedem ſuam.ꝺe pe.ꝺi.iij.
cauenꝺum.Orationes etiam principaliter ſunt in eccleſia fa
cienꝺe:ꝺe pur.poſt par.c.vno.ꝺe imu.ec.ꝺecet.li.vi ꝫ.e.com/
pil.ꝺe cele.miſ.c.i.ſeꝺ vt ꝺicit beatus ber.li.meꝺitationū:vbi
cunqȝ fueris infra temetipſuȝ ora:ſi longe fueris ab oratorio
nō q̄ras locū:qm̄ ipſe loc⁹ es.Uiꝺet̄ q̄buſꝺā ꝙ fieri ꝺ̄beat aꝺ
oriētē:ꝫ cū ꝺeus ſit vbiqȝ:aꝺ oēȝ ptē poſſum⁹ aꝺ eū orare eq̄
tn̄ oram⁹ ⁊ miſſe ſacrificiū facim⁹ v̄ſus oriētē:ꝺe hoc.xi.ꝺi.ec
clīaſticaꝝ.De vltio ꝺicēꝺū ꝙ orōnis effect⁹ ē ꝺuplex.hȝ.n.v̄
tutē merēꝺi ⁊ ipetrāꝺi.p̄mū ꝺuplr̄.p̄mo qr vitat̄ per eā tēta
tio.Hieronymus ſuper matthe.xiiij.In tētationē intrat qui

onis ⁊ pietatis op̄a talr̄ ſe ſtu
deāt p̄pat̄ ꝙ h⁹ p̄cioſiſſimi ſa
cri mēant̄ fiēi pticipes illa die
poſſintqȝ ip̄ȝ ſuſcipe reuerēt:
ac ei⁹ v̄tute augmētū ꝯſeggi̅a
rū. Nos.n.xp̄i fideles ad colen
dū tātū feſtū ⁊ celebrāduȝ do
nis volētes ſpūalib⁹ animare
omnibus vere penitentibus ⁊
ꝯfeſſis:qui matutinali officio

orare negligit.⁊ Auguſtin⁹.Orō eſt ornati preſidiū ad
uerſario incēdiū:angelis ſolatiū:ꝺeo gratū ſacrificiū.
Naȝ p̄ncipalr̄ valet ꝯ vitia ſpālia.Un̄ hiero.ſup mat/
th.xvij.ibi hoc gen⁹ ꝺemoniorū nō eijcit̄:niſi i orōne
⁊ ieiūio qꝺ ēt hr̄ matth.ix.ꝺicit ſic:nō ſanat oculū qꝺ
ſanat calcaneuȝ.
Ieiunio ſanāt̄ pe
ſtes corporis:orō
ne v̄o ſanātur pe
ſtes mentis.ſcꝺo
qr p̄cedit ex radi
ce charitatis:pe/
nes quā conſiſtit
omne meritu ȝ. ⁊
ē fons viuus ⁊c̄.
ꝺe pe.ꝺi.ij charitas.ij.ꝺe regula.lȝ in fi.ꝺe virtute im
petrandi probatur.xxiij.q.viij.in qualibet. ꝫ.e.cōpil.
ꝺe elec.ne romani in fi.Mar.xi.quodcunqȝ orantes
petitis credite qr accipietis.Unde per orōnem reuelā
tur ſecreta ꝺiuina.viij.q.i.ſi ergo.Boetius ꝺicit:non
fruſtra in ꝺeo ſpes ponitur.preces.n.que recte ſūt in
efficaces eſſe non poſſunt.⁊ beatus ber.li.meꝺiationū
ex ꝺuob⁹ vnū inꝺubitāter ſperare ꝺebemus:aut ꝺa/
bit nobis qꝺ petimus:aut qꝺ nouit eē vtilius.Et au.
lib.ſn̄iaruȝ proſperi ꝺicit ꝙ orās miſericorꝺiter auꝺi
tur ⁊ miſericorꝺiter nō auꝺit̄.Quiꝺ eni īfirmo ſit vti
le magis nouit meꝺic⁹ q̃ȝ egrot⁹.De his valerius li.
vij.c.ij.ꝺicit: ꝙ votis ſepe expetimus qꝺ nō ipetraſſe
melius foret.⁊ ponit exēpla ꝺicēs ꝺiuitias appetis q̄
multis fuerūt exitio:honores cōcupiſcis qui q̃ȝplures
peſſūꝺeꝺerūt:regna tecū ipſa voluis quoꝝ exit⁹ ſepe/
numero miſerabiles cernūt̄: ſplēꝺiꝺis cōiugijs mānus
inijcis aꝺ hoc vt aliq̄n illuſtrēt:iſta nō nūq̃ȝ fūꝺit⁹ ꝺo
mos euertūt.Suaꝺet ḡ celeſti arbitrio nos ſubmitti
effectu orōnis:ſum⁹ in italia nup expti:q̄n.n.cū v̄ſib⁹ il
l's exurgat ꝺe⁹ ⁊c̄.cepit ecclia ꝯ rebeles orare:pempti
⁊ exterminati ſūt q̄ſi ſubꝺito:q cenſura eccliaſtica ⁊ ar
mis bellicis iā ꝺuꝺū ꝺomari nō potuere:hn̄ facit.xxx/
vi.ꝺi.c.vl.vbi ꝺicit̄ ꝙ orāte moyſe vincebat populus:
vicebat̄ aūt ꝺū ꝺimittebat manus ⁊ viꝺe hoſti.i ſum
ma ꝺe remiſ.§.aꝺ qꝺ valēt.v̄.fateor.vbi ponit exēpla
ꝺe ꝺaniele moyſe ⁊ ꝺauiꝺ orantib⁹.Sȝ q legēt tripar
titā hiſtoriā hug floracen̄ helimanꝺ.rufinū ⁊ hiſtori/
ographos:inueniēt ꝙ thoꝺoſius iperator ſenior ſuis
orōnib⁹ miraculoſā victoriā obtinuit ꝯ eugeniū ⁊ ar
bogaſtē:quoꝝ exercit⁹ iacula vehemētiſſim⁹ vēt⁹ re/
torq̄bat in ipſos ⁊ iacula ptis theoꝺoſij cū maiori for
titudine vltra mēſurā hūani ictus ipingebat i illos ⁊
hoc voluit ipſe clauꝺian⁹ poeta q tūc florebat ꝺicens
O nimiū ꝺilecte ꝺeo cui militat ether:Et cōiurati veni
unt aꝺ claſſica vēti.hoc aūt obtinuit ipſius theoꝺo/
ſij orō q̄ talis fuiſſe legit̄.Omnipotes ꝺeus tu noſti ꝙ
nomine chriſti filij tui vltiōis iuſte vt puto prelia ſuſ
cepi:ſin alter in me vinꝺicali vero cum iuſta cauſa ⁊ i
te cōfiſus huc veni porrige ꝺexterā tuis:ne forte ꝺicēt
gētes vbi ē ꝺe⁹ eoꝝ ꝯcor.huic ſi ꝺe vo.magne p⁹pn.⁊
huic q̄l ſit finis:ꝺe cui⁹ plixitate ſū excuſabilis:tū qr i
oratiōis ſuffragio ſperās ſū effectū illius expertus in
aſſequēꝺis proſpis ⁊ euitāꝺis vel ſaltē tēperāꝺis aꝺ
uerſis:tū qr hȝ materiā ꝺeberet eē prolixior:⁊ ſi p iſta
nō ſatiſfeci:excuſet coeq̄rto textualis:ꝺe h̄ archi.ꝺe i/
mu.ec.ꝺecet.lib.vi.⁊ per eum.i.q.i.ꝺictum.io.an.
a C Cōfeſſ's.qs ē h ⁊ lauꝺabim⁹ illū.eccliaſt.xxxi.has

festi eiusdē i eccl'ia[a] in q̄ idē celebrabit intfuerint centum[b]: Qui vero misse totidez. Qui autē in p̄mis[c] ipsi⁹ festi vespe ris interfuerint sil'r cētū. Qui vero i secundis totidem[d]. Il lis vō qui prime tertie ꝛ sexte none ac completorij officijs i terfuerint: pro qualibet hora rum ipsaꝝ.xl.[e] Illis autē q p octuas illius festi matutinali bus vespertinis misse ac p̄di ctaꝝ horaꝝ officijs[f] intfuerit centū dies singulis octauarū ipsarum diebus: de oīpotētis dei misericordia ac beatorꝫ apostoloꝝ eius petri ꝛ pauli auctoritate cōfisi de iniūctis[g] sibi penitentijs relaxamus.

Clemēs.v.in ꝯcilio vienēsi.

De immunitate ecclesiarum

Quoniaꝫ[h] ex ꝯstōne bo ni.pape.viij.p̄.n.q̄ ici pit cl'icis[i] laicos: ꝛ ex declaratōe[k] seu ꝺclaratōibus[l] ex illa postmodū subsecutis nō nulla scādala magna p̄icula ꝛ icōmoda grauia sūt secuta: ꝛ ā pliora seq̄: nisi celeri[m] remedio succurrat: p̄sumit vl' simil'r i fu tuꝝ. Nos ꝯ ꝯcilio fratꝝ nr̄oꝝ ꝯstōnē ꝛ declarationē seu de claratōes p̄dictas ꝛ q̄cquid ex eis secutū ē vl' ob eas[n] penit⁹ reuocam⁹ ꝛ eas h̄ri volum⁹ p ifectis[o]: Volentes ꝛ firmit statuētes illō[p] ꝯ[q] quoscūqꝫ lai cos exigētes seu extorq̄ntes ab ecclijs ecclesiasticisqꝫ p̄sonis tal lias seu collectas aut exactio nes q̄scūqꝫ:[r] ꝛ ꝯ.[s] dantes[t] ad id faciendū cōsiliū auxiliuꝫ vel fauorē:[u] necnō ꝛ circa prestan das subuētiones laicis ab ecc cl'iaꝝ p̄latis ac alijs viris ec clesiasticis iuiolabil'r obfuari q̄d sup hijs a p̄decessoribus[v]. n. i lateranē. ꝛ gn̄alib⁹ ꝯcilijs[x]: q̄ nos sub obtestatōe diuiui iu dicij precipimus obseruari di stricte: salubriter est p̄uisum.

Clemens.v.in ꝯcilo vienē.

De consanguinitate ꝛ affinitate Rubrica[y].

Eos[z] q diuio timore[ꝛ] postposito i sua ruꝫ periculū. aiarū scienter[ꝫ] i gradib⁹

ergo remissiones q̄bus pauci p̄ticipant amare iterpre tari nec decet nec expedit: vt dixi de pe. ꝛ remis. q̄ aūt.

a ¶ In eccl'ia. p hāc l'ram que habet etiā supra p̄te. pri ma i fine pꝫ q̄ nō sufficit iteresse horis ex̄ eccliaꝫ. q̄d i telligo ēt si dicātur i priuato oratorio: de q̄ ꝯ ꝯse. di. i. ꝯcedim⁹. ꝛ.c. vni cuiqꝫ. ꝛ.c. siqs ex̄. de censi.c.fi.

b ¶ Cētum. dies quod est. j.

c ¶ Primis. facit ad no. de sētē. ex cōmunicatōis. c. vlt. §. in festiuita tib⁹. lib. vi. i p̄ma gl. ꝛ quod de cō pletorio sequitur facit contra.

d ¶ Totidem. ar gu. pro equādis distributionibus in his tribus ho ris matutino mis sa ꝛ vespere. Iteꝫ argue q̄ vbi in il lis horis dantur decē: in alijs da ri debent quattu or: vide quod di xi. ꝯ.e.cō. de cta. ꝛ qua. vt hi qui ad fi.

e ¶ Quadragin ta. ꝛ sic ducētos.

f ¶ Officijs. om nibus quo ad di es octaue. nec pu to q̄ h fiat distri butio vt partem habeat qui certis interest.

g ¶ De iniūctis. vide quod scripsi de penitentijs ꝛ remis. cuꝫ ex eo.

h Quoniam ex constitutione. Casus reuocat ꝛ pro infectis vult haberi decretalem cleri cis. e. ti. lib. vi. cum suis declarationibus: ꝛ premisit reuocationis causam. secundo re uocat: ibi nos de consilio. tertio seruari precipit ius an tiquum: ibi volentes. ꝛ fuit ista de primis constitutio nibus clementis editis a principio promotionis sue: ꝛ incipiebat pastoralis. cuius decidit exordium: post quod sequebatur sane quoniam ꝛc̄. ꝛ rex francie qui fuit passiua causa constitutionis: fit actiua causa reuo cationis: vt sic conueniat: de reg. iur. c. i.

i ¶ Clericis. e. ti. li. vi.

k ¶ Declaratione. declarauerat eni benedictus in sua extrauag. que incipit q̄ olim: illam quo ad sui penas extendi solum ad exigentes vel dantes in exigēdo au xilium consilium vel fauorem: ita q̄ plene locum non haberent in soluentibus vel recipientibus. a sponte soluentibus.

l ¶ Declarationibus. dicebantur ꝛ alie processisse: ꝛ ideo ad omne dubium tollendum plurali vtitur.

m ¶ Celeri. ꝯcōr. ꝯ accu. c. fi. ꝯ. e. ꝯpl. de iureiurā. romāi. i p̄n.

n ¶ Ob eas. concor. de elec. qualiter in fi.

o ¶ Pro infectis. p hoc puto q̄ excōmunicat⁹ ex viribus illi⁹ cōstitutiōis absolutione nō egeat: ꝛ vide q̄ta est papalis po testas circa ea que simpl'r sūnt de iure positiuo: q̄r reuocat il la vt extunc: ꝛ fa. ad ea q̄ scripsi q fi. sunt. le. p vene rabilem. super glo. ij.

p ¶ Illud. inuiolabiliter obseruari quod est. j.

q ¶ Cōtra quoscūqꝫ ꝛc̄. q̄d sup h's ꝛc̄. vsqꝫ ad fi.

r ¶ Quascūqꝫ. vide q̄d no. ꝛ dixi. e. t. ñ min⁹. io.

s ¶ Dātes. dicebat(an. ꝯstō bōifacij publice vl' occulte. p q̄d p̄bat q̄ ex cōicatio canōis ligat ēt occulta delicta: vt. j. dicā de here. mul. oruꝫ. ad fi.

t ¶ Ad fauorem. vide quod dicam. j. de penis. siquis in prin.

u ¶ Predecessoribus. alex. iij. e. ti. ñ min⁹. ino. ix. e. ti. aduersus.

x ¶ Concilijs. vtrunqꝫ generale ꝛ lateranē. Sed alexādrinū vocamus la teranē. innocētianū voca mus generale: ꝯ hoc de cap. mo c. fi.

y ¶ Rubrica. de cōsāgui nitate ꝛ affinitate ita ve nit sub bulla: sed vidi q̄s dā h h're rubricā ꝯ spōsa libus ioannes andree.

ꝫ Eos q scie. ex. ꝯ hēs m'rimoniū i gradu ꝯsāgui nitatis vl' affinita tis p̄hibito vl' cū mōiali excōicatus ē ipso iure: ꝛ publicari dꝫ ꝛ vitari. Ideꝫ in profes so ꝛ p̄fessa vel constituto in sacris: ꝛ incipe constructum ibi cupientes. Et no. q̄ in sex casibus hic expressis tm̄ locum ha bet hec cōstitutio ꝛ eius pena. vñ si ꝯhit quis cum habente maritum vel cū iudea vel cū pagana vel cū cognata spiritua liter vel legaliter: vel ꝯ ipedimētuꝫ publice honestatis: lꝫ nō teneāt matrimonia: tñ non est locus huic pene: que i illis casi bus vel similibus expressa nō est. Iteꝫ in his sex casib⁹ tūc de muꝫ est locus pene qñ illicite contrahūtur. Si eni licite vt ex dispensatione pape: tunc cessat culpa: ergo ꝛ pena: de consti. c. ij. de qua dispensatione no. de resti. spo. litteras. in prin. de sta. mo. cum ad monasterium. ꝛ scripsi de vo. c. i.

ꝛ ¶ Timore. concor. de elec. cum in cunctis ad fi.

ꝫ ¶ Scienter. ignorātes ergo nō ligat ꝯstō. quod intell'go in ignorantia facti p̄babili ꝛ nō affectata. s. q̄r ignorabāt ꝛ con sanguineos vel affines. Si vero ignorabant ius nescientes gradū in quo erāt esse prohibituꝫ: ex quo. n. sciebāt gradum ligat ꝯstō: de re. iu. ignorātia. li. vi. cuꝫ suis cōcor. Si. vō alter solus sciebat: ille solus ligat: fa. xxxiij. q. ij. nō satis. ꝛ. c. l lectū de simo. de simoniace. C. fo. ma. si ignorans. Sꝫ nunq̄d si ꝯrit ignorans post tp̄a sciuit ꝛ cohitauit consanguinee: vꝫ ligari:

ar.j.q.j eos.in fi.ꝺ ſimo.ſicut tuis.C.ꝺ iceſt.nup.cum ancillis Cōtrariū credo:cū iſta ꝯſtō nō puniat cohitatōnē vel iceſtū: ſed ꝯctuꝫ vt.j.ꝺicā:fa.ff.ꝺe his q no.infa. qd ergo.in prin.C. ꝺe vſuca.trāſſoꝛ l j.ad fi.ff.ꝺe vſur.q ſcit.in fi.⁊.ff.ꝺe bo.li.q cuꝫ maioꝛ.⁊ de mino.l iij.§.ſcio.ſicut q ignoꝛāter eligit indi gnum:lꝫ poſtea ſciat:nō incurrit penā ꝯcilij cum in cunctis ꝺe elec.cū i h pōderetur initiū.e.ti ꝺu dū.ꝓbaꝛ hec ſolo ex eo: qꝛ ſine iudicio eccſie ab illa ꝺiuertē nō poſſꝫ: ꝺe ꝺiuō.pōꝛo.cū ſuis ꝯcoꝛ. fateoꝛ.tamēꝯ peccat co gnoſcēdo:⁊ ſic loquunꝛ ꝯ̄ria ꝺ ſen.ex.iquiſitiōi. Quid ſi ꝯ̄ri.cū illa quā credebā eē ꝯſanguineāꝫ affinē vel monialē:ꝫ in vitate nō erat.ſolue per no.ꝺe ſen.exc.ſi vero.ij.⁊.c.in audientia.ij.

fti.l.fi. Puto tñ ꝙ vbi eſſet pꝛobabilis ignoꝛātia:vt i oꝛdinato ad ſacros:in amentia vel ꝺoꝛmitione etiam i eo caſu quo character impꝛimitur:ꝺe bap.maioꝛes i fi.vel infra pubertatem:ꝺe cle.per ſal.ꝓmo.c.vno nō eſſet locus huic pene.

ꝯſanguinitatis vel affinitatis ꝯſtōne canonica[a] interdictis[b] aut cū monialib[9] ꝯ̄here[c] ma trimonialiter[d] nō verenꝛ:nec non religioſos[e] ⁊ moniales[f] ac clericoſ in ſacris[g] oꝛdinib[9] ꝯſtitutos matrimonia contra hentes[h] refrenare metu pene ab h[9]i eoꝝ temeritatis auda cia cupientes: ipos excōicati onis ſnīe ipſo facto ꝺcernim[9] ſubiacere. ¶ Precipientes eccſiaꝝ pꝛelatis vt illos quos eis ꝯſtitit[i] talit ꝯ̄xiſſe: excōica tos publice tādiu nūciēt ſeu a ſuis ſubditis faciant nūciari: ꝺonec ſuū hūilit recognoſcē tes erroꝛē ſepenꝛ[k] ab inuiceꝫ ⁊ abſolutiōis obtinere[l] bñfici um mereanꝛ. ¶ Per ꝑdicta qꝫ iurib[9][m] q̄ ſic ꝯ̄hētib[9] alias penas imponunt:in nullo vo lumus ꝺerogari. Clemens quintus in concilo vienenſi.

De magiſtris ⁊ ne aliqd exi gatur pꝛo licētia ꝺocendi.

Nter[n] ſollicitudines[o] nr̄is hūeris icūbētes perpeti[p] cura reuolui mus:vt errantes in viam ve ritatis inducere[q]:ipſoſqꝫ luci ferare ꝺo ſua nobis coopāte[r]

a ¶ Canonica..nedum ꝺiuina.

b ¶ Infdictis.ſ. in q̄rto vel citerioꝛi gradu ꝯſan guinitatis vel affinitatis ꝓmi generi.e.ti.non ꝺꝫ.

c ¶ Cōtrahē.non punit ergo iceſtū vel coitū ſed ꝯctū:vt ſic contrahēs ligeꝛ lꝫ nō ꝯſūmet. Quid ſi ñ ꝯ̄xit mr̄imoniū ſed ſpōſalia tm̄:ar.ꝙ ligeꝛ.ff.ꝺe ſpō.oꝛo.vbi pꝛohibitio nuptiaꝝ includit ſpōſalia ad idē ꝺ eo q ꝺuxit i matrimoniū cū hēret vbi equipantur ſpōſalia ⁊ matrimoniū.nō puto ligari cum ꝯſtō ſit penalis ⁊ verba hoc nō iꝑoꝛtēt:qꝺ veꝝ puto:niſi cō ſumauerit ꝑ copulā carnalē:qꝛ tc ligaꝛ q̄ſi tūc ꝯ̄xiſſe videaꝛ: ꝺe ſpō.vēiēs.⁊.c.is q.ꝯ̄riā non ob.qꝛ lꝫ fatear ꝙ vbi ꝓhibeꝛ mr̄imoniū ꝓhibeꝛ ſpōſalia:ñ ſeqꝛ ꝙ ꝯ̄hēti ſpōſalia ſit eadē pena q̄ ꝯ̄hēti mr̄imoniū:bñ fa.ꝺe elec ꝑpetuo.li.vj.i ꝺec.cuꝫ hēt.ſpōſalia cū adulſio iducūt iped:mentū matrimonij ſic iducunt publicā hoēſtatē:ꝺe ſpō c.vno.li vj.io.an.

d ¶ Mr̄imonialr.ꝑ hāc lr̄am ⁊ ꝑ lr̄aꝫ.j.eo. mr̄imonia ꝯ̄hē tes:vꝫ ꝙ coactus ad ꝯ̄hēdū nō icurrat hāc penā.⁊ ſi ꝺe ab ſoluta coactione loqmur hē certū:ꝙ me.cā ſacris.ꝫ ſi ꝺe cō ditionali:lꝫ tali q.ꝺebuerit cadē i ꝯſtātem viꝝ vꝫ ligari per e.ꝺecr.ꝫ cū no ſit mr̄imoniū ꝺficiēte ꝯſenſu:ita ꝙ nō iducit etiaꝫ publicā honeſtatē:ꝺe ſpon.c.vno.li.vj.ꝺ eqtate vꝫ talis nō ligari:fa.ꝺe ſen.ex ſignificauit.i ꝺec.ſacris.punitur cōio que ibi interuenit:licet per metum.

e ¶ Religioſos.ſ.ꝓfeſſos tacite vel expꝛeſſe religionē appꝛo batam:ꝺe vo.c.vno.li.vj.qꝺ intelligo etiā ſi pꝛofeſſio illa ta cita vel expꝛeſſa nō obligat illos religioni ſed religioni in ge nere.pone exemplum ꝺe regula.nō ſolum.⁊.c.ſe.li.vj.

f ¶ Et moniales.qꝛ.ſ.iā nominauerat ꝯ̄hentē cū moniali:⁊ hic repetit ꝺe moniali:videꝛ h pꝛobari ꝙ cōicans illo actu pꝛo quo quis excōicationē icurrit excōicatus non eſt:ꝺe hoc ſcripſi ꝺe ſen.ex.contingit.j Poſſet tñ ꝺici ꝙ.ſ.punit ſcien ter ꝯ̄hentem cū moniali:hic vero punit monialē ꝯ̄hentem ēt eo caſu quo cū ea ꝯ̄hens ñ ligatur:vt qꝛ h ignoꝛat.io.an.

g ¶ Sacris.ſtricte h ꝺico ꝓpter nō xxxij.ꝺi.viſum.io.an.

h ¶ Cōtrahentes.non repetit ſcienter:qꝛ lꝫ ignoꝛāter poſſet qs ꝯ̄hē cū conſanguinea affine vel monacha:nō tamen in monachum monacham vel conſtitutuꝫ in ſacris contrahē tem cadit ignoꝛantia fa.ꝺe ꝛp.ab excōicato.C.ꝺe here.in §.ſi aduerſus:ꝺe here.cū hꝫ.i pꝛi.li vj ⁊ hoc quo ad pꝛimū ꝺ ꝯſāguineis ⁊ affinibus:ꝺe hoc ꝺe ꝺo iteꝛvi. ⁊ vro.etſi neceſſe.quo ad ſcōm ꝺe ꝓfeſſis.xxvij.ꝺi.c. iij.⁊.c.ſe.xxvij.q.j.ꝑ totū.xxxvj..q.ij.ſigs nō ꝺicā quo ad tertiū ꝺ ꝯſti.in ſacris.xxviij ꝺi.pꝛeſbyteꝝ.xv.q.vl.⁊ū mſteꝺ cle.ꝯiu c j.⁊.c.ſāe.ij.qui cle.vel vo.c j.⁊.ij.cū ſi.

i ¶ Conſtiterit.ēt ex offō ⁊ nemine ꝺferēte:ꝺ ꝺiuoꝛ. pōꝛo.ij.Rn ⁊ v.ꝺ qꝺ ꝺ.xi.ſ.e.com ꝺe cenſi.c.fi.

k ¶ Separētur. pꝛecedit ſatiſfa ctio:ſicut in ma niſeſta offenſa:ꝺ ſen.ex.venerabi libus lib.vj.

l ¶ Obtinē.ꝑ epi ſcopū:ꝺe ſen.ex. nup.⁊ hic pꝫ ꝙ ſi ſufficit ſat ſfactō niſi ſequatur ab ſolutio.co.ri.cuꝫ ꝺeſideres.in fi.

m ¶ Iuribus.ꝺe clande.ꝺeſpon.c. fi.C.ꝺ inceſ.nup. q ꝯ̄.inſti.ꝺe nup.

n Nter.In ſtudijs ro.cu.pariſien.exonīē.boñ. ⁊ ſalamātino ꝺebēt eſſe magr̄i catholici ſcho las regētes i līguis hebꝛaica arabica ⁊ chal dea.ꝺuo.ſ.ꝑ qualibꝫ lingua.Et ſtatuit ꝑ quos eis ꝺe beat ꝺe ſtipēdijs ⁊ ſumptib[9] ꝓuideri.Et ponīꝛ pꝛimo exoꝛdiū in quo ꝺuo facit.Pꝛimo ponit intētionē ſuā generalē.Secūdo ſpālēꝫ:ibi nō ābigim[9].In ſcōa ibi vt igiꝛ ponīꝛ conſtitutio:pꝛimo ꝓuidēs circa loca ma giſtroꝝ:ſecūdo circa expēſas:ibi quibus.

o ¶ Sollicitudines.concoꝛ.ꝺe pur.ca.inter.vbi poni tur alia.ſ.ꝺe vulpeculis capiendis.

p ¶ Perpeti.q̄ſi ꝑpetua cōtinua vl' aſſidua:⁊ eſt infi nitiuum huius verbi perpetioꝛ:⁊ ponitur pꝛo ꝺiu to lerare vel valde pati.

q ¶ Inducere.xlv.ꝺi.tria ſunt.ꝺe ſpon.inter opera.

r ¶ Cooperante gr̄a.ꝑ quā cognoſcit qd agēdū ſit:⁊ qd vitandum:⁊ adiuuanꝛ ad faciendū.ꝺe conſe.ꝺi. iiij.gr̄a.⁊ trib[9] vlti.c.Eſt aūt gr̄a opans ⁊ cooperans. Pꝛima pꝛeparat hoīs voluntatem vt velit bonū.Se cunda adiuuat ne fruſtra velit.Videꝛ tñ quibuſdaꝫ ꝙ eadem ſit gr̄a:idē ꝺonū:vel eadem virtus operās ⁊ cooperās:ſed ꝓpter ꝺiuerſos effect[9] ꝺiſtinguuntur in verbo.Gratia.n.q̄ parat hoīs volūtatē ad bonum cū non ſit ocioſa vt augeatur ⁊ aucta perficiaꝛ:coad iuuat ne fruſtra velit:ſed perducat ad opus quodcū qꝫ recipias coaptabiꝛ hec lr̄a:huic altercatiōi theolo goꝛum eſt ſimilis altcatio canoniſtaꝝ an ſit vna fides cōiugij an ſint ꝺue:ꝺe qua.xxvij.q.ij.cōiuges. Itē al tercatio legiſtaꝝ an ſint ꝺue poſſeſſiones ꝺiffercates

gr̄a valeamus: hoc ē qđ profecto desideranter exquirimus ad[a] id nr̄e mentis sedulo destinamus affectū: ac circa illud diligēti studio vel studiosa diligentia vigilamus. ⁋ Non ambigim⁹ aūt quin ad h⁹ inostruȝ desideriū assequēduȝ diuinoꝝ eloqoꝝ sit expositio cō grua ipsoꝝūqꝫ fidelis ṗdicatō admodum[b] opportūa. Sȝ nec ignoram⁹ qn ꝛ hec promi[c] noscātur inaniter[d] vacuaqꝫ redire si aurib⁹ linguam loquētis ignorātiū pferāt.[e] ⁋ Ideo qꝫ illius cui⁹ vicē in terris lȝ immeriti gerim⁹ imitantes exēplum: qui ituros per vniuersum mundum ad euangelizādum apl̄os: in oī linguarū genere fore voluit[f] eruditos: viris catholicis noticiaȝ linguarum habentib⁹: quibus vtuntur infideles ṗcipue abūdare sāctaȝ affectam⁹ eccl̄iaȝ qui[g] infideles ip̄os sciant ꝛ valeant sacris īstitutis īstruere: christicolarūqꝫ collegio p doctrinaȝ christiane fidei ac susceptiōeȝ sacri baptismatis aggregare. ⁋ Ut igit̄ pitia liguaruȝ h⁹i possit habilit̄ p īstructiōis efficaciaȝ obtineri[h]: hoc sacro approbāte ꝯcilio scholas in subscriptaꝝ liguaꝝ generib⁹ vbicūqꝫ romanā curiā[i] residere[k] ꝯtiget: necnō ī pisiē. ꝛ oxonieñ. boñ[l] ꝛ salamātino studijs ꝓuidim⁹ erigēdas: statuētes vt ī quolȝ locoꝝ ip̄oꝝ teneant viri catholici sufficientem[m] habētes hebraice[n] arabice et chaldee linguaꝝ noticiā: duo videlicȝ vniuscuiusqꝫ ligue pitī qui scholas regāt inibi ꝛ libros de linguis ip̄is in latinū fideliter trāsferētes: alios linguas ip̄as sollicite doceāt: earūqꝫ pitiaȝ studiosa in illos instructiōe trāsfundāt: vt instructi ꝛ edocti sufficient̄ ī linguis h⁹i: fructuȝ spatū possint deo auctore ꝓducere. fidē ꝓpagaturi salubrit̄ ī ip̄sos pp̄los infideles. ⁋ Quib⁹ eqdeȝ ī ro. cu. legētibus p se. apo.[o] in studijs vo pisiē. per regē frācie: ī oxonieñ. per anglie scotie hybernie ac vuallie[p] ī bonoñ. p italie: ī salamantino per hispanie prelatos mōasteria capl̄a conuent⁹ collegia exempta ꝛ nō exēpta: ꝛ eccl̄iaꝝ rectores[q] ī stipēdijs ꝯpetētibus ꝛ sūptibus volumus[r] prouideri: contributiōis onere singulis iuxta facultatū[s] exigentiaȝ imponendo: priuilegijs ꝛ exemptionibus qbuscūqꝫ ꝯ̄rijs neq̄q̄ obstantibus: quib⁹ tamen nolumus quo ad alia[t] preiudicium generari. Idem.

Cum sit[v] nimis absurdū vt quis cū vanitate ꝛ imperitia ad honorē ascēdat peritie lr̄aꝝ: nō sine turbatione miramur: illū apud scholasticos[x] iualuisse abusū: ꝙ plerīqꝫ eoꝝ q in q̄uis scīa ad doctorat⁹[y] vel magisterij assumūtur

an vna diuersificata per accidentia: de qua satis p3 p dinū: de regu. iur. in tertia regula li. vj. ꝛ an sit vnicū interesse an triplex de q̄ ēt satis p eū. e. ti. nō ra. io. an.

a ⁋ Ad id. s. ad inducendum errātes ad vitatis viaȝ.

b ⁋ Admodum. pro valde: concor. vide. s̄. e. com. de iureiur. romani. vsi. nos itaqꝫ

c ⁋ Promi. i. pferri vel promulgari. ꝛ habetur h̄ verbuȝ: de iude. nouit. ꝟ. quicūqꝫ xxiij. q. iiij. nō potest. in fi. ponitur enī promere pro pferre māifestāe apire ore dicere.

d ⁋ Inaniter. q̄si inuanū vł' iutilr̄

e ⁋ Proferāt. si. de of. or. quoniā.

f ⁋ Uoluit. aeū. ij ij. prin. ꝛ ƌ varietate linguaruȝ. xvj. di. septuagita in fi. io. an.

g ⁋ Qui. viri catholici

h ⁋ Obtineri. si. e ti. c. fi.

i ⁋ Curiā. quehabet studiuȝ generale ꝛ priuilegia studij: de priuile. ij. li. vj.

k ⁋ Residere. qđ dic vt. s̄. e. compi. de elec. ne romāi §. sane.

l ⁋ Bonoñ. dr̄ bonōia quasi sup omnia bona vel bonoruȝ noticia nimis amabilis. nō puto ꝙ ordo iste procedat ex ordine studiorū sed ex significatōne prouinciaruȝ. ꝛ h̄ quia decebat ro. cu. premitti: q̄ vltimo studium hūit a tpe inno. iiij. vt pre. decre. ij. de priui. li. v. quicqnid sit hoc constat ꝙ bonoñ. habuit ṗuilegia study a theodosio. de minore tamen intelligo qui regnare cepit prout ex chronicis: q̄s veriores puto: pcipio anno domini. ccccxxv. ꝛ regnauit annis. xxvij. quo tamen anno sui imperij hec concesserit non percipio currentibus autem. cccc. lij. sucessit martianus.

m ⁋ Sufficientem. non dicit eminentem: concor. de elec. cum nobis olim. de preben. c. pe. io. an.

n ⁋ Hebraicē. ī originali habuimus hebraice grece arabice ꝛc. ꝛ illud grece ī ip̄so originali erat cancellatum. ꝛ forte propter litteram que est. s̄. quib⁹ vtūtur infideles ꝛc. cancellata fuit. cum greci fideles sint: ꝛ oliȝ sub obediētia eccl̄ie: de bap. lȝ. ꝛ facit quod no. de sū. tri. c. j. li. vj. tñ hodie scismatici sunt: nec recognoscunt caput ro ec. forte expedientior esset sue lingue doctria q̄ȝ aliarū. Iudei aūt hn̄t lr̄am hebraicam: sȝ lr̄am specialē in vulgari non habēt. habemus enī ꝙ euanuit ipsorum ligua vulgaris. arabica littera est saracenorū: chaldea chaldeorum: de qua. xxvij. disti. §. hinc etiam ꝛ c. turbat. ꝛ. c. qui de mensa. ꝛ tamen fertur ꝙ hec lr̄a hodie nō hēatur.

o ⁋ Sedem ap. in stipēdijs competentibus ꝛ sūptibus volumus prouideri quod sequitur.

p ⁋ Uuallie. scribitur p duplex u: vt dixi de tem. or. c. ij.

q ⁋ Rectores. alios bn̄ non videt̄ includere.

r ⁋ Uolumus. hec volūtas suis manet terminis: quia non fuit de executore prouisum.

s ⁋ Facultatum. de cēsi. sopite. cum suis concor. ꝛ. j. c. proxi.

t ⁋ Ad alia concor. s̄. e. com. de sta. mo. c. ij. de religi. do. c. ij.

v ⁋ Cum si[t]. is ad quē spectat magisteriuȝ vel doctoratū tribuē: prius a doctorando recipiat iuramētum: ꝙ ī solemnitate sua ñ expēdet vltra summam trium milium turoñ. argenteoꝝ: quod si non fecerit: etiaȝ si sit episcopus: per sex menses a collatione magisterij est suspēsus: partes patent. in prima exōdium ponens constitutionis causam in secunda constitutionem: ibi volentes. in tertia punitionem transgressorum: ibi siquis. ii

x ⁋ Scholasticos. idem verbum. xxxviij. distinctione sedulo. in prin. de here. cum ex iniuncto. §. licet. de restitu. spola. frequens. lib. vj.

y ⁋ Doctoratus vel magisterij. sic. xxxvij. di. de quibusdam Et dicunt quidam ꝙ doc. in iure canonico vel ciuili: magistri dicuntur in theologia vel artibus. ꝛ quid doceant septem liberales artes satis per ho. in sum. huius ti. §. iij. fa. ad primū

213

honorez[a] cum sua solenit ꝑncipia[b] faciūt aut sui ꝛcipiūt insignia[c] doctorat⁹: circa cibosve stes ⁊ alia sic in expēsis excedunt[d]: ꝙ ⁊ ipsi trāseunte expēsarū h⁹i varietate: vacui[e] plerūqꝫ remaneāt ⁊ grauati[f]. Et ceti ꝗ vel nolunt vel nequeūt sikes expēsas subiř: hac occōne freqnt a ꝛceptiōe hōꝛil h⁹i retrahūř. Uolentes igiř ꝺ opportuno sup his remedio ꝓuidere: illis ad q̄s vbilibꝫ ptiet honoꝛē tribuē mēoꝛatū districte ꝑcipim⁹: vt q̄scūqꝫ ab eis ꝺ ceto dictū recipiētes honoꝛē: iuramēto[g] p⁹ astrigāt: ne vltra tria milia turoñ. argēteoꝝ[h] in solennitate circa h⁹i doctoratuz[i] aut magisteriū quōlz adhibēda expēdāt: ipoꝛqꝫ nihilominus: nisi forsan nōbilis ꝯditiōis extitint: vt infra sūmā ꝑdictā h⁹i modereř expēse efficaciter exhortātes ac si hoc illoꝝ ꝯgruē statui viderit iuramētū exigētes ab eis ꝙ certos infra sūmā ꝑfactam taxādos[k] ab ipis expēsaꝝ ťmios non excedāt. ¶ Siqs āt pōtificali[l] dignitate ꝑfulgēs. nō ꝛcepto p⁹ iuramēto ꝑfacto honorem cuiqꝫ tribuēit supꝺcm̄ a collatiōe mgřij seu doctorat⁹ cuiuslibꝫ[m] ꝑ sex menses seqntes[n] eo ipo nouēit se suspēsuz[o]. ¶ Cle. quintus in concilio vienensi.

De iudeis ⁊ saracenis.

Edit[p] quidem ī ofensā[q] diuini nominis ⁊ opprobriuz fidei christiane: ꝙ in quibusdam mūdi partib⁹ pricipibus christianis subiectis: in quibus interdum seorsum[r] interdum vero permixtim cū christianis habitāt sarraceñ[s]: sacerdotes eoꝝ zabazala[t] vul

pemium li.vj. circa mediuz. ad scōm. e. ti. c. pe. ⁊ vl. ⁊ hoc recipitur apud italicos. Sed vltramontani cōiter vocant magistros. nec debet alicui hec denominatio foꝛe molesta: cum christus sic a discipulis vocaretur io. iij. qꝺ ipse acceptabat io. xij. dicens: vos vocatis me magister ⁊ domine ⁊ bene dicitis sum etenim. Et dicitur magister quasi maioꝛ in statione: sicut mister q̄si minoꝛ ibidem. j. ti. ij. c. j. §. sane dicitur etiā a monendo vel a monstrando: ⁊ de his per ho. i sū. e. titu. §. j.

a ¶ Honoꝛez. hunc honoꝛez sine peccato quis postulat in quacūqꝫ sciētia: si est dignus. vij. q. j. in scripturis. ꝟ. ecce ego e. ii. q̄sto. rō: qꝛ per hoc petit opportunitatē cōicandi qꝺ hꝫ ⁊ qꝺ laudabile est ⁊ ad charitatem pertinens. In indigno ꝟo ē peccatū ꝑsumptionis: de hoc per archidiaconum. xlviij. di. §. j.

b ¶ Pricipia. ita loquūtur qdaꝫ ī studijs qbusdam vltramontanis.

c ¶ Insigna doctorat⁹. ita loqmur nos. ⁊ ista insignia sunt cathedra birretrū: apud aliquos lib annulus osculnm.

d ¶ Excedunt. sic q̄nqꝫ īperfectū scie supplet ꝑfectio. charitatis: ꝺ renū. nisi. §. pro defectu. sic quandoqꝫ in talibus īperfectuz scientie supplet ꝑfectio expensatum.

e ¶ Uacui. prius habitis ⁊ consumptis.

f ¶ Grauati. onere debitoꝛum.

g ¶ Iuramento. si. de iudc. significauit. ꝫ. e. cō. de reli. do. qꝛ ꝟ. illi etiam ⁊. j. ti. ij. c. j. §. porro. ⁊ de multis iuramentoꝛuꝫ foꝛmis expressis in iure vide in spe. de iureiuran. §. j. ver. illud ad quas addas istas.

h ¶ Argenteoꝛum. ascendunt ad monetam bonoñ. quīgētas libras bononioꝛum paruoꝛum ponendo turoñ. pro duobus venet̄ vel. xl. turoñ. paruis vt valere consueuerant.

i ¶ Doctoꝛatum. expensas priuati examinis ñ videř īcludē.

k ¶ Taxandos. si. ꝫ. de vsu. q̄ꝫq̄ꝫ ꝟ. ceterum in fi. li. vj.

l ¶ Pontificali. als non includeretur: de sen. ex. quia periculosum de elec. si compꝛomissarius. §. huiusmodi. li. vj.

m ¶ Cuiuslibet. non illius scientie tantuꝫ: cuius doctoꝛatuꝫ contulit non recepto iuramento: ⁊ ē si. de tem. oꝛ. vel nō est.

n ¶ Sequentes. īmediate si autem pendente primo semestri iterum violet hanc constitutionem: an statim currat secundum semestre: an tunc cum finitum fuerit primum: dubitař. ⁊ communiter tenetur ꝙ non fit duplicatio totius: sed statim post secundam transgressionem inchoat secundum semestre per leges. ff. ad. l. aql. ita vulneratus. ⁊ ad turpil. l. ī senat⁹. in fi. ad carboñ. l. carbonianū. §. fi. ⁊. l. se. ⁊ fa. j. de priui. c. j. ꝟ. sig ꝟo. de h̄ satis scripsi de elec. cū in cūctis ī fi. Sꝫ nunqd suspēsione pedēte valet collatio doctoꝛatus facta per suspensuꝫ: constat ꝙ iste non est casus quo ipꝛimatur character. Item nec datur hoc officiuꝫ ex impꝛesso charactere: sed ex potestate officij: ⁊ ē q̄dam autoꝛiçatioꝛ declaratio qua declarat illum dignum ad officium doctrine: dat auctoꝛitatem vt doceat. puto igitur ꝙ si suspēsio erat occulta: hāc auctoꝛitatꝫ datione nō sit necesse iterari: secus si esset publica: fa. de re iudi. ad ꝓbanduꝫ. ⁊ qꝺ ibi no. ⁊ vide qꝺ dixi de heret. si aduers⁹ ⁊ qꝺ nō. i spe. de īstru. edi. §. restat ꝟ. qd si tabellio.

o ¶ Suspēsum. violans hāc suspēsionē irregularis nō ē: ꝺ sen. ex. is qui li. vj. ⁊ dixi de excess. pla. c. fi. ꝺclarari ꝺbuissꝫ ad quē tūc spectaret collatio: sic factum fuit. ꝫ. e. cō. de sta. mo. c. j. ꝟ. abbate. Et sciendū ꝙ aliq conferunt aucte aplica vt archidi. boñ. aliq de consuetudine: aliq ꝺ iure cōi ꝟꝫ ho. ꝗ no. in sum. e. ti. §. pe. in pn. ꝙ vbi aliud non apparet epuscū capitulo hoc facient: all'. e. ti. qꝛ ꝟ. veꝝ paꝝ facit ⁊ marie pōderata decre ij. e. ti. ⁊ ipsius supscriptione: puto ꝙ in studio isto: cū ex priuilegio aplico dato ab honorio. iij. archidiaconus hoc faciat: deuolueretur ad papā: de ꝯces. ꝑbē. qꝛ diuersitatē. Sꝫ qꝛ ꝑ aliud ꝑuilegiū aplicū moꝛtuo vel abñte archidiacono eps ⁊ caplm exercēt offm: ipsi succederēt ⁊ ideꝫ esset vbi archidiacon⁹ vel ꝯferret de cōsuetudie vel de iure qꝛ supioꝛ suppleret. e. ti. c. ij. j. ꝛn. Quid ꝺ officiali archidiacōi dico ꝙ ipse suspēsus est nō archidiacon⁹: nisi ratū hūisset: ꝺ elec. si ꝯpromissari⁹ §. porro

p Edit qdē. pricipes christiani ꝯpescere (li. vj. debēt saracēos sibi sbiectos ab iuocatiōe publica machometi: ⁊ a pegrinatiōe quā facere solēt ad seplchrū ipsi⁹. Et prima pars ponit duplicem saracenoꝛum excessum: quem secunda corrigit precipit: ibi cum autem.

q ¶ Offēsā q. dissimulāda nō est. e. ti. in nōnullis.

r ¶ Seorsū. puta qꝛ totā vnā terrā villā vl' populationē tenēt sb ꝑncipe christiāo: vl' hūt vnā extremitatem terre vel parochie ꝑmixtiꝫ: qꝛ ī q̄libꝫ ꝑte ciuitatꝫ cohabitant xpiani: qꝺlibꝫ istoꝝ fertur esse in aragonia ⁊ diuersis ťris hispanie.

s ¶ Saraceni. qui debēt a christianis publice distingui ꝑ habitū. e. ti. in nonnullis.

t ¶ Zabaçala. hūi a reuerēdo viro ātiquo dño ioāne thesaurario regis frācie ꝗ fuit captiu⁹ eoꝝ ꝑ q̄driēniū

gariter nūcupati in tēplis seu mesq̄tis[a] suis ad que ijdem saracenī cōueniunt[b] vt ibidem adorēt perfidū machometū[c] diebus singulis certis horis ī loco aliquo eminēti eiusdem machometi nomē christianis ⁊ saracenis audientibus alta voce inuocant ⁊ extollunt: ac verba quedā ī illius honorē publice ꝓfitentur. ¶ Ad locum[d] insuper vbi olim q̄dam sepult⁹ extitit saracenus[e]: quē vt sanctum saraceni alij[f] venerantur ⁊ colunt: magna saracenorum earūdem partium: ⁊ etiam aliarum confluit publice multitudo: ex quib⁹ nostre fidei non modicum detrahitur: ⁊ graue in cordib⁹ fidelium scandalum generatur: cum autē hec diuine maiestati displicētia nō sint vllatenus tolerāda sacro approbāte cōcilio ipsa in terris christianoꝝ districtius fieri deinceps inhibem⁹ vniuersis ⁊ singulis principibus[g] catholicis sub quorū dominio dicti saraceni morātur: ⁊ fiunt predicta sub obtestatione diuini iudicij obnixi⁹ iniungentes quatenus ipsi tā q̄ veri catholici ⁊ christiane fidei seduli zelatōes opprobrium: quod tam ipsis q̄ ceteris xp̄icolis p̄ p̄missa īgerit̄: debita ꝯsideratiōe pensantes: ipꝫ vt ꝓuide eterne beatitudinis p̄mium asseq̄nt̄: de terris suis oīo auferāt: ⁊ a suis subditis auferri ꝓcurēt inhibendo exp̄sse: ne p̄facta īuocatio seu ꝓfessio nois ipsi⁹ sacrilegij machometi publice: aut pegrinatio p̄libata ab aliquo in eoꝝ existēte dn̄io audeat attentāri de cetero vel quomodolibꝫ sustineri: hi vero qui secus p̄sumpserint taliter ob diuinam reuerentiā castigētur ab ipis q̄ alij eorum exemplo perterriti[h]: a presumptione simili arceant̄. ¶ Cle.v.in ꝯci.vienēsi.

De hereticis. Rubrica.

Ultoꝝ[i] querela sedis ap. pulsauit[k] auditum q̄ nonnulli inquisitores per sedem eandem cōtra prauitatē hereticam deputati metas[l] sibi traditas extēdētes[m] sic interdū excedunt sue potestatis officium: vt quod in augmentū fidei per circūspectam eiusdem sedis vigilātiam salubriter est prouisum dum sub pietatis specie[n] grauantur inoxij[o] cedat in infideliū detrimētum[p]. Propter qd̄

qd̄ erratū ē in vocabulo: q̄ duo hn̄t genera sacerdotum. Primi ī singulari vocant̄ soqui: ī p̄lali vocant̄ soqua: ⁊ isti sc̄ vxorati manēt ī mesq̄tis. Scdī vocant̄ albages: ⁊ isti cōiter nō sunt vxorati ⁊ reliquunt mundū ⁊ sic diuersi sunt a primis in habitu ⁊ alijs: sicut apud nos religiosi a seclarib⁹ clericis: ⁊ isti semel accedunt ad sepulchꝝ machometi: ⁊ quelibet mesq̄ta hꝫ vnum sacerdotē d' primis ⁊ vnū ministrū q̄ vocat̄ muetdē: qd̄ sonat pecco: q̄ supplet defectū cāpanaꝝ: q̄s lꝫ saraceni multū cōmēdēt: q̄ tn̄ christiani ī eis hn̄dis ꝓuenerūt: nolūt eis vti. Illi⁹ p̄cōis officiū est. q̄ horis de q̄bus.j.d̄ ascendit turrim mesq̄te q̄dratā: in q̄libet p̄te sui fenestrā magnā hn̄tē: ⁊ ad illaꝝ q̄lꝫ clamat alta voce: obturatꝫ aurib⁹ cuꝫ digitꝫ. vt vox forti⁹ r̄sonet in sua ligua v̄ba hec sonantia: nil aliud posse nisi deus machometus eius nuncius venite ad orōnē faciēdā in releuatione pcoꝝ vroꝝ. ⁊ postea s̄bmittit legalip ille balla: qd̄ ē dicere: nō ē ali⁹ victor nisi solus de⁹. ⁊ hec v̄ba oēs milites saraceni portāt ī scutꝫ suis. ⁊ ad hoc sumittit: de⁹ est oīpotens. hore autem quibus hoc facit: de q̄bus.j. seq̄tur sunt q̄nqꝫ. Prima ē ī aurora: quā vocāt calaraçobh: qd̄ est dicere orōo matutinalis: ⁊ forte hec fuit causa erroris huius. vbi s̄m eum male recepti: cum ab illo precone profertur. Secunda hora est in tertijs. Tertia in vespis. Quarta in complectorio: que resonat ī cenā. Quinta in crepusculo noctis: que sua lingua resonat in tenebras: ⁊ qualibet istarum horarū saraceni faciunt certas genuflexiones: sicut de sero nos facim⁹ ad laudem virginis.

a ¶ Mesq̄tis. qd̄ nos vocam⁹ basilicas vel eccl'ias: ipsi mesq̄tas: iudei synagogas. e. ti. iudei. ⁊. c. ꝯsuluit.

b ¶ Conueniunt. aud'ui q̄ femine non conueniunt ibi cum maribus. ⁊ quando intrant hoc faciunt nudis ⁊ lotis pedibus ⁊ cum certa deuotione.

c ¶ Machometū. In historia eccl'astica legitur machometū nutritum fuisse a quodam clerico nobili romano: qui cum tp̄e bōifacij pape.iiij. q̄dā petita ip̄etare n̄ potuisset: apostauit a fide: ⁊ nutriuit illū cū q̄dā columba alba q̄ r̄cipiebat grana d' aure ei⁹: ⁊ sic eruditā p̄ h̄ q̄ q̄ndo volebat machomet⁹: illa pōebat ī publico os ad aurē ⁊ sic dicebat q̄ sp̄us alloq̄bat̄ ⁊ īstruebat illū: ⁊ iste p⁹modū c̄dit legē saracēis: vt hec ī histōijs eccl'asticis plenius videri possunt.

d ¶ Ad locū. q̄ dicit̄ me

e ¶ Saracē⁹. ꝯmuniter habem⁹ q̄ fuerit machōet⁹: d' q̄ p̄misit. io

f ¶ Alij. q̄ n̄ cohabitant christianis. io. an.

g ¶ Principibus. ad q̄s spectat coēcē tales. cū. n. n̄ sint creatur̄ eccl'ie: illos eccl'ia n̄ coēcet: d' diuor. gaudemus. io. an.

h ¶ Preteriti. d'. e. com de of. or. c. j cum concor.

i Ultorum. Primo premittit cōstitutionis cām. Secūdo ibi: propter quod. ponit constitutiōē de officio īquisitiōis exercēdo per diocesanos ⁊ inquisitores. Prīo ponēs q̄iqꝫ q̄ pōt alt̄ sin̄ alt̄o. Scdo tria q̄ n̄ pōt: ⁊ dcretū appōit sb̄mittēs q̄mō ipedit⁹ vl' interesse nolens committit alij vl' ꝯsētit. Tertio: ibi sane. ꝓuidꝫ circa muros ⁊ carcēs hētioꝝ ipsoꝝ claues custodes ⁊ custodū ministros. Quarto: ibi porro pōit iuramētū custodū mistroꝝ suorum notariorum ⁊ aliorum officialiū. Quito: ibi v̄ū p̄uit ep̄os iq̄sitōes ⁊ eoꝝ istitutos q̄ faciēdo vl' omittēdo d'liquunt ī offō. Sexto: ibi alia. ꝯfirmat antiqua iura huic constitutioni non obuiat. io. an.

k ¶ Pulsauit. talis pulsatio communiter principem mouet vt hic: q̄nqꝫ et nō mouet ex cā: d' pur. cano. cū in iuuentute.

l ¶ Metas. d' metior ris: ⁊ ē finis vl' t'min⁹ agri vl' cuiuscūqꝫ rei. hēm⁹ meto metꝫ qd̄ pōit̄ ꝓ collectiōe messiū: d' pe. ⁊ re. cuꝫ ex eo. p⁹ p̄n. ide dixit q̄dā. Dū tua rura metꝫ vicis p̄cito metꝫ. Has v̄o metas non lꝫ trāsgredi: de sepul. c. j. vbi de hoc.

m ¶ Extendentes. al's excedentes.

n ¶ Pietatis spē. ꝯcor. xxx. q. j. nosse. cū suis ꝯcor. e. ti. excōicamus. §. q̄ v̄o. d' si. ad aplicā. j. c. fi. v̄. nonnulla.

o ¶ Innoxij. qd̄ esse nō dꝫ: d' sen. ex. romana. ī si. lib. vj.

p ¶ Detrimētum. qd̄ esse nō dꝫ: de penis. in quibusdam. de appel. c. iij. ⁊. c. sugestum. de offi ordi. irrefragabili.

ad dei gl'iaꝫ ⁊ augmentũ eius dẽ fidei vt negotiũ inq̄sitiõis h⁹i eo ꝓsperet felicius: quo ꝺ̄ inceps eiusdẽ labijs idago[a] solẽnius diligentius ⁊ cautius peragetur: ipꝫ tã per diocesanos epos ꝙ per inquisitores a se. ap. deputatos[b] omni carnali amore[c] odio vel timore: ac cuiuslibꝫ cõmodi tpalis affectione semotis decernimus exerceri: sic ⁊ q̄libet ꝺ̄ ꝑdictis sine alio citare[d] possit ⁊ arrestare siue cape[e]: ac tute custodie mancipare[f]: ponẽdo[g] ẽi in cõpedib⁹ vel manicis[h] ferreis si eis visum fuerit faciendum super quo ipsi⁹ ꝯsciam oneramus[i]: necnõ inquirere[k] ꝯ̄ illos de quibus pro huiusmodi negocio ꝺm deuꝫ ⁊ iusticiã viderit expedire: duro[l] tñ tradere carceri siue arto: q̄ magis ad penã[m] ꝙ ad custodiã videat vel tormentis[n] exponere illos aut ad sententiam[o] procedere contra[p] eos: epus sine inquisitore: aut inq̄sitor sine episcopo diocesano aut ei⁹ officiali vel epali se. va[q] capituli[r] sup hoc ꝺ̄legato: si sui ad inuicem copiã hr̃e valeant: infra octo diex spatiuꝫ postꝙ se inuicem req̄sierint[s] nõ valebit: ⁊ si sec⁹ ꝑsumptũ fuerit: nullũ sit ⁊ irritum ipso[t] iure. ¶ Vex si eps

a ¶ Indago. quasi indagatio inquisitio vel inuestigatio: de iureiurã. q̄ꝫto. post prin. de offi. delega. c. i. ⁊ c. vlt. li. vi.

b ¶ Deputatos generaliter. ꝯ̄. e. titu. ꝑ hoc. lib. vi. ⁊ vide qꝺ̄ ibi nõ. in. j. glo.

c ¶ Amore. q̄tuor modos exprimit q̄bus peruerti solet hũanũ iudiciũ. xi. q. iij. q̄tuor. ꝺ̄ re iudi. cũ eterni. li. vi.

d ¶ Citare. hoc ẽ primũ de quinqꝫ ex q̄bus dixi.

e ¶ Capere. scꝫ qꝺ̄ differt a sequenti. sepe etenĩꝫ capitur qui nõ icarcerat̃: de sen. excõ. si clericos. lib. vi. j. de exces. prela freq̄ns in ꝓn. ⁊ p⁹ ꝓn.

f ¶ Mãcipare. tertium.

g ¶ Ponendo. quartũ.

h ¶ Manicis. sic̃ cõpedes sũt catene vel vicl'a circa pedes: ita manice catene vl' vicl'a circa man⁹: de vtroqꝫ ꝓs. pe. ad alligãdos reges eorũ in ꝯpedib⁹: ⁊ nobiles eoꝝ ĩ manicis ferreis. io. an.

i ¶ Oneram⁹. cõcor. ꝯ̄. e. comp. de iurepa. c. i. ⁊ ibi dedi ꝯcor. de hoc.

k ¶ Inquirere. q̄ntum.

l ¶ Duro posuit quinqꝫ alteri soli premissa: nunc ponit tria prohibita ⁊ ecce primuꝫ.

m ¶ Ad penam. de pe. q̄ꝫuis. lib. vi. de verb. si. nouimus. de aposta. c. pe.

n ¶ Tormentis. secũdum. de tormentis testium actoris ⁊ rei nõ. xv. q. vi. in sum. fa. v. q. v. illi qui. de re. iur. cum in contemplatione. Puto autem ꝙ ieiunia que inquisitores ad veritatẽ eruendam solent indicere sint tormenta: ita ꝙ alter hoc nõ possit sine altero per hanc litteram. Nam q̃õis verbo intelligimus tormenta corporis dolores ⁊ malam mansionem. ff. de iniur. item apud. §. questionem. ⁊. §. questiõis. ⁊. ff. ad syll'. l. i. §. questionem. Item patet per etymologiam qua dicitur tormentum quasi torquens mentem.

o ¶ Ad sententiam. tertium. olim autem quando alter solus procedebat solus sententiabat. Si ambo procedebant lꝫ diuisim: cõmunicabant sibi processus in fi. cum non restabat nisi ferre sententiam. e. ti. per hoc. li. vi. ⁊ in extraua. benedicti ex eo ꝙ tñ adhuc hodie seruabitur quod dicit decret. per hoc. vt si discordent in sententia consulatur papa.

p ¶ Contra eos. sed nunquid pro eis posset alter sine altero diffinire: videtur ꝙ sic quia a iure veteri non recedimus: nisi inquãtuꝫ inuenitur expressum. Sed ita est ꝙ olim ⁊ hodie alter solus potest inquirere: ⁊ de iure veteri cum solus procedit: solus pronunciat: vt dixi in glo. priori. quod hodie immutatum est: si condẽnat per hanc litteram: ergo si absoluit remanert ius antiquum: fa. de elec. statutum. lib. vi. ⁊ est si. quod no. xij. di. preceptis. iij. q. vi. accusatus.

q ¶ Sede vacãte. vel quasi vacante vt in casu dec. si episcopus de sup. ne. prela li. vi. Item intelligo sedeꝫ vacare quo ad hunc casum iurisditionis capituli: etiam quando prouisum est: sed prouisus administrare non potest: quia nondum hꝫ litteras per constitutionem boni. iniunctas. fa. de transla. c. ij.

r ¶ Capituli. hec littera. j. plies repetita ⁊ dec. j. priori. faciunt ad questionẽ: an capl'm sede vacante possit visitare ⁊ debeat procurari de quo per io. mo. de sup. ne. pre. ecclesie. ⁊ per archi. e. ti. si episcopus. ⁊ ꝙ possit all'. quia episcop⁹ hoc põt: ⁊ est iurisditiõis in qua succedit caplꝫ: de ma. io. ⁊ obe. in his que. ⁊. c. cum oliꝫ. e. ti. c. i. li. vi. de insti. c. i. e. li. ergo hoc poterit al's tẽpore vacationis remanebunt crimina incorrecta all'. etiaꝫ predi. dec. ecclie. vbi visitator datus a metropolitano a quo cert⁹ casus excipitur: i alijs videtur potestatem habere: quasi per exceptioneꝫ firmetur regula. ff. de fun. instru. quesitũ. §. ꝺ̄niqꝫ neratius. xxxij. q. vij. domin⁹. Cũ aũt metropolitan⁹ nil hr̃at nisi de iure trãsfuso de capitulo in metropolitanũ: ꝫ capitulũ hoc habebat: faciũt nõ. per ino. de here. ad abolẽdã. Itẽ ꝯ̄riuꝫ: hoc nõ est iure expressum ergo nec attribuẽdũ: lꝫ. n. capl'm nõ cõseruet iura epatus. xij. q. ij. charitatem. ⁊. c. illud. ⁊ ius reddat agẽtibus accusantibus ⁊ denũciantib⁹: nõ tamẽ visitat: ꝫ is q̄ dat̃ a papa. lxi. di. obitũ. vbi ꝓbat̃ ꝙ vacãs ecclesia destituit̃ visitatiõe. Sed ꝺm archi. dici possꝫ ꝙ illud destitute nõ respicit visitatiõis operaꝫ ꝫ ecclie vacationẽ: sic̃ de elec. eccl'ia. i. ⁊. ij. i ꝓn. Itẽ capl'm ẽ necessari⁹ nõ volũtari⁹ admĩstrator: ꝫ no poterit qꝺ̄ admĩstratiõi necessario nõ icũbit: ⁊ h̃ tꝫ ioã. mo. ꝫ archi. nõ eligit. videt̃ tñ plus accedere. primo dicto pro quo fac̃ q̄ iste nõ ẽ act⁹ ꝑ quẽ ꝑiudicet̃ epo: sicut bñficiorũ collatio ⁊ alienatio ꝑsonaruꝫ ⁊ rerum de quib⁹ de ma. ⁊ obe. c. i. lxxi. dist. fraternitatem. xij. q. ij. si qua de rebus. egeret declaratione: non solum in hoc sed in pluribus alijs articulis. hoc quod dicitur capitulum succedere in iurisditione vacante sede: volens tenere opi. io. dicere posset illam veram in generali visitatiõe ciuitatis ⁊ dio. contrariam in speciali visitatione: vel inquisitione contra certas personas vel loca. io. an.

s ¶ Req̄siuerit. req̄rit ergo par parẽ: de h̃ de of. dele. cuꝫ causa. in. i. gl. ⁊ puto sufficere vnã requisitionẽ: fa. quod no. xviij. di. si eps. in vlt. glo. ⁊ quod dixi de iure iur. ego. n. ⁊ inquisitione non est necesse terminum exprimi: sed ipso iure stati currit: sic de excep. pia. li. vi. ⁊ ꝯ̄. e. cõ de deci. c. i. ⁊ hic adde quod ibi dixi.

¶ Ipso iure. quo ad iuris effectum. si enim de facto tortus est vel dure carceratus hoc nequit non fuisse. ff. de cap. postli. re. l. in bello. §. facte. ⁊ facit qꝺ̄ dixi de ap. vt nostrum. Sed si interlocutoria solum lata esset super carcere vel tortura: illa nulla esset. ⁊ lex permittit tunc appellare: q̄ grauamen tolli non posset ꝑ appellationẽ interponẽdã postmodũ a diffinitiua: de ap. super eo. ij. j. rñ. ij q. vi. añ sñiam. ff. de ap. re. vel nõ. l. ij.

vel ei⁹ capituli se. vacante: delegat⁹ cū inqsitore: aut iquisitor cū altero eorūdē ꝓpt premissa nequeat aut nolit[a] psōaliter cōuenire: possit epūs vel ei⁹ seu capituli se. va. delegatus iqsitori[b] ⁊ inqsitor epo vel eius delegato: seu sede va. illi qui ad hoc per capitulū fuerit deputatus super illis[c] cōmittere vices suas vel suū significare per literas[d] ꝯsiliū ⁊ ꝯsensum[e]. ¶ Sane quia circa custodiā carcerū hereticaliū q muri[f] in quibusdā ptibus vulgariter[g] nūcupantur: multas fraudes dudum intelleximus perpetratas: Nos volētes super hoc prouidere statuimus vt qlibz talis carcer vel mur⁹ quem decetero epo ⁊ inqsitori p̄dictis volumus fore cōem duos[h] custodes habeat principales discretos idustrios et fideles: vnum quez volet episcopus ⁊ prouidebit[i] eidem: aliuz de quo voluerit inquisitor cui etiam[k] prouidebit: ⁊ qlibet predictorū custodū sub se alium bonuz ⁊ fidum poterit habere ministrum[l]. ¶ In quolibet etiaz conclaui[m] eius dem carceris siue muri erunt due claues diuerse[n] quaꝝ vnā vnus: alius aliam tenebit predictorum custoduz: ⁊ eam cū officio ministrandi que incarceratis fuerint ministranda: suo poterit cōmittere vel subdelegare[o] mistro. ¶ Porro coram episcopo vel capitulo sede vacante ⁊ inquisitore p̄dictis vel sbstitutis ab eis custodes supradicti anq̄ suū officiuz exequantur: iurabunt[p] ad sancta dei euangelia cōporaliter a se tacta[q] ꝙ i custodia imuratoꝝ ⁊ alioꝝ ꝓ crie s̄dcō i sua custodia positoꝝ: ⁊ ponēdoruz[r] omnē diligentiā ⁊ sollicitudinem qua poterunt[s] fideliter adhibebūt. ⁊ ꝙ alicui incarcerato nihil vnus in secreto[t] loquetur quin hoc audiat alter custos: ⁊ ꝙ ꝓuisiōem quam incarcerati recipiunt ex ordinatione communi: ⁊ illud quod a parentibus ⁊ amicis vel alijs personis fidelbus offeretur eisdem. nisi episcopi ⁊ inquisitoris vel suorum cōmissarioruz ordinatio refragetur: ipis fideliter ⁊ absqz diminutione[u] aliqua ministrabūt:

a ¶ Nolit. s. de ꝓp. sciscitatus. in fi.
b ¶ Inquisitori. hic iunge finem super illis ⁊c.
c ¶ Super illis. carceratione tortura ⁊ sententia.
d ¶ Per lr̄as. ꝯcor. lxiiij. di. c. j. ⁊. ij. d̄ tē. or. nec epi.
e ¶ Cōsensum. sufficit ergo ꝙ cōmittat vel ꝯsentiat illiz ꝓcedere q̄ sit diuersa: facit qd̄ scripsi de fo. cō. significasti. sup gl. fi. d̄ ec. edi. ad audientiaz. ij. sup. j. gl. vñ i electiōe lz primū ⁊ nō scōm de elec. c. pe. in fi. li. vj. ita hic delegat⁹ epi vl capli pōt secūduz ⁊ nō primuz: qd̄ forte fuit cā huius disiuncte. alterū vō istoruz hic est necessarium infra octo dies post requisitionem: post octo vō dies neutrum est necessarium vt. s̄.
f ¶ Muri. e. ti. vt commissi. li. vj. v̄. ⁊ illorum.
g ¶ Uulgariter. fi. s̄. e. compil. de re. do. c. fi. in principio. ⁊ ibi cocor.
h ¶ Duos. nisi d̄ vno cōcordarēt. in casu. n. discordie manasse videtur hec prouisio: facit d̄ ap. cū speciali. puto ꝯtrium. s. ꝙ de vno cōuenire non possint: s; necessarij sint duo. nec ē hoc ꝓuisuz ꝓpter discōdiam: sed ad securiorez custodiam: qd̄ satis sonāt verba: sa. optime. ff. de cu. reo. l. vlti. in prin. ibi nec vni. s; duobus custodia committenda est. ⁊ idem dicimus d̄ ministris de quibus sequitur.
i ¶ Prouidebit eidem. de suis redditibus: nō d̄ parte prouētuum inquisitionis offcio deputata: vt in extraua. benedicti ex eo ꝙ. §. verum quia.
k ¶ Etiā. ꝓuidebit iqsitor. s. d̄ ꝓuētib⁹ d̄putatis offō.
l ¶ Ministrum. simile de filijs presbyte. proposuit. in fi. facit quod dixi super rubrica de offi. custo.
m ¶ Cōclaui. ꝯcor. d̄ elec. vbi piculū. §. i eodē cū suis
n ¶ Diuērse. ne vltero possit aperire. Interdū. n. ꝯcō. in eadē sera habent plures socij plures claues: vt quilibet per se ⁊ aperire ⁊ claudere possit: cuius contrarium hic intendit.
o ¶ Subdelegare. qd̄ al's nō posset: cū sibi misterium demādet sine iurisditione in quo videtur electa industria persone: de of. deleg. c. fi. ⁊ puto per hanc litteraz ꝙ i assumendo mistro non requiretur ꝯsensus epi vel inqsitoris.
p ¶ Jurabunt. fi. s̄. e. cō. de re. do. c. ij. v̄. illi etiam d̄ magistris. c. ij. sed in illis nihil dicitur de corporali tactu.
q ¶ Tacta. vt no. de elec. vt circa. v̄. corā. li. vj. in glo. ij. in corporali iuramēto non sufficit p̄ntia. sed requiritur tactura euangelioꝝ. qdā dicunt ꝙ corporale iuramentum satis est ꝙ hēat corporis sensū vt visuz ⁊ fa. xxxv. q. vj. si eps. p id qd̄ de possessione dr̄: ꝙ ibi rq̄rit act⁹ cōporalis: ⁊ cum visu trāfertur. ff. de ac. pos. l. ꝙ meo. §. si ꝑ venditorem. ⁊. l. j. §. pe. ⁊ no. de cōsue. c. ij. s; illud verū cum tradens ⁊ accipiens hoc intendunt. secus si possessio erat vacua: vt ibi no. Ut ergo scripsi post inno. de iure iur. ⁊ si christus. ꝙ. ꝙ āt iuramēta que precipiuntur a iure: sicut testis calūnie v̄itatis: vel q̄ a iure iudice vel pte ex necessitate deferūtur: debēt fieri tactis euangelijs: alia fieri p̄nt sine tactura: ⁊ vide qd̄ no. xxij. q. j. in sūma. Sz videtur ꝙ plus obliget corporale: fa. ij. q. v. q̄zro. ⁊. c. se. C. si mior sema. di. l. si alteri⁹. Quedam autem iura dicunt simpliciter iurari: quedam corporaliter: quedaz super sācta dei euāgelia: quedam addunt ipsorum tacturam: vt hic. ⁊. j. q. vij. quotiēs. ⁊. supra. e. com. de iureiur. romani. ver. pōzo. de fri. ⁊ male. laudabilem. patz de primo iureiur. e. titu. per totum. lib. vj. de testi presentium ⁊. c. pe. de exce. pastoralis. qui ma. ac. pos. cuz in tua. de sen. ex. ex tenore. De secundo de here. ad abolendam §. statuimus de sen. ex. venerabilibus. de elec. vbi periculum. §. super his. ⁊. c. vt circa. ⁊. c procurator: lib. vj. De tertio dē pur. can. quotiens apud italicos interpretatur consuetudo: ꝙ sufficit quenlibet librum vel quanlibet scripturam tangere: quod satis puto procedere etiam vbi de corporali iuramento exprimitur: non sic. vbi de tactura euangelioꝝ: vt h: ⁊ i concor.
r ¶ Pōendoꝝ vbi h̄ exꝑmit iurat sup futuris ⁊ sic ñ ob. d̄ iur (iuran. c. penul.
s ¶ Poterunt. xxij. q. ij. faciat.
t ¶ Secreto. fi. de elec. ibi piculū. §. nulli. li. vj. cū suis ꝯcor. ⁊ d̄ secreto habetur. j. c. pri. de pe. dist. j. §. h̄ ergo. i pri. ⁊. v̄. filiā ⁊ d̄ hē. c. vl. lib. vj. nec sumit tā amare h̄ v̄bū qn alt custos in abñtia alteri⁹ captiuū alloq possit d̄ ñ secretis ipis icarcerat.
u ¶ Diminutiōe. ñ sic īfideles existētes vl mistri q sēp d̄ eo qd̄ dominis datur decimā vl aliam quotaz subtrahunt: vt nota

215

nec in his fraudem aliquã adhibebunt: ꝛ idẽ iuramẽtuȝ: et corã eisdẽ[a] ꝑsonis ministri custodum priusꝗ̃ suũ exerceant officium exhibebunt. Et quia sepe contingit ep̃os proprios hẽre carceres sibi ꝛ dictis inq̃sitoribus non cões: volum[9] ꝛ districte precipim[9]: vt custodes ad incarceratoꝝ ꝑdicto[b] crimine custodiam per episcopos vel sedevacante per capituluȝ deputandi[c]. ꝛ eoꝝ ministri corã dictis inq̃sitoꝛib[9] vel substitutis ab eis: prestẽt simile iuramẽtum. Notarij[d] q̃ȝ inq̃sitionis corã ep̃o ꝛ inq̃sitore vel substitutis ab eis iurabũt[e] suum officiũ fideliter exercẽ: ꝛ ideȝ fiet de alijs ꝑsonis[f] necessarijs ad ꝑdictũ officiũ exequenduȝ. ¶ Veꝝ q: nimis ẽ graue ad exterminationẽ prauitatis predicte nõ agere[g] qð ipsi[9] ꝯtagiosa enormitas agẽduȝ requirit: graue est quoqȝ ꝛ dãnatiõe dignissimuȝ[h] maliciose insontibus eandẽ iponẽ prauitatẽ: ep̃o ꝛ inq̃sitori prefatis: ac alijs ad dicti executionem officij substituẽdis ab eis i v̄tute scẽ obediẽtie ꝛ sub intermĩatiõe maledictiõis et ne precipim[9]: vt sic districte ꝛ ꝓmpte ꝯ suspectos vł diffamatos de h[9]i prauitate ꝓcedant ꝙ malitiose aut fraudulẽter[i] tantã labẽ: seu qð ipsos in executiõe officij inq̃sitiõis impediat: falso alicui nõ imponãt: qð si odij grẽ vł amoris lucri aut ꝯmodi tpalis obtẽtu[k] ꝯ iusticiã ꝛ[l] consciaȝ suã omiserit ꝯ queꝗ̃ ꝓcedere vbi fuerit ꝓcedenduȝ super h[9]i prauitate aut obtentu eodem[m] prauitatem ipsam vel impedimentuȝ officij sui alicui iponẽdo: eũ sup hoc presũpserint quoquo modo vexare: pret alias pẽas pro qualitate culpe imponendas eisdem: episcopus aut superior suspensionis ab officio per trienniũ: alij[n] v̄o excõicationis sententias eoipso[o] incurrant a qua quidem excommunicationis[p] sententia qui eandem icurrerint: nisi per romanum pontificem nequeãt preterꝗ̃ i mortis articulo[q] ꝛ tũc[r] satisfactione premissa absolutionis beneficium obtinere: nullo in hac parte priuilegio suffragãte. ¶ Alia sane que circa premissum inquisitionis officium a nostris sunt predecessoribus instituta: quaten[9] presenti decreto non obuiant sacri approbatione cõcilij roborata: in sua volumus firmitate manere.

Idem in eodem.

tur. j. q. j. christus. xiij. q. j. §. ij. v. sed videre.

a ¶ Coraȝ eisdẽ. ep̃o vel capl̃o ꝛ iq̃sitore vł substitutis ab ill'[9]s

b ¶ Predcõ crie. ꝯ icarcerãdis: ꝯ ꝓ alijs crib[9] ñ iurãt iq̃sitõ i.

c ¶ Deputãdi dato ergo ꝙ caplꝫ hẽret iuriditõeȝ ꝛ carcerẽ: nõ tamẽ suo carcere sed episcopali tales tenebit sedevacãte.

d ¶ Notarij. q pñt eẽ cõstituti i sacris ꝛ religiosi qð dic vt. e. ti. vt offĩn. §. ad cõscribẽdas. lib. vj.

e ¶ Jurabũt. spãle ẽ propter magnitudinẽ criminis ꝛ fauorem fidei: alr̃ sufficere deberet iuramẽtuȝ in creatiõe prestitum de prescrip. ad audientiaȝ. de cuius forma scripsi ne cleri. vel mo. sicut te. ꝛ spe de fi. insti. u. §. restat. v. sed quero.

f ¶ Persõis. officialib[9] nunꝗ̃ ad citationes faciendas ꝛ apparitõib[9]: ꝯ gbus. j. c. proxi.

g ¶ Non agere. ꝯcoꝛ. de sumo. nemo ꝛ qð ibi no.

h ¶ Dignissimũ. idẽ. v. lxxxj. di. c. j. in fi.

i ¶ Fraudulenter. falso alicui nõ iponat qð seq̃r

k ¶ Obtẽtu. vbi ĝ ñ ꝓp alteꝝ ꝑdcõꝝ ꝫ fõte tioꝛ vel ꝓp vitãdũ scãdalum ꝫ omitterẽt: non est loc[9]

l ¶ Et ꝯsciaȝ. no ꝯpene. ꝙ ꝛ copulat: ꝯcõ ꝯ re iudi. cum eterni. li. vj.

m ¶ Eodeȝ. odij grẽ ꝛc.

n ¶ Alij v̄o. s. iq̃si (vt. s.) toꝛes vel sbstituti ab eis vel ab ep̃is vel capl̃is va

o ¶ Eoipso i(cãte sede. currãt. h pȝ apẽte ꝙ ꝯstõ ecclie: militãtis ligat crimẽ oio occl'tũ ad penas suspẽsiõis ꝛ excõicatiõi s ad idẽ. s. e. cõ. de sta. mo. c. j. §. q: v̄o. j. ꝯ pe. cupiẽtes. §. q: v̄o. Nec turbentur aliqui. nam hoc idẽ probatur ꝯ scisma. c. j. v. omnẽ. li. vj. ꝛ. e. li. de elec. vbi pcl̃ũ v. nulli. ꝛ. c. fundamenta. §. ꝙ si sec[9] ꝛ. c. q: sepe. sa. e. ti. sciãt. ꝛ. c. se. ꝛ. c. idẽ nitatib[9]. § postremo ꝯ of. ꝯle. c. fi. §. ps v̄o. de of. oꝛ. c. vl. de iudi. c. ij. v. prouiso. de re iudi. c. j. ꝛ. ij. ad fi. ꝯ homi. pro humãi. v. sacri. Ad idẽ antiq̃ iura de sẽ. ex. porro. ꝛ. c. cũ ñ ab hoie. ꝯ tẽ. oꝛ. c. vl. patebat idẽ ꝯ imu. ec. clericis. li. vj. v. necnõ. ꝛ ex his vi' idubitatu: qð archid. hẽbat ꝓ dubio: ꝛ disputatiõi reliq̃bat an hẽreticus oio occult[9] sit excõicat[9]: Jo. tȝ ꝙ sic. xxiij. q. j. i summa ꝛ i glo. se. de peni. di. j. cogitationis. placet etiã goffredo ꝛ rai. in sũma. de heret. Ad cõtrariuȝ inducitur. xxxij. di. erubescãt ꝛ qð ibi nota. xxxij. di. habuisse. l. ꝯ. §. sed illud. in fi. ij. q. j. nomen ꝛ. q. v. cõsuluisti. ꝛ. vj. q. j. si oĩa. xv. q. vj. c. j. v. nõ pot. xxx. q. vl. §. his ita. ꝛ. c. se. xxxij. q. v. c. vl. ꝯ si. sicut tuis. in fi. ꝛ. c. se

facit ad hoc: q: ex volũtate ꝗ̃ nõ ꝓcedit i actũ scandalicatur ecclia. xxiiij. q. iij. deus qb[9]. sũt q nolunt fateri per clauẽ ecclie ligari posse oio occulta: nisi sint illa expresse lege diuia dãnata: vt vsura i qua damnaf spes occulta: ꝯ vsur. consuluit. Alij dicũt ꝙ si factũ ẽ publicuȝ: ꝫ occultũ qs fecerit ligare pot ecclia. v. q. j. qdã de of. oꝛ. si sacerdos. Si v̄o ꝛ factũ ꝛ faciẽs sunt occulta secus vt i ꝯ̃rijs: sed vtriqȝ dicto obuiãt iura all'an pri glo. q̃re ꝯ plano fateamur ꝙ ꝯstitutio militãtis ecclie ligat oĩno occl'ta: nõ tñ noiatiȝ ꝯ illis iudicat tribũal ecclesie: imo ipa ecclia iq̃ȝtũ ꝑ hoieȝ iudicat hoieȝ nominati: ꝛ iq̃ȝtum est collectio fidelium: lig tos sic occultos habet ꝓ solutis: de sen. ex com. a nobis. ij. ꝛ sic. loq̃f ꝯ̃ria.

p ¶ Excõicatiõis sñia. ꝯ suspẽsione nil dicit: quaf videtur ꝙ ab illa superiõ possit absoluere. Dic contra: ꝛ ratio illius obmissionis fuit quia episcopus haber determinatum ꝛ vbi sic determiatũ ẽ videf ꝙ nõ possit supioꝛ absolueꝛ: vt no. de elec. cupientes. §. ceterũ. in glo. est ergo. Sed qd si tempus determinatũ nõ esset? videtur ꝙ possit: ex quo superioꝛ non reseruat: de sen. ex. nuper nec prohibet: vt. j. de priui. c. j. v. si qui facit quod no. de regula. non solum in fi. li. vj. ꝛ quod dixi ꝯ solu. c. ij. i fi. sec[9] si rebuasset: ꝯ testi. tã lr̃is. in fi.

q ¶ Articulo q cas[9] sp excipif. j. c. px. ꝯ of. oꝛ. pastõal.

r ¶ Et tũc. s. qñ i moꝛt articl'o ꝑ ep̃ȝ (ꝛ vide qð ibi no.) vel ꝑsbꝛm absoluif. ꝛ h itelligo si facultas ẽ satisfaciẽdi ꝛ tp̃s hoc patitur: alr̃ absoluetur cum cautione: facit j. c. proxi. de sepul. c. vlti. de sen excom. a nobis io. an.

s ¶ Manere. concoꝛ e. titu. c. vl. in fi. li. vj.

a Nolentes. Casus. primo ponens constitutionis causam determinat etatẽ nquisitorum. Scðo punit inquisitores: qui pretextu officij pecuniã illiciꝫ

modis extorquent: vel ob delictum clericorum eccle
siarum bona ꝯfiscant. Tertio ꝑcipit notarijs officiali/
bus ⁊ socijs: vt hoc facientes reprehendāt: ⁊ superio/
ribus denuncient si probare possunt. Quarto prohi/
bet inquisitoribus abusum armorum: ⁊ circa quanti/
tatem vel quali/
tatem officialium
partes patent.

b Improbos. q
dederūt cāʒ ⁊ me
rito huic cōstitu/
tioni ⁊ ꝑcedenti.

c Caligie. Ea.
v. i fi. lux. obtene
brata ē i caligie.

d Extunc. ac si
dicat deinceps: vl'
forsā voluit papa
ꝑ hoc ꝙ hꝑs cō/
stitutiōis statim
ligaret a tꝑe pro/
mulgatiōis: non
expectato lapsu
duoꝝ mēsum: de
q̄ dixi in ꝓemio:
nō quo ad hoc ꝙ
contrafaciētes nō
ignorātes obliga
ti eēssēt ad culpā:
sed quo ad hoc
vt ꝯ factū nō valeret: ꝑus vō datos aff' cē nō itendit.

e Quadragesimum. ꝯcor. xx. q. j. sanctimōiales. ⁊ ē
mirādū ꝙ i inqsitore maior etatis maturitas regrit
q̄ȝ in epo: q tn̄ inqsitor est: ⁊ ē fi. de elec. nemo deinceps
li. vj. ⁊ ē hoc de arbitrarijs de quibus nō cogimur red
dere rationem: vt scripsi de rescriptis siquando.

f Cōmittiꝑ platos ꝓuiciales vel mistros illoꝝ ordi/
nū: quibus deputatio taliū a sede aplica ē commissa.
Idem puto de iquisitorib⁹ ab epis vel caplis sede va/
cante: vt hi quib⁹ cōmittūt hēre debeant hāc etatem.
Sed quid si cōtra fiat? certū est ꝙ puniendi sunt cō/
mitentes transgrediētes hoc preceptum: ⁊ vide quod
no. de elec. generali §. illos in vltima glosa. lib. vj. Et
lʒ hic non apponatur decretum: videtur tamen ꝙ va
leat commissio pro ⁊ contra de electi. lʒ canon. lib. vj.
⁊ vide quod ibi notatur in glosa. ij.

g Ipsorum commissarijs. qd̄ est. j. ⁊ per hō ⁊ per. c. s̄.
pri. solnitur qd̄ olim dubitabatur: an inquisitores pos
sent cōmitere vices suas: ⁊ videbatur ꝙ nō: q2 decre.
vt cōmissi in prin. e. ti. lib. vj. permittit vt cōmittant ci
tationes ⁊ sniarum denūciationes. vltra illa ergo pre
missa cōmitere nō poterāt: de transla. c. ij. facit d̄ of. de
leg. c. vl. §. vices quoqȝ. vbi etiam ꝯseruator nō cōmittit
nisi illa duo. videtur. n. electa idustria persone: de of.
fi. delega. c. vl. ⁊ c. is cui. lib. vj. Contra: quia siue ordi/
nariam siue delegatam iurisditionem inquisitor ha/
beat: ꝯmittere pōt. ꝑmū pʒ. secūdū. s. cū dicit delega
tus: qd̄ vꝫ verꝰ ꝑ decre. ꝑhō. eo ti. li. vj. ꝑ ⁊ ꝯ. e. ti. aliq.
est tn̄ delegatꝰ ꝑncipis ⁊ cū iurisditiōe nō cū misterio tm̄
ergo cōmittit ita huaf. dāt g inqsitores commissarios
quos vocamꝰ vicarios vl' substitutos. s̄. eo. c. prori. §.
porro ⁊. §. notarij. ⁊. §. veꝝ Ad decre. vt cōmissi. respō
detur ꝙ nō loquitur negatiue: sicut illa q̄ loqt̄ d̄ cōserua/

Nolētesᵃ splēdorē solitū negocij fidei ꝑ actus i/
discretos ⁊ impobosᵇ quorū/
uis inqsitorū heretice praui
tatis q̄si tenebrosi fumi caligi
neᶜ obfuscari. hoc sacro conci
lio approbante statuimꝰ: nul
lis ex tuncᵈ nisi q quadragesi
mūᵉ etatis sue annū attigerit
officiū inqsitiōis predicte cō
mittiᶠ inquisitoribꝰ ⁊ tam ipso
rumᵍ q̄ episcoporū seu capi
tulorum sede vacante super
hoc deputatis cōmissarijsʰ q
buscūqȝ districtiꝰ iiūgētes: ne
pretextuⁱ officijᵏ inquisitionis
qbussuis modis illicitīˡ ab ali
qbꝰ pecuniāᵐ extorqant: nec
scienterⁿ attētent ecclīaꝝᵒ bona
ob clicoꝝ delictūᵖ ꝑdicti occa
siōe officij fisco et ecclēᑫ appli
careʳ. Qd̄ si secꝰ in hisˢ vel
eoꝝ alt̄o fecerit: excōicatiōis
sniē eos subiacere decernimꝰ
ipso facto: a qua nō possint ab
soluiᵗ: preterq̄ in mortis arti/
culoᵘ donec illis a qbus extor
serint plene satiffecerintˣ d̄ pe
cunia sic extorta: nullis priui
legijs pactis aut remissioibꝰʸ
super hoc valituris. Nota
rij vero ⁊ officiales dicti offi
cij necnon fratres ⁊ socij inq
sitorum ⁊ commissariorū ipso
rum: qui dictos inquisito
res aut cōmissarios secrete

tore. s. ꝙ nō possint nisi illa duo ꝯmittē lʒ loqt̄ affirmatiue. s. ꝙ
illa duo ꝯmittē possint: ⁊ d̄ illis forte dubitat̄: q̄si ante citatio
nem nō eēt ꝑpetua iurisditio: ⁊ ꝑ diffinitiuā esset functus suo
officio: ad ꝑmū d̄ offi. dlega. pastoralis. § j. ad scd̄m eo. ti. i lris

h Cōmissarijs. d̄. epis loq nō videt̄. ⁊ ideo lʒ etiam ipsi (io. an.
ab his debeāt abstiere:
pena tn̄ q̄ sequit̄ nō ha/
bet locum in illis: cōcor.
j. v̄. notarij. voluit ergo
dignitati deferre: d̄ offi.
delega. c. ij. lib. vj.

i Preterxtu. vbi ergo
nō eo pretextu illicite exi
git: lʒ male faciat: non ta
men ē locus huic pene.

k Officij. ⁊ sic cōmittit
crimen concussionis: de
quo. j. q. j. ad fi. xxiij. q. j.
c. ij. ff. ⁊. c. militare: ⁊ de
immu. eccle. quia pleriqȝ
tamen tales absolui per/
mittit j. restituēdo sim/
plū tm̄: cum tamen cōcus
so: soluat quadruplum.
xvij. di. quoniam in fi.

l Illicitis. penas pe/
cuniarias applicandas
officio non prohibet im
poni ⁊ exigi: sed illici
tas exactiones fieri. ff. d̄
offi. presi. illicitas. i ꝑncipio. d̄ simo'. intantum. ⁊. c. audiuimus
⁊. c. sequen.

m Pecuniam. intelligo large. j. q. iij per totum

n Scienter. ignoranter ergo non tenet hec pena: fi. s̄. ex.
compil' de consan. ⁊ affi. c. vno.

o Ecclesiarum. de bonis ergo clericorum proprijs non pro
hibet: ⁊ per hoc dico: ꝙ si monachus preesset ecclesie ꝙ etiam
eorū que acquisiuit intuitu persone applicatio ista fieri non
posset. cum enim impediente professione sibi non possit acq
rere: ⁊ sic acquisita post possessionem adeptam sint eccle/
sie. xviij. q. j. c. vno. de priui. cum olim. ij ergo etiam in illis est
locus ei quod hic dicitur: quod tamen in quodam inquisi/
toris consilio ante hanc ꝯstitutionem clamare non profuit.

p Delictum. de reg. iur. delictum cum suis concor. li. vj.

q Ecclesie. multominus sibiipsis vel officialibus vel fisco
seculari: cui al's applicata sunt ipso iure bona laicorum dam
natorum: de here. e. ti. cum fm. lib. vj. ⁊ vide quod no. de con
ces. preben. quia diuersitatem. ⁊. quod ibi dixi super glo. āte

r Applicare: idem verbum de preben. c. iij. proba (penul.
batur autem hoc. e. ti. excommunicamus in prin. vbi bona
clericorum damnatorum diuidi iubentur inter ecclesias: a
quibus beneficiati sunt.

s In his. duobus proxime dictis. s. de pecunia extorquen/
da ⁊ de bonis ecclesie confiscandis. primum enim casum. s. d̄
de etate includi non puto quod patet per sequentia: ibi dōec

t Absolui. per ordinarios: cum sibi non reseruet: d̄ (illis ⁊c.
sen. excom. nuper.

u Articulo. s̄. c. prori. in fi.

x Satisfecerint. si habent vnde: al's vero paupertas ex/
cusat: de vsu. cum tu. de rap. c. ij. ⁊ vide quod no. de v̄b. sig. ex
parte. j. in fi. iiij. glo.

y Remissionibus. concor. de cēsi. exigit ad fi. de rescrip. sta
tutum circa. fi. li. vj. ⁊ adde quod ibi no. io. an.

nouerint talia[a] conmisisse: si indignationem dei ꝛ ap̄lice sedis vitare voluerint ꝛ offensaȝ: ipsos grauiter arguere ꝛ cōrigere[b] studeant i secreto[c]: q̄ si taliter ea sciuerint vt ea ꝓbare valeant[d] si sit p⁹: hec p̄latis inquisitorum eorūdem ad q̄s id pertinebit nunciare solicite debeant: q equidem prelati ꝛ inquisitores cōmissarios predictos reos inde reꝑtos ab offcijs amouere[e] ꝛ amotos al̄s punire debite seu corrigeř teneāť[f]. Prelatis autē inquisitorum id negligentib⁹ agere: premissa omnia nunciari per preditos[g] locorum ordinarijs volumus: quibus[h] vt ea in apostolice sedis noticiaȝ perferant[i]: in virtute sancte obedientie districte p̄cipim⁹ ꝛ mādam⁹. ¶ Porro inquisitorib⁹ ipsis: districtius inbibem⁹: vt nec abutanť quomodolibet concessione[k] portationis armorum: nec officiales nisi sibi necessarios habeant: ta-lesq̄ qui se conferant ad sua cū inquisitoribus ipsis officia exequēda[l]. Idem in eodem.

Ad nostrum[m] q desiderāter votis gerim⁹: vt fides chatolica nostris prosperetur tēporib⁹: ꝛ prauitas heretica definibus fideliuȝ extirpetur non sine displicētiā[n] grandi ꝑuenit auditū: q̄ secta[o] quedaȝ abominabilis quorūdam hominū malignorū: q beguardi ꝛ quarūdam ifideliū mulieꝝ que beguine[p] vulgarit appellātur in regno alamanie: ꝓcurāte satore[q] maloꝝ opeꝝ dan nabilr isurrexit: tenēs ꝛ asserēs doctria sua sacrilega ꝛ ꝑuersa iferi⁹ dsignatos erores. ¶ Primo[r] vȝ q̄ hō in vita p̄nti tantū ꝛ talē p̄fectōis gradū[s] pōt acquirere q̄ redetur penitus impeccabilis[t]: ꝛ amplius in gratia ꝓficere non valebit[u]. naȝ vt dicunt si qs semper posset ꝓficere: posset aliqs christo p̄fectior[x] inueniri. ¶ Secundo[y] q̄ ieiunare non

¶ Cōmissarios. nil dic̄ d ep̄is: vt ēt. s̄. dixi: ꝛ fa. j. vbū p̄latis.
a ¶ Talia. in alijs ergo non habet locum quod sequitur.
b ¶ Corrigere. q̄ztuȝ in eis ē: vl' corripe qd̄ p̄sit ꝫ nō corrigere. man⁹ ꝯprimere p̄nt: ꝫ nō animū mutare. xlvij. di. §. necesse i fi.
c ¶ Secreto. ij. q. i. spectauerit.
d ¶ Valeāt. al's taceant. ij. q. vij. pleriq̄ȝ
e ¶ Amouere. lȝ p̄lat⁹ inquisitoris. s. ꝓuincialis illuȝ ab offō remoueř possit vt h pȝ iurisditio tn̄ inquisitoris n̄ ab ip̄o p̄lato ꝫ a papa imediate depēdet: vt solus act⁹ ꝯmittēdi vel remouēdi pēdeat penes illuȝ: ꝛ hec patēt i p̄uilegijs officij: ex q̄ sequtur q̄ corrigē vl' alterare nō posset facta p illū vtute officij: ꝫ illū amotum puniat vt hic.
f ¶ Teneantur. non dicit possint.
g ¶ Predictos. notarios officiales ꝛ socios.
h ¶ Quibus. ordinarijs locorum.
i ¶ Perferant. de sta. re. c. vl. de cle. egro. c. vno. §. si autem. li. vi.
k ¶ Cōcessiōe. facta p p̄uilegia officij: vt hēe possint officiales armatos.
l ¶ Exequēda. sint eni tales q velit ꝛ possint officio deſuire si. de prebē. super inordinata. de cle. non resi. c. ij. ꝛ. iiij.
m Ad nr̄ȝ. Casus. dānat sectā beguardoꝝ ꝛ beguiarū alamanie: ꝛ octo ipsi⁹ errores excitās diocesanoꝝ et inq̄sitoꝝ offȝ ꝯ illos. ꝛ p̄mo ponit sectā ꝛ errores. scd̄o ibi: cum autez. illa dānat. tertio excitat ibi porro.
n ¶ Displicentia. si. s̄. e. com. de censi. ad nostruȝ.
o ¶ Secta. scribiť p. c. ꝛ nō p p. ꝛ dr̄ a seco as. alij q̄ a sequoris ꝛ ē ꝓp̄e habit⁹ aioꝝ ꝛ ꝓpositū in malo circa falsaȝ disciplinā inde tales dicūtur secti. i. sepati ꝛ diuisi ab vnitate fidei ꝛ ecclie: tn̄ interdū sumiť in bona pte. C. de pac. l. vlt. i fi. p p̄scripta designat clausurā. s̄. e. cō. de sta. mo. ne in agro. post p̄in.
p ¶ Beguine. de quibus. s̄. e. cō. de reli. do. c. i.
q ¶ Satore. i. seminatore diabolo. s̄. de elec. lȝ de euitanda in p̄in. ꝛ. s̄. e. com. de sepul. dudum post p̄in.
r ¶ Primo. vȝ scio q̄ expedit textum cuiuscūq̄ȝ facultati conueniat per glo. apiri. Item puto decre. q̄ in declarādis infrascriptis erroribus loquar aperti⁹ mero canonista: quia in sacra pagina lȝ modicum studui sub ipsius excellentissimo doctore mḡro io. de parma ordinis predicatorum: p c⁹ doctrinā deo duce ista clarescent: hoc dixi vt prolixitati parcatur.
s ¶ Graduȝ. vide quod no. de pe. di. ij. radicata. §. hec que de charitate in. j. ꝛ. ij. glo. ꝛ. xlvij. di. omnes. in fi.
t ¶ Impeccabil'. si hoc intelligeretur de dei potentia absolute catholice dictum esset per eam reddi posse quem impeccabilem: ꝛ hoc priuilegium gloriose virgini marie creditur datum esse diuinitus dicere autem hominem hoc posse ſm legem cōmunem: qua deus sanctis dona gratie sue dispensat. hoc est hereticum. Nam ſm legem cōmunem nullus potest impeccabil' fieri: nisi per dei b̄ti ficā visionē quā lis soluȝ post hāc viam datur beatis: vt. j. dicetur. ꝛ ēt dic̄ thomas ꝑte j. q. c. articulo. ij. forte mouebanť isti aucte. Jo. in ep̄la. j. ꝛ. iij. ibi: Omnis qui nat⁹ est ex deo nō peccat. Sed hieronymus ꝯ iouiniāū plene huic auctoritati rn̄det d pe. di. ij. si. n. inquit. probans multis auctoritatib⁹ hominem etiam perfectuȝ in via vel in hac vita peccare posse: illud idē probās exemplis dauit salomonis iosue petri ꝛ aliorum preelectorū: qui in via peccauerunt.
u ¶ Non valebit aug. ad hiero. cōtradicens: q̄ caritas in quibusdaȝ est perfecta: in quibusdam imperfecta: ꝫ perfectissima i hac vita hr̄i nō pōt: de pe. di. ij. charitas. in q̄busdā fac̄. c. di. si qs. tātā. Dicebat. n. psalmista. ambulabūt de virtute in vtutem. ꝛ ap̄li luc. xvij. in p̄in. auge nobis fideȝ. que plene videas de pe. di. ij. dum sanctam.
x ¶ Perfectior. hoc ē falsūȝ min⁹. n. p augumētū pōt peruenire ad quātitatē vnius ratiōis: facit de pul. ex ore. x. porro. ꝫ gratia alteri⁹ hois se hȝ ad grāȝ christi sicut virtus particularis ad vlem: ꝛ vn̄ sicut virt⁹ ignis quātūcunq̄ȝ crescat nō pōt eq̄ri vtuti solis: ita grā hominis quātūcūq̄ȝ p̄fecti nō pōt eq̄ri vtuti ꝛ grē christi: vt ēt dicit tho. iij. pte. q. vij. ar. xi. in fi.: nō est ergo facienda equatio finiti ad infinitum: facit de sum. tri. damnamus. ver. cum ergo. in fi.
y ¶ Scd̄o q̄ ieiunare. hoc est hēticū. ꝯstat. n. q̄ p̄fectio q̄ztūcūq̄ȝ magna i hac vita ordiē ecclie nō ſbuertit ꝫ p̄ficit: ꝫ q̄ȝdiu māet ordo ecclie: manet obediētia iferiorū ad supiores sic. s. q̄ eoꝝ p̄cepƚ obedire teneť. xciij. di. p totū. d ma. ꝛ obe. p totū ḡ p nullū gradū p̄fectiōis absoluiť a p̄cepto ieiunij vl' alijs p̄ceptis ecclie: vt dicā j. v. pxi. q tn̄ teneāť ad ieiūia ecclie: scripsi de obserua. ieiu. sup hica. ꝛ. c. ij. in fi. Paulus ḡ q p̄fectissim⁹ fuit p ieiunia ꝛ corporalia exercitia castigabat corp⁹ suū di

oportet hoiem vel orare[a] post ꝙ gradum perfectionis hꝰi fuerit assecutꝰ: qꝛ sēsualitas[b] ē ita pfecte spiritui ꝛ ratōi sbiecta: ꝙ homo pōt liber corpori concedere quicquid placet[c].
¶ Tertio[d] ꝙ illi qui sunt in predito gradu perfectionis ꝛ spiritu libertatis non sunt humane subiecti obediētie: nec ad aliqua precepta ecclesie[e] obligantur: quia vt asserunt vbi spiritus dn̄i: ibi libertas[f].
¶ Quarto[g] ꝙ hō pt ita fina

cens. Castigo corpus meum ꝛc̄. j. ad corinth. ix. in fi. ꝛ de pe. di. ij. si enim. ver. paulus. sed pro istis faciebat luce. v. ibi. non possunt filij sponsi ieiunare q̄ȝdiu cuȝ ipsis est spōsus: sed sponsus est cum perfectis spiritualiter illos inhabitans: matth. vl. vobiscum sum vsqȝ ad consumationem seculi: ergo perfecti ad ieiunia ecclesie non obligantur. Sed ad hoc respondetur tripliciṫ. primuȝ ꝑm chrysō. illud intelligitur de discipulis qui adhuc imbecilles ī corporali pn̄tia christi magis erant fouendi dulcedine q̄ȝ exercendi austeritate ieiunij: vel ꝑm hieronymum illud de ieiunio veterum obseruantiarum: quasi per id innuat dominꝰ apostolos nō detinendos i veteribus obseruantijs: quo perfundi oportebat gratie nouitate. vel tertio ꝑm augu. illud intelligitur ꝺ ieiunio quod pertinet ad humilitatem tribulationis. vnde vbi lucas dixit: filij sponsi ieiunare: matth. x. c. dixit lugere: hoc non conuenit perfectis quibus conuenit ieiunium cum gaudio mentis in spiritualia suspense: ꝛ de hoc thomas. secunda secunde. q. clxvij. ar. iiij. in fi.
a ¶ Orare. h̄ ē falsū. nā homo quātūcūqȝ ī statu vie ꝑfectiꝰ hȝ orare: vt diuina virtute ꝑseueret ī illā ꝑfectione: ad quā ꝑseuerātiā vtꝰ ꝓpria nō sufficit. vnde omnibꝰ viatoribꝰ quātūcūqȝ ꝑfectꝭ dicere icūbit ex dei ꝑcepto matth. vi. ne nos īducas ī tētationē. ꝛ reliqua cōtēta ī oratiōe dn̄ica. hoc dicit aug. ī li. de ꝑseuerātia. cōstat etiā ꝙ multis daṫ gr̄a qbꝰ nō daṫ ꝑseuerātia ī gr̄a. nec neges ꝑ h̄ illā gr̄aȝ. hēbāt. n. ꝑ illā ꝙ ꝑseuerare poterāt. Itē illa ichoata ē quātū ad mētē: ȝ nō ꝯsumata q̄ȝtū ad carnē: qꝺ ꝓus erit ī patria vbi nō solū ꝑseuerare potent: imo nō ꝑseuerare nō poterit: ꝛ h̄ ꝑ thomā ꝑma scꝺe q. cix. ar. vl. Itē quātūcūqȝ ī via ꝑfecutꝰ habȝ orare ꝓ beatitudinis adeptiōe quā nōdū hȝ: sicut psalmista: vnā petij a dn̄o hāc requirā vt ihabitē ī domo dn̄i vn̄ chrisṫꝰ inq̄ȝtū hō orauit ꝓ corporis gl̄ia ꝛ filibꝰ dicēs io. xvij. clarifica filiū tuū ꝛc̄. ꝛ de h̄ quō etiā christo conueniebat orō: tho. parte. iij. q. xxi. ar. iij de oratione autē satis scripsi. s̄. e. comp. de reli. c. vno ad fi.
b ¶ Sensualitas. q̄ ē ius aīe appetēs desiderabilia corpori ꝛ refutās nociua: ꝛ hāc dicimꝰ aīaȝ sensitiuaȝ: de qua satis dixi. s̄. e. comp. de sum. tri. c. vno. ij. ꝑn.
c ¶ Placet. dicūt isti licere qꝺlibet. iiij. di. deniqȝ in fi. Alexā. ad didymū: ea q̄ volūtas sibi vēdicat hōestate plerūqȝ negamꝰ admittere: dedit nob̄ nr̄as nā blādiMtias: quas plerunqȝ virtus cohibet. Ouidius ep̄larū. Est virtus placitis abstinuisse bonis. facit. xi. q. i. aliud ꝛ. q. iij. quid ergo.
d ¶ Tertio qꝺ ꝛc̄. obediētie. reprobaṫ ꝺ renū. nisi. ℣. h̄ dices de regul̄. lȝ. ꝛ pctm̄ paganitaꝭ icurrit q cū christianū se asserat se. ap. obedire ꝯtēnit. lxxxi. di. siq sūt ī fi. qꝺ itellige vt no. xix. di. nulli fas. ꝛ ꝺ elec. generali. §. illos li. vi.
e ¶ Ecclie. h̄ sūt oīo heretica ꝛ ꝯ̄ria illi articulo fidei: vnam sanctam catholicam eccl̄iam. ꝯstat. n. eccl̄iam iō vnā: qꝛ ī vniuersali ecclia ē vnū caput supremū: cui oēs

de ecclesia obedire tenentur. s. pape: hoc illo statuente per quem reges regnant ꝛ legum conditores iusta decernunt: ꝓuer. viij. al̄. iij. c. est. n. ecclesia militans exemplata diuinitus a triumphāte dicente io. in apo. xxi. in prin. Uidi hierusalem sanctam nouam descendentem de celo ꝛc̄. ꝛ moysi dictum ē exo. xxv. in fi. ꝙ oīa faceret ꝑm exemplar sibi monasterium in monte. Cum igitur in ecclesia triumphante sit vnus princeps supremus cuius obedientie tota ipa ecclesia perfectissime ē subiecta. scilicet deus: necessario sequitur toti militanti vnum supremum principē presidere scilicȝ papam: cuius prececeptis omnes obedire tenentur: ꝛ hoc est de necessitate salutis: vt in extraua. bonifa. vnaȝ sanctā. ꝛ fortius ī his qui sunt perfecti. xxij. q. ij. nequis. Inde predictum fuit iohel. j. congregabuntur filij iuda ꝛ filij israel pariter ꝛ ponent sibi caput vnum. ꝛ io. x. fiet vnum ouile ꝛ vnꝰ pastor. de bap. licet ꝛ. j. de sen. excom. c. i. cuȝ concor. hanc obedientiam probat naturalis ratio. Sicut enim operationes reruȝ naturalium procedant ex naturalibꝰ potētijs: ita operatiōes hūane ꝓcedūt ex hūana volūtate oportuit aūt ī nālibꝰ: vt supiora mouerēt iferiora ad suas actiōes ꝑ excellētiā nālis vtutꝭ collate diuinitꝰ: sic oȝ ī rebꝰ hūanis ꝙ supiores moueāt iferiores ꝑ suā volūtatē ex vi auc̄tis diuinitꝰ ordiate: vt saꝭ ꝓbat tho. scꝺa scꝺe. q. ciiij. arti. j. Istoꝝ aūt supioꝝ mouētiū vnꝰ ē supremꝰ vt ꝓdixi. oēs igiṫ subieti sūt motiōi illiꝰ: ꝛ sūt ī illo q̄si mēbra. ꝺ mēbro ꝛc̄. ꝺ ele. significasti. qꝺ allegāt isti. n̄ obstat vt statim dicam.
f ¶ Libtas ij. ad corith. iij. xix. q. ij. due sunt ī fi. ꝛ hoc intelligitur de libertate a seruitute peccati: non a ꝑuitute q̄ viri q̄ȝtūcūqȝ ꝑfecti sūt astricti ꝑlaꝭ ecclie vel secularibꝰ ꝓncipibꝰ nā vtꝰ q̄ hō subijciṫ hōini ad corpꝰ ꝑtinet nō ad aīaȝ q̄ māet libera. lȝ ḡ ī via ꝑ christi gr̄aȝ a defectibꝰ aīe liberemur: nō tn̄ a defectibꝰ corporis: qꝺ pȝ ꝑ apl̄ȝ ad ro. vij filij ḡ dei ꝑ gr̄am lȝ sint liberi a sp̄uali ꝑuitute peccati: nō tn̄ a coporali q̄ ecclesiasticis vel temporalibus dominis sunt astricti: vt dicit. g. super j. ad Ti. vi. illi quicunqȝ sub iugo ꝛc̄
g ¶ Quarto ꝙ hō ꝛc̄. beata. h̄ ē falsū: qꝛ vt. s̄. dixi ī via hꝰ pegr̄ationis charitas quātūcūqȝ ꝑfecta ꝺferi pōt ȝ nō ī patria: ꝛ vide qꝺ no. ꝺ pe. di. ij. ī sūma. ꝛ di. iiij. si ex bono. circa mediū ī gl. vn̄ ouidiꝰ: ꝛ faċ ꝓuer. xxiiij. de pe. di. iij. septies. vn̄ ap̄lus. j. ad corith. xiij. ī fi. videmꝰ nūc ꝑ speculū ī enigmate: tūc aūt facie ad faciē. Circa h̄ aūt sciēdū ꝙ hō mortalē vitā agēs: ēt ꝑ dei potētiā absolutā nō vꝫ posse obtiere omnē gradū ꝑfectionis beatifice loquēdo de beatitudine accidētali ratio qꝛ ad illius beatitudis ꝑfectionē ꝑtinet ꝑfecta ipassibilitas ꝛ glorificatio: q̄ ꝓpter ꝯtradictoriū cū eius passibilitate stare nō pōt. ꝑm etiā legē cōeȝ qua deus beatificat hoies nullus pōt eleuari a deo ad sue essentie beatificā visioneȝ: nisi totaliter moriatur: sicut cōiter est de animabus nunc beatis. vnde exo. xxxiij. Non videbit me homo ꝛ viuet. vel nisi sic abstrahatur a sensibus corporis ꝙ nesciat an sit in corpore vel ex̄ corpus sicut accidit paulo vt. j̄. dicā. ꝛ de hoc tho parte. i. q. xij. ar. xi. ȝ dicere hominem per dei potentiam absolutam ꝛ ipsius priuilegium speciale posse finalem beatitudinē cōsequi ꝑm omnē gradum beatifice perfectionis q̄ȝtum ad essentialem beatitudinem que consistit ī perfecta visione diuine essentie: ꝛ ꝑm quosdā ī perfecta dei dilectiōe ꝛ fruitione: ꝑm doctorem meū

217

catholicum est: ⁊ inducit illud augu. xij. super genesim ad lit
teram ⁊ in libro de videndo deum ad paulinam dicentis: ꝙ
moyses ex dei priuilegio spāli adhuc mortalem vitam agens
deum per essentiam vidit. tanq̄ȝ futurus iudeorum doctor vñ
nūeri. xij. de ipso palaȝ videt deū ⁊ nō ꝑ enigmata: ⁊ facie ad
faciem alocutꝰ ē cū exo.
xxxiij. viij. q. i. moyses.
vbi de hoc ⁊ paulus idē
priuilegiuȝ habuit tāq̄ȝ
futurus doctor gētiū. vñ
dic. ij. ad corinth. xij. se ra
ptum in paradisum dei.
constat autē intelligenti
bus ſm euȝ ꝙ omneȝ ꝑ
fectionē visionis ⁊ frui/
tionis pure creature pos
sibilem potuisset deꝰ eis
conferre ⁊ communicare per suam potentiam absolutam: al/
le. tho. iiij. senten. dist. xlvi. ar. vij.

a ¶ Quinto ꝙ ⁊c̄. non indiget. quasi hoc possit sua naturali
virtute. hoc expresse est hereticum ⁊ reprobatuȝ: de conse. di.
iiij. c. vl. ⁊ ibi soluitur quod opponitur de libertate arbitrij. ⁊
est contra doctrinam apostoli ad romanos. vi. gratia dei vita
eterna. i. beatitudo perfecta. huius ratio est: q: illud quod est
proprium superioris nature non potest natura inferior asse/
qui: nisi per actionem superioris nature cuius illud est pro/
prium: sicut nec aqua potest fieri calida nisi per actionē ignis
videre autem deum per sententiam in quo perfecta beatitu
do consistit soli deo est proprium. nulla igitur natura intelle/
ctualis potest deum per essentiam videre: nisi deo hoc facien
te: propter quod dominꝰ io. xiiij. qui diligit me diligetur a pa
tre meo: ⁊ ego diligam eum ⁊ manifestabo ei meipsum. ⁊ vi/
de quod dixi. s. e com. de mag. c. i. in prin. in glo per quaȝ.

b ¶ Sexto ꝙ se ⁊c̄. imperfecti. Ad huius intelligentiam sciē
dum ꝙ macrobius super secundo somno scipionis dicit: ꝙ
plotinus inter philosophie professores cum platone maximꝰ
distinguebat duo genera moralium virtutum: quam distin/
ctionem approbant theologi. quedam enim sunt modificati
ue passionum insurgentium in sensualitate hominis vel acti
onum occurrentiuȝ homini: sicut temperantia modificat de
lectationes existentes in cibis ⁊ venerijs: fortitudo timores ⁊
audacias que sunt circa pericula mortis ⁊ sic de alijs: ⁊ iste
dicuntur purgatorie quia sunt hominuȝ nondum purgato/
rum a possessionum insultibus: ⁊ per consequens non sūme
perfectorum: sed ad id toto conatu tendentium. Alie sunt nō
regulantes passiones sensualitatis: sed soluȝ tenentes animā
hominis in deo ⁊ in summa perfectiōe: vt si temperantia ter
renas concupiscentias ignoret: fortitudo passiones nesciat:
prudentia solis diuinis intendit: iusticia mentem cuȝ deo per
petuo federe teneat. ⁊ he virtutes dicuntur animi purgati:
quia sunt solum hominum totaliter purgatorum a passionū
molestijs: quod est solum beatorum vel paucissimoruȝ in hac
vita perfectissimorum huic conuenit quod dicit augu. xij. de
tri. quod nunc agit iusticia in subueniēdo miseris: quod pru
dentia in precauendis insidijs: quod fortitudo in preferen/
dis molestijs: quod temperantia in coercendis delectationi
bus prauis ibi nō erit vbi nil mali erit: sed iusticie erit deo re
genti subditum esse prudentie nullum bonū deo preponere
vel equare fortitudinis ei firmissime coherere temperantie
nullo affectu noxio delectari. ⁊ ꝑ hoc patet hoc sustineri pos
se q: anima perfecta perfectione patrie vel summa perfectio
ne: quaȝ paucissimi habuerunt in via licentiat virtutes has
quantum ad actum quia habent alios actus spē ab his qui

lē beatitudinē ſm oēȝ gradū ꝑfectiōis i pñti asseq: sic eaȝ i vita obtinet btā. ¶ Quintoᵃ ꝙ qlibet itellectualis natura i sei pa naturalit est beata: ꝙq̄ȝ anima nō idiget lumie glorie ipaȝ eleuāte ad deū vidēdū ⁊ eo btē fruēdū. ¶ Sextoᵇ ꝙ se i actibꝰ exercere virtutum est, hoīs imperfecti: ⁊ ꝑfecta anima licēciat a se v̄tutes. ¶ Septimo ꝙ mulieris osculū cum ad hoc natura ñ iclinet ē mortale pcm̄. Actꝰ aūt carnalis

in viatoribus inueniuntur: ȝ non licentiat quo ad ha
bitum: immo tunc perfectissime illas habet. Nam hȝ
charitatē in sūmo: ⁊ per consequens omnes habitus
virtutum moraliū. Unde apostolus. j. ad corinth. xiij.
Charitas patiens est benigna est ⁊c̄. ⁊ facit de pe. di. ij.
charitas. Hoc vi
so sciendum est:
ꝙ dicere imperfe
cti hominis eē se
exercere in acti/
bus virtutum in
actibus moraliū
reprimendo. s. im
petuȝ passionuȝ
per iudicium rō/
nis ⁊ imperium
voluntatis: hoc
est bene dcm̄ si sumamus īperfectuȝ pro nonduȝ hñte
summā perfectionem vt prius dixi: qualem. s. habent
beati in patria ⁊ qualeȝ habuerunt paucissimi in hac
vita: scȝ xp̄s beata virgo primi parentes in statu inno
centie ⁊ forsā alij ex priuilegio spāli. Sed si sumamus
imperfectū pro vitioso vel carēte perfectione necessa
ria ad saluteȝ: hoc est hereticum aplūs. n. qui perfectis
simus fuit in vita reprimebat insultus carnaliuȝ pas/
sionū. vnde dicit. j. ad corinth. xi. in fi. sic pugno non
quasi aereȝ verberans: ȝ castigo corpus meum. s. mo/
tus carnis illicitos reprimendo ſm augu. ⁊ in seruitu/
tem redigo. s. carnem spiritui seruire cogendo ſm euȝ
ad idem ro. vij. video aliam legeȝ ⁊c̄. ⁊. ij. ad corinth. xij.
Ne magnitudo reuelationum me extollat: datus ē mi
hi stimulus carnis. Item hieremias ⁊ ioānes baptista
qui fuerunt sāctificati in vtero ſȝ theologos habuerūt
fomiteȝ inclinantem ad venialia: ȝ non ad mortalia: ⁊
contra tales insultus bellauerunt. vnde cātat ecclesia
de ioanne baptista. Antra deserti teneris sub annis
ciuium turmas fugiens petisti: ne leui saltem macula
re vitam famine posses. beatus martinus legitur ꝙ car
neȝ spūi seruire cogebat. de beato benedicto greg. diē
ij dial. ꝙ insultus carnalis tentationis repressit proij/
ciendo se inter vrticas ⁊ spinas: vt per vulnera corpo
ris educeret ab anima vulnus mentis. Ex quibus pȝ
ꝙ perfecti perfectiōe necessaria ad saluteȝ non licētiāt
a se virtutes etiaȝ in actu: imo se exercēt in actibꝰ vir/
tutuȝ moraliuȝ. vnde ipse apostolus ad phil. iiij. quecū
q̄ȝ sunt vera: quecūq̄ȝ pudica: quecunq̄ȝ iusta: quecūq̄ȝ
amabilia: quecūq̄ȝ bone fame: si qua virtꝰ: si qua laus
discipline: hec cogitate que accepistis ⁊ audistis ⁊ vi/
distis in me. De heresi videmus: de insania etiaȝ hu/
ius opinionis patet. Quis. enim sciet se perfectum vt
licentiare possit virtutum actus: certe nullus: de pe.
dist. ij. si enim ver. nos autem iuxta. ⁊ de pur. ca. c. vlti.
ver. sed hoc. ⁊ quod ibi dixi.

c ¶ Septimo ꝙ mulieris osculum. Est sciendum pec
catum mortale dici dupl'r. vno modo ſm suam spēm:
vt furtum adulterium periurium de iureiur. ⁊ si chri
stus. v. quedam. ⁊ hoc modo oscula amplexus vel ta/
ctus non sunt mortalia: cū pñt absq̄ȝ libidine fieri: vel
ex consuetudine regionis vel propter pacem vel aliaȝ
necessariam vel rationabilem causam. Alio modo dici
tur mortale procedens ex inordinata ⁊ mala causa vt si
peccat mortaliter dans elemosynam pauperi vt illum
inducat ad heresim. Cum ergo non soluȝ deliberatus

cū ad hoc nā̄ iclinet pctm̄ nō est[a] maxie cū tentaf[b] exercēs. ¶ Octauo[c] q̄ i electione corporis iesu xpi nō debent assurgere nec eidē reuerētiaz exhibere: asserētes q̄ eēt ipfectionis eiusdē: si a puritate ⁊ altitudie sue ɔtēplatōis tm̄ descēderēt q̄ circa mysterium seu sacrum eucharistie aut circa passionez hūanitatis xpi aliq̄ cogitarēt. ¶ Nōnulla ēt alia sub simulata q̄daz sāctitatis[d] spē dicunt faciunt ⁊ cōmittunt: q̄ oculos diuine maiestatis offēdūt: ⁊ graue i se ɔtinēt piculum aīa⁊. ¶ Cū autē ex debito conmissi nobis officij hui⁹ i sectaz detestabilem ⁊ premissos ipsi⁹ execrandos errores[e]: ne ppagent[f] vlteri⁹: ⁊ p eos corda fideliū dānabilr corrūpantur: extirpare ab eccl'ia catholica necio habeamus. ¶ Nos sacro approbante ɔcilio sectā ipsaz cum premissis erroribus dānam⁹ ⁊ reprobam⁹ omnio ihibētes districti⁹: neqs ipos decetero teneat approbet vel defendat: eos autē q sec⁹ egerit aiaduersione canonica decernim⁹ puniedos. ¶ Porro diocesani ⁊ illarum partium iquisitores heretice prauitatis iquibus beguardi ⁊ beguine huiusmodi cōmorātur[f]: suuz officiū circa eos diligenter exerceāt inquirētes de vita ⁊ cōuersatōe ipso⁊: q̄literue sentiant de articulis fidei ⁊ eccl'ie sacris. ¶ In illos vero quos culpabiles repererint: nisi abiuratis sponte pdictis erroribus penituerit ⁊ satisfactionē exhibuerit cōpetētē: debitā exerceant vltionē[g]. ¶ Clemēs quintus in concilio vienensi

De hōicidio volūtario l' casual. Ru

Si[h] furiosus[i] aut

consensus in actuz peccati mortal': sed ētiaz in delectationez ei annexā ſm aug. ⁊ thologos fit pctm̄ mortale: per consequens cōsensus deliberatus in actū luxurie ⁊ delectationis ei annexe vt probant doctores fit mortale. oscula autē libidinosa amplexus ⁊ tactus si fiāt ppter delectatiōez huiusmōi: sicut n. soluz libidinosa. censentur: māifestum est propter hanc cām libidinosa oscula fore mortalia. ⁊ hoc tenet tho. ſcōa ſcōe q. cliiij. ar. iiij nec miruz cuz hic dicatur etiam de libidioso aspectu xxxij. q. v. nec solo. ⁊ c. se. ⁊ falsa ē ratio q̄ natura n̄ inclinet ad illa cū illa ordinent ad actum carnalem consumatum sic ad finem: sic aūt natura incliat aliquid in propriuz finez: ita inclinat in oīa de se ordinata in illū finē. sic n. grauitas si grauis naturalit icli nat illā ad se dor sum. Itez dato q̄ ratio esset vera: tamē cōcludit. si eni aliquid esset mortale quia natura non inclinat. g̃ ieiunare ⁊ peregrinari ⁊ alia penalia facere: credere deum trinuz ⁊ vnuz ⁊ talia que fidei sunt ad que nō inclinat natura essent mortalia: quod est insanum.

a ¶ Nō ē. hoc reprobaf ēt i simplici fornicatiōe. xv. di. §. als ea demū. xij. q. i. pdicādū. xxxij. q. iiij. meretrices. hoc probat ap'lus ad gal'. v. vbi premissa fornicatione ⁊ alijs vitijs submittit: q talia agūt regnū dei n̄ possidebūt: solū autē mortale excludit a regno dei: g̃ ⁊c. ad idē tho. iiij ibi attēde tibi ab oī fōnicatōe ⁊ pter vxorē tuā nō patieris crimē scire: ſꝫ crimē iportat mortale. lxxxi. di. c. i. ad idē de pe. ⁊ re. de⁹ q. Itē ē pceptū decalogi: nō mechaberis: exod. xx. xxxij. q. vj si mecaberis ad idē deuto. xxiij. ibi nō erit meretrix ⁊c. ⁊. j. ad cori. vi. fugite fornicationē ⁊c. ſꝫ idē rōne ɔcludit quam plene tho. psequit qōne quā pr. glo. allegauit in. ij. ar.

b ¶ Tētatur. tūc resistendum ⁊ actu virtutiȷ vtendum vt dixi. s. v. px. nō ferro de cor viti. significauit.

c ¶ Octauo q̄ ⁊c. exhibere. cū tñ scribaf ad phili. ij. q̄ i noie iesu oē genu flectaf: de imu. ec. decet li. vi. reprobaf ēt ſꝫ de ce. mis. sane. de cō. di. ij. nihil. Nā ēt cū euāgeliū legif curuari debem⁹: de ɔse. di. j aplica. ad idez. l. di. i capite. Cēsis āt ⁊ isania huius dicti pꝫ: q: ɔ̄dicit doctrine vtriusqꝫ testi. pcipit. n. ppha ēt pfecti in psal. xcviij. dñs regnauit irascāt ppl'i. ibi adorate scabellū pedū eius qm̄ sāctū ē: qd ō christi hūaitate ⁊ spālit ō christi carne expōsit aug. sic ēt dicit ap'ls ad heb. j. Introducit p̄mogenitū i orbē terre: ⁊ adorēt eū oēs angeli dei. Cōstat ēt si solū p pceptū eccl'ie: de pe. ⁊ re. ois. ſꝫ ēt p pceptū xpi: q̄ oēs q̄tūcūqꝫ pfecti tenentur determinato tēpore sumere corp⁹ xpi: ioan. vi. nisi māducaueritis carnē filij hois ⁊ biberitis ei⁹ sāguinē ⁊c. de cō. di. ij. prima. ⁊ luce xxij. ap'lis sūme pfectis dixit: hoc facite i meā commemoratione. s. e. cō. de re. ⁊ ve. si dñi p⁹ pn. Sꝫ qua rōne tenef qs corp⁹ xpi sumere ⁊ spūalit māducare: eadē rōne tenef ipm adorare etiā latrie adoratione: vt pbat augu. super psal. predi. ⁊ probat tho. iij. pte. q. xxv ar. i. ⁊. ij. Rō aūt istorum que sequitur est insania ꝑꝫ quaz virgo beata euāgeliste ap'li: item patriarche prophete fuissent sūme perfecti: cū ex gestis ⁊ verbis ipsorum appareat q̄ circa hoc iugiter cogitabant plus quia omnes beati de imperfectione notarentur: qui i diuina essentia vident q̄tidie oīa sacramēta hūanitatis christi: ⁊ illa liquidissime cotemplantur.

d ¶ Sanctitatis. vide qd sup. e. v. dixi. e cō de re. do. c. i. nullus li. j. de officijs: totius iusticie nulla capitalior q̄z eo⁊ q cuz maxime fallant id agunt vt boni viri videantur.

e ¶ Propagentur. ē ppago, ppagis vitis extēsa sub terra. Itē alicuius pgenies vl' psapia. ē ppago ppagas qd respicit producētez vel pcreātē: ide dixit qdaz: vitē propago bibit ide futura propago.

f ¶ Cōmoraf. vide eo ti. vt cōmissi. lib. vi. ℟. ⁊ contra illos.

g ¶ Ultionem. eodē. titu. ad abolendam. ⁊. c. excōmunicamus.

h Si furiosus. se sūmat habēs duo dicta in quorum primo determinat tres cāus i ſcōo q̄rtū ⁊ p̄mū determinat que habentur. xv. q. i. §. de furiosis. vsqꝫ ad finē questionis: ⁊ q̄ nō. e. q. in summa ⁊. c. merito.

i ¶ Furiosus. iste siue ɔtiuo furore laboret siue p l' infualla: q̄z diu furit pati pōt iiuriā: ſꝫ n̄ facē. ff. ō iiur. illō cāonizata. xv. q i illō. ⁊ qd p eū fit hēt pide ac si cāu aliq̄ accidissꝫ sine fcō psone ff. ō admi. tu. l. vl. i fi. vñ si dānū dat n̄ tenef aql'. ſꝫ ē pide: ac si q̄drupes fecissꝫ vl' tegl'a cecidissꝫ. ff. ad. l. aql'. ſꝫ etsi q̄ncūqꝫ § ꝗ. ⁊ idē ibi dr̄ ō ifāte. ⁊ alibi dr̄: qd ifās vl' furiosus pdidit vl' corrūpit ipunitū ē. ff. ō rei vē. qd ifās ⁊ rōnē reddit lex q̄ ō hōicidio loqt. ff. ad. l. cor. ō sic. l. ifās vl' furiosus si hoiez occiderit. l. cor. nō tenef: cū alterū inocētia ɔsilij alte⁊ facti ifelicitas excuset satis ergo suo furore punitur. ff. ad. l. pom. de par. l. pe. in fi ff. de offi presidis. diuus. j. Nn ⁊ afflictio non est addenda afflictio. vij q. i. cum percussio. de cle. egro. c. pe. C. de episco. au. tam dementis. in fi. sicut ergo furiosus non testaf C. qui test. a. fa po. furiosum. de suc. ab inte. s. c. fi. nec religionē

p̄ſitef.xvij.q.j.conſaldus.ꝺ regul. ſicut tenoꝛ .nec matrimo/
niuꝫ contrahit.de ſponſa.dilectus.nec baptiꝫat:de b.j.q.j.§.
ecce quādo.nec baptiſmū recipit:niſi in caſu: ꝺ bap.maioꝛes
ita nec occidendo irregularitatem cōtrahit: vt hic ⁊ facit.iij.
q.ix.indicas.⁊ quis pꝛobet ibi nō.⁊ in pꝛeꝺ.decre.cum dile/
ctus in glo.hoc ideo.⁊ q̄
modo pꝛobeť ibi ſcripſi:
⁊ fac qꝺ no.xlvj.diſt.c.j.

a ¶ Infans.minoꝛ ſeptē/
ni.C.de iu.deli.ſi īfanti.
de deſpōſa.ipu.c.vno in
pꝛi.li.vj.Et ē rō de q̄ ſu/
pꝛadixi.qꝛ etas illa igno
rat qꝺ videt.C.ꝺ fal.mo.
li.j. Inde ē ꝙ ex talium
ſpōſalibꝰ ñ ꝯhit publica
honeſtas: de deſpō.ipu.
līras.⁊.c. acceſſit.ſed ho.
in decre. illa ꝺ delic.pu.
dicebat: ꝙ puer nō doli
capax ſi pꝓiciēdo lapidē
vľ cultellū occidit aliquē
irregularis ē:lꝫ nō hūe
rit aīuꝫ occidēdi: qꝛ i le
ge pmotionis nō volun
tas ſed factū attēditur.
dicebat tamē tale homi
cidiuꝫ diſpenſatione di
gnuꝫ:cuꝫ cēſeatur quaſi
caſuale nō habita diſtin
ctione: ex quo nō diſcer
nit an dederit operam
rei licite vel adhibuerit
diligentiam:hoc hic repꝛobatur.

infansᵃ ſeu doꝛmiensᵇ homīes mutiletᶜ vel occidat:nullāᵈ ex hoc irregularitatem īcurrit:⁊ idemᵉ de illo cēſemꝰ q moꝛtēᶠ aliť vitare nō valēsᵍ ſuūʰ occiditⁱ vel mutilet īuaſoꝛē. ¶ Clemens.v. in concilio vienenſi.

De vſuris. Rubrica.

Ex graviᵏ ad nos iſiſi/nuatione pvenit: ꝙ q̄rūdā cōitates locoꝛuꝫ in offenſam dei ⁊ pꝛoximiˡ ac ꝯ iura diuiaᵐ pariť et hūanaⁿ vſurariā appꝛobātes quodāmō pvitateꝫ: p ſtatuta ſua iuramentoᵒ q̄nq꜡ firmata: vſuras exigi ⁊ ſolui nedū concedūt:ſꝫ ad ſoluendas eas debitoꝛes ſciēter cōpellūt:ac iuxta ipſoꝝ ꝯtinētiā ſtatutoꝛuꝫ grauia īponendo plerūq꜡ vſuras repetentibꝰ oneraᵖ aliiſq꜡ vtēdo ſuper his diuerſis coloribꝰ ⁊ fraudibꝰ exq̄ſitisᵠ repetitiōeꝫ īpediūt earūdē. Nos igiť pnitioſis his auſibꝰ obuiare volētes ſacro appꝛobāte ꝯcilio ſtatuimꝰ:vt qcunq꜡ cōitatuꝫ ipſarū ptātes capitanei rectoꝛes ꝯſules iudices cōſiliarii aut alii quis officiales ſtatuta hꝰiᵒ deceteroʳ facēˢ ſcribē vel dictareᵗ aut ꝙ ſoluanť vſure vel ꝙ ſolute cū repetūť nō reſtituāť plene ac libere ſciēť iudicareᵘ pſumpſerit:ſniaꝫ excōicatiōis īcurrātˣ: eandeꝫ ēt ſniaꝫ incurſuri:niſi ſtatuta hꝰi hactenus edita de libꝛis communitatū ipſaruꝫ ſi ſuper hoc

b ¶ Doꝛmiens.de iſto habeť de bap.maioꝛes.§.verum.ff.ꝺ acqui.poſ.l.j.§.furioſus.ſicut aliqui dōmiendo loquūtur:ita ſunt qui agunt etiam doꝛmiendo.
c ¶ Mutilet.not.quo ad irregularitatem mutilationē homicidio cōparari:ad idē li.di.aliquātos.⁊.c.ſiqs pꝰ.⁊.c.q i aliq̊. lv.diſt.euangelica.ne cle.vel mo.clericis.⁊.c.ſniam de raptoribus in epatu de cle.pu.in duel.c.j.in fi.e.t.is q.li.vj.
d ¶ Nullā.hoc tollit dictū illoꝝ q dicebāt tales q̄ ad oꝛdines ſuſcipiēdos irregulares eē:ſed nō quo ad ſuſceptos:qꝺ videbatur placere gra.xv.q.j.in fi. Itē illoꝝ qui diſtinguebant diſpenſabilē ab indiſpenſabili:vt dixi in gl.minoꝛ in fi.
e ¶ Et idē.determiat no.l.di.ꝺ his.ꝫ.e.ti.c.ij.⁊.c. ſicut dignū i fi.magne glo.per q̄ pꝫ ꝙ triplex i h erat opinio. pꝛima hug. ꝙ talis eſſet irregularis.ſcꝺa io.⁊ gof. ꝙ quo ad ſuſcipiēdos irregularis eſſet:ſed diſpenſabilis:ſed in ſuſceptis licite miniſtraret.tertia hic appꝛobata:que fuit bar.bꝛix.in pꝛe.c.ꝺ his. ⁊ in qōne que incipit aliquis repellendo violentiā quā tenebat hoſti.i pꝛe.ꝺcre.ij.⁊ in ꝺcr.ſiut dicēs ꝙ clemenſ quartus ⁊ curia ſic tenebat.
f ¶ Moꝛtem pꝛopꝛiam vt ſequitur.
g ¶ Nō valēs.inangulatꝰ erat vel ſic artatꝰ ꝙ fugere nō poterat nec ſe iuuare clamoꝛe vel alr.Si de hoc dubitať in foꝛo ꝯtētioſo nō credereť ſibi: ſed per circunſtantias occurerntes opoꝛteret hoc iudicari. In foꝛo penitentiali crederetur hoc aſſerenti.e.ti.ſignificaſti.ij.de ſpon.tua.
h ¶ Suū.hec lra inuit ſecꝰ in illo q occiderit volēteꝫ occidē pꝛēm filiū ꝯiugē vľ pſonā ꝯiūctam: quā alr iuuare nō poſſet. qꝺ veꝝ puto q̄ſi caſus ille nō icludať ſub necitate ieuitabili ſꝫ euitabili:⁊ h dico dato ꝙ veꝝ ſit qꝺ no.ino.de ſen.ex.ſi vo

j.vbi tenet ꝙ eo caſu pcutiēs clicū non ē excōicatꝰ:vt ibi ſcripſi.irregularitas.n.iſta ꝯhiť ſine clpa ēt ex merito:vt i iudice iuſte occidēte.li.di.c.j.⁊ dixi ꝺ ſpō. iter opa.ſꝫ illa excōicatio ñ:imo oꝫ ꝙ pcedat a diabolica ſuaſio circa clicū percutiēdū.xvij.q.iij.ſiquis ſuadente.

i ¶ Occidit.ēt vibꝛādo. nec reſtringas ad exēplum qꝺ ponit glo. pe. ber. i ꝺcre. ſicut.
k Ex graui.alſ ex grandi.
Caſus. officiales cōitatū faciētes dictātes vľ ſcribētes ſtatuta ſup vſuris ſoluēdis nō repetēdis vel ñ reſtituēdis: vel iudicātes ſm illā:vľ nō delētes illa poſſunt infra tres mēſes de libꝛis cōitatuꝫ:vel illa ſuātes excōiti ſunt. hoc pmo feneratōes ſ'cāis vſurarum edere coguť libꝛos rōnuꝫ.h ſcꝺo ptinaciter aſſerēs exercere vſuras ñ eē peccatuꝫ hereticus ē.hoc tertio. partes patent.

l ¶ Pꝛoximi.cu reſtitutio debeť. an vō valeant talia ſtatuta que tollūt reꝝ dñia vľ actiōes pvenientes de iure gētiū vľ ciuili ſatis ſcripſi pꝰ inno.ho.⁊ ꝯpoſt.de ꝯſti.q̄ i eccliaꝝ:⁊ fa.qꝺ no.ff.de conſti.pꝛin.l.j.
m ¶ Diuina.leuitis.xxv.deutero.xxiij.luce.vj.
n ¶ Humana.i.ab homie tradita: ⁊ ꝺ iure cāonico loqtur:ſaluo qꝺ no.xxiiij.q.iiij.c.qd dicā.⁊.e.ti.iij.⁊.C.e. tit.auc.ad hec.⁊ in auc.de eccle.ti.in pꝛin.coll.ix.
o ¶ Iuramēto.qꝺ ñ obligat.de re.iur.ſi ē li. vj.cū pncipale ñ tēat:ꝺ fo.cō.ſi diligēti.ñ ob.ꝺ iuſiu.ꝺbitoꝛes. qꝛ lꝫ valeat iuramētū ꝺbitoꝛis ſup vſura ſoluēda:cū ſuari poſſit ſiñ piculo aīe nec ſit i alſiꝰ piudiciū:iuramētū tñ ſup ſuādo iniq̄ ſtatuto ꝺ q̄ h loqť ſpicit alſiꝰ pꝛeiudiciū:vt.ꝫ.nec ſuari pōt ſiñ piclo ſalutis ſiē nec ſtatutuꝫ.
p ¶ Onēa.ferť ꝙ pgami ē ſtatutū ꝙ repetētes vſuras i foꝛo eccliaſtico p ptātē cogāť vſurario mutuare tātā pecuniā ⁊ tāto tpe q̄ꝫto tēuit pecuniā vſurarij.deducūt ḡ nālē obligatōꝫ i ciuilē:qꝺ ñ lꝫ : vt ſcripſi.e.ti. ꝯſuluit.ibi ſcribit io.⁊ gof.xiiij.q.iij.c.j.
q ¶ Exquiſitis.ſi.de here.ſtatutum.lib.vj.
r ¶ Decetero.q̄ ad penā excōicatiōis quā īponit.ſ.reſpicit futura:rō tñ cōſtitutiōis ē antiq.e.ti.cū tu.io.an.
s ¶ Facē.qd ſi fiat ſtatutū ꝙ nullꝰ p vſura ſcipiat vltra duos deñ.p libꝛa i mēſe:vꝫ ꝙ locū hēat pēa : q̄ſi ꝺ pſs negādo videať ꝺ tāto ꝯcedē:ꝺ pſū.nōne.cū ꝯcoꝛ.ꝫ:i
t ¶ Dictāe ꝯcꝺ.ne cle.vľ mo.ſētētiā(uꝫ puto.e.t.q̄ꝫto.ꝺ
u ¶ Iudicāe ꝺ ſcribētibꝰ iudicata ñ exp(tre.⁊ pa.c.j.
x ¶ Incurrāt.icōtiēti ſiñ(mit:ſiē i ꝺcr.nouēit ꝺ ſētē.ex tpiſ ifu allo:⁊ viꝺ qꝺ ſcri. i ꝺcr.nouēit ſp vb ſtatuaio

a¶ Ptātem. sic ergo intelligat de sen. ex. nouerit. ⁊ ibi nō. p inno. ⁊ ho. ⁊ e. ti. grauē ⁊ itelligo ꝯ ptāte iur̄ ⁊ facti
b¶ Tres mēses i dec. nouerit. dant duo tm̄: ꝫ cāus sꝫ diuersi: qꝛ statutū erat ꝯ libtatē ecclie: h alꝰ iniquū.
c¶ Eoꝝ. s. statutoꝝ. ⁊ hoc dicit: qꝛ quādoqꝫ nō statuūt talia: ꝫ assuescūt i. in consuetudinem deducunt.

instru. l. vl. quod me cā. c. vlti. ⁊ fa. qđ nō. de priui: cum oliꝫ. in dic ꝯ: fa. de pur. ca. c. i. in eo ergo qđ dicit se nō habere vel pdidisse nō credet: nisi aliter pbet. hꝫ ergo probare amissionē cū casu: pone incēdio vel ruina. ff. de eden. siquis ex argentarijs in fi. l. vl. de fide instru. ⁊ qđ no. in decre. cum olim. non ob. qꝛ ibi necesse est plene pbari tenorē. nō fit ḡ magnuꝫ preiudicium si super amissione stat iuramento: fa. de procu. ex i sinuatōe ꝫ cognosco vsurariū q nō scribit rōnes in libro: sed i cedulis q̄s statim dilacerat solutis credito ⁊ vsuris: si tali succederet heres ſi vsurariꝰ sed alꝰ fide dignꝰ statim videretur stari iuramēto: si huic rei fama consentit. de testi. pretere a. de proba. cum causā de presump. illud. ⁊ hoc casu vl qn̄ alꝰ nō posset haberi: posset recurri ad suffragiuꝫ decre. ad nostram. ij. de iureiur.

d¶ Obseruare. vt scripsi ꝯm ino. in decre. nouerit. obseruantes nisi sint de persōis expressꝭ excōmunicati non sunt.
e¶ Dolose. satis scripsi de emp. ⁊ ven. ad nostraꝫ.
f¶ Agetur. quo casu proceditur simpliciter ⁊ de plano. s̄. e. cōp. de iudi. dispēdiosā.
g¶ Codices. lꝫ ꝫ sit spāle nomē cuiusdā libri ciuilis scientie: tamē ampliatur ad oēs libros: de sum. tri. dānamus. ver. nō. n. ff. de eden. argētarius. § .i.

potestatem [a] habuerint infra tres [b] menses deleuerint: aut si ipsa statuta siue consuetudines effectum eorum [c] habentes quoquo modo presumpserint obseruare [d]. ¶ Ceterum quia feneratores sic vt plurimum contractus vsurarios occulte ineunt ⁊ dolose [e] quod vix conuinci pn̄t de vsuraria prauitate: ad exhibendum cū de vsuris agetur [f]: suarum codices [g] rationum [h] censura [i] ipsos [k] decernimus ecclesiastica compellēdos [l]. ¶ Sane siqs [m] in illum errorem inciderit: vt pertinaciter [n] affirmare [o] presumat: exercere vsuras non eē peccatum [p] decernimus eum velut hereticum [q] puniēdū: locoꝝ nihilominꝰ ordinarijs ⁊ heretice prauitatis inqsitoribus districtiꝰ iniungētes: vt ꝯ eos quos de errore huiusmodi diffamatos inuenerint: aut suspectos tanq̄ ꝯ diffamatos vel suspectos de heresi pcedere non omittant [r]. Clemens quintus in concilio vienensi.

De excessibus prelatorum.

h¶ Rationū. vide qđ no. ⁊ dixi de pba. c. i. ⁊ p azo. in sum. de edē. § nūc de editione rōnuꝫ. qcqd scribat de rationibꝰ edendis veritas vꝫ ꝙ rōis editio p spāles actiones petit a tutore curatore socio pcuratore ⁊ gestore. s. p acctiōes tutele, p socio mādati ⁊ his siles: sed pedictū de edēdo iuste petit ab illo q fecit illā ex publico officio: ꝫ si nō petit ratiōe publici officij: tunc vꝫ idē in illis qđ in instris si igit vt priuatꝰ qs cōficiat scripturā in libro de datis ⁊ acceptis: nō cogit ad illas rōnes edēdas sine cāe cognitiōe ⁊ in cāe cognitione vertit ꝙ illis vtat: vel ꝙ petēs sit pꝰuilegiatꝰ vt fiscꝰ. ff. de ede. l. iij. ⁊ sic pōt recte itelligi. l. pma. C. de eden. hoc ḡ nouū fac hec cōstitutio ꝙ addit aliū casū pꝰuilegiatū: i quo ēt taliū rōnū fit editio: q̄ an̄ cōstitutionē istā no fiebat: vt fuit oli determinatū p dominū iacobū de baysio frēm archiđ. qui q̄rebat de manifesto vsurario: q epo satisdederat: qđ vide in mercu. hoc. ti. sub lr̄a. e. Itē scias ꝙ istis rōnibꝰ staret ꝯ eos: pro eis nō. C. de pba. l. instr̄a. ⁊. l. rōnes. ⁊. l. exēplo. ⁊ no. ff. de edē. l. q̄daꝫ §. nūmularios in glo. sed an idem hodie. ⁊ facit quod no. de fide instru. c. ij. in fi. i. glo.
i¶ Cēsura. qd cōtineat hꝫ de vb. si q̄renti. nō vult ergo hec cōstitutio ipso iuito domū ipsius igredi vel archā ipsius frāgi: ⁊ vide qđ no. in spe. de instru. edi. §. videndū restat. v̄. pone instr̄a. ⁊ qꝛ hāc cēsurā lꝫ nō directe tn̄ indirecte ꝯ iudeos exercet ecclesia. e. ti. post miserabilē. ⁊. c. quāto. satis videret ꝙ ēt in iudeis haberet hoc locuꝫ si per seculares pricipes tales libros edere nō cogāt p iura pređ. ⁊ facit qđ dicā. j. parte pori.
k¶ Ipsos. vsurarios. ⁊ idem puto de ipsorum heredibus suis vel extraneis: de vsu. tua nos. ⁊. c. michael. ff. de eden. siquis ex argentarijs. §. i. ⁊. l. quedaꝫ: §. nihil.
l¶ Cōpellēdos. quid si dicat vsusurarius vel heres se nō hr̄e rōnes vel se illas pdidisse: videret credenduꝫ ipsius sacro. ff. de eden. ptor. §. sed si seruus. C. de fide

m¶ Siqs. vsurarius vel nō. ⁊ sic no. ꝙ iura nō solū puniūt vsurarios: de quoꝝ pena. e. ti. qꝛ in oibꝰ. ⁊. c. preterea. ⁊. c. q̄ꝫq̄ꝫ li. vi. sed etiā puniūt fauētes: q. s. ad hoc opꝰ alienigenis domos concedūt: vel tales i terris suis habitare pmittūt. e. ti. vsuraruꝫ. li. vi. Itē fauētes p modū de q̄. s̄. j. rn̄. grauiꝰ aūt puniūtur fauentes per modum hic expressum: ⁊ sic pꝫ plus puniri auctorizātem q̄ꝫ facienteꝫ: de hoc de of. dele. c. i
n¶ Pertinaciter. habetur hoc verbuꝫ. s̄. e. comp. de sum. tri. c. vno. § porro. ⁊ ibi exposui.
o¶ Affirmare. vide qđ no. de sū. tri. c. i. l. vi. in vl. glo.
p¶ Nō esse pecatuꝫ. ⁊ ex his aliqui dicūt vsurariū nō obligatuꝫ restitutioni: alij fatentur euꝫ restitutioni obligatū: sed sicut mutuū cōmodatū vel depositū recipiēs facta restitutione ad quā obligatꝰ ē nō penitet: ita vsurarius fcā restitutiōe vsure peniterenō tenet: ꝫ hoc ē falsuꝫ: qꝛ obligatꝰ restitutioni ex delicto furto vsura rapia vl simili mō ēt post restitutōeꝫ hꝫ penitere: de homi. sicut dignū. §. eos. de fur. c. vl. de iiur. si qs domū. cū si. ⁊ vide qđ no. ho. i sū. de penis i vlt. colum. v̄. sed nunquid sufficit. ⁊ sequentibus.
q¶ Hereticū. nō solū ē hereticꝰ male sētiēs de articulis fidei vel sacramētis ecclie: de here. ad abolēdā i pn̄. ꝫ ēt q puersū habꝫ dogma vel falsas vel nouas opiniones gignit aut sequitur. xxiiij. q. iij. inter scisma ⁊ heresim. ⁊. c. hereticꝰ. istud autē est cōtra doctrinam ecclesie. e. ti. c. iij. ⁊. c. cum tu in fi. Iudei v̄o q dicunt hoc inducētes auctoritatem deutero. xxiij: nō feneraberis fratri tuo. p quibus facere vꝫ. xiiij. q. iiij. ab illo. nō includuntur hac constitutione: quia nō cadit in illos proprie heresis que diuisionem notat: ꝫ ipsi nunq̄ꝫ in vnitate fuerūt. Item certum est ꝙ peccant in articulos fidei: q non sapiūt humanitatem xp̄i: de quibus de sū. tri. firmiter. ⁊ hoc scit ecclesia ⁊ illos sustinet: ⁊ nihil ad nos ⁊c. ij. q. i. mlti. de diuor. gaudemus. possēt tn̄ sup his per ecclesiam compesci si talia dogmatizarent inter xp̄ianos. vt scripsi post inno. ⁊ hosti. de vo. ꝙ sup his. v̄ defensione. sic in alijs casibus coercentur q nō. de iude. iudei siue. Ad rationes v̄o ipsorum responde vt scripsi. e. ti. cōquestus. ⁊ no. ho. i sū. e. ti. §. an aliquo.
r¶ Omittant. p moduꝫ de quo. s̄. e. comp. de hereti. c. i.

Requens[a] ⁊ assidua nos q̄rūdā religiosorum q̄rela circunstrepit[b]: ꝙ pleriq₃ epi ⁊ eoꝝ supiores[c] ac ceteri eccl̄iarū plati ipsoꝝ religiosoꝝ gentē iniuste in subseq̄ntib⁹ multiplicit̄ ingetāt[d]. Quidā .n. exēptos capiūt[e] ⁊ icarcerāt i casib⁹ nō concessis a iure[f]. ¶ Quidam[g] p grauiū intminatōem[h] penaꝝ impediūt: ne debētes exemptis decimas seu redditus illos soluant eisdē: neue[i] aliqui missas eoꝝ audiant[k] molentes[l] in molendinis ⁊ coquētes in furnis eoꝝ: ꝓuiētes q̄₃ ⁊ vasallos ⁊ domesticos[m] eorūdē₃: vl' al's q̄litercūq₃ cōtrabētes ⁊ participātes cum ipsis: suspendunt ⁊ itdicunt ⁊ excōicāt absq₃ causa[n] rōnabili p libito voluntatis[o]: bona illorū iterdu₃ nihilomin⁹ illicite occupātes ⁊ appellationib⁹[p] q̄s p̄dicti exēpti ob p̄dicta vel alia grauamina rōabilit̄ itponunt[q] quandoq₃ minime deferentes: appellātes occasione appellationu₃ huiusmodi int̄dum capiunt aut capi faciunt ⁊ carceri mancipari[r]. ¶ Quidā[s] pretea capellāos i eccl̄ijs pleno[t] iure spectantib⁹ ad eos dē: l₃ nulla causa subsit legitima: celebrare non sinunt: nec mīstrare parochianis ecclesiastica sacra. ¶ Nonnulli[u] etiam indebite abbates monachos ⁊ conuersos exemptos necnon ⁊ clericos ipsis pleno iure subiectos: si eis non pareant in his etia₃ in q̄bus nō tenentur eisdem: iconsulta facilitate suspēdūt excōmunicāt capiunt ⁊ incarcerant: ac loca ⁊ ecclesias interdicunt[x] ipsorum: in exigendo[y] insuper ab ipsis exemptis ipsorumq₃ subditis subsidia charitatis excedunt[z] nimium contra eos ⁊ insolita[&] ac indebitas ipsis contra[?] iura exactōnes imponūt: nouos[ꝝ] census ⁊ indebita onera parochialibus imponunt eccl̄ijs in q̄bus exēpti ius obtinent patronatus. pcessus[a] iuste factos: seu sn̄ias iuste latas a delegatis sedis apostolice vel a conseruatoribus pro exēptis publicari seu executioni mādari a suis subditis non pmittūt[b] tabellióibus[c] publicis ibibent: ne instrumēta conficiant[d]: ⁊ iudicibus ne iusticiam faciant: ac iurisperitis ne cōsilium vel auxiliu₃ prebeant in causis seu negocijs eorunde₃ presētatos[e] per exemptos ad ordines vel beneficia: quorū pn̄tatio ad eos pertinet: nolūt admittere: nisi presentātes ponant obedientia₃[f] in salutatione litterarum[g]: quas p huiusmodi pn̄tatiōe trāsmittūt. ¶ Ecclesijs[h] q̄₃ vacantibus i quibus monasteria ius obtinent patronatus: repulsis ꝑsonis idoneis presentatis: ad eas personas instituūt inhabiles ⁊ indignas[i]. ¶ Quida₃[k] etiam ecclesias curam aiaru₃ habētes ad mensam[l] abbatu₃ spectantes: quaꝝ fructus

a Reques. Prouiderat greg. ꝯ. xxvij. grauamina q̄ plati religiosis iferebant .e.ti. nimis .i. ⁊ .ij. hoc ꝓ ꝯciliū pui[de]t ꝯ. xxx. a qb⁹ platos cessare pcipit: ⁊ p suos subditos cessari facere iubens ipsoꝝ puilegia ⁊ iura ꝓuari: ⁊ est huic si. s̄. e. cō. de censi. ad nostrum.
b ¶ Circūstrepit. sūptū. lxiij. di. frequēs ⁊ ꝺ resti. spo. freq̄ns i pn. li. vi. ⁊ ibi exponitur.
c ¶ Supiores. archiepiscopi ⁊ patriarche.
d ¶ Inquietāt. sūptū. e. ti. nimis in prin.
e ¶ Capiunt. etiā prelati sūt excōicati: cū iniuriosas man⁹ inijtiūt in clericos de sen. ex. vniuersitas.
f ¶ A iure. de pui. c. i. li. vi. de here. ad abolēdā. p has tn̄ ꝯstitutiōes cle. i mltis casib⁹ hn̄t ordinarij iurisditionē sup exēptos: q̄s dicā. j. de pe. c. ij.
g ¶ Quida₃. i. scd̄m.
h ¶ Intermiatiōe₃. hoc nō ligat ad pena₃: quod dic vt no. de sag. c. vnicum concor.
i ¶ Neue. tertium.
k ¶ Au diāt. qꝺ tn̄ lic₃ sine preiudicio pochialiū ecclesiarū: de paro. c. ij. qꝺ dic vt ibi: ⁊ qꝺ eis offertur suū est: de sta. mo. c. i. religiosi tn̄ nō debēt aliquos retrahere ab accessu vel frequētia suaꝝ ecclesiarum. j. ti. i. c. i.
l ¶ Molētes. quartum.
m ¶ Domesticos. j. ti. i. c. i. ad fi.
n ¶ Cā rōnabili. ꝯ hos erat puisū: ꝺ sē. ex. sacro.
o ¶ Volūtatꝭ. ꝯ hos erat puisū de puil'. q̄₃to. ꝫ illa loq̄t de exemptis vl' puilegiatis: ista gn̄alius de oibus: vt p₃ in fi.
p ¶ Et apellatōib⁹. q̄ntū.
q ¶ Inrponūt. vide qꝺ no. de priu l' aucte. li. vi. in vlti. glo. p inno. ⁊ hos. de ap. dilectis.
r ¶ Mācipari. puniēdi sunt: vt ij. q. vi. decreto. ꝺ appella. ꝺ pore. ⁊ timētibus talia sufficit protestari: quod dic vt de ap. c. vlti.
s ¶ Quidam preterea. sextum.
t ¶ Pleno iure. xvi. q. ij. visis. de priuil'. quoniam.
u ¶ Nonnulli. septimu₃.
x ¶ Interdicunt. si de exemptione constat sn̄ie non ligant: de ap. si duobus. de reli. do. cu₃ dilectus. de h' de accusa. veniens in vlt. glo. cum suis remissionibus.
y ¶ In erigendo. octauū. ⁊ ar. ad ea que scripsi de censi. cū apl's sup. ꝟ. charitate. ꝙ eps pōt exigere charitatiuū subsidium: dūmō sit moderatum. io. an.
z ¶ Excedunt. cū tn̄ illud esse debeat moderatū. de cēsi. cū apostolus. § phibem⁹. de of. or. ꝯquerēte in fi.
& ¶ Et insolitas. nonum.
? ¶ Cōtra iura. e. ti. c. i. de cēsi. c. iij. ⁊ . c. ecclesijs.
ꝝ ¶ Nouos. decimū. ⁊ hoc ē ꝯ id de cēsi. phibem⁹.
a ¶ Processus. vndecimum.
b ¶ Permittūt: p hoc possēt a delegatꝭ vel ꝯseruatorib⁹ puniri: cū illoꝝ iurisditionē ipediāt: ꝺ of. dle. c. i. ēt ab ipsis subdelegatis si iurisditionē hn̄t. e. ti. ex l'ris. saluo qꝺ de cōsecrationib⁹ dicitur. e. ti. c. vl. li. vi. §. vices.
c ¶ Tabellióib⁹. duodecimu₃.
d ¶ Conficiat. in cā's vel negocijs ⁊c. vt sequit̄. ⁊ h̄ est ꝯ forma₃ iuramenti ipsoꝝ: de q̄ dixi ne cle. vl' mo. sic te. ⁊ nō. i spe. ꝺ istru. edi. §. restat. v̄. ꝫ q̄o sb q̄.
e ¶ Pn̄tatos. xiij.
f ¶ Obedientiā. dicēdo salutē obediētiā. debitā ⁊ ꝺuotā vl' his silia: si sint exēpti n̄ tenēt obediētiā p̄fiteri: ꝺ pui. cū olī. ij. si n̄ sūt exēpti. satꝭ ē ꝙ a pncipio p̄miserūt: de simo.
g ¶ Lr̄aꝝ. (ne di. sit g̃ pn̄tatio p l'ras ꝺ his q̄ fiūt a p. ea noscit̄. ibi ꝺ h̄ i. i. (glo.
h ¶ Ecclesijs. xiiij. alias in ecclesijs.
i ¶ Indignas. ad hoꝝ r̄motionē: dato ēt ꝙ cēnt digni. agē pn̄t pn̄tātes ⁊ pn̄tati. xvi. q. vij. ꝺcēnim⁹. ꝺ iurepa. ex l'ris ⁊. c. ex isinuatiōe. ꝺ re iudi. cū bertoldus. io. an.
k ¶ Quidam etiam. xv.
l ¶ Ad mēsā. no. ino. de re. ec. nō ali. vt sup. ꝙ res i qb⁹

ecclia hȝ directū dñiū ꝫ ali⁹ vtile vt sūt feuda ñ pñt di ci ꝺ mēsa: cū ali⁹ fruct⁹ ꝑcipiat: ⁊ ꝑ tāto illoꝝ ēt ad ec/ cliaȝ reuersoꝝ fieri ꝑmittit noua ifeudatio: ꝺ feudis. c. ij. Sȝ q̄rit q̄ eccłie dicāt ꝓpe ꝺ mēsa ꝑlatoꝝ vl' capitłoꝝ vel singulariū dignitatū vl' ꝑbendaꝝ: ⁊ videt ꝙ ille q̄ sūt mēsis eoꝝ vni te intm̄ ꝙ rectorē vel vicariuȝ ꝑpe tuū nō habēt ali/ uȝ q̄ȝ illuȝ cui fa/ cta ē annexio: qꝺ ꝓbat hec lr̄a: ⁊. ꝺ ea. cō. de rescrip. c. i. ꝺ supplē. neg. ꝑla. c. i. ꝫstꝺ autē pōt sic eē ꝑ vnio/ nē sic factā ꝑ epi/ copū de ꝯsēsu ca pituli. ꝺ. c. cōpił. ꝺ re. eccle. nō alie/ nā. si vna. de sta. mo. c. i. §. ad h̄. ꝑ ꝑscriptionem vt no. in ꝑdi. decre. vt super. ꝑ papa/ lē ꝯcessionē: ⁊ de hoc nō dubitat: ꝺ ꝑuile. pastoralis nec putes ꝙ eccle sia q̄ pleō i re. ꝺ iectōi spectat ad illos ꝓpterea di/ cat de mēsa. lȝ. n. rector talis eccłie istitutionē ⁊ desti tutioneȝ ab illis recipiat ⁊ ab illis visitet ēt q̄ ad tē/ poralia: nō tñ pñt fructus ad suos vsus ꝯuertere: ni si illā hēant i mē sā vel suos vsus ꝯuertēdā: qꝺ ꝓ bāt preꝺ. decre. ꝫ ob. ei: qꝺ diri in ecclesia q̄ spectat ad mensā poni ⁊ deponi ꝓ libito vicariū tēporalē: decre. extirpāde. §. q vō. de ꝑben. ⁊. ꝺ. c. compila. de iurepa. c. i. ꝑ que patet ꝙ in eccłia an/ nera quo ad tēporalia istituit rector vel ꝑpetuus vica ri⁹: ꝫ dico ꝙ aut ecclesia spectās ad mēsā ꝑlati vel colle gij vl' dignitatē hñtis vl' ꝑbēdarij recipit suꝑioris isti/ tutionē q̄ ad regimē eccłie vl' saltē ppli: ⁊ tunc locū hȝ qꝺ dr̄ de vicario perpetuo aut pleō iure spectat ad illū ēt q̄ ad spiritualia: ⁊ tūc hȝ locū qꝺ dr̄ de vicario tēpo rali ēt si sit curata vt h: ⁊ suꝑ his vide qꝺ scripsi de pre ben. de monachis. de ꝑuile pastoralis.

a ℂ Adfirmā. de loca. vestra. ne prelati vices suas. c. fi.

b ℂ Nō vacēt. fac. ꝺ. e. cō. de ꝛp. c. i. de sup. ne. ꝑla. c. vno. §. ꝑ missa illi. n. ñ erāt rectores: ꝫ firmarij. sec⁹ si rectores fuissēt lȝ (manuales.

c ℂ Nonnulli. xvi.

d ℂ Rectorib⁹. q alibi dicūt vicarij: de prebē. de monachis.

e ℂ Sustentari. ꝯ id. ꝺ. e. com. de iurepa. c. i. cum concor.

qñqȝ clericis secularibus tra dūt seu ꝯcedūt ad firmā[a]: cle ricis ipis ꝯcedētib⁹ suis ꝯferūt clericis: q̄ꝙ ipe ꝑꝑ hoc eccłie in v̄tute non vacent[b] ℂ Non nulli[c] q̄ȝ in eccłijs monachoꝝ iura ipsoruȝ iniuste sibi appro priāt: ⁊ de ipsoruȝ redditibus vt volūt ordināt: ita ꝙ recto ribus[d] eaꝝ nō remanet vñ va leant sustētari[e]. ℂ Quidā[f] cū armis[g] ⁊ erecto vexillo molē dina ⁊ alia bona ꝯ iusticiam destruūt exēptoꝝ: q̄ etiaȝ tāto tꝑe possederūt: ꝙ de ꝯrio me moria non existit[h] mittuntqȝ[i] freq̄nter ad monasteria suaꝝ ciuitatū ⁊ dio. suos cōsangui neos ⁊ nepotes: ⁊ interdū aia lia sua cū custodib⁹: vt eis[k] de bonis monasterioruȝ debeat prouideri. ℂ Abbates[l] insu/ per ⁊ priores monasteriorum freq̄nter ꝯpellunt: vt suis con sanguieis ⁊ nepotib⁹ mōaste riorū suoꝝ seu prioratuuȝ pos sessiones ꝯcedāt in ꝑpetuum vel ad tꝑs: q̄s q̄dē ꝯcessiones nos nullas eē volum⁹ ipo[m] iu re. ℂ Eosdē[n] q̄ȝ abbates ⁊ ꝑ ores qñqȝ ꝯpellunt ad ꝑsentā dū sibi ad eccłias vacantes: i quib⁹ ius obtinēt patronat⁹: ⁊ ad monachandum[o] interdū suos familiares cōsanguieos vel nepotes: frequēter[p] etiam ꝑmittunt et[q] tacite ꝯsentiunt: ꝙ in suo dñio tꝑali ꝑ milites vasallos ⁊ ipsoruȝ tꝑales offi ciales monasteriorum bona mobilia ⁊ inmobilia ꝑ violen tiā occupent i casib⁹ nō ꝑmis sis a iure: ⁊ alie varie iniurie personis ecclesiasticis ⁊ mo nasteriorum hominibus irro gentur. ℂ Preterea[r] interdū iniuste priores ⁊ alios benefi ciatos beneficijs suis priuāt: vt sic fructus beneficiorum illo rum percipere valeāt primo anno pretextu priuilegij: qꝺ asserunt se habere: ꝙ vsqȝ ad certum tempus fructus bene ficiorum vacantium possint percipere primi anni[s]: qui/ bus[t] non contenti equos bo/ ues thesaurum ⁊ alia bona monasteriorum ⁊ beneficio/ rum vacantium illicite[u] occu pant: que essent futuris suc/ cessoribus reseruāda[x]: quidā[y] militibus ⁊ alijs potentibus dignitatum suarum redditus ⁊ prouentus vendunt ad tem pus: vt per ipsos[z] exempti vi cini fortius opprimant. ℂ Nō nulli[⁊] etiam indebite[ꝯ] mona/ steria dirimunt: alij[ꝑ] domos ⁊ hospitalia ⁊ alia bōa mona steriorum mobilia ⁊ immobi lia frequenter occupant[a] et de tinēt occupata. ℂ Pluries[b] quoqȝ sine causa iusta impedi unt: ne exempti loca sua va leant reparare.[c] ℂ Quidā statuta faciunt ꝑ que derogat

f ℂ Quidam. xvij.

g ℂ Cū armis tenēt ꝫ de vi publica: ꝺ h̄ ꝺ or. co. c.

h ℂ Nō existit. (ij. i. j. gl. ⁊ sic i ꝑscriptōe releuare tur ab onere ꝓbādi titu lū de prescrip. e. ti. li. vi.

i ℂ Mittuntqȝ. xviij.

k ℂ Ut eis. ꝺ ꝯsāguineis nepotibus aialib⁹ ⁊ cu custodib⁹ ipsorum.

l ℂ Abbates. xix.

m ℂ Ipso iur. ꝯcor. ꝺ. e. ꝯ. ꝺ re ec. ñ ali. c. i. ⁊ ibi ꝯce dēdi pēa suspēsiōis ipōit

n ℂ Eosdem. xx.

o ℂ Mōachādū. qꝺ q̄n/ qȝ spectat ad solos ꝑlatos qꝺ dicvt ꝺ rgla. c. fi. li. vi.

p ℂ Frequenter. xxi.

q ℂ Et rpete. ꝑmittūt qꝺ

r ℂ Preterea. xxij.

s ℂ Anni. ꝺ rescrip. si ꝓpt li. vi. ⁊ lȝ h lr̄a posset idu ci ꝙ ꝑuilegiū tale ꝯpre/ hēdat bñficia: ēt spectā/ tia ad exēptos: ñ tñ ꝓbat ꝺ bñficijs exēptꝫ: ex q̄ per ēpȝ sit ꝑuatio vt ꝑmisit. qcqd tñ dicat archi. i. de cre. si ꝓpt. puto ꝙ si i ꝑui legio dr̄ ꝺ bñficij s dio. ve niēt exēpta. sec⁹ si diceret ꝺ bñficijs sibi subiectꝫ: ⁊ ē sile qꝺ scripsi ꝺ ꝛp. ab batē vbi pȝ respōsio ad ꝺcre. graue. ꝺ of. or. q̄ in/ ducitur ad contrarium.

t ℂ Quibus. xxiij.

u ℂ Illicite illa. n. q̄ ad fruct⁹ ñ ꝑtient vsurpat ñ ꝺbēt: ꝺ elec. generali. §. vl. li. vi. ⁊ ꝯcor. ꝺ. e. ꝯ. ꝺ ꝺ

x ℂ Rebuāda. de. (ci. c. ij. of or. presenti. li. vi.

y ℂ Quidam. xxiiij.

z ℂ Ut ꝑ ipos. h als licitū ex aīo fit illicitū: sup q̄ viꝺ qꝺ no. ꝺ re. iur. locupletari. li. vi. xi q. iij. sıqs vō. ⁊ ē si. huic ꝺ ꝺci. i aliqb⁹. ꝺ iude. c. pe. ⁊ qꝺ scrip/ (si ꝺ senten. excō. q̄ȝre.

⁊ ℂ Nonulli. xxv.

ꝯ ℂ Indebite. ꝫ sec⁹ ex cā iusta. vij. q. i. ⁊ tēporis. xvi. q. vl. si (qs vlt. ꝺ cō. di. i. trib⁹.

ꝑ ℂ Alij. xxvi.

a ℂ Occupāt. dicēdo sibi ius ꝑ violētiā cadūt a iur suo siqꝺ hēant. C. vnde vi. siqs i tātā. x vi. q. vi. placuit. de ꝑbē. eū q. li. vi

b ℂ Pluries. vigesimū septimū.

c ℂ Repare. qꝺ tñ iudeis ꝑ mittit ꝺ suis synagogis iuxta ꝑmū statū: de iude. consuluit.

c ℂ Quidam. xxviij.

ꝑuilegiis[a] exẽptoꝝ: ⁊ gnãlit[b] q̃ples ꝑlati religiosis ꝑtertiꝫ exẽptis ⁊ ꝑuilegiatis i ꝑsonis ⁊ reb⁹ suis ac iurib⁹ spũalib⁹ ⁊ tpalib⁹ graues inferũt ꝯ iusticiã ⁊ eoꝝ ꝑuilegia[c] iniurias ⁊ iacturas. ¶ Uex qꝛ vna est regulariũ ⁊ seculariũ ꝑlatoꝝ ⁊ subditoꝝ exẽptoꝝ ⁊ non exemptoruꝫ vniuersal' ecclia: extra quaꝫ nullus oio saluatur[d] quorum omniũ vnus[e] est dñs vna fides ⁊ vnum baptisma decet[f] vt oẽs qui eiusdẽ sunt corporis[g] vnius ẽt sint voluntatis: ⁊ sicut fratres ad inuicẽ vinculo charitatis sint astricti: decet igitur vt ⁊ prelati ⁊ alij tam exempti q̃ non exempti: suis iuribus sint cõtenti[h] ⁊ alt' in alteri⁹ iniuriã non prosiliat seu iacturam. ¶ Uniuersis itaq; ꝑlatis ecclesiaruꝫ presẽtis sanctionis edicto districte precipiẽdo mandam⁹: quatenus ipsi a ꝑdictis grauaminibus oio cessantes ⁊ cessare suos subditos facientes: viros religiosos exẽptos priuilegiatos ⁊ non exemptos: mẽdicantes ⁊ nõ mendicãtes charitatiue tractent ⁊ foueãt: ⁊ sua iura ⁊ ꝑuilegia inuiolabilit' eis seruẽt. ¶ Et quoniã[i] pl⁹ solet timeri qδ spãlit' q̃ qδ gnãlit' ĩhibetur[k]: eisdẽ prelatis districtissime ĩhibem⁹: vt abbates priores ⁊ alios religiosos ne ad sua gnãlia vl' ꝓuicialia vadãt capl'a[l] ĩpedire quõlꝫ nõ ꝑsumãt. Cle. v. i ꝯcilio vienẽsi

De priuilegijs ⁊ excessibus priuilegiatorum. Rubrica.

[R]Eligiosi[m] qui clericis aut laicis sacramentũ vnctionis[n] extreme vel eucharistie[o] ministrare: matrimoniave solennizare[p] nõ habita[q] sup his pa rochial'[r] ꝑsbri[s] licentia spãli[t]

a ¶ Priuilegijs. hoc non possunt. xxv. q. ij. c. j. ⁊ ij. immo. nec ipsum pricipem decet hoc facere: de regu. iur. decet cum suis concor. li. vj.
b ¶ Et generaliter. vigesimonouum generalie.
c ¶ Priuilegia. decurtanda erant ipsis eorum priuilegia: de priuile. dilecti. io. an.
d ¶ Saluatur. de summa trini. c. j. §. vna.
e ¶ Unus ẽ. ad ephe. iiij. habetur de hac triplici vnitate: ⁊. s. e. compi. de summa trini. c. j. §. ad h' ⁊. j. de senten. excom. c. j. ad ideꝫ. xxiiij. q. j. loqtur.
f ¶ Decet inspicim⁹ qd deceat: quod proprie respicit honestateꝫ: de vo. magne. de elect.
g ¶ Corporis mystici. qδ ẽ collectio fideliũ: de ꝯse. disti. j. ecclia. cuius caput est christus: δ sacra. vnc. c. vno ꝟ. h' vbi:
h ¶ Contẽti. s. e. titu. accedentibus. io. an.
i ¶ Et q̃niã trigesimuꝫ.
k ¶ Inhibetur. xxiij. di. q̃ꝫq̃ꝫ. δ hereti. si aduers⁹
l ¶ Capitula. ꝯcor. xxxij. q. iiij. sicut. circa fi.
m ¶ [R]Eligiosi. ponit sex casus i qbus religiosos excõicat: ⁊ absolutioneꝫ pape reseruat: ⁊ priuilegijs ⁊ exẽptiõib⁹ nõ obstãtib⁹ eos p ordiarios locoruꝫ denũciari ꝑcipit. secũdo ibi quibus. ponit septem culpas religiosorum a quibus eos precipit abstinere sub certis penis: quas eis imponi iubet: ⁊ q̃s prelatis ipsorũ impõit si non satisfecerint. tertio ibi sane. ponit moderationeꝫ circa duos primos casus. Et no. per principium hanc constitutiõꝫ cum suis penis ita locuꝫ habere in religiosis: q̃ seculares clericos non includit. An vero includat religiosos perfectos ecclesijs parochialibus quo ad non suos parochianos dubitatur: ⁊ vide quod dixi. s. e. com. de deci. c. j. in. j. glo.
n ¶ Unctionis. de hoc sacramento. xcv. di. §. sed istud. ⁊. c. se. de sacra vnc. vno. in prin. de ver. si. quesiuit. de pe. ⁊ re. q̃ in
o ¶ Eucharistie. dicitur ab eu quod est bonũ. (te. ⁊ dic vt ibi ⁊ charis quod est gratia quasi bona gratia. ⁊ de hac satis. s. e. com. de reli. ⁊ vene. sanc. c. vno.
p ¶ Solemnizare. i. solemniter benedicere: de hac benedictione habetur. xxx. q. v. c. j. ⁊. iiij. capitulis se. xxiij. di. c. vl. de spon. consultationi. de se. nup. c. j. ⁊. ij.
q ¶ Non habita. sed nunquid credet religiosus parochiano dicenti se habere talem licentiam: videtur q̃ sic per id quod no. de pe. di. vj. placuit. quia non est presumendus imemor sue salutis. j. q. vij. sancim⁹. de homi. significasti. ij. sed cõtra. quia videmus in sacramento ordinis cum datur a non suo episcopo q̃ ibi requiritur plena fides de licentia: ⁊ quando q̃ de causa: de temp. or. c. j. ⁊. ij. li. vj. cum si. Item ista est quedam absolutio facta per parochialem presbyterum: super q̃ non creditur ei qui se dicit absolutum de of. or. ex parte. de sen. ex. sicut. Idem si dicatur de legato: de of. de le. cum in iure. sed posset ad primum responderi illud speciale: quia sacramentum ordinis non datur propter recipientem tantum: immo propter alios: ⁊ ideo dicit' sacr'm dignitatis. j. q. j. §. si ergo ⁊. §. ecce si clericus. ⁊ facit quod no. δ cõiu. seruo. c. j. in glo. ij. h' ista sacramẽta recipit quis ꝓpter seipsuꝫ Ad secũdo all' respondetur: q̃ illa vera in foro cõtentioso: secus in penitentiali vt dixi in predi. δcret. sicut sup ꝑma glosa.
r ¶ Parochialis ꝑ hoc q̃ ad scholares mercennarios ⁊ his siles intelligo ꝑsbyteruꝫ i cuius parochia ĩhitãt sa. qδ no. de pe. disti. vj placuit. de hoc scripsi de pe. ⁊ re. t'. omnis sup ꝟbo sacerdote. ⁊ ho. tractauit in summa de paroch. §. pe. ver. quis intelligatur parochianus. de pe. ⁊ re. § cui confitendum ad fi.
s ¶ Presbyteri. puto licentiam parochialis sufficere qui adhuc presbyter non est: puta qꝛ ẽ infra annuꝫ: vel dispensatum ẽ cũ ipso ꝰm formã decre. cum ex eo. de elec. lib. vj. vel est parochialis collegiata. e. ti. statutuꝫ. facit de elec. suffraganeis. de transla. c. j. ⁊ qδ ibi no. v' etiã sufficere licentia vicarij gerẽtis curã p moduꝫ ꝑdicte decre. cũ ex eo. facit. j. de pe. cupientes. puto etiã post factũ a penis excusari illũ q hoc fecit δ auctoritate diocesani: facit δ pe. ⁊ re. c. ij. i fi. li. vj. naꝫ diocesis ẽ parochia epi: de dona. apostolice in prin. ⁊ eps presbyt. xcv. di. olim. de pec. cleri. c. ij. ⁊ fa. qδ scripsi de pe. ⁊ re. oĩs sup ꝟbo ꝓpo. ⁊ hoc eo forti⁹ quãdo vacat parochialis ecclesia sed qñ nõ vacat añ fcm̃ consulas abstineri: ⁊ ex licentia episcopi vel archipresbyteri ciuitaten'. hoc nõ fieri: lꝫ ab illis recipi possint: vt scripsi de of. archipsbri. c. iij. ⁊ ẽ sile de iureiu. verum. ⁊ qδ dixi de iudeis siguit. de re iudi. inter. super. iij. glo.
t ¶ Speciali. hic etiã est dubiũ an hec spãlitas respiciat soluꝫ expressionẽ ꝑsonaꝝ: qδ ẽ dicere an sit satis q̃ presbyter licentiat religiosum vt parochiãos suos possit iungere ⁊ eis eucharistiam prebere: an requirat' parochianoꝝ expssio: q̃b⁹ hec sit prebẽda. Itẽ an sufficiat generalis lnĩa data parochiano q̃ possit illa recipere a quo vult religioso: an vo tali religioso vel' paro

b3

aut qui excõicatos a canone[a] preterꝗ̄ in casibꝰ a iure exp̃s/sis[b] vel ꝑ priuiligia se. ap. con/cessis[c] eisdem: vł a sententijs[d] ꝑ statuta ꝓuīcialia[e] aut syno/dalia ꝓmulgatis: seu vt v̇bis eoꝝ vtamur[f] a pena ⁊ culpa absoluē queꝗ̄[g] p̄sumpserint excõicationis īcurrāt[h] sn̄iam ipso facto ꝑ sedē aplicā dũta/xat absoluendi[i]: quos ēt loco rũ ordinarij postꝗ̄ de hoc eis cõstiterit excõicatos faciāt pu blice nunciari[k]. donec de abso lutione ipsoꝝ eis fuerit fcā fi des: nullo religiosis eisdē suꝑ hoc exẽptõis vł alio p̄uilegio suffragāte[l] ¶ Quibꝰ ēt ī vir tute scē obedientie: ⁊ sub īter minatiõe maledictõis eťne di strictiꝰ inhibemꝰ: ne in s̄moni bus suis ecctiaꝝ p̄latis detra hāt[m] aut etiā retrahant laicos ab ecctiaꝝ suarũ freq̄ntia vel accessu[n]: seu īdulgētias ꝓnun ciēt īdiscretas[o]: neue cũ confe ctionibꝰ testamentoꝝ īterer ũt a restitutiõibꝰ debiti aut lega tis matricibus[p] ecctis facien dis retrahat testatores: nec le gata vel debita[q]: aut male ab lata īcerta sibi aut alijs singu laribꝰ sui ordinis fratribꝰ vel ꝯuentibꝰ in alioꝝ[q] p̄iudiciuꝫ fieri seu errogari ꝓcurēt: nec etiā ī casibꝰ sedi[r] ap. aut loco rũ ordinarijs[s] reseruatis quē ꝗ̄ absoluere[t]: aut ꝑsõas ecctia sticas p̄sertiꝫ[u] coraꝫ iudicibus delegatis[x] a nob̄ suaꝫ ꝯ̄ eos iu sticiā ꝓseq̄ntes vexare īdebi te aut ad loca plura[y] ⁊ p̄sertiꝫ multũ remota[z] cõuenire p̄su māt. ¶ Siq̄ ꝟo p̄missa vł ali qđ[ꝛ] de p̄missis attētare p̄sum pserit: ꝑ duos mēses subiace ant penis illis q̄ s̄m eoꝝ regu lā vel statuta ꝓ grauibus[ꝛ] cri minibꝰ seu culpis eis ꝯsueue rũt īponi: suꝑ[ꝝ] qbꝰ absq̄ māi festa necessitate[a] cũ eis nõ va leat dispensari. ¶ Ceteꝝ p̄la ti eoꝝ nisi de his q̄ occcasione p̄missoꝝ excessuuꝫ ad eos q̄q̄

chiano ꝯ tali religioso sp̄ālis lnīa requirat: vt bene sa tisfiat huic lr̄e cõsulo ꝙ ꝯ personis ⁊ ꝯ cõferēte ⁊ reci piēte ⁊ ꝯ sacramētis fiat specificatio: ad h̄ ꝯ se. excõ. cõ stitutionē. lib. vj. ⁊ ꝯ dolo. ⁊ cõtumacia. c. ij. cũ cõcor. s. e. cõpil. ꝯ vita ⁊ hone. cleri. c. j. j. de sentē. excõicatiõis grauis ī fine. Cre derē tñ ꝙ exquo de sacramento fit specificatio: lꝫ nõ exprimat nomen ꝑochiani: cũ da/tur lnīa religioso vł nomē religiosi cũ datur licentia parochiāo: euite/tur pena: facit de tempo. ordi. c. j. ⁊ ꝯ offici. vica. c. vl. lib. vj. Et no. ꝙ h̄ de pn̄ia nõ dicit: que etiaꝫ de lnīa sacerdotis ꝓprij recipi nõ posset a presbytero nõ ha bente curam: ꝯ h̄ ꝯ pe. ⁊ remis. oīs ⁊ tamē dato ꝙ re ciperet: nõ est lo/cus huic pene: sic etiaꝫ nõ habet lo cuꝫ pena in sacra mento baptismi cũ illud hic ñ ex/primatur. io. an.

a ¶ A canone q̄ cũq̄ etiā a q̄ ep̄s vel sacerdos pos set absoluere: de sen. ex. nuper. Et videtur idem de sn̄ia hoīs: de q̄ forte ideo nõ expressit: q2 ab illa absoluit q excõicauit vel eius supior: de of. or. pastoralis. Sed ꝯtrariũ puto vt in casu illo nõ expesso ñ sit locus pene: de elec. statu tuꝫ cũ ꝯcor. li. vj. ⁊ ad h̄. j. e. ti. ib. a sētētijs ꝑ statuta ⁊c.

b ¶ Expressis. ꝯ se. ex. monachi. ⁊ c. cum illoruꝫ.

c ¶ Concessis. habent multi religiosi priuilegium ab apostolica sede super absolutiõibus diuersoꝝ casuuꝫ.

d ¶ A sententijs puto ꝙ oēm sn̄iam includat excõica/tiõis suspēsiõis vł īt̄dicti: cuiꝰ necessaria sit absolutõ.

e ¶ Prouincialia. aut synodalia: de vtrisq̄ de accu. sicut olim. cum concor.

f ¶ Utantur. concor. de here. accusatus. § ille quoq̄. li. vj. ⁊. j. de pe. ⁊ re. c. ij. ⁊ vide quod ibi dicam.

g ¶ Quencq̄ꝫ. etiam religiosum vel consocium. nihil. n. excipit qui dicit quodcunq̄ꝫ: de ma. ⁊ obe. solite. in fi.

h ¶ Incurrāt. qđ de recipiētibus absolutiones vel sa cramenta predicta: an ex tali participio sint damnati: vide quod dixi de sen. ex. contingit. j.

i ¶ Absoluendi. nisi in mortis articulo. s. e. cõ. de her. c. j. ⁊. ij. ⁊. j. de penis c. j.

k ¶ Nunciari. sic. s. eo. cõ. de censi. c. fi. j. ti. j. c. ij. in fi.

l ¶ Suffragāte. q. n. s. penā incurrāt ⁊ denuncietur vt est dictum. Priuilegia enim super his concessa tollerē nõ in tendit: vt. s. pꝫ: concor. qđ dixi. s. e. cõ. de deci. c. j. in fi.

m ¶ Detrahant. vj. q. j. deteriores dicit hier. ad rusticũ: Non est humilitatis mee atq̄ꝫ mensure de ministris ecctiaꝝ sinistꝝ q̄ppiā dicere: hēant illi ordinē suum ⁊ gradum: xvj. q. j. si cle ricatꝰ. Tulliꝰ ī reinuecti ua cõtra salustiũ in fi. se/pius vidi grauius offen dere animos auditoruꝫ eos qui aliēa vitia aper te dixerũt: q̄ꝫ eos qui cõ miserunt. Intelligo au/tem hanc lr̄aꝫ cũ nomia tim detrahũt: vel per cir culocutioneꝫ que vicem habeat ꝓprijs nois: al̄s ī genere bene liceret pre dicatori tangere vitia p̄ latorum. vnde dominꝰ dixit: super cathedram moysi sederũt scribe ⁊c. matth. xxiij. j. q. j. omnia. licet ergo ī genere qđ ñ in specie: de of. or. si sacē/dos. caueāt tamen vt ēt in generali locutiõe lin/guam refrenent: quia q inconsiderate loquitur: sentiet mala. v. q. v. §. h̄ aliud. xliij. distinctio. sit rector.

n ¶ Accessu. facit de pa/rochi. c. ij.

o ¶ Indiscretas. s. ñ ꝯces sas: ⁊ ꝯ his. j. ꝯ pe. ⁊ re. c.

p ¶ Matricibꝰ cathe/dralibus vel alijs: de v. si. venerabili. ꝯ prescrip. c. j. ⁊. c. ex transmissa. de trāsac. pterea. ij. j. ꝯ sen.

q ¶ In alioꝝ. s. q (ex. c. j. bus debēt vel quibꝰ legare volebāt. posset ēt itelligi de ep̄is: q̄bus cõpetit dispositio male ablatoꝝ icertoꝝ de. quibus pre misit: ⁊ tunc faceret pro hosti. in his que scripsi post eum de iudeis cum sit. de vsu. cum tu. al̄s videretur facere contra ar/chi. in eo quod legitur ⁊ no. de testa. c. ij. li. vj.

r ¶ Sedi ap. hos colligit guil. ī reptorio. de pe. ⁊ re.

s ¶ Ordinarijs. de hoc no. ꝯ pe. ⁊ remis. si ep̄s. li. vj. ⁊ per hos. in summa de peni. §. cui confitendum in fi. ij. colũ.

t ¶ Absoluere. a peccato vel a culpa. de absolutione enim ab excommunicatione dixi in prima parte.

u ¶ Presertim. hic duplex punctatio.

x ¶ Delegatis a nobis. facit de immu. ec. c. qm̄. li. vj.

y ¶ Plura. de rescrip. c. fi.

z ¶ Remota. lꝫ enim in hoc sit prouisum per decr. nõnulli ꝯ rescrip. ⁊. e. ti. statutum. li. vj. tamen quandoq̄ꝫ danť eis ꝯs̄ua tores q̄bꝰ dať ptās trahēdi vltra duas dietas: ñ obstātibꝰ ⁊c.

ꝛ ¶ Uel aliqđ. no. ꝙ equalis ē pena ꝓ vno actu prohibito ⁊ pro pluribus sic. j. ti. j. c. j. §. ciuitas. ⁊ fa. ad no. vj. q. j. innitare. ⁊ ad id quod scripsi in. q. gualteri.

ꝯ ¶ Grauibꝰ. dcr. ñ solũ ī fi. ꝯ regula. li. vj. dicit ꝓ g̃uioribus.

ꝝ ¶ Super quibus. penis

a ¶ Necessitate. puta infirmitate senectute vł his similibus

241

a ¶ Peruenerint. ergo vbi nil peruenit nõ est locus huic pene.
b ¶ Ecclesiasticis. laicis ergo non prouidet.
c ¶ Plenariã. cõcor. s. e. cõp. de here. c. ij. §. a qua. intelligo qñ ꝙ fiat plenaria qñdo pceptũ ad illã sufficit. vt pbat pcedẽs lr̃a
d ¶ Requisiti facit qd dixi. s. e. comp. de deci. c. j. ⁊ dic regsiti ab his qz infert vt ibi.
e ¶ Supensionis. declarari debuisset an ab officio an ab administratõe puto tamẽ ꝙ de suspẽsiõe ab officio loquatur: ⁊ an includat suspensionẽ beneficij dicam. j. de penis cupientes.
f ¶ Aplica. gñale puilegiuz circa hoc. s. totũ orbez respiciens sol⁹ papa cõcedit: spãle tñ quo ad suã dioce. cõcederet eps ex cã: qd dic vt de rli. do. ꝯstitut⁹. de re iudi. cũ inf. simile qd dixi de altari viatico: de pui. i his.
g ¶ Domesticis. de v. si. c. vl. lib. vj.
h ¶ Ministrare. ꝯcor. s. e. cõ. de reli. do. ⁊ q: ꝯtigit in fi. per quaz qd hic de priuilegio dr̃ videt̃ ẽt ex cõsuetudie posse cõpetere: nisi dicas ꝙ illa decr. nõ dicit valere cõsuetudinẽ ꝙ religiosi talia ministrẽt: sz dicit valere ꝯsuetudiez ꝙ sacẽdos hospitaliuz vel sacerdotes pochiales paupib⁹ ⁊ familie illa ministrent. possit ergo priuilegium hoc casu quod nõ potest ꝯsuetudo: facit de pe. ⁊ re. si episcopus in fi. lib. vj.

modo puenerit[a]: ecclijs aut psonis ecclesiasticis[b] dãnificatis vel lesis satisfactionẽ plenariaz[c] exhibuerit ĩfra mẽsez: post ꝙ sup hoc fuerit regsiti[d] suspẽsionis[e] sñiaz vsqz ad satisfactionẽ debitam eoipso incurrũt: non obstantibus in premissis statutis aut quibuslibet priuilegijs cuiuscunqz tenoris existant. ¶ Sane religiosis illis quib⁹ est ab apostolica[f] sede cõcessuz: vt familiaribus suis domesticis[g] aut pauperibus i hospitalibus suis degentibus sacramenta possint ecclesiastica ministrare[h] nulluz ex pmissis volumus quo ad hoc preiudiciuz generari.

Idem in eodem.

Archiepiscopo[i] p que uis loca exempta[k] sue prouincie facienti transitum: aut ad ea forsitan declinanti[l] vt crucem[m] ante se libere portari faciat: benedicat[n] populo diuina officia priuatiz vel publice ibidem audiat: ⁊ ea etiã in pontificalibus[o] celebret et faciat i sua presẽtia sine[p] põtificalibus celebrari[q] quouis priuilegio cõtrario non obstãte sacro appobante concilio: presentis constitutionis serie duximus concedendũ. ¶ Similimodo concedimus episcopo: vt in locis eisdẽ[r] sue diocesis possit populo benedicere: audire diuina officia: ⁊ ea etiam[s] celebrare: ⁊ in sua presẽtia facere celebrari[t] ¶ Sic tamen ꝙ pretextu cõcessionis huiusmodi in locis ipis exemptis vel circa hoc puilegiatis nullam aliam iurisditionem[u] idem archiepiscopus vel episcopus exerceat: nec personis exemptis vel priuilegiatis molestiã inferat vel grauamẽ: nullumqz exemptioni vel puilegijs eorũdez aliud preiudicium generetur[x]: nec ipsis archiepiscopo vel episcopo ius aliud quomodolibet acquiratur[y] ¶ Clemens. v. in concilio vienẽsi.

De penis.

Si quis[z] suadente

i ¶ Archiepo archiepi p loca exẽpta puĩcie sue faciũt crucez ante se deferri: ipsi ẽt ⁊ diocesani ibi bñdicũt: audiũt diuina ⁊ illa celebrãt. ⁊ faciũt celebrari: p hꝫ tñ exẽptis vel priuilegiatis i alijs nl̃lu fit piudiciũ scd̃a ibi sili mõ tertia ibi sic tñ.
k ¶ Exempta. hꝫ discernit̃ p ea q̃ habentur eo. ti. si papa. li. vj.
l ¶ Declinãti. de pscrip. cũ ex offi cij ⁊ iunge lr̃az sacro approbãte cõcilio pñtis ꝯstitutionis serie duximus concedendun.
m ¶ Ut crucez. de hac. e. ti. antiqua ⁊ vt li. pen. c. j.
n ¶ Bñdicat solẽniter p illa vba: sit nomẽ dñi bñdc̃z ⁊ vide qd no. de cõ. di. j. cum ad celebrandas. xxvj. q. vj. ministrare xcv. di: ecce. ⁊ quod no. de priui. abbates. lib. vj.
o ¶ Põtificalib⁹. itelligo ẽt cũ pallio. qd ẽ põtificale archiepi celeb⁹ tñ pmiss ꝫ q no. de vsu. pal. ad honõẽ ⁊ itra ecclã. e. ti. c. j.
p ¶ Sine põtificalib⁹. ergo eps nõ posset ibi facere i põtificalibus celebrari. qd itelligo nisi esset diocesanus cui hoc competit suo iure: vt. j. dicam: facit pro inno. hec littera.
q ¶ Celebrari põit hꝫ duo vt diuersa. vñ aliud ẽ celebrare: aliud q̃si auctõicãdo sibi facẽ celebrari: aliud simplr̃ audire. In pmo ⁊ scd̃o casu excõicat⁹ irregularitatẽ icurrit: ⁊ sic loq̃t̃ de cle. ex. com. m. illud in fi. In tertio nõ: de hoc scripsi de exces. prela. c. fi.
r ¶ Eisdem. s. exemptis vel circa hoc priuilegiatis.

s Etiã celebrare. i põtificalib⁹. p illud ꝙ dicit similiter mõ scias qd no. inno. de vsu. pal. c. si. ꝙ epi i diocesib⁹ alienis ẽt si de lnia diocesanoꝝ celebrẽt ñ vtunt̃ põtificalib⁹: nisi sup. p hꝫ sint puilegiati: all. de renũ. ad supplicationẽ. sz ho ibi dicit: ꝙ ẽt põtificalib⁹ ⁊ sine lnia poterũt celebrare: sicut huat gñalis ꝯsuetudo: ⁊ ẽt pdicare: nisi spãliter phibeant̃: remittẽtes ad no. ex de here. cũ ex iiucto ꝯtra lr̃a vr̃ facere p host. inq̃ztũ in locis exẽptis his vtit̃. In ꝯtriuz facit p ino. inq̃ztuz lr̃a dicit: ꝙ archiepẽs sibi celebrari facit sine põtificalib⁹ fortiter facit. Itẽ q: hꝫ dicit lr̃a vsũ põtificaliũ ꝯpetere archiepo itra puiciã epo itra diocesiz facit eo. ti. abbates. ⁊. c. vt aplice. li. vj. posset dici dictũ ho. pcedere qñ põtificalibus vtit̃ suũ iurisditionis exercitio: vt missaz celebrãdo ⁊ pdicãdo: facit e. ti. c. vl. li. vj. ⁊ qd not. vj. q. iij. c. j. sz ob. s. pxor. fin. vt prediri. dici posset: ꝙ archiepẽs ñ cõmittit̃ epo vsuz põtificaliũ ex. suã diocesiz: sz suo iure episcop⁹ celebrãs vtit̃ illo. qd vt dixi approbat cõsuetudo: sed si iurisditione vel offõ vti vellẽ: puta ordinando degradãdo: chrismãdo vel filia faciendo: tũc sine lnia epi id nõ poterũt. ix. q. ij. p totũ. Si tñ circa illoꝝ exercitiũ habent lniãz epi: puto ꝙ vti poterunt põtificalib⁹: ⁊ i hoc differant põtificalia a pallio: quo nõ vteret̃ archiepẽs i aliena puĩcia ẽt de lnia illi⁹ ad quẽ spectat: nisi super hoc eẽt priuilegiatus: de vsu pa. ex tuarum. strictior ẽ. enĩ vsus palij q̃z põtificaliũ: vt ibi pz. ⁊. e. ti. ad honorẽ. (⁊. c. j. ⁊. ij.
t ¶ Celebrari. sine pontificalibus vt. s.
u ¶ Iurisditioẽz. fac. xviij. q. ij. lumioso. de of. or. cũ eps.
x ¶ Generet̃. ꝯcor. s. e. cõ. de fo. ꝯp. q̃zuis in fi. (lib. vj.
y ¶ Accquiratur. concor. e. t. quia intentionis.
z Si quis suadente. percutiens episcopũ capiẽs bãniẽs vel hoc mãdãs vel ratificans socius cõsiliari⁹ fautor ⁊ defẽsator cuz suis posteris ciuitas in hoc delinquens ⁊ eius officiales penis varijs per concilium puniuntur. secũdo ibi nec super hoc. excusat rigorem dicens: ꝙ grauiores pene oberẽt ipõi. tertio ibi: sãc rpent ius ãtiquũ de absolutis mortis articulo: q sanati reincidunt si non satisfaciãt.

a Diabolo.?cor.xvij.q.iij.siqs suadēte diabolo.⁊ fa cit ad casū.e.q.siqs decceps.ij.q.j.in primis.v̄.de per/sona ianuarij.C.de epis.⁊.cle.siquis in hoc.

b In hoc.s.n. diuersa gnā sacrilegioꝝ de qb⁹.xvij.q.iiij.§.sacrilegium.⁊.c.se.⁊ de hoc ipsius varijs penis no.e.q.sacrilegiū

c Queuis pō tificē. illos ergo q renūciauerunt loco ñ ordini vi? scludere: de or. ab epi.c.j.sed tūc nō erit loc⁹ pene: de qua.j.v̄ .a feu dis.⁊.v̄.ipsius fi lij. Electos vero nōdū ?secratos q pōtifices.i.epi nō sunt: non vi/detur includere.

d Vel temē.Il le igit q pcuteret se ōfēdendo nō ligabit his penis: fa.e.ti. i qbusdā. ⁊ qō ibi no.⁊.e. ti felicis i pn.li.vj.

diabolo[a] in hoc[b] sacrilegij genus proruperit: q queuis[c] pō tificem iniuriose vel temere[d] percusserit aut ceperit seu bā niuerit[e] vel hec mandauerit[f] fieri. aut facta ab alijs rata[g] ha buerit vel socius in his fuerit facientis: aut consiliuz in his dederit aut fauorem: seu sciē ter[h] defensauerit[i] eundem in illis casibus de predictis[k]: in quibus excommunicationez per iam editos canones[l] non subiret: fit huius nostre consti tutionis auctoritate: non ob stante quacunqz consuetudi ne[m]: quam reputamus appro bāte sacro cōcilio poti⁹ corru ptelā: anathematis mucrone percussus: a quo nequeat nisi per sūmū pōtificem[n] preterq̄ in articulo mortis absolui. A feudis insup locatiōib⁹ officijs ⁊ bñficijs spūalibus si ue tpalibus q̄ ab ecclia cui sic offens⁹ pcst ep̄s obtiet cadat hoc ipso: ac ad eandē eccliaz libē reuertāt.[o] ipsius filij p ma sclinā[p] descēdentes lineā vsqz ad gnātionē scdāz[q] oī spe dis

e Bāniuerit .?cor.de iiur. oliz.⁊ no.q pl⁹ hz ōcr. felicis e.ti.li.vj.q̄z ista in eo q punit hostiliter insequē tem:ista sola percutientem capientem vel bānientem: hz tñ plus ista i eo q punit banniētē:qō illa nō facit.

f Mādauerit.no. casū quo punit solū mādatū: ⁊ ē maleficiū pfectū:?cor ō homi.p bñani ad fi.li.vj.⁊ vt ibi.no.pnia ⁊ reuocatio hoc casu ñ pdest. Sz qr h duꝝ vi? quē ex solo mādato maleficio ñ secuto tot penis in uolui:⁊ qr regulariter v̄ba cū effectu recipiūt: de cle. nō resi.relatū cū ?cor.iō pōt expōi vel hec.s. pcussio/nes captōes vel banna iam facta: facit eo.ti.felicis in prin.de sen.ex.quicunqz.li.vj.

g Rata.opz ergo q hec facta fuerint ipsius cōtēpla tiōe:al's ratū hēre nō posset:ō reg.iur.ratū que.li.vj.⁊ e.li.ō sen.ex cū qs.⁊ no.e.ti.felicis in prin.li.vj.

h Sciēt.q h allegat hoc pbet:qō dic vt ō re.iu. psu

i Defensauerit. quia littera ista de(presumit li.vj. quattuor his tractat.scilicet de socio consiliario fauo rem dantte defensante: de singulis videamus. Cir ca primum sciendum q socij proprie dicuntur bm de riuatores propter periculi vel opis societatē:⁊ dicit so/cius a sequor eris.vñ dicunt q socius pprie in pículo collega in officio:comes in itinere:?sors i pnnio: soda lis in mensa vel in sede: h nos iuriste dicimus sociuz in crimine.xxij.q.iiij.si ad peccatum.xxvj.q ij illud in fi. In ecclesia de of.dele. cum.R.de sen.ex.ex tenore. In ordine de confes.c.j.in fi. In via:de vo.c.ij. In con iugio.xxvij.q ij.cum societas. In lucro.de spon.c.ij.ō sepul.c.j.de socio criminis:de quo ad propositum: ⁊ quem quandoqz vocamus consortem: de here.cum bm lib.vj. dicit canon quem malis tripliciter sociari: committendo:fauendo: non corripiendo. xxiij. iiij. ita plane.⁊ ideo non caret scrupulo societatis occulte ⁊c. lxxxvj.di.facientis.ij.q.vij.negligere. ō homi.sicut.§. ij.hic tamem puto stricte socium summi pro agente: qui aliquid cooperatur ad actum percussionis cap/tionis vel banni. ⁊ lz in delinquendo sint quandoqz plures socij quorum nullus est principalior: ⁊ tales inclu/duntur sub agentibus de quibus premisit quandoqz tamē vnus est principalis alter cooperans: ⁊ sic sumitur hic soci⁹: quod patet: quia de faciente premiserat.⁊ est similis distin/ctio circa vnionem:nō.ne se va.c.j: Circa secundum de con/siliario non insist: sed vi de quod no. de reg.iu. nullus ex consilio.li.vj. ff.de ver. si.sepe.in fi.ff. man.l.ij.in fi.insti. ō ob. que ex delic.§.ope. Circa tertium de fautore vl' fa uente sciendum est q ē simplex fauor q nil adij/cit ad peccandum: de q̄ e.ti.felicis.§.illud.li.vj. ⁊ de tali non videtur h intelligendum per id qō dicit in his vt statz di/cam. Item sciendum q dicit illum impietati fa/uere: q obuiare potest ⁊ obuiat.xxij.q.iij. qui po/test.lxxxiij.di.error. de sen.exqūte.sed ō hoc dic vt ibi.⁊ qr lra h dicit in his.s.pcussiōe captione vel banno patet q fauens huic delinquenti post delictum preter ōfēsorē ō q̄ seqtur non incurrit hāc penam.in materia hēticoꝝ lati⁹ repiunt fautores,ō qb⁹ ō hē.excōicam⁹ §.credē tes e.ti.c.ij.⁊.c.? christiāos li.vj.vt ligēt ibi ēt p⁹ delictū ⁊ post snaim fauētes:de q̄ pbo.i sum.de heret.§ pe.⁊ dixi i p.§.cre/dentes.⁊ facit de here.accusatus.§.pe.li.vj. Circa quartum de defensore est aduertendū:q littera non recipit in his qō pdixit in tribus proximis casibus:per qō puto q etiam defē sorem post maleficium punire intendit. Est ergo quidam de sensor vel auctorizator delicti ⁊ talis grauius punit q̄z agens xj.q.iij.q consentit. xxiij.q.iiij.qui alioꝝ.⁊ no.ij.q.j.notum .de offi.dele.c.j. Est ali⁹ defensor q etiā post delictū defēdit:puta impediendo:ne delinquens ad man⁹ iudicis veniat exami/nādus vel puniendus.xxvij.q.j.si custos. facit.xxj.q.v.per totū.vel ne fiat executio:de of.deleg.ex lris. hunc etiam intē dit includere:⁊ probatur.e.ti.felicis.li.vj.post prin.ibi postea receptauerit vel defensauerit ⁊c. Nō tamē puto q is qui talē defēderet ne ledat a puato nedū tertio h illo offēso: puta ep̄o vel ei⁹ cōsanguieis vīdicare volētib⁹ icludat hac pēa cū illa sit iiuria ad quā ēt ppulsandā a socio qs tenet:de sen.ex.dile/cto.cum suis concor.lib.vj. De illo qui defendit in iudicio patrocinando:vipe quod dixi post Ho.de cle.excom. propo/suit.super ver:fautorem.

k De predictis.vt in banniente vel id mandante vel id ra tum habente socio ⁊c. ⁊ hec littera probat q in his casibus qb⁹ p antiq iura ?trahebat excōicatio ñ iterat p hāc ?stōnē.

l Cāones.xvij.q.iiij.siqs suadēte.ō sē excō.nup.⁊.c quicūqz.

m Consuetudine.que forsan.habebat tales capi vl' bāniri per reges principes:concor.de iudi.clerici.

n Pontificem.concor.de sen.ex.c.j.io.an.

o Reuertantur.cōcor.e.ti.ad aures.⁊.c.i quibusdam.

p Masclinā i:telligebat ⁊ ñ fuisset appositū.e.ti. vbicūqz.li

q Scdā ōcr.i qbusdā.e.ti.pūit q̄rtā:h illa i hōicidio l'nl(vj

lnō ⁊ q̄ ad pōas ibi expssas.s proxios aduocatos vice dñōs. feudatarios ⁊ bñficiatos:⁊ puatos: puat q̄rtā gnātiōz ēt a cle ricoꝝ collegio.ista lati⁹.logt q̄ ad pōas: stricti⁹ q̄ ad ōscēdēs ⁊ penā ibilitaqz bñficioꝝ i illis diocesib⁹ iiii.io.an.

222

a ¶ In ciuitate.no.inhabilitatē bñficij in vno loco nō i alio: cōcor.de excef.prela.illud.⁊ fa.qd no.de ap.pastoralis in vl. glo.⁊ est fi.de elec.si compromissarius.§ pe.li.vi.

b ¶ Obtinēda.nō priuat obtentis.credo tamē ꝙ illa pmutare non posset cum alio beneficio ipsius dio.

ꝰ ¶ Penam adequandam culpe violātis dignitatez tante preeminentie quod sequitur.

ꝶ ¶ Proteruitatem.vt lit.non contes.qm̄ in fi.de iudi. cum non ab homine.

a ¶ Cōmode poterit.idem verbū de sē.ex.eos g.i.⁊.ij. li.vi.decre.decetero.co.ti.dicit q̄z citius opportūitatez habuerit: qd exponit ibi hosti.i.cessante ipedimento ⁊ aliq̄ modico tēpore idulto q̄ sibi de necessarijs valeat prouidere: alias .ff. ex quibus cau.ma.l.ab hostibus §.fi.per hoc patet ꝙ non crederetur circa hoc absoluto: sed iudex habebit hoc arbitrari: facit ꝺ elec. q̄z sit i prin.⁊ qd ibi no.⁊.e.ti.cupientes.§.ceterum li.vi.alias i ipse absolutus ex friuolis excusationibꝰ frigoris ⁊ caloris ⁊ his similibus constitutionē eluderet: facit ꝺ do.⁊ contu.cum olīz de accusa.veniēs. Nec ob.qd de occulta re: ⁊ ꝺ auie periculo queritur: ⁊ sic sibi credendum: de homi.significasti.ij.de senten.ex.si vero.ij.fateor id verum in foro penitētiali: de spō.tua.⁊ quo ad vinculum occulte cō trahendum.vnde ex quo scientiam habet de mora: scire debet se excōmunicatum iudex tamē cum nō denūciabit nisi pus eo vocato p ꝯiecturas viderit illū eē morosū cognitiōe sup h̄ sūmaria pmissa.j. pri.i fi.⁊ facit ad ea que no.s̄.e.cōpi.de here.c.i.ad fi.

b ¶ Alibi.de senten.excō.eos qui li.vi.

c ¶ Excusare.fi.ꝺ loca.c.i.i fi.ꝺ fi.qm̄ i fi.ꝺ.pe.⁊ re ois.

pēsatōis adempta reddantur ipso fcō ibabiles ad eccliastica bñficia i ciuitate[a] ⁊ diocesi in qbꝰ idē eps pfidet obtinenda[b] ¶ Terra q̄z ipsius: dū tñ vltra vnā dio.nō ꝯtineat vsq ad cōdignā satisfationez eiusdē: necnō locꝰ aut loca alia in qbus captus eps detiebitur[c] q̄diu detētio ipsa in eisdē durauerit: eccliastico subiaceāt interdicto. ¶ Qd si terra eiusdē duas dio.vel vltra contineat: dio.domicilij pncipal ipsiꝰ ⁊ illa etiā in q̄ fuerit delictuz cōmissuz: si sua[d] sit: ⁊ due alie q̄ sub ipo sint eidē loco magis vicine[e] interdicto subiaceant supradicto: ⁊ q2 eo minor erit ipsiꝰ ꝯfusio quo sua fuerit culpa patētior: quousq dignam satisfactionē pstiterit.p oēs illius loci in quo cōmissum est facinꝰ: necnō ciuitatum ⁊ diocesum vicinarū ecclias qbus libet diebus dñicis ⁊ festiuis pulsatis cāpanis ⁊ cādelis accensis[f] excōicatus publice nūcietur: ⁊ cū absoluendus fuerit sufficient ⁊ idonee caueat: ꝙ iferēde pene parebit: ⁊ auxiliāte dño pñiaz paget iiūgēdā[g] ¶ Ciuitas aūt que pmissa vl eoꝝ aliqd i epz suū cōmisserit interdicto[h] donec[i] satiffecerit subiaceat mēorata. ¶ Ptās vo ꝯsiliarij bailiuus[k] scabini[l] aduocati cōsules rectores et officiales ipsius quocūq nomie cēseantur i premissis culpabiles existētes similiter excōmūicationis sententie: a q̄ nisi vt premittitur[m] non valeant absolutionis obtinere beneficiuz: sint subiecti. ¶ Que omnia tanto magis[n] in episcoporum interfectoribus sunt seruanda: quanto in eos seuerior ꝙ in prefatos pena debet exurgere: ⁊ grauioris indignationis aculeus deseuire[o]. ¶ Nec super hec quisq̄ miretur: ꝙ premissa perpetrantibus penas nō inferimus grauiores licet enim quod dicere pudz: hec prohdolor[p] frequenter occurant multisq crassantibus[q] opus esset exemplo[r] ⁊ ex dignitate offensi[s] penam metiri deceat offendentis episcopi n.dicuntur sanctissimi[t] christi: legati[u] existunt spirituales sunt patres[x]: nostriq fratres[y] ⁊ coepiscopi[z]: columne[&] comprobantur ecclesie: quare grauem oporteret eē penam[ꝰ] culpe violantis dignitatem tante preeminentie adequandam. ¶ Volumus tamen ad pñs in penarum exaggeratiōe tēperare rigorez ad penas alias pcessuri: si pteruitatem[ꝶ] deliquētiū hoc exposcere videam[ꝰ] ¶ Sane siqs in aliquo casuū pdictorū fuerit ab excōis sñia in mortis articulo absolutꝰ: nisi post ꝙ pristine restitutꝰ fuerit sāitati ꝙ cito commode[a] poterit conspectui rōani pōtificis se pñtare curauerit: eius mādatū humiliter recepturus put iusticia suadebit: in eādē excōis sentētiā recidat ipso facto. ꝙnis eniz sup hoc satis plene in iure alibi[b] sit puisū: nec tamē aliqs in hoc ex ignorantia iuris se satagat excusare[c]: hoc expresse premissis duximus annectēdum. I dem

c ¶ Detinebit.cōcor.de spō.nō est nobis.⁊ vide qd ibi nō.

d ¶ Sua sit.vide qd nō.⁊ dixi de postula.c.i.

e ¶ Vicine ꝯcor.de pui le.c.sup specula cuz suis concordatijs.

f ¶ Accēsis.extictis ⁊ pedibꝰ ꝯclcat xi.q.iij.dbz.

g ¶ Iniūgēda.ꝯcor.e.ti. felicis.§.cū aūt li.vi.

h ¶ Interdicto.ꝯcor.e.ti. felicis.i fi.de elec.vbi periculum.§.ciuitas.li.vi.

i ¶ Donec.vid qd sup.e. v.dixi.s.e.cō.de dci.c.i.

k ¶ Bailiuꝰ.vulgare puincialiū: de sen.ex.dilecto.li.vi.in francia dñr pposti: de v.si.ex parte.i.

l ¶ Scabini.vulgare gallicorū.ꝯcor.de ali.iudi.mu.causa facta.c.ij.ꝺ immu.ec.c.i.lib.vi.

m ¶ Premittit.s.p sedē aplicā i mortis articulo.

n ¶ Tāto magis.arguit a minori: de h de elec.cū in cunctis.

o ¶ Deseuire.ꝯcor.e.ti. felicis.§.siqs vero.li.vi.

p ¶ Prohdolor.interiectio dolētis cū aliqs i dolore loqt. Aliq dicunt: ꝙ sūt due ptes: ⁊ duobꝰ accētibus debent legi.

q ¶ Crassātibꝰ.q̄si crudeliter gradiētibꝰ.ij.reguz vlti.cesset iterfectio als idignatio q̄ crassat i poplo: ad idē xxiij.q.ij.militare.ff.e.capitaliuz vltra medium ⁊.§.fi.

r ¶ Exemplo.ff.de penis aut facta.§.fi.

s ¶ Offēsi.de sē.ex.cū illoꝝ.⁊ vide qd no.ꝺ calū.c.i.in glo.ij.de eta.⁊ q̄li.cuz bone in.i.glo.

t ¶ Sāctissimi.in auc.de san.episc.colla.ix.

u ¶ Legati.ij.q.vij.accusatio i fi.⁊.xxi.di.i nouo.

x ¶ Patres.ij.q.vij.q̄lis.

y ¶ Fratres.de cri.fal.q̄z graui.

z ¶ Coepiscopi.xxiiij.q.i.quotiens de accusa.l3.in fi.

& ¶ Columne.ij.q.vij.accusatio de accu.qualiter.ij

Multoꝝ[a] ad nos grauis querela deduxit: q nonnulli obtinentes tpale dominiū[b] viros sepe ecclesiasticos[c] capere captosq[d] donec sua resignēt bñficia: aut ne citati ad apostolicā[e] sedē ab homine[f] vl' a iure[g] venire ad ipā valeāt: ausu detinere sacrilego nō verent: citatos eosdem in exitu suoꝝ districtuum vt plurimū capiētes. Cōsiderātes igit qntū ex his tā nr̄o ꝛ apostolice sedis honori[h] q personarum ecclesiasticarū quieto ꝛ prospero statui non sine dānāda exempli pernicie derogetur: sacro approbante concilio statuimus: vt preter sētētiam canonis[i]: quam facientes ꝛ fieri pcurantes pmissa[k] icurrere dignoscūt pcurātes ipsi persone ecclesiastice[l] existentes a perceptione fructuū ecclesiarum suarum: si fuerit prelati[m]: triennio sint suspensi[n]: q si inferiores[o] extiterint eo ipso obtentis[p] bñficijs sint puati. Illis penā icursuris eādē[q]: q ne citati vt premittit ad sedē apostolicā veniant: sz vt se sub obtentu huiꝰ a veniēdo excusent a ptāte seculari[r] se capi: vt interdū ꝯtigisse audiuimꝰ: pcurarint[s]. Sane resignatiōes bñficioꝝ modo[t] supradcō extortas: lz a r'signātium ipsoꝝ prelatis recepte[u] aut rate[x] habite fuerit nulliꝰ[y] oino decernimꝰ eē firmitatis locoꝝ ordinarijs inīūgētes vt postq eis ꝯstiterit[z] aliq's sibi subiectos penaz ꝛ sentētiā icurrisse pmissas: ipsas publicare[ꝛ] nō differāt: executiōiq debite prout ad eos pertinuerit demandare. Idem.

Cupiētes[2] eos qs ad obseruantiā iuriū virtutū[ꝝ] pmia nō inducūt tam adiectaꝝ exaggeratōe[a] penaꝝ qꝫ aducienda de nouo formidie[b] a temerarijs ausibꝰ refrenar: trāsgressores cōstitutōis[c] q religiosis mēdicantibꝰ[d] domos ad habitādū vl' loca qcūq de nouo recipe: r'cepta hucusq mutare vl' ea trāsferre in alios cuiusuis alienatiōis titulo interdicit. Illos etiam religiosos[e]

a Multoꝝ. pcurātes capi viros eclesiasticos vt renūciēt bñficijs: vel vt citati nō vadāt ad curiā pter penā excōicatiōis quā p cāones ātiquos incurrūt si sint plati a pceptiōe fructuū p triēniū sūt suspēsi. Inferiores vo bñficijs sūt puati. eādē penā icurrūt ipi citati q se capi pcurāt. resignatio ēt sic facta n̄ tenet: ēt si p platos recepta fuerit vl' ratificata. ꝛ pmo ponit excessū. scdo ibi ꝯsiderantes puidet statuēdo penā. tertio ibi locoꝝ. puidet circa ipsius publicatione ꝛ executionem.

b Dominiū. qd qnq ēt hñt clerici: quē casū ēt videt includere ne cle. vel mo. c. vlti. li. vj.

c Ecclasticos. s laici q̊ si caperētur ad ipediēdā citationē de ipis fcāz ad curiā: nō est locus pene.

d Captosq. h iūge litterā ausu detinē i sacrilego nō verent. ꝛ hāc copulā dico q p curās capi clericū nō ad resignationē bñficij vl' ad citatiōz ipediēda: lz excōicatiōz incurrat: nō tn̄ al's hic insertas.

e Ad aplicā se. si citati essent p aliū n̄ eēt locus huic pene.

f Ab hoie. de do. cōtu. cū dilenti. ꝺ accu. veniens.

g A iur. ꝺ elec. c. j. ꝛ. c. cupiētes. ꝺ offi. oꝛ. qꝫuis. ꝺ ap. h Honori. quē papa negligē n̄ debuit: de (c. j. lib. vj. vsu pal. nisi. de immu. ec. quoniam. li. vj.

i Canonis. xvij. q. iiij. siquis suadente. de sē. ex nup.

k Premissa. captiōes s. ꝛ dtētiōes ob causas pdcās.

l Ecclastice. laicos n̄ pūit: nec sūt capaces huiꝰ pene.

m Prelati. n̄ curo siue sint illi ad quoꝝ collationez spectāt bñficia ꝺ quoꝝ renūciatiōe qrit vl' alij: cū gnāliter loquatur ꝛ fortius hoc quo ad secundum casum de impedienda citatione.

n Suspēsi vide qꝺ no. ꝺ elec. cū vlto. i glo. no. q i fi.

o Inferiores. similis distictio. ꝫ. e. ꝯpi. ꝺ, vi. ꝛ ho. cle. qm̄ i pn. ꝛ circa fi. ꝺ deci. c. j. ꝺ sta. mo. ne i agro. §. sigs. ꝛ sic pz q i penis ꝺfert dignitati: ꝺ offi. dele. c. ij. li. vj. ꝺ hoc de transac. c. vlt. i vlt. glo. ꝺ iureiur. cū quidam.

p Obtentis in obtinendis non videtur impedre: econtra. ꝫ. c. proxi. v. ipsius filij.

q Eandem suspensionis a perceptione fructuū per triēniū si sint prelati: ꝛ priuatiōis beneficiorum quo ad inferiores.

r Seculari nō ē ergo locꝰ pene cū p potestatē ecclesiasticā se capi pcurāt. Et scias q secularis ptās hoc faciēs canonis excōicatione icurrit etiā si clerico non intēdat iniuriari manus. n. ē seua ꝛ iniuriosa se. ap. ꝛ ordini clicali de sen. ex. contingit. j. io. an.

s Procurarit. ꝛ tales n̄ solū hāc penā icurrūt sz etiā si de h ꝯstiterit pcedet ꝯ ipos vt ꝯ ꝯtūaces vt lit. nō ꝯtes. qm̄ pꝰ pn. ꝫ. e. cō. de iudi. dudū. ff. sigs cauti. li. ij. in fi. cū cō coꝛ. ꝛ huic est si. de offi. dele. pastoralis in fine.

t Modō supradicto. s. p captionē ꝛ detentionē le clariū ptātū: ꝛ fa. qꝺ no. qꝺ me. cā abbas. ꝛ. c. se.

u Recepte. a pncipio

x Rate hite. ex pꝰ facto

y Nulliꝰ oio. ita q nō valeāt etiā quo ad renūciātē: ꝛ facit ad ea q notaui ꝛ scripsi de renū. q in dubijs. Quid si ifuenerit iuramētū: vide quod d no. de iureiu. si vo. ꝛ tene qꝺ habes. e. ti. veruz.

z Cōstiterit. ptevocats ꝛ vide qꝺ no. ꝫ. e. cō. de offi. dele. c. vno.

ꝛ Publicare. nō req. rit snia quā icurrūt ipo facto: sz sufficit publicatio: ꝯcoꝛ. de homi. p humani. in fi. li. vj. ꝫ. e. cō. de censi. presenti. de priuile. c. j. in princi.

2 Cupiētes. excōicat religiosos mēdicāres trāsgressores cōstōis bonifa. de exces. prela. c. vno li. vj. Itē oēs religiosos q in smonibus vel alibi pferūt aliq vt retrahāt a solutiōe decimaꝝ: qrū solutiōez certis diebus ꝛ i ꝯfessionibꝰ suadere tenent sb certis penis qs incurrūt: nisi sint tales quoꝝ monasterijs vel ecclesijs ꝯpetat pcipe ꝺcias. vltio ibi sane. excōicat violatōes decre. j. de sepultu. li. vj. ꝛ absolutiōes pape reseruat.

ꝝ Virtutuz premia. C. de sta. ꝛ ima. l. vl. in prin. ff. de iusti. ꝛ iure. li. j. post prin.

a Exaggeratione. i. aggrauatione.

b Formidine. de elec. cū i cūctis ad fi. cū suis ꝯcoꝛ. ꝛ de prebē. cū q. ij. rñ. li. vj. adde no. ꝺ offi. oꝛ. irrefragabili i vltia glo.

c Constitutionis. bonifa. de exces. prela. c. vno. li. vj.

d Medicātibꝰ. q sint hi hēt de re. do. c. vno. li. vj sic ꝛ alibi differūt mendicantes a nō mēdicātibus: de elec. quorūdaz. li. vj. de regula. non solū. ꝛ. c. constitutionez. ꝺ sta. re. c. vno. §. sane. e. li. ꝛ facit quod dicam. j. de sen. ex. c. j.

e Religiosos mendicantes vel alios: sa. j. ver. proxi. seculares ergo clericos vel laicos non artat hec pena. concoꝛ. ꝯ abo j. de sen. ex. c. j.

223

a ¶ Nō sufficit.ps.xxxiij.bñdicā dñs ibi ꝺclina:al's diuerte a malo ⁊ fac bonū:ingre pacē ⁊c.⁊.xxij.q.v.ꝺ forma.xij.q.j.duo ꝭ fi.ꝺ pe.di.ij.si.n.ibi sciēti bonū ⁊ non facienti illud peccatū est.quod fuit verbum iacobi.c.iiij.in fi.

b ¶ Populo.cuꝫ ꝑmocinant ad clerum nō videt astringi.

c ¶ In prima.octo festa enumerat qb⁹ voluit h̄ ꝑdicari:fuit āt ꝺ arbitra rijs:⁊ fac.quod dixi de rescrip.siqñ ⁊ sic ñ cogi/mur alit rñdere q̄re nō dixerit de festo natiuita/tis dñi ⁊ resurrectionis.

d ¶ Pentecostes.vide quod dixi.ꝫ.e.ca.cō.ꝺ r'li. ⁊ ve.sāc.c.vno.circa fi.

e ¶ Expsse.satis expri/mūt:sed paꝝ iformat.

f ¶ Regsiti.alr̄ ñ tenent: de iureiur.breui.ꝺ sē.ex. c.j.cū ꝯcoꝛ.li.vj.

g ¶ Arguant.h̄ spectat ad platoꝝ officiū.xlv.di. c.j.⁊.c.cū beat⁹ in prin: de accu.qualiter.ij.ver. licet autem.

h ¶ Faciāt.nō ꝙ religio ñ cōrectio primo spectat ad suuꝫ platū:ꝺ hoc de de offi.oꝛ.quanto.

i ¶ Gregoꝛij.de deci.c.j. li.vj.q̄ dirigit solis ꝑdi catoꝛibus ⁊ minoꝛib⁹.⁊ loquit nō solū ꝺ ꝺcimis sed de alijs rebus eclesijs debitis: hic solum de decimis.

q aliq̄:vt audiētes a decima rū ecclijs ꝺbitaꝝ solutiōeꝫ re trahāt:i ꝑmonib⁹ suis vl' alibi ꝓferre ꝑsumūt:excōicatiōis subiacere snie decernim⁹ ipo facto. ¶ Et quia nisi fiat qꝺ bonum ē:a malo abstinere nō sufficit[a]:religiosis oībus iniū gim⁹ sub obtestatione diuini iudicij ⁊ interminatione ma ledictionis eterne:vt quotiēs pplo[b] predicabunt in prima[c] dominica quarta ⁊ vltima qua dragesima:⁊ i festis ascēsiōis dñice pētecostes[d] natiuitatis beati ioanis baptiste assumpti onis ⁊ natiuitatis beatissime ꝟginis marie matris dei audi entes expsse[e] studeāt informa re.si ab eccliaꝝ rectoꝛib⁹ vel vicarijs aut loca tenētibus eo rūdē reqsiti[f] fuerint:necnon ⁊ his q̄ꝝ ꝯfessiōes audiēt con sciaꝫ facere:ꝙ decimas solue re nō omittāt. ¶ Quod si foꝛ te in ꝑdicationib⁹ h̄ ipꝫ supra dictis diebus suadere sciēter omisserit:ꝑ supioꝛes eoꝝ gra uiter arguāt[g]. Quibus etiā su pioꝛib⁹ in ꝟtute scē obediētie districtius ꝑcipim⁹:vt ꝯ talit omittētes statuta penalia faci ant[h]:ꝯm q̄ sic acriter puniant trāsgressoꝛes:ꝙ pena eoꝝ sit cetis i exēplū. ¶ Constitutio ne bo.me.greg.[i] pape.x.ꝑde: no.circa hec ēdita in suo ni/hilominus roboꝛe duratura. ¶ Qui ꝟo sciēt postposuerit ꝯfitentib⁹ ꝯsciaꝫ facere de sol uendis h⁹i decis:ab offō ꝑdi catiōis tādiu maneāt ipo fcō

a ¶ Suspēsi.no.nouā speciē suspēsiōis.Ad cuius euidētiam sciēdū varias species penaꝝ a iur statutas:ꝺ offi.oꝛ.ad repri mēdaꝫ.⁊ ibi ꝺ his i glo.ij.pleu⁹ ꝑ hosti.i sum.de penis.quot sint species iter q̄s ē pena suspēsiōis:ꝺ q̄ ꝓseq̄ndo fiendū est ꝙ ꝺ suspēsiōe multiplici tractāt iura.Est eni suspēsio a cōione fratrū simpler.xviij.di.siqs āt determiata ad duos menses.e. di.c.fi.Añqȝ ad fratres ñ sue ecclesie e.di.placuit.lviij.di.c.fi. Est etiā suspēsio a cōione eucharistie donec peniteat:de elec. ꝯsius de his q̄ fi.a ma.par.ca.c.i.i fi.Itē ab oblatiōe altaris xvij.q.iiij.mioꝛ.Itē a ꝑncipio sacramētoꝝ.xj.q.iij.sicut apli.⁊ c.sequētib⁹.ꝺ cle.ex.mi.c.fi.Itē a ꝯsecratione epoꝝ simplr:de transla.c.ij.⁊ determiata ad annū:ꝺ elec.ꝓuida.li.vj.Item a collatiōe oꝛdinū omniū simplr:ꝺ tē.oꝛ.vl' nō ē.⁊.c.dilectus: ⁊ cū determiatione āni.e.t.eos q.li.vj.⁊ triēnij:de simo.c.pe. Añqȝ certoꝝ oꝛdinū tm̄.e.ti.lr̄as.Añqȝ clericalis tōsure tm̄. e.ti.null⁹.li.vj.Itē ab ipsoꝝ executiōe qñqȝ simplr.e.ti.c.j.li. vj.Añqȝ certi oꝛdis tm̄ simplr.e.ti.lr̄as vt ad tp̄s.eo.ti.vel ñ se.ꝺ si.c.pe.qñqȝ a pōtificalib⁹ tm̄:ꝺ trāsla.c.ij.qñꝫ ab offō sa cerdotali:de of.dele.sane.ij e.ti.c.ij.li.vj.qñqȝ nō a toto sacer dotali:ꝫ solū celebratiōe misse qñqȝ per duos mēses:ꝺ cle.ꝑ cu.pterca qñqȝ ꝑ ānū.lv.di.null⁹.de cō.di.ij.relatū.Añqȝ ꝑ duos.ānos:ꝺ cle.ꝑcu.s.pñtiū.Itē ē suspēsio ab ingressu ecclie qñqȝ simpler.xvij.q.iiij.null⁹.⁊.c.siqs deinceps.ꝺ pe:⁊ re.ois de of.dele.c.ij.li.vj.Añqȝ determinata ad mensēꝫ:de sen.ex. sacro.Añqȝ quousqȝ satisfecerit:de censi.exigit.lib.vj.Añqȝ suspēditur qs ab ingressu ⁊ diuinis ꝑ menseꝫ:ꝺ sen.ex.c.j.lib. vj.Et quid impoꝛtet suspensio ab igressu habetur de sen.ex. is cui.li.vj.Item est suspensio ab officio quandoqȝ simpler:ꝺ

vsur.q: in omnib⁹.in fi ꝫ.e.cōm.ꝺ re.ec.nō alie.c.j. Añqȝ ꝑ annum:de offi dele.c.vl.§.vt aūt.li.vj.de re iudi.cū eterni.e.li.Añqȝ ꝑ triēnniū:ꝺ clādesti.de spō. c.fi.ad fi.⁊.ꝫ.e.cō.de here.c.j.ad finem.Item est suspē sio a voce capituli donec qs oꝛdinet.ꝫ e.cōp.de eta.⁊ q̄li.vt hi.q.ij.rñ. Iteꝫ a beneficio habito simpler: de elec.nihil est. determinata ad sex menses ⁊ ānū ꝫ.e.comp.ꝺ vi.⁊ ho.cle.c.ij.Ad tri enniū:de re.ec.ñ alie c.ij.lib.vj.de elec.cū in cūctis. e.ti.c.j.⁊.c.cupiē/tes.§.ceteꝝ.li.vj. Ad tempus i cer tuꝫ.s.q̄ꝫdiu tacue rit:de elec.gene/rali.li.vj.determi nata etiamquo ad partem distri butionū:vt i pre di.decre.vt hi.q ij.rñ.Suspendit etiā qs a bñficio obtinēdo per sex mēses ⁊ ꝑ annū: vt in ꝑdi.decre. ij.ꝺ vi.⁊ hone.cle ri.Añqȝ per ānū ⁊ bienniū:de sta.mo.ne in agro.§.siqs.Item ē suspen sio ab officio ⁊ beneficio simpler:ꝺ testi.tam lr̄is in fi. de se.nup.c.j.de priuile.tuarum.Añqȝ determinata ad tempus satisfactiōis vel restitutionis:de elec.quia sepe.de censi.exigit.li.vj.⁊ qñqȝ hec suspensio dicit ab oꝛdine ⁊ dignitate:ꝺ scisma.c.j.in fi.⁊ qñqȝ fit alterna tiue:de vi.⁊ ho.cleri.a crapula.Item suspenditur qs ab administratione simpliciter:de soln.c.ij.⁊ cū deter/minatione trienniū:de re.ec.nō ali.c.ij.⁊ interdū su/spenditur ab officio administratiōe ⁊ bñficio vsqȝ ad satisfactionē.ꝫ.e.cōpi.de deci.c.j.Item suspēditur qs a ꝓuilegio clericali qñqȝ in ꝑsona qñqȝ in rebus:ꝺ vi. ⁊ ho.cle.c.vl.⁊.ꝫ.e.cō.e.ti.c.j.Item suspenditur quis a collatione beneficioꝝ simpliciter:de ꝓben.graue.ne se.va.c.vno.li.vj.⁊ cū determinatione anni vel biēnij. ꝫ.e.cōpi:de sta.mo.ne in agro.§.siqs.Item suspendit qs a cōfirmatione epoꝝ simplr:ꝺ transla.c.ij.qñqȝ ꝑ annū de elec.ꝓuida.li.vj.⁊ qñqȝ a cōfirmatione infe rioꝛum:de elec.nihil est.Item suspenditur ꝑlatus re/gularis a receptione ꝓfessionis:de regula.nō solū i fi/li.vj.Item suspenditur officiuꝫ minoꝛis legati ꝑsente legato ꝺ latere:de of.dele.volentes.Itē suspenditur status.canonicarum alamanie de elec.indēnitatibus §.pe.li.vj.⁊.ꝫ.e.cō.de statu.regula.attēdentes.§.illas quoqȝ Itē suspenditur qs ab offō aduocatiōis ⁊ nota rie:ꝺ here.si aduersus.Itē a collatione magisterij.ꝫ.e. cō.de magistris.cū sit.Itē ab officio predicto.vt h̄.Et q: supra posui vt diuersa suspensionē officij ⁊ bñficij: vī ꝙ suspēsus ab offō nō ꝑ h̄ fuit suspensus a bñficio: al's supflue adderetur scda si includeret sub pma.⁊ ho

putabat hosti. verū in suspēsiōe iuris: vt no. post eum de iudi. cū eterni. li. vj. cui ꝯcor. archi. ibi: vt sic statutū iuris penale restrīgatur: ꝺ elec. statutū. li. vj. facit ꝺ ꝺci. ad audientiā: cū cōcor. secus dicunt ibi ī suspensione hoīs: ꝺ cleri. cōiu. diuersis. ⁊ c. ioānes. de ꝑbē. cū ꝭm. de eta. ⁊ qli. cum bone de appella. pastoralis. de ex cep. aplīce. ⁊ sic di cit hostiē. itell. gē duz qꝺ no. isum ma ꝺ v. signi. §. vlti. v. in fi. no. ⁊ se. Ad hoc facit ꝙ dicitur mitiꝰ agi cū lege qꝫ cū mi stro legis. ff. ꝺ ar. bi. l. celsꝰ. nec de bet iudex esse cle mentior lege: in auc. de iudi. §. j oppōtet. colla. vj. In contrarium lxxxj. distinc. sigs sacerdotium. ⁊ c eos. ⁊ quod ibi no. de cōsue. cuz dilectus. i glo. su spensus circa me diuz. ⁊ de cle. ex. ministrā. latores nā bñficiū datur propt officiū: de rescrip. c. fi. li. vj. ⁊ videtur expres sum. xxxij. di. pre ter hoc. ⁊ ibi dixe cte ꝯdicit Jo. su pradicte distictōi hostiēsis vt. s. su spēsus ab offō a iure sit suspēsus a beneficio: si ab hoīe fi: nisi ī snīa ex primaṫ. ⁊ ibi vide tancre. ⁊ vincē. dicebāt ꝺ eta. ⁊ qli. cū bone. vt ibi dixi sup glo. scꝺa tc demū suspēso sbtra hi bñficiū cū ē ī mora petēdi absolutiōꝫ: alꝭ ñ allegāt ꝺ elec. c. vlti. ij. q. v. sup cā. facit ne sede vacāte. c. vno. §. cū ꝯo. li. vj. abbas ī ꝺcr. a crapula. ꝺ vita ⁊ hōestate cle ricoꝝ. vt ibi dixi sup glo. scꝺa distinguebat suspēsū ab officio pro crimine vel pro ifamia tm̄ vel facto ꝺ quo dubitet an sit mortale: vt pmo casu sit suspēsꝰ a bñfi cio: scꝺo nō: facit. ij. q. v. presbyter. ꝺ pur. ca. c. ij. ⁊ c. inf hoc. fi. forsā. hūit a goffredo q no. ꝺ ap. pastoralis in vl tima glosa: ꝙ cū plerūqꝫ suspēsio fiat ex leui cā: vt pro pter ifamiā vel scandalū: vt predi. c. presbyter. ñ sbtra hetur p id bñficiū qꝺ siñ magna cā subtrahi ñ debet. xvj. q. vij. iuentū. q: nec sꞇ subtrahēda stipēdia qꝫdiu. ⁊c. C. de execu. re. iudi. l. stipendia. secus vbi suspensio sit ex magna causa: de purga. ca. cum inter. vel si suspē sus contemnit suspensionem: de eta. ⁊ quali. cum bone Uidentur iste tres vltime opiniones coniungende ⁊ sequende: nisi aliud pro vel contra sententiā iuris vel hominis exprimatur.

b Dicēdi. uo. contraria ꝯrijs purgari: ad idez ꝺ pur. ca. inf ⁊ c. cū ī iuuētute. ꝺ here. c. ij. in prin: H. v. peccatuz ergo tacendi dicendo purgatur. xliij. di. sit rector.

c Exinde. posset expōi. i. pꝰ suspēsiōꝫ: vl' i. postqꝫ omiserit ⁊ cū potuerit ꝯsciaꝫ ꝯfitentibꝰ facē de qua premisit.

d Percipiētiū. soli. n. nō ꝑcipiētes solēt in his ꝺlinquere.

e Hoc extēdi. ī origīa li est lr̄a hoc: ꝑ qꝺ videt respicē etiā ver. illos ēt: vt. s. religiosi tales asse rētes aliqua que retra hant nos a solutione de cimaꝝ excōicati nō sint.

f Constitutionis. de sepul. c. j li. vj.

g Similē. sniaꝫ excōica tionis de qua dixit vlti mo: ⁊ illā. s. vocauit sen tentiaꝫ: relique sꞇ pene.

h Contenta. punit illa ꝯstō eligētes: vt quo ad sepulturā intestati dece dant. Item alliciētes vt si eos sepelierint restituē teneāt corpōa si petant: ⁊ oīa que puenerunt ad eos ratione sepulture in fra decem dies: alꝭ ipo rum ecclesie vbi sepulti fuerint ⁊ ipaꝝ cimiteria sunt interdicta.

i Absoluēdos. h̄ rspicē hūc vltīꝫ cāuꝫ tm̄ si c se patuꝫ ab alijs. a superio ribus ergo excōmunica tionibus absoluent or dinarij: ꝺ sen. ex. nuper.

k Uum ꝭm. Dānaṫ ad mortez hic petē tibus penitētia cō concedi debet: nec va let cōtraria cōsuetudo. Secūdo locoꝝ ordinarios ad hoc exequēdū excitat ibi locoꝝ.

l Canonica. xiij. q. vi. c. penul. de furtis. c. ij.

m Si petāt. fa. ꝺ eo q dux. ī ma. c. significasti. ī fi. ⁊ qꝺ ibi no.

n Pnie. nec eucharistie. e. ti. ꝙ ī te. ⁊. de h̄ satis dixi de cele mis. sane. de sepultura pꝫ ī ꝑ. c. vi. xij. q. vlt. no. hosti. de sepul. ex pte. ij. ꝙ furca suspēsꝰ ñ ꝺpōet siñ lnīa iudicis quā tñ peti taꝫ facile ꝯcedē dꝫ. ff. ꝺ cada. pu. l. j ij. ⁊ iij. ⁊ si postea fuerit penitens sepelietur: vt in predi. c. vlti.

o Misicōdie. cui nec mēsura pōi pot: nec eiꝰ tpa possūt dif finiri. xxvj. q. vj is qui ꝺ pe. di. j. multiplex.

p Cōmode poteūt. fi. ꝺ elec. qꝫ sit. ⁊ c. cupiētes. §. ceteꝝ. li. vj.

q Recesse. qua monitioni non parent.

r Censura. de ver. si. querenti.

s Abusionibꝰ. repetit ꝯciliū gnāle ꝺ qstoribꝰ nō admittē dis siñ lr̄is aplīcis vl' diocesāorum: ⁊ addit per diocesa nos litteras apostolicas prius examinari. Ponit secundo de to reprehensibiles actus questorum quos fieri prohibet: ⁊ contraria priuilegia reuocat. Tertio delinquentes per epi scopos puniri pcepit ñ ob. puilegijs. scꝺa ibi ad hec tria ibi qsto

t Ingēio. sumptū. C. ꝺ ꝯmer. ⁊ mer. l. ij: facit. xiiij. q. v. dixit.

u Possibile. ꝺ elec. vt circa. ī pn. li. vj. j. ꝺꝯ. sig sepe.

x Generalis e. ti. cum ex eo.

susṗēdi[a] donec ꝯfitētibꝰ ipis si hoc ipsū sibi dicendi[b] cōmode facultatē habuerit: ꝯsciaꝫ fe cerit exinde[c] excōis incursuri sniaꝫ ipso facto si ꝑdicare pre sūpserit ꝑdicta negligētia vt ꝑ mittit nō purgata. Ad reli giosos tñ monasterioꝝ vel ec clesiaꝝ decimas ꝑcipiētiū[d] no lumꝰ h̄ extēdi[e]. Sane teme rarios violatores ꝯstitutiōis[f] illiꝰ: q̄ religiosis ⁊ clericis se cularibus ꝓhibet. ne aliquos ad vouendū iurandū vel fide iterposita seu alꝭ ꝓmittēduꝫ iducāt: vt sepulturā apud eo rū ecc̄lias eligāt vel iā ele ctā vlteriꝰ ñ imutēt. similē[g] sniaꝫ pena ī dicta ꝯstōe ꝯtēta[h] ī suo ꝑdurāte robore icurrē volumꝰ ipo facto: ab alio ꝙ a se. apo. ꝑterꝙ ī mōtis articl'o nlr̄atenꝰ absoluēdos[i]: nullis ꝑuilegijs aut statutis cuiuscūqꝫ tenoris existant super his valituris.

Clemēs. v. in ꝯcil. vienēsi.

De penitētijs ⁊ remissiōibus

Um[k] ꝭm statuta ca nonica[l] vltio depu tādis supplicio ne gari si petāt[m] nō de beat pñie[n] sacramētū: abusuꝫ damnabilē in qbusdā ptibus ꝯtra hoc introductū: aboleri oino volentes iusticiarios oēs ⁊ dños tpales: vt ab huiusmo di desistāt abusu: hortamur in dño ⁊ obsecramꝰ ꝑ viscera mi sicordie[o] iesu xp̄i: locoꝝ ordīa rijs nihilominꝰ iniūgētes vt eos ad hoc cū ꝑmiū cōmode[p] pote rūt diligenter monere: ⁊ si ne cesse[q] fuēit ecclesiastica cēsura[r] ꝯpellere nō omittant. Idem

Abusionibꝰ[s] qs nonulli elemosynaꝝ qstores in suis ꝓponūt ꝑdicationibꝰ. vt simplices decipiant ⁊ auꝝ sub tili vel fallaci potius īgenio[t] extorqant ab eisdeꝫ: cū in ani marū cedat piculū: ⁊ scādalū plurimoꝝ viā prout est nobis possibile[u] ꝑcludere cupiētes: iuxta statutū concilij general[x]

11

224

a ¶ Questores.elemosynarum:de quibus de priui.tuarum in pri. habemus.n.questores iudiciorum:de quibus de ver.sig.forus.et de his questoribus pecuniarium et erariorum,vide quod no. ff.de offi.questo.l.vna.
b ¶ Permittantur.nullatenus ipsi populo predicare quod sequitur.
c ¶ Copetat.concor.de hec re,vt officiu copescedi. li.vi.Nec repetere permittantur.
d ¶ Litteras.hoc addit co.generali.
e ¶ De facto.hoc.n.est epor et no iferiorum:de excess.prela.accedetibus.et quo ad ppos subditos no quo ad extraneos.e.ti.§ autem.
f ¶ Votis.hoc etia est epor quod dic vt dixi de voto.c.i.
g ¶ Incerta.vide quod dixi.s.e.com.de priui.c.i. versi.nec legata.
h ¶ Quartam.idem puto de alia quota.
i ¶ Medacis.cu sint dei iudicio reseruati.xxv.di. qualis prosunt tame suffragia de quibus.xiij.q.ij.anime defunctorum. et vide quod dixi.s.e.ti.§ autem.et quod no.ho.in su.de remis.§.quibus prosint.et.§.vltimo.
k ¶ A pena et culpa.ista.ista est illa plenissima peccatorum remissio que conceditur cruce signatis pro subsidio vltramarino: de qua scripsi post hostiensem de iudeis ad liberanda que datur in anno centenario:in extra.na.bonifac.habet antiquorum:quam solus papa concedit.
l ¶ Vtamur.concor.s.ea.compil.de priuile.c.i.in princ.
m ¶ Vel personis.quandoq3 hec differunt.de priui.ne aliqui.li.vi.
n ¶ Puniri.per has clementinas quandoq3 ordinarij puniunt exemptos vt hic:et.s.de tes.c.ij.de sta.re.c.ij.de iurep.c.i.quandoq3 non punit sed iuris penam publicat.s.de priui.c.i.quandoq3 non punit sed absoluit: de sepul.c.i.Quandoq3 olim circa loca dabatur iurisdictio:de sup.ne.pre.c.vno.de priui.c.ij.Specialiter datur iurisdictio contra eos:de priui.c.i.li.vi.

duximus prohibendum districte:ne questores aliqui:nisi apostolicas vel diocesani epi litteras exhibuerint quomodolibet admittantur:nec permittantur cum solum ipsis competat indulgentias sibi concessas insinuare populo et charitatiua postulare subsidia suppliciter ab eodem:nullatenus ipsi populo predicare:nec aliud exponere quam quod in litteris continebitur supradictis. ¶ Litteras quoq3 apostolicas diocesani epi:nequid fraudis committi valeat per easdem anteq3 admittant questores ipsos: examinent diligenter. ¶ Ad hoc cum aliqui ex huiusmodi questoribus sicut ad nostram audientiam est platum no sine multa temeritatis audacia et deceptione multiplici animarum indulgentias populo motu suo proprio de facto concedant super votis dispensent:a periurijs homicidijs et peccatis alijs sibi confitentes absoluant:male ablata incerta data sibi aliqua pecunie quantitate remittant:tertiam aut quartam partem de penitentijs iniunctis relaxent: animas tres vel plures parentum vel illorum amicorum qui elemosynas eis conferunt de purgatorio vt asserunt mendaciter extrahant:et ad gaudia paradisi perducant:benefactoribus locorum quorum questores existunt remissionem plenariam peccatorum indulgeant:et aliqui ex ipsis eos a pena et a culpa vt eorum verbis vtamur absoluant. ¶ Nos abusus huiusmodi per quos censura vilescit ecclesiastica et clauium ecclesie auctoritas ducitur in contemptum omnimode aboleri volentes ea per quoscumq3 questores fieri vel attentari decetero districtius inhibemus:omnia et singula priuilegia siqua super premissis vel eorum aliquo sint aliquibus locis ordinibus vel personis quaestorum huiusmodi quomodo cumq3 concessa:ne ipsorum pretextu sit eis materia talia vlterius presumendi:auctoritate apostolica quantum ad premissa penitus reuocantes. ¶ Questores autem qui deinceps in premissis vel aliquo premissorum deliquerint vel alias etiam quibuscumq3 suis priuilegijs abusi fuerint:sic per locorum epos puniri volumus: nullo prorsus eisdem questoribus in hac parte priuilegio suffragante: quia suis temerarijs ausibus qui vbiq3 vt communis habet assertio nimium excreuerunt pene formidine propensius compescatur. ¶ Clemens.v.in concilio viennensi.

De sententia excommunicationis suspensionis et interdicti.

Ex frequentibus prelatorum querelis accepimus:et nosipsi experientia certa probauimus in minoribus constituti: quod plerumq3 religiosi nunc patenter excusationibus fucatis et friuolis innitentes nunc latenter ecclesiarum suarum ianuis perforatis aut in eis factis fenestris seu modis alijs exquisitis non absq3 damno cathedralium et parochialium ecclesiarum et scandalo plurimorum dirumpendo neruum ecclesiastice disciplinae ciuitatum terrarum et aliorum locorum generalia interdicta presumptione damnabili violare presumunt. ¶ Nos igitur in sancta dei ecclesia: cui disponente domino presidemus:que quidem vnica est:et vnum deum predicat atq3 colit:vnam fidem firmiter et simpliciter confitetur:vniformitatem quantum commode possumus conseruare volentes:circa interdictorum obseruantiam predictorum auctoritate sedis apostolice vel a locorum ordinarijs positorum:de fratrum nostrorum consilio districte precipiendo mandamus: quatenus

o ¶ Propensius.idem verbum.s.e.co.de eta.et qualita.vt hi qui.et ibi exposui.
p Ex frequentibus.Casus religiosi etiam exempti violantes interdictum positum per sedem apostolicam vel ordinarium loci vel generalem cessationem diuinorum factam per prouinciale concilium vel eum qui hoc possit seruatam per cathedralem vel matricem ecclesiam loci excommunicati sunt.ipso facto non obstantibus priuilegijs conuentionibus consuetudinibus et statutis:et respicit pendentia Et primo ponit religiosorum excessum qui fuit constitutionis causa.Secundo ibi nos igitur.prouisionem circa obseruationem interdictorum et cessationum cum sui pena:quam tertio ibi porro.prorogat ad pendentia et tollit obstantia et vt in pennio dixi hoc decre.precessit concilium:hoc probat sequens
q ¶ Querelis.si.de priui.episcoporum.li.vi.
r ¶ Experientia.que est rerum magistra:de ele.quia sit i prin.li.vi.vbi de hoc.
s ¶ Fucatis.quasi tinctis vel coloratis:et habetur verbum de conse.di.v.fucare.vbi no.v.si vitium frontis alicuius fucus inauret et c.
t ¶ Neruum.de con.sue.cum inter.
u ¶ Generalia.de.v.si.cum i partibus.
x ¶ Vnam fidem.ad ephe.iiij.s.e.co.de sum.tri.c.vno.§.ad hoc de exces.pla.frequens ad fi.vbi quod de multiplici vnitate scripsi de sum.tri.damnamus super verbo collectiuam.
y ¶ Se.ap.p.ho.

videt ꝯphēdere interdictum iuris exēplū.ꝯ.e.cō.de pe.ſiquis ſuadēte.§.ciuitas.cum concor.
a Religioſi ꝗcunqꝫ mēdicantes vel nō.⁊ ꝑ hoc patꝫ ꝙ clericos ſeculares nō ſeruātes interdictū vel ceſſationē q̄ ſuat matrix eccl'ia nō ligat hec ꝯſtō:⁊ multos tales caſus qbus ꝑ has clemētinas ligantur religioſi tm̄: collige.ꝯ.de elec.ı pleriſqꝫ.ꝟ.nullus.ꝯ ſup.ne.ꝑla.c.vno.de re.ec.nō al.c.j.ꝯ te ſta.c.vno.ꝯ deci.c.j. de ſta.mona.c.j.de reli.do.c.j.ꝟ.ꝑdictis de cē

religioſi[a] quicūqꝫ tā exēpti[b] q̄ nō exēpti cuiuſcūqꝫ ordinis ⁊ cōditōis exiſtāt cū cathedralē vel matricē[c] loci eccl'iaꝫ illa viderit aut ſciuerit[d] obſeruare[e]: nō obſtātibꝰ quibuſcūqꝫ[f] appellationibꝰ antea etiā ad eādē ſedē vel aliū ſeu alios iteriectis ⁊ aliijs obiectibꝰ quibuſcūqꝫ[g] abſqꝫ dolo ⁊ fraude cū moderatione tm̄ decretal' alma[h] iuiolabiliter ea ſuēt. Alioqn nō ſeruantes excōicationis[i] ſn̄ie hoc ipſo volumus ſubiacere[k]

ſi.c.j.de ꝓui.c j de peculio.cupiētes.ꝟ.illos etiā.⁊.ꝟ.ſe.Spāliter ꝯ mēdicantes q trāſeūt ad nō mēdicantes ꝓuidet decre.j.de regu.gnāliter ꝯ mendicantes ꝑdi.decre.cupiētes.in ꝓn.de penis.ſpāliter ꝯ ꝑdicatores ⁊ minores decre.dudum de ſepul.ſpālius ꝯ minores.j.e.cum ex eo ꝓ religioſis emanauit de cenſi.c.ij.de exceſ.ꝑla.frequēs.Cōquerūt tn̄ religioſi ꝙ ꝯſtōnes q̄ fauorē ipſoꝝ reſpiciūt:ſūt ſine pena: ſed contra ipſos edite ſunt penales io.an.
b Exēpti.quomodo ꝑ diuerſas ꝯſtōnes clemētinas ꝓbatur nō expedire ꝓuilegiatis vel exēptis ꝙ fiāt generalia ꝯcilia:dixi.ꝯ.e.cō.de ſepul.dudū in princi.
c Matricē.i.maiorē ⁊ baptiſmalē q̄ dicit matrix q: ſicut mater generat:ſic illa regenerat ꝑ baptiſmum ſic ſumitur de ꝓſcrip.c.j.⁊.c.tranſmiſſa.de tranſac.ꝑterea.ij.Quia igitur iterdicunt qñqꝫ loca nō habentia intra ſe eccleſiam cathedralē habēt tamen matricem iō hoc expreſſit.⁊ dico hoc locū hr̄e etiā cum illa matrix eccl'ia religioſis nō ſeruātibus ſubeſt q̄ ad ꝓntationē collationē:vel q: ſit ipſoꝝ vicaria:cū hic gnāliter loquat. Sed qd dices hic eccl'iam an epm vl' ꝑlatuꝫ tm̄ vel capl'm tm̄ vel vtrūqꝫ mixtū.Et qd ſi vacat eccleſia cathedralis ⁊ pars capli ſeruat ⁊ pars nō ſuat ⁊ ꝑtes forte ſūt equales. In oibus his caſibꝰ puto eccleſiā ſumi ꝓ ipa materiali eccl'ia ⁊ ipſius eccl'ie parietibus.ꝯ hoc ne ꝑla vi.ſu.c.vltimo.cū ꝯcor.⁊ ꝙ exquo in eccl'ia celebret ꝯtinue ianuis apꝉis ⁊c̄.ſiue ꝑ ꝑlatuꝫ ſiue ꝑ capl'm totū vel ꝑtem ſiue ꝑ alios clicos eccleſie nō ſit locus huic pene:lꝫ pene irregularitatis ⁊ alie ꝯ qbus.j.dicā poſſent locū hr̄e vt ſit mēs lr̄e ꝙ ex quo in matrice eccl'ia ſuat ⁊ i alijs obſeruet:ſepiſſime vidēmꝰ ꝙ i cathedralibꝰ ⁊ matricibꝰ eccleſijs inferiores clici māſionarij ⁊ capellani vt plurimū etiā ſine ꝑlato ⁊ canonicis officiāt eccleſias ipas. Sꝫ nūqd quo ad iterdictuꝫ ꝓuincie dicet eccl'ia metropolitañ. matrix.ita ꝙ illa ſuāte iterdictū religioſi totius ꝓuincie nō ſeruātes ligati ſint hac pena:⁊ de ſciētibꝰ loquor: Videt ꝙ ſic de poſtu.c.j.ꝟ.ſed vide.xij.di.de his. Cōtrariū puto ꝑ hāc lr̄aꝫ q̄ dicit cathedralē vel matricē loci.Cōſtat aūt ꝙ metropolitañ.eccl'ia pone rauēnas nō eſt matrix vel cathedralis ciuitatꝭ boñ.vel mutineñ.ꝯ offi.or.paſtoralis.ıx.q ij.ſi aūt ⁊.c.nullius.ligabunt ergo religioſi diocesis raueñ.tm̄.Itēꝫ qd ſi interdicta ē villa.vel caſtrū nō hñs incluſā certā eccleſiā cathedralē vel matricē quod eē poſſet:puta q: matrix eccleſia ē in alia terra nō interdicta:vel q: plures ſunt

eccl'ie i villa vel caſtro ⁊ nulla ꝓncipalior:.q: q̄libet baptizat ſuos parochianos:⁊ forte ex illis eccl'ijs aliqne ſeruāt interdictuꝫ aliqne nō:puto ꝙ tūc nō ſit locus huic ꝯſtōni:deficiūt eniꝫ mēs ⁊ ꝟba:ſicut nec locū haberet qñ in loco ſingulariter iterdicto nulla eccl'ia eſſet niſi illa religioſoꝝ non ſeruātium. Habeant ergo nūc locū iura antiqua:vt dicā.j.in glo.addit.
d Sciuerint.alio ſenſu q̄ꝫ ꝑ viſuꝫ de quo premiſit probabiliter ergo ignorantes talem obſeruantiā nō ligat hec pena.
e Obſeruare.nota q: i non obſeruādo nō dicit ꝙ ſe ꝯformēt.addere.n.intendit hec conſtitutio nō diminuere ad obſeruātiā interdictoꝝ:vt patet in ꝓncipio ꝯ.ea compila.de ꝓben.c.j.in fi.Et ſtatutū hic factum ad penā nō debet trahi ad gratiā:de tranſla.c.ij. vel i mediū. ⁊ argumētū a cōtrario ſenſu ceſſat:vt ibi illius argumenti cōtrarium reperitur i iure:vt ſatis ſcripſi de elec. publicato. ſuper vltima glo.Itē contrariorum nō eſt eadem diſciplina:vbi verba ⁊ mens reſiſtunt:de ꝟ.ſig.c.fi de of.lega.ſtuduiſti. Exceſſus ergo clericoꝝ matricis eccleſie non dabit religioſis materiaꝫ deliquēdi:de ꝓui.periſtis.Intelligo aūt illos ſeruare qñ abſtinent aīo obſeruādi: ⁊ facit quo ibi dixi ſuper verbo violauerint.
f Appellationibus.nō dicit ꝙ ꝑcedens appellatio nō vitiet interdictū ne corrigat.de ap.ad hoc qm̄.⁊.c.dilectis.cū ſi.Sꝫ dic ꝙ q̄ꝫuis interdictū ſit nullum ꝓpter precedentem appellationem vel aliam cām ex quo tamen matrix eccleſia illud ſeruat religioſi violantes ſunt excōicati.
g Quibuſcūqꝫ.quibus allegarent nullitatē ſententie qꝺ poteſt eſſe multis modis.no.e.ti.ꝓſenti.li.vj.
h Alma.e.ti.li.vj.
i Excōmunicationis ſententie.Eſt ſciendū ꝙ per.xviij ꝯſtitutiones clementinas ꝯprehenſi ſunt qnquagita caſus quoꝝ xvj.ſunt reſeruati pape.quibus qs ipſo iure excōmunicationē incurrit expreſſe:⁊ ꝑ duas duo tacite.Et ē ꝑmittēdum ꝙ ho.colligit triginta tales caſus iuris veteris in ſū.e.ti.§.iij.i ꝓn. Ego collegi.xxxij.li.vj.e.ti.eos qui nunc exꝓmaꝫ hos nouiſſimos. Primus ē de ſequeſ.poſ.c.j.quattuor:de ſepul.c.j.alij q̄ttuor de deci.c.j.duo de ſta.mo.c.j.§.q: vero. Duodecimꝰ.eo.ti.c ij.in fi.Tredecimꝰ.⁊.xiiij.de reli.do.c.j.Alij ſex:⁊ ſic.xx.ꝯ conſan.⁊ affi.c.j.tres ⁊ ſic.xxiij.⁊ ſunt apoſtolice ſedi reſeruati de here.c.j.ad fi.duo.⁊ ſic.xxv.eo.ti.c.ij.ſepteꝫ:⁊ ſic.xxxij. de vſur.c.j.alij.vj.⁊ ſic.xxxviij.⁊ ſunt etiaꝫ apoſtolici:de priui.c.j.ſtrigamus ſub duobus caſibus qui ſunt ēt apoſtolici.ꝯ.de penis.c.j.in ꝓn.⁊ ver.ꝑtās.⁊ ſit.xlij.e.ti.cupientes.in ꝓnc.xliij.e.ti.§.qui ꝟo.xliiij.e.c.in fi.⁊ eſt apoſtolicus.xlv.h quattuor etiā apoſtolici:⁊ ſic.xlix.j.c.prox.Quinquageſimus.j.eo.cuꝫ ex eo.duos aūt caſus tacitos hēmus de ſū.tri.c.vno.§.porro.de vſur.ex grandi in fi.
k Subiacere.additur hec pena ad alias que habentur de exceſſi.prela.c.fi.ꝯ priui.aucte.⁊.c.epoꝝ.li.vj.e.ti.is qui.e.lib.poſſet tamen caſus eſſe i quo iſta pena ſine illis ligaret: ⁊ ecōtra. Pone ꝙ ſententia interdicti vere nō ligat impediente appellatione vel alia nullitate.tamen matrix eccleſia illam ſeruat ligantur religioſi hac pena:ſed non illis.econtra bene ligat ſententia:cum matrix eccleſia non ſeruat illam:⁊ tunc ligantur illis ⁊ non iſta.Quando vero tenet ⁊ ſeruatur ꝑ matricem:tunc locum hꝫ quod ꝑus dixi ꝙ ligantur vtriſqꝫ qñqꝫ

225

nō tenet nec ſeuarur ꝑ matricem:⁊ tunc neutris ligātur.

a ¶ Ceſſationibus.generalibus vt ſequitur.

b ¶ Cōprobatur.xx.di.de q̄bus.de of.dele.prudētiā poſt p̄nci piū ꝓuerb.o.xiiij.ibi ſalus vbi multa conſilia.⁊.xv. diſſipan tur cogitationes vbi nō eſt conſilium:⁊ vbi ſunt plures con ſiliarij ꝯfirmant

c ¶ Generalibus.ſpecia les enim ſeruantur ſolū in eccleſijs in quibꝰ ſūt inducte:de ap. dilectis.

d ¶ Unico lumine. ſum ptū.ff.ď offi.pſi.illicitas §.nec tenuis.

e ¶ Edita.de offi. ordi. irrefragabili.§. ceterum eo.ti.ſi canonici:⁊.c.quā nis.li.vj.⁊ ibi vide; in vl tima glo.

f ¶ Pendentia. concor. ẽ.ea.cōpilatione de iudi. diſpendioſam cum ſuis concor.

g ¶ Conuentionibus.ſic ſupra eadem compilati one de ſepul.duduꝫ. cir ca finem.

h Grauis.Caſus. do mini tp̄ales q̄ co gūt aliquos in loco iter dicto celebrare diuīa vel qui ꝑ p̄cones faciūt tūc ad illa audienda popu lum euocari:vel ꝓhibēt ne publice excōicati vel inter dicti ſuper hoc per illoſ qui miſſas celebrāt moniti eccleſias exeant ⁊ ipſi nominatim moniti qui non exeunt excōica ti ſunt ⁊ ꝑ papam abſouē di.Et primo narrat.ſcďo penam īponit:ibi ne igit

i ¶ Temporales.etiaꝫ ſi ſūt epi vel eccleſiaꝝ pre lati vꝫ locuꝫ hře qď hic ď ne cle vel mo.c.vlti.li. vj.fac̄ de exceſ.prela.tan ta.⁊ facit qď dixi eadem compilatione.de penis multorum

k ¶ Suppoſitis.ab hommine vel a iure.⁊ hec lr̄a facit ad que ſtionē de illo qui ſcit locū interdictum ab homine vel a iure ta men denunciatio eius non eſt facta an illud ſeruare teneat̄ ſatis enim eſt locū eſſe interdicto ſuppoſitum vt hic. lꝫ nō ſit publicatuꝫ facit eo.ti.cum nō ab homine.⁊ ibi no. eo.ti. cum deſideres.j.rñ.in fi.Qui enim ſciuit certiorari nō debuit:ď re. iur.eū q.li.vj.eum ꝯcor.⁊ hoc placet archidiacono.e.ti. is qui li.vj.Illa etiā rōne:q2 celebrare depēdet a volūtate agentis. Unde in culpa ē agendo rē illicitā ꝑꝑ ſuperioris ꝓhibitionē ⁊ loci inhabilitatē:alle.de ꝯſe.di.j.ſicut.qď veꝝ ītelligit:niſi fa ctū eēt occultū.vj.q.ij.ſi tm̄.⁊ p̄de.decre.cum nō ab hoīe:⁊ fa cit quod.j.dicam in glo.occultū.In contrarium facit.xj.q.iij. §.euidenter.ibi ſoluitur.Itē ꝯtra.ẽ.c.pri.a contrario ibi ſolui tur in glo.no.forſan expediret per conſtitutionem prouideri clericos nō teneri ad obſeruationem interdictoꝝ latoꝝ a iure

¶ Quod ēt i iterdictis ⁊ i ceſ ſationibꝰ[a] a diuinis īdictis ꝑ ꝓuicialiū ꝯciliorꝝ ſtatuta vel ipoꝝ aūcte cū maiuſ ſit ꝓuicia le ꝯciliū q̄ ſingularis p̄lati ꝓ uicie ac iudiciū itegꝝ qď plu rimoꝝ ſentētijs ꝯprobat[b] vo lumꝰ obſeruari. ¶ In ceſſa tionibꝰ vo gnāibꝰ[c] a diuinis ciuitatū terraꝝ ⁊ alioꝝ locoꝝ q̄s aliq̄do ex ꝯſuetudine vel al's capitula collegia vel con uentꝰ ſeculariū aut regulariū eccleſiarū ſibi vendicant: q2 ipſos hoc vnico[d] lumine ad re pellendas iniurias eis factas p̄uare nolumꝰ nec debemꝰ idē intelligimꝰ obſeruandum.

¶ Ipſi vero ſint diligēter at tenti:vt ſtatuta romanoꝝ pon tificū p̄deceſſoꝝ nr̄oꝝ ſuꝑ his edita[e] diligenter obſeruent.

¶ Porro hāc ſanctionē ad pendētia[f] trahimꝰ:nō obſtāti bus p̄uilegijs ꝯuētionibꝰ[g] ſta tutis ⁊ conſuetudinibꝰ q̄buſ libet:que contra premiſſa ſeu aliquod premiſſorum religio ſis ipſis in nullo volumus ſuf fragari.

Idem.

Grauis[h] ad nos p̄latorū querela ꝑduxit q̄ nobi les q̄dam ⁊ dn̄i tp̄ales[i] terris eoꝝ eccleſiaſtico ſuppoſitis[k] i terdicto:nedū i locoꝝ ſuoꝝ ca pellis[l]:ſꝫ ⁊ i collegiatis ⁊ alijſ inſigniū[m] locoꝝ eccleſijs miſ ſas ⁊ alia diuina officia publi ce ⁊ ſolenniter faciūt celebra ri:ad officia eadē celebrāda nunc hos nūc[n] illos vocātes[o] ⁊ interdū qď eſt ďterius com pellentes:hiſq3 non contenti exceſſibus[p] per cāpanaꝝ[q] nō ſolū pulſationē:ſed ⁊ voce pre conia[r] populos etiam interdi ctos vt interdicti nō obſtante ſnīa ad audiendas miſſas hu iuſmōi veniāt euocari. ¶ Nō nulli quoq3 ipſoꝝ ſuis plerun q3 ſubiectis[s]: ne lꝫ excōmuni cationis vel interdicti ſenten tia p̄ualice[t] ſint nodati: de ec cleſijs dū in ipſis miſſaꝝ ce lebrant ſolennia in ſtantibus etiam celebrantibꝰ exeāt pre cipere nō verent: ex quo fre quēter ꝯtingit q̄ nō ſine dei offenſa cliciq3 ac ppl'i ſcādalo ipa miſſaꝝ ſolēnia remanent iexpleta. ¶ Ne igit exceſſus ſic graues excedētiū īpunita te trahāt ab alijs i exēplū[x] p̄ ſūptores p̄fatos q̄ i locis inter dicto ſuppoſitis quenq̄ dece tero diuina celebrare officia

nisi p̄us ſiat illoꝝ declaratio ſi.de here.cum ſm li. v. Ad quod dicendū multū mouet:de cenſi.quāq̄ꝫ.li.vj. ⁊.ẽ.ea.compi.eo.ti.p̄ſenti.cū ius etiā littera ſatis huic dicto conuenit

l ¶ Capellis.nō intēdit q̄ i talibꝰ capellis ſitis i loco in terdicto hoc lice at:ſꝫ dicit vt agra uet ꝯtemptū:qua ſi dicat maluꝫ ēt hoc facere in ca pellis:ſed grauius in talibꝰ eccle ſijs.

m ¶ Inſignium. de reſcrip. ſtatu tū poſt prin.li.vj.

n ¶ Nunc illos. cōcor.de ſta.mo nachorum cū ad monaſteriū ver. ſed nec.

o ¶ Uocātes. lꝫ de vocatiōe nar rat ſolā coactio nem punit.

p ¶ Exceſſibus. tolle litteram.j.fa ciūt euocari non ſoluꝫ per campa narum.⁊c̄.

q ¶ Campanarū de offi. cuſto .c.j. cum concor.⁊ ibi dixi de diuerſis campanarū offi cijs.

r ¶ Preconia.vt dr̄ in auc.ď litig. §.oēm.colla.viij. vox p̄conis q̄n̄q3 paucis inoteſcit. ⁊ h̄ reſpectu for tior vꝫ vocatio ꝑ cāpanā.ſꝫ q2 pre co loquitur ⁊ edi ctuꝫ ponit ex par te mandantis.iō maior eſt contemptus.

ſ ¶ Subiectis.p̄cipere nō verentur qď eſt infra.

t ¶ Publice.occultum.n.excōicatū nō vitamus in pu blico.vj.q.ij.c.ij.e.ti.cū nō ab homine.vnde dixit rai. in ſum.huius ti.§.Item queritur.q̄ ille qui ſcit occul tum excōmunicatum eſſe in eccleſia: caute ſi poterit exibit.ſi autem id non poſſet ſine ſcandalo non debet exire per iura predicta:⁊ ne ſit proditor.ij.q.j.ſi pecca uerit.

u ¶ Inexpleta.debet enim ſacerdos dimittere offici um miſſe propter preſentiam excōmunicati:niſi iam incepiſſet canonem miſſe de quo ſcripſi poſt moder nos.e.ti.c.nuꝑ ⁊ facit.vij.q.j.illud.⁊.c.nihil.⁊ qď no. xj.q.iij.ſicut apoſtoli.

x ¶ In exemplū.q2 ſi ea que vſurpantur.⁊c̄.xcij.di.ꝑ uenit.ij.facit.xxiij.q.j.paratus.in fi.

a ¶ Quolibet. omnē. modū ꝯpulsionis realem pso-
nalē directum,ꝛ indirectum ꝯphendit:vt si res ipso-
rum occupant cōsanguineos grauant in psonis vel
rebus.facit de elec. sciant cuncti.e.tit.qcūqꝫ.li.vj.
b ¶ Cogere.presumpserint quod ē.j.ꝛ hoc ē pmum.

diebus qlibet septimanā abstinēt a toro:sicut ꝛ septima vicis
sue abstinebant sacerdotes vetis testamēti.lxxiij.di:plurimos
p ¶ Scādalū vitandum.qꝺ dic vt de no.ope.nū.c.ij.
q ¶ Vilescat.ad hoc ꝛ ad id qꝺ sequit̃ concor.s̄.e. ꝯpi.de pe.
ꝛ re.c.ij.

c ¶ Euocare presumpserit. quod sequitur:ꝛ est secundum.
d ¶ Publice. cō cor.s̄.ea. cōpi.de sepul.c.j.ꝛ ibi videas.
e ¶ Missaruꝫ. in alijs ergo diuinis officijs nō est locus pene.
f ¶ Moniti.non dicit nominatim vt.j. pri.ver. per qꝺ pꝫ ꝙ quo ad phibentes sufficit generalis monitio: puta monet ꝙ omnes excōmunicati ꝛ interdicti exeāt ille precipit vt nō exeant.
g ¶ Prohibere psumpserint. qꝺ sequitur ꝛ est tertium.
h ¶ Nominatim generali ergo monitione nullus ligat̃ ex eo ꝙ remanet.soli ergo nominati remanentes ligabunt̃ concor.eo. ti. constitutionem.li.vj. ꝛ s̄.ea.ꝯpila.de vi. ꝛ hone.cle.c.j.

quomodolibet[a] cogere[b] aut q mō predicto ad officia eadem audienda aliquos excommunicationis presertim vel interdicti ligatos sententia euocare[c]:seu qui ne excommunicati publice[d] aut interdicti de ecclesijs:dū in ipsis missaruꝫ[e] aguntur solennia:a celebrantibus moniti[f] vt exeāt phibere:[g] necnō excōmunicatos publice ꝛ interdictos:q in ipsis ecclesijs nominatim[h] celebrā tibus vt exeant moniti remanere[i] psūpserit excōicatiōis[k] snīa a q̄ p sedē dūtaxat aplicā possint absolui:sacro approbante cō.innodamus.

Idem.

Cum[l] ex eo ꝙ religiosi viri frēs minores in suis recipiunt ecclesijs ad audienda diuina officia tempore interdicti fratres ꝛ sorores[m] de ordine tertio[n] quem beatus frā ciscus instituit existentes:qui continentes[o] seu de presentia nuncupantur:scandalum[p] aliorum qui ab his excluduntur mentibus generetur: censura vilescat[q] ecclesiastica:ꝛ minoris auctoritatis interdicti sententia reputetur:eiusdem fratribus minoribus[r] districtius inhibemus ne decetero aliquē vel aliquos predictoꝝ etiam si super hoc hi[s] vel illi[t] priuilegijs quibuscunqꝫ muniti extiterint: que ipsis in nullo proꝛsus quo ad hoc volumus suffragari ad diuina in suis[u] ecclesijs tempore interdicti quoquo modo admittant[x]. Qꝺ si fecerint eo ipso excommunicationis sententie se nouerint subiacere[y]:a qua per aliū ꝙ per romanum pontificem vel satisfactione premissa per locoꝝ episcopos: quos auctoritate[z] apostolica fungi volumus in hac parte: absolutionis bñficiū nequeant obtinē.

Idem.

Si summus[ꝛ] pōtifex sciēter[ꝯ] etiaꝫ excōmunicato participet[ꝝ] litteris[a] verbo vł osculo[b] seu alio quouis modo[c]: ipsum per hoc absoluere nulla ratione censetur nisi se velle[d] forsitan exprimat illum ex hoc pro absoluto haberi. ¶ Sciēter q̄ꝫ fiquē sub titulo cuiuslibet dignitatis[e]

r ¶ Minoribus. als nō ligat constitutio.
s ¶ Hi.frēs minores.
t ¶ Vel illi.fratres ꝛ sorores tertij odinis. ꝛ mirabile:qꝛ eo casu i alijs ecclesijs recipit possent si priuilegium ē generale
u ¶ Suis ecclesijs.p hoc vbū qꝺ ēt supra pmisit dico ꝙ si i alienis ecclesijs hoc facerent cessat hꝰ pena:posset tñ hic locū alia pena cōis:ꝛ ē si. qꝺ qꝺ dix i.s̄.hoc ti.e.j.i gl. additur.
x ¶ Admittant. nisi inq̄ꝫtū illis ꝛ alijs pmittit̃ p dec.vl.e.ti.li.vj.
y ¶ Subiacere.si als bñ fuāt interdictū qꝺ fuat matrix ecclia nō ligātur pena illiꝰ decr.s̄.eo.c.j. ꝫ ista tm̄.fa.ꝺ iudi. at si clerici i fi.cū suis ꝯcor.
ꝫ ¶ Auctoritate apostolica.hoc dicit ppter exemptionē:ꝛ qꝛ delinquerant in locis exemptis.
ꝛ Si sūmꝰ.Casus.Si papa etiā sciēter excōicato pticipat illum p hꝰ ñ absoluit:nisi exp̄ma t hic se velle.ꝛ si sciēter sꝰ titulo dignitatis aliquē noiet vł honoret p hꝰ illū i dignitate nō approbat credit̃ ꝙ pp dñm Federicū de sicilia emanauerit hec decre.no.xciij.di.

i ¶ Remanere.
intellige etiam si ipsi tpales dñi hoc non mandent.
k ¶ Excōis.excōicatus ergo iteꝝ excōicat̃:de hoc.iij.q.
iiij.engeltrudam.de iudeis ita quorundam.
l Cum ex eo. frēs minores si tpe iterdicti recipiūt in suis ecclesijs ad diuina frēs ꝛ sorores tertij ordinis excōicati sunt nec puilegia iuuant.
m ¶ Sorores.ille igitur nō sunt beguine:vt dixi.s̄.e. cō.de reli.do.c.j.
n ¶ Tertio.primus fuit fratrum minoꝝ q ē artissimꝰ ꝛ caret pprio etiā in cōmuni:de hoc satis.j.ti.j.c.j.Secūdus fuit sancte clare qui differt a p̄mo qꝛ ordo ille hꝫ etiā feminis artissimus.hꝫ tñ ppriuꝫ in cōi.Sed iste tertius ēt p viuētibus in ꝯiugio maris ꝛ feminis ad inuentus ē ꝛ hñt pfessi ppriū in singulari:ꝛ potius ē modus viuēdi q̄ꝫ pprie dicat̃ regula:est tñ approbatus p nicolauꝫ tertium:ꝛ hoc constat.
o ¶ Cōtinētes.nō pmittunt ꝯtinētiā:imo viuunt i cōiugio,vt p̄dixi:tñ ꝛ ꝺm modū viuēdi eis datū certis

si inimicus.ꝛ e.ti.si aliqñ p gōf i pe.ꝯpi greg p ino.ꝛ host.de pui cū oliꝫ.j.facit hoc.c.p ibi no.p ino.ꝛ hosti.vt sicut p pticipiū papa nō absoluit.ita nec p euitationē excōicat.Vñ nō incurrit minorē q pticipat illi quē papa vitat:ꝛ p̄dicto.c.si inimicus.loquitur de illo quem vitat ꝛ vitare precipit.
ꝯ ¶ Sciēt̃.ēt si ignorāter ñ erat dubiū p p̄cedētē dec.si aliqñ:
ꝝ ¶ Participet.quo pticipio non ligat̃ minori:vt no.in iuribꝰ allega.in prima glo.eo.ti.nulli.
a ¶ Lr̄as.argue ꝙ scribēs excōicato incurrit minorē.ꝺ.hoc.e. ti.ꝯstitutionem.li.vj.in.iij.glo.
b ¶ Osculo.formatur.ab os oris.nec dꝫ scribi per.h.
c ¶ Quouis modo.vt i cōuiuio oratione vel itinerando vel consedendo.
d ¶ Velle.est sibi p ratione voluntas:insti.de iure naturali.§. ꝫ ꝛ qꝺ principi.sic ꝛ pnceps sola volūtate manumittit.ff.de manu.apud eū.C.de fideicō.li.si volūtate.i inferioribꝰ aꝗ papa nō haberet hoc locū.e.ti.cum desideres.
e ¶ Dignitatꝫ.ecclīastice vel secularis cū eadē sit rō.

a Nominet. contrariũ
videbatur notari xciij.di
stin.dominus.⁊ vide qđ
no dominus.⁊ vide qđ
no.xi.q.j. sacerdotibus.
qui si.sint le.per tuas. cũ
concor.
b ¶ Tractet. vocãs illos
qui sunt eiusdez dignita
tatis vocat illum.
c ¶ Approbare sa.ad no.
per inno.⁊ hosti. de.si. p̄
sby.veniens.vbi tenẽt ꝙ
si episcopus missam au
dit vel procurationez re
cipit a male ordinato vl'
instituto ꝙ per hoc nõ di
spensat cũ ille:dato ꝙ fit
casus quo dispensare pos
set ⁊ ibi scripsi.
d ¶ Non intelligatur. ñ
ob s̃.ea.cõpi.de ꝓbatio.
c.vno.illud enim intelli
gitur cũ papa narrat fa
ctum proprium ⁊ sup eo
fundatur ipsius intentio
vt ibi no.i glo.gd si talia
e ¶ Juris.si.deberet.p̄si
dentes.in si.li.vj.⁊ intel
lige nisi hoc exprimat se
velle:vt.s̃.pr.rñ.io.an.

ex certa etiam scientia verbo
constitutiõe vel litteris noiet[a]
honoret seu quouis alio modo
tractet[b] per hoc in dignitate il
la ipsum approbare[c] non intel
ligit aut quicꝙ̃ ei tribuere no
ui iuris[e]. ¶ Clemens quintus
in concilio vienensi.

De verboꝝ significatione.

Exiui de para
diso dixi riga
bo hortuz plã
tationuz ait il
le celestis agri
cola: qui vere
fons sapientie verbum dei a
patre in patre manens genitũ
ab eterno nouissime dieb[9] istis
fabricante spiritu sancto ĩ vte
ro virginis caro factuz exiuit
homo ad opus arduum redẽ
ptionis humani generis pera
gendum:exemplar sequendo
celestia vite prebens homini
bus semetipsuz. ¶ Uex quia
plerunqz mortalis vite solli
citudinibus pressus homo mẽ
tis aspectu ab exemplaris hu
iusmodi intuitu diuertebat:ve
rus noster salomon ĩ solio mi
litantis ecclesie hortum volu
ptatis inter ceteros quendam
fecit a procellosis mundi flu
ctibus elongatum:in quo qui
etius ac securius vacaretur
contemplandis seruandisqz
operibus exemplaris in hunc
mundum introiuit ipse vt ri
garet ipsum fecundis aquis
spiritualis gratie ⁊ doctrine.
Hic hortus siquidem ẽ fra
trum minorum sancta religio
que muris regularis obseruã
tie firmiter vndiqz circunclu
sa intra se solo contenta deo
adornatur abunde nouellis
plantationibus filioꝝ. Ad
hunc veniens dilectus dei fili
us mortificantis penitentie
myrrham metit cum aroma
tibus que suauitate mira vni
uersis odorem attrahẽtis san

ctimonie circũfundunt. Hec est illa celestis
vite forma ⁊ regula quam descripsit confessor
christi eximius sanctus franciscus: ac seruan
dam a suis filijs verbo docuit pariter ⁊ exẽplo
Quia vero dicte sancte regule professores
ac emulatores deuoti vt ⁊ alumni ⁊ veri filij
tanti patris affectabant sicut ⁊ feruenter affe
ctant:ad purum ⁊ ad plenum premissam regu
lam firmiter obseruare. Attendentes quedã
que dubium poterant afferre sensum in ipsius
regule serie contineri pro ipsorum declarati
one habenda recurrerũt prudenter olim ad
apicem apostolice dignitatis: vt certificati
per ipsam cuius pedibus etiam per ipsam re
gulam sunt subiecti:possent domino pulsis cũ
ctis dubijs cum plena charitate conscientie de
seruire. Horum autem pijs ac iustis suppli
cationibus plures predecessores nostri roma
ni pontifices successiue sicut dignum erat ap
plicantes aures ⁊ animum declarauerunt ea
que dubia videbantur ediderunt nonnulla ⁊
aliqua concesserunt sicut expedire videbãt fra
trum conscientijs ac pure obseruantie status.
Uerum quia plerunqz vbi culpa non est eã
timere solent conscientie timorate:que in via
dei quodcũqz deuium expauescũt nõn sũt ad
plenum ex dictis declarationibus dictorũ om
nium fratrũ conscientie quietate quin circa
aliqua ad regulam ipsorumqꝫ statum pertinen
tia dubitationũ in ipsis fluctus aliqui generen
tur ⁊ oriantur sicut ad aures nostras pluries ⁊
de ꝙ̃pluribus in publicis ⁊ priuatis consistori
is est perlatũ. Quapropter per ipsos fratres
nobis extitit humiliter supplicatum quatenus
predictis dubijs que occurrerũt ⁊ que possunt
occurrere in futurũ adhibere opportũna decla
rationis remedia de benignitate sedis apostoli
ce curaremus. Nos igitur cuius animus ab
etate tenera pia deuotione efferbuit ad huius
modi ꝓfessores regule ⁊ ad ordinem ipsum to
tum:nũc aũt ex cõi cã pastoralis regimini quã
imeriti sustinemus ad ipsos fouẽdos dulcius ⁊
attentius gratiosis fauoribus ꝓsequẽdos tan
to ꝓuocamur ardẽtius:quanto frequentius in
tenta mente reuoluimus fructus vberes:quos
ex eoꝝ exemplari vita ⁊ salutari doctrina: toti
vniuersali ecclesie continue cernimus ꝓuenire
tam pia supplicantium intentione commoti ad
peragendum diligenter quod petit studia no
stra duximus conuertenda:ipsaqꝫ dubia p plũ
res archiepiscopos ⁊ episcopos ⁊ in theologia
magistros ⁊ alios litteratos prouidos ⁊ discre

tos examinari fecimus diligẽter. Cum igi
tur in primis ex eo ꝙ in dicte regule principio
habetur: Regula ⁊ vita fratrum minoꝝ hec
est. s. domini nostri iesu christi sanctum euange
lium obseruare in obedientia viuendo sine ꝓ
prio ⁊ in castitate: Item infra. Finito vero an
no probationis recipiantur ad obedientiam ꝓ
mittentes vitam istam semper ⁊ regulam ob
seruare. Item circa finem regule: paupertatez
⁊ humilitatem ⁊ sanctum euangelium domini
nostri iesu christi: quod firmiter promisim⁹ ob
seruemus. fuit hesitatum an fratres eiusdez or
dinis ad omnia tam precepta ꝗ͂ consilia euan
gelij ex professione sue regule teneant. Qui
busdam dicentibus ꝙ ad omnia: alijs autẽ asse
rentibus ꝙ ad illa sola tria consilia videlicet vi
uere in obedientia: in castitate: ⁊ sine proprio.
⁊ ad ea que sub verbis obligatorijs ponuntur
in regula obligantur. Nos circa hũc articũ
lum predecessorum nostrorum vestigijs inhe
rentes: ipsumq; articulum quo ad aliquid cla
rius prosequentes dicte hesitationi duxim⁹ re
spondendum ꝙ cum votum determinatum cu
iuslibet habeat cadere sub certo: vouens regu
lam non potest dici teneri ex vi voti huiusmodi
ad ea consilia euangelica que in regula nõ po
nuntur. Et quidem beati francisci condito
ris regule hec probatur fuisse intentio ex hoc
ꝙ quedam euangelica consilia in regula posu
it alijs pretermissis. Si enim per illud verbũ
regula ⁊ vita fratrum minoꝝ hec est ⁊c. ⁊ intẽ
disset eos ad omnia consilia euangelica obliga
re: superflue ⁊ nugatorie quedã eoꝝ impressis
ceteris in regula exp̃ssisset. Cum aũt natura
termini restrictiui hoc habeat ꝙ sic excludit ab
ipso extranea ꝙ cũcta ad ipsum pertinẽtia ex
cludit. Declaramus ⁊ dicimus ꝙ dicti frẽs
nõ solũ ad tria vota nude absolute accepta ex
professione sue regule obligantur: sed etiaz te
nent ad ea omnia implenda que sũt pertinẽtia
ad hec tria predicta tm̃ precise ⁊ vnde promit
tentes se seruare regulam viuendo in obedien
tia castitate ⁊ sine ꝓprio. ⁊ nõ etiã ad oĩa con
tenta in regula que hec tria modificant artarẽ
tur: ꝓ nihilo ⁊ vane ꝓferrentur hec verba: pro
mitto semper hanc regulaz obseruare. ex quo
ex his verbis nulla obligatio nasceret. ¶ Nec
tamẽ putandũ ẽ ꝙ beatus frãciscus ꝓfessores
huius regule quãtũ ad oĩa ↄtẽta in regula mo
dificantia tria vota: seu ad alia in ipsa exp̃ssa in
tenderit equaliter eẽ obligatos: qn potius apte
discreuit ꝙ quo ad quedã ipsoꝝ ex vi verbi trãs
gressio est mortalis: ⁊ quo ad quedã alia nõ. ¶ Cum
ad quedã ipsoꝝ verbũ apponat p̃cepti vel equipollẽ
tis eidem: ⁊ quo ad aliqua verbis alijs sit contentus
Itẽ q: p̃ter ea que exp̃sse verbo p̃cepti exhortationis
seu monitionis ponũtur in regula nõnulla verbo im
peratiui modi negatiue vel affirmatiue apposito inse
rũtur: hactenus extitit dubitatũ an tenerentur ad ista
ad hñtia viz p̃cepti. ¶ Et qa vt itellexim⁹ nõ minuit
hoc dubiũ sed augetur ex eo ꝙ felicis recordatiõis ni
colaus papa quartus p̃decessor noster noscitur decla
rasse ꝙ fratres ipsi ex ꝓfessione sue regule sũt astricti
ad ea ↄsilia euangelica que in ipsa regula p̃ceptorie
vel inhibitorie seu sub verbis eq̃pollentibus exprimũ
tur. Et nihilominus ad eoꝝ omniũ obseruantiaz que
ipsis in eadem regula sub verbis obligatorijs inducũ
tur: supplicauerũt p̃dicti fratres, vt ad ipsoꝝ conscien
tias seruãdas declarare: que hoꝝ censeri debeant pre
ceptis eq̃pollentia ne obligatoria dignarent. ¶ Nos
itaq; qui in sinceris hoꝝ conscientijs delectamur: attẽ
dentes ꝙ in his que aĩe salutem respiciũt: ad vitãdos
graues remorsus ↄscientie pars securior est tenenda:
Dicimus ꝙ lz fratres nõ ad omniũ que sub verbis
imꝑatiui modi ponũtur in regula sicut ad p̃ceptorum
seu p̃ceptis eq̃pollentiũ obseruandã puritatẽ regule
⁊ rigorẽ: ꝙ ad ea sicut ad equipollẽtia p̃ceptis se no
uerint obligatos que hic inferi⁹ annotãtur. Vt aũt
hec que videri possũt equipollẽtia p̃ceptis ex vi verbi
vel saltem ratiõe materie de qua agitur seu ex vtroq;
sub cõpendio habeantur declaramus ꝙ illud qđ po
nitur in regula de nõ habendo plures tunicas ꝗ͂ vnã
cũ caputio ⁊ aliam sine caputio. Item de nõ portã
dis calciamẽtis: ⁊ de ñ eq̃tãdo extra casũ necessitatis
Item ꝙ fratres vilibus induantur. Item ꝙ iciu
nare a festo omniũ sanctoꝝ vsq; ad natale domini ⁊ i
sextis ferijs teneantur. ¶ Itẽm ꝙ clerici faciãt diui
nũ officiũ ƀm ordinẽ romane ecclesie. Item ꝙ mi
nistri ⁊ custodes ꝓ necessitatibus infirmorũ ⁊ fratri
b⁹ induendis sollicitã curã gerãt. Itẽ ꝙ siquis fra
trũ in infirmitatẽ ceciderit: alij fratres debẽt ei serui
re. Item ꝙ fratres nõ p̃dicent in ep̃atu alicui⁹ ep̃i
cũ ab eo illis fuerit ↄtradictũ. Itez ꝙ nullus aude
at penitus populo p̃dicare nisi a generali ministro vl
alijs q̃bus ƀm declarationẽ p̃dictã id competit fuerit
examinatus approbatus ⁊ ad hec institutus. Item
ꝙ fratres q̃ cognoscerent se nõ posse p̃missam regulã
specialiter obseruare: debeant ⁊ possint ad suos mi
nistros recurrere. Item ꝙ oĩa que ponũtur in regu
la ad formã habitus tam nouitiorũ ꝗ͂ etiã ꝓfessoruz
necnõ ad receptiõis modũ ac ꝓfessionem spectantia
nisi recipientibus quo ad habitum nouitiorum sicut
dicit regula ƀm deum aliter videatur. hec inquã oĩa
sunt a fratribus tanq͂ obligatoria obseruãda. Itẽ

227

ordo cōmuniter sentit tenet ⁊ tenuit ab antiquo ꝙ vbi
cunqꝫ ponitur in regula hoc vocabulum obtinet viꝫ
precepti: ⁊ obseruari debet a fratribꝰ sicut tale. Ce
terꝝ quia christi confessor predictus agēdorꝝ ac seruā
dorꝝ circa recipiendos ad ordinem ministris ⁊ fratri
bus modum prebens: dixit in regula ꝙ caueant frēs
⁊ eorum ministri ne sint solliciti de rebus suis tempo
ralibus: vt libere faciant de eis quicquid ipsis a dño
fuerit inspiratum: licentiam tamen habeāt ipsi mini
stri mittendi eos ad aliquos deum timentes si ꝯsiluꝫ
requiratur. quorꝝ consilio sua bona pauperibus ero
gentur. Dubitauerūt ⁊ dubitant multi fratruꝫ an
liceat ipsis de bonis ingredientium quicꝙ̄ recipere si
donetur: ⁊ si ad dandum personis ⁊ conuentibus pos
sint eos inducere sine culpa: si etiam ad disponendum
de distributione rerum taliū debeant ipsi ministri seu
fratres dare consilium: vbi ad consulendum alij ꝙ̄ de
ipsis ad quos ingressuri imitantur possint idonei iue
niri. Nos aūt considerantes attente intendisse san
ctum franciscū sue regule ꝓfessores quos fūdauerat
in maxima paupertate ab effectu temporalium reruꝫ
ipsorum ingredientiū per dicta verba specialiter ⁊ to
taliter elongare vt quantū est ex parte fratrū ipsoruꝫ
receptio ad ordinem scā ⁊ purissima appareret. ⁊ ne
aliquo modo oculū viderent hēre ad bona eorꝝ tēpo
ralia sed ad ipsos tm̄ diuino seruitio mancipādos: di
cimus c i io debere tam ministros ꝙ̄ fratres ceteros a
dictis inductionibus ad sibi dandū ⁊ suasiōnibꝰ necū
⁊ a dandis circa distributionem ꝯsilijs abstinere: cuꝫ
per hoc ad timentes deū status alterius mitti debeāt
nō ad fratres. Ut vere cunctis pateant esse tam sa
lubris instituti paterni studiosi zelatores seduli ⁊ per
fecti. Cum vero facere de rebus suis quod dñs ispi
rabit: ipsamet regula ingredientibus liberū velit esse
non videtur quin liceat eis recipe: consideratis. s. eo
rum necessitatibus ⁊ moderaminibus declarationis
iam dicte: siquid de bonis suis intrans sicut ⁊ ceteris
pauperibus per modum elemosyne libere velit dare

Cauere tamen in exceptione oblatorꝝ taliū decet
fratres ne ex receptorꝝ quantitate notabili ꝑsumi pos
sit sinister oculus contra ipsos. Preterea cum dica
tur in regula ꝙ illi qui iam ꝓmiserūt obedientiā ha
beant vnam tunicam cum caputio ⁊ aliam sine capu
tio qui habere voluerint. Item ꝙ fratres oēs vesti
mētis vilibus induant. Nosqꝫ ꝑdicta verba decla
rauerimus equipollere ꝑceptis: volētes hec determi
nari plenius dicimus quantum ad numeruꝫ tunicarꝝ
ꝙ pluribus vti non licet: nisi in necessitatibus que ha
beri possunt ex regula: ꝫm ꝙ hunc passum memoratꝰ
ꝑdecessor noster plenius declarauit. Utilitatē aūt
vestium tam habitus ꝙ̄ interiorū tunicarū illam intel
ligi debere dicimus: q ꝫm consuetudinem vel condi
tionem patrie debeat quantū ad colorem pāni
⁊ precium vilitas merito reputari: non eni quo
ad regiones omnes pōt determinatus vnꝰ mo
dus in talibus assignari. Huiusmodi etiā vi
litatis iudiciū ministris ⁊ custodibus seu guar
dianis duximus cōmittēdū: eorꝝ super hoc con
scientias onerantes: ita tamen ꝙ seruent in ve
stibus vilitatem. Quorꝝ etiam ministrorū cu
stodū ⁊ guardianorum iudicio eodeꝫ modo re
linquimꝰ: ꝓ qua necessitate possint ipsi fratres
calciamenta portare. Deinde cum duobus
temporibus annotatis in regula. s. a festo oīuꝫ
sanctorū vsqꝫ ad natiuitatem dñi ⁊ maxie qua
dragesime in quibus ieiunare tenentur insera
tur in eadem regula. Alijs aūt tēporibꝰ nō te
neāt nisi sexta feria ieiunare: ⁊ ex hoc voluerūt
aliqui dicere ꝙ dicti ordinis fratres nō tenētur
nisi ex ꝯdecētia ad alia ieiunia ꝙ̄ ad ista. De
claramus debere intelligi eos non teneri ad ie
iuniū alijs temporibus: ꝑterꝙ̄ in ieiunijs ab ec
clesia constitutis. nō est eni verisimile ꝙ vel in
stitutor regule vel etiā ꝯfirmator absoluere ip
sos intenderit a seruādis illis ieiunijs ad que
de cōi statuto ecclesie obligantur ceteri xp̄iani

Porro cū dictus sanctus volēs fratres suos
super omnia a denarijs seu pecunia esse totalit
alienos: ꝑcepit firmiter fratribus vniuersis vt
nullo modo denarios vel pecuniā recipiant ꝑ
se vel per interpositā ꝑsonam: istūqꝫ articulum
declarans idē ꝑdecessor noster casus ⁊ modos
posuerit: qbus seruatis a fratribus non possint
dici nec debent per se vel per aliū pecunie rece
ptores ꝯtra regulā vel sui ordinis puritateꝫ di
cimus fratres teneri cauere sūmope: ꝙ ꝓ alijs
cāis ⁊ sub mōis alijs ꝙ̄ ponat dicti ꝑdecessoris
nostri declaratio ad dantes pecunias siue depu
tatos nūcios nō recurrāt: ne si secus ab ipsis at
tentatū fuerit transgressores precepti ⁊ regule
merito possint dici. Nam vbi aliquid alicui ge
neraliter ꝓhibetur: quod exꝑsse non cōceditur
intelligitur denegatum. Quo circa questus
omnis pecūie ac oblationū pecuniarū receptio
in ecclesia vel alibi cippi vel trunci ordinati ad
offerentiū seu donantiū pecunias reponendas
necnon ⁊ quicūqꝫ recursus alius ad pecunias
seu habentes ipsas qui ꝑ declarationem predi
ctam non cōceditur. hec inquā omnia sunt eis
interdicta. Cum etiam recursus ad amicos spe
ciales exꝑsse tm̄ in duobus casibus ꝫm regulaꝫ
concedatur: videlicet ꝓ necessitatibus infirmo
rū ⁊ fratribus induendis: idqꝫ pie ⁊ rationabili
ter considerata necessitate vite ad alias necessi

tates fratrum ꝓ tempore occurrentes cessanti
bus elemosynis seu etiam ingruentes sepedi/
ctus predecessor duxerit extendendum. At
tendãt fratres prefati ꝙ pro nullis causis alijs
q̃ predictis vel similibus in via vel alibi recur
rere licet eis ad amicos huiusmodi siue sint dã
tes pecunias seu deputati per ipsos: siue nũcij
vel depositarij seu alio quouis nomine appel/
lentur: etiam si cõcessi per eandẽ declarationẽ
modi circa pecuniã integre seruarentur. De
niq̧ cũ idem ꝯfessor summe affectauerit sue re
gule ꝓfessores totaliter esse abstractos ab effe
ctu ⁊ desiderio terrenorũ: ⁊ specialiter a pecu/
nia ⁊ ei[9] vsu totaliter inexpertos sicut probat
probibitio de recipienda pecunia in regula se/
pius repetita: curare fratres vigilanter necesse
est ꝙ cũ ex causis p̄dictis ⁊ modis habẽtes pe
cunias deputatas ꝓ ipsorum necessitatibus re
currere oportebit ad tenentes ipsas quicũq̧ hi
fuerint principales vel nũcij in omnibus sic se
gerant ꝙ se cunctis ostendant in dictis pecuni
is sicut nec habent penitus nil habere. Qua ꝓ
pter precipere ꝙ ⁊ qualiter pecunia expenda/
tur cõputũq̧ exigere de expensa: eam quomo/
docunq̧ repetere siue deponere aut deponi fa
cere capsulam pecunie vel eius clauem deferre
hoc actus ⁊ consimiles sibi fratres illicitos esse
sciant. Predicta enim facere ad solos domi
nos pertinet qui dederũt: ⁊ eos quos sibi depu
tauerũt ad hocipsum. Proinde cum vir san
ctus paupertatis premisse in regula moduꝫ ex
primens dixerit in eadem: fratres nihil sibi ap/
proprient: nec domũ nec locum nec aliquã rem
sed tanq̃ peregrini ⁊ aduene in hoc seculo in
paupertate ⁊ humilitate domino famulãtes va
dant pro elemosyna confidenter. Sicq̧ decla/
ratũ extitit ꝑ nõnullos predecessores nostros
romanos pontifices hanc appropriationem in
telligi debere tam in speciali q̃ etiam in cõmu
ni: ꝓpter quod ⁊ rerum omniũ concessarũ ob/
latarum ⁊ donatarũ fratribus: quas ⁊ quaru
vsum facti scilicet ordini vel ipsis fratrib[9] licet
habere: ꝓprietatem ⁊ dominiũ in se ⁊ romane
ecclesie receperũt: dimisso ipsis fratribus in eis
tantũmodo vsu facti simplicis. Ad nostrum fu
erunt deducta examen: que in ordine fieri dice
bantur ⁊ videbantur p̄dicto voto ⁊ puritati or
dinis repugnare: videlicet vt ea prosequamur
ex ipsis que remedio credimus indigere: ꝙ se
institui heredes non solum sustinẽt, sed ꝓcurãt.
Item ꝙ redditus annũos recipiunt interdum
in tam notabili quantitate ꝙ conuentus habentes
totaliter inde viuunt. Item ꝙ cum ipsorum ne
gocia etiam pro rebus temporalibus in curijs agitan
tur: assistunt aduocatis ⁊ procuratoribus: ⁊ ad insti
gandum eosdem se ibidem personaliter representãt

Item ꝙ cum executiones vltimarum suscipiũt vo
luntatum ⁊ gerunt: seq̧ intromittant quandoq̧ ꝺ vsu
rarum vel male ablatorum dispositionibus seu resti/
tutionibus faciendis. Item ꝙ alicubi non solũ ex
cessiuos hortos sed etiam vineas magnas habent: de
quibus tam de holeribus q̃ de vino multum colligi
tur ad vendendum. Item ꝙ temporibus messium
vel vindemiarum sic copiose granum ⁊ vinum men
dicando vel aliunde emendo colliguntur a fratrib[9]
⁊ in celarijs ⁊ granarijs reconduntur ꝙ per anni resi
duum ⁊ absq̧ eorum mendicatione possunt transige
re vitam suam. Item ꝙ ecclesias vel alia edificia
faciunt vel procurant fieri in quantitate ⁊ curiosita
te figure ac forme sumptuositate notabiliter excessi
ua: sic ꝙ non videntur habitacula pauperum sed ma
gnatum. Paramenta etiam ecclesiastica ĩ plerisq̧
locis tam multa habentia ⁊ tam notabiliter preciosa
ꝙ excedunt in his magnas ecclesias cathedrales.

Equos insuper ⁊ arma eis oblata in funeribus re
cipiunt indistincte: tamen communitas fratrum ⁊ spe
cialiter rectores ipsius ordinis asserebant ꝙ predicta
seu plura ex ipsis in ordine non fiebant: ꝙ etsi qui re
periuntur rei in talibus rigide puniuntur. necnõ con
tra talia ne fiant sunt facta pluries ab antiquo statu
ta in ordine multum stricta. Cupientes igitur nos
ipsorũ fratrum prouidere conscientijs: ⁊ cuncta du
bia quantum possibile nobis est de ipsorum pectorĩ
bus remouere: ad predicta modo qui ĩ sequitur respõ
demus. Cum enim ad veritatem vite pertineat: vt
id quod exterius agitur interiorem mentis dispositio
nem ⁊ habitum representet: necesse habent fratres
qui se expropriatione tanta a temporalibus abstra
xerunt ab omni eo: quod dicte expropriationi esset
vel posset videri contrarium abstinere. Quia igi
tur in successionibus transit non solum vsus rei: sed
⁊ dominium suo tempore in heredes. Fratres autem
prefati nihil sibi in speciali acquirere: vel eorum or
dini possunt etiam in communi. Declarando dici
mus ꝙ successionum huiusmodi que etiam ex sui na
tura ĩdifferenter ad pecuniam et etiam ad alia mo
bilia et immobilia se extendunt: considerata sui pu
ritate voti nullatenus sunt capaces. nec licet eis va
lorem hereditatum talium: vel tantam earum par
tem quod pre sumi posset hoc in fraudem fieri: quasi

228

sub modo et forma legati dimitti sibi facere vel sic dimissa recipere: quin potius ista sic fieri ab ipsis simpliciter prohibemus. Cumque annui redditus intra immobilia censeantur a iure: ac huiusmodi redditus obtinere paupertati et mendacitati repugnet: nulla dubitatio est quod predictis fratribus redditus quoscumque sicut et possessiones vel eorum etiam usum. cum eis non reperiatur concessus recipere vel habere conditione considerata ipsorum non licet amplius: cum non solum quod malum esse dignoscitur: sed et omne quod speciem habet mali sit a viris perfectis specialiter evitandum. Ex talibus autem assistentijs in curijs et instigationibus: cum de rebus agitur in ipsorum commoda convertendis creduntur verisimiliter ex his que foris patent. de quibus habent homines iudicare. in ipsis rebus fratres et assistentes aliquid querere tanquam suum nullo modo debent huiusmodi voti et regule professores talibus curijs et litigiosis actibus immiscere: ut et testimonium habeant ab his que foris sunt et puritati satisfaciant voti sui: ac evitetur per hoc scandalum proximorum. ¶ Verum etiam cum dicti ordinis fratres non solum a receptione proprietatis dominio sive usu ipsius pecunie. verumetiam a contractatione qualibet ipsius et ab ea sunt penitus alieni quemadmodum sepe dictus predecessor noster in declaratione huiusmodi regule plane dixit. ¶ Cumque dicti ordinis professores quod pro nulla re temporali possunt in iudicio experiri: predictis fratribus non licet nec competit quin potius considerata sui puritate status debent sibi scire interdictum: quod huiusmodi executionibus et dispositionibus se exponant. Cum hec igitur sepius absque litigio et contractatione vel administratione pecunie nequeant expediri. Veruntamen in his exequendis dari consilium istorum statui non obsistit: cum ex hoc ipsis circa bona temporalia nulla iurisdictio actio in iudicio sive dispensatio tribuatur. ¶ Licet vero non solum sit licitum: sed et multum conveniens rationi: quod fratres qui in laboribus spiritualibus orationis et studij sedule occupantur hortos et areas habeant competentes ad recollectionem vel recreationem sui et interdum ad seipsos post labores huiusmodi corporaliter deducendos. necnon ad habenda necessaria hortalicia pro seipsis: habere tamen hortos aliquos ut collantur: ac holera et alia hortalicia precio distrahantur: necnon et vineas. repugnat sue regule et ordinis puritati. Secundum quod dictus predecessor declaravit atetiam ordinavit quod si talia ad usus proxime dictos ut puta agrum vel vineam ad collendum et consimilia fratribus legarentur: per omnem modum fratres a receptione talium abstinerent: cum etiam premissa habere ut precium fructuum suis temporibus habeant ad naturam et formam proventuum appropinquet.

¶ Rursus cum predictus sanctus tam in exemplis vite quam verbis regule ostenderit se velle quod sui fratres et filij divine providentie innitentes suos in deum iacerent cogitatus: qui volucres celi pascit. que non congregant in horrea nec seminant nec metunt: non est verisimile voluisse ipsum eos habere granaria vel celaria ubi quotidianis mendicationibus deberent sperare posse transigere vitam suam. ¶ Et iccirco non ex timore levi laxare se debent ad congregationes et observationes huiusmodi faciendas: sed tunc tantum cum esset multum credibile ex iam expertis quod non possent vite necessaria aliter invenire: hoc autem ministrorum et custodum simul et separatim in suis administrationibus et custodijs cum guardiani et duorum de conventu loci discretorum sacerdotum et antiquorum in ordine fratrum consilio et assensu duximus iudicio relinquendum: eorum super hoc specialiter conscientias onerantes. ¶ Hinc est etiam quod cum vir sanctus fratres suos in paupertate summa ac humilitate fundare voluerit quo ad affectum pariter et effectum sicut fere regula tota clamat convenit ipsis quod nullo modo deinceps fieri faciant vel fieri sustineant ecclesias vel alia quecunque edificia: que considerata fratrum inhabitantium numero excessiva in multitudine et magnitudine debeant reputari. Ideoque volumus quod ubique in suo ordine deinceps temporatis et humilibus edificijs sint contenti: ne huic tante paupertati promisse quod patet oculis contrarium foris clamet. ¶ Quanvis etiam paramenta et vasa ecclesiastica ad honorem divini nominis ordinentur: propter quem omnia fecit ipse deus: tamen qui in absconditorum est cognitor ad animum sibi ministrantium respicit principaliter non ad manum: nec per illas sibi vult serviri: que suorum servitorum conditioni et statui dissonarent. propter quod sufficere debent eis paramenta et vasa ecclesiastica decentia in numero et in magnitudine sufficientia competenter: superfluitas autem aut nimia preciositas vel quecunque curiositas in his seu alijs quibuscunque non potest ipsorum professioni vel statui convenire. cum enim hec sapiant thesaurizationem seu copiam paupertati tante quo ad humanum iudicium derogant manifeste. Qua propter premissa servari a fratribus volumus et mandamus. ¶ Circa equorum vero et armorum oblationes illud decernimus in omnibus et omnia observandum quod

per declarationem predictaȝ
in pecuniarijs noscitur elemo
synis diffinitum. Ex premissis
autem succreuit non parum
scrupulosa questio inter fra
tres: videlicet vtrum ex sue
professione regule obligen
tur ad artum ꝛ tenuem siue
pauperũ vsum rerum. ¶ Qui
busdam ex ipsis credentibus
dicentibus: quod sicut quo
ad dominiũ rerum habẽt ex
voto abdicationẽ artissimaȝ:
ita ipsis q̄ ad vsũ artitudo ma
xima ꝛ exilitas ẽ idicta. ¶ A
lijs i cõtrariũ asserẽtib⁹: ꝙ ex
pfessione sua ad nullum vsuȝ
pauperẽ q nõ expmaẽ i regu
la obligãẽ: lȝ teneãẽ ad vsum
moderatuȝ tẽperãtie: sicut ꝛ
magis ex ꝯdecẽti ꝙ ceteri chri
stiani. ¶ Volẽtes itaq ꝯsciẽ
tiaꝝ pdictoꝝ fratrũ puidere q
eti: ꝛ his altercationib⁹ fineȝ
dare declarãdo dicim⁹: ꝙ fra
tres minores ex pfessione sue
regule specialit obligãẽ ad ar
tos vsus seu pauperes qui in
ipsoꝝ regula ꝯtinẽẽ: ꝛ eo obli
gationis modo sub q̄ cõtinet
seu ponit regula dictos vsus.
Dicere autẽ sicut aliq assere
re phibẽẽ: ꝙ hereticũ sit tene
re vsũ pauperẽ icl'di vl' ñ icl'di
sb voto euãgelice pauptatis p
sũptuosũ iudicam⁹. demũ q̄z
ex eo ꝙ dc̄a rgula p q̄s ꝛ vbi
fieri debeat ministri genera
lis electio tradẽs nullã fecit d
ministroꝝ puicialiũ electione
vl' istitutiõe penit⁹ mẽtioneȝ:
oriri sup hoc poterat dubita
tio it fratres. ¶ Nos volẽtes
posse ipsos clare ac secure pce
dere i oib⁹ factis suis declara
m⁹ statuim⁹ etiã ꝛ ordiam⁹ i
hac ꝯstitutiõe ipፈpetuũ valitu
ra: vt cũ alicui puicie d mini
stro fuerit puidẽdũ: ipi⁹ mini
stri electio penes capitulũ pui
ciale resideat: q̄ idẽ capitulũ
die sequẽti q̄ fuerit ꝯgregatũ
facere tenaẽ. Ipsi⁹ aũt electio
nis ꝯfirmatio ad ministrũ gñi
neat generalẽ. ¶ Et siq̄dẽ ad
electiõẽ h⁹i p formã scrutinij
pcẽdaẽ: votis i diuersa diuisis
electiões plures in discordia
celebrari ꝯtigat illa que a ma
iore pte capituli numero nul
la zeli vl' meriti collatiõe aut
consideratione habita fuerit
celebrata: exceptiõe seu con
tradictiõe quacumq alterius
partis non ob. per dictum ge
neralem ministrũ de consilio
discretorum de ordine: prius
tamen ex officio put spectat
ad ipsum diligenti exaĩatione
pmissa: cõfirmeẽ vl' ẽt ifirmeẽ
put eis sȝ deũ visũ fuerit expe
dire: ꝛ si fuerit infirmata ad
capitulum prouincale electio
huiusmodi reuertatur. ¶ Ce
terum si capitulum memora
tum dei predicta ministrum
eligere pretermittat extũc mi
nistri prouicialis prouisio ad
generalem ministrum libere
deuoluatur. Uerum si mini
stro predicto ꝛ capitulo gene
ralibus ex certa manifesta ac
rationabili causa videretur
aliquando i prouincijs vltra
marinis hybernie seu rome i
quibus hactenus alius proui
dendi modus dicitur ex cau
sa certa ꝛ rationabili fuisse ser
uatus expedire ministrum
prouincialem per ministrum
generalem: cum proborum
ordinis consilio potius ꝙ per
capituli predicti electionem
perfici: i prouincijs hybernie
etiaȝ vltramarinis irrefraga
biliter. In romana vero vel
gretia quando minister dicte
prouincie moreretur vel ab
solueretur citra mare illa vice
seruetur absq dolo partialita
te ꝛ fraude: super quo eorum
conscientias oneram⁹: quod
super his dictus minister cum
dictorum proborum consilio
duxerit ordinandum. In de
stitutione vero dictorum mini
strorũ puincialiũ suari volu
m⁹ q̄d sup hoc hacten⁹ de ipo

229

ordine extiterit obseruatum. ¶ Ceteruz si contingeret eos dez ministro generali carere: per vicarium ordinis fiat sup h quod faciendum fuerit per eūdē ministrū vsqz q̄ ꝓuisū fuerit de gnāli ministro. ¶ Por ro siqd de h⁹i ministro ꝓuici ali sec⁹ attētari forte ɔtigerit: illō ipso facto sit irritū ⁊ iane ¶ Nulli igit' oio hoiuz liceat hāc paginā nr̄arū declaratio nū dictaꝝ ɔmissionis rn̄siōis ꝓhibitionis ordinatiōis man dati cōstitutionū iudicationū ⁊ volūtatū ifringe: vel ei ausu temerario ɔ̄ire. Siquis autez h attētare p̄sūpserit idignati onē oipotentis dei ac beatoꝝ petri ⁊ pauli aplʼoꝝ eius se no uerit incursuruz. (dez.

S Epe[a] cōtingit[b] ꝙ causas[c] cōmittimus ⁊ in earuz aliqui bus simplr[d] ac de plano ac si ne strepitu ⁊ figura[e] iudicij ꝓ cedi mādam⁹[f] ō q̄rū significa tiōe[g] v̄borū a multis ɔtēdit: ⁊ q̄lit ꝓcedi ōbeat dubitat. Nos autez dubitatiōē h⁹i q̄tū nob ē possibile[h] decidere cupiētes[i]

a S Epe. ɔtingit. Qm̄ ɓm q̄ntilianū. li. viij. de oratoria istitu tiōe optiaꝝ reꝝ iuētio: ⁊ si lenocinijs v̄boꝝ destituta sit ip̄a tn̄ sui natura sat̄ ornat cui bene ɔuenit. ff. de i iteg resti. l. i. i p̄n. hāc ɔstitutionē v̄boꝝ blāditijs nō egētē glosādā ag gredior: de cui⁹ cā ipulsiua ps fui. Ex quo. n. sciui manasse ɔcil. vienēsi. s. ō iudi. dis pēdiosā. extimās nō tm̄ vtile ꝫ itime necessariuz v̄ba de q̄bus h loq̄mur declarari d̄nos ac ꝑitos curie sollicitaui sepius ꝑ ɔstōe declaratoria ꝓcu rāda: q̄ ōsiderata se nūc exhibet. Et i sūma deter minat ⁊ ōclarat q̄d signi ficēt hec v̄ba inserta, i iu dicialib⁹ ɔmissionibus q̄ fiūt a p̄ricipe vl' a iure s. ꝙ ꝓcedat simplr ⁊ de plano ⁊ sine strepitu ⁊ fi gura iudicij: ōterminat autē no. ꝑ inno. ⁊ hosti. de accu. olim. de sta. re. ea q̄ ꝑegi de iudi. nouit in fi. ꝑ guil. in spe. de ing fi. §. nūc tractem⁹. v̄. q̄d igit. si ꝑ archi. ō elec. idēnitatib⁹. §. si v̄o. li. vno ⁊ ꝑ io. mo. ⁊ ꝑ me. e. li. i. here. c. fi. ⁊ sunt quattuor partes. In prima ponitur questio. In secunda solutio ibi non autem. In tertia prorogatio: ibi que omnia. In quarta quedam instruens protestatio: ibi si tamen. Secunda pars in qua ponitur solutio subdiui ditur: quia primo ponit nouem specialia vel vndecim: si di uidatur octauum in tria que potest iudex sic datus. secundo ibi non sic ponit quinqz vel septē diuidendo: quartum in tria per formam huius non exclusa. Tertio: ibi ⁊ quia ponit. vi. q̄ talis iudex potest: quattuor interserens que nō potest. Si igi tur non contentat sūmarie quod posui quia non est recitare sumādo: sic recites diuidendo prohibita a permissis: vt meli us apprehēdas. Iudex qui' datus est simpliciter ⁊ de plano sine strepitu ⁊ figura iudicij procedere potest sine libello lit. contes. ⁊ ferijs inductis fauore hominū: amputat dilationes: abbreuiat lites: repellit frustratorias exceptiones ⁊ appella tiones: refrenat iurgia partium ⁊ multitudinem testiuz: dat simul terminum ad ponendum ⁊ articulandum primo: scdo ad producenda omnia acta ⁊ munimēta cause. Interrogat ꝑ tes vbi suadet equitas non citat peremptorie ad sn̄iam quaz profert stans vel sedens etiam conclusione non facta: citare tamē tenetur ⁊ recipere petitionez in scriptis, vel verbotenus tunc scribendam in actis. Item iuramenta calūnie veritatis vel malicie. probationes necessarias: ⁊ defēsiones legitimas ⁊ facta remissione pro testibus producēdis debet tunc istā recipere: tenetur partes ad sn̄iam citare: quaz tenetur in scri ptis ferre: ⁊ ɓm acta cause hoc dicit.

b ¶ Sepe cōtingit. cōcor. de resti. spoli. sepe. de ap. sepe ex quo vero id sepe accidebat per constitutionez fuit prouidenduz: tn̄ interdum etiam prouidet de raro contingentibus de hoc de despon. impu. litteras in tertia. glo.

c ¶ Causas. de negocijs extraiudicialibus sic cōmissis non erat dubium: de accu. sicut olim.

d ¶ Simpliciter. quasi sine plica vel inuolutiōe: facit de sū. tri. firmiter in prīnci. ff. de l. ij. codicillis. §. instituto.

e ¶ Et figura. Notāduz est ꝙ ad hec q̄ttuor v̄ba triplex iserit copula: per qō videt solui quod queritur: an si aliqō istoꝝ ver borū desit i forma cōmissiōis locus sit huic ɔstōi. Uñ aduertēdū est ꝙ q̄nqz in ɔmissiōe ponit solū v̄buz de plano. s. de iudi. nouit. ad fi. de spō. cū in tua. cōcor. ff. de offi. ꝓcō. nec q̄cq̄z §. de plano. ff. de accu. leuia. ⁊ de adul. l. miles. §. sexagita. ff. de questi. vnius. in fi. q̄s or do in bo. pos. ser. li. ij. Q̄nqz ponit simplr ⁊ de plāo: de accu. sicut oliz. Q̄nqz absqz stre pitu: ō sta. mona. ea q̄. §. qō si. Q̄n qz de plano ⁊ abs qz strepitu: ō ac cu. olim. Q̄nqz si ne strepitu ⁊ figu ra de elec. idēni tatib⁹. §. si v̄o. li. vi. Q̄nqz hec q̄t tuor cōiūgūt: vt hic: ⁊. s. de iudi. c. dispēdiosā. Q̄n qz ad hoc addit v̄bū aduocatorū de here. c. fi. li. vi. Quid ergo dice mus de his formis vbi ista quattuor nō cōiūgūt: Sat̄ videt ɔstitutiōez totā ⁊, quo ad oēm sui ꝑtē tūc locū nō hr̄e, ꝓpt' has copulas repetitas. j. §. pe. ⁊ i. c. dispēdiosā s. de iudi. cū eni ex horbitet a iure cōi habilitādū vel dilatādū nō ē: de re. iu. q̄ a iur. cū suis ɔcor. li. vi. diceba m⁹ tn̄ oliz p̄ncipalit h vltimū v̄bū figura substātialia iudicioꝝ tolli vt pꝫ i gl. in p̄n. all'. ⁊ dicā. j. i gl. ē meus ⁊ in glo. fac ad h ⁊ forsā adhuc idē dicere nō eēt absur dū ɓm ꝙ etiā i casu p̄di. decre. idēnitatib⁹. §. si vero. lo cū haberet hec ɔstō ex vi verboꝝ suoꝝ: posito ꝙ ille ca sus n̄ icluderet sub p̄di. ɔstitutiōe dispēdiosā. ꝫ certū ē hodie ꝙ illa ɔstitutio icludit casū illi⁹. §. ⁊ sic i illo nō ē dubiū hāc ɔstitutionē locū hr̄e. In alijs g̃ nō iclusis r̄maet dubiū an aliq̄ suppl'so hēat locū h ɔstō. si adhe sissē ɔpilatorib⁹ ꝓcurassē declarari: q̄dā tn̄ ex. j. dicēdis alteri tm̄ istoꝝ v̄boꝝ adaptari videt: vt. j. dicā. Sꝫ q̄d si ista q̄ttuor ponāt sine copula: vt q̄r dr̄ simplr ō plāo sine strepitu ⁊ figura: Dicas idē ⁊ vltīa copla i p̄cedē tib⁹ repetita cēset: ō ap. scdo regris fac. ff. ō here. insti. cū i testamēto. §. i. Plus dico ꝙ ēt si nulla sit copla idē erit fac. ff. ō v̄. sig. triplici mō. Et sat̄ eq̄ videret dicēdū ꝙ ēt si disiūcte ponāt: puta simplr vl' ō plano vl' absqz iudicij strepitu vl' figura: idē sit sēsus: ⁊ loc⁹ erit ɔstōi: cū rō sit eādē: ⁊ pōeret tūc disiūcta ꝑ ɔiūcta. C. e. t. l. pe. ff. e. l. sepe. Nō sic si v̄ba hui⁹ ɔstōis ꝑlata fuissēt disiū ctiue: q̄r tūc soluta eēt q̄stio p̄ncipalis: ⁊ eēt sēsus ꝙ q̄oli bꝫ p̄dictoꝝ v̄boꝝ hēret hūc effectū quē pōit ɔstitutio.

f ¶ Mādam⁹. ꝙ ali⁹ n̄ posset eēt legat⁹ ō latere: vt satis no. i p̄di. decre. fi. ō here. li. vi. ⁊ guil. i spe. ti. ij. §. supē. in

g ¶ Significatiōe. in hoc respicit tituluz. (j. colū.

h ¶ Possibile. fac p̄emiū haꝝ ɔstitutionū i p̄n. de elec. vt circa. li. vi. sepe eteni ꝑ solutionē vnius dubitatiōis inducitur alia fortior. e. ti. cum olim. vt ibi de hoc.

i ¶ Cupiētes. ad eū. n. ꝓmlgatorē taliū iuriū vl' rescrip torū hoc spectabat. s. de sē. ex. iter alia cū suis ɔcor. ⁊ si ne dubio ad h dubiū tollēdū gl. nō sufficiebāt: ꝫ neces saria erat ɔstō: vt ꝑ iferiora patebit: q̄s eni glosādo ꝑ

bare potuisset plus requiri iuramẽta prestari vł sniaꝫ in scriptis ferri q̃ꝫ litem contestari. Idem in fi.

a ℭ In perpetuum valitura superfluit q: intelligebaꝛ l.di.c.i.sed est modus loquendi cui concor. de postu.c. vno.de elec.perpetue.li.vi.

b ℭ Cõstitutionẽ sãcim⁹. nõ diẽ sã/ ctione statuimus q: potius est con stitutio q̃ꝫ sactio: de quo vide.iiij. di.in sũma.

hac in perpetuũ[a] valitura ꝯstitutõe[b] sanctimus: vt iudex cui taliter causaꝫ cõmittim⁹ neces sario[c] libellũ nõ[d] exigat: lit. cõ tes[e]. nõ[f] postulet. tpe etiã feia rum[g] ob[h] necessitates hoiuꝫ in

c ℭ Necessario. daꝛ p h̃ itelligi q̧ i aliis cãis qb⁹ nõ p cedit simplr̃ ⁊c. necessario sit libellus offerẽd⁹: ȝ h̃ no. ꝫ. de libel. obla. c.i. vbi ber. ino. ⁊ ho. sitenẽt libellũ eẽ de substãtia iudicioꝝ: iducũt pdi. decr. ⁊ auc̃. auferaꝛ. iij. q. iij. ⁊ ino iducit auc̃. ȝ te. nõ solũ. pe. sup dote. §. cõte statione. col. vij. hos. iducit auc̃. ȝ exhi. ⁊ itro. re. §. illud col. v. vbi dic expsũ: ⁊ rũdẽt ad. c. siqs cũ clero. xi. q. j. ⁊ ad decr. put. de dolo ⁊ ꝯtu. ⁊ ibi no. p hac opi. facit: q: auc̃. dicit libellũ offerenduꝫ ȝ offerꝛ ppꝛie nõ petenti. ff. de le. iij. fideicõmissa. § si rẽ. ȝ resti. spo. lr̃as. circa fi. de ap. iterposita i pn. Tã. vin. ⁊ phi. dicebãt p pdicta c. siqs. ⁊ put. q̧ iure canonico libellus nõ erat de sub/ stãtia. Guil. de hoc tractabat nil approbãs i spe. ȝ libel li. ꝯcep. §. vtrũ libellus Accur. in auc̃. offeraꝛ. C. de lit. ꝯtes. ꝫ q̧ tacite posset omitti ȝ i predi. §. illud. alle. §. se. in auc̃. de exhi. ⁊ intro. reis ꝫ q̧ etiaꝫ remitti expꝛesse possit vltra mediũ magne glosse. Dñs meus i legibus dicebat q̧ si libell⁹ petiꝛ ⁊ offerꝛ bñ pcediꝛ si nec petiꝛ nec offerꝛ nõ ꝫ pcessus: q: lꝫ posset expsse remitti fm eũ. C. de epis. ⁊ cle. auc̃. gnãliter. i fi. ⁊. C. li. xij. de priui. scho. l. quotiẽs i fi. nõ tñ tacite p pdi. auc̃. offeraꝛ. ⁊. C. de sẽ. ⁊ iterlo. l. platã. Si vo petiꝛ ȝ nõ offerꝛ nõ valet pcessus cũ nulla remissio iteruenerit. Si vo offerꝛ ȝ nõ petiꝛ nec recipiꝛ oblat⁹: tũc valet pcessus: tũ q: fa/ uore rei vꝛ iducta oblatio: ⁊ qlibꝫ suo fauori renunciat C. de pac. siqs i ꝯscribẽdo. ⁊ q: iuito nõ ꝯferꝛ bñficiũ: vt. ff. de reg. iur. iuito. ⁊ q: fm eũ expsse renunciare vꝛ oblatũ nõ recipiendo aliꝫ dicũt reũ renũciare posse: ne libellus tradaꝛ i scripꝫ ⁊ tũc remittiꝛ tacite: ȝ ne vl lo mõ tradaꝛ renũciari nõ põt tacite vł expsse: ar. ff. cõ mu. diui. vł sũ dus ff. de penis. l. si pses Uñ dicere so/ leo i pdi. c. i. q̧ petitio sit de substãtia: ȝ si fiat i moduꝫ postea apȝ acta nõ i modũ libelli ⁊ sup ea lis ꝯtesteꝛ: credo tenere pcessũ. satis. n. puisũ ẽ mẽti iuris: vt. j. di/ ceꝛ i ꝟ. verũ. pte vo petẽte necesse sit i modũ libelli pe titionẽ offerri p iura pmo allegata: ȝ hec opio vꝛ h̃ re probari. si. n. spãle ẽ i his i qb⁹ pcediꝛ simplr̃ ⁊ ȝ plão ⁊c. q̧ nõ ẽ necesse libellũ offerri: ȝ sufficit petitionem apȝ acta describi vt seqꝛ: ḡ i aliis nõ sufficit petitionẽ sic describi: ȝ ẽ necesse libellũ offerri. So p hãc decr. ab opinioẽ pdicta nõ credo. Nã pmo approbaꝛ ea pte q̃ dico de necessitate petitionẽ describẽdã i actis. Si. n. h̃ i his: forti⁹ i aliis. Ad oppositionẽ rñdeo i his casib⁹ spãle: q̧ i eis ẽt pti petẽti nõ ẽ necessario libellus offerẽ dus q tñ petẽti i aliis necessario dꝫ offerri: qȝ itelligo exceptꝫ his casib⁹ qb⁹ sine libello pcediꝛ: quoꝝ aliquos no. hos. in pdi. decre. j. de libel. oblatione. ⁊ accur. in gl. palle. i auc̃. de exhi. ⁊ itro. reis. ȝ guil. plenius colligit i spe. ȝ li. excep. § nũc dicẽdũ. Nõ tñ putes q̧ i oi cãu q̃ nõ exigiꝛ libellus loc⁹ sit huic ꝯstitutiõi qȝ p multa exẽ pla ibi posita videre potes: ⁊ satis ẽ id expressũ nõ esse.

d ℭ Nõ exigat. ẽ mens lr̃e q̧ iudex necessario nõ hꝫ exigere: nec actor necessario hꝫ offerre: sponte vero offerri posset ⁊ re cipi vt in fi. Istud aũt ⁊ sequẽs ppꝛie sũt de figura iudicij: cũ n. figura cuiusqꝫ rei sit ipsius apparẽs forma vel facies i q̃ rei substantia fingiꝛ. ff. de acti. ⁊ obli. nõ figura. facit de cele. mis. cuꝫ marte. ꝟ. ex eo. ⁊ iu diciũ sit act⁹ triũ psõaꝝ iudicis actoris ⁊ rei. e. ti. forus. C. de asser. tol. l. j. i fi. ipsi⁹ forma facies ⁊ fi gura pncipaliꝛ ꝯsistit in his ita q̧ altero deficiẽte dicitur quasi figura. C. de cadu. tol. l. vnica. § sili mõ. ibi enim q: nõ erãt nisi due psone. s. iudicis ⁊ dñi hui noĩatis illũ filiũ nõ erat ppꝛie figura. Sublata igitur figura non videtur iu/ dex astrictus ad aliquas formas rimulas vel figuras iudicio rum: nisi quantuꝫ hic exprimitur: ⁊ expresse plus respiciunt figuram facti negocij vel cause: q̃ꝫ iudicij: vt. j. dicã. Dicunt ẽt quidam libelli oblationes remitti per verbuꝫ de plano. C. de nauf. l. de submersis nauibus. li. xi. Alij contra: ⁊ de hoc. ff. de accu. leui. a. de offi. procõ. ne quicq̃ꝫ. §. vbi decretum. ⁊ in tra/ ctatu quem allegabo. j. glo. ij.

e ℭ Litis cõtestationẽ. ȝ cuꝫ petitio sit in actis scribẽda: vt. j. ꝟ. verum. sed litis contestatio non est facienda vt hic: qd erit de deliberatoriis: dabũtur ne alique deliberatorie reo i aliis iudiciis: planum est deliberatorias esse de substantia si petã tur: vt no. ij. q. i. in sũma. ⁊ iij. q. iij. cuꝫ accusatus. ⁊ patet i auc̃. offeratur. e. q. vñ dicunt inno. ⁊ hosti. de libel. obla. c. i. vt ibi scripsi super. j. glo. deliberatorias artari posse: sed nõ penitus denegari: lꝫ tacite ⁊ expresse possit illis renũciari: allegat. ff. de fer. l. j C. de epis. ⁊ cle. auc̃. generaliter. ⁊ de hoc etiã de di/ la. c. i. ⁊. ij. Sed in his causis ex quo nõ ẽ necessaria cõtestatio nõ videtur necessaria deliberatio: ad hoc facit quia interduꝫ in his que summariam cognitionem requirunt simul petitur ⁊ iuratur. ff. de edẽ. quedam. §. fi. Sed contra: exigitur iura mentum calũnie i his causis vt seqtur. Itẽ potest re⁹ ꝯuenire vt. j. ver. verũ. in deliberatoriis aũt quomodo iurabit vł recõ ueniet: Itẽ p hãc formã nõ tolliꝛ iudicis recusatio: cuꝫ excep tiones ⁊ defensiones legitime reseruẽtur vt sequitur. Itẽ ab surdius esset hunc iudicem si suspectus ẽ recusari non posse q eũ q pcedit in figura iudicij: cũ iste plus ledere possit. Sal tem igitur sup h̃ deliberare pmittatur: nec artetur tam preci/ piti festinatione iudiciũ suscipere. ff. de admi. tu. tutor qui re pertorium. §. i. in fi. ff. de iure fisci. l. edicto. § cum autem.

f ℭ Non postulet. scire debes q̧ Joannes farioli pisanus legũ doctor composuit quẽdam tractatum de sũmaria cognitione quem guil. posuit in spe prima parte de officio iudicis. §. fi. vbi inter alia tractat an in sũmariis requiraꝛ libellus vel cõ testatio: de quo vide in predi. § ver. quinto. ⁊. ꝟ. se.

g ℭ Feriaruꝫ. istud forsan iduceret soluꝫ verbũ de plano q̃si plane ⁊ in domo nõ pro tribunali sedẽdo id valeat experiri: facit. ff. de fer. l. ij. ⁊. l. miles. §. sexaginta ff. de adul.

h ℭ Ob necessitates. sicut est tempus vindemiaruꝫ ⁊ messiũ: quibus etiam feriis partes renũciare possũt. ȝ. de fer. c. fi. in fi. in hoc ergo differunt he cãe ab aliis: quia in his pcedit iu dex inuitis ptibus. in aliis sec⁹ in quibus preter appellatio/ nẽ sẽtentia esset nulla lata parte inuita vel absẽ te. ff. de feriis l. i. A cõtrario vero huius lr̃e patet: q̧ feriis itroductis in ho norẽ dei vel sãctorũ procedere nõ potest talis iudex: p qȝ vi dereꝛ expedita que no. xv. q. iiij. in sũma. p guil. in speculo de feriis. § ij. ad fi. vt. s. i causis matrimonialibus beneficialibus decimarũ ⁊ vsurarũ non possit procedi feriis inductis ob ho norẽ dei: ȝ i feriis rusticis sic: cũ i illis procedatur simpliciter

dultaruꝫ a iure[a] ꝓcedere valeat[b] amputet[c] dilationuꝫ materiaꝫ: litē q̄pto poterit[d] faciat breuiorē: exceptiones[e] appellatiões ⁊ dilatiões[f] frustatorias repellendo: partiū aduocatorū ⁊ procuratorꝫ ꝯtentiões ⁊ iurgia[g] testiūq̄ȝ suꝑfluā multitudineꝫ[h] refrenādo. ¶ Nō sic tamē iudex litē abbreuiet: quin ꝓbationes necessarie[i] ⁊ defensiones[k] legitime admittanť. ¶ Citationē[l] vo ac ꝑstationē iuramēti de calūnia vel malicia siue de veritate dicēda: ne vitas occulteť: ꝑ ꝯmissionē h⁹ i itelligim⁹ ñ excludi[m] ¶ Uerꝫ q͛ iuxta petitiõis formā[n] ꝓnūciatio[o] seq̄ dꝫ: ꝑ ꝑte agētis ⁊ ēt rei siq̄d petē voluēit[p]

⁊ de plano ⁊c̄. vel l decre. dispēdiosaꝫ. ꝺ. e. ꝯpi. ꝺ iudi. Sed q̄d dices de ferijs repētinis: q̄ repēte iducunť propť principis coronatiõeꝫ victoriā prospere gestā vel similē cām: de quibus. ff. ex. qui cau. ma. ⁊ si per pretorē. §. si ferie. C. de dila. siue pars C. de fer. ⁊ l. j. l. puto ꝙ in illis procedē ñ pōt talis iudex: ad qꝺ sufficit i illis nō esse permissū: maxime cū ab alio q̄ȝ a pricipe idici nō possint. C. ꝺ fer. a nullo. ergo prout ab eo sī indicte seruētur. Hoc maxie ꝫm v̄am opinioneꝫ que habet etiā talibus ferijs renūciari nō posse: de q̄ i spe. de fer. §. fi. in pnci.

a ¶ A iure. cuꝫ misterio hominis: q͛ ius nō determiat temp⁹ propť varietateꝫ locorū quib⁹ citi⁹ vel tardius predicta colliguntur: ⁊ sic citius vel tardius predicta indicuntur. ff. de fer. l. presides. de offi. procon. si in aliquem: in princ.

b ¶ Ualeat. non quicquid iudicis voluntati ⁊c̄. ff. de iudi. ñ quicquid. ff. de. offi. prefi. l. sepe. supra de offi. dele. consuluit propter quod honestū puto: ꝙ si iudex sic datus viderit grauiter ledi partē ex ꝓcessu tali tempōe fiendo suꝑsedeat. habet enī iudex ꝓuidere vtilitati cause ⁊ partium: vt liti. nō contes. accedens. ij. de rescrip. statutū. §. insuꝑ. li. vj. C. cōmu. diui. l. iudiceꝫ. ff. de le. j. l. potest ⁊ facit qꝺ no. in spe. ꝺ arbi. in fi. ver. ꝫ nūq̄d tunc sedere vbi tractať ꝙ arbiter i cuius cōpromisso renūciatū est his ferijs nō teneť ꝓcedē tali tempore feriato.

c ¶ Amputet. istud ⁊ q̄ sequūť vsq̄ȝ ad v̄. nō sic. nō videnť in his causis spālia: cuꝫ in oī cā iudex laborare debeat ad lites breuiādas dilationū matēias amputādas: ⁊ alia q̄ sequunť: iura sī vl'garia. Sꝫ dici pt spāle: ꝙ i his forti⁹ q̄ȝ i alijs iudex

d ¶ Poterit. id dicimur posse: qꝺ hōeste possum⁹. (ꝫ poterit. xxij. q. ij. faciat. ff. de ꝯdi. isti. fili⁹ q̄ fuit. de v̄. sig. l. nepos vnde ꝫ determinat fiendū sine ꝑtiū preiudicio. j. ver. nō sic.

e ¶ Exceptiões. ꝫ ⁊ sequētia videť tolli ꝑ v̄bū absq̄ȝ strepitu. talia. n. ꝑ quēdā ꝯuocū clamorē ⁊ tumultū solēt examē obstrepere: ⁊ v̄itati habēde obstaculū ꝓbē. vñ dicit canō ꝙ cultuꝫ suuꝫ iusticia ꝑdit q̄si silētia iudicij obstrepētiū turbo ꝑfundit v. q. iiij i loco. ad qꝺ facit. C. ꝺ i offi. tes. siq̄s i suo. ꝺ ꝯsor. eius. li. l. j. ⁊ ꝺ adul. l. adl'terij. C. ꝺ stu. li. vr. ro. l. vnica. in fi. li. xj. de tali strepitu habeť ꝺ syndico. c. vno. de elec. q̄rundā. li. vj.

f ¶ Dilatiões. nō dicit exceptiões dilatorias ⁊ appellatiões frustatorias: ne ꝑ ꝫ iuuneret exceptiões surreptiõis vl' nullitatis ꝯ rescriptū: vl' recusatiõis ꝯ iudicē: vl' dilatoriā solutõis vl' his similes repellēdas: ꝫ hoc intēdit ꝙ oīs exceptio frustatoria ⁊ ad differēdū iudicis ꝓcessum maliciose opposita repellatur. Sed q̄ro quam exceptionem vel appellationem per hec veba non dico per hanc ꝯstitutioneꝫ possit talis iudex repellere: quam alť iudex teneať admittē: ꝫ vellē doceri. io. an.

g ¶ Jurgia. de his. ꝺ. de v̄. signi. forus. §. iurgium.

h ¶ Multitudinē. hoc commune videtur in oībus causis. ꝺ. ꝺ testi. significauerunt. ⁊. c. se. ⁊. ff. de testi. li. j. in fi. tamen hoc in his amplius q̄ȝ in alijs poterunt per hanc litteram.

i ¶ Necessarie. actori vel reo.

k ¶ Defensiones. legitime: fa. ad ꝫ de of. dele. ex ꝑte. ij. q. vij. lator ibi no. ⁊. C. de pci. iꝑ. of. l. quotiēs. ⁊ facit hec lr̄a ⁊ finis istius secunde partis ⁊ iura predicta ad questionem legistaꝝ de potestate qui habet arbitrium an tēneatur iusticiam partis seruare: vel possit illam contra iura ⁊ iusticiam condennare ⁊ voluntate vti: ⁊ tenēt ꝙ iusticia ⁊ legitime partis defensio non tollitur per dationem arbitrij: alls C. de inoffi. testa. siquando. ff. ꝺ condi. inde. si procur. in prin. ff. de dona. si filius. ⁊ de pecul. l. qui peculij. ff. man. l. creditor. §. lucius. ad municip. luci⁹. § iperator. ff. de pac. contra iur. ff. ad trebel. si cū herede. fa. ꝺ reg. iur. in generali. li. vj. cū suis concor. ⁊ optime probat cōstitutō cle. ꝺ. de te iudi. pastoralis. §. pe. in fi. Et si dicas arbitrium de eo qui potuit concessum debet aliq̄d operari: respondetur ꝙ ad solēnitates que figuram iudicij respiciūt nō tenetur vt ꝫ Unde no. ꝙ de his q̄ in iudicio aguntur quedā sunt acta cause vel litis q̄dā iudicij. ꝯfessiões ergo attestationes ⁊ ea que respiciunt factū proprie sūt acta cāe: citationes satisdatiões ⁊ silia sūt acta iudicij: de ꝫ per inno. ⁊ hosti. de testi. cām. ⁊ per archi. de elec. indēnitatibus §. vero. Uerba igiť sine figura iudicij: lꝫ tollāt aliq̄ ex his q̄ ordināt iudicium: non tamen illa que instruūt ⁊ decidūt cām. nō ē ergo mirꝝ si probatões ⁊ legitimas defensiões talis iudex admittit. nil igiť talis iudex obmittet ꝑ qꝺ ipediať vel occultetur cognitio veritaꝫ vt seqť: ⁊ ꝑ singula discernē potes. Jlla vo q̄ solēnitatē respiciūt: siue sint act⁹ q̄ r̄spiciūt iudicē siue ꝑtē vtrāq̄ȝ vl' altā r̄mittiť: ⁊ fa. ff. ꝺ le. j. si ꝫu⁹ vetit⁹ cū su

l ¶ Citationē. ꝑ ꝫ singlare v: ꝙ sufficiat vnius ꝯcor. ca: al's saltem in princ. cause reqratur trina vel ꝑemptoria: vt lit. ñ ꝯtes. q̄m. porro. ꝺ ꝫ. xxiiij q. iij. ꝺ illicita.

m ¶ Non excludi. intellige plus q̄ȝ in alijs in quibus non proceditur simpliciter ⁊ de plano. vnde sicut in illis: sic ⁊ in isto si tamen tacite committantur hec iuramenta non vitiatur processus: ꝺ iur. calū. c. j. li. vj.

n ¶ Formā. ꝺ or. co c. ij. ꝺ accu q̄lif. ij. ꝺ si. lꝫ vbi ꝺ ꝫ fa. ꝺ cā pos. cū suꝑ. ff. ꝺ iudi. ꝺ q re. ꝺ. ꝺ fi. istr. it. ver. ceteruꝫ.

o ¶ Pronūciato. expedit igť petitionē i actꝫ ꝺscribi ꝑ udicē: vt ꝓnūciationē petitiōi ꝯformet: vt h: ⁊. ff. ꝯmu. diui. vt fūd⁹. ꝑꝑ actorē ne frustra fatigeť: ⁊ vt videat sī q̄ pōnes ⁊ articulos formet vt seqť ⁊ vt sibi ex alia cā agēti nō obstet exceptio rei iudi. ꝺ. de re iudi. abbate. li. vj. expedit reo vt deliberare possit. iij. q. iij. offeratur. suas defēnsiones formare: ⁊ vt ex ieptitudine absoluatur ab instātia. ⁊ absolutus in pricipali non possit iterꝝ cōueniri. Dicūt quidam ꝙ oblatio libelli solū respicit fauorē rei quod si tenere velis dicas id verū de ipsa oblatione q̄ sibi fit expēsis actoris: petitionē vo i actis describi triplicem fauorē respicit vt predixi.

p ¶ Uoluerit. quod requirat sūmariā cognitionem ⁊ sit eius nature ꝙ in eo possit ꝓcedi sine strepitu ⁊ figura ⁊c̄. ꝫ dico quia no. inno. ⁊ hosti. post euꝫ de mu. pen. c. j. ꝙ ꝯuentus i causa q̄ reqrit sūmariam cause cognitionem reconuenire non potest: nisi super causa consimilis cognitiõis. sit ratio ꝫm eos: q͛ cuꝫ ꝯuētio ⁊ recōuētio simul sint tractado ꝺ or. cog. c. ij. vbi r̄qrit pleuā cognitiōꝫ: altera sūmariā restat ꝙ sūi alteri⁹ ꝑ/

iudicio simul tractari nõ possint: cũ altera acceleratio nẽ exigat: altera dilatiões lõgiores exposcat: fac. p ino. C. de positi. l. fi. ⁊ C. d ꝯpẽ. l. fi. ⁊ ĩ. d õpo. bona fides i fi. ⁊ fac. h dictũ multũ ꝯ opi. ino. ⁊ p opiniõe mea d q̃ sta ti dicã. Sz qdã legiste ꝯ p. l. ʒ he. §. nõ solũ. ff. de pcur. vbi si p pcuratorẽ actoris petitur cautio dãni ĩfecti q̃ tñ celeritatẽ desiderat. ff. de dã. ĩfec. l. i. ⁊ iiij. §. pe. ff. de fer. l. ij. ⁊ reus velit dñm aliq̃ actõe recõuenire pcurator tenet illũ defendere. ⁊ hũc ĩtellectũ approbat ibi gl. Pe. d bel. sequit ino. p. l. i. C. vbi cã sta. vbi hoc no. ⁊ C. de sen. ⁊ inter. auc. ⁊ ꝯsequẽter. Et Ci. idez post euz p rationẽ inno. ad. §. nõ solũ. respondent: q̃. §. est volubilis. ⁊ debet intelligi i pcuratore q reconueniret in cã dãni infecti iuxta secũdũ ĩtellectũ ibi positũ in glo. Predictis obstare videt decre. ij. de mu. peti. vbi modus preter vel contra ius datus in conuentione seruatur in reconuẽtione: ⁊ sic arguitur q̃ i cãis que requirunt plenam cognitionem beneficio recõuẽtiõis possit hoc casu procedi sũmarie sicut i ꝯuẽtione ⁊ sic cessabit rõ ino. volẽs tenere qd pmisi dicere possz q̃ aliud ẽ p rescriptũ id tolli qd respicit fauorẽ ptiũ vt appellare: ⁊ tũc sicut illud nõ licz reo in conuẽtione: ita nec licebit actori in recõuẽtione vt ibi: aliud ẽ tolli substantialia iudicij per rescriptũ ⁊ tunc restringit ad casuz cõuẽtionis expressũ: fa. de re. iur. q̃ a iure. li. vi. cuz concor. ⁊ sit huius ratio: q: i primo valeret ĩpetrãtis renunciatio. C. de tem. ap. l. vlti. ad fi. i secũdo nõ: vt dicã j. i vlti. glo. Eque tñ dici posset q̃ aut ordinarius vl' delegatus cognoscit de causa i qua de sui natura sũmarie pcedit: ⁊ tunc sit locus predi. opi. inno. ⁊ sequaciuz: vt qualitas cause recõuentionez ĩpediat: sicut ⁊ als no. de mutu. peti. c. i. in fi. penult. glo. ⁊ de arbi. cuz dilectus i glo. j. Aut delegatus virtute cõmissionis in causa in qua als plena cognitio reqrebat sũmarie cognoscit: ⁊ tũc subdistĩgue: aut papa proprio motu tollit substãtialia: ⁊ tũc idẽ qd supra: aut ad petitionem impetrantis: ⁊ tũc ar. pdi. decre. l. vlti. C. de fruc. ⁊ lit. expẽ. videat eẽ remissa plẽa cognitio ẽt i recõuẽtiõe: ⁊ sic cessabit obstaculũ ino. vt pdixi. Pro h fac. h lra sic generaliter loquẽs: si qd petere voluerit ⁊c. ⁊ ad subdistictionẽ fac. d preben. motu proprio. ⁊. c. se. li. vi. ⁊ quod no. in predi. decre. ij. in fi. vlti. glo.

ẽ in ipso litis exordio[a] petitio facienda siue in scriptis siue verbo[b] actis tñ continuo[c]: vt super quibus positiones ⁊ articli formari[d] debeant possit hẽri plenior certitudo: ⁊ vt fiat diffinitio clarior[e] inserenda. ¶ Et quia positiones[f] ad faciliorẽ expeditiõez litiuz pp ptiũ ꝯfessiões[g] ⁊ articulos[h] ad clariorẽ pbationem[i] vsus longeuus[k] in causis admisit: Nos vsuz huiusmõi obseruari[l] volẽtes statuimus: vt iudex sic d putat a nobis: nisi aliud de ptiũ[m] volũtate pcedat ad dãdũ sil' vtrosqz[n] t'minũ dare possit ⁊ ad exhibẽdũ oĩa acta ⁊ munimẽta[o] qb[9] ptes vti volũt in cã p[9] dationem[p] articulorum diẽ

a ¶ Exordio. no. ꝯ opi. ber. vin. ino. ⁊ guil. ⁊ arch. q̃ hz q̃ vsqz ad ꝯclusionẽ possit fieri recõuẽtio: ⁊ p opi. ala. tã. gof. ⁊ ho. ⁊ io. mo. q̃ placet: q̃ añ lit. ꝯtes. sit facienda vl' statĩ p[9] lit. ꝯtes. vt no. accur. i auc. ⁊ ꝯsequẽter i gl. fi. ⁊ i auc. de execu. §. sãcim[9]. i. i. gl. vt plene scripsi d mu. peti. c. i. sup j. gl. ⁊ ꝯ ipm ino. fac. qd post eũ dixi. ĩ. pri. gl. Hoc ğ tenea s q̃ lz qñqz re[9] ꝯuẽire possit actorẽ durãte iudicio ñ tñ illa ꝯuẽtio vĩ recõuẽtiõis hẽbit: vt. s. simul tractet ⁊ finiat: vt d or. co. c. ij. nisi fiat i lit. exordio: vt h.

b ¶ Siue vbo. eligat ğ petẽs qd vlt vl' scriptã dat l' vbo pferẽ: vt d suo ore scribat apd acta vt solẽt fieri poste.

c ¶ Continuo. tolle hoc vbũ ĩserẽda qd ẽ. j. ⁊ ĩterserit quare.

d ¶ Formari debeãt. cauti aduocati actorum faciũt triplicari libellos: vnũ dãt nõrio q scribit acta aliũ reo: tertiũ sibi suabit ad finẽ de q̃ dr: vt meli[9] ⁊ certius positiones ⁊ articlos fõmẽt.

e ¶ Clarior. tũ rõe mẽorie q̃ labilis ẽ. xxiij. di. pterea. C. q testa. fa. pos. hac ꝯsultissima. ꝟ. at cũ hũana. ppt qd nõ scribere petitionẽ posset ĩpedire ⁊ occultare veritatẽ: tũ q: exq̃ petitio in actis descripta ẽ exprimi poterit sẽtẽtia vt mõis ẽ

f ¶ Positões de his ⁊ ipsarũ fõmis satz no. de cõfes. c. i. li. vi.

g ¶ Cõfessiões. lz si ps negat qd petit: qd releuat positiões facere q̃s ẽt negabit: So. sepe ꝯtigit q̃ vsus positionũ mltũ releuat pbãtẽ: vt si petã a te cẽtũ q̃ mutuaui ticio cui[9] es heres resistis negãdo: mõ ponã q̃ mutuaui ticio cẽtũ: q̃ pmissit illa restituere tali die: q̃ titi[9] ĩstituit te heredẽ: q̃ mortu[9] ẽ: q̃ hẽditatẽ adiuisti vl' habuisti: h oĩa hẽo necesse pbare lz forte duas pmas negabis: reliqs ꝯfiteberis mltũ ğ me iuuat posuisse: forte ẽt lz resistas dicẽs exceptionẽ pacti solutiõis vel similẽ tibi ꝯpetere oẽs pdictas positões ꝯfiteberis: p qd pz q̃ ẽt sup pncipali cui resistit aduersarius ponere qñqz multũ iuuat.

h ¶ Articulos. de his. ĩ. de testi. per tuas. ⁊. e. ti. pñtium. li. vi. Et inquibusdam foris dicitur intentio vel assertio: fa. ĩ. de cã pos. cum ecclesia post prin. C. de tem ap l. per hanc.

i ¶ Lõgeuus. s. a tpe greg. ix. q: pus depositionib[9] nõ habebam[9] expssũ: lz p ipz hẽm[9]: de elec. dudũ. ij. de lit. ꝯtes. c. vno.

k ¶ Obseruari volẽtes. i oĩb[9] cãis: nedũ i his i qb[9] sine figura pcedit: ita puto auctorẽ ĩtellexisse ⁊ dato q̃ dicat illũ ĩtellexisse solũ d his qb[9] pducit sine figura forti[9] ğ suãdus ẽ i alijs.

l ¶ De ptiũ. ppt plr̃ale nõ puto q̃ ps. altera sola resistere possit. ãbab[9] aũt resistẽtib[9] nõ vr̃ iudicẽ h posse. lz p h collige q̃ si iudex q sine figura pcedit ĩnitis partib[9] nõ dat simul terminũ ad ponẽdũ ⁊ ad articulandum: multo minus ⁊ alius.

m ¶ Utrosqz. s. positiões ⁊ articulos. vñ ⁊ qdã i cãis h ꝯiungũt dicẽtes ponit: ⁊ si neget pbare ĩtẽdit ⁊c. nõ tñ in alijs causis debet quis ad hoc cogi. primo enim potest ponere ⁊ demum negata in articulos deducere.

n ¶ Munimẽta. s. p q̃ munit cã: ⁊ idẽ vbũ d elec. cupiẽtes. i fi. j. rñ. ⁊. §. electos. ⁊ d of. or. q̃uis. li. vi. ⁊. ĩ. d i ite. resti. coram.

o ¶ Partes. patet ğ q̃ i his causis qb[9] sine figura pcedit vnius ⁊ idem terminus datur actori ⁊ reo ad probandum: cum in alijs causis dicatur fatuum esse q̃ reus probet defensiões suas nisi prius actoris intentio sit fundata: vt no. ĩ. de test. c. de testibus. Dicebat guil. in spe. de instru. edi. §. nunc dicamus. sepe obtinuisse: q̃ post lit. contes. et iuramentum iudex possit partibus statuere terminum peremptorium ad exhibẽda omnia quibus in causa sunt vsure: all. ff. de edẽ. l. i. §. edẽda. ⁊ quod ibi no. dicit tamẽ q̃ quibusdam videtur h durũ cum id liceat vsqz ad conclusionem: de fide instru. cum dilectus. ⁊ dicũt q̃ lz iudex id possit: nõ tamẽ debet. ff. de iudi. nõ quicquid. ri. q. i. aliud. ⁊ adde quod statim dicam.

p ¶ Post dationẽ. si verbuz istud coniungitur verbo assignare qd sequitur est sensus q̃ datis articulis ⁊ pri[9] assignare possit hunc terminum. Si vero coniungatur cum verbo exhibẽda: erit sensus q̃ poterit dare terminum pone decem dierum ad ponendum ⁊ articulandum: ⁊ extunc dare alios decez vl'

certã qñcũq sibi videbit va
leat assignare: eo saluo q vbi
remissionẽ[a] fieri ɔtigeret p te
stib[b] pducẽdis[c] possit ẽt istra
pduci assignatiõe h[9] i nõ ob[d].
Interrogabit[e] ẽt ptes siue
ad earũ istãtiaz siue ex officio
vbicũq hoc eqtas suadebit.
Sñiaz vo diffinitiuaz cita
tis ad id[f] lz nõ perẽptorie[g] pti
b[9] i scriptis[h] ⁊ put magis sibi
placuẽit stãs[i] vl sedẽs pferat
etiã si ei videbit cõclusiõe[k] nõ
facta put ex petitiõe ⁊ proba
tis ⁊ alijs actitatis i cã fuerit
faciẽdũ[l]. Que oĩa ẽt i illis
casib[9] i qb[9] p aliã cõstitutiõez
nostraz[m] vl als[n] pcedi põt sim
plicit ⁊ de plano ac sine strepi
tu ⁊ figura iudicij volum[9] ob
seruari. Si tñ in pmissis casi
bz solẽnis[o] ordo iudiciari[9] i to
to vel in parte non cõtradicen
tibus[p] partibus[q] obseruet: nõ

mensez ad producenduz ⁊c. vt sic simul dentur duo termini: si. de testi cogẽ. c. ij. ⁊ facit littera qñcunq sibi videbitur. prima placet maxime quia positionibus datis in termino respõdendum ẽ: articuli etiam examinandi. Illud ergo tẽpus quo super his instatur non currit in termino productionis: nec ẽ congruum parti statui terminum ad probãdũ priusq sciat i quibus releuetur: ⁊ quos articulos probare teneatur.

a Remissionem. cuius formam habes. s. de testi. pñtium. li. vi.

b Pro testibus probatorijs: ⁊ hoc est certum. Sed quia littera generaliter loquitur: videtur in reprobatorijs. de quibus. de probatio. lz de testi. licet. iij. Nam in illis etiam fit remissio: vt in predi. decre. presentiuz.

c Producendis. non semper in dilatione data ad producenda instrumenta licet producere testes: vt dixi post pe. ⁊ guil. de testi. co. peruenit. j.

d Non obstante. vbi ergo non fit remissio pro testibus producendis: terminus datus ⁊ elapsus bene obstat: ne produci possint vlterius instrumenta. ⁊ sic videtur solui quod queritur: an post terminum datum ad producenda instrumenta audiatur vollens illa producere: Odofre. ⁊ guil. in spe. de dilat. §. videndum. ver. quid si datus. dicunt q nõ alle guil. ff. de optione lega. l. mancipiorum. C. de inge. ma diffamari. fac pro eis. C. qui accusa. non possunt. si ea que de remis. pig. si eo tempore. s. de proba. licet in princi. ⁊ quo ibi no. in. i. glo. ⁊ qr boni iudicis est lites dirimere. s. de dolo ⁊ contu. finem litibus. ⁊. c. fi. Alij contra cum non sit quis cogendus edere instrumenta: nisi cum eis vtitur. ff. de eden. l. i. §. edenda. ⁊ videtur expressum. s. de fide instru. cum dilectus. vbi patet hoc licere vsq ad conclusionem: ad idem. C. de iudi. l. iudices. ⁊ auc. iubemus. ⁊ quod ibi no. Inducitur ad idem. C. de liberali causa. nec omissa. ff. de questi. vnius. §. fi. Confitebitur eniz forsam aduersarius videndo instrumenta pro ⁊ contra: facit constitutio clemen. s. de excep. excõmunicationis. Tertij distinguunt: quod videtur equum: an ius aduersarij sic lesum vt quia perierunt testes per quos poterat instrumentum reprobasse si fuisset productuz in termino: quo casu audiatur. aut ipsius ius est illesum: ⁊ eo casu produci poterunt: hoc probãt per predi. l. mancipiorum. ff. de op. lega. ad quod facit de dolo ⁊ contu. c. i. de preben. si tibi absenti. li. vi. ⁊ quod no. ff. de euicti. si rem. §. quolibet ⁊ dixi de emp. ⁊ vendi. c. fi. sup. j. glo.

e Interrogabit. hoc non videtur in his spãle. xxx. q. fi. iudicantem de fi. instru. cum io. ad fi. ff. de inter. ac. vbicunq. fa. de iura. calũ. c. ij in fi. li. vi. nisi dicas in his spãle q etiam post conclusionem ad petitionem partis interroget.

f Ad id. nõ sufficit ergo citari nisi exprimatur id quod ad sñiam audiendam. ff. que sẽ sine ap. rescin. l. j. § item cum ex edicto. facit de testi. cum olim. in fi. de dolo ⁊ contu. cum qui li. vi. nam si hoc in sumarijs fortius in alijs vt sepius dixi.

g Non peremptorie. ar. q in alijs causis in quibus seruat iudiciorum figura sit necesse peremptorium exprimi vbi nõ fit tria citatio ad sñiam audiendam: quod videtur tenere io. xxiiij. q. iij. de illicita. her. de of. de le. consuluit. inno. de accu. ad petitionez. guil. in spe. de cita. §. viso de tpe. ver. alias autẽ ⁊ in ver. quid si lata.

h In scriptis. proferat quod est. j. et huius contrarium tenebat egi. in decre. nouit etiam soluz ex vi illius verbi de plano: ⁊ per hoc no. duo in quibus conueniunt iste ⁊ alie cause. s. q in his vt in alijs necesse sit diffinitiuam de scripto proferri. Itez q iudex sic alijs ita in his habet illam per seipsum pferre: ⁊ de vtroq satis no. de sẽ. ⁊ re iud. c. fi li. vi. ibi videas. noluit ergo scripturam que in sñijs requiritur ⁊ prolationem iudicis i his causis premitti ne per id contingeret occultari veritatem propalatã ⁊ in iudicio diffinitam: ⁊ per consequens victorem ridiculose ⁊ frustra in tali processus iudicio laborasse.

i Stans. in hoc diuersum est ius in his causis ad alias que requirunt figuram iudiciorum: que ferri debẽt a iudice sedente: de quo vide nõ. in predi. decre. fi. de re iudi. li. vi. in glo. penul. Et videtur quibusdam hoc indici etiam per solum illud verbum de plano vt dixi in prin. huius partis: ⁊ hoc tenebat egi. i decre. nouit.

k Conclusione. ista littera videtur velle q i alijs causis requirentibus figuram iudiciorz necessaria sit cõclusio: ⁊ de conclusione habetur. s. de procur. auditis. de cã pos. pastoralis. ⁊ de constitutione clementis. e. ti. cã. de proba. qñ contra. de fi. instru. cum dilectus. ⁊. c. cum ioannes. cõiter in secularibus foris apud nos nõ fit conclusio: in ecclesiasticis fit per partes. Item ipsis vel altera ipsarum inuita: ex quo sufficientes dilationes date essent ⁊ elapse pronunciaret iudex conclusũ in causa: ⁊ vide in spe. de renun. ⁊ condu. in prin.

l Faciendum patet ergo etiam in causis quibus tollitur figura iudicij sm ius pronunciari debere: vt dixi super verbo defensiones.

m Nostram. s. de iudi. dispendiosam.

n Alias. vt in casu decre. si de here. li. vi. ⁊ in casu. decre. indẽnitatibus. §. si vero. de elec. e. li. quod dic vt dixi in prin. super verbo figura.

o Solẽnis. vt libelli oblatio litis ɔtestatio ⁊ similia.

p Non contradicentibus. Innuit q partibus contradicẽtibus non possit iudiciorum figura vel solẽnitas vltra id quod hic exprimitur obseruari. quod verum intelligo qñ sic procedere non est in iudicis potestate: vt qr papa sic procedi mandat: vt in prin. c. sec[9] si sic procedere voluntati iudicis reliquatur: vt in cõstitutione dispẽdiosaz. s. de iudi. vt ibi dixi super verbo valeat. Scdo no. casum quo sufficit tacitus consensus nõ reclamantis: concor. de accu. c. ij. li. vi. Interdũ requiritur expressus. e. li. de rescrip. statutum. §. in nullo. als nõ contradicere sapit medium inter consensuz ⁊ dissensuz: quod dic vt no. de reg. iur. is q tacet li. vi.

q Partibus videtur per plurale q ɔtradictio vnius partis tñ non vitiet processum: ita res de facili reuer

ditur ad sui naturam: vt dicam in vlt. glo. ⁊ facit quod dixi super verbo. ⁊ quia in glo. propter. alias dixisset vel earum altera. Sed forte hoc subauditum est de mente: quod patet si resoluatur non contradictio i ꝯsensuz vt si dixisset ꝯsentientibus partibus: q₂ tunc patet ꝙ alterius contradictio viciaret. ⁊c. similis allegatio quaz scripsi. s. e. eo. de elec. in ple risq₂. Sed pone ꝙ de consensu partium iudex seruauit solēnia ordis iudiciarij: postea penitet partes ⁊ volunt ꝙ procedat sine figura: nunquid deinceps illis inuitis poterit seruare solēnia: videtur ꝙ sic per regulaz quod semel de reg. iur. li. vi. cū suis cōcor. ⁊ vnico actu quis renunciat ⁊ consentit: de consti. cum accessissent. vbi de hoc de of. dele. gratū de ap. sollicitudinem. ⁊ sufficit semel factum: qui ma. accu. pos. i super. ⁊ propter sui cōtrarietatem iste vie ꝑiudiciales videntur ⁊ sic vna electa non venit alia: de post. c. vno. de elec. vt quis. li. vi. Item vniformis debz esse finis principio: de bap. maiores ante mediū: de ap. scdo requiris His rationibus puto ꝙ si partes expresse consenserunt: ꝙ iudex in tota lite vel simpliciter seruaret ordinem iudiciarium: ꝙ inuito iudice qui sic inchoauit procedere penitere nō poterunt. vbi vero nō consenserunt expresse sed nō contradixerunt: puto ꝙ in occurrentibus postea contradicere poterunt: facit littera precedens: ibi in toto vel in parte. Item singulares actus iudiciorum sunt per se actus perfecti: vn̄ singulariter intitulantur: de li. oblatione cum rubricis se. bene facit quod scripsi post vin. ⁊ cōpost. de rescrip. dilectus. ij. in princi quod etiam no. guil. in spec. de ap. §. restat. ver. ⁊ not. s̄m vin. de cita. §. i. ver. quid si reus.

erit ꝓcessus propter hoc irritus nec etiam irritandus.

Data auinione. xiij. calen. decembris pontificatus nostri anno secundo.

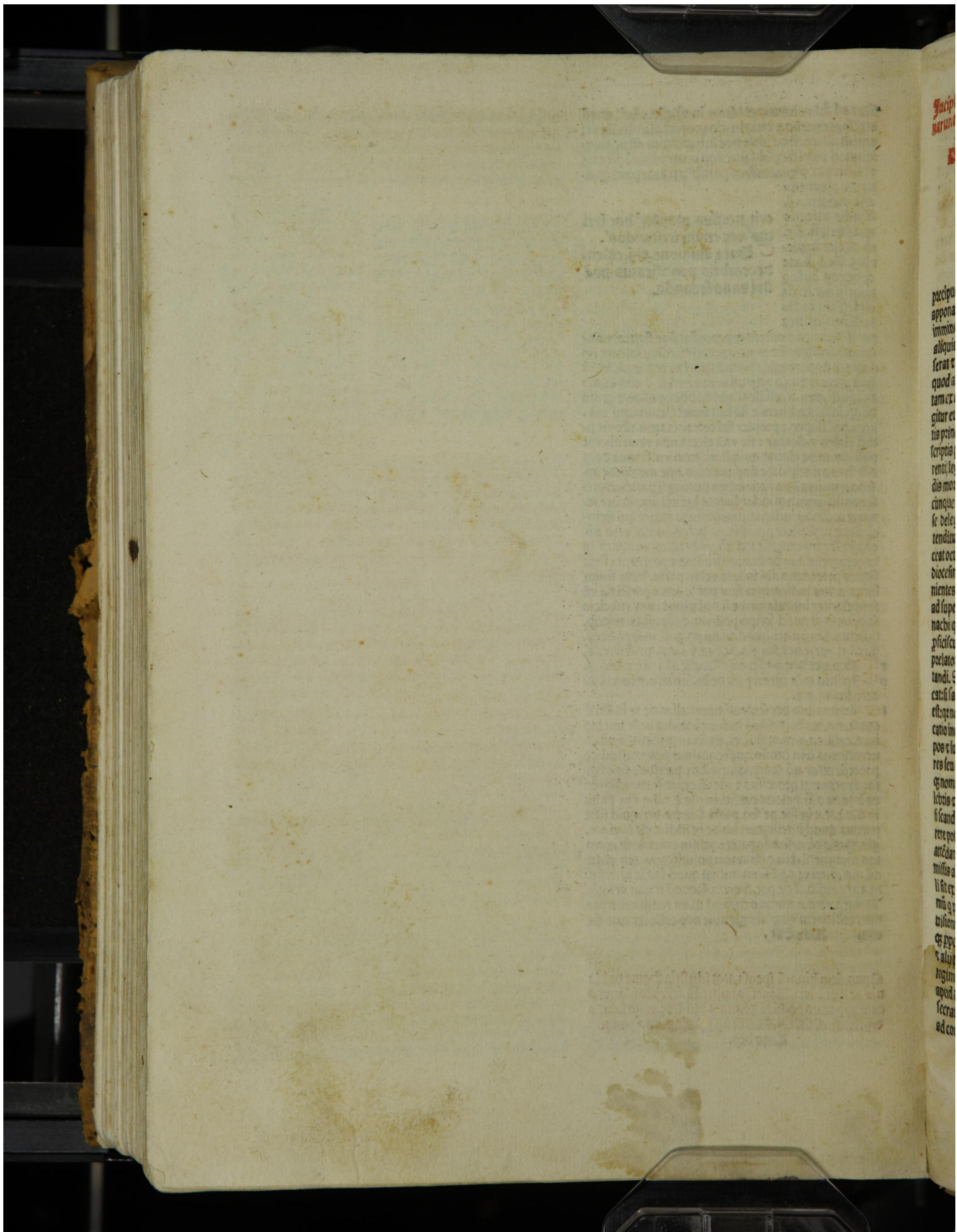
r Propter hoc. posset eniz subesse alia cā irritatōis.

s Irritus. ipso iure: vt alias de lit. contes. c. vno. ⁊ ī. se. accedens. j. ⁊. ij.

t Irritandus. per sententiam: vt alias de re iudi. cū causa. ⁊. c. cuz bertoldus in fi. ⁊ cōcordat huic fini: de iura. calū. c. i. ij. rn̄. in fi. li. vi. Et scias ꝙ iste finis nō cōuertitur: nā si in causis que requirunt figuram iudicij procederetur nō contradicentibus partibus sine figura: non teneret processus ⁊ idez si expresse consentirēt: de hoc de offi. dele. de causis. in glo. ij. ⁊ iij. q. i. in ꝓmis in fi. ⁊. c. se. ⁊ in spe. de sen. prola. §. iuxta. ver. quid si, de partiuz. quod intellige: vt no. de re iudi. c. vlt. li. vi. i. v. glo. Ratio diuersitatis patet: quia in casu isto fit cōtra ius cōmune: sed in casu quem ponit littera res redit ad ius cōmune ⁊ ad sui naturam quod facile fit. xxxv. di. ab exordio. ff. de pac. si vnus. §. quod si non vt totū. Natura vero naturans cum ad illam redibimus per intercessionem virginis gloriose nos collocet cum electis. AMEN.

Opus clemētinarū īpensa atq₂ idustria thome de blauis de alexādria. Venetijs impressū feliciter finit: vna cum apparatu domini Joannis Andree anno salutis dñice. M.CCCCLXXXVIIII. die primo Junij.

Laus deo.

Incipiunt decretales extrauagãtes que emanarunt post sextum.

De electiõe ⁊ electi potestate.

Bonifacius octauus.

Iniuncte nobis debitũ ſuitutis expo scit: vt qui ad reformandos in clero mores ⁊ actus prout nobis ex alto permittitur solerter intendimus: ibi precipue reformationis ac cõmode remediũ apponamus: vbi maius respicimus periculum imminere. ¶ Sane q̃ periculosum existat: q̄ aliquis in officio dignitate vel gradu fore se asserat ⁊ pro tali etiam habeatur nisi prius ipse quod asserit legitimis ostenderet documentis tam ex ciuilibus, q̃ ex canonicis institutis colligitur euidenter. Asserenti nãqꝫ cum mandatis principis se venisse credendũ nõ est nisi hec scriptis probauerit: nec similiter creditur se asserenti legatum. Nunquam enim apostolice sedis moris fuit absqꝫ signatis apicibus vndecũque legationem suscipere: sed nec dicenti se delegatum sedis eiusdem creditur vel intenditur: nisi de mandato apostolice fide doceat oculata. Similiter clerici ad alienam diocesim sine aliorum ordinariorũ litteris venientes: nec in suis recipiuntur ordinibus: nec ad supe iores ascendunt. Clerici quoqꝫ ⁊ monachi qui de suis ciuitatibus ad almam vrbem ꝑficiscunt: nisi muniti veniant suorum litteris prelatorum non sunt clerici vel monachi reputandi. Siquis preterea in clerum electũ se dicat: si sacerdotem sese nominet hoc scrutandũ est: qꝛ non sine periculo est in talibus cõmunicatio indiscussa. Quod aũt in illis qui se episcopos ⁊ superiores prelatos: etiam abbates priores seu alios monasteriorum rectores quocunqꝫ nomine censeantur appellãt: sit discussio celebris ⁊ diligens facienda: luculenter apparet si scandala ⁊ pericula grauia que ipsorum parere posset cõmunicatio indiscussa diligentius attẽdant: hinc nos euidẽs euocat rõ: vt cũ premissis alijs casibus q̃ minores existunt periculi sit ex ꝯstõnibus editis iã ꝓuisuz: hunc vltimũ q pericula grauiora minaẽ nequaq̃ sine ꝓuisionis oportune remedio reliquamꝰ. ꝑñti itaqꝫ ppetuo valitura ꝯstõne sancimꝰ: vt episcopi ⁊ alij prelati superiores, ⁊ ceteri monasterioꝝ regimina exercẽtes quocũqꝫ noie cẽseanẽ qui apud dictã sedẽ ꝓmouenẽ: aut ꝯfirmatiõis cõsecrationis vel benedictionis munus recipiũt ad commissas eis ecclesias ⁊ monasteria absqꝫ dicte sedis litteris huius eorum ꝓmotionem ꝯfirmationẽ ꝯsecrationem seu benedictionem continentibꝰ accedere: vel bonorum ecclesiasticorum administrationem accipere non presumant: nulliqꝫ eos absqꝫ dictarum litterarum ostensione recipiant: aut eis pareant vel intendant. Quod si forsan contra presumptũ fuerit: quod per episcopos: ⁊ prelatos abbates priores ⁊ alios monasteriorum regimina exercentes predictos medio tempore actum fuerit irritũ habeatur. Nec quicquam interim ijdem episcopi vel prelati abbates priores vel regimina exercentes de ecclesiarũ vel monasteriorum prouentibus percipiant eorundem. Capitula vero ⁊ conuentus ecclesiarum ⁊ monasteriorum ipsorum ⁊ alij quicunqꝫ ipsos absqꝫ huius dicte sedis litteris recipientes vel obedientes eisdem tandiu sint a beneficiorum suorum perceptionẽ suspensi: donec super hoc eiusdem sedis gratiam meruerint obtinere. Episcopi quoqꝫ prelati abbates priores ⁊ alij monasteriorum regimina exercentes predicti solito fidelitatis ⁊ obedientie iuramẽto non prestito. Illi etiam pontifices quos apud predictam sedem p[a]llium continget recipere: absqꝫ litteris traditiõis ipsius palij nequaq̃ ab eadem discedant. Discedentes vero quousqꝫ huiusmodi iuramentum p̃stiterint ⁊ litteras obtinuerint nihil de ipsarum ecclesiaꝝ ⁊ monasteriorum prouentibus percipiãt: ⁊ quicquid interim per eos vt de alijs p̃dicitur: actum fuerit: viribus non subsistat.

Benedictus vndecimus.

Si religiosus qui absqꝫ sui superioris licentia electioni de se facte cõsentire non potest illam post electionem sibi presentatam vel eius electores infra tempus pro eiusdẽ superioris presentia vel absentia moderañ. nequaquam obtineat: dat generale concilium lugduñ. electoribus extũc ad electionem aliã procedendi liberam facultatem. Uerum quia frequẽter dubitatũ est. an etiã sit eoipso iure siquod ei competebat huius electiõe priuatus: statuimus illo eũ hocipo fore priuatum.

Idem.

Sancta romana ecclesia que disponente domino super omnes alias ordinarie potestatis obtinet principatum a deo vt pote mater vniuersorum christi fidelium ⁊ magistra quattuor patriarchales sedes instituit. inter quas post ipsam roma. eccle. constantinopolitanam primum alexandrinam secundum: antiochenam tertium: ⁊ hierosolymitanam quartum locũ voluit obtinere ipsasqꝫ multis prerogatiuis ⁊ honoribus ac priuilegijs decorauit: de quarum prouisionibus cum eas vacare contingit tanto est accuratius cogitandum ⁊ attentius prouidendum. quanto maioris eminent altitudine dignitatis: ⁊ periculose erraret in ꝓuisionibꝰ earũdẽ. Super hoc igiẽ cum fratribꝰ nr̃is

habita deliberatione matura inter alia nostre consi
derationi occurrit: ꝙ omnes prochdolor predictaruꝫ
sedium patriarchalium ciuitates aut sunt destructe:
aut occupate ab infidelibus vel in scismaticis detinē
tur: ipsarum capl'is seu cōuentibus ⁊ canonicis disper
sis vndiqꝫ per ciuitates ipsas per alias regiones seu
loca a ciuitatibus ipsis remota: ex quo contingit sicut
experientia nuper nos docuit: ꝙ vacante constantino
politana ecclesia per mortem bone memorie petri pa
triarche solum per vnum duntaxat eius canonicum
fuit de nouo pastore electio celebrata alijs canonicis
suis agentibus in remotis: dictus tamen electus iuri
si quod sibi ex electione huiusmodi competebat in no
stris manibus sponte ac libere resignauit. ideoqꝫ de
eorumdem fratrum cōsilio ⁊ apostolice potestatis ple
nitudine statuimus: vt quādiu ciuitates ipse scismati
corum aut infidelium subsunt aut suberūt ditioni aut
detinebuntur per eos. canonici dictarum patriarcha
lium sediuꝫ cum eas vel ipsaruꝫ aliquam seu aliquas
vacare contigerit ad electionem postulationem seu
quāuis prouisionem de preficiēdo sibi patriarcha vel
pastore nullo modo procedant absqꝫ apostolice sedis
licentia speciali

noticiam deducatur: ¶ Nos enim
ex data presentium decernimus irritum ⁊ inane si se
cus per predicta capitula conuentus vel canonicos
aut quēuis alium vel alios scienter vel ignorāter fue
rit attentatum. Non ob. quibuscunqꝫ ipsarum eccle
siarum vel alicuius earum consuetudinibus vel sta
tutis iuramento confirmatione dicte sedis vel quacū
qꝫ alia firmitate vallatis: seu constitutionibus priui
legijs vel indulgentijs sedis eiusdem: per que effect⁹
presentium impediri posset quōlibet vel deferri: ⁊ de
quibus quorūcunqꝫ totis tenoribus de verbo ad ver
bum in nostris litteris habenda esset mentio specia
lis. ¶ Nulli ergo ⁊c. Data laterani. x. kal. ianu. pon
tificatus nostri anno. vij.

IOannes episcopus seruus seruorum dei ad per
petuaꝫ rei memoriā. Suscepti regiminis nos cu
ra sollicitat: vt que in ecclesijs non absqꝫ dispendio mi
nistrorum ⁊ cultus detrimento diuini seruari vidim⁹
in appellationem congrui moderaminis in melius re
formemus. Cum itaqꝫ in nonnullis ecclesijs obserue
tur ⁊ a longe retro temporibus fuerit obseruatum: ꝙ
fructus primi vel secundi aut alterius cuiuscunqꝫ se
quentis anni beneficiorum vacantium in eisdem de
functo: vel fabrice aut ecclesijs personis habentibus
annualia de consuetudine priuilegio vel statuto ap
plicantur in totum: ita ꝙ illi qui huius beneficia ca
nonice obtinēt: ⁊ ad quos al's de iure fructus ipsi spe
ctare deberent nihil inde percipiunt. Unde illud in
conueniens sequitur ꝙ commode nequeunt ad impē
dendum debitum seruitium residere in ecclesijs i qui
bus beneficiati existūt: Nos de illo sup his remedio

prouidere volentes. per quod hi ⁊ illi in fru
ctuum predictorum ꝑceptione participēt: ⁊ ec
clesie debitis ꝯuitijs nō fraudēt: p̄nti decreto
statuimus de fratrū nr̄oꝝ ꝯsilio: illi qui fruct⁹
p̄dictos sibi hactenus integre vendicabant ex
priuilegio consuetudine vel statuto nihil exin
de vltra sūmā ꝓ qua vnūquodqꝫ bñficium ipsoꝝ
ꝯsueuit in decime solutione taxari p̄textu hui⁹
p̄uilegij ꝯsuetudinis vel statuti quouis modo
ꝑcipiant: sed ip̄m ꝑceptōe dūtaxat sint
omnino ꝯtenti totali residuo p̄dicta obtinenti
bus bñficia remāsuro: nisi forsan illi q fructus
eosdē soliti fuerint vt preferꝫ cūītegritate ꝑci
pere ꝑ seip̄m mallēt hr̄e residuū: ⁊ obtinētib⁹
bñficia sūmam dimittere memorataꝫ. quo ca
su ꝑcipiēdū qđ maluerit illis relinquim⁹ opti
onē: sic ꝙ infra. x. dies postq̄ sciuerit beneficia
ipsa vacare: ij quibus annualia ipsa debentur
ex p̄uilegio ꝯsuetudine vel statuto vel ipsorum
annualiū collectores quā ptē hr̄e voluerit: an
s. decime taxationeꝫ vel ipsa dimissa residuum
nulla subastatōe p̄missa eligere teneāꝫ: quam
electionē si infra. x. dies nō fecerit vt ē dictū ex
tunc ad eū cui⁹ est beneficium h⁹ optio vel ele
ctio trāseat ipso iure: ⁊ hi i ecclesijs ⁊ ꝑtib⁹ illis
in qb⁹ beneficia maiora ⁊ alia q̄ ad solutionē
decime sūt taxata volumus obseruari. In illis
v̄o ecclesijs ⁊ ꝑtib⁹ in qb⁹ decimaꝝ taxatio nō
ē facta seruetꝫ: ꝙ fructus ⁊ obuentiones bñficij
tunc vacantis qđ in decime solutione mediuꝫ
ꝯsueuit diuidanꝫ: quaꝝ medietatem habeat is
cui annualiū ꝑ alteꝝ de p̄dictis modis ꝑceptio
est ꝯcessa: reliquā v̄o medietatē ꝑcipiat ille cui
beneficiuꝫ ē ꝯcessū ꝓ sustentatōe sua ⁊ alijs ec
clesie onerib⁹ supportādis. Qđ si alter de p̄di
ctis p̄fata medietate noluerit eē ꝯtētus altero
ꝯtenti nolēte. pars nolētis trāseat ad volētem
⁊ volēs fruct⁹: obuētiōes illi⁹ bñficij percipiet
vniuersos: eidē beneficio ꝯgrue faciēs deserui
ri: ac eius supportāꝫ onera ꝯsueta. Et si q̄sq̄ ali
qđ p̄dictoꝝ vltra p̄missa ꝑcepit: nisi illđ ijs ad
q̄s id ꝑtinet īfra mēseꝫ restituerit cū effectu eo
ip̄o si ep̄s supior p̄lat⁹ fuerit a pōtificali honore
⁊ īgressu ecclesie nouerit se suspēsuꝫ. Si aūt ca
pitulū vniuersitas collegiū interdicto se noue
rit donec p̄dicta cuꝫ integritate restituerit sub
iacere. Si v̄o aliqua singularis ꝑsona ecclesia
stica vel mondana id fecerit excōicatiōis īcur
rat sn̄iam ipso facto. a qua nisi restōne p̄missa
p̄terq̄ in mortis articulo nullatenus absoluatꝫ
Nō ob. quibuscūqꝫ p̄uilegijs seu indulgentijs
aut ꝯtrijs ꝯsuetudinib⁹ vel statutis iuramento
ꝯfirmatōe sedis ap. aut alia q̄cunqꝫ firmitate
vallatis: que oīa quo ad hoc aucte ap. reuoca

mus cassamus τ irritam⁹: τ nullius deinceps esse volumus firmitatis. Nulli ergo omnino hominū liceat hāc paginā nr̄e ↄstōnis reuocationis cassatōis irritationis τ volūtatis ifrīgere vel ei ausu temerario ↄire: siqs aūt τc. Datū auinione. viij. cal. noueb. pōti. nostri āno. ij.

Ex debito pastoralis officij nobis ꝙꝙ imeritis supna dispōne ↄmissi piculis aiarū τ ecclesiaꝝ ac monasterioꝝ dispendijs que ob ipsorum vacationes diutinas ipsis solent frequentius prouenire cōgruis remedijs ꝗtūnobis ex alto ↄcedit salubriter occurrere intēdētes: vt celerius τ vtilius prouideat ecclesijs ac monasterijs antedictis: τ vt rōne q̄ sup ipas ecclesias ac monasteria ex diuina ꝓuisione obtinere dignoscit ꝑncipatū bonoꝛ debitus ipēdatur: ꝑdecessoꝝ q̄z nostroꝝ ro. po. ꝑsertim fe. re. bonifa. viij. q dignitates ꝑsonatus ecclesias τ alia eccle. bñ. τ cle. v. q tā hui⁹ dignitates ꝑsonatus ecclesias bñficia ꝙ cardinales ecclesias q̄slibet monasteria ꝑoratus administratiōes τ officia quecunqꝫ q̄ apud se. ap. vacarēt ꝓuisioni aplice sub certis tpibus reseruarunt vestigijs iherentes: nos ex causis rōnabilib⁹ q̄ ad id nostruꝫ aium induxerunt de fratrū nostroꝝ ↄsilio nōnulla detrahendo aliqua declarādo: τ quedam addēdo de nouo epales τ eoꝝ superiores sedes monasteria τ regulares ecclesias ad que hi q̄ istis ꝓ tpe ꝓficiendi sunt etiā q̄ per electionē canonicā assumunt ꝑoratus officia vel administrationes eorūdem dignitates ꝑsonatus ꝑbēdas aliaqꝫ ec. bene. cum cura vel sine cura quocūqꝫ noie censeant q̄ ad ꝑdictā sedē vacāt ad presens τ exnunc antea donec xp̄i dignatōnos dignabit vniuersali ecclesie sponse sue regimen possidere vacare ↄtigerit apud eā ꝓuisioni nostre de fratrū nostroꝝ ↄsilio aucte ap. reseruam⁹. Hui⁹ aūt sedes monasteria ecclesias τ alia ꝑfata bene. ec. ꝑ mortē vel depositionē ac ꝓuationē eorum q ea obtinēt electionē cassationē postulationē repulsionē renūciationem quorūlibꝫ ꝓuisionē trāslationē siue ꝑ susceptionē muneris ↄsecrationis aut benedictiōis dudū a dicto cle. ꝑ. n. ꝓmotis ipēsi: vbi ꝺ ipsis disposuit ꝑdecessoꝛ τ a nobis siue aucte nr̄a ꝓmouēdis impendendis apud sedē ipsam vel etiaꝫ vbicūqꝫ aut quouis alio modo canonice vacare apud sedē itelligim⁹ prelibatā. Epales isuper vel alias dignitates ecclesias monasteria τ alia ꝑdicta fratrū nostrorum sancte ro. eccle. cardinalium apud dictā sedē ꝑ eoꝝ obitū vacare censemus: siue inibi aut alibi vbicunqꝫ ipsos migrare ↄtigerit de hac luce: τ hoc idem in dignitatibus τ beneficijs quibuslibet: vt de alijs premittitur: officialium videlicet vicecācellarij eiusdem eccl'ie camerarij notariorum auditoris ↄdictoriarum correctoris scripturaꝝ litteraꝝ ac penitentiariorū necnō abbreuiatoꝝ cu. ro. locū ibi volum⁹ vendicare. Rursus huius nostre reseruationis edictū ad dignitates τ alia iam dicta capellanorum nr̄oꝝ ↄmēsaliū τ quorūlibꝫ aloꝝ rōne officij vel ex cā legitima i dicta curia morantiū q̄si a nobis ꝑ nr̄is τ eiusdē sedis vestigijs ꝓsequēdis ꝑ ipsa curia quocūqꝫ premissi vl' aliquis eoꝝ trāsmissi aut legati vel nuncij fiant τ eos vbilibet τ quēlibet ipsorum ad ꝑfatam curiam reditum durante legatione seu ꝓsecutione ipsoꝝ negociorū reb⁹ eximi ↄtigerit ab humanis: duxim⁹ extendendum: τ idē ipsum ēt esse volum⁹: τ h⁹ capellanis ↄmēsalib⁹ ēt si vt ꝑmittitur nūc transmissi fuerint vbicunqꝫ τ ipsos reb⁹ eximi contigerit ab humanis. Ceterū edictū epm trahim⁹ ad sedes moñ. ad alia supradicta: que viuente adhuc dicto cle. ꝑ. n. vsqꝫ ad eius obitum vbi de ipsis ꝑ eum fuerit ordinatum: τ deinde vsqꝫ ad datam ꝑñtium apud sedē vacauerint eadē illa q̄ vacare decernimus apud ipsam: dūmodo in eis ius in re lꝫ ad rem non sit aliquib⁹ acquisitum: decernentes extunc irritum τ inane si sec⁹ in ꝑdictis τ singulis scienter vel ignoranter ꝑ quēcūqꝫ seu quoscūqꝫ apostolica vel aliq̄ q̄uis aucte attētatū fuerit vel ↄtigerit i posterū attētari: nō ob. pie memorie gre. x. ac bonifa. viij. τ alioꝝ ro. pō. ꝑ. n. constitutionib⁹ super hoc editis: q̄ten⁹ edicto sunt ↄrie memorato. Ceterū ipis ↄstōnibus i suo robore duraturis: ꝑēsiones isup annuas ab eis τ ab eorum superioribus alijsqꝫ ꝑlatis inferiorib⁹: necnon quibuscunqꝫ capellanis conuentib⁹ collegijs vel singularib⁹ ꝑsonis factas τ faciendas ꝑsonaliter aliquib⁹ ex eisdem cardinalib⁹ seu quibusuis alijs ex ꝑnominatis pensiones preterea seu assignationes quantitatum quarunlibꝫ super certis ꝓuincijs diocesib⁹ ecclesijs moñ. vel alijs ecclesiasticis locis aut ordinib⁹ etiam a quibusuis pre. n. roma. ponti. factas premissis personis siue aliqui earumdem vel monasteria prioratus administrationes quaslibet beneficia regularia vel alia quelibet quocunqꝫ nomine censeantur non consueta ab olim clericis secularib⁹ assignari huiusmodi ꝑsonis vel alijs clicis eiusdem collata siue concessa ↄmode vel alio quouis titulo. ab eisdē predecessorib⁹ seu alijs epis vel supiorib⁹ ꝑlatis capitulis aut conuentib⁹ vel collegijs sub edicto predicto nolum⁹ aliq̄ten⁹ ↄphendi. quomin⁹ eis cedentib⁹ vl' decedentibus siue illa quouis alio mō dimittentibus monasteria ipsa prioratus administratiōes beneficia ac loca huiusmōi ad ecclesias τ mōasteria siue alia loca religiosa vel alia ecclesiastica eorumqꝫ prelatos siue ꝑsonas q̄s antea eorum dispositio ꝑtinebat: seu quibus imediate subesse noscuntur: libere reuertātur: nisi eis qd canonicū obstiterit vel de ipsis aliter duxim⁹ disponendum.

De officio iudicis ordinarij. B onifa. viij.

D Ebent supioribus suis reuerentiã subditi ⁊ dũ
salubriter ab eis ꝑ culpis correctionẽ velut cu
rantiũ medicamenta recipiũt: obedientiã exhibere te
nentur. Rursus oportet ꝑpositos cũ charitate corri-
gere: decet eos inferre humiliter quod docẽt: ⁊ pater
na dilectione subiectos fouere: sic debitor delicat⁹ ef
ficitur: sic onerosus creditor minime reperitur. ¶ Sa
ne dudũ venerabili fratre nostro. a. episcopo dulmeñ
ecclesie: qui regularis sancti benedicti forenoscit de-
cedente: prior ⁊ capitulũ ipsius ecclesie excipientes ꝙ
de consuetudine erat ecclesie supradicte: ⁊ tẽpore cu-
ius non erat memoria inconcusse seruata: ꝙ epi dul-
meñ. qui fuerũt ꝓ tempore per se solos absqꝫ alijs re
ligiosis sibi adiunctis vel clericis vel laicis seculari-
bus quibuscũqꝫ assumptis sibi loco notarij monacho
seu monachis capituli memorati visitationem suam
hactenus prefato impenderũt capitulo: supplicarũt
eidem episcopo: vt omnes tam clericos ꝙ̃ laicos reli
giosos ⁊ seculares anteꝙ̃ visitationem actualiter ex-
erceret: a capitulo perciperet admoneri: quib⁹ admo
nitis parati erant ipsum admittere ad visitationẽ hu
iusmodi peragendam. ⁊ quia dictus eps̃ eos sup hoc
nõ audiuit: ꝙ̃ꝙ̃ protestaretur se velle omnes clericos
suos ⁊ alios preter tres vel quattuor ⁊ notarium re-
mouere: ⁊ sic suam visitationem incipere: ⁊ complere
idem prior ⁊ capitulum ad sedem apostolicam appel
larunt: Propositoqꝫ huiusmodi negocio corã nobis ⁊
auditis ⁊ intellectis que partes dicere voluerunt: nos
considerantes ꝙ consuetudo predicta contra cõmu-
nem vtilitatem facultatem probationum que nõ est
angustanda: restringit: propter quod etiam vt salua
s. sit rerum probatio quod publice interest ne veritas
occultetur: cautum est iure vt curent magistratus te-
stari. i. testificari volentibus seipsos ⁊ alios testes vel
signatores prebere: ⁊ statuit generale concilium vt a
iudicibus adhibeantur persona publica vel duo viri
idonei qui acta conscribant: quos quidez monachos
predictos tamen propter eorum professionem que il-
lorum necesse facit funestam ⁊ ipsos arcet a iudicijs
⁊ publicis siue ciuilibus actibus. nec patitur ꝓut cõ-
stitutio nouella declarat nisi inquisitiõis heretice pra
uitatis causa tabellionis cuius vicem in hac pte duo
viri per supradictum concilium obtinent officium ex
ercere: tamen quia suspecti ne contra priorem aut ca-
pitulum quibus subsunt que corrigenda inueniũtur
fideliter ⁊ recte conscriberent: attendentes quoqꝫ ꝙ
id epali non modicum detrahit dignitati si ab epo q
dignitatem ꝓpriam suo ingenio augere debet: comi-
tes honoris sui causa adhibiti abducantur: seqꝫ soluz
suspectis quandoqꝫ forsitã quos visitat cõmittere cõ
pellantur: dictam consuetudinem per quam prelibà
ti prior ⁊ capitulum videntur nimium delicati tã non
rationabilem reprobamũs. sed ne sit episcop⁹ onero
sus decernimus vestroꝝ predẽcessoꝝ vestigijs
inherentes. vt cum aliquis ad visitationem de
cetero faciendam in ecclesia memorata descen
derit in visitationis actu duas vel tres hõestas
personas clericali charactere insignitas: quaꝝ
vna ad minus sit religiosa ordinis supradicti:
⁊ vnum notarium clericum secum habeat ⁊ nõ
plures: consuetudine aliqua obtenta ⁊ cõpositi
one qualibet inter partes ipsas super hoc in cõ
trarium facta hactenus non obstante.

De maioritate ⁊ obedientia

B onifacius octauus.

V Nam sanctam ecclesiam catholicam ⁊
ipsam apostolicam vrgente fide credere
cogimur ⁊ tenere. Nos quia hanc firmiter cre
dimus simpliciter confitemur: extra quam nec
salus est nec remissio peccatoꝝ: sponso in canti
cis ꝓclamante vna est colũba mea ꝑfecta mea
vna est matris sue electa genitrici sue que vnũ
corpus mysticũ repñtat: cui⁹ corꝑis caput xp̃s
christi ꝟo deus: in qua vn⁹ dñs: vna fides: vnũ
baptisma: vna fuit diluuij tpe archa noe vnam
ecclesiã ꝑfigurans: que in vno cubito ꝯsumata
vnũ noe videlz gubernatorẽ hũit ⁊ rectorẽ: ex
tra quã oĩa subsistẽtia sup terrã legimus fuisse
deleta. Hãc aũt veneremur ⁊ vnicã dicẽte dño
i ꝓpheta. Erue a framea de⁹ aĩam meã ⁊ d̃ ma
nu canis vnicã meã. Pro aĩa eni. i. ꝓ seipso ca
pite sil orauit: ⁊ corpore qđ corpus vnicã. s. ec
clesiã noĩauit ꝓpter sponsi fidei sacroꝝ ⁊ chari
tatis ecclesie vnitatẽ. hec ẽ tunica illa dñi incõ
sutilis q̃ scissa nõ fuit sꝫ forte ꝓuenit. Igiť eccle
sie vnius ⁊ vnice: vnũ corp⁹ vnũ caput nõ duo
capita q̃si mõstꝝ xp̃s videlz ⁊ xp̃i vicari⁹ petr⁹
petriqꝫ successor: dicẽte dño ipsi petro. Pasce
oues meas: meas inqt ⁊ gnãliter nõ singulariť
has vel illas. ꝑ qđ cõmisisse sibi itelligitur vni
uersas. Siue ergo greci siue alij se dicant petro
eiusqꝫ successorib⁹ nõ eẽ cõmissos: fateãť neces
se se de ouib⁹ xp̃i ñ eẽ dicẽte dño in ioãne. Vnũ
ouile ⁊ vnicũ eẽ pastorẽ. in hac eius ptãte duos
esse gladios spũalem videlz ⁊ tpalem euãgeli
cis dictis instruũtur. nã dicentib⁹ aplĩs ecce gla
dij duo hic i ecclĩa. s. cũ apl̃i loq̃rent non r̃ndit
dñs nimis esse sꝫ satis. Certe q in ptãte petri tẽ
poralẽ gladiũ eẽ negat male ꝟbũ attendit dñi
ꝓferẽtis. Cõuerte gladiũ tuũ in vaginã. Vter
qꝫ ergo i ptãte ecclesie spũalis. s. gladi⁹ ⁊ mr̃ialť
sed is qdẽ ꝓ ecclesia: ille ꝟo ab ecclesia exercẽ
dus. ille sacerdotis: is manu regũ ⁊ militũ sꝫ ad
nutũ ⁊ patiẽtiã sacerdotis. oꝫ aũt gladiũ eẽ sub
gladio ⁊ tpalẽ auctoritatẽ spũali subijci ptãti.
Nã cũ dicat apl̃s. nõ ẽ ptãs nisi a deo: que aũt
a deo ordiata essent nisi gladi⁹ esset sub gladio

⁊ tanquam inferior reducētur per aliud in sũ⁊
prema. Nam ſm beatum dionyſium: lex diui-
nitatis eſt infima per media in ſuprema reduci
Non ergo ſm ordinē vniuerſi omnia eque ac
immediate: ſed infima ꝑ media inferiora ꝑ ſu-
periora ad ordinē reducuntur. Spiritualez au
tem ⁊ dignitate ⁊ nobilitate terrenam quālibz
ꝑcellere ptātem: oportet tanto clarius nos fate
ri: quanto ſpũalia temporalia antecellunt: qḋ
etiam ex decimaꝝ datione ⁊ bñdictione ⁊ ſan-
ctificatione: ex ipſius ptātis acceptōe ex ipſaꝝ
rerum gubernatione claris oculis intuemur.
Nam veritate teſtante ſpũalis ptās terrenā po
teſtatem inſtituere hꝫ ⁊ iudicare ſi bona nō fue
rit: ſi de eccleſia ⁊ eccleſiaſtica ptāte verificat̃
vaticinium hieremie: Ecce cōſtitui te hodie ſu
per gentes ⁊ regna ⁊ cetera que ſequũtur. Er
go ſi deuiat terrena ptās. iudicabit̃ a ptāte ſpi-
rituali: ſꝫ ſi deuiat ſpũalis: minor a ſuo ſuꝑiori
Si vero ſupma: a ſolo deo non ab hoīe poterit
iudicari: teſtante aplo: ſpũalis hō iudicat oīa
ipſe aũt a nemine iudicat̃. Eſt aũt hec auctori-
tas ⁊ ſi data ſit homini vt exerceat̃ ꝑ hoīem: nō
humana ſed potius diuina ptās ore diuino pe-
tro data: ſibiq; ſuiſq; ſucceſſoribus in ipſo quē
confeſſus fuit petra firmata: dicente dño in pe-
tro: quodcũq; ligaueris ⁊ cetera. Quicũq; igi
tur huic poteſtati a deo ſic ordinate reſiſtit: dei
ordinatiōi reſiſtit: niſi duo ſicut duo maniche⁹
fingat eſſe principia: qḋ falſuꝫ ⁊ hereticũ iudi
camus: qꝛ teſtante moyſe nō in ꝑncipijs ſed in
ꝑncipio celum deus creauit ⁊ terram. Porro
ſubeſſe ro. pō. oī humane creature declaram⁹
dicimus oīo eſſe de neceſſitate ſalutis.

De dolo ⁊ contumacia.

Bonifacius octauus.

REm nō nouā agredimur. neq; viā inſol
tā ambulam⁹: ſꝫ anterioris iuris calca-
tā veſtigijs pñtis ꝯſtōnis idubitato roboram⁹
ſuffragio: ⁊ incōcuſſo munimine ſtabilim⁹. Eſt
ſi qdē iā ſancitũ: ꝙ ꝑpoſitũ publice citationis
edictũ eũ artet q impedit aut facit ēt ſe celādo
ne ad eũ poſſit ꝑuenire citatio: appareatq; ꝯtu
max q ſic agit: ꝙq; in albo ꝑtoris h⁹i edicta ꝑ
poſita ſue iuriſditōi ſubiectos arceant ⁊ aſtrin
gant: magis ꝙ̃ ſi voce ꝑconia q̃ innoteſcit pau
cis vel lr̃is citarent̃. Jus enim qḋ talem modũ
citationibus poſuit violenter ꝑ̃ſumpſiſſe credē
dũ ē: vt q̃ i eodē albo tot ipſius albi publicũ lo
cũ frequētātiũ oculis paterēt legēda ad citati
noticiā deuenirēt. Unde ad ꝑbendā oīb⁹ eoꝝ
q̃ ſanciũt̃ plenā lectionē ⁊ notionē mandat̃ le-
gē bulis aut lapidibus ſculptā ſāctiſſime eccle
ſie deſcribi porticibus ⁊ affigi. Premiſſis igitur in de
bitam conſiderationem deductis: an in lance irrefra-
gabilis rationis appēſis. Nos qui vniuerſo diſponēte
domino preeſſe dignoſcimur: volentes per hāc nouel
lam ꝯſtōnem aliquid circa predicta ſtatutum exꝑ̃ſſi⁹
inueniri: declaramus de fratruꝫ nr̃oꝝ conſilio ⁊ nihil-
ominus hoc edicto perpetuo valituro firmamus ⁊ ſta
tuimus: vt citationes auctoritate apoſtolica de qbuſ-
cũq; ꝑſonis vndecũq; ⁊ vbicũq; ſint cuiuſcũq; ſtatus
dignitatis vel preeminentie eccleſiaſtice vel munda-
ne: etiaꝫ ſi imperiali vel regali fulgeant dignitate pre
ſertim ſi impediant vel faciant per ſe vel alios quo-
quo modo: ne citatiōes ipſe ad eos perueniāt ex qua
cunq; cauſa faciende: aut citandorum domicilia ſiue
loca tute vel libere adiri non poſſint: cum prout ſcri-
ptum eſt exiſtimare debeamus an eo ire liceat vbi eſt
citatio facienda perinde ad inſtar edictorum prefato
rum propoſitorum in albo pretoris etiam extra ſolen
nes dies in qbus romani pontifices ſuos facere cōſue
uerunt generales proceſſus publice id vobis ſpeciali
ter ⁊ ex certa ſcientia iubentibus facte in audientia lit
terarum noſtraꝝ aut in aula noſtri palatij poſtmodũ
affigende ianuis maioris eccleſie loci in quo romana
cōis oīum chriſtiani populi nationũ reſidebit curia:
vt cunctis poſſint patere: ⁊ ita deferri citatis valeant:
ac arceant citatos poſt terminum lapſuꝫ: qm̃ conſide
rata locorum diſtantia volumus citationibus ipſis cō
petentem apponi: ſicut ſi eos perſonaliter apprehen-
diſſent: non ob. aliquibus priuilegijs indulgentijs ⁊
litteris apoſtolicis generalibus aut ſpecialibus qui-
buſcunq; perſonis pōtificali imperiali regali vel alia
eccleſiaſtica ſeu mundana dignitate preditis: alijſq;
inferiorib⁹ eccleſijs monaſterijs locis collegijs ⁊ vni
uerſitatibus in quacunq; forma verborum conceſſis
per que talium citationum effectus poſſit quomodoli-
bet impediri: etiā ſi de ipſis ⁊ eoruꝫ totis tenoribus de
verbo ad verbum: aũt de ꝑprijs noībus ꝑſonaꝝ mo-
naſterioꝝ eccleſiaꝝ locorum illoꝝ quibus conceduntur
vel eorum ordinibus aut dignitatibus oporteat in no
ſtris litteris fieri mentionem.

De prebendis ⁊ dignitatibus.

IOannes epiſcopus ſeruus ſeruorum dei ad per
petuam rei memoriam. Execrabilis quorũdam
tam religioſoꝝ ꝙ̃ ſeculariũ ambitio: que ſemꝑ plus
ambiens eo magis fit inſatiabilis quo ſibi amplius
indulgetur: ⁊ improbitas importuna petentium a no
bis ⁊ predeceſſoribus noſtris ro. pon. non tā obtinuiſ
ſe ꝙ̃ extorſiſſe plerunq; noſcitur: ⁊ vnus iterdũ etiam
ad vnũ bñficiũ eccleſiaſticũ minus idoneus ĩdiuerſis
eccleſijs nedũ vicinis: ſed ab inuicē longe diſtantib⁹
immo nōnunꝙ̃ in diuerſoꝝ regnoꝝ partibus ſituatis:
plures ꝙ̃ duas aut tres vel plures etiam dignitates
ꝑſonatus officia ſeu ꝑorat⁹ aut diuerſa bñficia eccl̃ia

ſtica curam aiaꝝ bñtia poſſit diſpenſatiue: cuꝫ alˀs nõ
liceret de iure cõi recipe ac ſimul licite retinẽ. ¶ Vn
de inter cetera incouenientia ſubſcripta ſequuntur ꝙ
interdũ videlicet vnꝰ ꝗ vnicũ ꝙuis modicũ vix offici
um implere ſufficeret plurimoꝝ ſibi vẽdicat ſtipendia
que multis lr̃atis viris vite puritate ac teſtimonio bo
ne fame pollẽtibus ꝗ mendicãt poſſint abunde ſuffice
re equa diſtributioe collata hñtibus ipſa parãt vagã
di mã: diuinꝰ cultus minuit: hoſpitalitas in ipſis bñfi
cijs debita non ſeruatur. Et dũ nõ ſunt ſui ĩ vna quaqꝫ
regiõe rectores eccl̃iaꝝ detrahit ꝯmodis ⁊ honori ꝗ
carentes defenſionum auxilio: in iuribus ſuis ⁊ liber
tatibus multipliciter collabunt: ruinis patẽt edificia
nobilia: que magnificentia extrũxerat deceſſoꝝ: ⁊ qd̃
amarius ẽ dolẽduꝫ: aiaꝝ cura negligit ac vitioruꝫ ſen
tibus fomentũ perículoſe prebet. Nos itaqꝫ tot malis
tantiſqꝫ diſcriminibus occurrere cupientes: oẽs ⁊ ſin
gulas diſpenſationes ſuꝑ receptõe ⁊ retentione pluri
um dignitatũ ꝑſonatuuꝫ adminiſtrationum officiorũ
ꝓratuum aut bñficioꝝ quibus cura aiarum ſit anne
xa: ſub quacũqꝫ forma vel expreſſiõe ṽboꝝ a nobis vl̃
dictis ꝑ.n. cuicũqꝫ ꝑſone conceſſa. Cardinalibus tam
ſancte ro. ec. ꝗ circa nos vniuerſali eccl̃ie ꝑuiẽdo: ſin
gulaꝝ eccl̃iaꝝ ꝯmoditatibus ſe ĩpendũt: ac regũ filijs
qui ꝑꝑ ſublimitatẽ eoꝝ ⁊ generis claritatẽ ſunt potio
ri ꝓrogatiua ⁊ gr̃a extollẽdi dũtaxat exceptis: delibe
ratione ſuꝑ hoc cũ fratribus nr̃is habita diligẽti de
ipſorum conſilio ⁊ ex certa nr̃a ſcia in forma ſubſripta
duximus taliter moderandas: ꝙ ꝑ moderationẽ nr̃aꝫ
effrenatã circa eaſdem ꝑſonas taliũ bñficiorum mul
titudineꝫ refrenemus: ipſiqꝫ impetrãtes fructu diſpẽ
ſationum hꝰi taliter nõ fruſtrent. ¶ Statuimus ita
qꝫ ⁊ de fratrũ ipſorum ꝯſilio ordinamꝰ: ꝙ obtinentes
nunc ex diſpenſatione legitima pluralitatẽ hꝰi digni
tatũ ꝑſonatuum officioꝝ aut prioratuum ſeu benefici
orum que alˀs abſqꝫ diſpenſatione obtinere nequibant
vnũ tñ ex dignitatibus ꝑſonatibꝰ prioratibus officijs
eccleſijs vel beneficijs hꝰi ꝗbus ĩminet aiaꝝ cura cũ
dignitate ꝑſonatu vel officio ꝓratu eccl̃ia vel benefi
cio ſine cura ꝗ hr̃i maluerint ꝓtextu diſpẽſationis ſuf
ficientis circa id eiſdem indulte poſſint licite retinẽ: ꝗ
tamen teneant eligere infra menſem numerandũ a tẽ
pore noticie ꝯſtõnis iſtius: ceteris bñficijs cũ cura vel
ſine cura ꝗ ipſius diſpenſationis ꝓtextu tenebant: ⁊ ꝗ
alˀs nõ poterãt de iure abſqꝫ diſpenſatione licite reti
nere que nos ex nunc vacare decernimus: coraꝫ ordi
narijs ſub teſtimonio publico infra idẽ tp̃s ṽbaliter ⁊
realiter cum effectu dimiſſis: abſqꝫ eo ꝙ ad illa nũꝙ
ſine noua collatione ab eo qui facere poterit facienda
redire aut eoꝝ adminiſtrationi ſe ĩmiſcere preſumant
aliogn tam his ꝙ alijs oĩbus bñficijs que virtute hꝰi
noſtre moderationis retinere poterant vt preferf ſint
ipſo iure priuati ⁊ prorſus inhabiles ad ſimilia benefi
cia obtinẽda. ¶ Hoc aũteꝫ his qui dignitates
perſonatus vel officia aut alia beneficia curaꝫ
animarum habentia: ex diſpenſatione que ius
tribuat iuxta noſtram moderationẽ ꝓſcriptam
obtinent: ⁊ alia ſimilia beneficia ꝗ noſtroꝝ vel
eorũdem ꝓdeceſſoꝝ auc̃te litteraꝝ expectant
cum ꝗbus ẽ vt illa cum vacauerint recipere ⁊
vna cum obtentis licite retinẽre valeãt diſpen
ſatum: nolumus derogari: ꝗn ea dum vacabũt
infra dicti tp̃is ſpaciũ poſſint eligere: ⁊ dimiſſis
alijs recipere in forma preſcripta ac licite reti
nere: penas ſimiles ĩcurſuri qui huiuſmodi no
ſtre ꝓſumpſerit ꝯ̃ire ſanctioni. ¶ Porro qꝛ ꝗ̃
rũdaꝫ oculos ſic auare cupiditatis vitiũ exceca
uit: ꝙ plura talia beneficia ſimul abſqꝫ diſpen
ſatione canonica retinere ꝓſumãt. Nos de illis
ꝑñtiꝫ decreto ſtatuimus: vt oĩa ⁊ ſingula benefi
cia ſic detẽta: illo tñ retẽto qd̃ vltimo receperit
dũmodo ĩ eo ex collatione canonica ꝯpetat ius
eiſdẽ: infra tp̃s vt ꝓmittitur limitatũ ṽbo vel
facto: ac ſine fraude corã ordĩarijs ſub teſtimo
nio ſil̃r publico dimittẽ teneant: qd̃ ſi nõ fecerit
etiã illo ſint ipſo iure ꝓuati: ĩ quo ius eis alˀs cõ
petebat: ⁊ inhabiles penitus ad ꝗcũqꝫ eccl̃iaſti
ca bñficia obtinẽda cenſeant. ¶ Qui ṽo dein
ceps recẽperit dignitatẽ vel ꝑſonatũ ſeu officiũ
aut aliud bñficiũ curã aiaꝝ hñs ãnexã: ſi antea
ſimile bñficium obtinebant. illud quo ĩp̃o iure
poſt ꝙ ſcd̃i poſſeſſionem habuerit vel ꝑ eos oĩ
dolo ⁊ fraude ceſſantibꝰ quo minꝰ hẽant ſtete
rit ꝓuati noſcant: abſqꝫ more diſpẽdio ĩ ordina
rioꝝ manibꝰ dimittere debeãt pari mõ: aliogn
ex tũc ſint ĩp̃o iure ſcd̃o ꝓuati: ⁊ nedũ ad ſacros
ſuſcipiẽdos ordines: ꝗn ẽt ad hñdũ qd̃cũqꝫ ali
ud bñficiũ eccl̃iaſticũ ĩhabiles reputent. Que
oĩa ⁊ ſingula bñficia vacatura vt ꝓmittit vel di
miſſa nr̃e ⁊ ſedis ap̃lice diſpenſationi, de fratrũ
nr̃orum ꝯſilio reſeruamꝰ. ¶ Inhibẽtes neqꝫ
ꝓter romanũ põtificẽ ꝗ̈cũqꝫ ſit ſuꝑ hoc auc̃te
munitꝰ de hꝰi bñficijs diſponere: vel circa illa
ꝑ viã ꝑmutationis vel alˀs ĩnouare quoquo mõ
ꝓſumat. Nos enĩ ſi ſecꝰ actũ ſeu attẽtatũ fuerit
irritũ decernimꝰ ⁊ inane. Ceteꝝ ordinarios in
telligimꝰ ĩ caſibꝰ ſupradictis ep̃os: in quorum
ciuitatibus ⁊ diocefibus ꝯſiſtunt beneficia ſeu
aliqd̃ eorum que debent ſm̃ premiſſa dimitti:
aut ipſi qui ea debent dimittere commorantur
vel eccleſijs cathedralibus vacañ. capitula ea
rũdem: ⁊ ijdem de beneſicijs taꝫ dimiſſis ꝙ vt
ꝓmittit ꝑditis: nos vel ap̃licã ſedeꝫ certificare
ſtudeãt ꝙprimum ꝯmode poterunt indilate vt
de illis ſalubriter diſponẽ valeamꝰ. ¶ Quan
tũ aũt ad modificationẽ attinet antefatã: illa

dīſparat ⁊ ñ alia bñficia eccleſiaſtica quocūꝗ noīe nūcupeꝝ curaꝫ aīaꝝ hr̄e cenſemꝰ q̄ ꝑochi as hn̄t in q̄bus ē aīaꝝ cura nō ꝑ vicarios ꝑpe tuos: ſꝫ ꝑ rectores aut miſtros beneficioꝝ ipoꝝ rū vel illoꝝ tꝑales vicarios exercēda: necnon etiā illa q̄ꝝ miſtris rōne bñficioꝝ hꝰi ꝯpetit viſitare: ingrere: ꝓcurationē recipe: ſuſpendē: excōicare: ſeu ab excōicationis ⁊ ſuſpēſionis ſententijs abſoluē de ꝯſuetudine vel de iure: iuribꝰ alijs de aīaꝝ cura loq̄ntibꝰ in ſuo robore q̄ ad cetera ꝑmanſuris. Nulli ergo oīo hoīuꝫ liceat hāc paginā nr̄oꝝ moderatiōis ſtatutoꝝ ꝯſtōnū reſuationis īhibitionis ⁊ volūtatis īfringere vel ei auſu temerario ꝯire: ſi q̄s aūt hoc attētare p̄ſumpſerit īdignationē oīpotētis dei ⁊ beatoꝝ petri ⁊ pauli apl̄oꝝ eius ſe nouerit īcurſurum. Data auinione. xiij. calē. decēbris pontificatus nr̄i āno. ij.

De ſepulturis.

Bonifacius octauus.

DEteſtāde feritatis abuſuꝫ quē ex quodā mō horribili nōnulli fideles īꝓuide ꝓſequunꝝ: nos pie intentionis ducti ꝓpoſito: ne abuſus p̄dicti ſeuitia vlteriꝰ corpora hūana dilaceret: mēteſꝗ fideliū horrore ꝯmoueat ⁊ conturbet auditū digne decreuimꝰ abolēdū. Prefati nāꝗ fideles hꝰ ſue īꝓbāde vtiꝗ ꝯſuetudinis vitio ītendētes: ſi q̄ſq̄ ex eis genere nobilis vel dignitatis titulo īſignitꝰ p̄ſertiꝫ extra ſuarū ꝑtiū limites debitū nature ꝑſoluat in ſuis vel alijs remotis ꝑtibꝰ ſepultura electa defuncti corpꝰ ex quodā impie pietatis affectu truculēter exterāt: ac illō mēbratiꝫ vel in fruſtra imanit ꝯcidētes ea ſubſequēt aq̄s imerſa exponūt ignibꝰ decoquēda: ⁊ tādeꝫ ab oſſibꝰ tegmento carnis excuſſo eadē ad ꝑtes p̄dictas mittūt ſeu deferūt tumulāda qō nō ſolū diuine maieſtatis ꝯſpectui abōinabile plurimū reddit: ſꝫ ēt hūane ꝯſiderationis obtuitibꝰ occurrit vehemētiꝰ abhorrēdū. Volētes igiꝝ ꝓut officij nr̄i debitū exigit illud in hac ꝑte remediū adhibē ꝑ qō tāte abominationis tāteꝗ imanitatis ⁊ īpietatis abuſus penitꝰ deleat nec extēdat ad alios: apl̄ica auc̄te ſtatuimꝰ ⁊ etiā ordinamꝰ: vt cum q̄s ⁊ cuiuſcūꝗ ſtatus aut generis ſeu dignitatis extiterit in ciuitatibus t̄ris ſeu locis in q̄bꝰ catholice fidei cultꝰ viget dieꝫ decetero claudet extremū: circa corꝑa defūctoꝝ hꝰi abuſus vł ſilis nullatenꝰ obſerueꝝ: nec fidelium manus tanta īmmanitate fedenꝝ: ſed ut defunctoꝝ corpora ſic impie ac crudeliter nō tractenꝝ: deferanꝝ ad loca in quibus viuētes elegerint ſepeliri: aut in ciuitate caſtro vel loco vbi deceſſerint vel loco vicino eccleſiaſtice ſepulture tradatur: ita ꝙ demū īncineratis corporibus aut al's vbi ſepulturaꝫ elegerint deportentur ⁊ ſepeliantur in eis: alioq̄ui p̄dicti defūcti executor vel executores aut familiares eius ſeu quiuis alij cuiuſcunꝗ ordinis conditionis ſtatus aut gradus fuerint etiam ſi pontificali dignitate prefulgeant: q̄ ꝯ̄ hꝰ noſtri ſtatuti ⁊ ordinatiōis tenorē p̄ſumpſerint defunctoꝝ corpora ſic inhumaniter ⁊ crudeliter ꝑtractare vel facere ꝑtractari excōis ſententiā quā exnunc in ipſos ꝓferimus ipſo facto ſe nouerint incurſuros: a qua non niſi ꝑ apl̄icam ſedē p̄terꝙ in mortis articulo poſſint abſolutionis bñficiū obtinere. Et nihilominꝰ ille cuius corpus ſic inhumane tractatum fuerit eccleſiaſtica careat ſepultura.

De decimis ⁊ primitijs.

Bonifacius octauus collectori decime.

DEclarationes quas in negocio ꝑ nos nuꝑ impoſite ꝓ ꝓſecutione guerre ac negocij regni ſicilie ꝯtra hoſtes eccleſijs ⁊ ꝑſonis eccleſiaſticis per totā italiam ⁊ cetera conſtitutis volumus obſeruari: cuiꝰ quidē decime in illis ꝑtibus te ſuꝑintēdēteꝫ ſeū collectorē duximꝰ deputādū tales ſūt de redditibꝰ ⁊ ꝓuētibꝰ leproſaꝝ domoꝝ ⁊ hoſpitaliū paupeꝝ q̄ in vſus leproſorum infirmorum ⁊ pauperū ꝯuertuntur decima nō ſoluetur. Moniales aūt etiam alieꝗ regulares perſone: quarum redditus ⁊ ꝓuentus eccleſiaſtici adeo ſunt tenues ⁊ exiles ꝙ de illis ſuſtentari non poſſunt: ſed pro habendo vite ſue ſuſtentationem neceſſe hn̄t publice mēdicare ⁊ elemoſynas publice petere: dictā decimā non ꝑſoluent. Seculares quoꝗ clerici: quorū eccleſiaſtici redditus ⁊ prouentus annui ſummā. vij. florenorum auri non excedunt: eandē decimaꝫ nō preſtabunt. Si vero vna ꝑſona plura habeat bñficia quorū nullū ꝑ ſe acceptū dictā ſūmā. vij. florenoꝝ auri annuatim attingat: ſimul tñ collecta in minimis prouentibus ſummam memoratā excedāt: quoquot vel quātūcunꝗ modica fuerint: de omnibꝰ ⁊ ſingulis decima ꝑſolueꝝ. Sꝫ nō ſoluetur de pictātijs monachoꝝ ſimiliter de his q̄ a chriſti fidelibꝰ relinquūꝝ eccleſijs: vt ex eis ꝑpetui emanꝝ redditꝰ. Itē de exenijs p̄latis ⁊ alijs perſonis eccleſiaſticis liberaliter factis: decima non ſoluetur. Soluentium decimam electioni ſeu arbitrio ꝯmittiꝝ: vtrum ipſam velint ſoluere ꝑ totum tp̄s qō durabit decima pro rata prouētuum: quos ſingulis annis dicti temporis ipſos percipere contigerit an per ipſum tempus pro cōmunis eſtimationis prouentuum eorūdem. Sed vna via electa non licebit alicui variare ad aliam recurrendo. Et fiat ⁊ redigatur ꝑ collectores in ſcriptis electio huiuſmodi expreſſe in prima ſolutione decime ſupradicte: alioquin iuxta eſtimationem communem per totum tempus ſoluere tenebuntur. Declaramus aūt ꝙ hi qui elegerint ſoluere decimā ꝓ rata q̄ ꝑceperit ān̄uatim reddāt ꝓuētus

bñficioꝝ suoꝝ que ꝑsonalē residētiā nō reqrūt ⁊ sol
uent decimā ꝓ solo ꝑcio qd recipent de eisdē: dum tñ
contra hoc in fraudē decime nihil oīno agatur. Sꝫ ec
clesiastica ꝑsona qui in ecclesia sua vel bñficio qd resi
dentiā ꝑsonalē reqrit nō residet: sed facit in eodē per
firmariū vel vicariū deseruiri: deputādo ipsi vicario
vel firmario certā suoꝝ ꝓuentuū portionē: non dedu
cet portionē vicariatus seu firmariȷ̈. sed de vniuersis
ipsius vel beneficiȷ̈ ꝓuētibus decimā exhibebit. De
claramus aūt ꝙ de siluis seu nemoribus que nō ꝯsue
uerūt vēdi nihil soluetur: nisi forte aliquid de illis vē
ditū fuerit durante decima: ⁊ tūc estimabitur quantū
valere debent annui redditus pars vendita ſm assisiā
que consueuit fieri de nemoribus in ꝑtibus illis ī qui
bus nemus situ fuerit ⁊ de sola estimatione decima ꝑ
soluetur. ⁊ nisi de eo qd ꝑcipetur ꝺ dictis siluis seu ne
moribus que vēdi nō ꝯsueuerūt nisi forte vendantur
durāte decima ex venditione pascuagiȷ̈ seu herbagiȷ̈
aut alteriꝰ ꝯsiliis ꝓuētus eorūdē nemoꝝ ⁊ siluaruꝫ: ⁊
si nō vendātur hꝰ pascuagia ⁊ silia: nō soluetur decia
de his: ita tñ ꝙ in fraudē decime nihil ꝯ̈ hoc attentet
idēqꝫ de pascuis herbagiȷ̈s ⁊ ꝯsilibus obuētionibꝰ sil
uarū volumus obseruari. de stagnis ⁊ piscariȷ̈s decia
sic soluet videlꝫ ꝙ fiet relatio de numero ānoꝝ qui
bus ante venditionē vltima vendita nō fuerūt ad q̈n
titatē ꝑciȷ̈ ex ipsa vēditiōe vltima recepti vt ꝑcio diui
so in ꝑtes ſm annoꝝ terminū: durante decima soluet
decima ipsa de tot ꝑtibus ꝑciȷ̈ ex ipsa venditione rece
pti quot fuerūt āni ꝑdicti: vt si forte sūt qnqꝫ anni ela
psi ex quo fuerat stagnū venditū ⁊ tūc vēdatur ꝓ.c.
flor. fiant de ꝑcio. v. ꝑtes vt ꝓ tribus annis quibus du
rabit decima soluetur ipsa decima de tribus ꝑtibus ꝑ
ciȷ̈ tm̄ videlꝫ. lx. florenis ⁊ multiplicabūtur ⁊ minuen
tur partes ꝑciȷ̈ ꝓut plures ⁊ pauciores fuerūt dicti an
ni. de piscariȷ̈s aūt fluminū ⁊ lacuū ⁊ venationibus si
vendantur ⁊ siluis ceduis idem qd de stagnis fiet. de
piscibus stagnoꝝ vel belluis garrenarum quos ꝓ vsu
vel esu suo consumi vel sine fraude donari contigerit
decima non soluetur. Et quia nōnulli obtinent a mo
nasteriȷ̈s ⁊ ecclesiȷ̈s prioratus grangias domos reddi
tus pensiones ⁊ census in soluenda ꝺ bis decima cre
dimus distinguendū: videlꝫ an talia in beneficiū ha
beantur: an ex contractu: an ex mera gratia siue hoc
sit concessium per se. apo. siue per ipsoꝝ monasterioꝝ
vel ecclesiarū personas: de illorum ꝓuentibus soluet
decima. Cum autem obtinentur talia ex contractu pu
ta ad pensionē vel firmā annuā in qua nō ē facta grā
obtinēti. sed in hoc vterqꝫ ꝯtrahentiū studuit cōditio
nem suā facere meliorē: ꝑceptores pensiōis vel firme
de ipsa pensione vel firma decimā exhibebūt. si autē
quis ante vel post cōcessionē huiꝰ decime ad vitam ꝓ
priam emit ꝓuentus ꝓoratus vel aliorum predictoꝝ
ꝓ aliqua pecunia ita ꝙ in hoc ei scienter gratia nō est
facta: cōsiderabit q̄tū estimatiōe cōi valeāt an
nui ꝓuentus ꝓoratus grangie domus terrarū
seu redditū huiusmō: ⁊ ſm hoc ab illis quoꝝ
ē hoꝝ ꝓprietas: qui inde preciū ꝓ futuro tempo
re receperint per tres annos decima exhibetur
si autē in his gratia facta sit obtinentibus quia
scienter pro minori ꝑcio ꝙ̄ valeant sūt talia vē
dita vel locata: ipsi obtinētes ⁊ nō monasteriuꝫ
vel ecclesia de illo in quo gratia facta est ipsis ⁊
de reliquo illi quoꝝ est ꝓꝑetas decimam ex
hibebūt. Si autē ꝑsonis aliq̄bus pro iusta mer
cede seu remuneratiōe laboris vel obsequiȷ̈ ꝑ
stiti vel ꝑstandi talia sūt cōcessa hi quoꝝ illoꝝ
ꝓꝑetas in decimatiōe prouētuum suorum ēt
horum prouētus merito numerabunt: ⁊ de illis
sicut de aliȷ̈s quos pro certis suis vtilitatibꝰ ex
pēdunt: decimā exhibebūt. ꝙ si hoc ꝑ illos q ea
obtinēt nec in alios sūt trāslata: qꝛ res trāsit cū
onere suo: etiā circa illos q̄ ꝑdiximus seruabūt
nec deducētur expense q̄ ꝓ monachis q in tali
bus ꝓoratibꝰ grāgiȷ̈s seu domibus in beneficiū
seu ex mera grā cōcessis ex pacto teneri debent
fieri dignoscūtur. Expēse aūt illoꝝ monachoꝝ
vel ꝑsonarū q̄ teneri debēt ex pacto ī prioratibꝰ
grangiȷ̈s seu domibus ad iustā firmā seu pēsio
nē cōcessis: siue determinate fuerint siue nō esti
mabūtur estimatiōe cōi. ⁊ talē estimationē mo
nasteria vel ecclesia cuius illoꝝ ē ꝓprietas cū
suis ꝓuentibus decimabit. Prelati de ꝓcurati
onibus q̈s in victualibꝰ ꝑcipiūt decimā nō ꝑsol
uent. sed q eis ꝑstāt hꝰ ī victualia in decimatiōe
suoꝝ ꝓuentuū ⁊ redditū numerabūt ⁊ soluēt
decimā de eisdē. De illis aūt ꝓcuratiōibꝰ q̈s ꝑ
lati in pecunia nūerata rite ꝑcipiūt ab antiquo
⁊ q̈s ꝑcipent etiā si nō visitarēt decimā prestare
tenētur. Prelatꝰ aūt q ꝓcurationē quā sine vi
sitatiōe potuit de iure ꝑcipe in pecūia nūerata
remittit: qꝛ remittit qd sibi debet ⁊ de quo sol
uisset decimā si recepissꝫ illud: tenet ex tali ꝓcu
ratiōe decimā exhibē. si vō ꝓcurationē quā tm̄
ī victualibꝰ lꝫ ꝑcipi fortasse remittit ꝑsōa eccle
siastica cui remissio fcā ē: hꝰ ī victualia cū aliȷ̈s ꝓ
uētibus suis cū soluet decimā estimabit cū etiā
si nō eēt remissa hoc facere teneretur. ī soluēdo
decimā supradictā sole expēse necessarie q̄ fiūt
in re ex qua fructꝰ ꝑcipiūt arādo colēdo ⁊ col
ligēdo fructꝰ sine q̄bꝰ nō possūt inde fructꝰ ꝑci
pi ꝺducēt. expēse aūt q̄ fiūt ī castroꝝ custodibꝰ
cū sint extra rē vel ēt ī edificiȷ̈s cōstruendis vel
cōseruādis nullatenꝰ deducētur. sic nec ille que
ī villis tuēdis fierēt ī guerris seu ēt caualcatis.
ꝺ his quoqꝫ q̄ cōsistūt ī iurisditōe mero īpio re
galibꝰ atqꝫ silibus soluet decia ꝺductis salariȷ̈s

Moderatis q̄ ante ↄcessionē decime consueue-
runt solui iudicibus ꝛ officialibus similibusq̧
ꝑsonis sine q̄bus iurisditio ꝛ cetera similia ne
queūt expediri:ita tñ ꝙ i fraudē decime nihil
ꝯ̈ hoc penit⁹ attentet. Sꝫ expense officialium
iudicū ꝛ ↄsimilium ꝑsonaꝝ facte i vestib⁹ siue
victualib⁹ minime deducēt:sicut nec alie expē
se siles facte circa familiā p̄latoꝝ. Rōe āt eris
alieni q̄ ꝑsona soluēs decimā obligata cōsistit
nihil decima minuet:ēt si certe res eccl̄iastice
propter hoc a quoq̄ꝫ fuerint obligate. Item de
furnis ꝛ de molēdinis decima p̄stabit. Soluet
aūt de obligationib⁹:siue fiant p benedictiōe
nubētiuꝫ siue p exequijs mortuoꝝ. Nec nō de
ꝓuentibus sigillorum p̄latoꝝ:ꝛ ꝺ emēdis q̄ ab
excōicatis recipiūt. De legatis q̄ꝫ sibi ꝛ alijs
ꝑsonis eccl̄iasticis non ꝑsonaꝝ sed eccl̄iaꝝ vel
officioꝝ rōne relictis:decima ꝑsoluet. Pro de
cima supradicta ñ exhibet pecunia:nisi illa cōi
ter curreret de mādato dñi terre:ꝛ quo ē mone
ta in locis i quibus ↄsistēt fructus ꝛ redditus
vnde decima ꝑsoluet:nec aliq̄ pecuniā cābire
cogent eandē. Sꝫ si ex ꝓbabilib⁹ seu verisilib⁹
p̄sūptōib⁹ apparuerit pēsatis eis ꝓuētib⁹ min⁹
debito notabiliter de decima ꝑsoluisse:ita ꝙ su
per hoc merito suspect⁹ debeat reputari ex of
ficio nr̄o p viros idoneos deputandos a nobis
faciem⁹ inq̄ri ab illis q̄ sup hoc scire valeāt ve
ritatē:videlicet de ↄsilio diocesani ep̄i vel ali
cuius deputādi ab ipso si sit ei⁹ subdit⁹ ꝛ non
alr̄:si ep̄s ipse vel deputat⁹ ab eo cōmode pos
sit hr̄i ꝛ tunc demū ꝛ nō prius ille cui⁹ ꝓuent⁹
fuerit taliter estimati pro eo ꝙ min⁹ solueret ēt
noīatiꝫ excōicabit si ei⁹ contumacia exegerit
ꝛ visū fuerit expedire. Ep̄i aūt ꝛ abbates cete
req̧ ꝑsone eccl̄iastice honorabiles nō suspecte
ꝓꝑe ↄscie relinquant:ita ꝙ sufficiat quo ad ta
les excōis snīa que in nullo modo soluētes vl̄
sciēter adhibētes fraudē vel maliciā circa ipsi
us decime solutionē gnāliter ꝓferet. Sup his
aūt fiet ↄpulsio p censurā ecclesiasticā ꝓut no
bis ꝛ illi cui hoc ↄmittedū duxerim⁹ visuꝫ fue
rit expedire. Proferet aūt si expediēs visum
fuerit excōicatio gnāliter vel spāliter i eos q̄ ꝯ̈
solutionē decime vel suoꝝ estimationem ꝓuen
tuū cū fuerit faciēda:fraudē vel maliciā sciēter
duxerit adhibēdā. Fiet aūt solutio decime nō
ex ipis rebus q̄ ꝑcipiūt de ꝓuentib⁹:sed in pe
cunia numerata. Soluet aūt decima illis quos
ad hec cōtigerit deputari. Rector ꝑochialis q̄
vrgente necessitate cure eccl̄ie.puta q̄ꝛ ipe resi
dere ꝑsonalit̄ i eadē p se nō sufficeret ipi cure
ꝑꝑ multitudinē parochianoꝝ vel diffusionem

parochie sue:sed necesse hꝫ vnum vel duos vel plures
capellanos conducere:ꝛ eis ꝓpter victum salariū cō
stituere:salariū h⁹i poterit i decime solutione deduce
re:sꝫ rōne vict⁹ capellanorum ipsoꝝ aliquid nō dedu
cet. Qꝺ si in diuersis ciuitatibus:ꝛ diocesib⁹ diuersa
beneficia obtineat:de vnoquoq̧ bñficio i ciuitate vel
diocesi i qua illud fuerit: decima ꝑsoluet. De elimo
synis vō seu oblationib⁹ datis ad opus fabrice maxi
me de his oblationib⁹ q̄ i ciuitatib⁹ ꝛ aliq̄bus castris
ꝛ locis dictaꝝ ꝓinciaꝝ i certis festiuitatib⁹ in cande
lis ꝛ alijs consueuerunt dari ꝛ offerri ad opus fabrice
deputatis:decima nō soluet. Similiter nec de illis ob
lationibus que colliguntur interdū p laicos qui ↄsor
tiales dicunt:ꝛ interdū ꝑclericos ꝛ q̄ ad opus consor
tij reducunt offerūt:vt in luminaria i eccl̄ia cruces ꝛ
calices fiāt ꝛ repent:ꝛ etiam ex illis pauperib⁹ subue
niatur ꝛ sepeliātur corpora pauperum defunctorum
Prelati autem ꝛ clerici exules cuiuscunq̧ ↄditionis
aut dignitatis existāt de suis ꝓuentib⁹ ecclesiasticis de
cima persoluetur. Ille quoq̧ expense q̄ fiūt p fossatis
ꝛ alīs ꝓ terris edificādis:vt vberiores fruct⁹ ꝓducāt
ꝛ ille que fiunt in conseruandis ꝛ reparandis edifici
is molendinorum domoꝝ seu apothecaꝝ ꝛ similium
ex quibus fructus ꝛ pensiones recipiunt: ꝛ nisi repa
rentur fruct⁹ ex eis ꝑcepti nō valēt:de decima h⁹i mi
nime deducent. Nec etiā ille que fiunt ꝓ custodia ca
stroꝝ q̄uis fiant lꝫ maiore solito. Insup de oblationi
bus minutissimis quas ꝑcipiunt ecclesiastice persone
rōne ecclesiaꝝ suarum ꝓ sepulturis ꝛ dandis penitē
tijs decima ꝑsoluet. Et q̄ꝛ non occurrit nobis q̄n quo
tidiane distributiones ꝓuentus ecclesiastici:siue de di
stributionibus q̄ dant in horis canonicis p̄ntibus de
bere solui decima declaram⁹. Illi q̄ꝫ q̄ deputati fue
rint ad collationē decime cū eis qui deberent soluere
decimam de aliqua certa summa soluenda:ꝓ decima
nequeūt ↄuenire. De fructibus arboꝝ ꝛ hortorū sol
uetur decima. De his aūt que ↄsumuntur vsu vel esu
aīaliuꝫ:si sint eccl̄iaꝝ soluetur decima deductis expē
sis necessarijs que fiunt ꝓ custodia. Si vero sunt per
sonaꝝ:decima non soluetur. Tu ergo in his soluꝫ deū
ꝛ iusticiā pro premissis p̄ oculis hñs ex p̄dictis decla
rationib⁹ ꝛ in decidēdis h⁹i dubitationibus que pro
parte leuiter decidi poterunt iformatiōꝫ accipias. Su
per maioribus vero decisionem apostolici oraculi ex
pectas ꝛ expectes. Volumus q̄ꝫ ꝛ p̄ntium tibi aucto
ritate mādamus:vt in vnāquāq̧ ꝑsonā ecclesiasticā
deputataꝝ tibi partiū cuiusq̧ ordinis cōditionis vel
dignitatis existat:q̄ decimā ipsam nullo modo vel nō
integre scienter aut non ſm verum valorem fructuuꝫ
suorum ꝑceptorum. siue non in terminis ↄstitutis ex
hibuerit:seu in illoꝝ exhibitione maliciā commiserit
siue fraudē:excōis sniam auc̄te nostra promulges ꝛ
etiā in singulos q̄ scienter ipedimētuꝫ p̄stiterit directe

237

vel indirecte publice vel occultē quo minus decime p̄dicte soluantur subsidium: omnes ⁊ singulos q̄ huiusmodi sn̄ias latas incurrerint p̄ te ⁊ alios singulis diebus dn̄icis ⁊ festiuis cāpanis ⁊ candelis accensis vsq; ad satisfactionem condignā excōicatos publice nuncies ⁊ facias ab oībus publice euitari. Aggrauaturus q̄s manus tuas contra ipsos ꝓut p̄ter viam ⁊ cōtumaciam exigere videris eorūdem. ꝙ si satisfacere decreuerint post plenam ⁊ integram satisfactionem ab huiusmodi excōicationibus iuxta ecclesie formam absolues eosdem: ⁊ dispenses cum eis super irregularitate si taliter legati non abstinuerit a diuinis: Prorsus hactenus ꝙ contra decimam huiusmodi non soluentes nullatenus sine speciali mandato apo. se. inuocetur brachium seculare: ꝙq; ad vasa sacra paramenta calices cruces ⁊ libros aliaq; bona mobilia ad cultū deputata diuinū: vel ad p̄uilegia ecclesiarū ⁊ monasteriorum aliorūq; locoꝝ ecclesiasticoꝝ ipsius occasione decime manus nullatenus extēdatur. Data anagnie cal. octobris pōtificatus nostri anno septimo.

De imunitate ecclesiaꝝ.

Benedictus vndecimus.

Quod olim per fe. re. bonifa. papam. viij. predecessorem nostrū contra laicos exigentes siue recipientes a cleris ⁊ ecclesiasticis personis tallias decimam vel aliam quotam seu quantitatem aliquam de prouentibus bonorum suorum aut ecclesiarum: nec non aduersus soluentes aut promittentes vel consentientes se soluturos penis adiectis statutum est quantum ad penas ipsas ex causa de consilio fratrum nostrorum restringimus ad exigentes tātummodo ⁊ ad exigen̄. dantes auxilium consilium vel fauorem. non autem quo ad easdem penas in soluentibus aut recipientibus a sponte dantibus deinceps vendicet sibi locum. Ceterum attendant sollicite ecclesiarum prelati ⁊ alij clerici lat. concil. quod in huiusmodi subuentiōibus solum casus necessitatis aut cōmunis vtilitatis vbi laicorum ad id non suppetant facultates deliberatione prouida noscitur excepisse: ⁊ deīde generale statuisse concilium ꝓpter quorūdam imprudentiā etiam in hoc casu ro. pon. cuius interest cōmunibus ꝓuidere vtilitatibus primitus consulen̄. Attente igitur caueant ne predictorum conciliorū transgressores existant aliquid in casu predicto ⁊ multo magis si casus ipse non subsistit quoquo modo vel titulo inconsulto ro. pon. occasione subuentionum dictarum concedendo laicis vel etiam ꝓmittendo. alioquin tanquam canonum tam solennium conciliorum temerarij trāgressores: quos ꝓculdubio deo ꝓpicio idem infliget pontifex: grauissimas penas poterunt merito formidare. Nulli ergo ⁊c.

De hereticis.

Benedictus. xi. inq̄sitoribus heretice prauitatis. Ex eo ꝙ q̄dam nouella cōstitutiō super negocio heretice prauitatis a bone memorie boni. papa. viij. p̄. n. edita continet ꝙ in ipso negocio per diocesanos ep̄os ⁊ inquisitores sub per eodē facto ingri valeant cōiter vel diuisim ⁊ si diuisim ꝓcesserint teneantur sibi inuicē cōicare ꝓcessus. Nos consulere voluistis quando ⁊ quotiens sit ista ꝓcessuum cōicatio facienda. Nos aūt de fratrū nostroꝝ consilio intelligēdo diocesanos ⁊ inq̄sitores tūc demū diuisim procedere cū hi ⁊ illi sepatim nō q̄n ep̄i tm̄ vel inquisitores tm̄ ꝓcedūt: ꝯsultatiōi vestre breuiter respondemus: ꝙ q̄n vtriq; ꝓcedūt seiūcti sibi debent in fine tm̄ dū nil restat agendū nisi ꝙ solū sn̄ia ꝓmulgetur: cōicare ꝓcessus. lz. n. q̄busdaz potuisset videri p̄ legē ciuilē ꝙ sicut q̄n aliquis ex actitatis coram alio debet ferre sn̄iam vt puta q̄n administrator delegat alij cām sibi sentētia reseruata saltē in p̄ncipio. i. cōtestatiōe. rursus in medio ⁊ semel in fine que sūt examinata audire debet: ita ⁊ in casu p̄n̄ti vbi ex actis corā alio habitis alter ꝓfert sn̄iam: sic ter h[9]i acta recenseāt: qd̄ fieri nō pōt si coꝝ denegetur editio tn̄ id eq̄tas canonū nō admisit. Unū sane casū excipimus si alter cōmode nō possit ꝓcedere nisi alteri[9] actis visis. Ex hac. n. cā semel tm̄ vt fraudi locus nō fiat in toto negocio copia tribuatur. Uerū q2 nōnulli diocesani p̄tē p̄tis ꝓuentuū de hereticoꝝ bonis inq̄sitiōis officio deputate p̄p̄ expēsas quas dū ingrūt in sepedicto negocio faciunt: a vobis exigere moliūtur: hoc tanq̄ iuri absonū cū ordinarij sint: ideoq; officiū tale qd̄ eis incūbit ꝓprijs eos oz explere stipēdij s: fieri penitus ꝓhibemus. Rōnem aūt ijdem diocesani ꝓuentuū obuentionū ex inquisitionis officio a vobis nō ob. aliqua ꝯstōne consuetudine vel mandato cōtrarijs nō exposcant: sed eaz camere nostre vel alij cui nos vel successores nostri romani pontifices mandaremus reddēdā reddítisq; generaliter obseruari iubemus.

De iudeis ⁊ saracenis Clemens. v.

Multa mentis amaritudine concitamur grauisq; doloris aculeus p̄fodit mentē nostrā intelligētes ꝙ renati fonte baptismatis ī deuiū oberrātes: q̄ deberēt opprobriū illatum dn̄o in terrā hereditatis sue totis virib[9] vidicare: potius iniuriatoribus suis fauēt sarracenoꝝ vz horribili ⁊ ꝑfide nationi: ⁊ degenerantes miserabiliter a statu fideliū fame ꝓprie īmemores ⁊ salutis obliti inimicis crucis christi ꝯtra ips[9] negociū ferrū equos arma ⁊ alia vetita necnō victualia ⁊ mercimonia in alexandriā ⁊ ad alia loca saracenoꝝ terre egypti deferre presumūt:

ex quo manifeste apparet q christianos qui ad
defensionem hereditatis dñi ibidē p suo remā
serūt talibus adiuti subsidijs irreuerēter impu
gnant: ppter quod fidei negociū ibidē quodā
modo noscitur deperire. Nos igitur qui ad li
berandam terram ipsam operam dare intendi
mus cum dei adiutorio efficacem tam graues
transgressus vlterius sustinere nolentes fe. re.
Nicolai pape. iiij. p̄. n. vestigijs inherētes p̄sen
tiū tenore statuimus: vt nullus arma equos fer
rum lignamina victualia ꝛ alia quecūq merci
monia in alexandriā vel alia loca saracenorum
terre egypti deferre mittere vel portare seu de
portubus eoꝝ vt eisdem deferantur extrahere
vel extrahi pmittere: aut eis al's auxiliū vel fa
uorē p̄stare quoquo mō p̄sumat. nos ꝙo illos q
cōtra h'i ꝯstōnē nostrā ausu temerario venire
p̄sumpserit eoipso excōicatiōis snīe decernim'
subiacere: a q̄ absolui nequeāt nisi tm̄ de bonis
pprijs in dicte terre subsidiū cōuertēdū exolue
rint quātū ad partes p̄dictas detulerint vel mi
serint: aut deferre vel de ipsoꝝ portubus extra
hi pmiserint deferendū. nec tūc etiā ab eadez p̄
terq̄ in mortis acticulo absoluant snīa absque
mādato se. ap. spāli. Et nihilominus si personas
eoꝝ capi cōtingat in seruitutē ꝛ capturā illorū
eē volum' i quoꝝ ceciderit captionē: auctorita
te insup aplica statuētes vt illi qui cōtra h'i sta
tutū nostꝝ quōlibet venire p̄sūpserint p̄ter pe
nas p̄dcās q̄s ipso facto icurrāt: ppetuo sint in
fames ꝛ intestabiles hēantur ita q nec testari
nec legata eis seu relicta pcipe valeāt. ꝛ insup
ad successiōes tā ex testō q̄ ab itestato fint p̄ri'
ꝛ reddātur inhabiles: nec ad publica q̄libet ad
mittātur officia: sintq illis oēs act' legitimi pe
nitus iterdicti: ꝛ tanq̄ excōicati hostesq catho
lice fidei postq̄ de ipsoꝝ h'i temeritate cōstite
rit diebus dñicis ꝛ festiuis publice nūcientur: i
fiscū bona eoꝝ oīa deuoluantur.

De p̄uilegijs ꝛ excessibus p̄uilegiatoꝝ
Benedictus vndecimus

Inter cūctas sollicitudines nostras qbus
nos pastorale p̄mit officiū ꝛ debitū aplice
seruitutis astringit illa dz esse p̄cipua vt gregi
dñico nobis supna dispositiōe cōmisso aiarū cu
ra non desijt: ne illum lupus rapax antiqu' ser
pens humani generis inimicus inuadat: eiusq
sanguinis de nostris qđ absit id clamāte pphe
ta manibus regratur. debem' insup quantū ex
alto permittitur pacez inserere: remouere scan
dala iurgioꝝ amputare materiam: ꝛ intelligē
re super egenum ꝛ pauperem. quia non in fine
oblivio erit paupis ꝛ patientia pauperū non peribit
in finem. Sane dudum bone memorie bonifa. viij. p̄.
n. quandam specialem inter prelatos rectores seu sa
cerdotes ꝛ clericos parochialium ecclesiarum ex par
te vna: ꝛ predicatorum ac minorum ordinum fratres
ex altera super faciendarum predicationum audien
darum confessionum per eosdem fratres: ac de eis re
lictis ꝛ de funeralibus canonice portiōis articulis cō
stitutionem edidit: certum his modum imponens pro
ut in eadem constitutione plenius continetur: Sed p
ea quam intendebat quiete turbatio nata est: p cōcor
dia sunt suborta dissidia: ꝛ pullulate inquietudines p
tranquillitate noscuntur: sicq dum ansam soluisse se
credidit: nodum ligasse videtur. ꝛ septem vno hydre
amputato capite suscitasse. nec mirum quia plerunq
pariunt nouitates discordiam: presertim dum ab eo
quod diu equum visum est per nouam constitutionez
receditur: nec quare recedat vtilitas euidens vel alia
causa subest. ideoq cupiētes vt ipsi gregi cura nostra
plenior impendatur quo amplior in agro domini ope
rariorum numerus operetur super egenum intenden
tes ꝛ pauperem: ac nouitatem remouentes per eandē
constitutionem inductam statuimus de fratrum no
strorum consilio vt ipsorum ordinum fratres qui ad
hoc deputati fuerint in ecclesijs ac locis ipsoruz que
in presentiarum habent ꝛ in posterum obtinebunt ac
in plateis cōmunibus seu publicis libere absq dioce
sanorum ꝛ aliorum prelatorum petita licentia valeāt
clero ꝛ populo predicare: eisq proponere verbuz dei
Caueāt tn̄ oīno ne hora in q̄ diocesani p̄dicti p̄dicarēt
vel corā se facerēt predicari p̄dicēt ijdē frēs. Putam'
eteni dignū vt maiori minor ꝛ supiori inferior deferat
i hac parte nisi forsan aliud circa hoc facerent devolū
tate diocesanorum ipsorum: aut in studijs generalib'
diebus illis duntaxat: quibūs sermones ad clerum fi
eri solent ꝛ solenniter predicari seu mortuorum fune
ribus vel eorundem fratrum festis specialibus seu pe
culiaribus. quia in his casibus cum diocesanis in pre
dicatione concurrere poterunt: predicarent. Ubi ve
ro ijdem diocesani vocarent generaliter ad se cleruz
aut aliqua ratione vel vrgente causa illum ducerent
congregandum ea hora in studijs memoratis diebus
sepedicti fratres ab huiusmodi predicatione cessa
bunt. in ecclesijs autem parochialibus fratres ipsi iui
tis eoꝝ rectoribus seu sacerdotibus nisi iussi a supio
ribus eorūdem non audeant p̄dicare. Sed quia mul
totiens pposītū verbum dei audientem a peccato nō
retrahit: iccirco post predicationem necessarium est
penitentie sacramentum: circa quod nisi articulus ne
cessitatis occurrat oris sacerdoti facienda confessio p
ut scriptum est: Corde ad iusticiam creditur. ore autez
fit confessio ad salutem exigitur. al's frustra esset in

ſacramento eodē ſacerdotis:qui inter lepꝛā ⁊ lepꝛam
debet diſcernere miniſteriū inſtitutū. Electi igitur ab
eiſdem fratribus ad audiendas confeſſiones ⁊ pnias
iniūgendas libere auctoꝛitate apl'ica abſqꝫ licētia dio
ceſanoꝝ ⁊ alioꝝ p̄latoꝝ inferioꝝ exēptoꝝ ⁊ nō exēpto
rum quibus ſubſunt:qui ad confitendum accedūt au
diant eis peccata ſua confiteri volentes. Non religio
ſos qui ſ͡m ſtatuta ſuoꝛum oꝛdinum ꝓpꝛijs pꝛelatiſ cō
fiteri debeant:aut ab eis ne confiteantur alijs ꝓhiben
tur:abſoluant ipſiſqꝫ penitentias ſalutares iniungant
infra ſibi deſignatos terminos ad huiuſmodi exercen
dum officium conſtitutos. Excōmunicationis v̄o vel
alias ſententias per p̄latos latas contra hoc vel ī eius
fraudem denūciamus irritas ⁊ inanes:nec confeſſi ip
ſis fratribus peccata illa de quibus confeſſi ſunt eis ⁊
abſoluti penitentes de illis ſacerdotibus ꝓpꝛijs tene
antur:ſicut etiam non tenentur iterum confiteri: non
obſtante conſtitutione generalis ꝯcilij que ſano ītelle
ctu ne ſequatur abſurdū qꝺ per penitentiam dimiſſa
peccata quis confiteri debeat:⁊ ꝙ liberatus debitoꝛ
adhuc ad ſoluēdū remaneat obligatus: intelligenda
eſt vt ex ea pꝫ de illis qui peccata ſua confiteri alijſ ne
glexerunt. Sed ſacerdotes ipſi taliter confeſſis ⁊ ab/
ſolutis aſtricti ſūt miniſtrare eucbariſtie ⁊ extreme vn
ctionis etiam ſacramentū. Super confeſſione autē fa
cta fratribus cōmemoꝛatis cū de confitētis ſolius pꝛe
iudicio ſi falſum dicat agatur in iudicio aie ſeu penitē
tie foꝛo: ſtabiſ ſimplici v̄bo illi⁹,qui ſacr̄a petit.p̄dcā
⁊ dicit fratribus ſe cōfeſſum. Duos tn̄ caſus excipim⁹
ſ.ſi ſacerdos aſſerat eū excōicatū aut notoꝛie peccato
rem. ſed videat ne id dicat mendaciter aut in dolū vl'
fraudem:quia ſi hoc egerit a delicto tali niſi plene ſa
tiſfecerit p̄ter ꝙ̄ in moꝛte abſolui nequeat nec de illo
ad penitentiam aliter admittatur. Vt aūt dioceſanis
honoꝛ debitus referatur p̄cipimus vt ꝓuiciales pꝛio
res p̄dicatoꝝ ⁊ miniſtri minoꝝ oꝛdinūm p̄fatoꝝ ꝑ ſe
vel alios verbo vel ſcripto eis ſignificent ſe fratreſ ad
huius confeſſionūm audiendarum ⁊ penitentiarum
iniungendaꝝ officiū elegiſſe:⁊ non nominādo aut co
ram ipſis ſiſtendo eos nec illoꝝ numerū exp̄mēdo pe
tant humiliter a dioceſanis eiſdē:qꝺ ijdem electi frēs
de ipſoꝝ beneplacito ⁊ licentia dictum poſſint in eoꝛū
ciuitatibus ⁊ dioceſibus infra eis determinatos fines
officium exercere. Qꝺ ſi denegent vel infra triduū nō
concedant extunc ijdem fratres nihilominus auctoꝛi
tate eadē huiuſmodi officiū exequātur. Datā vero li
centiā per dioceſanoꝝ moꝛtē nolum⁹ terminari. Per
hoc autē nō intendimus ꝙ ſepedicti fratres q ad hoc
eligentur officium exercendum plus habeant in audi
endis confeſſionibus ⁊ penitentijs iniungendis ꝙ̄ pa
rochiales ſacerdotes noſcūntur habere. ſicqꝫ de caſi
bus ep̄is ⁊ ſup̄ioꝛibus quos inferius annotam⁹ ac ſe
di apoſtolice reſeruatis ſe nullatenus ītromittāt. Ob
ſeruent ergo ſollicite dicti fratres ne ad ꝯfeſſio
nes recipiant criminoſos criminibus ꝓ qbuſ ſo
lēnis eſt pnia indicenda. Modo eodē excōica
tos reſpuant ⁊ clericos qui ꝓpter delictum irre
gularitatem aliquā incurrerūt. inconueniēs.n.
exiſtimamus vt a pctō abſoluat qui pniāꝫ ei de
bitam imponere aut irregularitatiſ penam pec
catis ſequelam vel excōmunicationem que in/
fligitur maxime a iure:quandoqꝫ ꝓ crimine:q̄
ue quem ab eccleſia ⁊ per conſequens a partici
patione eccleſiaſticoꝝ ſacramentoꝝ excludit re
mouere non poteſt. Incendiarios ⁊ eos quoqꝫ
qui tam enoꝛmibus ſūt irretiti peccatis ꝙ ea rō
nabilis conſuetudo p̄ſcripta canonicē in ep̄ati/
bus aliqb⁹ reſeruauit ep̄is ſil'r non admittant:
quā ꝯſuetudinē ex cā que iuſte ad id aliuꝫ noſtꝝ
mouit ſolūmō circa volūtarie homicidas falſa
rios eccleſiarū imunitatis ⁊ libertatis eccleſia
ſtice violatoꝛes ⁊ ſoꝛtilegos appꝛobamus. ꝙ ſi
foꝛſā aūꝙ̄ ab eo q ptātē hꝫ abſolui poſſint mos
talium cōfiteri volentiū veriſimiliter timeatur
etiā in p̄dictis caſibus ſepefati fratres eos cōfi
teri volentes audiant:ipſiſqꝫ bn̄ficiū abſolutōis
īpendāt:ſed ſubeāt iuramentū ꝙ liberati ſe ſu
is ep̄iſ ⁊ excōicatoꝛib⁹ pūtabūt excōicantiū ſup
his ꝓ qbus ab eis excōicati erāt ⁊ ep̄oꝛū ꝓ pec
cato huiuſmodi parituri mādatis. Veruꝫ quia
poſt baptiſmū inter cetera magis ad ſaluteꝫ ne
ceſſaria ē ꝓpoſitio v̄bi dei:quo audiētes illud
qꝺ ē victoꝛia nr̄a in fide docētur fugienda fu
gere ⁊ ſectanda ſectari. a quo per peccatū lapſi
reſurgūt pnie ſacramentū ꝑficiūt. Grandiſ no
bis ſollicitudo incūbit vt tales ad hec ꝓmoue/
antur frēs q oleo dulcedinis v̄bi eiuſdē nr̄os fo
ueant ſubditos:a peccatis ꝓhibeant increpatio
nis vino peccatoꝛū ſuoꝛū moꝛdeāt vulnera:eoſ
qꝫ ad iſta pnie acrimonia purgandū ⁊ tergēdū
ꝓuocent ⁊ inducāt. Ad id v̄o exequendū ſcien
tia diuine legis expoſcitur;deſideratur oꝛdo:⁊
vite ītegritas etiā poſtulaſ. Scriptū ē.n. Tu ſci
entiā repuliſti:⁊ ego te repellā ne ſacerdotio fū
garis mihi. qꝛ labia ſacerdotis cuſtodiūt ſciam
⁊ legē exqrūt ex oꝛe ei⁹. al's pūt ad eū ꝑtinet in
ter pctm̄ ⁊ peccatū nō poſſet diſcernere nec pec
catoꝛ dei exn̄s deberet narrare iuſticias:⁊ teſta
mētū illi⁹ aſſumere ꝑ os ſuū:nā cui⁹ vita deſpi
ciſ:ꝯſequēs ē vt eius p̄dicatio ꝯtēnatur. quare
decernim⁹ vt p̄oꝛes ⁊ miniſtri gnāles ⁊ ꝓuicia
les p̄dicatoꝛū ⁊ minoꝛum oꝛdinū p̄fatoꝛuꝫ vel
eoꝛū vicarij de diſcretoꝛū ꝯſilio ad tam ſalubꝛe
officiū frēs diuina ſciā doctos diſcretione vigē
tes:vita ꝓbatos ⁊ exptos moꝛibus. alioquin di
ſtrictā reddāt in futuro examine rōnē;eligāt ⁊

assumāt. Sic eni quod predicabunt facient: q̄
arguent operari cessabunt. ⁊ in eis edificabit
populus v̄bo pariter ⁊ exēplo. Ceteꝝ lꝫ sicut
ꝑdicit ꝺ necessitate nō sit iteꝝ eadē ꝯfiteri pec
cata. tñ q: ꝓꝓ erubescentiā q̄ magna ē pnie ps
vt eoꝝūdē peccatoꝝ iteret ꝯfessio reputamus
salubꝛe districte iniungimus: vt fratres ipsi cō
fitentes attente moneant: ⁊ in suis ꝑdicationi
bus exhoꝛtent. ꝙ suis sacerdotibus saltē semel
cōfiteant in āno asserendo id ad aiaꝝ ꝓfectū ꝓ
culdubio pertinere. Poꝛꝛo vt circa sepulturā
apud loca eoꝝūdē fratrū eligetiū sepeliri: ⁊ poꝛ
tionē canonicā de relictis eisdē fratribus mini
me detrahendā nequeat in posterum dubitari
iubemꝰ vt coꝛpoꝛa defunctoꝝ que apud eoꝝū
dē fratꝝ loca elegerit dū viuerēt sepulturam
ꝓcessionaliter cū cruce turibulo ⁊ aqua bene
dicta cantādo seu legēdo officiū moꝛtuoꝝ vel
psalmos. ⁊ alienas ingrediētes parochias pos
sint assumere ⁊ ad suas deferre ecclesias tumu
landa. De quibuscūq vero relictis ꝑfatis fra
tribus in cōmuni vel singulis vltimis deceden
tiū voluntatibus: siue apud eos sepeliendi sint
siue alibi. nulla per ꝓchiales sacerdotes mo
rientium a qua fratres ipsos liberos esse volu
mus canonica poꝛtio. vel multo minus ꝑ epōs
episcopalis quarta omnino cum eis tāquā ex
empti non subsint. nec etiam debitam ꝺbita iu
re parochie si foꝛsan cathedralis defunctoꝛum
esset parochialis ecclesia detrahatur. De fune
ralibus autem medietatem si commode diui
sionem recipiant. alꝰs eiusdem medietatis esti
mationem soluant parochiali ecclesie ⁊ sacer
dotibus antedictis. Funeralia vero intelligun
tur hoc casu que cum funere deferuntur. De
candelis vero quas fratres poꝛtant poꝛtio nō
petatur. Moneant autem idē fratres ⁊ ꝓ pos
se inducāt cōfitentes sibi: vt de pꝛopꝛijs bonis
suis parochialibus ecclesijs eorūq sacerdoti
bus ꝯpetenter relinquant ⁊ que eis debent. pa
rochialꝰa iura reddant. ad hoc nō murmuret
quesumꝰ secularis clerus. nō gerāt moleste pre
lati qꝺ circa ꝑmissa sic duximus ꝓuideneū. At
tendāt quanta ex his que in primis duobꝰ arti
culis statuta sūt salus aiaꝝ ꝓueniat. Aduertāt
quāta tollant iurgia: ⁊ patēter ꝯsiderēt: ꝙ eo
rum onera cum alijs nostro beneficio salubri
ter ⁊ quasi necessario partiunt. Circa tertium
vero articulum diligenter itelligāt. q frēs ipi
hoc ꝑ ꝑuilegia romanoꝝ pontificum eis beni
gne concessa ante ꝯstōnem eandem hactenus
habuerunt. Qꝺq sunt pauperes nihil haben
tes singuli nec in cōi rustica predia. immo nec
vꝛbana vel mobilia eoꝝ alteri vel etiā vniuer
si: mendicant victum: querunt vestitum: ⁊ eatenus su
stinere possunt quatenus vel viuoꝛum pietas aut mo
rientium charitas eis necessaria sūministrat. Quis er
go non misereatur eoꝛum qui omnia voluntatem ha
bendi etiam reliquerunt? Quis non compatiatur eis
dem operantibus tam vtiliter in agro predicto? Cer
te nullus nisi qui triturantis bouis os impie alligare
velit aut subtractis alimentis necare. Inopes patri
monij onera ipsa non habendi necessitate nō sustinēt
⁊ a curialibus res ecclesijs vel pijs locis donatas a
quarte pꝛestatione seu lucratiuoꝛum inscriptionibus
lex facit immunes relicta pauperibus non patiuntur
falcidiam ⁊ legata ad fabꝛicam vel pꝛo oꝛnamētis ec
clesijs aut ad diuinū cultū perpetuū solutioni nō sub
iacent canonice poꝛtionis. Pauperes autem vt dictū
est sunt fratres ⁊ quod eis relinquitur aut in sua ali
menta erogant aut in fabꝛicā siue in cultū diuinū ⁊ ec
clesie oꝛnamenta conuertunt ꝓpter quod nos qui de
bemus intelligere super egenū ⁊ pauperē ⁊ non obli
uisci eoꝝ cū humanitatis sit etiā secularis pꝛincipis ꝓ
spicere egenis ⁊ dare operā vt pauperibus alimenta
n̄ desint nō tā pie q̄ quodāmō iuste i eodē articulo eg̃
mus egenos eosdē vt pꝛemittitur reddēdo fratres ab
onere canonice portionis exēptos. hec aūt dicta cōsti
tutiōe que incipit super cathedrā quā penitus reuoca
mus: alijsq quibuscūq constitutionibus specialibus
⁊ generalibus statutis ꝑuilegijs indulgētijs sub qua
cunq foꝛma v̄boꝝ cōcessis etiā si de ipsis de v̄bo ad
verbū vel aliquorū nominibus in nostris litteris opoꝛ
teret fieri mentionē: cōuentionibus pactis iuramētis
sententijs ⁊ consuetudinibus cōtrarijs nequaq̄ obstā
tibus inuiolabiliter obseruari sancimus. nulli ergo om
nino hominū liceat hāc paginā nostroꝛū statuti denū
ciationis exemptionis ꝑceptoꝛū appꝛobationis iussio
nis volūtatis reuocationis ⁊ sanctionis infringere si
quis autem ⁊ cetera.

Clemens quintus.

MEruit charissimi filij nostri philippi regis frā
coꝛum illustris syncere affectionis ad nos et
ecclesiam romanam integritas et pꝛogenitoꝛū suoꝛū
pꝛeclara merita meruerunt. Meruit insuper regnico
larum puritas ac deuotionis synceritas vt tam regē
q̄ regnū fauoꝛe beniuolo ꝓseq̄mur: hic ē ꝙ nos regi
⁊ regno ꝑ diffinitionē ⁊ declarationē bone memoꝛie
bonifa. pape. vij. ꝑdecessoꝛis nr̄i q̄ incipit. vnā sanctā
nullum volumus vel intendimus ꝑiudicium genera
ri: nec ꝙ per illam rex regnum ⁊ regnicole pꝛeliba
ti amplius ecclesie sint subiecte romane q̄ antea exi
stebāt. sꝫ oīa intelligātur i eodē eē statu quo erāt āte
diffinitionem pꝛefatam tam quantū ad ecclesiam q̄
etiam ad regem regnum ⁊ regnicolas superius nomi
natos.

De penitentijs ⁊ remissionibus.

Bonifacius octauus.

Antiquorum habet fida relatio q̃ accedentibus
ad honorabilem basilicam principis apostoloꝝ
de vrbe concesse sunt magne remissiones ⁊ indulgen
tie peccatoꝝ. Nos igitur qui iuxta officij nostri debitū
salutem appetimus ⁊ ꝓcuramus libentius singulorū
huiusmodi remissiones ⁊ indulgẽtias omnes ⁊ singu
las ratas ⁊ gratas habentes: ipsas auctoritate aposto
lica confirmamus ⁊ approbamus ⁊ etiam inouamus
⁊ p̃sentis scripti patrocinio cōmunimus: vt tam bea
tissimi petrus ⁊ paulus apostolice eo amplius honorē
tur: quo ipsoꝝ basilice de vrbe deuotius fuerint a fide
libus frequentate: ⁊ fideles ipsi spūalium largitione
muneꝝ ex huiusmodi frequentatione magis senserit
se refertos. Nos de omnipotentis dei misericordia ⁊
eorūdem apostoloꝝ eius meritis ⁊ auctoritate confisi
de fratrū nostroꝝ consilio ⁊ apostolice plenitudie po
testatis omnibus in p̃senti anno millesimo trecentesi
mo a festo natiuitatis domini nostri iesu xp̄i p̃terito ꝓ
xime incboato ⁊ in quolibet anno centesimo secuturo
ad basilicas ipsas accedentibus reuerenter vere peni
tentibus ⁊ confessis vel qui vere penitebunt ⁊ cōfite
buntur in huiusmodi p̃senti quolibet centesimo secu
turo annis non solum plenam ⁊ largiorē: imo plenissi
mam omnium concedemus ⁊ concedimus veniā pec
catoꝝ: Statuentes vt qui voluerint huiusmodi indul
gentie a nobis cōcesse fore participes: si fuerint roma
ni ad minus .xxx. diebus continuis seu interpollatis ⁊
saltem semel in die: Si vero peregrini fuerint aut foren
ses simili modo diebus .xv. ad basilicas accedāt. vnus
quisq̝ tamen plus merebitur ⁊ indulgentiam effica
tius assequetur qui basilicas ipsas amplius ⁊ deuoti⁹
frequentabit; nulli ergo oīno hominū ⁊c. Datū ⁊c.

De sn̄ia excōicationis suspensionis ⁊ īterdicti.

Bonifacius octauus.

Excōicamus ⁊ anathematizamus ex parte dei oī
potentis patris ⁊ filij ⁊ spiritus sancti auctorita
te quoq̝ beatoꝝ apostoloꝝ petri ⁊ pauli ⁊ nostra oēs
clericos religiosos ⁊ laicos vtriusq̝ sexus siue sint fa
miliares curie siue alij vndecūq̝ qui aliquod pactum
fecerint: seu aliquod paruū vel magnum ꝓmiserint:
vel ꝓmissionem receperint: aut ex pacto siue ꝓmissio
ne occulta vel manifesta facta sub generalibus ⁊ ple
narie non exp̄ssis aperte verbis quicq̄ dederint aut re
ceperint magnum vel paruū vel ꝓmissionē de q̄cūq̝
re aut vtilitate ꝓpter hoc cōsequenda fecerint vel re
ceperint ꝓ aliqua iusticia siue gratia ꝓ se vel pro alio
in causis vel iudicijs seu alās per litteras apostolicas
obtinenda. ⁊ hanc sententiā ad ꝓmittentes ⁊ acceptā
tes dantes ⁊ recipientes duximus extendendã. illos
quoq̝ qui aliquem sciuerint culpabilem in predictis
a nobis infra dierum trium spatium non retulerit vel
alicui per quem ad nos verbum fideliter ꝓferatur: si
mili decernimus sn̄ie subiacere. Decernimus etiã vt
nullus hanc incurrens excōmunicationis sententiam
ꝓ p̄dictis vel aliquo p̄dictoꝝ absq̝ spāli māda
to nostro absolutionis beneficiū valeat obtine
re nisi forsan ad nos habere accessum non pos
set in mortis articulo constitutus: nec etiam ad
absolutionis gratiā admittatur nisi p̄us quod
p̄mū dedit vel recepit integraliter pauperibus
largiatur. Iusticiā vero siue gratiam sic obtētā
nullius prsus esse momenti volumus omniq̝
statuimus carere effectu ⁊ robore firmitatis. sꝫ
⁊ scienter vtentes ipsis simili sententia excōmu
nicationis astringimus: ⁊ reseruātes nobis ab
solutionē eoꝝ ⁊ cū p̄missis in omnib⁹ ad penas
similes obligamus.

Idem

Prouide attendẽtes q̃ vt freqñentius q̄
uis non sine culpa: tamen multoꝝ interdi
cti sententie ꝓferūtur. q̃q̝ sūt nōnulli iudices
nimis ꝓmpti ad ꝓferendas easdē in negocijs
siue causis que interdum plus ex cupiditatis q̄
charitatis radice perspicuis indicijs procede
re arguūtur: q̃q̝ interdicti tempore diuina or
gana suspendūtur: laudes nec ecclesiastica; sa
cramenta ministrantur vt solent: tollūtur mor
tuis seu minuūt suffragia p̄sertim per oblatiōꝫ
frequentē hostie salutaris. Adolescētes ⁊ par
uuli participantes rarius sacra minus inflam
mantur ⁊ solidantur in fide: fideliū tepescit de
uotio: hereses pullulant ⁊ multiplicantur picu
la animaꝝ. Presentis cōstitutionis ꝓuidemus
edicto: vt nulla ꝓuincia ciuitas castrū villa lo
cus territoriū vel districtus auctoritate ordina
ria vel delegata supponatur ecclesiastico inter
dicto ꝓ pecuniario debito vel ꝓ cuiusuis mo
nete vel pecunie quantitate quacūq̝ occasiōe
vel causa seu quouis quesito colore ꝓ eo maxi
me q̃ ipsoꝝ dn̄i rectores seu officiales quocun
q̝ noie censeantur: aut incole seu habitatores
aut singulares persone ipsorū statutis vel statu
endis ordinatis vel ordinandis terminis huius
modi debitū seu quantitatē non soluit hacten⁹
aut in antea nō persoluet. nos eni exnūc decer
nimus irritū ⁊ inane si secus hacten⁹ extitit at
tentatū vel contigerit attentari: illudq̝ reuoca
mus oīno: non obstantibus quibuscūq̝ contra
ctibus obligationibus pactis conuentionib⁹ ꝓ
positionibus submissionibus fideiussionib⁹ cō
sensibus ꝓcessibus ⁊ sententijs super hoc habi
tis vel habendis. iuramentorū penarū spiritu
aliū ⁊ temporaliū seu mulctarū vel quacunque
alia firmitate vallatis. nisi talis suppositio īter
dicti hactenus foret facta vel in antea fieret de
apostolice sedis spāli licentia ⁊ exp̄ssa per ipsi⁹
sedis patentes litteras apparentes.

De expectātibus b̄n̄ficiū in ep̄atu aliorum

Ioannes ep̄s seru⁹ seruorū dei ad ꝑpetuā
rei memoriā. Sedes apostolica i suis acti
bus veritatē ꝓsequēs lucē amās libēter euitat
nodose ambiguitatis iuolutionē: illāq̨ semper
in suis ordinationib⁹ reseruare cautelā intēdit
vt de illis ꝓueniat cōmodū qd alijs nō imine
at detrimentū. Sane ꝑdicte ad diuini cult⁹ au
gmentū ⁊ salutē popłi quē in nōnullis ciuita
tibus ⁊ diocesibus sic multiplicarat altissimus
q̄ in earū singulis singulorū vultus negbat vt
condecet vnicus pastor inspicere: aut alias par
tes boni pastoris iplere: salubriter intendētes
in ipsis diocesib⁹ quarū nōnullas in duas ⁊ ali
quas in plures dioceses duximus diuidendas
certas ciuitates ac ecclesias erexim⁹ cathedra
les. quarū singulis districtas ꝓpas ⁊ limitares
dioceses iussimus assignari. Verū quoniā plu
res ante ordinationē seu diuisionē nostrā hui⁹
modi tam a nobis q̄ ꝑdecessoribus nostris ro
manis pontificibus apostolicas obtinuerunt
litteras sup̱ beneficijs ecclesiasticis in ipis tūc
integris diocesibus vacaturis: quarū nōnulle
restant adhuc executioni mādande. Nos amo
uere volētes cuiuslibet dubitationis scrupuluz
q̄ue circa gratiarum executionē sup̱ huiusmōi
beneficijs ꝯcessarū posset forsan icidere ⁊ ꝓpul
dere: ꝯsiderantes attētius q̄ per ordinationem
seu diuisionē nostrā ꝑdictā ius ad rem expectā
tibus dicta beneficia antea cōpetens ex ratiōe
imitari nō debet. qn adeo efficax in diuersis di
ocesibus maneat sicut in ipsis quondā integris
ꝑūs erat auctoritate p̄sentiū declaram⁹ q̄ oēs
⁊ singule grē sup̱ beneficijs vacaturis ante di
uisiones huiusmodi in ipsis quondaz integris
diocesibus a nobis vel ꝑdecessoribus nostris p̱
sonis qbuscūq̨ ꝯcesse tā in ipsis quondā nūc di
uisis q̄ in alijs diocesibus decisis ab illis eisdē
modo ⁊ forma possint suo ordine p̱ executores
mundanos ⁊ alios ad quos id ptinebit ad debi
tā executionē adduci: qbus ante diuisiones se
pefactas poterāt ⁊ debebāt. Itē etiam declara
mus quo ad lr̄as ap̄licas iusticiam cōtinentes
vt videlz iudices dati per illos in causis quarū
libet p̄sonarum que nunc de huiusmodi dioce
sibus dimissis existunt possint iuxta earū teno
rem ꝓinde ꝓcedere ac si dicte dioceses de qui
bus mentio in litteris eisdem habetur integre
remansissent. Nulli ergo oīno hoīz liceat hāc
paginā nostre declarationis infringere vel ei
ausu temerario cōtrarie. Siqs aūt hoc attentare
p̄sumpserit idignationem oīpotentis dei ⁊ bea
torū petri ⁊ pauli apostolorū eius se nouerit in
cursurū. Datū auinione cāl. nouem. pōtificat⁹
nostri anno secūdo.

Registrum chartarum harum cle.

A	siijdem
primū vacat	forma
Incipiūt consti.	cui vis
in iudicijs	aliorum
⁊ imaculata	G
B	iuramen tum
prouisis	ri circa illam
predictum	ne: de rectore
appellans	Presenti
electiones	H
C	grā valeamus
collationem	gariter
licentia	vel eius
quadriēnio	Volentes
ecclesiasticis	I
D	aut qui
Cum iudei	diabolo
ad iuramentum	Multoꝝ
tores romanos	suspendi
adhuc pendere	religiosi
E	q̄uolibet
virgata	K
net nō habita	Incipiūt decre
bat ipso	mus cassa
archidiaconatum	⁊ tanquā
F	dūtaxat

Iste liber est Abbatie Fesulane.

[illegible] qua [illegible] que [illegible] operatio ledit
[illegible] quia [illegible] dicimus esse egritudinis causam.
[illegible] uero [illegible] **de qualitatibus causa-**
[illegible] contra rectionem. ergo solue
[illegible] cuius generis sunt. omnis salutem
[illegible] causas habent non parte ex singulis compos
[illegible] dispositio. sicut cum qualitas sit uero. calida
[illegible] proportionalis. Si est in moderatum
[illegible] naturam, moderatum uero est secundum naturam.
[illegible] omne immoderatum ab immoderato secundum
[illegible] ad moderatum reducit. Sola uero est q
[illegible] uirtute non secundum apparitionem calefaciens
[illegible] frigidum. et quaque alia huiusmodi accipiendo
est. Dico autem secundum uirtutem quod essentia habet
[illegible] non est ut dicitur. Secundum apparitionem uero
[illegible] presentem [illegible] esse [illegible] uero
[illegible] existens. Quod uero est cognoscere ea
[illegible] simplicibus farmaciis dein est.
[illegible] distinctionem uero salubrium causarum quacumque quidem
[illegible] salubres [illegible]
[illegible] est quod [illegible] est secundum apparitionem
[illegible] ab eo quod est secundum uirtutem. Quecumque uero
[illegible] ad eam discrasiam que [illegible] fit
[illegible] ipsa [illegible] ineunte [illegible]
[illegible] Consistit et sicut contingit in humoribus
[illegible] febre. Demonstrat
[illegible] alteratio [illegible] alteratio [illegible]
[illegible] Sed
[illegible] uero [illegible] Et
[illegible] digestio [illegible] con
[illegible] quibus [illegible] facientes illis
[illegible] habeant [illegible] ita salubrium
[illegible] [illegible] aut [illegible]
[illegible] respirationes [illegible] uero [illegible]
[illegible] ad [illegible] ad alia.
[illegible] et [illegible] mone [illegible]
[illegible] aut ualatum
[illegible] quibus
[illegible] uero usus ob
[illegible] [illegible] salu
[illegible]
[illegible] modo [illegible] dis

crasiis esse habitudines precepta. efficaciter uniuscuiusque
causarum absolute prius. Deinde sic uenire ad eam
quod facere ab illa egritudine salubrium causarum inuentiones
facturos. Secundum compositas uero discrasias ac
ex simplicibus compositio ostenditur. salubria precepta que
hic habitibus nobis proportionale magnitudini
discrasie. ad illam est conueniens medicaminum inue-
nire. Velud si ita accidit ut x. quidem
minus secundum calidi excedit ab eo quod est secundum naturam.
Septem uero secundum sicci esse oportet et salubrem causam ita
habitibus dispositionibus frigidiorem quidem x. minus
humidiorem uero vii. Si igitur ipsi pacienti huiusmodi
medicamentum iam fit frigidus et humidus inquit
manifestato procedit. Inprimendo uero po-
sita que patitur parte considerare oportet huiusmodi efficaciter
medicaminum. ut non contingat exsoluere secundum naturam.
Si igitur calidius oportet esse moderato. non tanto so-
lum sic calidius quanto indiget passio. sed super
modum apponat propter positionem pacienti adue-
niens. Si uero frigidi. non simpliciter oportet tanto
facere frigidius illud. sed in manifestam considerare prius. Si
enim pachimeres est. non ueniet usque ad pro-
fundum multum. Cum uero oportet aliud spissa fa-
cere. Si uero leptomeres sit. possibile est per-
uenire usque ad profundum plurimum. Ita uero et
humectantibus et calefacientibus et exsiccantibus
pachimeres et leptomeres similiter est considerandum.
Expositum quod pacientis locum manifesta
inuenit salubre. ut dictum est. Explanati-
one uero a positione quam fluxus sensibiles me-
bra habent consuetos ad aliud. ut nullum habet
namque ad principaliora quam feruntur fluxus
autem ab hiis superuacabimus uero eos ad in
principalia. Manifestum uero quod similiter
autem causarum discrasiam. per alterationem est sanatio.
ipsarum discrasiarum. alteratio sanatio est. **De**
Soluta uero continui **solutione continuitatis**
state curatio in quod inuentio unico est
in organicis quidem partibus impossibile. In
inhomeomeris uero impossibile. sed in quibusdam
possibile ut in carnosis conglutinatio sana-
tio est. Non differt uero si est consolidatione

que s̃ n̄am. aut por⁹. aut orificiū. aut
ɔstrictio. aut aspitas. aut lenitas. qm̄ p⁹
est aliq' ex p̃ru ɔtēpantiā. parz quidez.
h̄ patiens. sanor cozpm̄ h̄ebit appllatōe
ampli⁹ nō egritudi. Si nō tm̄ sit. ut no
ceat opatiōni. iā dr̄ egitare. Scdm qn
titatē uō. sup̃fluitas ɔ defect⁹. ad eas
ducunt difficiās. In mēbro uō d̄ficiens
aut h̄n dans. ueld omiomeron. un
a'pla. h⁹ gn̄is sunt. eq̄c p̃t n̄az inob
sbe ɔsistunt. Reliquū uō ē gen⁹. alid
p̃t poītōnē uni⁹cuiꝫ siphciū ptiū. iq
aīsr. &c. fiunt diffīe oīns. pa qd optiā
sa nō parz p mutata. aꝑꝑ h̄ sanū ad h̄
pficies cor⁹. Et tcia egriū qñ ampli⁹ p̃t
n̄az fit. &c. uō. iā egritās q̄ plur. Cō
aūqꝫ g' ptes peccaue' s̃ figurā q̃adz
q̄aꝑ dissolute it⁹ ul' ex. ahec regēt quidē
existentes molles. plasmatōe ɔ super
ligatōe ad id q' s̃ n̄am ē reuttunt. dure v⁹
ptes si ɔtigat ad augm̄tū puenire. ad
cozue adcorrectōne nō pueniunt. Et
ɔeqꝫ qd circa quātitate peccāūnt. ɔ hec
sūt. ptes corrigi que adhuc augm̄tāde
pfecte uō nō possunt puas g' ptiū cur
uitates. alligatō ɔ quies. ɔ regnas
uō. opacō ptiū. ɔ refectō s̃pc opitū. Ita
uō ɔ q̃aūqꝫ s̃ poros. aut orificia. Et
q̃aūqꝫ quid maiora q̃ oz. quies ɔ alli
gacō apta minora nata ē facē. Ma
iores uō effic̃ ptes. motio s̃ n̄az. ei
pfricatōe moderata. cū alijs q̃aūz
nata sunt ad sup̃ficiē trahē plim̃ san
guinē. Defactiū uō ptiū. q̃aūqꝫ
qd ex sanguine h̄nt gn̄ōnē. ij ipossibil'
correctio. Quicꝫ uō aceine paruo in
possibil' ē. Et tm̄ phijs fac̃e aliū alia
p̃xiā h̄ijs h̄ntiā utilitatē. Oīm at
h̄oz. nā qd opatr. medic⁹ uō minister.
Quecꝫ uō h̄ndūt s̃ n̄az. ablacio
cor cā ē salubs. Considandū uō iqb⁹
possibile ē. si uō ipossibile appareat

mīspone q̄[illegible] eoz. Eadē
s̃ poītōne peccāt correptō.
q' duo ul' tria pcipleꝫ p̃t[illegible]
circa unā ptē. q̃adz ihitte[illegible]
sil'r rotūdū ɔ s̃ diastinge[illegible]
peccant. ideo ei ɔ magitu[illegible]
nō ɔpoitō. Si nō ɔ n̄a fiꝛo[illegible]
iid q' ē s̃ n̄az durce ipossibile ē. Q[illegible]
difficult' respirāt repleto [illegible]
ciora ɔ nutentiora nō tard[illegible] exu
ria. ostēnunt bis ul' ē idie. aliꝫ uero
extinxi icfē p̃p āgustiā uasoz ɔtinue
tiaz h̄ntibz. salubs cā iuēta ē ex ter
dieta. De cais salubz ɔs̃uatis sanoz
Reliquū ē. ut m'tū i ɔtinuitate
Radhuc ē gen⁹ un n̄ cōe omiome
ron ɔ ozganicoz. ē solo ɔtinuitati
Cum forsitan aliquis nō ɔoscer[illegible]
eē sanus p̃ficē aliū. eē ei s̃p p̃ine d[illegible]
nescet silez dubitatōnē futurā. p[illegible]
bz g'n̄ibz. Si nō ē ei s̃ibi' lesio opat
ing d'tinat egrīnē ɔ sanitate. h̄ sq̃
h̄rat'ē disponis. cū q' tm̄ agnoscitur
nēcū g' ē s̃ep⁹ ne passionis recipe
dogma. n̄ uō h̄ntē optias opōnes v
niu'sas. sz h̄ qd ut s'btilior ɔsidācō s̃
se tractatūr h̄ēt. Ad maifestu⁹ nēc
egros salubres cā. dicep̃s paruz
ad iscaritiē ipicies g'ne. Deim
nāc g'. ē. p⁹ ɔ oīns incia pene p
tmuttūt q' [illegible] e quid sūt salubres
iā fcē discā fie. alie uō ei ā ad[illegible]
fit. q̃adz ɔ futurē. sz h⁹ qd ul'nei[illegible]
qd ips̃ n̄ate pte artis sūt. hec uo
isalubs. p̄e uō oīm. iam nōte ptes sol[illegible]
utriꝑꝫ uō medie dic̃. i[illegible]
ante. Iā siqd s̃ñz ɔ exi[illegible]
mediciam oz nō dū uō [illegible]
tiuū ex dispōne [illegible] phi[illegible]
h̄ibet dispōne [illegible]. i q̄ia nata [illegible]
ablata. Notat aūt h̄ [illegible]
ens. Sca uō egr[illegible]

